Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET
The Workers Museum

Titel: Dansk Handels og Kontormedhjælper-Tidende
Udgiver: De Danske Handelsmedhjælperes Forbund
Udgivelsesår: 1915-1915

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

DANSK HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPER TIDENDE

ORGAN FOR MEDHJÆLPERSTANDENS FAGLIGE INTERESSER

UDGIVET AF CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

REDIGERET AF VILH. HANSEN

1915

15DE AARGANG

KJØBENHAVN
JENSEN & RØNAGERS BOGTRYKKERI
1915

INDHOLDSFORTEGNELSE.

REDAKTIONSARTIKLERNE ER BETEGNEDE MED *.

Centralorganisationens Anliggender.

a) Agitationen.

Berg: Fynsk-sydjysk Sommerstævne 82-101
C. C.: Nordjysk Medhjælperstævne 103-111
Chr. J. H.: Afdeling i Helsinge 154
F. M.: Agitationen i Aarhus 26
H. H.: Isenkrammedhjælper-Afdeling i Kjøbenhavn 73
— Sommerstævne i Roskilde 83-89-102
Johansen, Jens: Sjælland kommer med (Ny Afdeling i Ringsted) 18
— Nyt Land under Ploven (Afdeling i Holbæk) 48
— Agitationen (3 nye Afdelinger paa Fyn) . 148
Neergaard, Aage: Agitationen paa Landet 113-156
Udvalget: Lolland-Falstersk Medhjælperstævne 74-89-111
— Nordjysk Medhjælperstævne 82-101
— Sommerstævne i Hobro 89-110
X: Ny Afdeling i Bramminge 113
* Afdeling i Nibe 188

b) Fra vor Centralledelse.

* Beretning for December 1914 7
* — - Januar 25
* — - Februar og Marts 55
* — - April og Maj 87
* — - Juni—September 153
* — - Oktober 179

c) Indre Anliggender.

C. T. H.: Pladsanvisning og Oplysningsbureau 155
Carlsen, Willy: Indmeldelsen 72
Christensen, Lauritz: — 96
Elding, Johs.: — 95
Eriksen, Einar og Knudsen, C. C.: Neutral Organisation 54
— — Indmeldelsen 88
Hansen, Vilh.: I egen Sag 72
Heie, Harald: D. H. K. M. T. 2
— Vore Afdelingsmøder 9
— En Duplik 25
Hendil, Chr. J.: En god Idé og et daarligt Ideal 15
— Hvad der er sket 65
— Kløften 70
— Indmeldelsen 116
Johansen, Jens: Indmeldelsen 71
— Pladsanvisning og Oplysningsbureau 155
— Organisationens Rygrad 186
Knudsen, C. C.: Vore Medlemsmøder 10
Koed, M.: Indmeldelsen 88
Leth, Aage S.: Tilslutning til Medlemsmøderne 48
P. S.: Nyt Afdelingsbanner (Herning) 23
Pedersen, Martin: Vore Arbejdsforhold 22
— Indmeldelsen 71
Wraae, Peter: — 114
* Vore Arbejdsforhold 5
* Rent Flag 37
* Indmeldelsen 103
* — (I rørt Vande) 88
* „Medhjælperen" 164

d) Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse.

Hansen, Th.: Statsanerkendelsen 41
— Er Statsanerkendelses-Forslaget forsvarligt? .. 100
Johansen, Jens: Skal Arbejdsløshedskassen statsanerkendes? 53
— Kan det betale sig at statsanerkende H. K.s Arbejdsløshedskasse? 62
— Statsanerkendelsen 99
— Statsanerkendelse pr. 1. Oktober 152
— Statsanerkendelsens Konsekvenser 168
* Skal H. K. A. K. statsanerkendes? 13
Udkast til Vedtægt for H. K. M. Arbejdsløshedskasse i Danmark. 38-50

e) Forskelligt.

Bestyrelsesmedlem: Valg af Tillidsmænd 49
Johansen, Jens: Afløsning af gamle Medlemsbøger 9
— Grundloven 85
* Dagspressen og vore Afdelinger 11
* Apotekerne og Ekspeditricerne 26
* Presseudtalelser om Morsø-Afdelingen 26
* Mønsterlove for Afdelingerne 156
* Meddelelser fra D. H. K. M. T.'s Redaktion 35-49-123
— — Ekspedition 80-180

Organisationsspørgsmaalet.

Andreasen, A.: Overvejelser 79
Hansen, Th.: Kommer I snart? 162
* — Vilh.: Vort Svar til de 13 Foreninger 183
Hendil, Chr. J.: Lænker 159
Johansen, Jens: Situationen 1
— Hvad vi vil 6
Medlem 799: En Resolution — og et Møde 169
Mondi, Felias: Arbejdsløshed 3
Nielsen, Michael: Til de „fremadstræbende" — 180
Stavnstrup, P.: Vore Fjender 160
* Memento 9
* Organisationens Sommer 77
* Harmoniforening eller Organisation 83
* Storhandelens Vaabendrager 151
* Lønarbejdere i Handel og Omsætning 163
* Gul Organisation 167
* Kampen mod „den gule Organisation" 176
* Unødige Bekymringer 187
* Krokodilletaarer 188

Arbejdstiden.

* Betænkning om Butikslukningsloven 35
* Foran Butikslukningsloven (C. O.'s Henvendelse til Landstingsudvalget) 46
* Syvlukningen (Agitation og Resultater) 94
* Afstemning om vedtægtsmæssig 7-Lukning 103

* Week-end 104-123
* Syvlukningens Fremgang 121-152
* Aalborg i 7-Lukningens Tegn 164
* Syvlukningen 164
* Butikslukningen 169

Kongressen 1915.

Carlsen, Willy: Et Ord til Overvejelse 49
E. E. O. P.: De direkte Medlemmer og Kongressen 83
Johansen, Jens: Til de direkte Medlemmer 74
K. J.: Kongressen og de direkte Medlemmer 89
Nielsen, Michael: Delegeret-Valgene til Kongressen 65
Z: De direkte Medlemmer og Kongressen 84
* Kongressens Dagsorden 107
* Tre Aarstal 119
* Kongres-Noter 120
* Regnskaberne 123-124-125
* Centralorganisationens 6. ord. Kongres 127
* Kongres-Billedet 134
* Kongres-Festivitas 149
* Rettelse 149
Beretning ved C. O.'s 6. ordinære Kongres 92-103-110
Udkast til Ændringer i C. O.'s Love 58
— Regulativ for Pladsanvisningen 59
Officielt Referat af Centralorganisationens 6. ord. Kongres (Stenogrammerne optagne af Johanne Andersen og Harald Heie) 129-135-143

Statistik.

* Vor Stand i Tal 91

Lønspørgsmaalet.

Andreasen, A.: Punkt 1 15
Juhl, Axel: Dyrtidstillæg 114
* Dyrtidstillæg 61-83-89-104-123-156-188
* Pressen og Dyrtidstillægget 66
* Principalerne og Dyrtidstillægget 72
* Detaillisterne og Dyrtiden 124
* Usle Lønvilkaar 187

Lærlingevæsenet.

* Lærlingekontrakter i Kjøbenhavn 73
* Johs. Fog-Petersen om Lærlingeloven 188

Retsspørgsmaal.

Hansen, Ejnar: Indkaldte Medhjælperes Gagekrav 17
Johansen, Jens: Retshjælpen 78

Ulykkesforsikringsloven.

* Ulykkesforsikringsloven 18
* Et vigtigt Lovforslag 21

Bag Pult og Disk.

Johansen, Jens: Logik i Grenaa 47
Nielsen, Michael: Dagbogsblade 23-47-55

Hovedbestyrelses- og Repræsentantskabsmøder.

* Hovedbestyrelsesmøde den 20. Februar 38
* — „ 25. Juli 122
* — „ 28. November 185
* Repræsentantskabsmøde 17
* Repræsentantskabsmødet (Referat) 29

Undervisning.

Wraae, Peter: Fjer i Hatten 175
* Understøttelse til Handelsskoleelever 66

Rejseunderstøttelser.

* Rejselegater 11
* Rejseunderstøttelser 41-73

Udlandet.

* Hansen, Vilh.: Medens der kæmpes 63-69-81-86
* Det internationale Medhjælperforbund og Verdenskrigen 8
* Tanker i Løbegraven 10
* Internationalt Samvirke 46
* Fra Stockholm 49
* Den tyske Medhjælperpresse 89
* Norsk Medhjælperbevægelse 161

Personalia.

* Fra Kjøbenhavn (Martin Pedersen) 162
* Vore kendte Navne (A. Andreasen, Hjørring) 178

Litteratur.

* Haandbog for unge Handelsmænd (Gregar Heje) 163
* Hages Haandbog i Handelsvidenskab. 3 Udg. (ved Michael Koefoed og Emil Meyer) 172
* Købmandens Haandbog 172

Fra andre Foreninger.

Nielsen, N. C.: En ny „Funktionærforening" 160
* Farmacevterne i Lønkamp 18
* Jærnbaneforeningen og Lønspørgsmaalet 73
* „Principal og Medhjælper" 83

Forskelligt.

Nielsen, N. C.: Medhjælperne og Fædrelandet 16
Wraae, Peter: Chancer 7
* Victor A. Kallerup 103
* Fra gamle Dage 123

Afdelingsreferater og Meddelelser.

Aalborg 35-42-56-90-116-164-189
Aarhus 35-49-90-104-134-164-172-189
Bornholm 27-173
Bramminge 124-150
Brønderslev 56-74-164-189
Ejby og omliggende Byer 150-173-180
Esbjerg 3-35-56-74-104-150-180
Fredericia 19-27-42-56-66-97-173
Frederikshavn 19-42-49-57-84-142-156
Grenaa 3-27-57-66-74-90-97-116-142-173-180-189
Helsinge 164-189
Helsingør 27-66-156-180
Herning 11-49-74-105-156
Hillerød 19-42-57-105-150-173-189
Hjørring 3-42-57-75-142-164-181
Hobro 84-150-173
Holstebro 42-50-67-84-117-125-142-156-165-173-181
Horsens 67-142-157
Kallundborg 19-75-105-173
Kolding 11-27-43-50-67-75-90-98-117-125-142-150-157-165-173-189
Korsør 181
Kjøbenhavn 4-11-19-27-35-43-50-67-75-90-97-106-125-157-165-181
Langeland 165-181-189
Lemvig 4-27

Løgstør 67-84-117-150-165
Maribo 11-57-174
Middelfart 43-57-117-142
Nakskov 51-67-165
Nibe 189
Nyborg 165
Nykjøbing F. 28-125-157-181
Nykjøbing M. 4-12-28-44-51-58-75-165-174-182-189
Næstved 58-117-157
Odense 12-36-51-58-98-158-174-182
Præstø 166
Randers 36-58-68-150-174
Ringe 190
Ringsted 28-106-166-174-190
Roskilde 28-51-59-76-84-142-158-166
Rødby 59-90-174
Sakskjøbing 20-142-158-182
Samsø 19-68
Silkeborg 20-36-59-76-118-182
Skanderborg 28-98-118
Slagelse 44-59-142-158-182
Sorø 20-28-59-166
Stubbekjøbing 20-84-118
Svendborg 68-190
Thisted 20-28-44-52-60-90-106-150-158-166-182-190
Varde 76
Vejen 12-20-68
Vejle 4-60-76-84-90-190
Viborg 12-52-174

Den sorte Tavle 12-52-76-90-106-118-150-166-182-190

Brevkasse 4

Illustrationer.

Forretningsudvalget for „Fèderation internationale des Employès" 8
Herning Afdelingens Banner 24
C. O.'s 6. ordinære Kongres 128
Martin Pedersen, Kjøbenhavn 162
A. Andreasen, Hjørring 178

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 1. 1. Januar 1915. 15de Aargang.

SITUATIONEN.

DET er en god gammel Tradition blandt ordenselskende Forretningsfolk, at man ved Aarets Udgang gør sit Bo op, og derved bliver klar over Gevinst og Tab — over Fremgang eller Tilbagegang. I refererende og stærkt sammentrængt Form vil jeg forsøge at gengive Resultatet af en saadan Opgørelse for Centralorganisationens Vedkommende.

Aaret 1914 har nærmest været et Middelaar. Efter den Højspænding, der i agitatorisk Henseende kendetegnede Aaret 1913, navnlig som Følge af det stærkt forcerede Arbejde, for at slaa til Lyd for lovfæstet Syvlukning, maatte det nu udrundne Aar komme til at staa tilbage for sin Forgænger. Thi selv om ogsaa det Spørgsmaal — Butikslukningslovens Revision —, der blev Centralpunktet i vort Arbejde i 1913, desværre er svævende endnu, er det dog ikke muligt at vedligeholde den store Interesse derfor, som f. Eks. gav sig Udslag i en udmærket Tilslutning til de ca. 50 offentlige Møder, vi forrige Aar holdt om denne Sag. Hvad iøvrigt selve denne Sag vil udarte til staar stadig hen i det uvisse. Beklageligt nok taler meget for at dette uskyldige Lovforslag skal blive et af de mange Ofre for den storpolitiske Kurs, som indledes med Valget i Maj 1913, og som vel kan karakteriseres ved Indførelse af en Slags væbnet Neutralitet mellem de forskellige politiske Partier. —

Det store Sammenbrud i Europa, der indledes den 1. August, og hvis Virkninger selvfølgelig ogsaa sporedes i vort lille Samfund, har naturligvis ogsaa bidraget sit til, at 1914 for os blev mindre end det tidligere Aar. Den Nervøsitet, der beherskede Alt og Alle, i det første Par Maaneder, fik sin skadelige Indflydelse paa Tilgangen af nye Medlemmer, og selv om Aarets sidste Maaneder har vist et Resultat, der gaar i en anden Retning, bliver Helhedsresultatet dog under Beregningen. Hertil kommer saa, at Organisationen og Arbejdsløshedskassen økonomisk er ramt føleligt ved Sikringsstyrkens Indkaldelse, ca. 12 % af Medlemmerne hører til dette Mandskab, og samtidig steg den almindelige Arbejdsløshed med ca. 2 %. Altsaa væsentlig ringere Indtægter, og samtidig forøgede Udgifter. Heldigvis er saavel Organisationen som Arbejdsløshedskassen saaledes økonomisk funderede, at de sikkert kan ride Stormen af uden at det skal blive nødvendigt at skride til Benyttelse af ekstraordinære Hjælpemidler.

Af andre sociale Love, som har Interesse for Handels- og Kontormedhjælpere, har i Aarets Løb været fremme paa Rigsdagen Fabriksloven, men til vort Andragende om, at vor Stand maatte blive inddraget herunder toges intet Hensyn; og for Tiden er der i Indenrigsministeriet under Udarbejdelse et Forslag til Revision af Ulykkesforsikringsloven, hvilken Lejlighed vi har benyttet til en Henvendelse om, at ogsaa vor Stand maa komme til at nyde samme Beskyttelse som andre Lønarbejdere. Endelig er Sygekasseloven, som naturligvis er af overordentlig Betydning for vor Stand som for Arbejderklassen i sin Helhed, atter forelagt i Folketinget til Revision, men er endnu ikke vedtaget.

I én Henseende har Aaret bragt os et positivt Resultat i social Retning, idet vort aargamle Krav, om Optagelse af en social Statistik over Handels- og Kontormedhjælpernes faglige og økonomiske Stilling er imødekommet af Myndighederne. Kostede det end vore Afdelinger et betydeligt Arbejde har vi dog kun Grund til at glæde os over den Sags Løsning. Thi dels manifesterede vi derved overfor Autoriteter og Offentlighed vor fagforeningsmæssige Støbning og alvorlige Opgave og dels vil Statistiken, naar den foreligger i bearbejdet Form, være os til uvurderlig Nytte i vort Arbejde mod de uværdige Vilkaar, som Tusinder af vore Standsfæller arbejder under.

Hvad angaar vort interne Arbejde, da har det nu som før i væsentlig Grad koncentreret sig om det, der foreløbig maa være Alfa og Omega for os: Agitationen. Som et nyt og hidtil uprøvet Middel har vi i det forbigangne Aar forsøgt med Afholdelse af Landsstævnet. Og Prøven faldt heldigt ud. Som Led i vore stadige Bestræbelser for at slaa Centralorganisationens Navn fast i den almindelige Bevidsthed — og dermed vel dog ogsaa Tid efter anden i vore Fagfællers — var Landsstævnet utvivlsomt særdeles vel-

egnet, saa Forsøget bør sikkert gentages ad Aare — om ikke i Aar, hvor Kongressen i Aarhus vil optage vor Tid og Arbejde, saa maaske næste Aar.

Agitationen i al Almindelighed maa naturligvis hvile paa Afdelingerne, og det kan siges at Flertallet af disse ogsaa tager sig energisk af denne vigtige Opgave. Netop derfor er det i høj Grad paa sin Plads, at Centralorganisationen søger at støtte Afdelingerne i dette Arbejde ved paa rimelige Vilkaar at stille en Taler til Raadighed. Det synes ogsaa som Afdelingerne sætter Pris herpaa, idet man i stedse større Antal benytter sig af Tilbudet; i indeværende Sæson har saaledes allerede ca. 50 Afdelinger holdt saadanne Møder.

Det følger af sig selv, at den Mand, hvis Tid udelukkende staar til Organisationens Raadighed, bliver Taler ved de fleste Møder — det har baade en heldig og en uheldig Side; det er heldigt, fordi det skaber Ensartethed, Trit, Fodslag, hvad man vil, og det kan aldrig blive for godt, det er ogsaa heldigt derved, at mange administrative Spørgsmaal samtidig kan opklares og afgøres; men det uheldige fremkommer ved, at det kan være mindre interessant, at det er den samme Taler, hver Gang — denne uheldige Side rettes bedst ved, at man snarest gør Organisationen saa stor og stærk, at den faar flere Folk til sin Disposition og hertil kan hvert enkelt Medlem bidrage ved sit personlige Arbejde for at skaffe yderligere Tilgang af nye Medlemmer.

Baggrunden for de her omtalte ca. 50 Møder har været den kritiske Stilling mange af vore Standsfæller er bragt i paa Grund af de alvorlige Tider, der er en Følge af Verdenskrigen. Og det synes virkelig som det har været i Stand til at vække adskillige Kolleger til Eftertanke m. H. t. Standens og dermed deres egen uværdige økonomiske, faglige og sociale Stilling. I hvert Fald har der gennemgaaende været godt Besøg, og en brillant Stemning over Møderne, ligesom Resultaterne i Form af nye Medlemmer ogsaa har været særdeles tilfredsstillende.

Som Helhed taget varsler det godt for den kommende Tid, og der er kun Grund til at glæde sig over den Lyst og Energi, hvormed man i de fleste Afdelinger gaar til Arbejdet for Organisationens Fremgang og vor Stands Rejsning i faglig og social Henseende.

Men Betingelserne for et effektivt Arbejde kan heller ikke være bedre end nu. Aldrig før er der gaaet frem med større Hensynsløshed overfor vore Standsfæller — en Fremfærd, der kaster et skarpt Strejflys hen over de usikre Forhold, hvorunder vort Fag arbejder, og afdækker det Profitjag, som i alle Forhold følger Stordriften, overfor hvilket den Enkelte er fuldkommen magtesløs, medens den talmæssigt og økonomisk stærke Fagorganisation, med sine forskellige selvhjælpende Institutioner, er det eneste, der virkningsfuldt kan optræde derimod.

I det Store og Hele kan vi være veltilfreds med Aaret 1914, og er der end enkelte mørke Pletter paa vor Himmel, saa tør det vist siges, at vi organisationsmæssigt set, gaar ind i 1915 under de bedste Auspicier, saa vi kan tro paa i Løbet af dette Aar, at kunne tilbagelægge endnu et godt Stykke af Vejen frem mod vort Maal.

Vi takker da hverandre for godt Samarbejde i Aaret som svandt, og giver Haandslag paa, hver for sig og paa sin Plads, at lægge alle Kræfter i for Opnaaelse af gode Resultater af det for Centralorganisationen betydningsfulde Aar, som 1915 uden al Tvivl bliver.

Leve Centralorganisationen! *Jens Johansen.*

D. H. K. M. T.

FORANLEDIGET af Konklusionen i Herr Herlevsens Artikel „Vore Afdelingsmøder" i sidste Nr. af Bladet, der gaar ud paa, at Medlemmerne, for at gøre Medlemsmøderne mere interessante, i langt højere Grad end Tilfældet er, skal bruge D. H. K. M. T.s Spalter til Diskussion, vil jeg gerne have Lov til at fremsætte mit Syn paa D. H. K. M. T.s Opgaver.

Det er rigtigt, naar Herr H. siger, at vor Tidende skal bruges til at sprede faglig og social Oplysning ud blandt vore Medlemmer, at „det er en Livsbetingelse for vor Organisation, og jo bedre og fyldigere det (Bladet) er, desto mere levedygtig bliver Organisationen og desto bedre Forstaaelse kan hvert enkelt Medlem erhverve sig om dens Betydning."

Men naar Herr H. mener, at dette skulde naas ved at Medlemmerne diskuterede i Bladet, synes jeg, at det ikke skulde staa upaatalt.

Man maa jo erindre sig, at D. H. K. M. T. ikke blot er vort „Medlemsblad", ikke blot er et Meddelelsesmiddel mellem Hovedkontoret og Afdelingerne og mellem disse indbyrdes, men at det ogsaa er et officielt Organ, et Blad, der hævder vor Stilling udadtil overfor Offentligheden.

Ved indsendte Artikler og ved almindelig Diskussion indenfor Bladet, vil det meget let kunne ske, at Offentligheden faar en forkert og maaske uheldig Opfattelse af vor Bevægelse, af vore Krav, og af vore Standpunkter overfor de enkelte Spørgsmaal, der angaar os.

Derfor maa den almindelige Adgang til at faa Artikler optaget i „D. H. K. M. T." formindskes meget, om ikke ganske afskæres, og Bladet skal helt igennem redigeres. Det vil derved være muligt altid at faa Organisationens rette Standpunkt præciseret, og ikke den Enkeltes mere eller mindre individuelle Opfattelse af Organisationens Standpunkt, en Opfattelse, der meget let, enten af Uvidenhed eller paa Grund af manglende Forstaaelse af den paagældende Sag, kan være stik modsat den, Organisationen fremsætter. Endvidere forhindres derved, at f. Eks. Diskussioner om Organisationens Taktik, Kritik af Tillidsmænd o. s. v. fremkommer i D. H. K. M. T., hvor de kun kan virke skadelige og nedbrydende og hvor de aldeles ikke hører hjemme.

D. H. K. M. T. vil derved ogsaa i langt højere Grad end Tilfældet er nu, kunne varetage en af de Opgaver, som den nu kun i Ny og Næ rører ved, nemlig at fremdrage de daarlige og uheldige Forhold indenfor Standen, de skandaløse Lønninger, de elendige Logiforhold og den brutale Behandling af Medhjælpere, som i høj Grad gaar i Svang indenfor Handelsverdenen. Denne Opgave, at bekæmpe Daarligheden og Raaddenskaben indenfor

vor Stand, synes jeg er en af D. H. K. M. T.s første og største Opgaver.

Men en anden og lige saa stor Opgave for Bladet, er det at opdrage Medlemmerne, at opdrage dem fagforeningsmæssigt. Lære dem at forstaa, at Organisationen ikke er til for Morskabs Skyld, ikke er til for den Enkeltes Skyld, men at den er til for hele Standens Skyld.

Det skal søge at fremkalde og udvikle Solidaritetsfølelsen hos vore Medlemmer, den faste Kammeratskabsfølelse og det faste Sammenhold, som netop er de øvrige Fagsammenslutningers Styrke.

Det er efter min Mening D. H. K. M. T.s Opgaver, og jeg tror at Medlemmerne nok skulde læse Bladet, saafremt det kom ind i det Spor. Og er der endelig nogle som ikke læser det, vil disse heller ikke, ved Diskussion i Bladet, faa mere Lyst dertil.

Men nu vore Afdelingsmøder, der ved Diskussion i Bladet skulde blive mere tiltrækkende?

Det Spørgsmaal skal jeg ved en senere Artikel, komme tilbage til.

Kjøbenhavn i December 1914. *Harald Heie.*

Arbejdsløshed.

MENNESKER, der er opvokset i Arbejderhjem, har i Reglen oplevet, at Familiefaderen en skønne Dag er kommen hjem fra Arbejdspladsen med den Meddelelse, at Arbejdet er holdt op, at der ikke er mere at bestille, og de kender den Skygge, der ved en saadan Meddelelse kommer ind i et Arbejderhjem. De kender disse bekymrede og sorgfulde Ansigtstræk hos Forældrene, som pines ved Tanken om, hvortra de skal faa det tilstrækkelige Udkomme til deres Børn.

De, der har levet en saadan Barndom, vil, hvis de da ellers er i Besiddelse af menneskelige Tanker og Følelser, bevare Indtrykkene derfra hele Livet igennem, og som Følge deraf være med i Arbejdet for at lindre en Del af den Nød og Elendighed som Arbejdsløsheden skaber. — Det er imidlertid og heldigvis maa man vel sige, kun en Del indenfor vor Stand, der kender saadanne Forhold, og det er vel ogsaa nok en af Grundene til, at saa faa har faaet Øjnene op for vor Arbejdsløshedskasses Betydning.

Den Ligegyldighed, som Handels- og Kontormedhjælperne har udvist paa dette Omraade, faar de nu at føle haardt, idet vor Stand under den nuværende Periode ligesaa lidt gaar fri for Arbejdsløsheden som de øvrige Fag indenfor Arbejderklassen.

Vi maa dertil erindre, at det ikke blot er unge Mennesker, der bliver kastet ud i Arbejdsløsheden, det er ligesaavel ældre Medhjælpere med Familie. Med andre Ord: de fra den egentlige Arbejderklasse længe kendte Tilstande, hvor en Familie maa se det ene Stykke Bohave vandre ud fra Hjemmet efter det andet, begynder saa smaat at vise sig i vort Fag. Men ogsaa for de unge Menneskers Vedkommende er Forholdene frygtelige, idet en stor Del af dem er udelukket fra at faa Støtte fra deres Hjem og derved bliver henvist til at gaa for bedste Beskub.

Selvfølgelig er det af overordentlig stor Betydning, at vi i det Hele taget har en Arbejdsløshedskasse; og vi skylder de Mænd, der paa det Omraade har nedlagt et kolossalt Arbejde, en Tak; men det havde været en bedre Tak og en retfærdigere Vurdering af deres Arbejdes Værdi, hvis vi havde faaet alle Medhjælperne til at slutte sig til vor Arbejdsløshedskasse. Thi nægtes kan det ikke, at Ledelsen med den nuværende Tilslutning ikke kan yde Støtte til trængende Medhjælpere i den Udstrækning, som den kunde ønske, og som faktisk er nødvendig.

Hvad enten Krigen bliver af kortere eller længere Varighed, skulde man synes, at de deraf fremkaldte Tilstande maatte virke saa voldsomt paa Medhjælpernes Sind, at de for Eftertiden vilde slutte sig til vor Organisation, — alle som een. Vi maa nemlig ikke tro, at vi ikke senere kan rammes af lignende Katastrofer. Den nuværende Krig virker nemlig herhjemme slet ikke værre end en almindelig økonomisk Krise kan komme til det i Fremtiden.

Lad os derfor tage ved Lære af Øjeblikket, saaledes at det ikke skal ske, at vi skal helt proletariseres, før vi kan lære at forstaa, at vor Stilling ikke er saaledes, at vi kan sætte os til rette og se paa det Hele, medens alle de andre Befolkningslag arbejder sig frem paa vor Bekostning.

Vi har en uafvigelig Pligt til at sikre os mod de under den nuværende Samfundsordning stadig tilbagevendende Kriser, først og fremmest for vor egen Skyld, fordi vi aldrig kan sige os fri for, at vi selv kommer til at lide derunder. Og skulde der være enkelte, der er saa sikre i deres Stilling, at de ikke mener sig udsat for Arbejdsløshed, maa de anse de 50 Øre, der betales i Kontingent til Kassen, som en Bagatel at yde til deres daarligere stillede Kolleger. Dernæst har vi en Pligt overfor vore Efterkommere til at skaane dem for det Arbejde, der kan gøres nu. Fremtidens Medhjælpere vil maaske staa overfor saa store Spørgsmaal, at de kan have al Evne og Styrke behov.

Arbejdsløshedskasserne er ikke vort endelige Maal; men kun en Overgang til at ændre de nuværende Tilstande, hvor nogle af Medhjælperne ødelægger deres Helbred ved en alt for lang Arbejdstid, medens andre demoraliseres af Lediggang.

Felias Mondi.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Esbjerg. Søndag Aften den 13. Decbr. afholdt Foreningen et Møde med Oplæsning i Lokalet paa „Paladshotellet". — Herr Lærer Fleischer læste forskellige gemytlige Historier, som blev modtaget med Bifald. Mødet, der var besøgt af ca. 30 Deltagere, sluttede med et fælles Kaffebord, ved hvilket Herr Fleischer ogsaa underholdt Forsamlingen, og da man lidt efter Midnat skiltes, var sikkert alle enige om, at have haft en fornøjelig Aften. Husk alle at komme til Møderne.

C. C. Knudsen, p. T. Esbjerg.

Grenaa. Søndag den 29. November afholdtes paa Højskolehotellet offentligt Møde, hvortil Afdelingen havde indbudt alle udenforstaaende Kolleger i Grenaa og Omegn. Herr Jens Johansen talte om „Medhjælperne og Krisen", og Taleren gjorde med dette Emne stor Lykke, idet vi denne Aften havde den Glæde at optage 6 nye Medlemmer. Formanden sluttede derefter Mødet med en Tak til Herr J. for det interessante og virkningsfulde Foredrag, samt udbragte et Leve for C. O. og Grenaa Afdelingen.

Bestyrelsen ønsker alle Medlemmerne et godt Nytaar!

T.

Hjørring. Medlemsmøde afholdtes den 13. Oktober. Herr A. Ipsen indledede med Oplæsning og Omtale af en Artikel „Organisations-Disciplin og dens Betydning for Medhjælperne". Indledningen gav Stødet til en livlig Debat. Mødet var godt besøgt. Der begyndtes og sluttedes som sædvanligt med en af Organisationens udmærkede Sange, hvorefter Selskabeligheden dyrkedes et Par Timer.

Herr C. Hansen oplæste d. 20. Oktober forskellige humoristiske Fortællinger til stor Fornøjelse for de mange mødte Medlemmer.

Herr Aage S. Leth oplæste den 27. Oktober for en talrig og interesseret Tilhørerkreds en Skildring af Festskriftet 1910 i store Træk af C. O.s Historie i dens første 10-aarige Periode. Den fremdragne Artikel gav Anledning til tilsluttende og supplerende Udtalelser og Fremstillinger af de Herrer Andreasen og Ipsen som Medstiftere af Centralorganisationen. I Anledning af Herr Leths Bortrejse fra Byen og Afdelingen den 1. November, bragte Formanden Herr L. en varm Tak for hans Væren og Virke her, omtalte det Arbejde han med Kraft havde nedlagt her i det forløbne halve Aar, med Beklagelse af hans nu forestaaende Bortrejse. Med de bedste Ønsker for Herr Leths Fremtid hyldedes han med et kraftigt Leveraab. Herr L. takkede og udtalte ligeledes de bedste Ønsker for Foreningens Fremtid og sluttede med et Hurra for Hjørring Afdeling. Aftenen formede sig i det Hele som en smuk Afskedsfest med den Bortdragende.

Herr A. Ipsen indledede den 3. November Emnet „Menneskeret og Organisationsret". Foredraget holdtes med sædvanlig Varme og Dygtighed og gav Anledning til en ret livlig Diskussion, hvori mange Medlemmer deltog.

Søndag den 8. November afholdtes Afdelingens 15-aarige Stiftelsesfest, der havde vundet stor Tilslutning, bl. a. var Frederikshavns Afdeling meget talrigt repræsenteret, ligesom Aalborg Afdeling havde sendt en 3-Mands Deputation. Kl. 8 samledes Deltagerne om de festlig smykkede Kaffeborde, hvor Formanden bød Velkommen og talte billedligt for „Fødselsdagsbarnet". Herr Andreasen talte djærvt for C. O. og Herr C. Hansen smukt for Kvinden. Herr Ipsen talte for de fremmede Gæster og deres

respektive Afdelinger. Formanden for Frederikshavns Afdeling, Herr Elvig og Herr Th. Hansen. Aalborg, frembragte under stor Jubel deres Afdelingers Lykønskninger, hvorefter der endnu holdtes adskillige Taler, ligesom der mellem Talerne blev sunget en Del af C. O.s bedste Sange. Telegrammer fra Broderforeninger og enkelte Medlemmer var indløbne og oplæstes under stor Munterhed. For disse Telegrammer bringes Afdelingens varmeste Tak! Kl. 9½ begyndte Dansen, som gik livlig til Kl. 3.

Den 10. November afholdtes Medlemsmøde. Herr C. Møller indledede med en Artikel om kvindelig Medhjælp set fra et Principalstandpunkt. Efter Indledningen udviklede sig en længere og livlig Diskussion. — Sluttelig gav Formanden forskellige Meddelelser og opfordrede til ihærdig Agitation for Tilslutning til Mødet den 17. November.

Stort Medhjælpermøde afholdtes den 17. November. Formanden bød Velkommen, hvorefter Herr Jens Johansen med vanlig Varme holdt et vel udarbejdet Foredrag, med Henblik paa de Forhold, som den forhaandenværende Tilstand havde skabt. Formanden takkede for det med stor Interesse paahørte Foredrag, som lønnedes med en kraftig Klapsalve. Derefter valgtes H. C. Hansen til Dirigent. Herr Andreasen omtalte Detailhandlernes Forslag i Rigsdagen om Butikslukning og Herr Ipsen opfordrede til Indmeldelse i Organisationen. Sluttelig udbragte Formanden et kraftigt Leve for C. O. og dens Forretningsfører.

Den 24. November afholdtes Medlemsmøde. Herr C. Hansen holdt et velformet Foredrag om Folkehøjskolen og dens ledende Mænd. Foredraget paahørtes med stor Interesse, men gav ikke Anledning til Diskussion. *H.*

Kjøbenhavn. Tirsdag den 3. November holdt Herr Folketingsmand Hans Nielsen, Roskilde, et meget interessant Foredrag om det danske Socialdemokratis Stilling til Krigen med særligt Henblik paa Militærbevillingerne. Der udspandt sig en livlig Diskussion, hvori særlig Foreningens yngre Medlemmer deltog.

Tirsdag den 10. November skulde Herr Forstander Johan Borup have talt om „De fire krigsførende Hovedfolk", men blev i sidste Øjeblik forhindret, hvorfor de tilstedeværende Medlemmer forlystede sig med en lille Svingom.

Tirsdag den 17. November talte Vejle Afdelingens energiske Formand, Herr Axel Juhl om „Strejke". Herr J. forudsaa det Tidspunkt vilde komme, da ogsaa Medhjælperne maatte benytte det retfærdige Middel, som en Strejke var, for at faa en Realitetsbehandling af Løn- og Arbejdsvilkaarene. Men Betingelserne for at iværksætte en Strejke maatte være tilstede, thi ellers har man ikke Retten hertil. Der maa Penge og atter Penge til, saa der er et solidt Rygstød, og der maa en maalbevidst, kultiveret og fagorganisatorisk skolet Medlemsbestand til. I saa Henseende havde Herr J. Respekt for de kjøbenhavnske Afdelingers retlinede Arbejde og var sikker paa, de ikke vilde vige tilbage for at tage Konsekvenserne af deres Standpunkt. Foredraget modtoges med stærkt Bifald og efterfulgtes af en livlig Diskussion.

Tirsdag den 24. November talte Herr Folketingsmand Stilling, Aarhus, om sociale Tilstande og social Forsorg. I et overordentlig klart og fængslende Foredrag skildrede Herr S. Lønarbejderens Vilkaar indenfor forskellige Erhvervsgrene og fremdrog Eksempel efter Eksempel paa, hvor afhængig Erhvervslivet og Lønarbejderen er af den døde Kapital. De bestaaende Samfundstilstande kan udtrykkes i Sætningen: „Skaf Dig Penge". „Arbejde for andre", duer ikke, „Arbejde for sig selv" kan gaa an, men „Lade andre arbejde for sig", dette giver Udbytte og der er Idealet. Medhjælpernes Organisation maa være deres eget Værk, det giver Enighed, Styrke og Takt. Sørg for der kommer Takt, Takt ind i Deres Bevægelse, saa Fodslagene kan høres; stik ikke Hovedet i Busken og sid ikke fornemt paa Deres Pind — sultende i Finhed. — Over 100 Medlemmer var tilstede og lønnede det ildnende Foredrag med kraftigt Bifald.

Tirsdag den 1. December talte Herr Sekretær Peder Hedebol om „Verdenskrigen og dens Aarsager". Foredraget hilstes med meget Bifald. *C. H.*

Lemvig. Mandag den 23. November afholdt Afdelingen „Medhjælpermøde" paa Warmdahls Hotel, hvor Forretningsfører Jens Johansen talte om „Medhjælperne og Krisen". Trods en kraftig Agitation, saavel skriftlig som personlig, var det kun lykkedes at samle ca. 30 % af Byens samtlige Medhjælpere. Særlig havde de uorganiserede mandlige Kolleger vist deres sædvanlige Ligegyldighed ved ikke at give Møde en saadan Aften, hvor Standens Anliggender drøftedes, hvorimod et Par Principaler glædede os med deres Nærværelse. — Efter at Formanden havde budt Velkommen, blev der sunget en af Medhjælpersangene og Ordet blev derefter givet til Herr J. J., som i et vel tilrettelagt Foredrag klargjorde Handels- og Kontormedhjælpernes Stilling under den nuværende alvorlige Situation og paapegede Nødvendigheden af Sammenslutning i videste Udstrækning, for at C. O. kunde være i Stand til at yde Standens Udøvere den tilstrækkelige Hjælp; thi C. O. er Standens eneste faglige Værn og bør derfor støttes af alle dens Udøvere. Efter Herr J.s Foredrag, der lønnedes med et kraftigt Bifald, rettede Herr H. Pedersen en Tak til Forsamlingen for den forholdsvis gode Tilslutning og rettede særlig en kraftig Appel til de tilstedeværende Damer om af træde ind i C. O., da nemlig de i lige saa høj Grad, som vi mandlige Kolleger, nød Frugterne af de Reformer, som C. O. Tid efter anden opnaaede gennemført. Det var derfor deres Pligt at støtte os, om ikke med andet saa dog med deres maanedlige Kontingent. — Sluttelig hævede Formanden Mødet med et Leve for C. O. og for Afdelingen, idet man derefter trak sig tilbage til et fælles Kaffebord.

Torsdag den 27. November talte Herr Bogholder H. Pedersen om „Hvorfor er jeg Medlem af min Organisation". — Efter kortfattet at have omtalt C. O.s Tilblivelse og dermed det mægtige Arbejde Banebryderne havde gjort, dvælede Taleren ved hvad C. O. nu bød sine Medlemmer og fremhævede særlig den Kammeratskabsfølelse, der herskede og absolut maatte være blandt organiserede Kolleger, idet nemlig Arbejdet for vor fælles Sag skabte fælles Interesse. Der fulgte en ret livlig Diskussion.

Forøvrigt har Foreningen et Par af de sædvanlige ugentlige Mødeaftener haft humoristisk Oplæsning ved vort Medlem Herr Viggo Jensen. — Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Foreningens Lokaler fra og med det nye Aar er paa „Det nye Afholdshotel" og at der som sædvanlig er Møde hver Torsdag Aften — første Gang Torsdag den 14. Januar.

H. P.

Nykøbing, Mors. Tirsdag den 8. December afholdtes ordinært Medlemsmøde i Lokalerne paa „Industrihotellet". — Efter at der var sunget nogle Sange af Medhjælpersangbogen, oplæste Formanden et Stykke af vort Blad angaaende Butikslovens Behandling i Folketinget, hvorom udspandt sig en lille rask Diskussion. — Det vedtoges at arrangere et Kursus i Tysk, saafremt et tilstrækkeligt Antal tegner sig. Sluttelig drak man Kaffe, hvor Formanden bød de nye Medlemmer Velkommen til Arbejdet.

Den 15. December ligeledes Møde. Formanden meddelte, at der havde tegnet sig 14 Deltagere til et Kursus i Tysk, som dermed var sikret. Bestyrelsen har formaaet et af Foreningens Medlemmer, Bogholder Olesen, til at undervise. — Endvidere meddeltes, at der i Januar vil blive holdt Foredrag med Lysbilleder om Holland af Herr Lærer M. Dahlsgaard, Oplæsning af Herr Lærer Brix, og Herr Bogholder Olesen vil fortælle om sit Ophold i Polen. Desuden paatænkes afholdt en selskabelig Sammenkomst. — Mødet sluttedes med fælles Kaffebord, hvor der var forskellig Underholdning. — Næste Møde Tirsdag den 5. Januar 1915.

Bestyrelsen ønsker samtlige Kolleger Landet over et for vor Sag godt og heldbringende Nytaar!

Sørensen-Bach.

Vejle. Torsdagen den 19. Oktober afholdtes Medlemsmøde med Herr L. Christensen som Foredragsholder. Herr C. talte om Tietgen og Tietgenske Foretagender. Mødet var ikke talrigt besøgt, hvilket for det gode Foredrags Skyld var meget beklageligt.

Torsdag den 8. November afholdtes Foreningens 10-aarige Stiftelsesfest, hvortil der var mødt ca. 50 Deltagere, deriblandt enkelte Kolleger fra Fredericia. Den fornøjelige Aften blev fejret med Koncert, Oplæsning, fælles Kaffebord og Pakkefest. De Herrer Michael Nielsens og Lauritz Christensens Oplæsning modtoges med Bifald. Ved Kaffebordet blev der holdt flere Taler, Telegrammer, indløbet i Dagens Anledning, blev oplæst, og en Sang, særlig forfattet til Stiftelsesfesten, afsunget. Pakkefesten gav Klavérfonden et Overskud paa ca. 50 Kr. Aftenen sluttede med Sang og Musik. *Viggo Skjoldborg Bahnert.*

Brevkasse.

Glædeligt Nytaar!

Medarbejdere og Korrespondenter bede vi modtage vore bedste Ønsker ved Aarsskiftet, med Haab om fortsat behageligt Samarbejde.

Tak for de modtagne venlige Nytaarshilsener! *Redaktionen.*

Fra Venner og Medarbejdere modtagne venlige Jule- og Nytaarshilsner, hvorfor jeg takker, gengælder jeg paa det bedste, idet jeg dertil knytter Ønsket om fortsat godt Samarbejde i det nye Aar.

Maatte 1915 bringe vor Organisation ny Fremgang og Styrke — nye Resultater til Gavn for de Tusinder den repræsenterer og arbejder for!

København B, Nytaarsdag 1915. *Jens Johansen.*

Udg. af Centralorganisat. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Khvn. F. — JENSEN & BØNAGER, Dr. Tværg. 9, Khvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 2. 15. Januar 1915. 15de Aargang.

VORE ARBEJDSFORHOLD.

EN Mængde smaa Opgaver ligger og venter paa vore Afdelinger, vore Tillidsmænd, — alle vore Medlemmer. Mange smaa Opgaver, der tilsammen taget og løst paa rette Vis, vil give vort faglige Arbejde betydeligt Fremstød og levere os Kritikens Vaaben mod alle de mangeartede Urimeligheder, der trives indenfor vor Stand:

Den usminkede Skildring af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsvilkaar.

Her gælder det ofte Spørgsmaal, der er saa dagligdags, at den Enkelte mangen Gang end ikke underkaster dem en velovervejet kritisk Bedømmelse. Eller Kritiken kommer ikke udover en Drøftelse Mand og Mand imellem. Thi Medhjælperen véd, at dette eller hint faglige Overgreb, som i Øjeblikket kan vække hans Uvilje, sætte hans Taalmod paa Prøve eller endog give hans Harme friere Løb, „kun" er et af de Legio, der optræder overalt og gennem Praksis kendes i snart sagt hveranden Forretning. Enhver Handels- og Kontormedhjælper er gennem egen dyrekøbt Erfaring eller dog paa nærmeste Hold orienteret om disse talrige Eksempler paa Standens ringe sociale Vilkaar.

Disse Liniers Hensigt er det ikke at opholde sig ved Enkeltheder, men derimod at fæstne Opmærksomheden ved de Hovedpunkter i Arbejdsforholdet, hvor Eksemplernes Mængde findes. Det bliver da en Opgave for Centralorganisationens Medlemmer at fremdrage de enkelte Tilfælde og gøre dem tilgængelig for andre gennem vor Tidende.

Medhjælpergagerne vrimler af saa mange Eksempler, at de noget nær angiver Reglen. Hvem kender ikke Tilfælde af lave, utilstrækkelige Lønninger, uforholdsmæssige Arbejdsfordringer, vilkaarlige Krav om uhonoreret Ekstraarbejde, Søndage, Aftener og Nætter tillige, eller mangeaarig Funktionstid uden nogen eller med en urimelig langsom Gageforbedring.

Arbejdstiden i Butiker og Kontorer, der, uden Hensyn til en iøvrigt elastisk Lovbeskyttelse, udsætter Medhjælperne for en næsten ubegrænset Arbejdsdag, vilkaarlig Forlængelse af Arbejdstiden uden nogen Art Godtgørelse, i mange Tilfælde endog uden Udligning af den Enkeltes direkte Ekstraudgifter. Hvor mange ubetalte Arbejdstimer yder Medhjælperne ikke gennem Aaret ved den Slags Over- og Søndagsarbejde, der under Form af Opgørelse, Oprydning, Vinduespyntning, „et Par Timer Søndag Formiddag" og meget andet betyder en tilsvarende Forringelse af vore Standsfællers ofte forud yderst afkortede Fritid!

Og hvorledes forholder det sig med den Behandling, for hvilken Medhjælperen i mange Tilfælde er udsat? Det er en Kendsgerning, at den økonomisk svagere og af Chefen eller dennes Stedfortræder afhængige Medhjælper i talrige Tilfælde er udsat for Vilkaarlighed og prisgivet en uretfærdig Behandling. Sligt kan give sig Udslag under mangeartede Former, ved nedsættende eller brutal Tiltale og krænkende Ytringer, der, jo hyppigere og mere uberettiget de anvendes, sløver og nedbryder Medhjælperens Personlighed — uden paa den anden Side i nogen Maade at befæste den Autoritet for Principalen, som netop skulde være Formaalet dermed.

Eller Lærlingeforholdet! Lovgivningen er paa dette for Medhjælperstanden og Forretningslivet lige vigtige Omraade i Tidens Løb naaet til det parodiske. Lærlingevedtægterne er kun delvis gennemførte, og selv hvor de gælder som Kommunallov, er det meget ofte kun lidet bevendt med den effektive Beskyttelse af den unge Arbejdskraft. Lærlingenes Arbejdstid, Behandling og den mangelfulde praktiske Uddannelse, der hyppigt bliver disse Handelsstandens Yngste til Del, vil gennem en kritisk Belysning ved Eksempler, hentede fra dagligt Selvsyn og Erfaringer, give os et værdifuldt Materiale til Forberedelse af den Reform, der ogsaa paa dette Felt er uomgængelig.

Kost- og Logisystemet er vel i Tilbagegang, men Naturalydelserne gælder endnu ved talrige Engagementer som en Del af Arbejdsgodtgørelsen. For Aar og Dag siden har vi her i vor Tidende underkastet disse Forhold indgaaende Undersøgelse og Kritik, og netop ved Hjælp af talrige Eksempler paavist hvor usselt mange Medhjælpere maatte friste Livet under denne antikverede Lønningsform. Endnu den Dag i

Dag findes der „Medhjælperkamre", som lader haant om alle Hygiejnens Forskrifter endsige tager nogenlunde Hensyn til et rimeligt Krav om blot middelmaadig Hygge i det Rum, hvor Medhjælperen skal tilbringe sin frie Tid og finde Lyst til personlig Uddannelse og Udvikling for Faget og Livet. Og der vil endnu her i Landet være talrige Principaler, der byder deres Medhjælpere en Forplejning, som er ringere end middelmaadig.

I det foregaaende har vi begrænset os til Hovedpunkterne, men paa adskillige andre Omraader møder vi talende Eksempler paa de sociale Urimeligheder, hvormed vor Stand er behæftet. Her skal endnu kun nævnes Konkurrenceklausulerne, der stavnsbinder Medhjælperne og hindrer os i at frugtbargøre de gennem Aars Arbejde indhøstede Erfaringer og den ved egen Hjælp opnaaede Uddannelse, — for de fleste Betingelserne for en virkelig Forbedring af deres økonomiske Stilling.

Alle disse Forhold kaster dybe Slagskygger udover Medhjælperstanden, udvisker alle Arbejdsforholdets Enkeltheder og lader dem forblive uænsede, skønt disse talrige Vidnesbyrd om de sociale Vilkaar, mange af vore Standsfæller er undergivet, maaske netop er Midlet til, at det store Gros af Ligegyldige og Uforstandige engang kunde faa Øjnene opladte for deres sande Stilling og Standspligter.

Derfor maa alle vore socialt interesserede og standsbevidste Kolleger, Centralorganisationens Medlemmer, opmærksomt følge saadanne Forhold, undersøge og fremdrage dem, enten gennem selvstændige Indlæg i vor Tidende eller ved at henlede vor Opmærksomhed derpaa. Saadanne Artikler eller Beretninger bør være kortfattede, nøgterne og — hvad der ikke tilstrækkelig stærkt kan fremhæves — i nøjeste Overensstemmelse med de skildrede Forhold. Det sidste i Særdeleshed; thi Overdrivelser eller positive Urigtigheder kan skade vor Hensigt mangefold mere end mangen begrundet og retfærdig Kritik. — For at undgaa Eventualiteter af denne Art maa alle saadanne Beretninger tilstilles os gennem den lokale Afdelings Bestyrelse, der udøver Kontrol med Indholdet.

Som et Led i vort agitatoriske og sociale Oplysnings-Arbejde har denne Opgave, der tillige tilsigter en Udvidelse af vor Tidendes Virkefelt, Bud til Centralorganisationens Medlemmer. Og det er i Sagens Interesse vor Forventning, at de ikke vil blive denne Henvendelse overhørig.

Hvad vi vil!

TRODS det, at Organisationens Arbejde ingenlunde udføres under Jorden — tvertimod søger vi det klare Dagslys ved enhver Lejlighed — synes det mærkværdigt nok undgaaet forskellige Kredses Opmærksomhed, at der eksisterer en fuldt moderne Fagorganisation for Handels- og Kontormedhjælpere.

Lad nu være, at „Berl. Tid." ikke har opdaget vor Eksistens (man erindrer, at dette Blad i sin Propaganda for „Dronningens" Indsamling navnlig paapegede Nøden blandt Kontorfolk, fordi der ikke fandtes en Arbejdsløshedskasse i deres Fag), den har jo til daglig andre Interesser end Lønarbejderes at varetage, saa det kan være, hvad det er; men at man endnu kan træffe Kolleger, som højt og helligt sværger, at de hidtil har været fuldstændig uvidende om Tilværelsen af en faglig Organisation i deres eget Fag, det maa forbavse og give Anledning til adskillig Eftertanke. Navnlig bringes man uvilkaarlig ind paa Spørgsmaalet: Driver vi da vor Agitation paa rette Maade? Herom kan der maaske rejses Tvivl. Thi selv om vi arbejder blandt en Befolkningsklasse, hvis overlange Arbejdstid ikke levner Tid til at følge synderlig godt med, hvad der foregaar udenfor Pulten og Disken, og som vel netop paa Grund deraf for en stor Del er blevet indifferent i social Henseende, saa kvier man sig dog ved at tro, at nogen i vore Dage lever i den Grad udenfor Samfundet, at de end ikke har den fjerneste Anelse om, hvad der rører sig indenfor deres egen Stand.

Er det imidlertid saa, maa vi ud til disse Standsfæller. Vi maa direkte ind paa Livet af dem og personlig tale Organisationens Sag; thi man kan roligt gaa ud fra, at til skriftlig Agitation vil disse ærede Samtidige intet Hensyn tage, og til Møder kommer de næppe, Men maaske baade — og. En Agitationspjece sendt som Advis, og et personligt Besøg med mundtlig Forklaring af dens Indhold, vil utvivlsomt i mange, mange Tilfælde bringe det ønskede Resultat.

Et Agitationssystem som dette vil naturligvis kræve et betydeligt Arbejde af Afdelingerne — et Arbejde som vil overstige Bestyrelsens og et eventuelt Agitationsudvalgs Tid og Kræfter, og her kommer vi da til den væsentlige Brist i det nuværende System, nemlig den Tendens, Medlemmerne i al Almindelighed viser til, at kaste hele Arbejdet over paa de Enkelte, som man mener dertil er valgte. Dette Forhold er forkert i det store og hele, men navnlig med Hensyn til Agitationen.

For os, der staar overfor den store Opgave at samle et af de største Fag, vil et saadant System, som bygger paa den Enkeltes Arbejde i Stedet for paa de Manges, føre altfor langsomt frem.

Vi maa Alle virke for Sagens fortsatte Fremgang, det er et af de Privilegier — og Fordringer, der gives Pionéren i en stor Sags Tjeneste; men det er ogsaa en ærefuld Opgave, og vi bør kunne se saa stort paa Sagen, at vi med Glæde ofrer nogle Timer ugentlig for dens Fremme, uanset om vi ikke selv opnaar at se alle vore Forhaabninger virkeliggjorte. De, der skal bære Faget videre efter os — maaske vore egne Børn — vil da, som en Følge af vort Arbjde kunne gaa ind i solidere Forhold, økonomisk og socialt, og vil ære Mindet om dem, som bar Byrderne paa en Tid, hvor de faa arbejdede for de mange. Saa stort Maal af Standstølelse, Broderskabsfølelse, eller hvad man nu vil kalde det, kan der med Billighed kræves af os alle, at vi føler Pligt til efter Evne at virke for en Højnelse af vor Stands Stilling til Fordel for saavel den nuværende som den kommende Slægt.

Derfor maa vi derhen. at hvert enkelt Medlem er Agitator. Og vi maa først og fremmest bort fra det urimelige Forhold, at organiserede Medhjælpere arbejder Aar ud og Aar ind ved samme Pult eller bag samme Disk med uorganiserede. Netop i Kraft af Agitationen paa Arbejdspladserne er de andre Fagorganisationer vokset op i langt hurtigere Tempo end Centralorganisationen, men denne Fejl bør rettes i det nye Aar, vi nu er gaaet ind i. Nu tager vi fat alle Mand og helmer ikke, før vi har indrulleret i Organisationen hver og én af de Standsfæller, der findes indenfor vor Bekendtskabskreds, Og glipper det i enkelte Tilfælde, saa bør Vedkommende føle, at man ikke vedblivende kan betragte ham som god Kollega, naar han nægter at

bære sin Del af Byrden ved Varetagelsen af Standens Interesser.

I en hel Del af vore Afdelinger — jeg skal ikke nævne Navne — har man haft den lykkelige Haand til at faa Arbejdet lagt an saaledes, at saa godt som alle Medlemmerne er blevet interesserede, og som Følge deraf ogsaa Agitatorer. Virkningen heraf er ejheller udeblevet; thi disse Afdelinger staar nu med Medlemstal, som efter Byernes Størrelse er meget anseelige.

Vi tør haabe, at mange andre Afdelinger følger i Sporet, saaledes at vi kan gaa til den store Mønstring — Kongressen — i den kommende Sommer med et Resultat, som ikke alene kvalitativt, men og kvantitativt, slaar alle Rekorder.

Man kan, hvad man vil! *Jens Johansen.*

Chancer.

HANDELENS og Industriens Mænd har ifølge Pressen planlagt Oprettelsen af et Oplysningsbureau for Næringsdrivende, et Kontor, hvis Opgave skal være at give Handlende og Industridrivende „Oplysning om, hvorledes de skal forholde sig for at finde de bedst mulige Markeder for deres Varer i Udlandet." ¡Det er Meningen, at dette Kontor skal oprettes ved Lov, saaledes at det bliver en Statsinstitution, hvis officielle Tilsnit vil gøre det lettere at udfylde Opgaven.

En saadan Foranstaltning er et direkte Produkt af Krigstilstanden. Det siger sig selv, at de nevtrale Lande i større eller mindre Maalestok vil drage Fordel af den Ulykke, der hærger de i Krigen implicerede Lande, og lige saa selvfølgeligt maa Danmark være med i det Kapløb, der utvivlsomt vil finde Sted.

Det maa afgjort betragtes som heldigt, at Staten tager Haand i Hanke med her, hvor det gælder en hel Samfundsklasses og dermed Landets Vel. De abnorme Tilstande, der indtraadte straks efter Krigens Udbrud, gav det personlige Initiativ lovlig vid Tumleplads, idet den Maade, hvorpaa der enkelte Steder herhjemme kom Penge til Huse, ikke just tvang til Respekt for Udnyttelsen af Fordelene. Det har paa sine Steder været Udbytning i sin simpleste Form.

Til at dæmme op for det Profitbegær, der desværre synes at være uadskilligt fra Købmandsaanden, har Staten nedsat en Prisreguleringskommission, hvis Opgave ligger lige for, men hvis Magt er begrænset. Det ser i hvert Fald saaledes ud. Naar Trolde lugter Menneskeblod, er de heller ikke til at styre. Med Kommissionen har man villet forebygge den Ulykke for Landet, at enkelte Indbyggere blev rige paa andre Indbyggeres Bekostning, og med de forskellige Udførselsforbud har man villet reservere visse af Landets Produkter for Landets egen Befolkning. Teorien er i Orden, forhaabentlig kommer Praksis til at ligge saa nær op ad den som muligt.

En hel anden Ting er det, at Landet udadtil gør hvad det kan for at skaffe sig Plads paa Markedet. Anstrængelserne herfor er dikterede af naturlig Selvopholdelsesdrift og vil virke ansporende paa Landets Frembringelsesevne.

De Chancer, der saaledes tilbyder sig kan og vil ogsaa kunne udnyttes af Handels- og Kontormedhjælperne. Ikke alene vil Udlandet sikkert faa Brug for foretagsomme Hænder, naar saa mange af dets egne Folk er under Jorden, men utvivlsomt vil der ogsaa herhjemme komme en Periode, hvor det vil være særlig rart at kunne Tysk, Fransk og Engelsk. Den spores allerede nu. De første kritiske Dages nervøse Uro er borte og Handel og Omsætning blomstrer som sædvanligt, paa mange Omraader endog stærkere.

Forøget Konkurrence i Handel og Industri bevirker livligere Efterspørgsel efter Arbejdskraft og saa maa Medhjælperne være vaagne. Og saa maa de vide at drage Fordel af de opadgaaende Konjunkturer, maa manifestere sig som det uundværlige Led i Handelslivet, de er. Men hertil maa de naturligvis dygtiggøre sig, saaledes at de, naar Tid er, kan faa et afgørende Ord med, naar Vilkaarene for deres Andel i Arbejdet dikteres.

En saadan Opblomstring vil ogsaa faa Betydning for vor Organisation. Det skal nemlig nok vise sig, at det er fra den, den dueligste Arbejdskraft rekrutteres, og ligesom Staten griber ind overfor det personlige Initiativ, naar dette kommer paa vilde Veje, griber vor Organisation ind, hvor dens Medlemmer udbyttes. Den er efterhaanden bleven stærk nok dertil og vil være danske Medhjælpere det bedste Værn mod det Profitbegær, der utvivlsomt vil stikke Hestehoven frem ogsaa her.

Lad os derfor ruste os — organisationsmæssigt og fagligt — til den kommende Tid, hvor enhver af os kan faa Brug for anspændte Evner. *Peter Wraae.*

Fra vor Centralledelse.

Beretning for December 1914.

JULEMAANEDEN er oftest den goldeste Periode af Aarets 12 Beretnings-Afsnit. I Betragtning af de særegne Forhold, der blev bestemmende for vort Afdelings-Arbejde i de første Efteraarsmaaneder og den fornyede Fremgang, de sidste af det forbigangne Aars Maaneder opviste, danner December 1914 en væsentlig Undtagelse fra den almindelige Regel. Trods Forretningstravlheden og de aktive Medlemmer, den stadig mobiliserede Sikringsstyrke unddrager Afdelingsarbejdet, kunde Foretningsføreren melde, at „der har været god Gang i Adelingernes Virksomhed, og flere af de smaa Afdelinger har haft fortsat Fremgang, saaledes at de yderligere har underbygget deres Stilling. I det store og hele kan det derfor siges, at Tilstanden indadtil bærer Præg af en stigende Stabilitet, selv om Centralorganisationens økonomiske Stilling naturligvis markeres af en følelig Nedgang i Indtægterne, som en Følge af at $12^1/_2$ % af Medlemmerne er indkaldt til Militærtjeneste, og derfor ikke betaler Kontingent".

Ogsaa hvad angaar Medhjælpernes Stilling i al Almindelighed er Situationen væsentlig afklaret, efter at Forretningslivet begynder at tilpasse sig efter de raadende Forhold, der præges af større Ro og Fasthed. Følgen deraf er, at Opsigelserne atter er i Aftagende, og at de, navnlig i større Byer, almindelig forekommende Tilfælde af Overgreb mod Medhjælperne, optræder sjældnere.

Tidspunktet var naturligvis ugunstigt for Udfoldelse af større agitatorisk Virksomhed. Forretningsføreren har derimod søgt at forberede nye Afdelingers Start i saadanne Byer, hvor vi ikke hidtil har opnaaet tilstrækkeligt Fodfæste for Oprettelse af særlige Medlemsgrupper, men hvor dog den direkte Afdeling tæller Medlemmer. Der vil i Byer som Ringsted og Nykøbing S. være Betingelse for snarlig Grundlæggelse af Afdelinger, ligesom lignende Chancer foreløbig er til Stede i Holbæk, Nyborg og Faaborg, der nu er de eneste væsentlige Købstæder, hvor C.-O. ikke har selvstændige Afdelinger. — Forretningsføreren har dog talt ved offentlige Møder i Odense og Middelfart, hvor Tilslutningen viste sig god, og Resultatet iøvrigt var tilfredsstillende.

Medlemstilgangen har været betydelig og større end almindelig i denne Maaned. Over Halvdelen af Afdelingerne indsendte Indmeldelser. Som sædvanlig — og naturligt — mødte Kjøbenhavn med det største Antal Ny-Indmeldelser, men især kunde Afdelingerne i Thisted (18 nye Medlemmer), Nykøbing M. (12), Esbjerg (10) og Brønderslev (9) opvise smukke Resultater. Iøvrigt fortjener Aarhus, Odense, Bornholm, Fredericia, Grenaa, Maribo og Stubbekøbing at fremhæves i denne Forbindelse.

December har ikke stillet os overfor nye socialpolitiske Op-

gaver, udover en af Hovedkontoret foretagen Undersøgelse angaaende Siddepladsernes Indførelse i Butikker. Kontoret udsendte desangaaende et Cirkulære til Afdelingerne, og Besvarelserne dokumenterede — som det var at vente — at den fra en vis Side i Folketinget fremsatte Paastand om, at den paagældende Reform allerede var gennemført i Praksis, var uden Hjemmel i de virkelige Forhold. Det fra Afdelingerne indsendte, fyldestgørende Materiale, blev tilstillet en af vore Talsmænd i Folketingets Udvalg, Herr Redaktør Joh. Fog-Petersen, til videre Foranledning.

Desuden er der fra Hovedkontoret udsendt Cirkulære omhandlende forskellige administrative Anliggender.

Arbejdsløshedskassen udbetalte i Maanedens Løb ialt Kr. 316,50 i Understøttelser; desuden udbetaltes der gennem det faglige Understøttelsesfond Kr. 64,50. Der fremsattes 12 Begæringer om Arbejdsløshedsunderstøttelse, deraf anerkendtes de 11, medens én maatte nægtes, fordi det paagældende Medlem selv havde opsagt sin Plads uden Forretningsudvalgets Sanktion.

Medlemstilgangen i December androg 149.

Det internationale Medhjælperforbund og Verdenskrigen.

John Turner. Charles Vergne. Hector Lescalier.
Auguste Bruggeman. Georg Borchardt.

Forretningsudvalget for „Fèderation internationale des Employès.
(Efter et Amatørfotografi af Chr. Dybwad, Kristiania, ved Mødet i Luxemburg, Juli 1914.)

ENGANG i November modtog vi vort belgiske Broderorgan „L'Intellectuel" for — 1. August. Udsendt faa Dage før den tyske Invasion fandt Sted i Belgien, naaede Bladet os altsaa Maaneder efter ad lange Omveje. Siden da er vi uden nogensomhelst direkte Forbindelse med belgiske og franske Medhjælperorganisationer. Dette er kun altfor forstaaeligt, eftersom næsten alle vaabenføre Mænd nu staar ved de belgiske og franske Arméer og Medhjælperbladene derfor er ophørt at udkomme.

Den internationale Samvirksomhed er ogsaa ophørt indenfor Medhjælperbevægelsen. Nu maales Tingene med andre Maal end forhen, og hvad man i Sommer ikke tænkte muligt var endnu før Løvet gulnedes den mest haardhændede Virkelighed.

En smuk Aften i Juli, efter den internationale Konference i Luxemburg, var Medhjælperrepræsentanter for Forbundene i de forskellige Lande samlede med luxemburgske Standsfæller under de gamle Linde paa Place d' Armes i det lille Storhertugdømmes smukke Bjerg-Hovedstad. Landets syrlige Vin og søde Frugter, Sprogene, der gled over i hverandre og det fremmedartede Sceneri, gav Sammenkomsten en egen Stemning og udløste Talens Strøm hos adskillige af disse Mænd, der var Talere af Routine. Som i denne Aften havde vi næppe før følt Værdien af det mellemfolkelige Interessefællesskab mellem Handels- og Kontormedhjælpernes tusindtallige Skarer. Det netop afsluttede Møde havde vist stadig Fremgang for de internationale Bestræbelser og i flere Henseender angivet Takten for Fremtidens Samarbejde. Alt varslede Fred og Fremskridt for den Sag, der samlede os for fælles Maal. Og da en af vore tyske Venner, der maatte tage med det tidlige Morgentog ned gennem Lothringen, brød op, dannede Englændere, Franskmænd, Belgiere, Russere, Luxemburgere og alle vi andre Kæde, og gav ham „For he is a jolly good fellow" med paa Vejen. — Men Treugersdagen derpaa, og netop ved samme Tid, drog Tysklands Hære gennem Luxemburg ind i Belgien.

„Fèderation internationale des Employès" deler Skæbne med de talrige internationale Forbindelser til Fremme af kulturelle Formaal. Verdenskrigen har sprængt dem!

Allerede kort Tid eftes det tyske Indfald i Belgien meldte det internationale Medhjælperforbunds Førstemand, Belgieren Auguste Bruggeman, sig som Frivillig ved sit Fædrelands Armé. M. Bruggeman, der forlængst er ude over Ungdommens Aar, er efter hvad vi senere erfarer, indtraadt i det belgiske Intendanturkorps med Officer-Charge. Vi kender desværre intet til vor udmærkede Kollegas videre Skæbne udover en enkelt Efterretning, der hidrører fra Vice-Præsidenten for Medhjælperorganisationen i Antwerpen. Sidstnævnte Kollega flygtede under Bombardementet til London og henvendte sig dér til den engelske Medhjælper-Union, som har meddelt os disse Oplysninger.

Af vore Standsfæller Verden over staar vel i dette Øjeblik Hundredetusinder under Fanerne; af indløbne Meddelelser fremgaar det, at allerede mange Tusinder af disse, for største Delen unge, kraftige Mænd har mistet Livet eller Førligheden i dette desperate Opgør mellem Staterne. Og indenfor hvert Land stiller Krigen de største Krav til Offerberedvilligheden hos dem, der endnu ikke er kaldt under Vaaben og som hidtil er undgaaet Arbejdsløsheden, der hærger Landene i Krigens Spor.

Ingen véd hvad Fremtiden vil bringe, og ogsaa vi maa resignere med Hensyn til Retableringen af det internationale Forbund, det har taget Aars brydsomme Arbejde og betydelige Omkostninger at opbygge og udvikle til dets Omfang før det store Sammenbrud. I dette Kaos er det et Lysglimt fra en Broderorganisation i et af de største krigsførende Lande at modtage Meddelelse om, at den agter at vedligeholde Forbindelsen med Forbundene i de Lande, hvor der overhovedet raader Mulighed derfor, for derved i videste Omfang at opretholde den Samvirksomhed, som hidtil fandt Udtryk til „Fèderation internationale des Employès". Helt bortset fra, at vi under den nuværende Situation vilde finde det mest formaalstjenligt, at Bestræbelserne i den antydede Retning udgaar fra Organisationerne i de nevtrale Lande, og at Tiden sikkert endnu ikke er inde til et saadant Forsøgs heldige Gennemførelse, er den udtalte Tanke et af de Hanefjed, der fører ud af Øjeblikkets Ragnarok frem mod den gryende Dag.

Brav Standsfælle — godt Organisations-Medlem.

Memento.

PAA Aarets sidste Dag ventede der det store Personale i „Dansk Varemagasin" i Kjøbenhavn en ubehagelig Overraskelse. Alle Stormagasinets ca. 150 mandlige og kvindelige Funktionærer modtog deres Opsigelse med 3 Maaneders Varsel, eftersom Varehuset ser sig tvungen til at indstille Virksomheden med Udløbet af Marts.

De daarlige Tider i Forbindelse med den Kendsgerning, at Kjøbenhavn næppe kan afgive Eksistensmulighed for flere end de tre Storforretninger af denne Art, har efter 4 Aars Omskiftelser medført denne Afslutning for et Foretagende, der, saavel i sit Ydre som delvis i sin indre Organisation, var tænkt som en Kopi en miniature af de store berlinske Varehuse.

De Aktieforetagender, der her fulgte efter hverandre, ledsagedes alle af det samme Vanheld, og dette vidtstrakte Kompleks af Sten og Glas har slugt adskillige Millioner i Aarenes Løb. Disse Tab kan muligvis være følt smerteligt af Aktionærerne, men det sidste Slag har utvivlsomt ramt den store Stab af Funktionærer adskilligt haardere; og dette netop i en Periode, hvor Arbejdsløsheden hjemsøger Handels- og Kontormedhjælperne langt ud over hvad vi ellers kender.

I den merkantile Stordrift adskiller Medhjælpernes Stilling sig ikke reelt fra Arbejdernes i Industri og Haandværk. For det langt overvejende Flertal er Gagerne under Lavmaal, Avancements-Betingelserne problematiske og selve Stillingen ikke mere sikker end de egentlige Arbejderes. Kracket i „Dansk Varemagasin" er et talende Eksempel herpaa. Selv ikke Opsigelsesfristen er synderlig længere end det sædvanlige Ugevarsel i Haandværk og Industri, og kun den Tilfældighed, at Magasinets Ledelse har Brug for Medhjælperne under det 3 Maaneders Udsalg redder de allerfleste af dem fra Arbejdsløshed allerede i Løbet af et Par Uger. Men derefter?

Medhjælperne i „Dansk Varemagasin" er uorganiserede. Ingen af dem er Medlemmer af vor Organisation og kan derfor ikke blive delagtiggjort i de afgjorte og betydelige Fordele, „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse" byder de organiserede Medhjælpere. For sent vil de erkende deres Uforstand, naar de en Dag i Foraaret staar uden Beskæftigelse og maaske endog uden nær Udsigt til Arbejde i deres Fag, — disse Mænd og Kvinder, hvis kummerlige Gager kun har tilladt dem at leve fra Haanden og til Munden og gjort det umuligt for dem at opspare sig en lille Reservefond til trange Tider.

Hvormange Forretningsstandsninger skal Medhjælperne endnu være Vidne til og de Enkelte udsættes for, forinden de finder deres Plads i Centralorganisationen?

Vore Afdelingsmøder.

HVORLEDES faar vi vore Medlemsmøder bedre besøgte? I sin Artikel i D. K. H. M. T. Nr. 24 1914 paapeger Herr Herlevsen følgende tre Grunde for, at Møderne sjældent er ordentligt besøgte:

1. At Medlemmerne i al Almindelighed ikke har den rette Forstaaelse af Organisationens Betydning.
2. At Medlemmerne har den Opfattelse, at det er Bestyrelsens Pligt at sørge for Tilslutning, og
3. At Møderne ikke har den nødvendige Tiltrækningskraft med faglige Emner.

Jeg tror, at disse Grunde er meget rigtige, men jeg deler ikke Herr H.s Mening angaaende Ændringen af Forholdet.

Jeg maa til en vis Grad dele den Opfattelse, at det er Bestyrelsens Pligt at sørge for Tilslutning. Der vælges jo i hver Afdeling et Mødeudvalg, hvis Pligt det er at arrangere Møder og at faa disse saa interessante og afvekslende som muligt, og Skylden for, at Møderne ikke har den nødvendige Tiltrækningskraft, maa lægges paa dette Udvalg. Det gælder derfor om, naar der vælges Mødeudvalg, da at vælge Folk, der kan og vil paatage sig at gøre et energisk Arbejde for at skaffe Foredragsholdere. Det er nemlig ikke nok, at det altid er selve Afdelingens Medlemmer, der taler i den paagældende Afdeling; der maa ogsaa skaffes fremmede Talere, f. Eks. Medlemmer fra andre Afdelinger.

Den Idé med Udveksling af Talere, som der flere Gange her i Bladet har været slaaet til Lyd for, er ganske udmærket; blot man i langt højere Grad vilde benytte sig af den. Det er dog kun en Bagatel at betale en Foredragsholder for en Rejse frem og tilbage fra en Naboby, og Foredraget er jo gratis. Jeg vil henstille til de respektive Udvalg at tage sig noget mere af denne Sag.

Men desuden er der Foredragsholdere nok i hver eneste By, Redaktører, Lærer, Læger, Præster, Embedsmænd, andre Fagforeningsfolk o. s. v., som med lidt Energi fra Mødeudvalgets Side vil kunne formaas til at holde Foredrag over almeninteresserende Emner. Og det er jo netop ogsaa vor Opgave at lade afholde saadanne oplysende Foredrag, for derigennem at højne Medhjælperstanden kulturelt. Gennem Bestyrelsens (Mødeudvalgets) Arbejde med at skabe tiltrækkende Møder er det, at Forstaaelsen af Organisationens Betydning gaar op for Medlemmerne.

Som sagt, der er Foredragsholdere nok at faa, og saafremt man bestræber sig for at veksle med Emnerne, vil Møderne altid virke tiltrækkende paa Medlemmerne. Det vilde derved, hvad det jo ogsaa skulde, blive Møderne, der virkede befrugtende paa Bladet, og ikke Bladet, der virkede befrugtende paa Møderne.

Men jeg vil foreslaa endnu en Form for Afholdelse af Diskussionsmøder i Afdelingerne; nemlig skriftlig Indledning. Saa vidt jeg ved, har det ikke været paa Tale før, men det er dog Overvejelse værd. Det er jo selvsagt umuligt for en Afdeling at faa alle Centralorganisationens dygtige Talere at høre. Dels er Forbindelsen vanskelig og Udgifterne som Følge deraf for store, og dels er Vedkommende maaske ikke i Stand til at komme til Stede paa de ønskede Tider. Det vilde da være formaalstjenligt, om den eventuelle Taler formede en skriftlig Indledning over et eller andet Emne. Denne Indledning skulde saa læses op paa Mødet og danne Grundlaget for Diskussionen. Selv om man naturligvis ved paa denne Maade at faa Indledningen læst op gaar glip af meget ved Foredraget, og selv om Indlederen er afskaaret fra at forsvare sine Paastande, saa vilde de i Foredraget nedlagte Tanker dog alligevel trænge ud til Steder, hvor de ellers ikke vilde komme, og maaske der gøre deres Nytte.

Disse Foredrag eller Indledninger skulde saa efter Brugen bero paa Hovedkontoret, for paa Begæring af Afdelingerne at udlaanes til disse.

Ulejligheden, der var forbunden dermed, tror jeg sikkert var let at overvinde, idet jeg ikke kan tænke mig, at nogen ved Opfordring dertil vilde vægre sig ved at indlede skriftligt.

Jeg tror, at denne Form for Diskussion var værd at overveje, og man kan jo nu indenfor Afdelingerne drøfte mit Forslag. Jeg haaber, at det maa blive fulgt, og at det maa sætte gode Frugter rundt i vore Afdelinger. *Harald Heie.*

Afløsning af gamle Medlemsbøger.

MEDLEMMER, hvis Bøger har Nummer fra 2000 til 4000 — maaske ogsaa enkelte fra 1900 til 2000 — anmodes om at indsende disse til de respektive Afdelingskasserere inden den 20. ds.

Kassereren vil da videresende Medlemsbøgerne hertil Hovedkontoret, hvor nye vil blive udstedte og de gamle annullerede, hvorefter begge Bøger tilbagesendes til Afdelingen, og tilgaa Medlemmerne sammen med Kontingentopkrævningen for Februar.

Ved at henvise til Lovenes Bestemmelse om, at Medlemmerne ved at fremvise à jour Medlemsbog skal godtgøre deres eventuelle Krav paa Arbejdsløshedskassen, henstilles indtrængende, at alle de paagældende Medlemmer drager Omsorg for, at Bøgerne straks indsendes til Ombytning, ligesom man henleder Opmærksomheden paa Betydningen af, at Medlemsbogen altid holdes i Orden derved, at alle Kontingentmærker — ogsaa kontingentfrie — straks indklæbes. *Jens Johansen.*

Vore Medlemsmøder.

UNDER Overskriften „Vore Afdelingsmøder" har Herr H. Herlevsen, Holstebro, med Henblik paa Agitationen, skrevet en Artikel om dette betydningsfulde Emne.

Jeg deler ganske Herr H.s Mening om at Møderne er af stor Betydning for Organisationens Fremgang, og at der desværre som Regel er for daarlig Tilslutning til dem.

Men Agitationen for Møderne har dog ogsaa en meget stor Betydning, og naar blot saa mange Medlemmer ikke var ligegyldige med hvad der angaar Møderne, men hver især vilde indse, at deres Nærværelse havde Betydning, og ikke benytte den Undskyldning, som saa mange ynder, at „de var optaget den Aften", da vilde sikkert meget være naaet. Vi kan næsten alle finde paa en Undskyldning, naar alt andet skal gaa forud. Der er selvfølgelig Undtagelser, der maa tages Hensyn til; men det gælder dog i de færreste Tilfælde.

Mange ræssonnerer, at det ingen Betydning har, enten de kommer til dette eller hint Møde eller ej; men dette Ræssonnement kan benyttes af alle ogsaa af Bestyrelsen, — og hvordan vil det i saa Fald gaa?

Herr H.s Opfattelse, at der kun skal holdes ét Møde om Maaneden, deler jeg ikke. Tværtimod bør vi mindst holde Møde hver 14. Dag, og saaledes at der mindst er et fagligt Møde engang om Maaneden. Til disse Møder vil der sikkert findes rigeligt af belærende og underholdende Stof, naar blot der kom tilstrækkelig mange Medlemmer. Thi det er ingenlunde behageligt for en Bestyrelse at indbyde en Taler; naar der kun kommer en halv Snes Medlemmer til Stede.

Ved de faglige Møder bør der være en bestemt Indleder og noget mere Diskussion, end det i Almindelighed er Regelen. Medlemmerne skal ingenlunde genere sig for at deltage i Debatten; erfaringsmæssigt kniber det næsten altid at faa begyndt. Selv om man ikke er Taler, er der maaske Betingelser for at blive det, og det er baade belærende og fornøjeligt at være med i en Diskussion. Hvad gør det til Sagen om en eller anden i første Omgang skulde fremkalde et Smil hos sine egne Kolleger.

Til Afveksling kan der altid være Møder med noget lettere Indhold og lidt Selskabelighed; det udvikler netop ofte Bekendtskabet og Kollegialitetsfølelsen blandt Medlemmerne. Der er selvfølgelig adskillige, der er Modstander af alt, hvad der hedder Selskabelighed indenfor Organisationen; jeg tror dog at det trives bedst sammen, hvilket det ærede Hovedbestyrelsesmedlem (N. C.) i Kolding vist er enig med mig i. Men naturligvis maa det faglige altid være den bærende Kraft; i enkelte Afdelinger kan det vel hænde, at Selskabeligheden undertiden er ved at tage Overhaand, hvilket følgelig er til Skade.

Sluttelig skal jeg udtale Haabet om, at de virkelig dygtige Penne indenfor C. O., som Herr Herlevsen omtaler, vil afgive Stof til en Del Diskussionsmøder, saaledes at ogsaa det kan bidrage til den forventede store Fremgang i det nye Aar.

C. C. Knudsen, p. T. Esbjerg.

Tanker i Løbegraven.

MEDHJÆLPERPRESSEN i de krigsførende Lande, forsaavidt Medhjælperblade iøvrigt vedblivende udkommer, befinder sig under Krigens Tegn. Dette skyldes især den indre sociale og politiske Vaabenstilstand, som den i de paagældende Lande stærkt ytrede nationale Fællesfølelse medførte fra den store Verdenskatastrofes første Dage. Saavel Fag- som Dagspressen maa af denne som ogsaa af almindelige Aarsager øse Stof af Krigen, dens Virkninger og de Foranstaltninger, der under de forhaandenværende særegne Forhold maa træffes i det borgerlige Liv, for at staa igennem den økonomiske Krise, som overalt følger i Verdenskrigens Spor. Ligeledes er „Feltpostbrevet" blevet et staaende Afsnit i navnlig den tyske og østerrigske Medhjælperpresse. Sædvanlig omhandler disse Korrespondancer fra Fronten. Beretninger om de paagældende Kollegers Oplevelser uden at Tid og Sted naturligvis tillader Korrespondenterne at anstille særlige Betragtninger, der ellers henhører under Bladets Omraade. En Undtagelse herfra danner dog en Korrespondance, der offentliggøres som ledende Artikel i „Oesterreichische Angestellten-Zeitung", Organ for det socialistiske østerrigske Medhjælperforbund „Zentralverein des Kaufmännischen Angestellten Oesterreichs". Denne Organisation er i Modsætning til de socialdemokratiske Medhjælperforeninger i andre Lande baade medlemsstærk og førende; dette i Forbindelse med selve Artiklens Tendens, som „O. A. Z." forlener med et vist officielt Præg, giver et dybt Indblik i den Krigens Aand, der nu gennemtrænger alle Befolkningslag.

Vi gengiver Artiklen i Oversættelse:

Her ligger vi ved Siden af hverandre, samdrægtige, solidariske, alle stræbende mod det samme Maal. Krigen har ført os sammen fra alle de talrige Kroge, hvorhen det moderne Erhvervsliv havde sprængt os. Adskillige af os har bragt det ret vidt i Livet, Heldet fulgte — —. Store og smaa Købmænd, Erhvervsdrivende, Direktører og Fabrikanter findes her iblandt, og med Døden for Øjnene maa mangen En beskæmmet erkende, at han før Krigen hverken søgte Venskab endsige Solidaritet med Øjeblikkets Nabo, der hverken var blevet Købmand eller Prokurist, men som maatte føre Kampen for Tilværelsen som almindelig Medhjælper eller Arbejder.

Nu ligger imidlertid vi Kampfæller her i Løbegraven som Ligemænd, alle besjælede af én Vilje, af én Aand: Gensidig Hjælp, fast Sammenhold, for at afværge den Fjende, der bringer Fordærv over os. — Menneskenes Evne til at indordne sig under nye Forhold er forbavsende. Vi véd at hvert Øjeblik kan bringe os Døden, men ogsaa dertil vænner man sig. Og i Kamppavserne janceres mangen Vits, Erindringer opfriskes og Betragtninger anstilles.

Særlig velgørende er det blandt sine Naboer i Løbegraven at træffe Mennesker, der i deres borgerlige Liv er naaet til den samme Erkendelse som vi. Man kender straks Socialdemokraterne, især naar man er Befalingsmand. Deres hele Pligtopfyldelse, hurtige Forstaaelse af alt det, der er nødvendigt for den fælles Fremgangsmaade, deres Evne til at indordne sig under forhaandenværende, usædvanlige Forhold lader os straks genkende den i Organisationen skolede, klassebevidste Medhjælper eller Arbejder.

Uden Nag tænker vi her i den korte Hviletid tilbage paa de Genvordigheder, det borgerlige Liv bød os. Hvert Øjeblik rede til at dø for Fædrelandet, tænker vi ofte paa den Tid, da vi altid betegnedes som »fædrelandsløse". Nu, da vi tjener Staten med Liv og Blod, maa vi mindes dengang, da kun en vis Klasse Borgere turde kalde sig „Statens og Samfundets Støtter". —

Det hænder mod Aften, at det bevingede Ord „7-Lukning" klinger gennem Løbegraven, idet en eller anden Kollega foreslaar,

at nu kunde vi passende „lukke Butikken". — Men hyppigst tager Underholdningen en alvorligere Retning. Vi føler ret hvor meget det betyder, at vore Legemer er blevet saa modstandsdygtige mod Vind og Vejr og Feltlivets haarde Strabadser. Hvor velsignelsesrig er ikke den Socialbeskyttelse, som Medhjælperne har tilkæmpet sig gennem vor Organisation. Nu er det aabenbart for alle, at netop disse sociale Love i Sandhed virker opretholdende for Staten og Riget. Sligt erkendes nu aabent af Folk, der før Krigen bekæmpede vore Bestræbelser, hvad enten det skyldtes Egennytte eller Uforstand. Forhaabentlig vil ogsaa andre Godtfolk drage Lære deraf. —

Stor er Glæden, naar vi mødes med Organisations-Kolleger. Da svælger vi i Erindringen om hver fuldendt Gerning, vi i Fællesskab udførte til Højnelse og Gavn for vore Standsfællers Sag. Her i Løbegravene gaar det rigtigt op for os, at ved Siden af de Pligter, som Forsvaret for Arne og Familie paalægger os, er den Indsats, vi har ydet for Standsorganisationen, noget af Livets bedste Indhold.

Der er imidlertid kun ringe Lejlighed til at fordybe os i Betragtninger over Fortiden. Dertil er de Opgaver, vi nu opfylder, altfor umiddelbare. Mangen Kammerat og Kollega, som stod os nær og som vi havde lært at holde af, bortrives for vore Øjne af Fjendens Kugler. Er han saaret lades intet muligt Middel uforsøgt for at bringe ham Hjælp, trods alle Farer.

Gid de mange Ofre, som vi allerede har sørget over og de mange, der endnu vil følge efter, ikke er bragt forgæves. Maatte dog denne forfærdelige Krig efterfølges af en bedre Fremtid for Vore og for alle arbejdende Mennesker! Dette Haab vil holde vort Mod oppe under Kampene!

Conto pro diversi.

DAGSPRESSEN OG VORE AFDELINGER.

Blandt den Del af Dagspressen, der anlægger en forstaaende Betragtningsmaade paa Medhjælperbevægelsen, bør ogsaa nævnes „Thisted Amts Venstreblad" (Redaktør Joh. Madsen), der omfatter vor fjerntliggende Thisted-Afdelings Virksomhed med en Sympati, der nylig fandt Udtryk i en Artikel, hvoraf efterfølgende citeres:

„Der er i det hele taget Grund til at gøre opmærksom paa denne Forening og det fortræffelige og gavnlige Arbejde, den gør.

Det er vort Indtryk, at der her i Byen gøres for lidt for Ungdommen. Saa meget bedre er det da, naar den forstaar at hjælpe sig selv og paa en saa fortræffelig Maade som her.

Det er overflødigt her at paavise selve Organisationens Nytte og Betydning for Fagets Udøvere. Der har været Uvilje at overvinde fra Principalernes Side, som i Organisationen saa et fjendtligt Skridt; og Fordom, Sløjhed og Mangel paa Forstaaelse indenfor Medhjælpernes egne Rækker.

Det første beroede paa en Misforstaaelse, det andet var til egen Skade. Naar alt kommer til alt er ogsaa Principalerne bedst tjent med en velorganiseret og velledet Medhjælperstand, der kan være medbestemmende om Arbejdsvilkaarene og værne den Enkelte mod Vilkaarlighed og Uret. Og Medhjælperne staar sig selv i Lyset, naar de ikke formaar at se, at ikke blot Pligten mod Standen, men deres egne velforstaaede Interesser byder dem at slutte sig til Foreningen og dens Arbejde".

REJSELEGATER.

Grosserer-Societetet's Komité, Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse samt Handels- og Kontoristforeningen agter at bortgive en Sum af 5500 Kr. til Rejseunderstøttelse for dygtige, unge Handelsmænd, til Erhvervelse af Kundskaber og Forbindelser, saavel i Evropa som særlig i oversøiske Lande.

Endvidere har Glashandler Johan Franz Ronges Fond stillet en Sum af 2500 Kr. til Raadighed for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse, til Rejselegater for unge Handelsmænd til midlertidigt Ophold i Udlandet.

Ansøgerne maa have sikret sig Plads eller i hvert Fald have bindende Løfte om Plads ved Ankomsten til Bestemmelsesstedet. Selvskreven (ikke maskinskreven) Ansøgning om saadan Understøttelse, stilet til Handelsstandens Rejsestipendieudvalg skal være indsendt til Udvalgets Sekretær, Grosserer Chr. Jensen, Ny Adelgade 8, Stuen, Kjøbenhavn, inden den 31. Januar 1915. For sent indkomne Ansøgninger kommer ikke i Betragtning.

Ansøgninger, skrevne paa Folioark, maa indeholde fyldige Oplysninger om Andragerens Alder, Uddannelse og Kundskaber — navnlig Sprogkundskaber — om han har besøgt nogen Handelsskole og med hvilket Resultat, om hans tidligere og nuværende Engagementsforhold, alt ledsaget af attesterede Kopier af Eksamensbeviser og Anbefalinger samt Attester vedrørende Alder, Uformuenhed og Familieforhold, Gageforhold ved den opnaaede Plads i Udlandet, om til hvilken Tid Pladsen er tiltraadt eller skal tiltrædes, og endelig hvor stort et Understøttelsesbeløb Andrageren anser for nødvendigt til sit Formaal. Der lægges Vægt paa et godt Sprog og en god Haandskrift.

Med Ansøgningen maa følge et Skema i nøjagtig udfyldt Stand. Blanket hertil faas hos Sekretæren.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Herning. Tirsdag den 5. Januar afholdtes Medlemsmøde paa „Haandværkerforeningen". Paa Dagsordenen var kun et Punkt, nemlig Behandling af Forslag til Stiftelsesfesten. Det vedtoges at Stiftelsesfesten skulde afholdes den 24. Januar, den Dag er Foreningen her i Byen ti Aar gammel. Dagen vil for Afdelingen blive særlig højtidelig derved, at vi den Dag skal have vort Banner indviet,

Programmet blev derefter lagt saaledes, Bannerindvielsen finder Sted Kl. 3 om Eftermiddagen, derefter fælles Kaffebord, om Aftenen Aftenunderholdning med Bal. *A. Lorensen.*

Kjøbenhavn. Tirsd. d. 8. Dcbr. talte Herr N. Kristensen om Provinsmedhjælpere og kjøbenhavnske Medhjælpere. Herr K. mente, at de kjøbenhavnske Medhjælpere i alt for høj Grad tolererede de daarlige Lønforhold, brøstede sig i bedste Fald med, at der var andre, der havde det daarligere end de, og glemte at tænke paa Fremtiden. Det er de organiserede Medhjælperes Opgave at være Saltet indenfor Medhjælperstanden, saaledes at hvert enkelt Medlem søger at gøre sin Pligt, og helst lidt til, men saa skal han ogsaa kræve sin Ret og ikke ligeglad lade sig udbytte. De daarlige Arbejdspladser kan i stærkere Grad trækkes frem til Belysning af Organisationen, men Medhjælperne maa ikke lade denne være ene herom, det bedste Arbejde for Forbedring af Kaarene sker ved at respektere sit eget Værd, dygtiggøre sig, og kræve Ækvivalent derfor. Foredraget hilstes med stærkt Bifald og efterfulgtes af en livlig Diskussion. *C. H.*

Kolding. Bestyrelsen opfordrer herved Afdelingens Medlemmer til at møde talrigt til Møderne i det nye Aar. Hvert enkelt Medlem vil faa tilstillet Brevkort til hver Mødeaften. Vore nye Lokaler er som bekendt paa Højskolehjemmet. Restauration. — Ingen Drikkepenge. Af Talere, der i den nærmeste Fremtid har lovet at stille sig til vor Disposition kan nævnes: Herr Modelsnedker Bennike: „Told og Frihandel"; Herr Redaktør M. Larsen: „En Reform i Værnepligten"; Herr Faktor P. Rasmussen: Diskussionsindledning; Herr Pastor Hedemann: Foredrag eller Oplæsning og Herr Højskoleforstander Kjems: Foredrag.

Bestyrelsen.

Maribo. Den 25. Novbr. indledede Herr Bestyrer Kirkegaard en interessant Diskussion om „Unge Handelsmænds Uddannelse". 25 Medlemmer var kommen til Stede.

Den 2. Decbr. holdt Folketingsmand, Redaktør Johs. Fog-Petersen, et indledende Foredrag om Forslaget til Revision af Lukkeloven. Ca. 30 Medlemmer var fremmødt og paahørte med stor Interesse den saglige Udredning af det af Regeringen fremlagte og nu til Udvalgsbehandling henviste Forslag. Det kan forøvrigt bemærkes, at 5 Kolleger fra Saxkøbing Afdelingen havde slaaet sig sammen og lejet en Bil, og paa den Maade var kommen tilstede og overværede Mødet.

Formanden, Kommis Jørgensen, bød Velkommen og gav straks Ordet til Herr Fog-Petersen, som er Medlem af Udvalget angaaende Lukkeloven, og som ved mange Lejligheder har vist vor Organisation stor Interesse. Folketingsmanden omtalte først den store Betydning, Organisationen har for vor Stand, idet den skulde hjælpe til, at en Del af de Goder, der fulgte af de Underordnedes Arbejde, kom disse selv tilgode. Taleren gik derefter over til at omtale Lovforslaget. En af de vigtigste Bestemmelser i dette var, at Kommunalraadene i hver enkelt By kunde bestemme, at Forretningerne i vedkommende By skulde lukkes Kl. 7. Her gjaldt det altsaa at øve Indflydelse paa Kommunalraadenes Sammensætning. En anden Bestemmelse i Forslaget, men af mindre Betydning, var de lovbefalede Siddepladser. Taleren motiverede dette Forslags Berettigelse og vilde arbejde for, at dette ogsaa kom med i Loven.

Formanden takkede for Foredraget og opfordrede derefter til Diskussion. Kommis Larsen tog Ordet og forespurgte, om der ikke paa Rigsdagen kunde tænkes at blive vedtaget 7-Lukning for hele Landet. Skulde det nu til Kommuneraadene, og disse maaske lod Handelsforeningerne være medbestemmende, da havde han fra en anden By sørgelig Erfaring, hvordan det saa vilde gaa. Kommis Rasmussen indrømmede, at det allerbedste vilde være om Rigsdagen vedtog Loven, saa den kom til at træde i Kraft for hele Landet. Men det var dog et Fremskridt, om Byraadene fik Myndigheden, og han troede, at disse adskillige Steder vilde benytte sig heraf til Gavn for Medhjælperstanden. R. haabede, at Bestemmelsen om Siddepladserne blev vedtaget. Der var naturligvis Steder, hvor den ikke fik nogen praktisk Betydning; men mange Steder vilde den virke gavnligt. Kommis Møller ønskede absolut Stole anbragt i Forretningen. Han havde saaledes selv i en tidligere Plads — paa Chefens Befaling — maattet staa op og spise. Kommis Collard udkastede nogle Tvivlspørgsmaal, der vilde melde sig, naar man fik Stole anbragt i Butikken, Bestyrer Kirkegaard oplyste, at man i hans Virksomhed ikke havde Stole, men Personalet fik 1 Time fri hver Dag til at hvile sig i, nu vilde han imidlertid ogsaa søge anskaffet Stole. Fog-Petersen udtalte til Slut, at naar man saa, hvilken Modstand 7-Lukningen under den foreslaaede, lempelige Form mødte i Rigsdagen, vilde det være haabløst at søge den vedtaget i den af Larsen ønskede Form. Taleren vilde arbejde for Vedtagelsen om Siddepladser. Han havde saa ofte set, hvorledes Medhjælperne, nu i et ledigt Øjeblik gik og „hængte sig op" paa en Disk eller paa fremspringende Steder. Det vilde ogsaa have en moralsk Virkning at faa Stolene.

Derefter hævede Formanden Mødet med en Tak til Herr Fog-Petersen.

Den 6. Decbr. afholdtes Koncert med paafølgende Bal paa Hotel „Søro". Herr Thomsens Orkester fra Nakskov spillede et let og iørefaldende Program, der vakte stort Bifald, hvorefter Dansen gik til sent paa Natten. En Del Kolleger fra Nakskov var kommen til Stede. Ialt var Aftenunderholdningen besøgt af ca. 30 Medlemmer med Damer.

Den 9. Decbr. afholdtes Foredrag af Herr Søren Hansen, Nakskov. Ca. 20 Medlemmer var til Stede. Herr S. Hansen holdt et udmærket og tankevækkende Foredrag om „Booker Washington", hvordan han født som Slave med sin ukuelige Energi arbejdede sig op til at blive Lærer og Præst for sine sorte Brødre. Taleren lagde Medlemmerne paa Sinde altid at udvise den samme Energi ved alt hvad de tog sig for.

I Dagene lige før Jul sendte Foreningen Liste rundt til alle Byens Handlende med en Opfordring til at lukke Juleaftensdag Kl. 4. Resultatet blev tilfredsstillende, idet de alle, undtagen een — Herreekviperingshandler C. A. Petersen — gik ind paa Foreningens Opfordring. *L. Th. S.*

Nykjøbing Mors. Afdelingen havde formaaet Herr Lærer Brix til at komme til Stede ved Mødet den 5. Januar. Efter Sangen „Der er et yndigt Land" læste Herr Brix en Del smukke Fortællinger og sang et Par Sange. Som altid var det en Fornøjelse at høre Herr Brix, der som faa forstaar at holde Tilhørerne i Aande. Ved det paafølgende fælles Kaffebord takkede Formanden Herr Brix, fordi han altid beredvilligt kom, naar vi bad derom og udbragte et Leve for ham, som vandt begejstret Tilslutning. Herr Brix takkede og ønskede Foreningen, hvis Arbejde han havde fulgt gennem Aarene, al mulig Held og Fremgang.

Afdelingen tæller nu 29 Medlemmer. 70 % var mødt.

Sørensen-Bach.

Odense. Tirsdag d. 1. December 1914 afholdtes Diskussionsmøde med Herr Martin Pedersen, „Fyns Venstreblad", som Indleder over Emnet „En Diskussion om de nuværende Forhold". Efter Mødet, som burde have været bedre besøgt, samledes de Tilstedeværende ved et selskabeligt Samvær med Herr M. P.

Tirsdag den 8. December holdt Herr Forretningsfører Jens Johansen Foredrag over Emnet: „Medhjælperne og Krisen". Mødet var, endskønt Juletravlheden bandt en Del af vore Medlemmer, godt besøgt og Herr J. klarlagde, hvor alvorlig Tiden var for Medhjælperne, og paapegede gennem Eksempler hvilken Betydning C. O. nu og i Fremtiden havde for vor Stand.

Søndag den 3. Januar afholdtes Foreningens Nytaarsfest paa Fyns Forsamlingshus. Der var Aftenunderholdning og Bal, og da der var gjort et stort forberedende Arbejde, var Tilslutningen over Forventning. Flere nye Indmeldelser.

Niels Juel Simonsen.

Vejen. Afdelingen afholdt Møde Mandag 5. Oktbr. med Herr Jens Johansen som Taler. Mødet var godt besøgt, som altid naar Herr J. vil komme her og tale for os. I November har været afholdt to Møder, det første med Underholdning af Herr Magister Rosenkjær, Askov, og til det sidste var lokal Underholdning med Musik og Sang. I Vinter kniber det lidt for Vejen Afdeling at samles, da flere af Medlemmerne er indkaldte og Formanden har været indkaldt siden August Maaned. *J. L.*

Viborg. Onsdag den 11. Novbr. f. A. afholdtes Medlemsmøde med Lotterispil, under hvilket, saavelsom ved det efterfølgende Kaffebord, der herskede en gemytlig Stemning. Vor Sangbog blev meget benyttet.

Søndag den 22. Novbr. afholdtes Stiftelsesfest, ved hvilken vi havde Fornøjelsen at have Herr Jens Johansen som Gæst. Vor Formand, Herr Anton Nielsen talte, for C. O. og Forretningsføreren, og denne udtalte sine bedste Ønsker for vor Afdeling og udbragte et Leve for den. En lokal, bekendt Oplæser morede Forsamlingen, og den fornøjelige Aften sluttede med Dans.

Onsdag den 25. Novbr. afholdtes Møde med Herr Jens Johansen som Taler. Til Trods for de udsendte mange Indbydelser, var Forsamlingen kun lille. Den paahørte med Interesse Herr J.s Foredrag om „Hvad lærer Krigen os?" og sluttede sig fuldtud til Talerens, med mange Eksempler beviste Paastand om, at kun gennem Organisation kan man hævde sin Ret. Efter Foredraget samledes de fleste Tilhørere om et fælles Kaffebord.

Onsdag d. 6. Jan. 1915 afholdtes ekstraordinær Generalforsamling. Næstformanden, Herr Kommis Glud, bød den desværre ikke talrige Forsamling Velkommen, idet han bragte den en Hilsen fra Herr Anton C. Nielsen, som paa Grund af Etablering er traadt ud af vore Rækker, hvor han jo i mange Aar har gjort et stort Arbejde. Forsamlingen sluttede sig til Næstformandens Udtalelser om det beklagelige Tab, vor Afdeling ved Herr N.s Bortrejse lider, idet den paa Forslag af J. Chr. Jacobsen vedtog at afsende Telegram til vor afgaaede Formand med Forsamlingens Tak for hans Arbejde for Viborg Afdeling og de bedste Ønsker om alt Held i Fremtiden.

Valgt til Dirigent blev J. Chr. Jacobsen. Til Formand valgtes Herr Kommis Chr. Glud, som takkede for Valget og lovede at sætte al Kraft ind paa at føre vor Afdeling frem.

Til Bestyrelsesmedlemmer valgtes d'Herrer Kommis'er Müller og Rich Petersen, og til Suppleanter valgtes Herr Boghandlermedhj. K. Jensen og Herr Kommis Klink Larsen. Til Agitationsudvalget valgtes d'Herrer Kommis'er Klink Larsen og A. Flyger.

Ender „Eventuelt" blev det henstillet til Bestyrelsen at søge arrangeret en Pakkefest med paafølgende Dans den 24. ds. — Dirigenten hævede derefter Generalforsamlingen, idet han udbragte et Leve for Afdelingen. Efter Generalforsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: Næstformand Herr Kommis N. J. Rold, Kasserer Herr Bach Sørensen, Sekretær J. Chr. Jacobsen.

J. C. J.

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 8313, August Madsen, Lykkesholms Allé 1, 3, Repræsentant for Firmaet Adler Cykle Aktieselskabs Skrivemaskine Afdeling, er slettet af Kjøbenhavns Afdelingen for Gæld.

Kjøbenhavn, den 2. Januar 1915. *Martin Pedersen.*

Herved bringes det til Afdelingernes Kundskab, at Medlem Nr. 4105 Asmus Jensen og Nr. 4737 Otto Langmack er slettet af Kolding Afdeling som Følge af Kontingent-Restance.

Kolding, Januar 1915. *Bestyrelsen.*

Udg. af Centralorganisat. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Khvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Khvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 3. 1. Februar 1915. 15de Aargang.

SKAL H. K. A. K. STATSANERKENDES?

EN Efteraarsdag 1907 vedtog Centralorganisationens Repræsentantskab ved et Møde i Kolding at oprette „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse". — Der kunde dengang med Rette henvises til, at tre Aarstal vilde danne Mærkepæle i Centralorganisationens Historie: 1897, hvor Organisationstanken grundlagdes i Kjøbenhavn; 1900, hvor Centralorganisationen blev dannet paa Delegeretmødet i Aarhus og Mødet i Kolding i September 1907, som et af de banebrydende for vor Bevægelse. Den daværende Formand karakteriserede dette saaledes: Hvad vi foretog i 1897 og 1900 var udelukkende paa ideelt Grundlag, udelukkende ud fra de Idealer og den sociale Forstaaelse, som de Mennesker, der dengang tog fat paa Sagen, sad inde med. Hvad vi skal gøre paa Mødet i Dag er at omsætte disse Idealer til Resultater, underbygge vor Centralorganisation saaledes, at de der staar som Medlemmer af vor Organisation ikke blot er dem, som har Forstaaelse og Idealer og som tror paa vor Gerning og vor Sag; vi skal ogsaa have fat i alle de mange, som endnu staar udenfor. —

Sporene fra den faa Aar forud mislykkede „Pladsledighedsforsikring" skræmmede, og den af Forslaget nødvendiggjorte Kontingentforhøjelse var i Øjeblikket ejheller lige populær i alle Medlemskredse, men da Sagen fandt endelig Afgørelse ved en Urafstemning, voterede over 80 % af Medlemmerne for Arbejdsløshedskassens Oprettelse.

Koldingmødet og Urafstemningens Resultat viste et virkeligt Fremsyn, og de kritiske Røster, der rejste sig efter Kassens Start, har Tiden grundig gjort til Skamme. Uden anden Støtte end den som Selvhjælp og Sammenhold yder, har de organiserede Medhjælpere, siden Arbejdsløshedskassen i 1910 traadte i Funktion, udbetalt over 20,000 Kr. i Understøttelser, og saa fremsynet er denne Institution tilrettelagt og ledet, at den bestandig voksende Reservefond nu udgør ca. 16,000 Kr.

Arbejdsløshedsforsikring var i 1907 et saare aktuelt Spørgsmaal. Netop fra denne Periode hidrører Loven om anerkendte Arbejdsløshedskasser. Men Statsanerkendelsen var den Gang — og ikke uberettiget — højst upopulær indenfor vor Kreds. Først fordi Loven jævnstillede den uorganiserede med den organiserede Arbejder og gav dem lige Medlemsret, — altid en vanskelig Sag for en svag Organisation, dernæst af Hensyn til at rigorøs Gennemførelse af Loven vilde begrænse Medlemsretten til Personer, der havde Adgang til de statsanerkendte Sygekasser, — hvorved adskillige af vore Medlemmer syntes udelukkede, og endelig fordi Centralorganisationens Ledelse bedømte Loven alene efter dens døde Bogstaver, der ikke just aabnede et blændende socialpolitisk Perspektiv.

Imidlertid har de forløbne 7 Aar bekræftet Reglen for al sund Sociallovgivning, at det ikke er Loven, der former Livet, men hyppigere dette, der gør Lovgivningen til Redskabet for Udvikling og Fremskridt. For Arbejderorganisationerne frembød det af nærliggende Aarsager ingen Vanskeligheder, at ogsaa uorganiserede havde lovhjemlet Medlemsret, — velorganiserede Fag frigør sig med Lethed for daarlige Kammerater; og allerede kort Tid efter Lovens Ikrafttræden kunde Sygekasseinspektøren i en Rundskrivelse til de samvirkende Sygekasser oplyse, at Betegnelsen „ubemidlet" — der forudsætter Medlemsretten i en statsanerkendt Sygekasse og er analog med en tilsvarende Bestemmelse i Arbejdsløshedskasserne — maatte anses for gældende for Personer med Aarsindtægter indtil 2400 Kr. De dyrere Tider og Tendensen til øgede Indtægter har siden da i Praksis utvivlsomt flyttet denne Indtægtsgrænse opad. Og sidst men ikke mindst har de velledede Arbejderorganisationer vist at øve den Vekselvirkning mellem Arbejdsløshedskasse og Fagorganisation, som netop er førstnævntes Forudsætning og derved kommer det størst mulige Antal Lønarbejdere til Gode.

Under denne Synsvinkel stiller Statsanerkendelsen af „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse" sig nu helt anderledes end i 1907. Dette ogsaa i socialpolitisk Henseende. Thi det aldeles overvejende Flertal af Medhjælpernes Tusinder befinder sig i Virkeligheden i samme sociale Plan som Industriens og

Haandværkets Arbejdere. Selv om den statistisk eftervistе Gennemsnitsindtægt er noget højere for Medhjælperne end for Haandens Arbejdere, udlignes dette fuldtud af de større Krav til personligt Underhold, som Arbejdet og Forholdene stiller. Medhjælpernes Mængde er i ikke mindre Grad end andre Lønarbejdere ubemidlede og deres Adkomst til social Hjælp til Selvhjælp følgelig lige saa berettiget. Centralorganisationen, der gennem en Aarrække ved egne Midler kar afbødet Arbejdsløshedens Følger indenfor sine Medlemskredse og derved sparet Staten for Tusinder af Kroner, har ikke vedblivende ringeste Grund til at unddrage de organiserede Medhjælpere den øgede Bistand, som Statsunderstøttelsen betyder.

Indenfor ledende Kredse i vor Organisation er dette Spørgsmaal længe overvejet. Statsanerkendelsen af vor Arbejdsløshedskasse, der omfatter en Erhvervsgruppe, hvis Arbejdsvilkaar paa flere Omraader afviger fra andre Arbejdstageres, frembyder derfor visse Vanskeligheder, som det krævede moden Overvejelse at overvinde. Sagen behandledes i Hovedbestyrelsens Møde afvigte Februar og der nedsattes et Udvalg til Udarbejdelse af et Forslag om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse. Udvalget har nu afsluttet sit Arbejde med et detailleret af Arbejdsløshedsinspektoratet godkendt og af den ministerielle Konsulent gennemgaaet Forslag, der vil byde Centralorganisationens Medlemmer afgjorte Fordele sammenlignet med de nugældende Regler.

Alle Centralorganisationens Medlemmer vil ligesom hidtil blive obligatoriske Medlemmer af Arbejdsløshedskassen. Ogsaa det ringe Faatal, der maa henregnes til „de bemidlede", bevare deres Medlemsret som ydende Medlemmer, for hvem Statens og Kommunernes Tilskud ikke kommer i Betragtning, men som ved indtrædende Arbejdsløshed, efter nærmere fastsatte Regler, faar nydende Medlemsret.

Af afgørende Betydning er det naturligvis, at den nuværende Karenstid nedsættes fra to til kun et Aar; men endnu vigtigere er Kassens væsentlig forøgede Ydelser. I sin nuværende Form yder Arbejdsløshedskassen f. Eks. i Løbet af 3 Maaneder en Maksimal-Understøttelse af 150 Kr., og dette først efter et mangeaarigt Medlemsskab. Tilskudet fra Stat og Kommuner, der andrager ca. 50 pCt. af de indbetalte Medlemsbidrag, vil muliggøre en begyndende Understøttelse af ca. 100 Kr., stigende saaledes, at den efter 10 Aars Medlemskab udgør ca. 300 Kr. Samtidig bliver Adgangen til og Forudsætningerne for Understøttelse paa næsten alle Omraader væsentlig lempeligere end under de forhaandenværende Forhold.

Spørgsmaalet om de uorganiserede Medhjælperes Medlemsret, der i 1907 blev mødt med en forstaaelig og berettiget Skepsis, er i 1915 ophørt at være aktuelt. Endnu er Medhjælperstanden vel kun svagt organiseret, men Centralorganisationen er en langt mere betydende Standsrepræsentation end for 8 Aar siden. Med sine ca. 70 Afdelinger, gennemførte Centralisation og veltilrettelagte Administration, evner vort Landsforbund nu at udøve en Kontrol og beherske de paagældende Forhold saaledes, at Arbejdsløshedskassens Udnyttelse af Elementer, der er uden Adkomst til dens Støtte, paa Forhaand er udelukket.

Naar alle disse uomgængelige Fordele tages i Betragtning er der Udsigt til, at Udvalgets enstemmige Indstilling, om at „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse" indtræder under de anerkendte Arbejdsløshedskasser, finder Tilslutning ved det forestaaende Hovedbestyrelsesmøde og det derpaa følgende Repræsentantskabsmøde i Kjøbenhavn, hvor det omfattende Forslag vil blive underkastet en grundig, daglang Behandling.

Forudsat, at begge de nævnte Repræsentationer godkender Statsanerkendelsens Princip og vedtager Lovforslaget, vil dette senere blive publiceret gennem vor Tidende. Denne Gengivelse af Forslaget, i Forbindelse med det udførlige Referat af Repræsentantskabsmødet, giver alle Centralorganisationens Medlemmer Adgang til nøje Indsigt i Sagens Enkeltheder. Derved muliggøres en Meningsudveksling her i Bladet, hvorved alle Sider af det ret komplicerede Spørgsmaal kan opnaa fyldestgørende Belysning, forinden Afdelingernes Repræsentanter til Efteraaret ved Kongressen i Aarhus skal træffe den endelige og bindende Afgørelse.

Som det fremgaar af den orienterende Oversigt over vor Arbejdsløshedskasses Virksomhed og den planlagte Fuldkommengørelse deraf, betyder Statsanerkendelsen flerartede Merydelser og Indrømmelser, der naturligvis betinger nogen Genydelse fra Medlemmernes Side. Arbejdsløshedsinspektoratet stiller paa dette Punkt uomgængelige Krav om en forøget Bidragydelse, der ikke kan ansættes lavere end 25 Øre pr. Maaned for alle Medlemmer, Lærlinge dog undtagen.

I Sammenligning med de Fordele, der bydes, er denne Kontingentforhøjelse følgelig for intet at regne, og Centralorganisationen vil fremdeles være blandt Fagorganisationerne med det allerlaveste Kontingent. Og desuden, — hvad der i 1907 viste sig muligt at gennemføre uden blot nævneværdigt Frafald, i hvert Fald kun med Tab af nogle Dusin Medlemmer, som hverken gav Organisationen indre Styrke eller ydre Position, kan naturligvis nu gennemføres uden nogensomhelst Vaklen. Thi medens vi for 8 Aar siden endnu befandt os paa Eksperimentets Stadium, staar vi nu paa fast Grund, og de mellemliggende Aar har, endog over Forventning, fuldtud indfriet de Forhaabninger, vi dengang mente paa dette Omraade at turde stille til Fremtiden.

Vor Arbejdsløshedskasse er i Dag en vigtig understøttende Institution og en financiel Faktor i vort Organisationsarbejde, og kun Viljen til at udvikle og fuldkommengøre den, for derved at opnaa øgede Fordele

for vore Standstæller, har medført det Forslag, hvis Gennemførelse forventelig vil sætte en ny, betydningsfuld Mærkepæl i Centralorganisationens Historie.

Punkt 1.

En Erhvervsgrens Eksistensberettigelse vil i første Række være betinget af at den kan brødføde den voksne og udlærte Arbejdskraft som paagældende Erhvervsgren kræver. Ved at brødføde mener jeg ikke alene, at enhver, der beskæftiges i et Fag, maa ved sit Arbejde kunne tjene saa meget, som er nødvendigt for at leve, uden at falde det offentlige, altsaa Samfundet til Byrde, men saa meget, at Vedkommende nogenlunde økonomisk sorgfrit kan leve, saaledes som hans Stilling socialt berettiger til og kræver.

Hvis man f. Eks. indenfor Handelsfaget vilde hævde, at de Lønninger, som nu gennemgaaende ydes Medhjælperne, er Maksimum af hvad Faget kan yde den Arbejdskraft, som Faget har behov, da vilde man drage Fagets Eksistensberettigelse og Levedygtighed i Tvivl.

Det vilde nemlig være uden sund Fornuft at forlange, at de Folk, som har uddannet sig i Faget, og hvis Arbejde Faget har Brug for, skulde bidrage til Fagets eller en enkelt Forretnings Bestaaen ved at yde billig Arbejdskraft.

Enhver véd, at en Vares Pris retter sig efter Tilbud og Efterspørgsel; men Pris og Værdi er to Ting.

Et Arbejdes Værdi retter sig ikke efter Tilbud og Efterspørgsel.

Det Arbejde en Mand gør i en Forretning er lige værdifuldt enten der var 30 eller 2 Ansøgere til den Plads han fik.

Som Forholdene nu er, vil derimod Prisen paa det eneste, Handels- og Kontormedhjælperne har at sælge, nemlig deres Arbejde, i megen Maade retter sig efter den ledige Mængde af Arbejdskraft. Det er dem som skal købe Arbejdskraften, der benytter sig af det store Tilbud ved at holde Prisen nede, altsaa skaffe sig Arbejdskraften under dens Værdi, og det er denne Underbyden af Arbejdet, som Medhjælperne gennem faglig Sammenslutning selv maa sætte Bom for.

Lønnes Handels- og Kontormedhjælperne da slet?

Hvis man tager en yderst ringe Procent af Toppen og regner med dem med de almindelige Lønninger, samt den meget store Procentdel, hvis Arbejde betales saa slet, at Betegnelsen Løn bliver et Fremmedord, da bliver Svaret et ubetinget Ja.

Hvis man vil regne Lønnen ud i Forhold til Arbejdstiden og sammenligne den med andre Fag, bliver Svaret endnu lettere.

En Butiksmedhjælpers normale Arbejdstid er 81 Timer om Ugen.

En Løn af	1000	Kr. aarlig giver	24	Øre i Timen.
—	1200	- —	$28^1/_2$	—
—	1500	- —	36	—

Til Sammenligning tjener, at i den Kommune, hvor jeg hører hjemme, betales Arbejdsmandsarbejde med 42 Øre i Timen.

I ovennævnte 81 Timer er ikke medregnet de utalte og ubetalte Overarbejdstimer, som i de fleste Forretninger ikke alene falder i Sæsontider og paa Markedsdage o. s. v., men daglig, og som hvis de medregnedes vilde bringe den udregnede Timebetaling langt længere ned.

Den urimelig lave Betaling bliver endnu mere iøjnefaldende, naar Hensyn tages til, at den ydes til Folk til hvem der stilles særlige Fordringer med Hensyn til Uddannelse og Paaklædning, selv om Millionærindpakningen ikke er nødvendig.

Hvis nu Forholdet var det, at Medhjælperstillingen var en Overgang, som ophørte i 20 à 30 Aars Alderen, saa hutlede de fleste sig maaske gennem den Tid; men saaledes er det jo ikke.

Langt den overvejende Part af dem, som nu til Dags uddannes i Handelsfaget, maa enten leve hele deres Liv som Medhjælpere eller ogsaa før eller senere søge over i andre Fag, hvad jo ikke var Hensigten.

Naar nu Medhjælperne er skabt som andre Mennesker med de samme Længsler og Maal og derfor i en modnere Alder ønsker sig baade eget Hjem og en Kone, ja saa vil enhver forstaa hvor trøstesløse og utilfredsstillende Forholdene i Virkeligheden er:

Og det kan godt være anderledes. Der er intet i Vejen for at Handels- og Kontorfaget, gennem ordnede Forhold som i andre Fag, kan lønne sin Arbejdskraft tilfredsstillende.

Hvis dette ikke var Tilfældet, vilde det være Galmandsværk, at uddanne Folk til Faget.

Punkt 1 paa Organisationens Program tager Sigte paa disse Forhold, og selv om det tildels hidtil har staaet som et dødt Bogstav, vil det en Gang blive levende. Tidspunktet bestemmer Medhjælperne selv. Det bliver nemlig Medhjælperne selv, som maa ændre Fagets daarlige Forhold. Der er ikke andre, som paatager sig dette, og der er kun een eneste Vej at gaa, nemlig Sammenslutning om Opgaven.

Centralorganisationen er det eneste Middel og Medhjælperne bestemmer selv naar Midlet skal være brugbart. Hvis der findes nogen, som kan anvise andre Veje eller Midler, modtages saadan Oplysning sikkert gerne af flere end *A. Andreasen.*

P. S. Maa jeg ikke benytte Lejligheden til en Opfordring til Medlemmerne om, at lade de Illustrationer til Fagets daarlige Løn- og Arbejdsforhold m. v., som Bladets Redaktør ønsker i Form af Oplysning om bestemte Tilfælde, indgaa i rigelig Mængde. Der er saavist Stof nok, og det vil være af stor Virkning.

En god Idé
og et daarligt Ideal.

At rejse Debat om Spørgsmaalet: Vore Mødeaftener er efter min Mening baade aktuelt og nyttigt og det glædede mig derfor at læse Herr Herlevsens Indlæg om dette Emne, saa meget mere som jeg i alt væsentligt er enig med ham.

Emnet er aktuelt. Der gaar jo næppe en Aften i denne Tid, hvor der ikke er Møde i en eller flere af vore Afdelinger ude over Landet. Disse Møder kan organisationsmæssigt set betyde en Masse spildt Tid og Energi — og de kan betyde en prægtig Styrkelse af Medlemmernes Arbejdslyst og en bedre Forstaaelse af vore Idéer.

Derfor er det nyttigt at drøfte Midlerne til at gøre Møderne saa gode som muligt.

Man kan, synes jeg, dele vore Mødeaftener i tre Grupper: De selskabelige, de oplysende og de faglige. De to førstnævnte Kategorier har deres Berettigelse indenfor Organisationen og jeg skal ikke sige noget ondt om dem, men kun bemærke, at Selskabelighed jo kun er et godt Middel i vort Arbejde, saalænge det nydes med Maadehold — der er jo sikkert Afdelinger, der er afgaaet ved Døden paa Grund af overdreven Nydelse af denne Medicin. Med Hensyn til de oplysende Foredrag, kan vi vanskeligt konkurrere med de mange, ofte gode, Foredragsforeninger, der findes over hele Landet, og lad os derfor kun tilskynde vore Medlemmer at høre disse Foredrag, men lad os med al vor Energi samle os om de faglige Møder, om Drøftelse af vor Stands Vilkaar og vor Organisations indre Anliggender.

De faglige Møder maa være vor største Interesse, og møder vi

Vanskeligheder her — da maa Vanskelighederne overvindes. At skabe en interesseret Medlemskreds — selv om Kredsen ikke er saa stor — i hver eneste Afdeling om disse Diskussionsmøder, om faglige Spørgsmaal, det vil betyde en Styrkelse af hele vor Organisation. Fra disse Møder vil der blive tilført Afdelingsbestyrelserne Arbejdslyst og Energi, og fra disse Møder vil vore nye Agitatorer og Talere komme. Fra disse Møder vil udgaa de unge og friske Kræfter, som vi nødvendigvis stadig maa tilføre Organisationen, for at kunne bevare den livskraftig og sund.

Vi har Spørgsmaal nok at drøfte paa Møderne, vi har Kolleger, der formaar at indlede Diskussionerne; — men hvorledes faar vi bedst fat i Tilhørerne?

I Diskussionen om dette Spørgsmaal maa jeg give Herr Herlevsen Ret i, at D. H. K. M. T. kan være et udmærket Middel til at skaffe os flere Deltagere og mere Liv i Møderne.

Er Medhjælperen sløj, kommer han ikke til os og til vore Møder, saa ved jeg, at D. H. K. M. T. kommer ind ad Døren til ham hver 14. Dag, og er der da et Spørgsmaal, der staar Kampgny om, et brændende Spørgsmaal, saa vil hans Interesse lettere vækkes, er han end nok saa sløv, og det er sandsynligt, at han vil blive draget til Møderne, naar Spørgsmaalet forplanter sig ud til Afdelingsmøderne. Det er jo — man kan maaske sige desværre — saaledes, at en Diskussion lettere fanger Interesse end et nok saa dygtigt og velformet Foredrag — og saaledes er det ogsaa i vort Blad. Vi staar foreløbig oftest overfor ret uinteresserede Kolleger. Er Appetitten sløj, skal man have Peber og Salt og er Interessen sløj skal man have Diskussion. Vil Medhjælperne derfor ikke gaa til vore Diskussionsmøder — godt, saa sender vi ham Diskussionerne ind ad Døren med Bladet, og saa kommer han!

Kommer der i nogle af disse Indlæg til at staa enkelte naive Betragtninger, viser der sig lidt Uklarhed, lidt Ubehjælpsomhed — Herregud, er det dog ikke saa lysende ligegyldigt, hvis Medhjælperne blot griber Bladet med Interesse. Respekt for Bladet udadtil kan være godt, men ti Gange bedre er Interessen for Bladet indadtil.

Naar Herr Harald Heie ser Idealet for vort Blad i et sagligt, helt igennem redigeret Medlemsblad, hvor al Diskussion er udelukket, altsaa et Blad hvori ingen spirende aandelig Interesse hos Medlemmer kan blive videre udviklet, da vil jeg haabe, at dette Ideals Virkeliggørelse ligger noget ude i Fremtiden! Vi kan lære meget af Arbejdernes Organisationer, muligvis ogsaa noget af deres Fagblade, men vi maa stadig huske paa, hvor Arbejdernes Organisationer staar og hvor langt Medhjælperne endnu er bagud i faglig Interesse, Oplysning og Kultur. Der ligger her et stort Arbejde foran os og dette Arbejde vil aldrig bære Frugt, hvis vi ikke forstaar først og fremmest at fange Medhjælpernes Interesse. Jeg vil derfor ønske, at vi i 1935 maa være naaet saa vidt, at et Blad efter Herr Harald Heies Ideal er paa sin Plads for den danske Medhjælperorganisation, men for dansk Medhjælperbevægelse i 1915 er dette Ideal det elendigste Ideal som tænkes kan.

Naar jeg har lettet mit Hjerte for disse Betragtninger, saa vil jeg gærne have Lov til at henlede Opmærksomheden paa Herr Heies Ide med Hensyn til skriftlig Indledning ved Diskussionsmøder. Jeg finder denne Ide udmærket og haaber den vil blive ført ud i Livet; thi skal Diskussionsmøderne være hyppige — og det bør de være — saa vil det ofte, navnlig for de mindre Afdelinger, være næsten umuligt at skaffe gode Indledere til faglige Møder.

Disse Indledninger maa efter min Mening være korte, for at Oplæsningen ikke skal virke trættende, og skarpe i Formen for Diskussionen let kan komme i Gang.

Lad os derfor bruge alle de gode Ideer og alle de Muligheder vi har, for at bringe Liv og Vækst i de faglige Møder ude i Afdelingerne — lad os bruge Ideen med de skriftlige Indledninger og Diskussionerne i vort Blad. *Chr. J. Hendil.*

Medhjælperne og Fædrelandet.

Efterfølgende Bidrag af vort kendte Hovedbestyrelsesmedlem Herr N. C. Nielsen, Kolding, er Grundrids af et Foredrag ved et Diskussionsmøde i Horsens Afdelingen den 19. Januar. Herr N. fremhæver, at de paagældende Betragtninger er personlige Anskuelser, der ikke fremsættes i N.s Egenskab af Hovedbestyrelsesmedlem.

FÆDRELANDSFØLELSE.

Nationalfølelse eller i snævrere og egentligste Forstand Hjemfølelse, er noget som vi alle har, man gaar ikke til enhver Tid rundt og skilter dermed, men den gror frem i det skjulte og stille paa Bunden af Menneskers Sind. Den kan til Tider pludselig vaagne ved ydre Indtryk; f. Eks., naar man passerer Landegrænsen med de sort-hvide Pæle eller naar Ens Udsyn fanges af vort Lands mange smukke Egne. Bjørnson har saa udmærket skildret sin Hjemfølelse i den Sang, der er bleven til hans Fædrelands Nationalsang: „Ja, vi elsker dette Landet" — eller for at nævne en dansk Digter, Poul Martin Møller, der, da han som Skibspræst sejlede nede paa Sydhavet og der skrev „Rosen blusser alt i Danas Have" — den smukkeste Hymne til hans Fædrelands Pris.

Denne Følelse kan ikke forpagtes af den enkelte Person eller et enkelt Parti. Begrebet er vanskeligt at fatte for den der trykkes ned af økonomisk Afhængighed eller Arbejdsløshed. Jeg vil ikke paastaa, det er muligt for saadanne Mennesker at nære Fædrelandskærlighed; men jeg kan forstaa det kan være vanskeligt. — Enhver Fædrelandsven maa derfor nødvendigvis beskæftige sig med sociale Spørgsmaal og arbejde hen mod Idealet „at faa har for meget og færre for lidt".

MIDT I EN JÆRNTID.

Jonas Lie skrev et Digt i Aaret 1869: „Midt i en Jerntid, som ikkun tror den Magt som Vaabene vinder". Det var paa det Tidspunkt at Bismarck, Jærnkansleren, med haard Haand samlede Tyskland til ét Rige — og den Tid, hvori vi nu lever kan man ogsaa kalde for en Jærntid, og dog tror jeg, at det er kun i det ydre i Statssamfundene at dette ytrer sig saa stærkt. I selve Folket — ogsaa i de Lande, hvor der i denne Tid spilles stærkt paa de nationale Strænge, da er der ogsaa dér paa Bunden af Folkesjælen den største Modbydelighed mod den Civilisationens Svøbe som Krig er og bliver. Thi Fædrelandsfølelsen og Militarismen er to store Modsætninger. Folket kan vel i nogen Grad ægges op af dets Presse og af Chauvinisterne — men alligevel, det borgerlige Samfunds Natur vil altid blive tilbage paa Bunden af Menneskesindet. — Man skal ikke tro alle de Beretninger, der tilflyder os om begaaede Grusomheder mod en værgeløs Befolkning. Man kan da ikke tænke sig at skikkelige Borgere bliver Dyr, fordi de trækkes i en Soldateruniform! Men endnu har hele Militærvæsenet, trods Reformer, saa meget af Middelalderens Barbari i sig.

ET LYSGLIMT

i denne Rustningernes Tidsalder syntes det at være hin Dag i 1905 ovre i Kalmar, da to Lande skiltes uden Brug af Vaabnenes Magt, men ved fredelige Forhandlinger. Den Gang var der sikkert en Del Mennesker, der mente at nu havde Krigspolitikken udspillet sin Rolle i det civiliserede Evropa. Ja, gaar vi blot et halvt Aar tilbage i Tiden, da trivedes Lykke og Velstand over vor Verdensdel; det var gode Tider, Teknikken gjorde Fremskridt, Landenes Opdyrkning fremmedes, Industri og Handel blomstrede og befordredes ved mellemrigske Handelstraktater. Det internationale Samkvem og Broderskab styrkedes ved et Samarbejde mellem Landenes Fagsammenslutninger. — Men nu kan man udbryde som Steen Blicher:

„AK, HVOR FORANDRET".

En Sommeraften slap Krigsdæmonen løs — og nu ligger Folkelykke, Velstand og internationale Sammenslutninger i Grus. Man kan spørge: Var det da selve Folkets Vilje, at det skulde gaa saadan? Svaret maa blive Nej.

Hvem bærer da Skylden? Den ligger hos Diplomatiet og Regeringerne og disse er igen drevne frem af Kapitalen i Kapløbet om Kolonierhvervelser og Landudvidelser.

Paa nogle faa Maaneder er vi gaaet tilbage fra Kultur og Civilisation til Barbariets Mørke. Kun i Folkedybet ligger Spørgsmaalet, som Drachmann saa mesterligt har skildret det i sit Digt fra 1870, om de to Soldater, der staar paa Forpost, hvor den ene Soldat stadig vender tilbage til Tanken „Hvorfor, ja hvorfor slaas man i Grunden".

Ja, hvem kan i Virkeligheden forsvare Krigen? Den er Mord, selv om den proklameres nok saa „hellig", og den er stridende mod al Kristendom og Moral.

Og tænk paa hvormange Milliarder disse Rustninger koster Verden. Hvor meget godt socialt Arbejde kunde der ikke gøres for disse svimlende Beløb. De vil maaske sige:

HVAD VEDKOMMER DET OS HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERE,

og hvad kan vi gøre for at forhindre Militarismens Magt? Jo det vedkommer os som Mennesker med Menneskepligter, og vi bør alle være med til at skabe lyse og lykkelige Livsvilkaar for Menneskeheden, og det er rigtigt som der staar i en Sang, at „alt hvad der er stort, blev begyndt af de smaa i det smaa". Og netop i denne Retning skal Reformerne komme fra Folket selv; fra Monarker og Diplomater kan vi ikke vente de skal komme. Vi skal bruge vor Stemmeseddel — og internatonal Voldgift bør være Erstatningen for Krigen.

Vi Medhjælpere skal være nationale Fædrelandsvenner og internationale Fredsvenner. *N. C. Nielsen.*

Repræsentantskabsmøde.

VED Hovedbestyrelsens Møde i Februar f. A. drøftedes Betimeligheden af vor Arbejdsløshedskasses Statsanerkendelse og der nedsattes et Udvalg bestaaende af Frk. Johanne Andersen, der gennem sin daglige Beskæftigelse er i nær Rapport med derhen hørende Spørgsmaal, samt de Herrer Jens Johansen og Vilh. Hansen. Udvalget har behandlet det omfattende Materiale i en Række Møder og Forretningsføreren har gentagende Gange forhandlet med Arbejdsløshedsinspektoratet vedrørende de særlige Forhold, der er raadende indenfor Medhjælperstanden og som nødvendiggør tilsvarende Afvigelser fra de bestaaende Arbejdsløshedskassers Vedtægter. Resultatet af Udvalgets nylig afsluttede Arbejde er, som omtalt i Spidsartiklen, en enstemmig Indstilling til Hovedbestyrelsen om at „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse" statsanerkendes og et derved betinget Lovforslag, der iøvrigt ogsaa vil nødvendiggøre visse Ændringer i Centralorganisationens Love.

Forslaget vil blive behandlet ved Hovedbestyrelsens ordinære Møde Lørdag den 20. Februar, hvorefter det forelægges for Centralorganisationens Repræsentantskab, der den følgende Dag samles til Møde i „National"s Selskabslokaler, Kjøbenhavn.

Deltagerne i dette Møde bliver: Forretningsudvalget: Forretningsfører Jens Johansen, Kjøbenhavn, Fuldmægtig A. Andreasen, Hjørring og Kontorchef Vilh. Hansen, Frederiksberg. Den øvrige Hovedbestyrelse: Frk. Johanne Andersen, Kjøbenhavn, Fuldmægtig Chr. J. Hendil, Hillerød, Repræsentant N. C. Nielsen, Kolding, Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Vejle, Manufakturmedhjælper F. V. Jensen, Kallundborg og Bogholder Poul Jensen, Vejle samt Repræsentantskabets Medlemmer: Bogholder Lauritz Christensen, Vejle, Assistent Johs. Elding, Helsingør, Kontorist A. Elvig, Frederikshavn Herredskontorist Anger Ipsen, Hjørring, Fuldmægtig Chr. Karlsen, Kjøbenhavn, Bogholder Carl Knudsen, Aarhus, Bogholder J. Nicolaysen, Frederikssund, Repræsentant Robert Petersen, Fredericia, Bogholder Karl Sørensen, Middelfart og Bankkasserer J. Sjælland, Aarhus.

Mødet, der udelukkende vil forhandle om det fornævnte Spørgsmaal, ventes ikke afsluttet før ud paa Aftenen.

Indkaldte Medhjælperes Gagekrav.

Vedrørende dette, bestandig aktuelle Anliggende har vi fra Centralorganisationens juridiske Konsulent modtaget følgende:

Herr Redaktør!

SØ- OG HANDELSRETTEN har den 31. Decbr. afsagt en ny Dom vedrørende Spørgsmaalet om de indkaldte Medhjælperes Gage. Dommen lyder saaledes:

Kommis C. Holst, der var ansat hos de Indstævnte, Manufakturfirmaet A/S „Old England", og som oppebar en maanedlig Gage af 125 Kr., blev i Begyndelsen af August 1914 indkaldt til ekstraordinær Militærtjeneste. Den 1. September modtog han Opsigelse til 1. December. Han har efter den Tid modtaget et Beløb af 30 Kr. fra de Indstævnte, og han skylder dem 70 Kr. 50 Øre for leverede Varer.

Under nærværende Sag har „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger" som Mandatarius for Kommis Holst paastaaet de indstævnte dømt til at betale ham Gage for Maanederne September-November med Fradrag af de nævnte Beløb eller ialt 274 Kr. 50 Øre med Renter 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato, den 14. December 1914, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte henviser til, at de i de nævnte Maaneder har maattet udbetale 370 Kr. som Vederlag for Medhjælp, der har været nødvendiggjort ved Kommissens Fraværelse. Idet de formener sig berettigede til at fradrage dette Beløb og idet Beløbet overstiger det paastævnte Beløb, har de paastaaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

De Indstævnte henviser endvidere til, at Kommissen i det paagældende Tidsrum har oppebaaret en kommunal Understøttelse paa 145 Kr., hvoraf 54 Kr. i Huslejegodtgørelse, samt at hans Lønning som Soldat har andraget 22 Kr. 75 Øre. Idet de i hvert Fald formener sig berettigede til at fradrage disse Beløb, har de subsidiært nedlagt Paastand paa Frifindelse mod Betaling af Resten af paastævnte Beløb.

I vedvarende Forhold som det foreliggende, hvor Medhjælperen stiller hele sin Arbejdskraft til Disposition, findes det, da Tyendelovens Bestemmelser ikke kan finde Anvendelse, at Medhjælperen, saa længe Forhold bestaar, maa have Krav paa Gage ogsaa for saadanne Tidsrum, i hvilket han uden egen Skyld har været forhindret fra at yde Tjeneste uden at Principalen kan fradrage de Udgifter, Medhjælperens Fraværelse har paaført ham. I det foreliggende Tilfælde, hvor der er Enighed om, at Forholdet skal betragtes som bestaaende til 1. December, vil de Indstævnte altsaa have at betale Kommissen Gage til dette Tidspunkt, og de vil ikke kunne fradrage de omtalte Udgifter til Medhjælp. Derimod findes de at være berettigede til at fradrage den Understøttelse, Kommissen har oppebaaret, og den Løn, han har modtaget som Soldat, idet det her drejer sig om Indtægter for Kommissen, der staar i direkte Forbindelse med hans Fraværelse fra sin Tjeneste, og for hvilke han ikke har maattet yde et Tjenesteforholdet uvedkommende Vederlag.

Efter det anførte vil de Indstævnte da have at betale Citanterne 106 Kr. 75 Øre med Renter som paastaaet.

Sagens Omkostninger ophæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Manufakturfirmaet A/S „Old England", bør til Citanten, „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontor-

medhjælperforeninger" som Mandatarius for Kommis C. Holst, betale 106 Kr. 75 Øre med Renter 5 pCt. pro anno fra den 14. December 1914 til Betaling sker.

Sagens Omkostninger ophæves.

Det idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

J. Koch.

C. Lillienschiold. Th. O. Lyngbye. Leonh. Tang. Brennecke.

Som det vil ses, gentager Sø- og Handelsretten den ved Dommen af 17. November f. A., fastslaaede Grundsætning, at en Medhjælper har Krav paa Gage ogsaa for saadanne Tidsrum, i hvilke han uden egen Skyld har været forhindret fra at yde Tjeneste, og den maa altsaa med Tilfredshed hilses af Medhjælperne.

Retten fradrager, som det vil ses, Medhjælpernes Soldaterlønning, men Begrundelsen heraf er meget spinkel. I Grunden kan der vel heller ikke siges andet herom, end at det synes stødende for almindelig Retsbevisthed, at Medhjælperen faar økonomisk Fordel af Indkaldelsen.

Naar Dommen dernæst fritager Principalen for at betale en saa stor Del af Gagen, som Medhjælperen har modtaget Understøttelse fra Kjøbenhavns Understøttelsesforening, er Rigtigheden heraf i høj Grad omtvistelig. At Medhjælperen ikke baade skal have en Gage paa 125 Kr. om Maaneden og samtidig Understøttelse er klart. Men det naturligste vilde dog vel være, at han fik den ham tilkommende Gage og derefter betalte Understøttelsesforeningen den modtagne Hjælp tilbage. Det Sø- og Handelsretten gør, er jo praktisk talt at tage Understøttelsen fra Medhjælperen og give den til Principalen!

Det vilde have været interessant at faa Dommen prøvet ved Højesteret for det sidste Punkts Vedkommende, men da Centralorganisationen havde opnaaet for sin Mandant, hvad han med Rimelighed kunde forlange, mente den ikke at kunne indlade sig paa at appellere alene for Kjøbenhavns Understøttelsesforenings Skyld. Og denne Forening var afskaaret fra at appellere, da den ikke var direkte Part i Sagen. *Ejnar Hansen.*

Sjælland kommer med.

Ny Afdeling i Ringsted.

EFTER at Jylland i en Aarrække har dannet Centralorganisationens Grundpille, er Sjælland i Løbet af de sidste Aar kommen ret godt med; hvorimod Fyn fremdeles er svagt repræsenteret i vor Afdelingsrække. Den Opdrift, der i de senere Aar har været i vort Arbejde vil naturligvis efterhaanden ogsaa naa til vore fynske Standsfæller, saaledes som Tilfældet har været, og fremdeles er, paa Sjælland.

Ved et Par interesserede Medlemmers Hjælp har vi nu atter indtaget en af de Skanser, som hidtil havde modstaaet vore Angreb, idet der ved et paa „Casino" i Ringsted, Onsdag den 13. Januar afholdt Møde oprettedes en Afdeling for Ringsted og Omegn.

Mødet — der afholdtes, efter et godt Forarbejde, paa Initiativ af de Herrer V. Beck-Hansen og Poul Christensen — aabnedes af Beck-Hansen, som gav Ordet til Forretningsfører Jens Johansen, der paa Centralorganisationens Vegne holdt det indledende Foredrag om: „Organisationens Maal og Midler". Taleren gennemgik i store Træk den økonomiske Udvikling, som havde skabt Betingelserne for — og Nødvendigheden af — Fagorganisationerne, som Værn om Lønarbejderklassens Interesser, og paapegede, at Udviklingen — som selvfølgelig ingen magtede at standse — tog med ligesaa haard Haand paa Handelsstanden som paa andre Fag. Derefter redegjorde Taleren for Organisationens Arbejde, Resultater og Maal, omtalte indgaaende Arbejdsløshedskassen og de øvrige under Organisationen sorterende Institutioner, og sluttede med en kraftig og indtrængende Appel til de tilstedeværende Medhjælpere om at indtage deres Plads i Organisationsrækken som Afdeling under C. O.

Saagodt som alle de Kolleger, der havde givet Møde, fulgte Opfordringen om Indmeldelse, og under Ledelse af Herr Beck-Hansen foretoges derefter Valg af et 5-Mands Udvalg, som fik til Opgave at arbejde for yderligere Indmeldelser, og udarbejde Udkast til lokale Love, samt i Løbet af 8 Dage indkalde til konstituerende Generalforsamling i den nystartede Afdeling. — Udvalget kom til at bestaa af de Herrer Kontormedhjælper Poul Christensen, Manufakturmedhjælperne V. Beck-Hansen, Gunner Andersen og Vilh. Nielsen, samt Isenkrammedhjælper N. P. Nielsen.

Denne vor nyeste Afdeling, byder vi hjertelig Velkommen i Centralorganisationen, og udtaler det Haab, at den maa have Held til at udføre et godt Arbejde for Handels- og Kontormedhjælperstanden, og blive et stabilt Led i vor Afdelingskæde.

Jens Johansen.

Conto pro diversi.

ULYKKESFORSIKRINGSLOVEN.

Indenrigsministeren har den 14. Januar i Folketinget fremsat Forslag til „Lov om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde", der fremtræder som et samlet Revisionsforslag til den nugældende Ulykkesforsikringslovgivning. Det ministerielle Forslag tager Hensyn til Centralorganisationens Andragende af 6. November 1914 — tidligere omtalt i vort Tidende — idet „enhver, der her i Landet driver økonomisk Virksomhed, eller som i sin Tjeneste beskæftiger andre, f. Eks. Arbejdere, Funktionærer, Kontor- og Butikspersonale, Tyende m. m. har Forsikringspligt overfor de af ham beskæftigede Arbejdere". Udenfor denne Bestemmelse falder dog „Tilsynshavende, Kontorpersonale o. lign., hvis aarlige Vederlag i Virksomheden overstiger 3000 Kr. samt Personer, der er antagne til Arbejde af tilfældig og ganske forbigaaende Art."

Vi vil i næste Nummer nærmere beskæftige os med dette ogsaa for vor Stand vigtige Lovforslag.

FARMACEVTERNE I LØNKAMP.

Apotekernes Medhjælpere, der i „Farmacevtisk Medhjælperforening" besidder en stærk Fagorganisation, som praktisk talt tæller alle Fagets Arbejdere, har indgivet deres Opsigelser pr. 1. Maj. Formaalet med dette ekstraordinære Skridt er at fremkalde en Regulering af Gagevilkaarene. Organisationens Formand, Herr cand. pharm. G. Sofus Sørensen, har givet „Politiken" efterfølgende Oplysninger vedrørende Konfliktens Aarsag:

„Vor Gennemsnitsgage er kun 1967 Kr. Jeg tror, at enhver vil indrømme, at det i Betragtning af vor Uddannelse og vort Ansvar er altfor lidt. Der hengaar mindst 5 Aar, inden man kan blive Kandidat. Efter at Præliminæreksamen er taget, skal den vordende Farmacevt være Discipel paa et Apotek i $3^1/_2$ Aar, derefter tager han sin første Eksamen — Latin skal vi jo ogsaa lære noget af — og saa skal han læse $1^1/_2$ Aar til Kandidat. Men da Kandidateksamen kun afholdes hvertandet Aar, kan det godt blive 6 Aars Læretid. Hertil kommer, at vi ikke kan blive Apotekere, før vi er over 50 Aar. Dette viser Erfaringen. I Forfjor var Gennemsnitsalderen for de Farmacevter, der fik Apotekerbevilling, 50,3 Aar, og det er det sædvanlige Gennemsnit. At Gennemsnitsalderen i 1914 kun var 49,3 Aar, skyldtes ekstraordinære Omstændigheder, idet Apotekerlovens Ikrafttræden bevirkede, at en Del Apotekerenker gik af. Hvad vi forlanger nu er Anciennetetslønninger — det vil sige en højere Løn for dem, der har naaet en vis Alder — og en gennemsnitlig Lønforhøjelse af 50 pCt. Ved en saadan Lønstigning naar vi dog kun omtrent at komme paa Højde med Jernbanemænd og Postmænd, af hvem der ikke fordres Eksaminer som af Farmacevterne, og hvis Uddannelse i det Hele er baade kortvarigere og mindre bekostelig. Vi mener, det er et rimeligt Krav. Opsigelserne er sket igennem Foreningen. Medlemmerne indsendte deres Opsigelse til Bestyrelsen, som derefter har ladet dem gaa videre til de forskellige Apotekere. Man har paa denne Maade undgaaet ethvert personligt Moment i Sagen. — Saa fast har Sammenholdet været, at ikke en eneste af Farmacevtforeningens 500 Medlemmer har undladt at sige op; der findes iblandt dem en halv Snes Apotekersønner, men ogsaa de har været med til at stille Fædrene Strejke i Udsigt. — Om nogle enkelte af Medlemmerne gælder det, at de paa egen Haand havde bundet sig ved Kontrakt udover 1. Maj 1915; disse har imidlertid alle faaet deres Kontraktforhold ændrede, saaledes at de har kunnet gøre fælles Sag med deres Kammerater."

Det drejer sig altsaa her om intet mindre end et regulært Strejkevarsel, der utvivlsomt følges af en effektiv Arbejdsnedlæggelse, saafremt de allerede indledede Forhandlinger ikke hidfører et tilfredsstillende Resultat.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Fredericia. Onsdag den 11 November f. A. afholdtes Medlemsmøde i vort Lokale. Vor Kollega, Herr J. Jacobsen, oplæste Skuespillet „Livet paa Hegnsgaard". Den ret store Forsamling var meget begejstret for den udmærkede Oplæsning, især for den vanskelige Dialektveksling, som forekommer i Stykket. Efter Oplæsningen samledes Medlemmerne om et Kaffebord.

Onsdag den 25. Novbr. indledede Medlem af Vejle Afdeling, Herr Paul Jensen, om vort Program. Indledningen formede sig paa den bedst tænkelige Maade og det viste sig at netop Emnet „Vort Program" aldrig kan drøftes for ofte, idet der stadig kommer nye Medlemmer, som helst skal have Programmet forklaret ved Foredrag. Efter P. J.s Indledning kom der en Diskussion i Gang om forskellige Punkter af Programmet. I Diskussionen deltog 5—6 Medlemmer.

Onsdag den 6. Januar afholdtes ordinært Medlemsmøde. Formanden bød Velkommen, ønskede Medlemmerne godt Nytaar og udtalte Ønsket om, at Afdelingen vilde gaa godt frem i det nye Aar. — Onsdag den 13. Januar oplæste Herr Barber Madsen, her fra Byen, en Del morsomme Fortællinger. Mødet var godt besøgt. *E. N.*

Frederikshavn. Søndag den 7. Februar Aften Kl. 8 afholder Foreningen sin aarlige Stiftelsesfest paa „Hoffmanns Hotel". Fælles Kaffebord og derefter gratis Dans. Vi forventer stor Tilslutning til denne prunkløse, stilfærdige Festlighed.

Vi har haft den Skuffelse yderligere at miste 2 af vore Bestyrelsesmedlemmer; idet vor Kasserer, Herr H. Nielsen, er bleven ekstraordinært indkaldt, og Herr A. Christensen er rejst fra Byen. I deres Sted har Bestyrelsen suppleret sig med de Herrer Forretningsbestyrer Lauritz Madsen og Kontorist J. A. Jensen. Herr Kæmnerassistent Chr. Olsen har overtaget Kassererposten. *A. Elvig.*

Hillerød. Afdelingen afholdt den 13. Januar ordinær Generalforsamling. Formanden, Henry Christensen, var den 1. Januar fraflyttet Byen, hvorfor Chr. J. Hendil aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Medlemstallet var steget godt trods de ekstraordinære Forhold, og Afdelingens økonomiske Stilling var forholdsvis god.

Der var i Halvaaret afholdt en ekstraordinær Generalforsamling, et offentligt Medhjælpermøde med Hovedbestyrelsesmedlem Frk. Johanne Andersen som Taler og et Diskussionsmøde, foruden en Del Medlemsmøder af forskellig Art. Agitationsudvalget havde arbejdet godt og bl. a. fortjente Herr H. M. Christiansen — der desværre paa Grund af Indkaldelse til Militærtjeneste nu forlader Byen — en Tak for udmærket Arbejde i dette Udvalg. Taleren haabede paa mere aktiv Medvirken fra Medlemmernes Side i det kommende Halvaar og oplæste Regnskabet, der balancerede med 484 Kr. Beretning og Regnskab godkendtes.

Til Formand valgtes Elnor Jensen. Til Bestyrelse: J. Mathiasen, Alf. N. S. Petersen, H. A. Petersen og Chr. J. Hendil. Suppleanter: Bjørnboe og V. Nielsen, Revisorer: Loldrup og A. Hansen. Suppleant: J. Thomsen.

Chr. J. Hendil forelagde Udkast til Love for Foreningens Spareafdeling. Lovene vedtoges med en mindre Tilføjelse. Spareafdelingen træder dog kun i Virksomhed, saafremt der melder sig et tilstrækkeligt stort Antal Deltagere. Paa Forslag af J. Mathiasen vedtoges det at kun forhenværende Medlemmer af Centralorganisationen, der paa Grund af Etablering er gaaet ud af Organisationen, kan staa som passive Medlemmer af Afdelingen. Dirigenten, H. A. Petersen, sluttede derefter Generalforsamlingen med at udbringe et Leve for Centralorganisationen.

Chr. J. H.

Kallundborg. Ved et Møde, der afholdtes den 4. November f. Aar holdt Herr Aage Leth et udmærket Foredrag om „Medhjælperne og Krisen". (Pladsen tillader os ikke at gengive det udførlige Referat, som er tilsendt os. Iøvrigt er de paagældende Forhold som bekendt behandlet i en Række Artikler i vor Tidende. Referatet er videresendt til Hovedkontoret. Red.)

Onsdag den 11. November afholdt Foreningen en agitatorisk Sammenkomst paa Hotel „Postgaarden", hvortil ogsaa uorganiserede Standsfæller modtog Indbydelse. Formanden bød Velkommen og opfordrede energisk til at søge forøget Tilgang til Organisationen. Derefter holdt Herr Aage S. Leth et vel tilrettelagt Foredrag.

Medlemmerne samledes om Kaffebordet, hvorefter der dansedes. Ved Frokostbordet fandt Herr F. V. Jensen Anledning til at udtrykke sin Glæde over de mange Lærlinge, der var indmeldt. Den gemytlige Aften sluttede med et Leve for Afdelingen og C. O. — Oktober-Kvartalet maa betragtes som i alle Maader heldigt, og har vi haft en Medlemstilgang af 7 Indmeldelser, én Udmeldelse og én flyttet fra Byen. Dog kunde det ønskes at Medlemmerne mødte lidt flittigere til de ugentlige Mødeaftener.

Sekretær.

Kjøbenhavn. Tirsdag den 16. Februar Aften Kl. 8½ afholdes ordinær halvaarlig Generalforsamling i Lokalerne, Kongens Nytorv 8[3] med følgende Dagsorden: 1. Beretning. 2. Indmeldelse i Arbejdernes Fællesorganisation. 3. Indkomne Forslag. 4. Eventuelt. Forslag, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Formanden i Hænde senest Torsdag den 11. Februar.

Adgang til Generalforsamlingen tilstedes kun mod Forevisning af gyldig Medlemsbog. *Fællesbestyrelsen.*

Umiddelbart efter Hoved-Generalforsamlingen afholder samtlige Afdelinger ordinær Generalforsamling med Dagsorden: 1. Valg af Bestyrelse og Suppleanter. *Bestyrelserne.*

H. K. M. F.s Diskussionsklubs Program for Januar Kvartal. d. 5. Februar; Herr Martin Pedersen: Mandens Syn paa Kvinden i Fortid og Nutid; d. 19. Februar: Herr Andreas Jørgensen: Vore nationale Opgaver; d. 5. Marts: Herr Harald Heie: Frihed; d. 19. Marts: Herr Jens Nielsen: Midlerne til Arbejdernes økonomiske Frigørelse.

Møderne afholdes paa Kafe „Helmerhus", Raadhuspladsen 4, Kl. 9 pr. Kontingentet er 50 Øre pr. Maaned. Ethvert Medlem af H. K. M. F. kan blive Medlem. *Bestyrelsen.*

Tirsdag den 29. December afholdtes en lille vellykket Julefest i Foreningens Lokaler. Programmet bød paa Oplæsning, Solosang og Debut af Sangkoret, alt ved egne Medlemmer. Derpaa fulgte nogle Timers fornøjelig, kammeratligt Samvær med Dans. Den vellykkede Aften, og de i stort Tal mødte Medlemmer, viste at Foreningens Julefest ogsaa i Aar — under beskedne Former — paa en udmærket Maade udfyldte Juleugens Mødeaften.

Tirsdag d. 5. Januar talte Forfatteren Johan Skjoldborg om „Danmark og Amerika". Amerika er Arbejdets Land, der lærer Folk at staa paa egne Ben, giver Initiativ, Fart og Energi. Her er noget at lære for vi Danskere, der altid kører med Deligencefart. Der er ved at opstaa en ny amerikansk Type paa Manden og Kvinden, der i Kultur staar langt over Evropa. Hos Amerikaneren behandles Kvinden og navnlig Barnet med en langt større Hensynsfuldhed og Ridderlighed end hos os. Der er noget fint og nobelt over den amerikanske Mands Opfattelse af Barnet — det nye Amerika. Herr S. fremdrog følgende Eksempel. Chefen i en stor Forretning havde antaget en 16-aarig Dreng i Lære og sammenkaldte i denne Anledning alle overordnede Funktionærer, præsenterede Drengen for dem og paabød at vise Hensyn og Omsorgsfuldhed for ham: „Det er ham og hans Jævnaldrende, der skal føre Amerika frem". Men overalt gælder det, at man skal gennem Ørkenen for at naa Kanaans Land, enhver maa gøre et alvorligt, personligt Arbejde for at naa et godt Resultat. Vi Danskere maa forny vort Fædrelandsbegreb, saa Danmark kan blive et Hjem for den Slægt, der lever i Dag, saa ikke Tusinder af dets Sønner og Døtre aarlig skal være nødsagede til at udvandre, medens en stadig større og større Strøm af Fremmede indvandrer. Den Fædrelandskærlighed, der interesserer sig for Niels Juel og Tordenskjold, er intet værd mod den, der interesserer sig for den jævne Mand, Per og Povl. Retfærdighed og Frihed maa raade ganske anderledes end i Dag, og dansk Folkekultur duer ikke, hvis ikke de unge Mænd og Kvinder fordyber sig i Tingene; thi et Foredrag er godt som Indledning, men Selvarbejde er det værdifulde. Folket er vakt siger Herr S., „men bestil noget". Man skal ville noget. Den amerikanske Ungdom vil være Millionær, den tyske General, men den danske vil allerhelst have et Baand om Kasketten og begynde med en Aarsgage paa 570 Kr. Herr S. sluttede sit udmærkede Foredrag med at sige: „Der vil rejse sig et nyt Danmark paa Landet, og der vil rejse sig en ny selvstændig Slægt med Retsind og Højsind, der kun vil bøje sig for sin Samvittighed." *C. H.*

Samsø. Da et Bestyrelsesmedlem, to Suppleanter og to Revisorer alle har forladt Øen, afholdt Foreningen Søndag den 3. Januar ekstraordinær Generalforsamling, hvortil de fleste af Medlemmerne var mødt. Man gik straks i Lag med Valg af nyt Bestyrelsesmedlem og valgt blev Frk. Henriksen, Ballen. Derefter

valgtes til Suppleanter: Fabricius-Petersen, Onsbjerg og W. Thomsen, Ballen, og som Revisorer Frk. Vejsig, Onsbjerg og Frk. Fylberg, Tranebjerg. Bestyrelsen konstituerede sig: Formand R. Hansen, Tranebjerg, Næstformand og Kasserer J. Nielsen, Tranebjerg, og Sekretær R. H. Jensen, Onsbjerg, endvidere Frk. Henriksen, Ballen og H. S. Frederiksen, Koldby.

Efter at Generalforsamlingen var afsluttet blev der af en Tilstedeværende oplæst nogle Smaafortællinger. — Søndag den 14. Februar afholder Foreningen Medlemsmøde. Herr Lærer Sigurd, Besser, vil da komme til Stede for at holde Foredrag om Krigen og samtidig fremvise Lysbilleder fra Krigsskuepladsen.

Alle Medlemmer anmodes indtrængende, om saa vidt muligt at give Tilslutning, saavel til førstkommende som efterfølgende Møder. *J. Nielsen.*

Saxkjøbing. Den 12. Januar afholdtes Bestyrelsesmøde; alle var tilstede. En Del Cirkulærer og Beretninger var fremlagt til Gennemsyn. Det vedtoges snarest at udsende de nye Love til Medlemmerne. Det vedtoges at arrangere en Fællesspisning for Foreningens Medlemmer den 3. Februar i Anledning af Foreningens Stiftelse. Det vedtoges endvidere at Foreningen hertil skulde give et større Tilskud. Sekretæren paatog sig at udfærdige Listen og lade den cirkulere.

Onsdag den 13. Januar holdtes Medlemsmøde paa Hotellet, hvor ingen ud over „den faste Stok" havde givet Møde. Man diskuterede en Del Foreningsanliggender, hvorefter man tilbragte Aftenen selskabeligt. Listen til Fællesspisningen var fremlagt og man havde den Glæde, at alle Tilstedeværende tegnede sig.

S.

Silkeborg. Onsdag den 13. Januar afholdtes den ordinære halvaarlige Generalforsamling paa „Sommerlyst". Formanden, Ramsing Jensen, bød Velkommen og Kommis Larsen valgtes til Dirigent. Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Dette viste en Fremgang fra 16 til 43 Medlemmer, hvilket maa siges at være et godt Resultat. Endvidere fremkom Formanden med supplerende Bemærkninger angaaende de forskellige Møder, Foredrag o. l.

Derefter oplæste Kassereren Regnskabet, der balancerede med Kr. 157,89. Efter at Regnskabet havde cirkuleret gaves der Decharge. Formandsvalget gav Anledning til en livlig Diskussion. Da Herr Ramsing Jensen trods Forsamlingens enstemmige Opfordring nægtede at modtage Genvalg som Formand, da hans Tid ikke tillader det, blev følgende Medlemmer foreslaaede: de Herrer Lyngbye og Therkildsen. Begge nægtede at modtage Valg, men ved Afstemning valgtes Herr Lyngbye til Formand. Til Medlemmerne af Bestyrelsen valgtes Ramsing-Jensen og M. Larsen. Til Suppleanter: Therkildsen og Gjørup Hansen. Til Revisor valgtes Therkildsen. Under „Eventuelt" fremkom Forslag om Forandring af Mødelokalet. Det overdroges Bestyrelsen at søge Oplysninger angaaende nyt Lokale og at arrangere et Bal i nær Fremtid. Herr Jacob Hansen fremkom med Forslag om Forhøjelse af Lærlingenes Kontingent med 25 Øre pr. Maaned, der skulde tilfalde den lokale Kasse. Herom førtes en livlig Diskussion og Forslaget toges tilbage, da der ikke viste sig Stemning for det. Det vedtoges at forandre de ugentlige Mødeaftener til Onsdag Aften. — Paa Forslag af Herr Ramsing-Jensen valgtes et Agitationsudvalg, bestaaende af Damerne: Frøknerne Minna Brøchner, Maria Hansen og Clara Jensen. Derefter hævedes Generalforsamlingen. — Aftenen sluttede med fælles Kaffebord, hvor der blev udbragt et Leve for C. O., samt for den afgaaede og den nyvalgte Formand.

Paa et senere Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig: Kommis C. Lyngbye, Formand, Bogholder Ramsing Jensen, Næstformand, Kommis Chr. Sørensen, Kasserer, Bogholder M. Ditlevsen, Sekretær og Martin Larsen.

Onsdag den 20. Januar afholdtes Møde paa „Sommerlyst". Formanden, Herr Lyngbye, meddelte hvorledes Bestyrelsen havde konstitueret sig, samt at vore Møder herefter vil blive afholdt paa Hotel „Silkeborg" hver Onsdag Aften. Søndag den 7. Februar afholdes Oplæsning med paafølgende Bal paa „Sommerlyst". Mødet var ualmindelig godt besøgt og sluttede med fælles Kaffebord. *Mogens Ditlevsen*, Sekretær.

Sorø. Afdelingen har haft sine sædvanlige ugentlige Mødeaftener, hvor der har været drøftet forskellige faglige Emner, bl. a. Medhjælpernes Stilling under den nuværende Situation, og ligeledes har der været talt om de vanskelige Handelsforhold i Øjeblikket. Endvidere har Afdelingen henstillet til den herværende Handelsforening at faa Forretningerne lukket i Vintermaanederne Kl. 7 Aften. Der udgik en Liste, hvor der viste sig at være en overvejende Stemning derfor, men da det senere behandledes i Handelsforeningen var der 3 à 4 Købmænd, der stemte imod, saa paa den Maade er 7-Lukningen foreløbig nedstemt her.

Lørdag den 9. Januar havde Afdelingen en fornøjelig Sammenkomst med Bal. Deltagerne samledes paa Hotel „Postgaarden" Kl. $10^1/_2$, hvor Salen var smukt pyntet og man tog Plads ved et fælles Kaffebord, hvor Herr Hjalmar Møller bød Velkommen, da Formanden desværre var forhindret i at give Møde. Der blev afsunget et Par udmærkede Sange af Herr Hjalmar Møller og samtidig udbragt et Leve for Afdelingen. Derefter fulgte Dansen som gik udmærket indtil man samledes om et Frokostbord. Der blev holdt Taler og sunget Medhjælpersange. Dermed sluttedes Festen og alle var enige om, at den havde været meget fornøjelig.

N. Sarøe.

Stubbekjøbing. Efter at den herværende Afdeling i lang Tid har ligget i Dvale, er der nu kommen Liv i den igen, og jeg haaber den maa faa stadig Fremgang. Derfor vil jeg opfordre Medlemmerne til at agitere kraftigt for Tilslutning til Foreningen, da der er udmærkede Chancer her i Byen, for at faa en god Forening, og jo flere Medlemmer desto mere Gavn og Glæde faar Medlemmerne af den.

Sidst i November Maaned 1914 afholdtes et Møde for alle Handels- og Kontormedhjælpere, med Herr Martin Pedersen som Foredragsholder. Der var mødt ca. 30 Tilhørere. Herr P. holdt et udmærket Foredrag om „Hvad lærer Krigen os", som blev hørt med Interesse og sluttede med at opfordre alle uorganiserede Handels- og Kontormedhjælpere til at melde sig ind i C. O. Dette resulterede i 5 nye Indmeldelser og nogle Dage efter kom der 4 nye til.

Midt i December 1914 afholdtes et Medlemsmøde med Herr Stridsland, Formand for Nykøbing Afdeling, som Taler. Emne: „De 10 Programpunkter". Der var desværre ikke mødt ret mange Medlemmer. Formodentlig var Forberedelserne til Julen Skyld deri. Nogle Medlemmer fra Nykøbing havde gjort Herr Stridsland Følgeskab og vi havde en udmærket Aften. Jeg haaber det kan lade sig gøre at arrangere Møder, skiftevis i Nykøbing og Stubbekøbing, hvor Medlemmer fra begge Afdelinger mødes i gavnligt og fornøjeligt Samvær.

Den 10. Januar skulde undertegnede fungerende Formand forlade Byen paa Grund af Indkaldelse til Militærtjeneste, og sammenkaldte derfor i Hast til en ekstraordinær Generalforsamling, hvor der valgtes en ny Bestyrelse paa 5 Medlemmer: Herr Ejboe, Formand, Frk. Voigt, Sekretær, de Herrer Rodian, Kasserer, E. A. Rasmussen og Fr. Th. Lange. Til Suppleanter valgtes de Herrer A. Jensen-Kepp og Dahl. Iøvrigt drøftedes den øjeblikkelige Situation. Alle Medlemmerne var enige om at agitere for Tilslutning til Foreningen. Jeg vil haabe det snart maa høste gode Frugter, saa Foreningen kan naa det Maal, den sætter sig. Herr Dahl holdt en Tale for den afgaaede Formand, som kvitterede med en Tak og udbragte et Leve for Centralorganisationen og Afdelingen. Hilsen til alle Kolleger!

Th. Pontoppidan.

Thisted. De Medlemmer, der ønsker Kort til Thisted Foredragsforening for 2. Halvdel af Sæsonen 1914—15, bedes meddele dette til Afdelingens Bud ved Opkrævningen for Februar Maaned, eller direkte til Kassereren. — Saafremt Medlemmerne ikke modtager nærværende Blad regelmæssigt den 1. og 15. i hver Maaned, modtager Kassereren ogsaa gerne Meddelelse herom.

Vejen. Torsdag den 7. Januar afholdtes første Medlemsmøde i det nye Aar. Egentlig havde Medlemmerne intet særligt at drøfte til Mødet. Ved Kaffebordet, hvor Næstformanden bød os Velkommen, fremkom Forslag om Afholdelse af et Bal sidst i denne Maaned. Herved opstod en livlig Diskussion; ogsaa Undertegnede havde en Del at sige imod Forslaget, eftersom Tiden nu langtfra er saa lystig for os. Naar vi lige ovre paa den anden Side Grænsen har saa mange af vore Venner og Kammerater, der er med i Verdenskrigen — finder jeg ikke man bryder sig om at være med til at feste og danse en hel Aften. Men navnlig nogle af vore yngste Medlemmer var opsat paa at komme til at more sig, og der blev da stemt for at faa et Festudvalg til at ordne Underholdningen; valgt blev de Herrer Andresen, Jakobsen, Thomsen, R. Møller og J. Bang, alle paa „Alfa"s Kontor.

Julie Laursen, Sekretær.

Udg. af Centralorganisat. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Khvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Khvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 4. 15. Februar 1915. 15de Aargang.

ET VIGTIGT LOVFORSLAG.

TORSDAG den 14de Januar bliver en Mærkedag i dansk Socialpolitik, thi da fremsatte Indenrigsminister Ove Rode i Folketinget Forslag til en ny Lov om Ulykkesforsikring, en af de Socialreformer, som vil delagtiggøre Handels- og Kontormedhjælperne i den sociale Lovgivning.

Dette Lovforslag sætter Slutstenen i et kompliceret Lovværk, der siden 1898 er sammenføjet af 7 Love, tilsammen omfattende ialt 150 Paragraffer. Lovforslaget forener tvende Fortrin: De 7 Loves Sammendrag til én Lov med ca. 80 Paragraffer, systematisk inddelt i 11 Kapitler, og samtidig Ulykkesforsikringens Udvidelse til helt nye Erhvervsgrupper, saaledes at de Forsikredes Antal fra 450,000 stiger til ca. 800.000 Arbejdere og Funktionærer.

Vor Tidendes begrænsede Plads tillader ikke detailleret Udredning af dette vigtige sociale Lovforslag, der berører næsten alle Arbejderkategorier indenfor dansk Erhvervsliv. Her kan vi kun tegne Forslagets Konturer.

To store Hovedregler angiver Forslagets Formaal og forlener det med en Forgrundsplads i Lovenes Vrimmel. Som dets Grundregel gælder, at enhver, der arbejder for andre indenfor Industri, Haandværk, Handel, i personligt Tjenesteforhold, Tyende, Søfart, Fiskeri og Landbrug, henhører under Lovens Omraade. Og Erstatningsansvaret for de Ulykker, der overgaar Arbejdere og Funktionærer under Arbejdet, skal paahvile Arbejdsgiveren. Fra denne Regel unddrages kun Tilsynsførende eller Arbejdsledere, Funktionærer i overordnede Stillinger i Industrien, Haandværket eller Handelen, naar Aarsindtægten, de oppebærer i den paagældende Virksomhed, overstiger 3000 Kr. — Den anden Hovedregel i Forslaget angives derved, at ingen Arbejdsgiver — Stat og Kommune ene undtagne, alene kan bære Risikoen ved det Erstatningsansvar, Loven paalægger ham. Hensigten dermed er naturligvis at sikre Arbejderen mod at miste sin Erstatning, hvis Arbejdsgiveren har undladt at tegne Forsikring i et Selskab, og selv er ude af Stand til at udrede Forsikringssummen. Lovforslaget kræver, at alle Arbejdsgivere afgiver deres Risiko til et anerkendt Forsikringsselskab eller til et Forsikringsforbund, en ny Institution, der oprettes med tvungen Medlemspligt indenfor hvert Hovederhverv og som garanterer og udreder Erstatningerne.

Forsikringskravene omfatter foruden Sygebehandling, Dagpenge, Invaliditetserstatning og Erstatning til Efterladte. — Dagpenge betinges af Erhvervsevnens Forringelse, d. v. s. saalænge den Skadelidte ikke evner at genoptage Arbejdet i væsentlig samme Omfang som forhen. Medlemmer af statsanerkendte Sygekasser, erholder Dagpenge fra det Tidspunkt da Sygehjælpen ophører, dog ikke senere end den 14de Uge efter at Ulykkestilfældet indtraadte. Denne Tidsfrist angiver ogsaa Grænsen for Ikke-Sygekassemedlemmer. Dagpengene udgør $^2/_3$ af den Skadelidtes Dagløn, der for Handels- og Kontormedhjælpere naturligvis beregnes efter Maaned- eller Aarsgagen, men iøvrigt ikke maa overstige Kr. 2,50 og ikke sættes lavere end Kr. 1,—. Invaliditetserstatning ydes naar Erhvervsevnen er blivende forringet 10 pCt. eller derover. Ved fuldstændig Erhvervsudygtighed andrager Erstatningen det 6-dobbelte af Aarslønnen, dog ikke under Kr. 3600, — og ikke over Kr. 6000. I andre Tilfælde beregnes Erstatningen efter særlige Regler. — Dersom Ulykken medfører Døden tilkommer der den Forsikredes Efterladte, som Forslaget nærmere begrænser, en Sum svarende til det 4-dobbelte af Aarslønnen, dog ikke under Kr. 2400, — og ikke udover Kr. 4000. — Begravelseshjælp ydes i visse Tilfælde.

Ulykkesforsikring i denne Udstrækning vil koste Staten ca. Kr. 575,000, aarlig, eller Kr. 460,000 mere end efter den nugældende Lov. Efter Forslaget skal Staten nemlig udrede $^2/_5$ af Præmierne for Arbejdsgivere i Industri, Haandværk og Handel, naar deres Skatteindtægt ikke overstiger Kr. 1200,— paa Landet, Kr. 1500,— i Købstæderne og Kr. 1800,— i Kjøbenhavn. Iøvrigt ydes Statstilskudet ikke alene til Ar-

bejderforsikring for de paagældende mindre Erhvervsdrivende, men ogsaa til Forsikring af dem selv og Hustru.

Som tidligere omtalt har ifølge Forslagets § 49, „enhver, der her i Landet driver økonomisk Virksomhed, eller som i sin Tjeneste beskæftiger andre, f. Eks. Arbejdere, Funktionærer, Kontor- og Butikspersonale, Tyende m. m. Forsikringspligt overfor de af ham beskæftigede Arbejdere". Dermed er Handels- og Kontormedhjælpernes overvejende Flertal inddragne under Loven. Fordelen, som dette medføre, fremgaar af vor kortfattede Oversigt over det omfangsrige Lovforslags Hovedpunkter.

Naar dette Lovforslag er udvidet til ogsaa at omfatte vore Standsfæller, tilkommer Æren derfor vor Centralorganisation, der som bekendt i et Andragende af 6. November f. A. til Indenrigsministeriet fremdrog og motiverede Nødvendigheden af en saadan Udvidelse af Lovens Omraade. Indenrigsministeren, der ogsaa i sit Butiklukningsforslag har vist særlig Forstaaelse af og Interesse for en Forbedring af Medhjælpernes sociale Vilkaar, har ligeledes ved dette betydningsfulde Lovforslag taget alt ønskeligt Hensyn til vort i det praktiske Liv velbegrundede Andragende, — en Hensyntagen, der fortjener Medhjælperstandens Anerkendelse. Kun paa et enkelt Punkt havde en nogen større Elasticitet maaske været ønskelig: De 3000 Kr. som Indtægtsgrænse for „overordnede Funktionærer", der ikke henhører under Loven. Adskilligt berettigede til at ansætte denne Grænse noget højere, men da de nærmest interesserede tekniske Funktionærer selv har andraget om dette Maksimum og Bestemmelsen kun er af praktisk Betydning for et ringe Faatal af vore Standsfæller, træder dette Spørgsmaal følgelig i anden Række og forringer ingenlunde Betydningen af dette vigtige Lovforslag, der har faaet en Modtagelse i Folketinget, som glædeligvis lover godt for dets Virkeliggørelse.

Vore Arbejdsforhold.

DET er mærkværdigt, at vore Medlemmer ikke for længe siden har indset, at Arbejdsforholdene er af en saadan Beskaffenhed, at de trænger til Belysning i et Blads Spalter, for derved at mane til Eftertanke, vække til Arbejde for Reformers Gennemførelse paa dette Omraade.

Det er mærkværdigt, at vort eget Blads Redaktør ligefrem skal stille Krav til Medlemmerne om at bringe Meddelelser frem af den Art, naar Forholdene ligger saaledes, at der er Kilder nok at øse af, idet Medlemmerne hver Dag maa udøve deres Gerning under uheldige Forhold, og saaledes udmærket véd, hvor Skoen trykker.

Efter flere Aars Arbejde i vor Agitations- og Organiseringskamp har vi saaledes endnu ikke faaet den store Medlemskreds til at indsé og forstaa, at de Vaaben, Ledelsen maa have, skal udleveres den af Medlemmerne. Men det maa staa hvert Medlem klart, at ethvert Krav i Retning af Reformer maa underbygges med nøjagtige og fyldige Oplysninger om de faktiske Forhold paa de Omraader, hvorpaa Organisationen ønsker og fremsætter Krav om Reformer, og at det her bliver Medlemmerne, der maa udlevere Oplysningerne og indsende Beretningerne om de enkelte Tilfælde, som derefter i en dygtig Ledelses Hænder kan blive de brugbare Vaaben, der vil have udmærket Virkning i Arbejdet frem efter.

I sidste Nr. af D. H. K. M. T. har Herr A. Andreasen foretaget en Udregning af den Timeløn, Hovedparten af Butiksmedhjælperne maa arbejde for, men den mindste Løn Herr A. har benyttet som Grundlag for sin Udregning er 1000 Kr., og dog maa det erindres, at en meget stor Part af Medhjælperne maa arbejde for en endnu ringere Betaling. Herr A. tilføjer, at Timelønnen vilde blive endnu mindre, hvis de utallige Overarbejdstimer blev medregnede.

Her staar vi overfor dette beklagelige Faktum, de mange ubetalte Arbejdstimer, Butiksmedhjælperen maa yde sin Arbejdsgiver.

Et Forhold der kun kendes indenfor vort Fag, men forlængst er et overstaaet Stadium for alle andre Lønarbejdere, der har deres i Timer nøjagtig tilmaalte Arbejdsdag, og i Følge dermed en lige saa nøje fastsat Prisliste over de Overarbejdstimer, travle Perioder kan gøre nødvendig. I denne Forbindelse kan saa spørges: Har Butiksmedhjælperne gjort, hvad der kunde gøres, for at komme bort fra de nuværende Forhold. Svaret bliver et Nej.

Hvor mange Medhjælpere har gjort det første Skridt, der kunde gøres, nemlig Forestillinger overfor Principalen over det meningsløse, der ligger deri, at en lang Arbejdsdag skal gøres endnu længere ved Hjælp af ekstra Aftenarbejde, og at den ugentlige Fridag skal beskæres ved nogle Timers Arbejde i Butikken. Vist ikke mange har turdet gøre saadanne Forestillinger gældende, og endnu færre har nedlagt Protest imod at skulle udnyttes paa den Maade, men endnu langt mindre bliver Tallet paa de Medhjælpere der har opnaaet at faa sin ekstra Ydelse af Arbejdskraft betalt i klingende dansk Mønt. Og alt dette, fordi den Enkelte gaar og er bange for, at Medhjælperen i Butikken paa den anden Side af Gaden ikke træffer de samme Forholdsregler, og at slig „Opsætsighed", der slet ikke er Opsætsighed, men Værn af menneskelig Ret, derfor kan faa slemme Følger.

Frygten for denne Given-sig-ud i Enkeltmandskamp kan i og for sig være tilgivelig, men hvad den Enkelte saaledes har ladet upaaagtet og forsømt overfor sig selv, har omtrent lidt samme Skæbne, naar det gjaldt om at give den faglige Repræsentation, Organisationen, Midlerne i Hænde til at føre den effektive Kamp mod den lange Arbejdsdag og de mange andre uheldige Forhold, der spiller ind paa det samme Omraade — vore Arbejdsforhold.

Thi hvem har overfor sin Organisation beklaget sig over, at han skulde yde sin Arbejdsgiver saa og saa mange Timers Overarbejde eller ofre en Part af Helligdagen paa samme Maade uden Betaling for denne ekstra Ydelse af Arbejdskraft? Hvem har fremsat sin Beklagelse i fuld Forstaaelse af, at Arbejdskraften er den eneste Handelsvare, Medhjælperne har til Omsætning i Penge for Livets Ophold, paa en saadan Maade, at det kan kaldes værdigt for vort Fags Udøvere? I sig selv er den lovmedholdelige Arbejdsdag for lang og meget for lang for de yngste Medhjælpere og Lærlinge, der endnu befinder sig i en legemlig Udviklingsperiode og derfor trænger til mere Hvile og Rekreation end den fuldtudviklede Medhjælper; men hvorfor da stadig finde sig i dette Forhold, at Arbejdsdagen skal gøres endnu længere ved Hjælp af Aftenarbejde og Helligdagsarbejde.

Handelsstanden er saavist ikke saa daarligt stillet, at den behøver at berige sig paa Medhjælpernes Bekostning ved at forlange ubetalt Arbejdsydelse.

Lad os faa frem i fuld Belysning alle de mange Tilfælde, hvor Medhjælperne er sat udenfor alle Regler for en velordnet Ar-

bejdsdag, og lad os gøre det i rigtig Forstaaelse af, at denne Paavisning af daarlige Arbejdsgivere hører til de lovlige Midler, vi maa benytte i Kampen for bedre Forhold, og hver 10 fremdragne Eksempler skal nok øve sin Virkning overfor Hundrede andre.

Kjøbenhavn, Februar 1915. *Martin Pedersen.*

Dagbogsblade.

(Af *Michael Nielsen*, Vejle).

MED blandede Følelser lagde jeg en Vintereftermiddag Haanden paa Døren til den store Butik, trykkede til og stod kort efter bag Disken blandt lutter fremmede Ansigter — fremtidige Arbejdskammerater.

Jeg havde tiltraadt en ny Plads. Præsentation — en Smule Tilrettevisning, et Par Spørgsmaal hist og her, og var et Par Timer senere et arbejdende Hjul i det store Maskineri. Som enhver Nyanskaffelse til en Maskine først skal slides til, før den passer i Folderne med de øvrige Dele, var ogsaa jeg en Smule uafsleben efter derværende Forhold — nys ankommen fra helt andre.

Den Slags smaa Ufuldkommenheder slides som Regel let af ved Omgang og Samarbejde med Arbejdskammerater.

Hvad enten jeg nu har været af for haardt Stof til at lade mig tilslibe, eller Maskineriet havde gaaet saa længe, at det var blevet for umoderne til Nyanskaffelser fra vor Tid, skal jeg lade være usagt. — Jeg valgte efter et Par Maaneders Forløb at opsøge mig et nyt, mere tidssvarende Arbejdsfelt; men jeg kan ikke undlade at gøre et Par Uddrag af mine Dagbogsoptegnelser for at belyse Forholdene, hvorunder vi dér arbejdede:

. . . . . Et Par Timer efter (min Ankomst) er jeg i fuld Aktivitet. Personalet bestaar af 4 Medhjælpere, 2 Damer og 3 mandlige Lærlinge, — foruden en Del Arbejdere og Funktionærer paa Fabriken.

Det hele gaar mekanisk, ledet efter bestemte Regler. Ordrer bliver givet, Kunder ekspederet, Telefon passet — alt synes mig som en Maskine med Skurren og Snurren. Pludselig lyder en Fløjten, svagt men hørlig af os alle og ligesaa pludselig foregaar en besynderlig Forandring. Maskinen arbejder videre men mere taktfast, mere lydløst. Alt bliver hvisket, hvor før blev kommanderet. Enhver faar underlig travlt med at finde en bestemtere Plads at staa paa, en bestemtere Holdning at indtage.

Ind ad Døren træder en lille Mandsling, der lader sine Øjne spille over Guldbrillerne, saa underligt søgende, næsten stikkende da de rammer mig, og jeg er ikke fri for at føle mig en Smule underlig til Mode, da han stiler sine Skridt lige mod min Plads, hilser, byder Velkommen, forsvinder ud af Bagdøren — det hele varer et Minut — og Stilheden afløses atter af mere lydelig Snurren og Skurren.

Det var Chefen. Den underlige Fløjten var Signalet fra yngste Lærling, der i den Anledning var posteret ved Døren, hvor han, for at give sin Stilling Troværdighedens Præg var i Færd med at klippe nyt Papir til Spyttebakkerne.

Jeg hader denne Uregelmæssighed i Tempoet. Vi Medhjælpere er vel Mennesker ogsaa ved vort Arbejde — hvorfor forstille sig? Jeg har fast besluttet, at jeg vil reformere. Staar jeg med Hænderne paa Ryggen i Morgen, naar Chefen kommer, bliver jeg staaende med Hænderne paa Ryggen.

Kl. 6 vil jeg gaa for at spise — men om Forladelse, Maden bliver bragt fra Pensionatet og vi faar anvist en snavset, stinkende Kælder til Spise-„Værelse", — ret et Fængsel, med smaa Vinduer, der føre ud til dybe, mørke Vindueskasser, som med deres Blanding af snavset Vand, falmede Blade, Saaleafskrabning samt Støv fra Gaden sender en kvælende Dunst gennem Sprækkerne, advarende mod Forsøg paa at aabne Vinduerne, tilskyndende at sluge Maden i en Fart og hurtigst muligt komme op.

Vaskning efter Maaltidet undlades, da Vandfadet til fælles Afbenyttelse er slaaet itu, og Chefen har forbudt Nyanskaffelse, før Synderen har meldt sig. — Gid den formastelige vil skynde sig. Ellers paatager jeg mig Skylden i Morgen.

Kl. 8 vover jeg et Forsøg paa at slippe af Sted, men Første-Medhjælperen, der ellers i den korte Tid, jeg har været her, mest har været beskæftiget med privat Arbejde, har nu pludselig fundet en hel Del Arbejde, der absolut skal fra Haanden i Aften, og Klokken bliver $8^3/_4$, før Befrielsens Time slaar og jeg kan faa mit længe nærede Ønske om at tilbringe et Par Timer paa en Divan ved en Cigar og en god Bog opfyldt.

Træt, forpustet — 72 Trappetrin — falder jeg paa Værelset ned paa en Træstol med Rørsæde, der sikkert i hvert Fald har været i Familie med et saadant en Gang, men som gav sig saa underligt, at jeg kom til at sidde fast som i en Kulkasse, mens jeg overlader ældste Lærling mine Tændstikker, at han kan faa Tællepraasen tændt.

Da dette er overstaaet, maa jeg beklage ikke i Forvejen at have udbedt mig Fotografi af Lokaliteterne, som Chefen i sin Engagements-Skrivelse omtalte som „hyggeligt og nobelt", samt tillige, at jeg slængte mig saa skødesløst paa Stolen. Det viser sig nemlig at være den eneste paa den Afdeling.

Værelset er delt i to Afdelinger ved 3 Skabe, hvoraf de to vender Ryggen ud til mig og tilhører de to ældste Lærlinge, der bor i Afdelingen paa den anden Side, mens det tredie, der tilhører min Kollega — Medhjælperen, er opstillet med Front til vor Side, dog et Stykke fra de to Lærlinges — antagelig beregnet paa, at mit Skab skal staa imellem og udfylde Hullet, saa det hele kan virke som en Væg. Da jeg imidlertid kun af mine Forældre er bleven udstyret med en Kommode, bliver vi vel nødt til at hænge Gardiner op for at fylde Hullet og faa Harmoni i det.

Vil jeg tilfredsstille mine Længsler efter Divanen, er jeg bleven klar over, at jeg maa slænge mig enten paa Bordet eller i Sengen. Det er nemlig det eneste Bohave, der kan tjene til Hvilested, efter at jeg har gjort Stolen ubrugelig. Ja, jeg kunde maaske hænge mig op paa Servanten, — eller Indretningen, der skal tjene som Servante; om nogen saadan i egentlig Forstand er der selvfølgelig heller ikke Tale.

Jeg er ene og forladt; min „Slof" skulde ud til Kæresten og de to Lærlinge i den anden Afdeling er sporløst forsvundne.

Her er ellers saadan dejlig Varme. — Centralvarme. Det gaar forresten over min Forstand.

Men ved nærmere Eftersyn af Sengenes Indhold kan jeg bedre forstaa, at denne Luksus ogsaa allernaadigst maa være forstrakt til „Folkenes" Kammer. Det er ikke Edderduns Dyner. Jeg har dog skyndsomst konstateret, at der ikke er Halm i Sengene.

Et Par Billeder (ca. 8), deraf et af min Moder, knalder jeg op paa den oliemalede Væg over min Seng.

Da jeg ikke har faaet mit Tøj op, hvoriblandt mine Bøger, og føler en brændende Tørst, men generer mig ved at drikke af Vandkanden, — Karaffel, endsige Glas er selvfølgelig ogsaa Luksus her, finder jeg ingen anden Udvej at slukke den paa end at gaa hen paa en eller anden Beværtning. Det er næsten Synd, der er saa hyggeligt her med de tre Skabe og Servante-Indretningen!

(Sluttes).

Nyt Afdelingsbanner.

HERNING-AFDELINGEN indviede Søndag d. 24. Januar sit nye Banner ved en lille Festlighed i Haandværkerforeningens Sal.

Til Stede var ca. 100 Mennesker, deriblandt de fleste af Afdelingens Medlemmer samt en Del indbudte. Saaledes havde Handelsforeningens Formand, Herr J. Gjeding-Thisted, og Repræsentanter for Herningpressen givet Møde.

Salen var nydelig smykket, og den dannede saaledes en smuk Ramme om den helt igennem vellykkede Festlighed.

— Kl. 3 besteg Ordstyreren, Kommis Lyhne, Talerstolen og bød Velkommen.

Efter Afsyngelsen af Medhjælpersangen talte Afdelingens Formand A. Lorenzen, der gennemgik Foreningens Historie og omtalte særlig dens Formand fra den første Tid, Købmand Johs. Jespersen, og den senere mangeaarige Formand Bogholder Lind-Jensen. I den sidste Tid var Foreningen gaaet stærkt frem i Medlemstal, og Kravet om et Banner at samles om havde derfor ganske naturligt meldt sig. Han takkede dem, der havde ydet Bidrag til Banneret.

Formanden afslørede derefter Banneret, idet han udbragte et Leve for Foreningen! (Hurra!)

Det smukke Silke-Banner, hvoraf vi bringer et Billede, hilstes med Haandklap. Det er mørkeblaat. Bagsiden er Dannebrog.

Derefter talte Hovedbestyrelsesmedlem Michael Nielsen, Vejle: Den gamle Type af en Medhjælper er ham, der til daglig henlever sit Liv under rent usle Vilkaar, men i Fritiden og om Søndagen klæder sig i fine Klæder, gaar paa Restaurant, spiser og drikker flot, og kører i Bil.

Den ny Tid har udviklet en ny Type. Stordriften ogsaa i Handelsverdenen har ganske revolutioneret Forholdene. Medhjælperne har nu kun faa Udsigter til at blive selvstændige, og vi har nu faaet en Medhjælper, der arbejder fra 7 Morgen til 8 Aften, om Lørdagen til 11, og naar han er færdig med sit Dagsarbejde, har han ingen Lyst til Forlystelser, ejheller til boglig Syssel — han er træt.

Det er denne Medhjælper, der har skabt Centralorganisationen, og det er hans Krav, den skal føre frem.

Der er først en højere Arbejdsløn. Naar man tager Arbejdstiden i Betragtning, er en Medhjælper med 100 Kr. maanedlig ikke saa godt lønnet som Arbejdsmanden med 18 Kr. om Ugen. Og en Medhjælper med 150 Kr. tjener ikke mere end en Haandværkssvend.

De øvrige Sager, som Organisationen tager sig af, sigter ligeledes til at skabe Medhjælperne menneskeværdige Kaar. Vi kalder paa alle Medhjælpere, baade mandlige og kvindelige. Kun ved Sammenslutning kan vore Krav løftes, og vi kan i saa Henseende vise hen til, hvad andre Organisationer har naaet. Der er endnu mange af vor Stand, som ikke er Medlemmer af vor Organisation, og vi maa desværre sige, at det i Øjeblikket er Flertallet.

Det Banner, som her er indviet, skal ikke være nogen Krigsfane, hvorunder vi styrter frem med Brask og Bram. Nej! Centralorganisationen vil gaa den fredelige Forhandlings Vej. Vi vil forhandle om vore Krav med vore Arbejdsgivere og med Lovgivningsmagten.

Taleren omtalte derefter Centralorganisationens Arbejdsløshedskasse og sluttede med at sige:

Centralorganisationen har allerede nu mange Afdelinger og mange Medlemmer over hele Landet, og den vokser Aar for Aar. Jeg vil haabe, at det inden længe vil gaa op for Medhjælperne i dette Land, at heller ikke Medhjælperne bør arbejde som indbyrdes Konkurrenter, men som Kolleger, saaledes at de alle slutter sig til deres faglige Sammenslutning. (Bifald).

Man afsang derpaa en i Dagens Anledning forfattet Sang for Banneret, hvorpaa Chr. Lyhne sluttede denne Del af Højtideligheden.

Efter Indvielsen samledes man om et fælles Kaffebord, hvor der blev afholdt en Række Taler.

Foreningens tidligere Formand, P. Stavnstrup, udbragte et Leve for, at det ny Banner altid maa vaje over standsbevidste og maalbevidste Medhjælpere, der holdt deres Organisation og faglige Arbejde højt i Ære, saaledes at de derved gavnede sig selv, deres Stand og det fælles Fædreland.

Holstebroafdelingens Formand, C. C, Knudsen, lykønskede Herning-Afdelingen til Banneret og til, at den nu i Henseende til Medlemsantal er den førende i Vestjylland. Han udbragte et Leve for Foreningen.

Michael Nielsen understregede en Udtalelse om, at Medhjælperne skulde gøre deres Pligt dér, hvor de stod. Først da var de berettigede til at stille Krav.

Redaktør Frandsen, Herning, takkede for Indbydelsen til at være til Stede og lykønskede ligeledes Foreningen til dens Banner. Han udtalte sin Glæde over, at Medhjælperne nu begyndte at forstaa den faglige Sammenslutnings Nødvendighed.

Handelsforeningens Formand, Materialist Gjeding-Thisted, udtalte, at vistnok ethvert Medlem af Handelsforeningen vilde kunne slutte sig til alt, hvad der var bleven sagt ved denne Lejlighed.

Thi naar — som det var bleven fremhævet — Medhjælperne vilde gøre deres Pligt, saa havde de jo ogsaa Ret til at stille Krav. Han udbragte et Leve for Afdelingens Bestyrelse.

Lorenzen svarede med at udbringe et Leve for Handelsforeningen.

C. C. Knudsen takkede Lorenzen for hans store Arbejde i Herning-Afdelingen og udbragte et Leve for ham.

Chr. Lyhne sluttede med at takke Talerne og de tilstedeværende for deres Tilslutning til Festen.

Om Aftenen samledes man til Koncert og Bal. *P. S*

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Januar 1915.

AARET begyndte under gode Auspicier for vor Centralorganisation.

Situationen paa det merkantile Arbejdsmarked viste en gunstigere Tendens, der gav sig Udslag i en vigende Arbejdsløshed-Procent. Aarsagen mener Forretningsføreren med Føje at kunne tilskrive det forøgede Ekstraarbejde, der følger af Aarsopgørelser og Udsalg, og derfor næppe tør lægges til Grund for en almindelig Bedømmelse af Arbejdsløsheden indenfor vor Stand. Opsigelserne nærmer sig imidlertid atter det normale; i Manufakturhandelen kan man endog — ligeledes af fornævnte Aarsager — konstatere en Efterspørgsel af Arbejdskraft, der forbigaaende synes at overstige Tilbudet. „Paa den anden Side" — udtaler Centralorganisationens Forretningsfører — „forekommer der nu en Del Opsigelser, som er mere betænkelige end Nervøsitets-Opsigelserne, idet de er foranledigede af, at Virksomhederne ophører sem Følge af Krisen, eller fordi Personalet, som man hidtil har holdt i Arbejde, for at afvente, hvorledes Situationen vilde udvikle sig, indskrænkes."

Afdelingernes Virksomhed har mindre funden Udtryk i Agitationen udadtil end i Arbejdet indenfor Foreningernes eget Omraade. Møderne, der er afholdt i Maanedens Løb, er refereret i vor Tidende, saaledes det vellykkede offentlige Møde i Aarhus, der er omtalt andet Sted i dette Nummer, og hvor stedlige Kolleger har holdt de indledende Foredrag. Desuden talte Assistent paa Hovedkontoret, Herr Harald Heie, ved et offentligt Møde i Helsingør. Herr Forretningsfører Jens Johansen indledede ved et Medhjælpermøde i Ringsted, der resulterede i Oprettelse af en ny Afdeling, som allerede tæller 30 Medlemmer.

Det interne Agitationsarbejde, Afdelingerne udfoldede, er fulgt af gode Resultater. Ialt har 41 Afdelinger indsendt Indmeldelser til Hovedkontoret. Det væsentligste Antal Ny-Indmeldelser opviser Kjøbenhavn (30), Aarhus (20), Herning og Vejen (9), den direkte Afdeling og Slagelse (6), desuden møder Randers, Fredericia, Kolding og Odense med bemærkelsesværdige Resultater. I denne Forbindelse skal noteres, at Herning forøgede vort allerede betydelige Antal af smukke Afdelingsbannere.

Iøvrigt har Spørgsmaalet om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse medført et betydeligt Arbejde for Hovedkontoret og stillet meget væsentlige Krav til Forretningsførerens Tid og Arbejdsevne. Udvalget, der har behandlet denne vigtige Sag, har som tidligere meddelt afsluttet sit Arbejde og Resultatet forelægges de i indeværende Maaned stedfindende Hovedbestyrelses- og Repræsentantskabsmøder. — Endvidere har Udvalget angaaende Ordningen af Centralorganisationens Pladsanvisning afholdt Møde, hvor det vedtoges at afvente Udfaldet af Repræsentantskabsmødet, forinden det paagældende Anliggende underkastedes yderligere Drøftelse.

Vor Retshjælp har vundet de verserende Sager: C. Holst contra A/S „Old England" og Aage Nissen contra Lauritz Jensen, begge af Kjøbenhavn. Førstnævnte Sag er udførligt omtalt i vor Tidende. Ved Sø- og Handelsrettens Dom tilkendtes der de paagældende Medlemmer henholdsvis Kr. 106,75 plus Renter og Kr. 35,— plus Renter og Omkostninger. — Endvidere har Forretningsudvalget bevilget Retshjælp til Medlem 510 E. N. Jacobsen mod Manufakturhandler Johs. Petersen, Hjørring (angaaende 3 Maaneders Gage Kr. 375,00), til Medlem 5829 mod A/S Kjøbenhavns Tømmerhandel (angaaende Gage under Indkaldelse, foreløbig indtil 1. Januar Kr. 875.00), til Medlem 8358 Alfred Poulsen mod Købmand Sophus Nielsen, Ringsted (angaaende 1 Maaneds Gage + Kostpenge Kr. 52.00) og til Medlem 8412 Carl Petersen, Nykøbing F. mod Fabrikant R. Steen-Andersen, Maribo (angaaende 2 Maaneders Gage Kr. 200.00).

Forretningsføreren repræsenterede C. O. ved det i Januar afholdte Møde i Skolestipendieudvalget. Af vore Medlemmer ansøgte 6 om Stipendium, der bevilgedes de 5, hvorimod ét Medlem ikke opfyldte de af Ministeriet stillede Betingelser.

Hovedkontoret har udsendt Cirkulærer omhandlende Arbejdsløshedstælling, Udveksling af Talere o. s. v. Desuden udsendte »D. H. K. M. T."s Redaktør et Cirkulærer til Afdelingerne vedrørende Artikler og Indlæg om typiske Eksempler paa daarlige Arbejdsforhold indenfor Handels- og Kontorfagene. Vi benytter her Lejligheden til at udtale Beklagelse over, at Afdelingerne hidtil ikke har vist denne Henstilling forventet Agtpaagivenhed. Sagen er selvsagt af saa stor Betydning for hele vort Agitations- og Organisationsarbejde, at den bør møde forstaaende Interesse i alle Medlemskredse og foranledige indgaaende Drøftelse og Systematisering i Afdelingerne.

I Beretningsperioden udbetalte Arbejdsløshedskassen Kr. 169,50 i Understøttelser; desuden er der til et Medlem udbetalt ekstraordinær Understøttelse af det faglige Understøttelsesfond. Af indgaaede Begæringer om Arbejdsløshed, anerkendtes 10, medens én Begæring maatte nægtes som altfor sent anmeldt.

Medlemstilgangen i Januar androg 155.

En Duplik.

HERR Chr. J. Hendil betegner i sidste Nr. af D. H. K. M. T., mit Syn paa Bladets Opgaver, som et daarligt Ideal, men indrømmer samtidigt at Idealet er godt nok, men at vi ikke for Øjeblikket er saa vidt fremskredne, at vi kan praktisere det.

Men hvorfor bestandig gøre os mindre end vi i Virkeligheden er? Hvorfor bestandig blive staaende paa de gamle forældede Anskuelser, og regne os for en lille uanselig Organisation uden offentlig Betydning?

Vor Organisation har jo forlængst opnaaet offentlig Anerkendelse fra alle Sider, er bleven en Faktor i det offentlige Liv, som man regner med, og som derfor ikke kan være tjent med at faa mere eller mindre forkerte, og for Organisationen, uheldige Anskuelser fremsatte i vort Blad, hvor disse særdeles let vil blive taget som Udtryk for Organisationens Anskuelser, og virke til Skade for Organisationen.

Herr H. skriver, „at Respekt for Bladet udadtil kan være godt, men ti Gange bedre er Interessen for Bladet indadtil", men Herr H. maa erindre, at det ikke alene er Respekten for Bladet, der staar paa Spil, men at det er Respekten for Organisationen det drejer sig om. Og Herr H. tør vel ikke paastaa, at Respekt for Organisationen er os ligegyldig.

Tror Herr Hendil, naar han skal være helt ærlig, selv paa at Diskussioner i Bladet skulde være det, der vækker Interessen for Organisationen? Jeg tror det i al Fald ikke.

Bliver vort Blad skrevet og redigeret i Kontakt med Medlemmerne, skal det nok vise sig, at dette bedre end Disskussion formaar at vække deres Interesse for faglige Spørgsmaal.

Jeg tror ikke Herr Hendil's sangvinske Udtalelse, „at hvis Medhjælperen ikke vil gaa til vore Diskussionsmøder — saa sender vi ham Diskusionerne ind af Døren, og saa kommer han", at en saadan Udtalelse har noget med Virkeligheden at gøre. Medhjælperen vil ikke, hvis han er sløj, læse Bladet alligevel.

Nej, Vejen vi skal, er at gøre vore Medlemsmøder saa interessante og afvekslende som muligt. Saa Medlemmerne kommer for Mødernes Skyld. Og navnlig i Provinsen, hvor dog de fleste Medhjælpere kender hinanden, vil interessante Møder hurtigt blive bekendte blandt Medlemmerne og derved trække „fuldt Hus".

Jeg mener at Diskussion er en god Ting, men den skal udøves hvor den hører hjemme, og efter min Opfattelse hører den ikke hjemme i D. H. K. M. T. Jeg maa derfor bestandig fastholde, at Diskussion udelukkes af Bladet, saaledes at dette kan blive det virkelige Udtryk for vore Meninger og for vore Standpunkter.

Til Slut skal jeg kun til Herr Hendil's noget uovervejede Ønske om, at mit Ideals Virkeliggørelse først maatte finde Sted i 1935 sige, at Herr H. jo selv indrømmer at Arbejdernes Organisationer staar højt over os, baade i faglig Interesse, i Oplysning og Kultur og at vi kan lære meget af dem. Det er derfor meget inkonsekvent af Herr H. at ønske, at vi først om 20 Aar maa være naaet saa vidt som disse. Jeg er sikker paa, at enhver Organisationsmand er enig med mig i, at mit Ideals Virkeliggørelse snarest mulig, vilde være det bedste for Organisationen og for dens Medlemmer. *Harald Heie.*

Agitationen i Aarhus.

VOR største Afdeling i Provinsen, de faglige Medhjælperforeninger i Aarhus, har søgt at løse en agitatorisk Opgave ved egne Kræfter, og har derefter med Assistance af lokale Medhjælpertalere afholdt et vellykket, godt besøgt offentligt Møde, der efter hvad der meddeles os skal indlede en mere effektiv Agitation saavel i selve Byen som dennes Opland.

Fra vor Aarhus-Korrespondent har vi modtaget efterfølgende Referat:

I Anledning af den herskende Arbejdsløshed afholdt vor Afdeling den 28. Januar et offentligt Medhjælpermøde med det Formaal at udbrede mere Kundskab til og derved virke for større Tilslutning til C. O. og vor Arbejdsløshedskasse. Mødet, der var arrangeret med lokale Talere som Indledere, var besøgt at over 200 Medhjælpere, deriblandt en Del uorganiserede, som ved Mødets Slutning indmeldte sig i Foreningen.

Formanden, Herr M. Kornmaaler, aabnede Mødet og bød Forsamlingen Velkommen, hvorefter han i et kort indledende Foredrag skildrede Medhjælpernes Vilkaar under normale Tilstande og ved Eksempler viste, hvorledes disse var alt andet end lyse. Handels- og Kontormedhjælperforeningens Formaal var i alle Maader at søge Standens Kaar forbedrede.

Derefter talte Herr Aage S. Leth, der paapegede at Krigen havde medført en økonomisk Krise, som heller ikke vi er undgaaet. Livsfornødenhederne stiger stadig i Pris; dertil kommer Stagnationen i Forretningslivet, og hvad der deraf følger, Arbejdsløshed og Gagenedsættelser. Det er betegnende, at Forretningsfolk, som ved Juletid forsikrede, at Julehandelen gik omtrent som sædvanlig, glemte at genantage det under Krisen afskedigede Personale. Dette i Forening med Gagenedsættelserne viser, at det gode Forhold, der altid hævdes at eksistere mellem Principaler og Medhjælpere, som oftest ganske fattes. — I de travle Perioder kender Principalerne intet til Betaling for Overarbejde, og man skulde da mene, at der ingen Grund er til at sætte Medhjælperne paa Døren eller nedsætte deres Gager, saa snart der er mindre Travlhed. Dette betyder nemlig i disse alvorlige Tider langt mere end under normale Forhold, da det nu næsten er umuligt at faa nogen anden Beskæftigelse. Vi maa altsaa være forberedte paa, at det bliver vanskeligt for Medhjælperne at klare sig i den kommende Tid, og derfor bør det være en Pligt for vore Medlemmer at arbejde for vor Organisation.

Taleren rejste Spørgsmaalet: Hvornaar mon det gaar op for Handels- og Kontormedhjælperne, at man ikke skal handle af Snæversyn eller Egoisme, men derimod være Agitator for sin egen Sag? — L. sluttede med følgende Appel: Meld Dem ind og gør det nu i Aften! De kan ikke lade Deres Kammerater være ene om at betale Omkostningerne og bære hele Arbejdet for Standens Rejsning.

Derefter talte Herr Bogholder Carl Jensen, som paaviste, hvorledes det er umuligt at standse Udviklingen. Den kan vel hæmmes, men ikke standses. Saaledes er det ogsaa indenfor Handelstanden. Udviklingen skulde frem paa alle Omraader. Forretningslivet udvikler sig fra Smaadrift til Stordrift. Denne Forandringens Lov rammer i Særdeleshed Medhjælperne og giver dem derved særlig Grund til at slutte sig til C. O., der er en faglig Organisation og startet som en saadan. C. O. havde svære Tider i Begyndelsen, men har dog udrettet adskilligt til Gavn for Medhjælperne, bl. a. var det i første Række Centralorganisationens Skyld, at vi kom bort fra at holde Butikkerne aabne Søndag Formiddag. — Det er sørgeligt at se, at den nuværende Rigsdag ikke kan gennemføre vort beskedne Krav om en uafbrudt Hviletid paa 10—11 Timer.

Taleren udviklede derefter hvorledes Centralorganisationens Arbejdsløshedskasse virkede og opfordrede de tilstedeværende Ikke-Medlemmer til at indmelde sig i Organisationen.

Herr Gustav Pedersen udtalte sig i Tilslutning til den forudgaaende indledende Taler og dvælede særlig ved den Lunkenhed og Træghed, der har præget vore Standsfæller, saaledes, at vi trods det Arbejde, der er udfoldet af Organisationens Pionérer, endnu savner den væsentligste Del af Medhjælperne indenfor vor C. O Ligeledes paapegede Taleren, at vi ligesom de øvrige Arbejdsløshedskasser har Krav paa Statstilskud. Til Slut rettede P. en kraftig Appel til de kommunale Funktionærer, som var særlig indbudte, om at støtte vor Sag ved at indmelde sig i Centralorganisationen.

Efter de indledende Talere havde de Herrer Siew og Ekenberg Ordet, for at supplere de faldne Udtalelser, hvorefter Formanden sluttede Mødet.

Alle Talerne fulgtes med den største Interesse af Forsamlingen og lønnedes med kraftigt Bifald. *F. M.*

Conto pro diversi.

APOTEKERNE OG EKSPEDITRICERNE.

Apotekerforeningens Formand, den hovedrige Herr Alfred Benzon, har til et kjøbenhavnsk Dagblad udtalt, at Apotekerne vilde „klare sig med Lærlinge og Ekspeditricerne", saafremt Farmacevterne gjorde Alvor af „det givne Strejkevarsel". Udtalelsen er naturligvis særlig møntet paa „Disciplene" og de kvindelige, ueksaminerede Medhjælpere paa Apotekerne. Foranlediget af disse Udtalelser har Centralorganisationens Forretningsfører, Herr Jens Johansen, tilsendt „Social-Demokraten" et Indlæg, der tager Sigte paa den Mulighed, at nævnte Rekruttering af Arbejdskraft tænkes hidført fra de kvindelige Forretningsmedhjælpere. Herr J. skriver bl. a.:

„Ganske bortset fra, at det store Publikum — som selv Apotekere kommer til at regne med — sikkert straks vil reagere mod den Forringelse af Sikkerheden, der vil blive den naturlige Følge af en saadan ukvalificeret Arbejdskrafts Ansættelse ved et saa specifikt Arbejde, gør nævnte Arbejdsgiverforenings-Formand sikkert Regning uden den voksende Stands- og Solidaritetsfølelse hos Handels- og Kontormedhjælpere i Almindelighed, og dermed ogsaa hos Ekspeditricerne.

Et er i alle Tilfælde afgjort — fra de organiserede Ekspeditricers Lejr vil en saadan Skruebrækker-Reserve, som Herr Alfred Benzon regner med, ikke blive rekrutteret. Og det gode Eksempel herfra vil aldeles utvivlsomt ogsaa følges af de kvindelige Medhjælpere, der endnu staar udenfor Organisationen; thi Forstaaelsen af, at den Art Arbejde, man her vil lokke dem ind til, ikke hører til det allermest hæderlige, har trods alt ogsaa slaaet dybe Rødder i vor Stand."

PRESSEUDTALELSE OM MORSØ-AFDELINGEN.

Blandt de anerkendende Udtalelser, der jævnlig fremkommer i Dagspressen vedrørende vore Afdelingers Virksomhed, er en Artikel i „Morsø Folkeblad" bemærkelsesværdig. Vor Afdeling i Nykjøbing M. har i lang Tid ført en hensygnende Tilværelse, indtil den for kort Fid siden, efter et offentligt Møde med Forretningsføreren som Taler, atter genindtraadte blandt de ak-

tive Afdelinger. Efterfølgende Citat sigter bl. a. til dette Forhold: „Handels- og Kontormedhjælperforeningen, der tidligere fra flere Sider er blevet betragtet med skeptiske Blikke viser sig nu som en Forening, der ikke, som mange vil mene, modarbejder Principalernes Interesser, men tværtimod arbejder lige saa vel i deres Interesse.

At Handels- og Kontormedhjælperne slutter sig sammen og danner en Organisation, er jo en naturlig Følge af Tidernes Udvikling, og som Foreningen her i Byen arbejder, kan det kun anbefales Medhjælperne at indmelde sig Foreningen, hvorved de i mange Retninger paa en billig Maade kan forøge deres Kundskaber."

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Bornholm. Lørdag den 16. Januar afholdtes paa Hotel „Phønix" en Sammenkomst, som blev fejret med Bal, Fællesspisning og Kaffe. Ved Kaffebordet bød Formanden Velkommen og ønskede at enhver maatte more sig paa det bedste, hvorefter der blev afsunget nogle Sange, skrevet til Festen. Derefter begyndte Ballet, som sluttede Kl. 4. Ved Frokosten blev der atter sunget et Par Sange og holdt nogle Taler. Der udbragtes et Leve for C. O. og dens Fremgang.

Onsdag den 27. Januar afholdtes Bestyrelsesmøde for at vælge en ny Sekretær i Stedet for Herr Søndergaard, som har udmeldt sig. Suppleanten, Herr L. Brodersen, blev enstemmig valgt som Sekretær, og som Suppleant i hans Sted valgtes Herr Aage Nissen. *L. Brodersen.*

Fredericia. Onsdag den 20. Januar afholdtes Medlemsmøde. Formanden indledede med nogle lokale Emner, ved hvilken Lejlighed der udspandt sig en livlig Diskussion. Mødet var godt besøgt.

Torsdag den 21. Jan. vedtog Bestyrelsen at afholde Stiftelsesfest Søndag den 31. Jan. i Hotel »Victoria"s Festsal. Til Festen maatte dog ikke anvendes Midler af Foreningens Kasse; desuden vedtoges at afholde Bestyrelsesmøde mindst en Gang i hver Maaned.

Onsdag den 27. Jan. afholdtes Medlemsmøde, der nærmest artede sig som en selskabelig Sammenkomst. Liste til Stiftelsesfesten laa fremlagt til Paategning. *E. N.*

Grenaa. Fredag den 8. Januar afholdt Foreningen ugentligt Medlemsmøde med Lotterispil, som er noget ganske nyt for Afdelingen. Mødet var ualmindeligt godt besøgt, og Aftenen var i det hele taget særdeles vellykket. Det viser sig, at det er nødvendigt engang imellem at arrangere sligt, da de yngste Medlemmer sætter Pris paa, at Møderne ikke altid er optagne af faglige Emner. — Lotterispillet gav et lille Overskud til Afdelingens Kasse.

Fredag den 22. Januar talte Herr Aage S. Leth, Aarhus, om „Organisationens Betydning for Medhjælperstanden". Vi maa beklage den „tynde" Tilslutning, som dog skyldtes den Omstændighed, at det var Markedsdag, og mange Forretninger holdt aaben til Kl. 11. Men de Medlemmer, som var mødte, havde virkelig Udbytte og Glæde af at høre Herr L.s fortræffelige Foredrag. Ikke alene gælder dette den Snille hvormed Herr L. behandlede Emnet, men ogsaa hele den Maade hvormed Taleren tilfulde formaar at vække Tilhørernes Interesse.

I det Hele taget tillægger vi det sidste Cirkulære fra C. O. angaaende Talere af C. O.s egne Medlemmer stor Betydning. Det var glædeligt om vi i Organisationen havde flere saadanne Medlemmer, der ofrede og interesserede sig for vort Arbejde, som Herr L. *C. S.*

Helsingør. Ved vort første Møde i det nye Aar den 13. Januar, havde vi Fornøjelsen at høre Herr Heie, Kjøbenhavn, tale om „Politik indenfor Medhjælperstanden", ved hvilket Emne Herr H. forstod at fange de Tilstedeværendes Interesse. Efter Foredraget havde vi en hyggelig Time med Sang og Musik til Togets Afgang. Søndag den 17. Januar, afholdt Foreningen et i alle Maader vellykket og stilfuldt Bal paa Hotel „Øresund".

Onsdag den 3. Februar, talte Herr Martin Pedersen, Kjøbenhavn. Herr P. belyste i et udmærket tilrettelagt Foredrag, Arbejdsforholdene indenfor Medhjælperstanden, og paaviste det meningsløse Forhold, der er mellem Handelsmedhjælperne og organiserede Lønarbejderes Kaar. Det var kun Skade, at ej flere overværede Mødet, og navnlig havde det været ønskeligt at udenforstaaende Kolleger havde været til Stede, da det er sjældent vi har Lejlighed til med saa klare og forstaaende Ord at høre hvilken Gavn det er, og hvilke Goder det bringer, naar Handels- og Kontormedhjælperne slutter sig sammen. Agiter alle for nye Indmeldelser i C. O.! *Mary.*

Kjøbenhavn. Tirsd. d. 12. Jan. talte Herr Jens Johansen om: „Medhjælperne og Politik". Herr J. paagede den ejendommelige Opfattelse, der hersker indenfor Handelsstanden, at man skal holde sig fjærnt fra Politik saavel personlig som gennem Organisation. Men denne gamle og overlevede Opfattelse har gjort umaadelig Skade for Handelsstanden socialt set. Og dog har den et billigt Krav paa at tage Del i Samfundets Styrelse efter dens store Indsats i Samfundshusholdningen; thi Politik er Spørgsmaalet om Brød. Politisk Ansvar fører med sig en Trang til at dygtiggøre sig for at kunne bære Forpligtelserne og virker derfor kulturelt. Det bedste Eksempel er Bondestandens Rejsning fra at være Træhesten underkastet til nu at være det førende Parti i Landet. Det er et umuligt Standpunkt i vore Dage at sige, man ikke vil beskæftige sig med Politik. Det artige Barn forlanger ikke noget men faar som Regel heller ikke noget. Butikslukningslovens kranke Skæbne er en Følge af den politisk set upaagtede Handelsstand, thi der findes jo saa godt som ingen Repræsentation for Handelsstanden i den danske Rigsdag, fordi „Handelsstanden bør for enhver Pris holde sig borte fra Politik". Nu om Stunder er der ingen økonomisk Risiko ved at tage politiske Standpunkter, og særlig ikke efterhaanden som Storhandelen sluger de smaa selvstændige Bedrifter og bruger flere og flere Medhjælpere, der alle Dage maa blive Lønarbejdere. Den nye og unge Handelsstand bør ikke følge i de gamle Købmænds Fodspor. Vor Organisation arbejder for at højne det kulturelle Niveau indenfor vor Stand, men dette kan man vanskeligt tænke sig, uden Standens Medlemmer er politisk interesserede og skaffer sig politisk Indflydelse. Handelsstanden har hidtil begaaet to Fejl: Ikke at organisere sig og har stillet sig udenfor Politik. Socialt set er det ensbetydende med, at Handelsstanden lever under Formynderskab fra andre erhvervende Stænder. Men selv den stærkeste Fagorganisation faar ikke sine Krav gennemførte uden ad den politiske Vej. Politik har aldrig nogensinde haft større Interesse for den enkelte end netop under de nuværende Forhold; thi de Ting der i Fremtiden skal ordnes vil ikke have mindst Betydning for Lønarbejderen. Han har den stærkeste Interesse i at vække politisk Forstaaelse med Henblik paa Grundlovssagens Løsning, saa de faglige Reformkrav i Fremtiden kan faa mere Luft under Vingerne og hurtigere komme til en Løsning.

Det agitatorisk stærkt holdte Foredrag hilstes med kraftigt Bifald. *C. H.*

Kolding. Den 20. Januar holdtes Medlemsmøde, hvor Redaktør Fr. Aubech talte om Verdenskrigen — et ganske udmærket orienterende Foredrag om Krigens Aarsager og hvad den har lært os. „Vi maa paa flere Punkter revidere vore hidtidige Anskuelser" var Konklusionen i Herr A.s Foredrag. — Den 27. talte Formanden om „Medhjælperne og Fædrelandet", hvilket Foredrag i Hovedpunkterne er refereret som en selvstændig Artikel i forrige Nr. af nærværende Tidende. Postekspedient Wange Thomsen var Indleder den 3. Febr. og holdt et intelligent og vel tilrettelagt Foredrag om „Faglige Organisationer". Indledningsforedraget blev hilst med stærkt Bifald af den desværre alt for faatallige Forsamling. I Diskussionen deltog kun Formanden og Indlederen.

Bestyrelsen maa atter gentage Opfordringen: Mød til Møderne. *X.*

Lemvig. Torsdag den 14. Januar begyndte Afdelingen anden Halvdel af Vintersaisonen 1914—1915, idet Formanden bød Medlemmerne Velkommen i de ny Lokaler paa „Det ny Afholdshotel" og udtalte Ønsket om, at der her lige som i vore gamle Lokaler paa „Warmdahls Hotel" maatte udforme sig nogle interessante, dels faglige, dels selskabelige Mødeaftener, som sædvanlig Torsdag hver Uge, og om ønskelig med endnu større Tilslutning.

Søndag den 24. Januar afholdtes en Pakkefest med en efter Forholdene god Tilslutning. — Efter at Medlemmerne med Damer var samlet Kl. 8 1/2, pladserede man sig ved det smukt arrangerede Chocolade- og Kaffebord. Ved Bordet blev afsunget flere af C. O.'s kendte Sange i Forbindelse med, at der blev holdt Tale og udbragt en Skaal for saavel C. O. og dens Stiftere som for den herværende Afdeling, ligesom der ogsaa blev talt for Damerne, idet disse blev paamindet om, ogsaa at være med i Arbejdet for vor fælles Sag. — Resten af Aftenen morede man sig med forskellige Selskabslege, da Dans, under hvilken som helst Form, er bandlyst her i Byen i disse Krigens alvorlige Dage. *H. P.*

Nykjøbing F. Onsdag den 16. Novbr. afholdtes Agitationsmøde paa Hotel „Royal" med Herr Martin Pedersen som Taler. Herr P.s fortræffelige Foredrag om „Organisationens Maal og Midler", efterfulgtes af en livlig Debat. Talrige udenforstaaende Medlemmer havde givet Møde og ved den paafølgende Agitation tegnedes 6 nye Medlemmer. — Onsdag den 25. Novbr. talte Herr Redaktør H. P. Jensen i Foreningens Lokaler over Emnet „Nationalisme og Socialisme".

Onsdag den 9. December var det sidste Møde i det gamle Aar og i de gamle Lokaler; det første Møde i 1915, den 2. Januar, afholdtes i de nye Lokaler paa Industribygningen. Mødet formede sig som en festlig Sammenkomst med Oplæsning af Herr Loft og fælles Kaffebord. Den fornøjelige Aften sluttede med en Svingom.

Paa Bestyrelsesmødet den 11. Januar vedtoges det at afholde ordinær halvaarlig Generalforsamling Onsdag den 20. Januar Kl. 9. Endvidere vedtog man at oprette et Bibliothek for Overskudet ved en af Foreningen afholdt Fest i November Maaned 1914. Som Bibliothekar valgtes Herr Loft, der ogsaa sørger for Anskaffelsen af Bøgerne.

Onsdag den 2. Januar afholdtes ordinær, halvaarlig Generalforsamling. Af Beretningen fremgik det, at Afdelingen i det forløbne Aar havde haft en Fremgang i Medlemsantal paa 20 Medlemmer; Afdelingen tæller saaledes 97 Medlemmer. Det fremlagde reviderede Regnskab ballancerede med Kr. 660,58 og udviste et Overskud paa Kr. 9,47. Regnskabet godkendtes enstemmigt. Som Formand genvalgtes Otto Stridsland. Som Bestyrelsesmedlemmer afgik efter Tur de Herrer Johs Gammel, Jens Møller og I. O. Jensen; nyvalgte blev de Herrer P. Nielsen, Steffensen og Chr. Hansen. Suppleanter blev: Frk. Johansen, Frk. Bjerregaard og Herr Jens Møller. Som Revisor valgtes Herr Johs. Gammel. Suppleanter blev Frk. Eriksen og Herr Kongstad.

Til Agitationsudvalg valgtes Frk. Johansen og de Herrer Boesen, Gammel, Loft, Steffensen og Stridsland.

Da „Eventuelt" var udtømt og vort Arbejde omtalt, sluttede Formanden Generalforsamlingen med Tak for Tilslutningen.

Onsdag den 3. Februar afholdtes ordinært Medlemsmøde. Aftenens Indleder var Herr Loft, som holdt et kort Foredrag om Bibliotheksvirksomhed og Litteratur i Almindelighed, og sluttede med Opfordring til at bidrage til Bibliothekets Forøgelse. Dernæst Oplæsning. Kun ganske faa Medlemmer var mødte.

Apropos — Tilslutningen til Møderne —. Kun altfor lidt viser Medlemmerne deres Sympati for Foreningen ved at give Møde, og det til Trods for at Bestyrelsen altid er i Virksomhed, for at gøre de ordinære Medlemsmøder saa interessante som vel muligt; i Længden kan Bestyrelsen ikke blive ved at indbyde fremmede Talere til en Forening paa ca. 100 Medlemmer, naar der kun møder, skal vi sige — tyve.

Husk derfor: Vis Deres Interesse for Organisationen ved at arbejde for Tilslutning og mød selv hver Onsdag Aften.

Loft, Sekretær.

Nykjøbing M. Vort Møde, Tirsdag den 26. Januar, blev et af de hyggeligste, vi endnu har haft. — Bogholder Sørensen Bach meddelte, at han paa Grund af Sygdom havde maattet forlade sin Stilling for at rekreere sig. Formanden takkede S. for det store Arbejde, han havde gjort for Foreningen, og udtalte Haabet om, at S. snart igen maatte blive rask, samt paapegede det Savn, det vilde blive, naar S. ikke mere mødte. Hvis alle Medlemmer var i Besiddelse af samme Kraft til at arbejde for Foreningen, vilde det hurtigt kunne spores. Medlemmerne gav sluttelig S. et kraftigt Leve.

Bogholder Olsen mindede derefter Agtor Hedegaard, som den der altid havde arbejdet energisk for Foreningen, var overbevist om, at vi kun vanskelig fandt mere stabilt Medlem end Hedegaard. — Derefter sendte man H. en Hilsen og Tak for godt Kammeratskab.

Efter at havde drukket Kaffe drøftedes Foreningens Stilling og man enedes om at iværksætte en mere kraftig Agitation. — Efter at have sunget en Sang sluttede Mødet. *S.*

Ringsted. Den nystiftede Afdeling afholdt paa „Casino", Fredag den 22. Januar konstituerende Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Kolonialmedhjælper Poul Christensen, som gav Ordet til Ordføreren for det paa Mødet den 13. Jan. nedsatte Udvalg, Manufakturmedhjælper V. Beck-Hansen, der forelagde det udarbejdede Lovudkast. Efter nogen Diskussion vedtoges Udkastet med nogle faa Ændringer. Det derpaa følgende Valg gav som Resultat: Til Formand valgtes Kolonialmedhjælper Poul Christensen, og til Bestyrelsesmedlemmer Manufakturmedhjælperne Anker Petersen (Kasserer), V. Beck-Hansen (Sekretær) og Gunnar Andersen, samt Isenkrammedhjælper N. P. Nielsen (Næstformand).

Ved Generalforsamlingen herskede en udmærket Stemning, hvortil bidrog, at der forelaa en Del nye Indmeldelser, saaledes at Afdelingen nu tæller 25 Medlemmer. Generalforsamlingen sluttedes med Leveraab for Afdelingen, Centralorganisationen og Formanden. *B.-H.*

Roskilde. De ugentlige Møder paabegyndtes atter Fredag den 8. Januar. Formanden udtalte Ønsket om, at Afdelingen maatte vinde Fremgang i det nye Aar og haabede Medlemmerne hver især vilde agitere herfor. En af de indkaldte Medhjælpere fra Jylland, som for Tiden ligger i Garnison her i Byen, underholdt os livligt med Klaverspil, og Mødet forløb fornøjeligt.

Fredag den 15. Januar holdt Herr Højskoleforstander Bredsdorff et udmærket Foredrag, der omhandlede Litteraturen og dens Betydning for Menneskene. Foredragsholderen fremhævede, hvilken Rigdom af gode Tanker, den klassiske Litteratur besidder, et Væld af Tanker, hvorfra man kan hente Kraft til Livet, saa man ikke bliver en Maskine, men et Menneske med stadig nye Tanker. Dernæst skildrede Herr B. en Del af vore bedste klassiske Forfattere og de Stemninger, hvori enkelte af dem havde skrevet deres Værker, og fremførte ligeledes hvor ringe Interesse, der raadede for klassisk Litteratur, som dog er langt mere værdifuld end den nyere.

Foredraget var i det Hele taget meget interessant og opbyggende, og det maa derfor beklages, at saa faa Medlemmer var mødt, baade for Afdelingens som for Foredragsholderens Skyld, tillige da Engageringen af en saa god Kraft er forbunden med saavel Arbejde som Udgift for Foreningen.

Ved det derpaa følgende Kaffebord var den udelte Mening da ogsaa, at det var en Aften, man høstede Udbytte af og som fortjener Gentagelse. *V. S.*

Skanderborg. Onsdag den 20. Januar afholdt Afdelingen sin halvaarlige Generalforsamling. Til Dirigent valgtes William Nielsen. Formanden, Aage Byrum, aflagde Beretning om det svundne Halvaar og oplyste, at Foreningen var lidt i Fremgang. Formanden mindede om Herr Jens Johansens Agitationsmøde, som alle Medlemmerne var meget begejstrede for.

Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, der enstemmig godkendtes. Derefter skred man til Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. I Stedet for Formanden, Aage Byrum, der ønskede at træde ud af Bestyrelsen, valgtes Foreningens Næstformand, William Nielsen, til Formand, og Kommisserne M. Nørgaard og Alfast valgtes til Bestyrelsesmedlemmer; den førstnævnte genvalgtes. Til Suppleanter valgtes E. Vestergaard og P. Jensen. Revisoren, Forretningsfører Møller, genvalgtes. Et Agitationsudvalg paa 3 Medlemmer nedsattes.

Til Slut udtalte den nyvalgte Formand en Tak til Herr Aage Byrum for den Tid han havde fungeret som Formand, og udbragte et Leve Centralorganisationen. *Pabst.*

Sorø. Tirsdag den 26. Januar afholdtes Møde paa Hotel „Postgaarden". Paa Foranledning af en Artikel, som Formanden havde offentliggjort i de lokale Blade, angaaende Oprettelse af en Sprogskole, var saa godt som alle Medlemmerne mødt for at drøfte Sagen. Der blev efter nogen Diskussion nedsat et Udvalg, bestaaende af C. Rasmussen, Hjalmar Møller og Alfred Møller, som skulde arbejde for Sagen.

Udvalget har arbejdet videre for denne, der har vundet god Tilslutning saavel inden som uden for Foreningen, hvorefter det blev vedtaget paa sidste Møde at aabne Skolen den 15. Februar. Der er antaget fire Lærere, to i Engelsk og to i Tysk, samt oprettet to Hold, et for Begyndere, og et for viderekomne. Der er god Tilslutning og vi anbefaler andre Afdelinger Landet over at følge os i samme Spor. *N. Sarøe.*

Thisted. Fredag den 15. Januar afholdt Foreningen en vellykket Aftenunderholdning, der bestod af Koncert og Oplæsning. Den udmærkede Koncert udførtes af en Trio og Herr Prokurist Johs. Bach læste et Par morsomme Fortællinger. Ved det paafølgende Kaffebord herskede en udmærket Stemning, der forøgedes af et Par i Dagens Anledning skrevne Sange. Aftenen sluttede med et muntert Bal. — Fredag den 29. Jan., havde Bestyrelsen formaaet Herr Sagfører Galster til at holde Oplæsning. Herr G. havde valgt en Fortælling fra det mørkeste Kjøbenhavn, hvis Humor og Alvor paahørtes med stor Interesse af de tilstedeværende Medlemmer.

Fredag den 5. Februar havde et Medlem lovet at indlede en faglig Diskussion, men da Vedkommende desværre blev forhindret og sendte Afbud i sidste Øjeblik, maatte Formanden tage Affære og klarlægge C. O. Program. Derefter udspandt der sig en ret livlig Diskussion, hvori flere af de Tilstedeværende deltog.

NB. De Medlemmer, der ønsker Medhjælper-Sangbogen bedes meddele det til Formanden. Husk Bogen til Møderne og mød alle i Trop! *T. T.*

Udg. af Centralorganisat. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Khvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Khvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 5. 1. Marts 1915. 15de Aargang.

REPRÆSENTANTSKABSMØDET.

DET VEDTOGES AT SØGE ARBEJDSLØSHEDSKASSEN STATSANERKENDT.

I to paa hinanden følgende Møder den 20. og 21. Februar har Centralorganisationens Hovedbestyrelse og Repræsentantskab godkendt det af det tidligere omtalte Udvalg udarbejdede Forslag om Statsanerkendelse af „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse".

Beslutningen er i Realiteten taget enstemmig, idet næsten alle Medlemmer af Repræsentantskabet har stemt for Statsanerkendelsens Princip og det samlede Lovforslag, — kun to af Hovedbestyrelsens Medlemmer, der navnlig i Kontingentspørgsmaalet indtager et afvigende Standpunkt, undlod at deltage i de paagældende Afstemninger.

Først i næste Nummer kan vi gengive det samlede Lovforslag, der vil blive indstillet til endelig Vedtagelse ved den kommende Kongres. I det Følgende maa vi begrænse os til et orienterende Referat af de Afsnit af Repræsentantskabsmødets Forhandlinger, der vedrører selve Princippet: Statsanerkendelse, og de vigtigere Enkeltheder i Lovene, hvorom der især viste sig Meningsforskelligheder.

Betænkelighederne samlede sig i Særdeleshed om den frie Adgang til Medlemsskab for andre end Centralorganisationens Medlemmer, medens de egentlige Meningsforskelligheder fortrinsvis grupperede sig om Kontingentspørgsmaalet.

Frygten for de Uorganiseredes Invasion i Arbejdsløshedskassen er imidlertid ganske ubegrundet. Bortset fra, at et saadant „run" paa Arbejdsløshedskassen i sig selv er lidet tænkeligt, vilde det være tvivlsomt, om ikke netop Centralorganisationen sluttelig vilde drage Fordel deraf. Thi en velledet, maalbevidst Standsorganisation vil — selv om den kun omfatter et Faatal af Standens Medlemmer — naturligvis altid virke retledende, ofte endog bestemmende paa de Udenforstaaendes Mængde, naar denne under en eller anden Form kommer under Organisationens Paavirkning eller Administrationens Indflydelse.

Kontingentsspørgsmaalet stod ogsaa her i Kampens Tegn.

Udvalget var i dette Punkt gaaet videre end oprindelig tænkt og accepterede et fra anden Side fremsat Forslag om en Kontingentforhøjelse af 50 Øre pr. Maaned, i Stedet for som først tilsigtet 25 Øre. — Formaalet med denne Forhøjelse er imidlertid Arbejdsløshedskassen uvedkommende, eftersom de 25 Øres Mer-Kontingent henføres til Centralorganisationens Reservefond og derved ikke blot udligner den Mindreindtægt, der fremkommer ved, at Afdeling B, hvortil ogsaa Lærlingene nu betaler Kontingent, overgaar til Centralorganisationens Reservefond, men den paagældende Forhøjelse af Kontingentet, som støttedes af et stort Flertal indenfor Repræsentantskabet, vil selvfølgelig yderligere styrke vor Centralorganisation og modne den for de ventende fagforeningsmæssige Opgaver, der er Medhjælperbevægelsens naturlige Formaal.

Vedrørende øvrige Enkeltheder henviser vi til efterfølgende Referat og det samlede Lovforslag, der senere vil fremkomme, ligesom vor Tidende gennem en Række Artikler vil søge denne for vort fremtidige Organisationsarbejde vigtige Sag indgaaende belyst og yderligere prøvet, før den til Efter-Sommeren forelægges for Kongressen.

Referat.

Centralorganisationens Repræsentansskab samledes til Møde i „National" Selskabslokaler i Kjøbenhavn, Søndag den 21. Februar Kl. 9, for at behandle det af et Udvalg bestaaende af Frk. Johanne Andersen, Herrer Jens Johansen og Vilh. Hansen udarbejdede og siden af Hovedbestyrelsesmødet den 20. Februar godkendte Forslag om Statsanerkendelse af „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse". Udvalgets Betænkning, Lovforslagene og de deraf følgende Ændringsforslag til Centralorganisationens Love var forud tilsendt Repræsentantskabets Medlemmer.

INDLEDNING.

Forretningsfører Jens Johansen: Idet jeg aabner Mødet skal jeg paa Hovedbestyrelsens Vegne byde Repræsentanterne Velkommen og udtale Haabet om, at Mødets Forhandlinger maa føre til et for Centralorganisationen og Arbejdsløshedskassen heldbringende Resultat, som kan virke med til at drage nye Tusinder ind under Organisationens Omraade.

Det, der sker idag, er jo noget Nyt. Siden 15. September 1907 har der intet Repræsentantskabsmøde været afholdt, men Ændringen af dettes Sammensætning, som foretoges af sidste Kongres, skabte en effektiv Forsamling, hvilket Mødet i Dag viser.

Hovedbestyrelsen har ment det rigtigt og heldigt at drøfte den saare vigtige Sag, som foreligger for Mødet, med Repræsentantskabet — selv om man maaske derved er lidt paa Siden af Lovenes Ordlyd, følger man sikker Lovens Hensigt — for at faa Forslaget drøftet og gennemarbejdet bedst muligt, og ikke mindst for at faa udbredt Kendskab til det i saa vide Medlemskredse, som paa nogen Maade muligt. — Vi er sikkert alle enige om, at det her drejer sig om en meget betydningsfuld og samfundsgavnlig Institutions yderligere Konsolidering og Udvidelse, og Betydningen heraf springer endnu stærkere i Øjnene paa en Tid som denne, hvor den frygteligste Stor-Krig, Historien kan opvise, ogsaa lægger sin klamme Haand paa Erhvervslivet her i Landet og tvinger veltjente Standsfæller ud i Arbejdsløshed — under Dyrtid.

Vi har Ret til at sige, at en Forebyggelse mod Arbejdsløshed hører til de vigtigste Opgaver, socialt Interesserede kan tage op, saa længe vi lever under de nuværende Samfundsforhold, og vi føler sikkert ogsaa Alle det Ansvar, der hviler paa os saaledes, at vi hver efter sin Overbevisning arbejder for Opnaaelsen af det bedst mulige for den Enkelte som for Organisationen.

Jeg skal tillade mig at meddele, at der, siden Valget af Repræsentanter fandt Sted, er udtraadt: Houmann-Andersen, Slagelse, Schouboe-Olsen, Svendborg, Anton Nielsen. Viborg, og Frk. Johanne Berg, Aalborg.

I disses Sted er indtraadt: Johs. Elding, Helsingør, Karl Sørensen, Middelfart, A. Elvig, Frederikshavn og Laur. Christensen, Vejle.

Meldt Forfald har Poul Jensen, Vejle, samt Laur. Christensen, Vejle. Sidstnævnte er indkaldt til Sikringsstyrken.

Repræsentantskabsmødet tæller derefter følgende Standsfæller: A. Ipsen, Hjørring, A. Elvig, Frederikshavn, Johs. Sjælland, Aarhus, Carl Knudsen, Aarhus, Robert Petersen, Fredericia, Karl Sørensen, Middelfart, E. Nicolaysen, Frederikssund, Johs. Elding, Helsingør, Chr. Karlsen, Kjøbenhavn, Frk. Johanne Andersen, Kjøbenhavn, A. Andreasen, Hjørring, Chr. J. Hendil, Hillerød, Vilh. Hansen, Kjøbenhavn, Michael Nielsen, Vejle, N. C. Nielsen, Kolding, F. V. Jensen, Kallundborg og Jens Johansen, Kjøbenhavn.

MØDET KONSTITUERES.

Det fremlagde Forslag til Forretningsordenen vedtages enstemmigt.

Til Ordstyrere vælges A. Andreasen, Hjørring og Johs. Sjælland, Aarhus.

1. Ordstyrer, A. Andreasen, takker for Valget, og udtaler, at han ikke er i Tvivl om, at den strænge parlamentariske Orden, der plejer at herske paa vor Organisations Møder, ogsaa vil kendetegne dette.

Derefter foretages Navneopraab.

DET INDLEDENDE FOREDRAG.

Jens Johansen: Paa Hovedbestyrelsens Vegne skal jeg tillade mig at forelægge den Sag, der er eneste Forhandlingsemne paa dette Møde: Vor Arbejdsløshedskasses Statsanerkendelse.

Jeg maa først fremsætte et Par Bemærkninger om Spørgsmaalet: Statsanerkendelse i Almindelighed, da Sagen jo i sin Helhed maa ses paa Baggrund heraf. Det der sker ved Anerkendelsen, og det deraf flydende Tilskud, er jo kun at Samfundet erkender sin Pligt til at medvirke til Opretholdelse af Livet for de økonomisk svagere Borgere, som ikke paa Grund af Samfundsforholdenes Beskaffenhed kan skaffe sig Beskæftigelse, der giver dem Mulighed for at opretholde Livet for sig og sine. Denne Selvfølgelighed har jo ganske vist været anerkendt længe, men i den utiltalende Form, at der til Nydelse af offentlig Hjælp var knyttet de nedværdigende Betingelser, som naturligvis var uantagelige for ærekære og oplyste Borgere, at Paagældende fik hæftet Samfundets sorte Kokarde paa sig og derved nedsattes i Borgernes anden Klasse. Den nye Tid indlededes paa dette Omraade, da man slog ind paa Princippet: Hjælp til Selvhjælp, ved Vedtagelse af Sygekasseloven af 1892, hvis Grundtræk genfindes i Arbejdsløshedskasseloven af 1907 og Revisionsloven af 1914. Jeg skal ikke fordybe mig i disse Lovværkers Principper og Enkeltheder; det tør forudsættes unødvendigt i denne Forsamling. Derimod maa jeg omtale den Stilling, man indtog til Statsanerkendelsen ved vor Kasses Oprettelse i 1907. Det ses — og vil sikkert ogsaa erindres af Flertallet af denne Forsamling — at den daværende Formand, og med ham formentlig den øvrige Hovedbestyrelse, har set med megen Mistro paa Anerkendelsen, og det er gjort stærkt gældende, at Statsanerkendelsen vilde betyde intet mindre end Statstilskud til Hjælp til billig Arbejdskraft. Denne Paastand, som synes noget hasarderet, maa i hvert Fald betragtes i Sammenhæng med, at Understøttelse alene ikke er nok, men at der maa staa en økonomisk velfunderet Fagorganisation bagved, for at forhindre, at Understøttelse skal bevirke Nedgang i Lønningerne. Denne Formodning var vel ikke helt hen i Vejret, selv om jeg for mit Vedkommende ikke kan tillægge den saa overordentlig Betydning, som den blev tillagt i 1907. Det maa imidlertid erkendes, at C. O. var betydelig svagere i 1907 end nu, og at Medlemmerne havde en ringere fagforeningsmæssig Opdragelse, hvilket maaske berettiger, at man veg uden om Anerkendelsen og indsmuglede en Kampfond i Vedtægten for Arbejdsløshedskassen, og derved fik det vedtaget uden nogen Modstand, hvorved Organisationen nu er blevet saaledes financieret, at den uden Ængstelse kan søge Anerkendelse af Arbejdsløshedskassen. Det maa ogsaa erkendes, at den Mistænksomhed, man nærede til Loven om anerkendte A. K., var forstaaelig, da man stod overfor noget ganske Nyt. Navnlig var man vel betænkelig m. H. t. den Maade, hvorpaa Loven vilde blive praktiseret og ført ud i Livet af Administrationen. Man tænkte sig Bevægelsesfriheden indskrænket i stærk Grad og ventede Lovens Bogstav krævet rigoristisk efterlevet til Punkt og Prikke.

Erfaringerne taler her et andet og tydeligere Sprog, som ganske har afkræftet Mistænksomheden. Det har vist sig, at der hidtil har siddet en human og forstaaende Administration, som har kunnet se det fornuftige i, at lempe denne nye Lovs Bestemmelser efter Livets praktiske Anvisninger, og som tilfulde har forstaaet Arbejderklassens naturlige Interesse og Arbejde for at holde Justits indenfor sine egne Rækker.

Derfor har Administrationen ogsaa lagt en meget udstrakt Myndighed i Arbejdsløshedskassernes Hovedledelsers Hænder, og de Rivninger man — ogsaa fra vor Side — ventede, kan vist siges at være udeblevne, til Held for en sund Udvikling af hele denne samfundsgavnlige Institution, som ogsaa nationaløkonomisk set har særdeles høj Værdi og har løst en smuk Opgave.

Set med Nutidsøjne, har den i 1907 siddende Hovedbestyrelse handlet klogt i — ganske vist efter flere hvasse Udfald mod Loven — sluttelig at sige: „at man iøvrigt vilde afvente den videre Udvikling af denne Gren af dansk Socialpolitik", inden videre foretoges, og det er derfor baade naturligt, og i Overensstemmelse dermed, og endelig i Pagt med Udviklingen, naar Hovedbestyrelsen nu igen har taget Spørgsmaalet op, idet man maa gaa ud fra, at jo større Fordele, der kan bydes det enkelte Medlem, desto stærkere bindes han til Organisationen, og desto mere underbygger vi denne, saa den vinder indre Fasthed og dermed Styrke udadtil.

Efter disse indledende Bemærkninger skal jeg gaa over til at omtale en eventuel Anerkendelses rent praktiske Sider.

Den Anke, der først rettes mod Anerkendelsen, er sikkert denne, at det betyder en Svækkelse og en Fare, at vi skal tage ind som Medlem enhver ved Faget arbejdende,

der opfylder Betingelserne derfor. Denne Fare skal man ikke overvurdere. Dels er der næppe overhængende eller stor Fare for, at en saadan Invasion kommer; desværre kan man maaske sige — thi man vil dog ogsaa være berettiget til at se Sagen fra en anden Side, nemlig at det ogsaa kan betyde en Fordel om dette skete. Betingelsen for at man kan paavirke Folk er jo dog den, at man kommer i Forbindelse med dem, og selv om de kommer til os i egoistisk Hensigt, kan vi maaske ved Paavirkning, ved at sende dem vort Medlemsblad o. s. v., naa at vinde dem for det faglige Arbejde. Anerkendelsen kan derfor ogsaa komme til at tjene som Murbrækker for Organisationen.

Kontingentets Forhøjelse. Den Kategori Medlemmer, som har de nys omtalte Betænkeligheder, vil næppe forskrækkes af Kontingentforhøjelsen paa 50 Øre, og i Almindelighed vil der næppe heller være nogen Fare for at gaa til en saa ringe Forhøjelse i Betragtning af de utvivlsomme Goder og Fremskridt, der muliggøres derved, og ikke mindre i Betragtning af, at vi gerne nu skulde være saa organisationsmæssigt godt opdraget, at en saadan Merydelse ikke skulde forvolde nogen Ravage af nævneværdig Betydning. I hvert Fald forekommer det mig, at man ikke kan tage Hensyn til Røster, som eventuel maatte hæve sig herimod; dertil indeholder Forslaget — hvad jeg senere kommer til — altfor store organisatoriske Fordele.

Administrationens Komplicering. Vi naar selvfølgelig ikke et saadant Fremskridt som Anerkendelse uden visse Ofre. Et af disse er den mere omfattende Administration, som vil ramme først og fremmest Hovedkontoret, men ogsaa i nogen Grad Afdelingerne og medføre et større Arbejde, navnlig for Kassererernes Vedkommende. Erfaringsmæssigt kan dog konstateres, at andre Kasser uden Vanskelighed klarer sig, og det kan vel derfor ejheller berede os uoverkommelige Ulemper — saa meget mere som vi maa hilse med Glæde ethvert Forhold, der kan virke til mere Orden og Præcision i vor Organisation. Mer-Arbejdet fremkommer dels ved det rent regnskabsmæssige, dels ved at Kontrollen skal være mere effektiv med de Arbejdsløse.

Skærpede Krav til Medlemmerne. De enkelte Medlemmer vil mærke en Forskel derved, at det bliver nødvendigt, at stramme Kontingentbetalingen og forlange mere Nøjagtighed i saa Henseende. Hvor Forholdene maatte kræve en lempelig Fremgangsmaade, er der dog ogsaa aabnet Adgang hertil ved at foreslaa Indførelse af særlige Restancemærker, som skal afbetales efter opnaaet Arbejde. Derimod bortfalder Kontingentfrihed — undtagen for Soldater. Kontrollen skal som nævnt være mere effektiv, uden at jeg dog kan se, at der herved stilles urimelige eller uoverkommelige Krav.

Bemidlede Medlemmer. Der har altid gaaet sære Frasagn om, at under Anerkendelse vilde en Mængde Standsfæller være udelukkede fra Medlemsret. Nu staar der naturligvis ikke Røg af en Brand, uden at der ogsaa har været Ild deri, men dette Forhold er dog ikke paa langt nær saa farligt som man har villet mene. For det første er der ingen egentlig Indtægtsgrænse, der angiver, hvem der er bemidlet og hvem ikke. Og naar en Haandværker med sine 25—2700 Kr. er ubemidlet, vil en Handels- og Kontormedhjælper med ca. 3000 Kr. ogsaa være det. Loven siger kun, at enhver ubemidlet Lønarbejder kan blive Medlem. Ubemidlet er den ikke, der i Formue har 5000 Kr. (ugift) og 10,000 Kr. (gift).

Ansvaret for Skønnet over, hvem der er ubemidlet, og hvem ikke, kommer til at hvile paa os selv, og det kan vi vel bære, navnlig da den reelle Forskel, der bliver mellem Ret og Fordel for de to Kategorier, ikke er synderlig stor. Ved at ansætte Kontingentet ens, er Overgangsbestemmelserne nemlig blevet saa lempelige, at hele Faren for det bemidlede (bidragydende) Medlem bestaar i, at Vedkommende faar en Ventetid paa en Maaned, i hvilken han ingen Understøttelse kan faa — og det er naturligvis kun at forstaa som en Udskydelse, ikke som en Fratagelse af Ret til Understøttelse i 30 Dage.

Medlemmer i Udlandet. Som angivet i Lovudkastet, er det ikke tilladt at betale Understøttelse til Medlemmer i Udlandet. Nogen Forandring fra det bestaaende betyder det ikke, men der kræves, at saadanne Medlemmer for at faa Understøttelse efter Hjemkomsten skal have arbejdet 3 Maaneder ved Faget. Til Gengæld foreslaar man, at Kontingentet for disse Medlemmer sættes til 25 Øre, og det tør siges at være lempelige Vilkaar i det Store og Hele.

Lærlingenes Stilling. Lad mig sige det straks, at med Hensyn til Lærlingene sker der Forandringer, som ikke er absolut tiltalende. Det er dog lykkedes at finde en Form, hvorved deres Ret ikke beskæres — uanset Arbejdsløshedskasselovens § 13, 2, idet Lærlingene, naar de betaler fuldt Kontingent fra 17 Aars Alderen, kan faa Understøttelse fra Læretidens Udløb, minus 6 Dage. Det vil jo desuagtet ikke betyde Kontingentforhøjelse for Lærlingene — tværtimod; indtil 17 Aar vil de slippe med det halve Kontingent, 25 Øre pr. Maaned. Det uheldigste Moment i denne Del af Sagen er den, at Afd. B.s Reservefonds Indtægt forringes med ca. 2000 Kr. pr. Aar. En medvirkende Aarsag til, at jeg personlig har en stor Forhaandssympati for en Forhøjelse af Kontingentet til Organisationen.

Stats- og Kommunetilskudet. Medens jeg hidtil har beskæftiget mig med de Sider af Spørgsmaalet, hvorom der kan siges noget baade for og imod, vender jeg mig nu mod det, der sikkert vil herske Enighed om kun er Fordele — og store Fordele. I Henhold til Arbejdsløshedskasselovens § 10 er en anerkendt A-K. berettiget til et Statstilskud, der andrager Halvdelen af det af Medlemmerne selv indbetalte Bidrag, og herom er der ingen Tvivl, — dette Tilskud kan vi i alle Tilfælde opnaa. Derudover har Kommunerne Ret til at yde et Tilskud paa indtil $^1/_3$ af Medlemsbidraget, men hertil er at bemærke, at Kommunerne ikke har Pligt. Kun hvis Kassen opretter en særlig Fond — Krisefond — i H. t. Arbejdsløshedskasselovens § 16, har Kommunerne iflg. § 10, sidste Punktum Pligt til at yde Tilskud. Hovedbestyrelsen har imidlertid ikke fundet Anledning til at foreslaa Oprettelse af en saadan Fond, men henstiller, at man stiller sig afventende dermed.

Fordelene for Medlemmerne bestaar blandt andet i, at Karenstiden nedsættes til 1 Aar og Understøttelserne forhøjes efter den Skala, som De vil kende af Forslaget, og som betegner et absolut Fremskridt af Understøttelsesrettens Udvidelse, saaledes at der med kortere Mellemrum kan opnaas Understøttelse, naar Hensyn tages til, at der ikke fordres den lange Arbejdskarenstid (9 Mdr.), som vore nuværende Love kræver — at der er Overflytningsret til andre Arbejdsløshedskasser, et Forhold, der i et saa tilgængeligt Fag, som vort, er og bliver en Fordel og endelig — men ikke mindst, — at Understøttesretten udvides i et Omfang, som virkelig betegner en Revolution af vore nugældende, altfor strenge og rigoristiske Bestemmelser med Hensyn til Medlemmernes Ret.

Vi kan efter Forslaget naa i Retning af det, der maa være Idealet: at Arbejdsløshed er Arbejdsløshed uansét Aarsagen; thi den nødstedte Kollega bliver ikke mindre ilde faren, enten han selv har sagt op eller Arbejdsgiveren har foretaget dette Skridt.

Medlemmer i Militærtjeneste. Jeg skal derefter nævne, at de til Militærtjeneste indkaldte Medlemmer stilles særlig heldigt, derved at der kun fordres Kontingentbetaling i 3 af Karensaarets 12 Maaneder, uden at Understøttelsen derfor beskæres.

— — —

Lad mig da sluttelig bemærke, at Hovedbestyrelsen anser Spørgsmaalet for modent til Løsning, og en yderligere Udskydelse kan føre saare uheldige — og uoprettelige — Følger med sig. Arbejdsløshedskasselovens § 3 siger nemlig, at kun én A-K. i hvert Fag kan faa Anerkendelse. Sagen kunde tænkes taget op fra anden Side for at bremse Organisationens Fremgang og lagt i Hænderne paa Folk med ubegrænset Kapital til Raadighed. I

saa Fald kunde Sagen blive farlig nok, naar det drejede sig om en organiseret Kamp mod Organisationen.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne anbefaler jeg derfor Sagen til Repræsentantskabets Velvilje, og beder Dem sé bort fra en sikkert forbigaaende Uvilje i visse Medlemskredse mod Kontingentforhøjelsen. Hver Gang en Reform skal indføres, vil der være Kolleger, hvis Forstaaelse ikke strækker til at følge Bevægelsens Fremgang, og Gennemførelsen bør derfor foretages nu, hvor Tilbageslaget bliver forholdsvis meget mindre end senere. — Jeg foreslaar nu, vi følger Dagsordenen og først tager en Generaldebat, for senere at gaa over til en Specialdebat om de enkelte Paragraffer.

GENERALDEBATTEN.

Carl Knudsen, Aarhus, retter en Forespørgsel om Arbejdsløshedsinspektørens Stilling til § 5, og om Administrationstilskud til store Afdelinger.

Chr. Karlsen, Kjøbenhavn: Jeg finder det nødvendigt, at vor Arbejdsløshedskasse statsanerkendes. En Side af Sagen vil imidlertid spille en stor Rolle, det er den Adgang, der aabnes de Handels- og Kontormedhjælpere, som ikke er Medlemmer af vor Organisation, til at melde sig ind i Arbejdsløshedskassen. Ligesaa mener jeg at se en Fare i at „5' Juni" eller andre „Medhjælperforeninger" i sluttet Trop vil kunne melde sig ind i A-K alene.

Jeg stiller mig derfor saaledes, at hvis man ikke paa en eller anden Maade kan skaffe sig en vis Indflydelse og drage Fordel heraf, vil det være betænkeligt at søge Statsanerkendelse.

Chr. J. Hendil, Hillerød, er kun principielt for Statsanerkendelse. Forslaget indeholder en Kontingentforhøjelse, som jeg ikke kan gaa med til — med mindre det af af mig stillede Ændringsforslag vedtages.

N. C. Nielsen, Kolding: Det forekommer mig, at Forretningsføreren kun fremdrog de heldige Sider ved det foreliggende Forslag, men ikke kom stærkt nok ind paa de uheldige. Hvis Statsanerkendelsen vedtages, vil det blive saadan, at C. O., der hidtil har været Nr. 1 og A. K. Nr. 2, bliver gjort til en Filial af Arbejdsløshedskassen. Forretningsføreren nævnede, at Arbejdsløsheds-Inspektoratet, som vi nu bliver afhængige af, hidtil har været ledet med megen Liberalitet, og det er vist rigtigt. Nu er der imidlertid kommet en anden Ledelse, og det er vel ikke sikkert, at Ledelsen nu bliver saa liberal, som Arbejdsløshedsinspektøren hidtil har fortolket Loven. Forretningsføreren sagde, at denne A. K. kunne komme til at virke som „Murbrækker" for Organisationen. Ogsaa jeg kunde tænke mig dette. Nogen Sandsynlighed herfor, kan dog ikke i Øjeblikket dannes, da man maa tage Stabiliteten i Afdelingerne i Betragtning. Iøvrigt skal jeg ikke paa nærværende Tidspunkt komme nærmere ind paa det foreliggende Forslag.

Jens Johansen, Kjøbenhavn, forstaar ikke Chr. Karlsens Kritik af Indmeldelserne. Jeg synes, jeg ret udførligt omtalte Indmeldelser af Folk, som ikke er Medlem af Organisationen. Maaske, det skal jeg indrømme, omtalte jeg ikke særlig stærkt Indmeldelserne i Flok og Følge. Jeg er dog tilbøjelig til at tro, at K. ser særlig sort paa Spørgsmaalet. Der er Mulighed for, at der vil ske Indmeldelser i A. K., men en samlet Indmeldelse fra andre Foreninger tror jeg ikke paa; det vil disse Foreninger ikke være stærke nok til. Hvad angaar det af Carl Knudsen stillede Spørgsmaal om Arbejdsløshedsinspektørens Stilling til § 5, saa vil jeg give K. Ret i, at det vil have overordentlig Betydning, hvilken Org., der staar bagved den paagældende A. K., men først og fremmest, hvilken Forstaaelse, der er mellem A. K. og Organisation. Vi maa paa et senere Tidspunkt gøre os det klart, hvilken Anvendelse vi vil gøre af § 5, eller — for saa vidt det anses nødvendigt — komme til en Forhandling med Arbejdsløshedsinspektoratet.

Mich. Nielsen: Ogsaa jeg er noget forbauset over de af N. C. Nielsen fremsatte Betænkeligheder, som jeg finder rimeligt var fremkomne paa det forudgaaende Hovedbestyrelsesmøde. Med Hensyn til Ledelsen af Arbejdsløshedskasserne, tror jeg ikke, der er foregaaet noget Systemskifte, men iøvrigt kan jeg dog ikke se andet, end at C. O. vedblivende beholder Førerstillingen. Jeg finder derfor ikke særlig Anledning til at komme ind paa N. C. Nielsens Betænkeligheder.

Chr. Karlsen, Kjøbenhavn, ønsker A. K. statsanerkendt. — Derfor nærer jeg alligevel Betænkeligheder over, om vi vil kunne bevare tilstrækkelig Indflydelse paa Ledelsen. Saa vidt jeg har kunnet læse Loven om Arbejdsløshedskasser er enhver Arbejder berettiget til at kræve Optagelse. Jeg hørte kun Forretningsføreren tale om Forholdene som de ligger i Øjeblikket, men det kan tænkes, at andre Organisationer vilde udfolde et Agitationsarbejde for at opnaa de Fordele, vi fremskaffer ved Statsanerkendelsen, og Spørgsmaalet bliver da, om vi kan hævde Stillingen. Det vil være uklogt ikke at tillægge denne Fare nogen Betydning.

Carl Knudsen: Jeg savner stadig Svar paa min Forespørgsel om Administrationen. Jeg kunde ligeledes ønske at vide, om Hovedbestyrelsen har beskæftiget sig med, hvad vi eventuelt kunde byde gennem vor nuværende Arbejdsløshedskasse og ved den Kontingentforhøjelse, der nu vil være nødvendig, — alt under Forudsætning af at Statsanerkendelsen ikke vedtages.

N. C. Nielsen fastholder, at Forholdet mellem Org. og A. K. bliver som af ham omtalt; begge bliver adskilte, og der staar ikke i Loven, at det skal være organiserede Arbejdere, der skal deltage i Ledelsen.

Vilh. Hansen, Kjøbenhavn, henleder Opmærksomheden paa, at de „bemidlede Medlemmer" har hvilende Medlemsret, der ikke tillægges Ancienniteten. Sagen er imidlertid af mindre Betydning, fordi kun et saare ringe Procenttal af Medlemmerne henhører til denne Indtægtsklasse.

Vi har i Udvalget ventet, at Spørgsmaalet om uorganiserede Medhjælperes Optagelse, vil give Anledning til Betænkelighed. Der er dog ringe Grund til at frygte Invasionen fra Harmoniforeningerne; thi dels er A. K. underkastet Hovedbestyrelsens Kontrol og Ledelse, dels fattes der baade Disciplin og Korpsaand indenfor de paagældende Foreninger, netop de Forudsætninger for et maalbevidst Arbejde, vi raader over. I Kjøbenhavn vil saadanne eventuelle Forsøg uden Vanskelighed blive slaaet ned fra vor Side og der er kun ringe Udsigt til, at den Art Kup vil blive forsøgt. I Provinsen vilde Erobningen af en lille Lokalafdeling naturligvis blive aldeles betydningsløs. Iøvrigt blev det ingen misundelsesværdig Opgave at møde som Delegeret for en saadan Afdeling. — Derimod er det selvfølgelig udelukket at vi kategorisk kan nægte uorganiserede Medhjælpere Optagelse i Kassen.

Til Carl Knudsen bemærker V. H., at den statsanerkendte Arbejdsløshedskasses Ledelse naturligvis maa drage Omsorg for, at Administrationen i Lokalafdelingerne foregaar tilfredsstillende. Derfor maa der træffes egnede Foranstaltninger i de største Afdelinger f. Eks. Aarhus, saaledes at Funktionerne kan blive varetaget paa fyldestgørende Maade. Iøvrigt betinger Statsanerkendelsen en Forøgelse af Hovedkontoret Arbejde, en yderligere Centralisationen af Administrationen og deraf følgende Ny-Engagement.

A. Ipsen, Hjørring: Jeg er Tilhænger af Statsanerkendelsen, fordi de Fordele, denne byder Medhjælperne og Organisationen er meget betydelige. Men jeg indrømmer, at der kan være en Fare for at aabne Dørene. Vi maa være klare over, hvorvidt det kan være os til Skade eller Gavn, om denne Invasion fra andre Foreninger finder Sted. Har vi først Statsanerkendelse, saa slipper vi ikke ud igen.

Jens Johansen: Det Diskussionen samler sig om er Betænkelighederne ved at give alle Medlemsret. De fremførte Betragtninger har dog ikke gjort mig yderlig betænkelig. Jeg tror ikke vi vil komme til at staa overfor nogen Invasion, men da Erfaringer fra enkelte andre Steder viser, at Statsanerkendelsen i talmæssig lige saa smaa Kasser har virket befordrende, skal jeg ikke komme yderlig ind paa dette Spørgsmaal.

Johanne Andersen, Kjøbenhavn, besvarer Carl Knudsens Forespørgsler til Paragraf 5 og anfører, at man vel næppe helt tør haabe at blive fritaget for Henvendelser til Kassen, hvoraf der kan flyde en Del Vanskeligheder, men for saa vidt Afdelingerne betvivler en Mands Ret til Optagelse i H, t. bestaaende Love, indbringes Forespørgslen til Hovedbestyrelsen, og dermed er Afdelingen i hvert Fald paa den rigtige Side.

A. Elvig, Frederikshavn, antager heller ikke, at der er stor Fare for, at man melder sig ind i Arbejdsløshedskassen uden samtidig at melde sig ind i Organisationen. Hovedspørgsmaalet i denne Sag er, om A. K. statsanerkendes eller ej.

Johs. Sjælland, Aarhus. Medhjælperne er ikke uden moralsk Følelse. Hvis man agiterede for at faa den, der kun stod som Medlem af A. K. ind i C. O., saa gad jeg se den af vore Arbejdskolleger, der var saa simpel i sin Opfattelse, i sine moralske Begreber, at han undsaa sig derfor. Men iøvrigt er C. O. sikkert saa stærk nu, at den kan holde de Mennesker ude, der vil overrumple Kassen. Ved den Statsanerkendelse, som vi nu vil faa, vilde Administrationsudgifterne — ogsaa i Provinserne — blive større. Men i dette Spørgsmaal vil jeg haabe, Hovedbestyrelsen vil være Afdelingerne behjælpelig og sikre disse mod de ved den nye Ordning forbundne Udgifter.

Mich. Nielsen replicerer til N. C. Nielsen og Vilh. Hansen, og tror ej heller paa Faren for en Invasion fra andre Foreningers Side. Anbefaler at vedtage Anerkendelsen.

Jens Johansen: Ved eventuelle alvorlige Følger kunde den ansvarlige Ledelse af C. O. frigøre sig for Statsanerkendelsen. Tal. kommer derefter ind paa en Omtale af Satserne, der skønt de indeholder en Forhøjelse, rummer en betydelig Fordel ved den udvidede Adgang til Understøttelse. Med Hensyn til Tilskud til Administrationen maatte man ikke spænde Forventningerne for højt, da Arbejdsløshedsinspektoratet ikke gaar med til større Udgifter end 10 pCt.

A. Ipsen er heller ikke i Tvivl om, at de, der melder sig til A.-K., vil kunne paavirkes til at blive Medlemmer af C.-O., men nærer dog stadig Frygt for „den aabne Dør"!

Efter yderligere Udtalelser af Jens Johansen om Satsernes Udregning, stiller Ordstyreren (Andreasen) Forslag om en samlet Afstemning over samtlige §§. Efter korte Bemærkninger mellem Ordstyreren og Vilh. Hansen, vedtages Forslaget om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse ved Navneopraab med 14 Stemmer. 3 (Chr. J. Hendil, N. C. Nielsen og Karl Sørensen) svarer: „Stemmer ikke".

SPECIALDEBAT OM ARBEJDSLØSHEDSKASSENS LOVE.

Mødet begynder derefter Forhandlingerne vedrørende Forslagets enkelte Paragraffer.

Jens Johansen oplyser, at Arbejdsløshedsinspektoratet ikke har taget bestemt Standpunkt til Spørgsmaalet: „Ubemidlede Handels- og Kontormedhjælpere".

Chr. J. Hendil, Hillerød, fremsætter følgende Ændringsforslag: „Hvor ingen Læretid er fastsat, regnes denne for 3 Aar." Forslaget forkastes.

Mødet hæves derefter Kl. 1.

Efter at Mødet er genaabnet Kl. $2^1/_2$ foreslaar Ordstyreren (Sjælland), at man gaar over til en samlet Debat om Kontingentet, da dette berører de fleste Paragraffer.

Chr. J. Hendil, Hillerød: Arbejdernes Organisationer har helt og halvt Kontingent for deres Medlemmer, halvt Kontingent for Hjælpearbejderne. Naar disse Organisationer har optaget Tanken, vil der være endnu mere Grund til ogsaa for os at gøre det. Vi opnaar, at Mænd og Kvinder stilles lige indenfor Organisationen. Som det nu er, er der ringere Grund til for Kvinderne at melde sig ind, da C. O. navnlig er de mandlige Butiksmedhjælperes Organisation. Den vil mere komme til at svare til sit Navn, hvis dette Ændringsforslag vedtages.

Hendil stiller derefter Ændringsforslag om Skalakontingent.

Jens Johansen kan ikke anbefale Hendils Forslag, eftersom der ikke har været Tendens til at dele Medlemmerne i forskellige Klasser. J. er ogsaa uenig med Hensyn til, at man organiserede Medhjælperne i de forskellige Klasser. Man skal ikke paa det nuværende Tidspunkt lægge særlig Vægt paa, at organisere den Del af Faget, som det er vanskeligst at henvende sig til. Der er god Raison i først og fremmest at lægge an paa at organisere de egentlige Medhjælpere, — Kærnetropperne, der kan højne Faget og give de øvrige Tid til at gøre sig deres Stilling klar. De andre Organisationer har paa et Tidspunkt, da de stod paa samme Trin som os, koncentreret Kræfterne, for at organisere de egentlige til Faget hørende Arbejdere, derefter Hjælpearbejderne. Det samme maa vi gøre! Vi har organisationsmæssigt set ikke Raad til at sprede Kræfterne, før vi har de egentlige Fagets Udøvere. — Anbefaler paa Hovedbestyrelsens Vegne at forkaste Forslaget.

Elvig, Frederikshavn: De Medhjælpere, som dette Forslag særligt berører er Kvinderne; thi det kan siges, at det ikke er de lavest lønnede, der staar udenfor C.-O. Der er selvfølgelig en hel Mængde Kvinder, som har en eller anden Kontorplads til 20—25 Kr., men det er ikke dem, der er typiske for den kvindelige Arbejdskraft.

Efter korte Bemærkninger af Mich. Nielsen, Vejle og N. C. Nielsen, Kolding, beklager A. Andreasen. Hjørring, at skulle bekæmpe det af Hendil stillede Ændringsforslag i Betragtning af det alvorlige Arbejde, der sikkert laa bagved. Men hvis det bliver vedtaget, vil det betyde, at en hel Medhjælper-Kategori blev trængt ud af Faget, fordi man i Kraft af de nye Bestemmelser kun vilde engagere virkeligt faguddannede Medhjælpere.

Chr. J. Hendil, Hillerød: Det gælder naturligvis om at organisere de egentlige Medhjælpere, men der er sikkert ingen Fare ved at aabne Adgangen for de andre og daarligst stillede. Dersom de fagliglærte Medhjælperes Kaar forbedredes, vil Kløften mellem disse og de ufaglærte sikkert blive større.

Vilh. Hansen, Kjøbenhavn, imødegaar Chr. J. Hendil og paapeger, at netop Kontormedhjælperne har ydet en stor Indsats i C. O.s Arbejde og Ledelse, der dog af nærliggende Aarsager særlig har søgt at opnaa Reformer, som kom Butiksmedhjælperne til Gode. — Arbejdsløshedskassen har ikke mindst Bud til Hjælpearbejderne og af disse især de daarligst lønnede Kontormedhjælpere. For disse Medhjælperlag vil Arbejdsløsheden gennemsnitlig være størst; selv med ensartet Kontingent vil Hjælpearbejderne altsaa have størst Fordel af Kassen. Arbejdsløshedsunderstøttelsen er udelukkende en Understøttelse og repræsenterer ikke den normale Levefod, og den unge, ugifte Mand, der betaler det samme som den gifte, bedre gagerede Medhjælper, faar mere ud af sin Understøttelse end Manden med 1500—2000 Kr. i aarlig Indtægt og med en Familie at forsørge. — Det komplicerede Kontingentspørgsmaal kan derfor ikke bedømmes ud fra den Enkeltes Indtægt uden at sammenholde hans nødvendige Udgifter og øvrige Forpligtelse.

A. Ipsen, Hjørring, er imod saavel en Nedsættelse som en Forhøjelse af Kontingentet, der ikke hidtil har hindret Tilgangen af Medlemmer til C.-O. Forslag fra Hovedbestyrelsen om Forhøjelse af Kontingentet til Arbejdsløshedskassen fra 25 til 50 Øre fraraader jeg.

Johanne Andersen, Kjøbenhavn: Det Forslag, som Hendil har stillet, rammer ikke specielt Hjælpearbejderne og Herr H. har sikkert ogsaa ved dette Forslag tænkt mest paa Kvinderne, som rundt om paa Kontorerne fortrinsvis repræsenterer den sekundære Arbejdskraft, derunder ogsaa sekundær Arbejdskraft af en saadan Betydning, at hun som Fagarbejder vistnok af og til kan gøre sin mandlige Kollega Rangen stridig. Herr H. har derfor uden Tvivl set, at det vil være en meget stor Fare for Manden i Faget, om den kvindelige Arbejdskraft holder sig borte fra Organisationen, og jeg tror ogsaa, at De bestandig bør erindre Dem, at der ingen Fare er ved, om Kvinderne kommer op paa Mands Lønninger

men langt større Fare om det omvendte skulde ske. Man bør derfor skænke Herr H.s Betragtninger noget andet og noget mere end overfladisk Interesse. Det gælder om at faa Kvinderne med; thi staar de udenfor, selv som blot en ligegyldig Masse, turde det blive meget vanskeligt at faa Standens Løn- og Arbejdsvilkaar op. — Og det er vist ikke vanskeligt, naar man blot ikke lægger an paa at støde dem eller fornærme dem! Men Midlet er næppe en Kontingentnedsættelse.

Efter en kort Bemærkning af Mich. Nielsen, Vejle, udtaler Elvig, Frederikshavn, sin ringe Tro til at faa Kvinderne, der i Reglen er uden faglige Interesser, ind i Organisationen, og Carl Knudsen anbefaler et ensartet Kontingent over hele Landet.

Jens Johansen oplyser, at Typograferne betaler mindst ca. Kr. 1,25 om Ugen i Kontingent, og efter kort at have omtalt Hendils Forslag, som Taleren ikke kunde anbefale, besvarer han en af Robert Petersen, Fredericia, stillet Forespørgsel om den sociale Statistik, der kan ventes til Foraaret.

Om det af Hendil stillede Forslag, rejses der endnu nogen Diskussion. Forslaget forkastes sluttelig.

Jens Johansen gennemgaar derefter de følgende Paragraffer, og knytter dertil nødvendige Oplysninger og Bemærkninger, samt besvarer enkelte Spørgsmaal.

J. motiverer den i § 29 ændrede Bestemmelse om afdelingsvis Afstemning ved Generalforsamlinger og vigtige Beslutninger indenfor C.-O. Urafstemningen i den Form, vi hidtil har benyttet, der vel er anvendelig i en Organisation, som tæller 1000 Medlemmer, men ikke længere vil være det, naar vi indenfor en ikke altfor fjern Fremtid skal foretage Afstemning blandt C.-O.s Medlemmer. Det var ikke rigtigt, naar Carl Knudsen oplyste, at større Organisationer benytter anden Form for Urafstemning.

J. besvarer sluttelig en Forespørgsel fra A. Ipsen, Hjørring, om det Tifskud, der fra vor Side skulde tilføres den ny Arbejdsløshedskasse. Det vilde efter J.s Mening antagelig dreje sig om et Beløb, der andrager tilnærmelsesvis Statstilskudet for det første Aar, ca. 10,000 Kr.

Efter at det samlede Lovforslag er drøftet paragrafvis vedtages det ved almindelig Afstemning med 15 Stemmer.

PLADSANVISNINGEN.

Forretningsføreren forelægger et Regulativ til Pladsanvisningen for Medlemmerne af Arbejdsløshedskassen.

Chr. Karlsen, Kjøbenhavn: Naar jeg stemte for Statsanerkendelsen, var det fordi, det nødvendigvis vil medføre, at man i højere Grad end hidtil vil tage sig af Pladsanvisningen, der ved tilstrækkelig Agtpaagivenhed kan blive et agitatorisk Led. K. mener her at tale paa en større Del af Medlemmernes Vegne.

Jens Johansen: Der er maaske Mulighed for en Ordning, der kan byde os mere betryggende Former for Pladsanvisning. Derfor vil jeg dog ikke forskrive mig til den Opfattelse, Chr. Karlsen gjorde gældende, at det rent organisationsmæssigt set er en Opgave, der udadtil paahviler os — hvilket dog ikke skulde afholde J. J. fra at optage Spørgsmaalet og arbejde hen til en brugbar Ordning gennem Statsanerkendelsen og den deraf følgende offentlige Arbejdsanvisning.

Regulativ-Forslaget vedtages!

ÆNDRINGER TIL CENTRALORGANISATIONENS LOVE.

Derefter behandles Udkast til Ændringer i Centralorganisationens Love, der er en Følge af de vedtagne Vedtægter for den statsanerkendte Arbejdsløshedskasse.

Jens Johansen anbefaler paa Hovedbestyrelsens Flertals Vegne det Forslag, der foreligger fra 2 Hovedbestyrelsesmedlemmer (Mich. Nielsen og Poul Jensen), om Forhøjelse af Kontingentet til C.-O. fra 50 Øre til 1 Kr. pr. Maaned, hvoraf 50 Øre henlægges til Reservefonden.

Mich. Nielsen, Vejle: Det er efter nøje Overvejelse i Hovedbestyrelsen, at dette Forslag fremkommer. Denne Forhøjelse skal ogsaa henlægges til Reservefonden, den nuværende Afdeling B. Taleren véd sig i Overenstemmelse med Størsteparten af C.-O.s Medlemmer, saa meget mere som Reservefonden vil blive nok saa betydelig som den egentlige Arbejdsløshedskasse, og en Fond, som der bliver stillet store Krav til. Denne Reservefond maa vi derfor underbygge derved, at vi øger den allerede opsparede Kapital.

A. Ipsen, Hjørring, foreslaar at man i hvert Fald tager denne Forhøjelse i to Gange. Robert Petersen, Fredericia, anbefaler paany Forslaget. Afdelingerne vil alligevel forhøje Kontingentet til Kr. 2,— af Hensyn til det lige Tal!

Vilh. Hansen, Kjøbenhavn: Forslaget vil i høj Grad faa Indflydelse paa C.-O. — Modstanderne af Forslaget frygter for Frafald, men Erfaringerne fra Kontingentforhøjelsen, der var en Følge af Arbejdsløshedskassens Oprettelse, viser, at Frafaldet indenfor C. O. kun var ca. 10 pCt. Og lignende Resultater foreligger her fra Kjøbenhavn. — Endelig maa det erindres at C. O. er vokset ikke blot talmæssigt, men ogsaa i indre Styrke, saaledes at Forhøjelsen ogsaa derved vil være lettere gennemførlig. For dem, der skal vindes som Medlemmer, vil Forhøjelsen ikke betyde noget. Paa disse Medlemmer er det vi skal anlægge vort Arbejde og opdrage dem til Organisationsmennesker. — Organisationens Husflidsperiode er et langt tilbagelagt Stadium og vi maa gøre det klart for Medlemmerne, at de maa yde for at opnaa, og at det er nødvendigt, at Organisationen faar det økonomiske Rygstød, dersom Magt skal sættes mod Magt.

A. Ipsen, Hjørring: Jeg er ikke bleven overbevist ved de Udtalelser, der er faldet, og jeg fastholder derfor, at vi maa forhøje Kontingentet gradvis. Vi løber ved den store Forhøjelse en stadig Fare for, at Medhjælperne siger: Vi melder os ind i A.-K., ikke i C.-O. Vi ejer ca. Kr. 50.000.00. Det vil altsaa sige, at vi har opsparet en ret betydelig Kapital med de Bidrag, vi hidtil har haft. Der vil dog gaa en rum Tid, inden vi kan benytte os af Reservefonden. Lad os derfor vente en Kongresperiode endnu med de andre 25 Øre, og lad os saa se, hvorledes Stillingen til den Tid er.

Carl Knudsen, Aarhus foreslaar et ensartet Kontingent. Johs. Sjælland, Aarhus, er enig med Hovedbestyrelsen, men slutter sig til Carl Knudsens Forslag om et ensartet Kontingent. — Mich. Nielsen, Vejle: Uoverensstemmelsen med Ipsen er kun et Tidsspørgsmaal. Den Fare, at Medlemmerne ikke meldte sig ind i C.-O., men kun staar med det ene Ben indenfor — i Arbejdsløshedskassen — betegnede Tal. som en udmærket Lejlighed til at bearbejde dem for en Indmeldelse i C. O. — Chr. Karlsen, Kjøbenhavn, kan ikke indse, hvorledes man i Kjøbenhavn skulde kunne administrere for 50 Øre.

Forretningsføreren tilraader at stemme for Forhøjelsen paa de 50 Øre. Faren som Ipsen understregede, tror Tal. ikke stærkt paa; det vilde ikke komme til at dreje sig om 50 eller 25 Øre. — Carl Knudsens Forslag finder J. J. upraktisk.

Forslaget vedtages derefter med 11 Stemmer mod 6.

Hovedbestyrelsens Forslag vedrørende særlige Understøttelser af Reservefondens Midler, „hvor ganske særlige Forhold taler derfor, og det anses foreneligt med C. O.s Tarv, i Tilfælde af uforskyldt Trang" — foranlediger nogen Diskussion.

A. Ipsen, Hjørring, er ikke tilfreds med Tilføjelsen „ganske særlige Forhold", idet I. ikke finder denne Form nødvendig.

Forretningsføreren forsvarer Tilføjelsen „ganske særlige Forhold", idet der netop maa være saadanne særlige Forhold til Stede, for at Forretningsudvalget kan bevilge Understøttelse udover de i Arbejdsløshedskassen fastsatte Bestemmelser. — Forslaget vedtages.

Ordstyreren (Andreasen): Vi har derefter tilendebragt Forhandlingerne af denne vigtige Sag. De har skabt en god Basis for Forslaget paa dets Vej til den kommende Kongres, hvor jeg haaber, det vil blive vedtaget. Jeg vil hæve Mødet, idet jeg ud-

taler min Glæde over dets gode Forløb. Repræsentantskabsmødet hæves derefter Kl. 7.45.

Conto pro diversi.

BETÆNKNING OM BUTIKSLUKNINGSLOVEN.

Det af Folketinget nedsatte Udvalg om ovennævnte Lov har den 17. Februar afgivet en Betænkning, hvoraf man tør slutte, at Lovens Gennemførelse endelig kan ventes i den nærmeste Fremtid. — Udvalget har delt sig i et af Radikale og Socialdemokrater bestaaende Flertal og et Mindretal af Højre- og Venstremedlemmer. Betænkningen indeholder bl. a. følgende:

Kunder, der opholder sig i Forretningslokaler, naar der skal lukkes, kan ekspederes efter Lukketid. — Bestemmelsen om en Minimalhviletid bortfalder, men Flertallet udtaler, at det er med Betænkelighed, at det er gaaet med dertil og kun af Hensyn til de utvivlsomme Fremskridt, Loven vil bringe, hvorfor de har ment det forsvarligt at lade Bestemmelsen udgaa for at opnaa Enighed i Udvalget.

Mindretallet ønsker at pointere, at naar det deltager i det samlede Udvalgs Indstilling, er det ikke, fordi det ubetinget sympatiserer med alle Lovens Bestemmelser. Den enstemmige Indstilling er Udtryk for en Overenskomst, ved hvilken man fra anden Side har givet Afkald paa Bestemmelser og nye Krav, der efter Mindretallets Mening ikke burde indføres i Lovforslaget.

Ifølge Betænkningen overlades det Kommunalbestyrelserne gennem en af Indenrigsministeren stadfæstet Vedtægt at paabyde 7-Lukning for hele Aaret eller enkelte Maaneder. Paa lignende Vis kan Søndagsarbejde efter Kl. 9 Formiddag forbydes og Siddepladser til Brug for Personalet paabydes indført i Butikker, Udleveringssteder og paa Apoteker. —

Vi skal senere komme tilbage til Betænkningen og de paagældende Rigsdagsforhandlinger.

REFERAT AF HOVEDBESTYRELSESMØDET,

der afholdes i Kjøbenhavn den 20. Februar fremkommer i næste Nummer, som ogsaa vil bringe flere indsendte Artikler og Referater, der maa udgaa af nærværende Nummer af Hensyn til Repræsentantskabsmødets Forhandlinger. For allerede nu at bringe et Referat af disse udkommer „D. H. K. M. T." denne Gang med et Par Dages Forsinkelse.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Aalborg—Nørre Sundby. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Onsdag den 24. Marts Aften Kl. 9 prc. paa Hotel „Hafnia" med følgende Dagsorden: 1. Beretning for det forløbne Halvaar, 2. Regnskabets Fremlæggelse og Godkendelse, 3. Lovændringer, 4. Eventuelt. Man forventer, at samtlige Medlemmer give Møde til Behandling af denne vigtige Dagsorden, hvis vigtigste og mest interessante Punkt dækkes af „Eventuelt". — Mød derfor Alle og mød præcis!

Bestyrelsen.

Aarhus. Afdelingen afholder ordinær Generalforsamling den 18. Marts d. A. *Bestyrelsen.*

Esbjerg. Foreningen afholdt Tirsdag den 9. Febr. et vellykket Medhjælpermøde paa „Paladshotellet" med Hovedbestyrelsesmedlem N. C. Nielsen, Kolding, som Taler. Herr N. omtalte meget udførligt Medhjælpernes Stilling, og hvor daarligt Betingelserne var for at blive selvstændig.

I Kjøbenhavn var det f. Eks. saaledes, at Halvdelen af de Forretninger, der startedes dér, gik i Stykker inden 2 Aar. Ligeledes omtalte Taleren Organisationens Virksomhed og Formaal, og Pligten vi havde overfor os selv og vore Standsfæller, og de Rettigheder, vi kunde gøre Krav paa. N. omtalte ogsaa Lærlingenes Uddannelse og pointerede, at det burde være saaledes, at kun Faguddannede havde Lov til at uddanne Lærlinge, for at disse kunde faa en saa betryggende Uddannelse som mulig. Endvidere stod den aandelige og kulturelle Udvikling blandt Handels- og Kontormedhjælperne en Del tilbage i Sammenligning med mange andre Fag. Til Slut omtalte Herr N. Livet i Afdelingerne og betonede, at Esbjerg Afd. stod langt tilbage i Forhold til de fleste andre Afd., samt udtalte Ønsket om, at Foreningen her snart maatte komme frem i første Række, som den havde været det tidligere, for at dette kunde ske burde alle Medlemmerne være med til at arbejde derfor, og ikke lade det hvile paa Bestyrelsen alene.

Derefter talte C. C. Knudsen, bl. a. om Afdelingerne her paa Vestkysten og betonede, at i Byer som Herning, Holstebro, Lemvig og Thisted var nu næsten Alle Medlemmer, hvilket ogsaa burde være Tilfældet her i Byen. K. haabede at dette Møde maatte blive et Vendepunkt i Afd. Historie, saaledes at den fra nu af var vaagen og virksom, og udbragte til Slut et Leve for Foreningen. — Efter Mødet samledes alle Deltagerne ved Kaffebordene, hvor Herr N. læste nogle gemytlige Historier som gjorde megen Lykke og rigtig satte Humør i Selskabet. Det var en baade belærende og fornøjelig Aften, hvortil var mødt en Del udenforstaaende, som indmeldte sig, saaledes at Foreningen samme Aften blev beriget med 15 Medlemmer.

Kun maa det beklages, at en stor Del af Medlemmerne svigtede denne Aften, hvorfor det ikke kan siges for tidt: Kom til Møderne! — Læs Bladet! — Agiter alle for nye Indmeldelser i C. O.! *C. C.*

Kjøbenhavn. Tirsdag den 19. Januar talte Herr cand. polyt. E. Dehn om Leo Tolstoj og hans Værker. Herr D. gav en detailleret Fremstilling af den store Digters Udvikling, fra hans Ungdom som Adelsmand og Officer og til den bundreligiøse Askét og Social-Reformator, han blev. T. skælnede stærkt mellem Kristendom og Kirke, og stemplede det som hedensk, naar Kirken velsigner Vaabnene. Den russiske Bondes simple Opfattelse af den oprindelige kristne Religion blev hans Grundsyn. Alle hans sociale Bøger er fortrinsvis Kamp mod Militarismen og den russiske Kirke; thi siger T., der maa gaa en rød Traad gennem al Kunst, for at den skal være berettiget og nyttig. Forfatteren og Maleren maa tilsigte noget bestemt med sin Produktion, hvis ikke er den kun skadelig og værdiløs. Tolstojs Grundsynspunkt var vendt mod al Vold, saavel af enkelte Personer som af Staten, f. Eks. Love, Fængsler, Regering. Han var en Slags kristelig Anarkist og saa ikke med særlig Sympati paa Social-Demokratiet; thi det vil ogsaa ved Lov komme til at begaa Vold. Ej heller de Revolutionære havde hans Tilslutning, thi det er lige saa urigtigt paa deres Maade at ville opnaa bedre Kaar, det er ogsaa Voldsmagtens Vej; hellere maa man taale og lide — Vold avler kun Vold. Statsmagt er ikke andet end Egoisme, og Samfundsordningen bør opretholdes gennem Foreninger.

Cand. Dehn kom herefter nærmere ind paa Tolstojs Agitation mod Krigen og udtalte blandt andet: „Tolstojs Tanker kan ikke siges bestemt at have haft nogen dybere Indflydelse i vore Dage, hans Idéer vil først i kommende Slægtled blive virkeliggjorte; men de vil faa mere og mere Indflydelse. Og selvom man ikke under de nuværende Forhold kan nægte at gøre Krigstjeneste, kan man undlade at forsvare Krigen, skønt den fra alle Sider gøres til en Forsvarskrig".

Der er Tegn paa, at Kirken vil ændre sit Syn paa Militarismen. Rundt om i Landene stiftes kristelige Fredsforeninger, her „Kristelig Fredsforbund"; i Sverrig bestaar en Forening paa 4000 Mennesker, der ikke vil gaa i Krig, stiftet af en Præst, og denne Forening har faaet Lovens Anerkendelse. Ogsaa Quækerne nægter at gøre Krigstjeneste. Taleren sluttede sit tankevækkende Foredrag med at nævne, at Luxemburg, der ingen Soldater har, kunde derfor ikke begaa Vold, og har faaet Erstatning for den mod dette Land ydede Vold, hvilke viser, at det bedste Forsvar er ikke at forsvare sig med Vaabenmagt.

Foredragsholderen hilstes med kraftigt Bifald. *C. H.*

Tirsdag den 26. Januar talte cand. mag. Vilh. Rasmussen om Japan i Fortid og Nutid. Taleren omtalte i et udførligt og velholdt Foredrag den kolossale Udvikling, som havde fundet Sted i Japan siden Landet i Midten af forrige Aarhundrede blev oplukket for Europæerne. Omkring Aarene 1640—50 blev Japan lukket for al Tilgang af Fremmede, og Landet var i ca. 200 Aar fuldstændig aflaaset fra Omverdenen, indtil det, ca. 1860 paa Foranledning af Amerikanerne, igen blev lukket op. Medens den øvrige Verden i den mellemliggende Tid var gaaet frem i Kultur og Civilisation, med Opfindelser og Opdagelser, stod Japan endnu paa samme Udviklingstrin som i det 16. Aarhundrede. Landet var inddelt i ca. 250 Len, hvor de forskellige Lensmænd regerede som Konger. Man kæmpede endnu i Rustninger, som i Middelaldren, og Befolkningen var inddelt i Klasser, hvoraf Landmændene var de fornemste, medens Handelsstanden var den ringeste,

og Skuespillerne regnedes overhovedet ikke for Mennesker. Det varede dog ikke længe inden Japanerne kom med i den almindelige Udvikling, og det ikke alene saaledes, at de benyttede de andre Landes Opfindelser; nej; de blev selv skabende, og nogle af de største og betydningsfulde Opfindelser stammer fra Japan. Taleren skildrede, hvorledes Japan ved sin Hær og Flaade har svunget sig op til en Stormagt, der endog i den store Krig med Rusland forstod at hævde sig. Fra at være et forbrugende Land, er Japan nu blevet et Land med en voksende Udførsel til de fleste Lande. Japans Maal var at tilvende sig de forskellige europæiske Kolonier, og dens Erobring af den tyske Koloni Kiautschou, under den nuværende Krig, var et Led i Bestræbelserne for at naa dette Maal. Dens Haab var at faa sine Stammefrænder, Kineserne, vækkede for i Forening med disse at rejse sig mod Europa. Man kan saaledes med Berettigelse tale om „den gule Fare". — Taleren sluttede med at omtale de indre japanske Forhold; hvorledes Arbejderen havde en utrolig Arbejdsevne; en Arbejdsdag paa 18 Timer var ganske almindelig; og han udbyttedes for en ringe Løn. Hvorledes f. Eks. unge Piger lod sig fæste paa Fabriker for 5 Aar ad Gangen, og der levede under de usleste og sundhedsfarligste Forhold. Japanerne havde endnu ikke faaet Øjnene op for Arbejdernes Betydning, og det var i Virkeligheden det eneste de endnu havde at lære af Europa. — Foredraget, der helt igennem var præget af Talerens store Kendskab til Japan og japanske Forhold, paahørtes med største Interesse af en talrig Forsamling. *H. H.*

Tirsdag den 9. Februar talte Herr Folketingsmand, Redaktør Johs. Fog-Petersen om 7-Lukningsloven. Paa en meget indgaaende Maade klarlagde Taleren Lovens Behandling fra Samlingen 1913—14 til Dato. Herr Fog-Petersen sluttede sit Foredrag med at udtale Haabet om, at Loven maatte blive vedtaget, omend det vilde blive i en noget ændret Form fra den Centralorganisationen kunde ønske, „men Kravene om en retfærdig Beskyttelse fra Samfundets Side overfor Handels- og Kontormedhjælpernes Tusinder vil komme igen. Derfor arbejd endnu mere energisk for Deres Organisation, læg Dokumenterne paa Bordet; de tørre Tal virker bedst og kraftigst. Jeg ønsker Deres Organisation al Fremgang og Lykke."

Den i Medhjælperkredse højtskattede og populære Foredragsholder lønnedes med et mægtigt Bifald som Tak for sit Foredrag og sit Arbejde for Medhjælpernes Sag. *C. H.*

Halvaarlig Generalforsamling afholdtes den 16. Febr. Ca. 150 Medlemmer var til Stede. Formanden bød Velkommen, hvorefter Forretningsfører Jens Johansen valgtes til Dirigent. Denne takkede for Valget og bad Forsamlingen huske paa, at selv om Meningerne maaske kunde brydes noget stærkt paa enkelte Spørgsmaal, mente begge Parter det til bedste for Organisationen. Oplæste Dagsordenen: 1) Beretning. 2) Indmeldelse i Arbejdernes Fællesorganisation. 3) Indkomne Forslag. 4) Eventuelt.

1) Formanden, Herr Martin Pedersen, aflagde Beretning, omtalte Krisens Virkninger og den Maade, hvorpaa disse var benyttede i Agitationens Tjeneste. Afdelingen var i Løbet af Halvaaret gaaet stærkt frem, saaledes at Medlemsantallet nu var 721. Omtalte Retshjælpens og Arbejdsløshedskassens Virkning. Overenskomsterne med Brugsforeningerne var i Anledning af Krisen stillet i Bero, men vil nu atter blive optaget. Berørte Medlemsmøderne, omtalte Redaktørens Cirkulære om Arbejdsforholdene og sluttede med at meddele, at der var startet en Diskussionsklub og et Sangkor. Efter et kort Replikskifte godkendtes Beretningen.

2) Formanden forelagde Forslaget, der efter Behandling paa 2 Bestyrelsesmøder var enstemmigt vedtaget af Fællesbestyrelsen. Omtalte indgaaende de forskellige Sider ved dette og anbefalede Forslaget til enstemmig Vedtagelse. Der fandt en længere Diskussion Sted, hvor Oppositionen gjorde gældende, at Forslaget burde afgøres paa Kongressen, medens der ikke kom Modstand mod selve Forslaget til Orde. Det vedtoges sluttelig med 60 Stemmer mod 26 at indmelde sig i Arbejdernes Fællesorganisation. 3) Der var indkommet Forslag fra et Medlem om, at en af Mødeaftenerne i hver Maaned benyttedes til selskabelig Sammenkomst. Dette forkastedes med stor Majoritet. Dirigenten sluttede Generalforsamlingen med at udtale Haabet om, at det vedtagne Forslag i endnu højere Grad maatte fremme vort Arbejde, og udbragte et Leve for C. O. — Straks derefter afholdt Afdelingerne Generalforsamling med Dagsorden: Valg af Bestyrelse og Suppleanter:

Kontor-Afdelingen: Til Formand genvalgtes Jens Johansen. Næstformand C. Hammer, Sekretær Johs. V. Larsen (Nyvalg). Suppleanter Sofus Petersen og P. Nørgaard.

Kolonial-Afdelingen: Formand Sigfred V. West, Næstformand H. P. Jensen, Sekretær H. H. Rasmussen (Nyvalg), Suppleanter Robert Carlsen og Poul Poulsen.

Manufaktur-Afdelingen: Formand E. S. Schibler, Næstformand M. Østerling, Sekretær P. Petersen, Suppleant J. Chr. Lund.

Central-Afdelingen: Formand Knud B. Knudsen, Næstformand Marius C. Jacobsen (Nyvalg), Sekretær Frk. Agnes Christoffersen (Nyvalg), Suppleanter Frk. Hulda Jensen og S. Bjørnsen.

Boghandler-Afdelingen: Formand Peter Wraae, Næstformand Alfr. V. Schmidt, Sekretær D. Schmoll (Nyvalg). Suppleanter W. Schultz og Helmer Olsen. *H.*

Odense. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Tirsdag d. 2. Marts Kl. 8¾ paa Fyens „Forsamlingshus". Dagsorden: 1. Valg af Dirigent, 2. Formanden aflægger Beretning, 3. Kassereren fremlægger Regnskabet, 4. Valg af Formand, 5. Valg af 5 Bestyrelsesmedlemmer, 6. Valg af 2 Revisorer, 7. Valg af 2 Suppleanter, 8. 2 Delegerede til Kongressen i Aarhus 1915, 9. Fremkomne Forslag, 10. Eventuelt. Forslag, som ønskes behandlet paa Generalforsamlingen, maa være Formanden, Oluf Christensen, Nedergade 19, i Hænde senest 4 Dage før denne. Se iøvrigt § 19.

Bestyrelsen.

Tirsdagen d. 16. Februar afholdt Foreningen en i alle Maader vellykket selskabelig Sammenkomst paa „Fyens Forsamlingshus". Der var Musik, Sang, Oplæsning samt Pakkefest med afsluttet Kaffebord og en „Svingom" til Kl. 12½. Glædeligt at se Medlemmerne møde, men endnu mere prisværdigt, om de ogsaa indfandt sig, naar Foreningen kalder til det mere alvorlige og faglige Samvær. Mød altid naar Foreningen kalder!

Oluf Christensen.

Randers. Generalforsamling afholdes Onsdag d. 3. Marts Kl. 9 Aften Dagsordenen vil forinden være meddelt Medlemmerne.

Frk. A. Mortensen, der under den tidligere Kasserers Indkaldelse har besørget Kasserer-Forretningerne, har nu overtaget Posten som Kasserer; Sekretær er derefter Herr Johan K. Kjeldsen.

Søndag den 20. Januar afholdt Foreningen sin aarlige Stiftelsesfest med Underholdning af Herr Skuespiller Mar. Berggren, Kjøbenhavn. Festen havde udmærket Tilslutning og var særdeles vellykket; den sluttede med et muntert Bal! Ja! — naar der er Fest, møder Medlemmerne i sluttet Trop, men naar det gælder vore ugentlige Møder, er det noget helt andet, — der har i Aar været to Indledninger om faglige Emner af Herr Journalist P. Mejlby og Formanden, Herr P. Jensen, samt Oplæsning af d'Herrer A. Andersen og G. Neidhardt, og det har vist sig, at hvad enten det gælder et fagligt Emne eller en fornøjelig Aften, kan der ikke samles mere end ca. 20 Medlemmer. — Kan Medlemmerne da ikke bringes til at indse, at det er svært for en Bestyrelse at interessere sig for at skaffe Indledere, og at det er svært at faa Indleder igen, naar han ved sin sidste Indledning har talt for kun 10 pCt. af Medlemmerne.

Jeg finder det ulige mere interessant, at høre en faglig Indleder eller en fornøjelig Oplæser, end at sidde paa en Restauration; det taler til liden Ære for de paagældende Medlemmers kulturelle Standpunkt, naar de synes at være af en anden Opfattelse. *Kjeld.*

Silkeborg. Søndag den 7. ds. afholdtes paa „Sommerlyst" en selskabelig Sammenkomst. Der indledtedes med Oplæsning af Herr Stabell og sluttede med en Svingom. Ved det fælles Kaffebord gav Herr C. Lyngbye et Par Sangnumre.

Onsdag den 10. afholdtes Møde paa Hotel „Silkeborg", hvor Herr Redaktionssekretær Dyhrhøj holdt et Foredrag om det internationale Verdenssprog „Esperanto". — Taleren skildrede Sprogets Oprindelse og dets store Fremgang i den forløbne korte Tid siden dets Fremkomst. Dette udmærket tilrettelagte Foredrag sluttede med, at Herr D. læste en Prøve paa „Esperanto" og et Par mindre smaa Fortællinger paa Jydsk. *D.*

Centralorganisationen er danske Medhjælperes eneste faglige Værn, — derfor Din Organisation.

Udg. af Centralorganisat. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Khvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Khvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 6. 15. Marts 1915. 15de Aargang.

RENT FLAG.

INDMELDELSEN af „Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Kjøbenhavn" i den lokale „Arbejdernes Fællesorganisation" har bragt Uro i Andedammen.

Saaledes udtaler „Børsen" Forhaabning om, at „de Medhjælpere, der har ladet sig lokke ind i Organisationen, fordi denne i sit Program udtrykkelig erklærer sig upolitisk, nu finder Anledning til at træde ud af denne Organisation, hvis fremtidige Arbejde maa være at modarbejde det fri Initiativ og arbejde hen imod en Samfundsordning, der afskaffer Købmandsstanden", og Fagbladet „Manufakturisten", der omfatter vor Centralorganisation med særlig Bevaagenhed, resumerer sine i Indholdet lidet logiske, men i Formen saa meget mere ubeherskede Udfald, i følgende Salut: „Selv om vi absolut maa fordømme den trufne Beslutning — — maa vi indrømme, at vi meget bedre kan lide „Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation", efter at den har tonet rent Flag — thi nu véd vi da hvad den vil". Og paa den anden Side tillægger en anonym Indsender i „Soc. Dem." Indmeldelsen en Betydning, der — ud fra den diametralt modsatte Betragtningsmaade — ejheller staar i passende Forhold til Sagens Realitet.

„Arbejdernes Fællesorganisation" — ikke at forveksle med „De samvirkende Fagforbund" — er en Sammenslutning af de kjøbenhavnske Fagforeninger „til Fremme af Fagforeningernes og Arbejdernes almindelige Interesser". Dettè Formaal søges opnaaet ved Møder og Sammenkomster — bl. a. er der oprettet en Læsestue for arbejdsløse Medlemmer — om saadanne Forhold, der har særlig Krav paa Fagorganisationernes Opmærksomhed. Organisationer, der modarbejder den samlede Arbejderbevægelse, kan selvsagt ikke optages eller forblive i Fællesorganisationen. Iøvrigt er denne uden lovhjemlet Ret til at opkræve Strejkebidrag eller paalægge Medlemmerne andre Ydelser end den procentuelle Udredning af Administrationsudgifterne.

Indenfor vor Centralorganisation kan der naturligvis herske delte Meninger om denne Indmeldelses Betimelighed. Men Beslutningen er i alle Henseender formelt uangribelig og i Overensstemmelse med det Selvstyre, Centralorganisationens Love hjemler enhver af vore Afdelinger. Og det kan i denne Forbindelse ikke lades ude af Betragtning, at Beslutningen er taget med absolut Enstemmighed af den kjøbenhavnske Fællesbestyrelse, omend vel Motiverne for de enkelte Medlemmer kan være nuancerede.

Alle Meningsnuancer, i og udenfor Fællesbestyrelsen, maa imidlertid forenes i den Grundbetragtning, at der mellem Handels- og Kontormedhjælperne som Lønarbejdere og andre arbejdstagende Medborgere bestaar et vist socialt Interessefællesskab.

Selv om den paagældende Beslutning i nogle Medlemskredse opfattes som en Gestus, der uden Skade kunde være undladt og hvis øjeblikkelige Betydning man iøvrigt kan diskutere, vil der fornuftigvis ikke herske dybere Meningsforskel om den bærende Idé for Indmeldelsen. Thi der bestaar ingen Væsensforskel mellem vor Centralorganisation og andre faglige Sammenslutninger, og alene vort Forbunds svigtende faglige Aktionsevne afholder os fra at benytte nøjagtig de samme Midler, som andre Fagforbund, ogsaa udenfor de egentlige Arbejderes Kreds, bringer til Anvendelse, for at hævde og højne deres Medlemmers sociale Vilkaar. Her gælder det nemlig som uomgængelig Grundsætning, at vil man Maalet, maa man ogsaa ville Midlerne.

Naar imidlertid en Del af Principalpressen uforbeholdent tillægger de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i Fællesorganisationen ensidige partipolitiske Motiver, er disse Principalorganer geraadede paa vildsomme Veje. Thi denne Foranstaltning, der udelukkende skal vurderes paa Baggrund af den skildrede faglige Synsmaade, hverken kan eller bør forpligte Organisationen eller udnyttes i partipolitisk Øjemed. Centralorganisationens hidtidige retlinede Kurs, uden politisk Misvisning, skal ogsaa fremtidig bibeholdes, og Forsøg paa Ændring deri vilde utvivlsomt blive imødegaaet med Styrke af alle dem, der uansét politiske Meningsforskelligheder, forenes i samdrægtigt og loyalt Arbejde for de faglige Opgavers Mængde. Hidtil har

vor Organisation givet et samlende Udtryk for dansk Medhjælperbevægelse, og denne Enhed bør følgelig ogsaa fremtidig bevares. Erfaringerne udefra viser med talende Tydelighed, at enhver Indblanding af partipolitiske Bestræbelser uomgængelig fremkalder Spaltning i Medhjælperbevægelsen, medfører Splittelse og indbyrdes opslidende Kampe, der kun ilde baader dem, der som de økonomisk Svage netop har al Anledning til ubrødeligt Sammenhold.

Centralorganisationens Principer eller Taktik er ikke undergaaet Forandring efter Kjøbenhavner-Beslutningen, men det kan i denne Forbindelse ikke noksom fremhæves, at man fra alle Sider indenfor vor Organisation, fremtidig som forhen, bør samles om vort gamle Enhedsmærke — det rene faglige Flag.

Hovedbestyrelsesmødet.

LØRDAG den 20. Februar afholdt Centralorganisationens Hovedbestyrelse sit ordinære halvaarlige Møde paa Hovedkontoret i Kjøbenhavn. — Samtlige Medlemmer, undtagen Bogholder Poul Jensen, Vejle, deltog i Mødet.

Efter Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Protokoller var oplæst og taget til Efterretning, fulgte

FORRETNINGSFØRERENS BERETNING.

Jens Johansen kunde i sine indledende Bemærkninger glædeligvis meddele, at den herskende Krise ikke for vor Organisation havde medført saadanne Følger, som forudsat ved de paa forrige Hovedbestyrelsesmøde tagne Beslutninger, men naturligvis var de urolige Tider — og de store Militærindkaldelser — ikke gaaet sporløst hen over os. Saaledes var der en følelig Nedgang i Indtægterne. Medlems-Afgangen havde faaet ny Næring, og derfor bredt sig endnu mere i Beretningsperioden, til Skade for det reelle Resultat i Henseende til Medlemsfremgang. Paa den anden Side havde de for Medhjælperne som for andre Lønarbejdere, f. T. eksisterende usikre Forhold, der ogsaa er en Følge af hele den ekstraordinære Situation, sikkert bevirket, at adskillige havde faaet Øjnene opladt for, hvad en stærk Organisation betyder for Standen som for den Enkelte, og Tilgangen af nye Medlemmer var, maaske netop derfor, endog over Middel, ja, i de sidste Maaneder, af det svundne Aar endda udmærket.

I Beretningsperioden var der ingen Afdelinger opløst, men derimod oprettet 2 nye — Brønderslev og Ringsted. Der er saaledes nu 67 mod 65 ved sidste ord. Møde. Formentlig vil den nærmeste Tid bringe nye Afdelinger i Holbæk og Nykøbing S., hvor der f. T arbejdes derfor.

Af Afdelingerne med særlig Fremgang nævnes Kjøbenhavn, Herning, Nykøbing F., Silkeborg, Thisted, Fredericia, Nykøbing M., Stubbekøbing, Horsens, Esbjerg, Viborg, Hjørring, Lemvig, Hillerød. Maribo, Skanderborg, Slagelse, Sorø, Vordingborg, Løgstør, Roskilde. — Der var ogsaa enkelte Afdelinger, som var gaaet til den anden Side, men dog ikke i nogen særlig foruroligende Grad — nærmest en forbigaaende Stagnation. Af virkelig svage Afdelinger fandtes kun Ebeltoft, Nibe, Odder og Storehedinge, men Forholdene var dog sikkert ikke vanskeligere, end at en enkelt interesseret og energisk Kollega sikkert paany kan bringe disse Afdelinger paa Fode.

Den reelle Stigning i Medlemsantallet var godt 200, et Resultat som naturligvis burde være adskilligt større, men alligevel maatte anses tilfredsstillende i Betragtning af de vanskelige Arbejdsbetingelser, Beretningshalvaaret havde frembudt. Alene den Omstændighed, at et meget stort Antal af vore mest virksomme Tillidsmænd i Afdelingerne har været — og delvis endnu er — indkaldt til Sikringsstyrken, forringer vore agitatoriske Muligheder; thi de store Resultater opnaas ikke ved Møder alene, men ved det lokale Arbejde, som i velledede Afdelinger udfoldes efter Møderne.

Agitationen udadtil har været ført med Energi. Der har været afholdt 58 offentlige eller delvis offentlige Møder, hvor Hovedbestyrelsesmedlemmer og andre af Organisationens Talere har holdt de indledende Foredrag, og der har været afholdt 4 Stævner ligeledes med faglige Foredrag. Desuden har saavel Hovedbestyrelsesmedlemmer som andre Tillidsmænd talt ved en Mængde Medlemsmøder i Afdelingerne.

Forretningsføreren omtalte Pladsanvisningen, som han beteg-

Udkast til Vedtægt

for

Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

I det Efterfølgende bringer vi det af Repræsentantskabsmødet vedtagne Udkast til Vedtægt for den statsanerkendte Arbejdsløshedskasse. De tre sidste Afsnit „Hovedbestyrelsen", „Delegeretmøderne" og „Regnskabsvæsenet" maa af Pladshensyn udgaa til næste Nummer, der ligeledes vil indeholde de af Statsanerkendelsen nødvendiggjorte Ændringer til C. O.' Love og de nye Regler for Pladsanvisningen.

Formaal og Hjemsted.

§ 1.

Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark, som har Hovedsæde i Kjøbenhavn, har til Formaal at sikre sine nydende Medlemmer gensidig Hjælp i Tilfælde af Arbejdsløshed, der ikke er begrundet ved de i denne Vedtægts § 13 ommeldte Aarsager.

Optagelse.

§ 2.

Kun ubemidlede Handels- og Kontormedhjælpere, som er knyttede til en Branche af Handels- og Kontorfagene og bosatte i Danmark, kan optages som nydende Medlemmer i Arbejdsløshedskassen.

Ingen, der er under 18 eller over 60 Aar, kan optages som nydende Medlem.

Medhjælpere under 17 Aar og Lærlinge kan dog optages som bidragydende Medlemmer, men Understøttelse kan i intet Tilfælde ydes før efter det fyldte 18. Aar og efter fuldendt Læretid.

Optagelse i Kassen som nydende Medlem kan ikke nægtes nogen, naar han (hun) fyldestgør de ovenfor angivne Betingelser (jfr. dog § 5).

§ 3.

Som bidragydende Medlemmer optager Kassen andre Mænd og Kvinder, som vil støtte Kassen uden dog at have Ret til Hjælp af denne. Saadanne Medlemmer kan senere overgaa til at blive nydende Medlemmer, forsaavidt samtlige de i saa Henseende fornødne Betingelser er til Stede, dog uden Hensyn til Alder, saafremt de er indtraadt som bidragydende Medlemmer inden deres 60. Aar.

Nydende Medlemmer, der ikke kan anses for ubemidlede, maa enten overgaa til at være bidragydende Medlemmer (med hvilende Medlemsret) eller udtræde af Kassen.

Bidragydende Medlemmer, som i Henhold til nærværende Paragraf overgaar til at blive nydende Medlemmer, har dog først Ret til Understøttelse efter at have været nydende Medlem i mindst 1 Maaned.

Lærlinge, der optages som bidragydende Medlemmer før det 17. Aar, betaler i maanedligt Bidrag 25 Øre; efter at være fyldt 17 Aar, betaler de nydende Medlemmers Kontingent (50 Øre).

nede værende i Opgang, væsentlig dog i Kjøbenhavn, men ogsaa adskillige Provinsafdelinger placerer ledige Medlemmer indenfor deres Omraade. Det syntes imidlertid som om Afdelingerne stadig savnede Forstaaelsen af, at de selv maatte virke med til, at denne Side af Virksomheden udvikledes i stærkere Grad end hidtil. Det samme gælder Oplysningsbureauet, som ejheller har Afdelingernes Bevaagenhed i særlig Grad, hvorimod Medlemmerne i stedse stigende Omfang benytter sig af Bureauet for at værge sig mod daarlige Arbejdsgivere. Imidlertid raader vi kun over ca. 1350 Oplysninger, — et Tal der forlængst burde være fordoblet.

Efter at have omtalt en Række andre Spørgsmaal, Statistiken, som kunde ventes omkring April, og som efter „Det statistiske Departement's Udtalelse var meget tilfredsstillende; Butikslukningslovens trælsomme Gang gennem Rigsdagen, Arbejdet for den frivillige 7-Lukning og „Krigs-Syvlukningen", der kastede et ejendommeligt Skær over Principalernes „principielle" Modstand mod den tidligere Lukning; Kvartalsberetningerne fra Afdelingerne o. s. v. — sluttede Forretningsføreren sin Beretning med en Omtale af Arbejdsløshedskassen, paa hvilken den herskende ekstraordinære store Arbejdsløshed naturligvis havde sat sine tydelige Spor, men heldigvis ingenlunde i det Omfang, som forudsat paa sidste Møde. Forretningsføreren pegede paa, at man dog ikke af det efter Forholdene rolige Halvaar skulde lade sig forlede til at tro, at Faren var overstaaet; thi det kunde anses utvivlsomt, at Sikringsstyrkens Hjemsendelse vilde betyde, at meget store Krav rejstes paa Arbejdsløshedskassen, idet man maatte erindre, at ca. $12^1/_2$ pCt. af vore udlærte Medlemmer i Øjeblikket var indkaldt.

I Beretningsperioden var indgaaet 106 Begæringer mod 46 i forrige Halvaar, og udbetalt i Understøttelse Kr. 1763,05 mod Kr. 953,60 i den forudgaaende Periode. Til Afdeling B. var indsendt 11 Andragender, og heraf bevilget 6. Det udbetalte Beløb af denne Afdeling androg dog endnu kun Kr. 228,00.

VORE FINANSER.

Regnskaberne for afvigte Halvaar $^1/_7$—$^{31}/_{12}$ 1914 udviste, ligesom den forudgaaende Regnskabsperiode, en betydelig Forøgelse af vore Beholdninger. Den samlede Formue androg pr. 31. December 1914 ialt Kr. 55.540.73. Heraf udgjorde Arbejdsløshedskassens Reservefond Kr. 16.899.66; det faglige Understøttelsesfond ejede Kr. 33.100.45 og Centralorganisationen disponerede over Kr. 5.540.62. Selv om der netop indenfor Beretningsperioden er stillet ekstraordinært store Krav til vore understøttende Fonds, er Formueforøgelsen — ca. Kr. 8.000.00 — dog af samme Størrelse som i det foregaaende Halvaar.

Regnskabs-Oversigterne og vore udestaaende Fordringer, der bestandig reduceres og iøvrigt ikke foranledigede særlig Forhandling, toges til Efterretning.

Forretningsføreren meddelte, at vor Bankforbindelse ikke paa nærværende Tidspunkt kunde tilraade det paatænkte Køb af Kreditforenings-Obligationer. Senere, belejligere Dispositioner, overlodes til Forretningsudvalgets Afgørelse.

INDMELDELSE I ARB. FÆLLESORGANISATION.

Den ca. 2 Timers Debat, der fulgte efter Forretningsførerens Beretning, samlede sig udelukkende om Formaliteterne ved den af de kjøbenhavnske Afdelinger foretagne Indmeldelse i den lokale „Arbejdernes Fællesorganisation". — Vilh. Hansen kritiserede, at Forretningsføreren uden at forelægge Sagen for Hovedbestyrelsen havde givet sit Samtykke til Indmeldelsen, der eventuelt kunde øve en vis Indflydelse paa C. O.' Taktik. Hertil sluttede sig A. Andreasen og Mich. Nielsen, medens Jens Johansen hævdede, at Lovens § 8, der muligvis kunde være uklart affattet, hjemlede Forretningsføreren Ret til en saadan Afgørelse. Denne Opfattelse fandt Støtte af N. C. Nielsen og Johanne Andersen, idet Sidstnævnte iøvrigt formente, at Fremgangsmaaden meget vel kunde være en anden og fremtidig vilde blive det.

Den livlige Meningsudveksling sluttede med, at følgende Udtalelse vedtoges mod Jens Johansens og N. C. Nielsens Stemmer:

> „Dersom der inden Kongressen 1915 fra Afdelingerne fremkommer Spørgsmaal i H. t. § 8, skal disse i alle Tilfælde forelægges Hovedbestyrelsen, forinden Svar afgives".

Derefter godkendtes Beretningen enstemmig.

REDAKTØRENS BERETNING.

„D. H. K. M. T." havde ifølge Vilh. Hansens Oplysninger udsendt 13 Numre med ialt 150 Spalter, der fordeles over 61 med redaktionelt, 48 med indsendt Stof, 37 Spalter med Afdelings-Referater og 4 med Annoncer. Vor Tidende er for længst ude over Krisens Virkninger og udkommer atter med det normale Antal Sider. — Efter en Oversigt over Perioden, berørte Red.

Bidragydende Medlemmer (med hvilende Medlemsret) betaler et maanedligt Bidrag af 50 Øre. (jfr. § 19.)

§ 4.

Optagelse i Arbejdsløshedskassen finder Sted gennem Lokalafdelingen under Forbehold af Hovedledelsens Godkendelse. Nægtes Optagelsen eller finder Udslettelse af et Medlem Sted, fordi Vedkommende ikke antages at opfylde de i §§ 2 til 3 og iøvrigt foreskrevne Betingelser, kan Paagældende forelægge Arbejdsløshedsinspektøren Spørgsmaalet.

De af Arbejdsløshedsinspektøren trufne Afgørelser kan indankes for Indenrigsministeren, ved hvis Afgørelse det har sit Forblivende.

§ 5.

Kassens Ledelse kan nægte at optage Personer, der af legemlige eller moralske Grunde maa anses for uskikkede til regelmæssig Erhvervsvirksomhed eller til Samarbejde med Arbejdsledere eller Arbejdskammerater. Er saadanne Personer optagne som Medlemmer, er Bestyrelsen berettiget til atter at udelukke dem fra Medlemsret. De af Bestyrelsen i Henhold til denne Paragraf trufne Afgørelser kan indenfor et Tidsrum af en Maaned af Vedkommende indankes for det i Arbejdsløshedskasselovens § 19 omhandlede Nævn, der træffer sin Afgørelse under Hensyn til de i de enkelte Tilfælde særlig foreliggende Forhold. Nævnets Afgørelser kan, ligeledes indenfor et Tidsrum af en Maaned, indankes for Indenrigsministeren, ved hvis Afgørelse det har sit Forblivende.

§ 6.

a) Et paa Grund af Restancer udslettet Medlem, som iøvrigt opfylder Vedtægtens Bestemmelser, kan genoptages mod at betale Restancen samt det siden dets Udtrædelse forfaldne Kontingent, dog ikke ud over Kr. 6.—.

b) Tidligere Medlemmer, som stadig har arbejdet ved Faget som Lønarbejdere og ikke skylder noget til Kassen, samt opfylder Betingelserne for at blive nydende Medlemmer, betaler ved Genoptagelsen Kr. 3.—.

c) Hovedbestyrelsen har dog Ret til at dispensere fra denne Paragraf, baade i op- og nedadgaaende Retning i Tilfælde, hvor særlige Forhold taler derfor og vedkommende Afdeling anbefaler det; i opadgaaende Retning dog ikke udover 2 Aars Kontingent.

Rettigheder og Pligter.

§ 7.

Arbejdsløshed er understøttelsesberettiget, (jfr. dog § 13), naar Vedkommende ikke oppebærer Løn eller anden Understøttelse under sin Arbejdsløshed. Anmeldelse om Arbejdsløshed skal ske til Arbejdsløshedskassen og Pladsanvisningen senest en Uge efter at Opsigelsen har fundet Sted. Undladelse af saadan Anmeldelse rettidig medfører, at Understøttelsesrettens Ikrafttræden kan udskydes med et ligesaa langt Tidsrum, som Anmeldelsen overskrides, dog ikke udover 4 Uger.

Arbejdsløshed, der skyldes Sygdom, er understøttelsesberettiget efter Udløbet af den lovmæssige Opsigelsesfrist, forsaavidt Arbejdsdygtighed atter er indtraadt, hvilket skal godtgøres overfor Kassen ved Indsendelse af Lægeattest.

den i Bladet førte Diskussion vedrørende Indholdet, og bemærkede, at den hidtidige Plan i alt væsentligt burde følges, saaledes at vor Tidende stod aaben for Meningsudvekslinger, der naturligvis maatte være i Samklang med C. O. almindelige faglige Standpunkter og Formaal.

Chr. J. Hendil ønskede en Rubrik „Frit Ordskifte", for at knytte nye Penne til „D. H. K. T. M." og kritiserede, at Artiklen om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse var offentliggjort før Udvalgets Arbejde var godkendt. Hertil svarede Vilh. Hansen, at det m. H. t. Medarbejdere mindre gjaldt Kvantiteten end netop Kvaliteten; den paagældende Artikel skyldtes ikke agitatoriske, men derimod orienterende Hensyn.

Beretningen fandt enstemmig Godkendelse.

RETSHJÆLPEN.

Af Forretningsførerens Redegørelse af denne Gren af C. O.s Virksomhed fremgik det, at følgende Sager, der næsten uden Undtagelse var rejst indenfor Beretningsperioden, verserede for Retten:

1) Burchardt & Søn, Kolding ctr. Ekenberg. E. var ved Underretten idømt Kr. 1000.— i Henhold til Konkurrenceklausul. Overretten stadfæstede Dommen, men ophævede Omkostningerne. Da E. imidlertid stod anført som Grosserer vedtog Hovedbestyrelsen at opgive den paatænkte Appel til Højesteret. Endvidere: 2) Laurids Mortensen ctr. Anton Christensen, Hedensted, 3) L. Madsen ctr. N. P. Nielsen, Vinderup, 4) Chr. Damsgaard ctr. P. Sørensen & Co., Aarhus. 5) R. A. Christensen ctr. N. L. Spangberg, Thisted. 6) Poul Bjerregaard ctr. Bogholdr. Bruun, Roskilde. 7) Rob. Ludvigsen ctr. Red. Chr. Fischer, Ballerup. 8) Carl Petersen ctr. R. Steen Andersen, Maribo. 9) E. M. Jacobsen ctr. Johs. Petersen, Hjørring. 10) A. Plesner Davidsen ctr. A/S Kjøbenhavns Tømmerhdl. 11) Frk. A. Lindstrøm ctr. A/S C. Lunds Margarinefabrik, Esbjerg, 12) Frk. Poula Petersen mod Hovedstadens Compagni for Metal- og Vinduespudsning. 13) N. Andersen ctr. Købmand Niels Jørgensen, Brænderup. 14) Einar Midtgaard ctr. Købmand Fr. Bruun, Vordingborg. 15) Carl Holst ctr. A/S Old England. Kjøbenhavn. 10) Vald. Olsen mod H. H. Bøg. 17) Oscar Møller ctr. Chr. Lauritzen, Hjørring. 18) H. B. Olsen ctr. Kgl. Hof-Fiskehandler Oscar Frederiksen, Kjøbenhavn. 19) Aage Nissen ctr. Lauritz Jensen, Kjøbenhavn, og 20) Jens Hansen ctr. Frk. Karen Flensted, Odense.

Desuden er flere Sager ordnede ved C. O. Mellemkomst uden Sagsanlæg. — Sø- og Handelsretten har endvidere afsagt et Par Domme angaaende indkaldte Medhjælperes Gagekrav; disse Retsafgørelser, der er foranlediget af C. O., har været i Medhjælpernes Favør, hvorved der er opnaaet Præcedens for det paagældende Forhold. Dommene er refererede og kommenterede i vor Tidende.

Det vedtoges at træffe et Arrangement med C. O. juridiske Konsulent, svarende til Retshjælpens nuværende Omfang.

A.-K. STATSANERKENDELSE.

Forslaget fra det den 8. Februar 1914 nedsatte Udvalg, var udsendt til Hovedbestyrelsens Medlemmer og drøftedes indgaaende. Ændringsforslag fra Michael Nielsen og Poul Jensen angaaende Kontingentets Forhøjelse og Forretningsudvalgets Sammensætning opnaaede Flertal ved Afstemningen; enkelte redaktionelle Ændringer vedtoges ligeledes. A. Andreasens Forslag, om at A.-K.s Midler kun kan hæves mod Hovedkassererens og Forretningsudvalgets Underskrifter, vedtoges, men maa — paa Foranledning af Arbejdsløshedsinspektoratet — forandres saaledes, at to kjøbenhavnske Hovedbestyrelsesmedlemmer underskriver.

Sluttelig godkendtes Udvalgets Forslag, der indstilledes til Repræsentantskabsmødet den følgende Dag. — N. C. Nielsen og Chr. J. Hendil undlod at stemme. Sidstnævnte bebudede Ændringsforslag med Henblik paa en Kontingentregulering.

ULYKKESFORSIKRINGSLOVEN.

Angaaende C. O.s Standpunkt til denne Socialreform er der udførligt gjort Rede i „D. H. K. M. T.". Deraf fremgaar det, at Lovforslaget tager Sigte ogsaa paa Handels- og Kontormedhjælperne og iøvrigt fyldestgør vore almindelige Krav til Ulykkesforsikringen.

Forretningsføreren gav derhen hørende Meddelelser, der toges til Efterretning uden Debat.

ANDRAGENDER.

Et Andragende fra de kjøbenhavnske Afdelinger om Agitationstilskud, under Henvisning til de Opgaver, som de lokale Forhold stadig stillede, og den Fremgang, der iøvrigt var opnaaet siden sidste Møde, bevilgedes. Det hidtidige Tilskud af Kr. 100.— pr. Maaned fornyedes uden Diskussion.

Nogle Begæringer om ekstraordinær Understøttelse behandledes og afgjordes under Hensyn til de i hvert enkelt Tilfælde foreliggende Omstændigheder.

Fra de hollandske Fagorganisationer forelaa en indtrængende Opfordring til at yde et Bidrag til den belgiske Arbejderbefolk-

---

§ 8.

Ethvert Medlem, som har betalt Kontingent i de sidst forløbne 12 Maaneder, og iøvrigt opfylder Betingelserne (jfr. §§ 3, 7 og 9) samt derom fremsætter Begæring til Afdelingens Formand paa dertil indrettede Blanketter, og senest en Uge efter sket Opsigelse, har Krav paa Understøttelse efter følgende Skala:

Efter	1	Aars	Medlemsskab	i	90	Dage	a 1 Kr.	pr. Dag
„	3	„	„	i	90	„	„ 1 „ 25	Øre pr. Dag
„	5	„	„	i	120	„	„ 1 „ 50	„ „
„	10	„	„	i	140	„	„ 2 „ 00	„ „

i Løbet af 12 paa hinanden følgende Maaneder. Understøttelsen beregnes af det Antal Dage, Arbejdsløsheden har varet. 1 Maaned regnes lig 30 Dage.

Understøttelse ydes dog ikke for de første 6 Dage af en Arbejdsløshedsperiode.

§ 9.

Værnepligtige er under Indkaldelse fritaget for at erlægge Kontingent, men er desuagtet berettiget til, efter Indkaldelsens Ophør, at erholde Understøttelse, naar de paa det Tidspunkt Understøttelsen ydes, har været Medlemmer af Kassen i mindst 12 Maaneder og indenfor dette Tidsrum har betalt det skyldige Kontingent for mindst 3 Maaneder, og naar behørig Anmeldelse er sket til Arbejdsløshedkassen og Pladsanvisningen, enten ved Tjenestens Begyndelse, eller senest 14 Dage efter at Dagen for den paagældende Vaabenarts Hjemsendelse er almindelig bekendt, eller med 1/4 Aars Varsel.

Ethvert Medlem, der har besøgt en Handelsdagskole, og der gennemgaaet et fuldt Kursus, har Krav paa Understøttelse paa almindelig vedtægtsmæssig Betingelse, naar Anmeldelse derom sker til Pladsanvisningen og Arbejdsløshedskassen med 1/4 Aars Varsel.

Ethvert Medlem, der er fyldt 18 Aar, og efter udstaaet Læretid bliver arbejdsløs, har Krav paa Understøttelse mod behørig Anmeldelse til Pladsanvisningen og Arbejdsløshedskassen 1/4 Aar før Læretidens Udløb.

Understøttelse til Udlærlinge ydes dog tidligst en Maaned efter det fyldte 18. Aar, og andrager i saa Tilfælde 1 Kr. pr. Dag i 80 Dage.

§ 10.

Ved dagvis midlertidig Beskæftigelse under en understøttelsesberettiget Arbejdsløshedsperiode bortfalder Understøttelsen for disse Dage.

Arbejde, som varer udover 1 Maaned, regnes ikke for midlertidigt.

§ 11.

Ingen kan i Løbet af 12 paa hinanden følgende Maaneder i Understøttelse modtage mere end Paagældendes Dagpenge for henholdsvis 90—120 eller 140 Dage (jfr. § 8).

I Løbet af 12 Maaneder har hvert Medlem Krav paa den Understøttelse, Vedkommende i Følge Lovene er berettiget til, uanset om Kravet fremsættes i en eller flere Gange.

Har et Medlem i 3 paa hinanden følgende Regnskabsaar, hvert Aar modtaget al den Understøttelse nærværende Lov hjemler ham Ret til, kan fornyet Krav først fremsættes, efter at han har haft Arbejde ved Faget i 9 Maaneder og betalt Bidrag som nydende Medlem i fulde 12 paa hinanden følgende Maaneder.

ning, der som Følge af Verdenskrigen var stedt i den yderste Nød. Det vedtoges at stille Kr. 200.— til Disposition for dette Formaal, bl. a. under Henvisning til at Belgien var det internationale Medhjælperforbunds Udspring og Hovedsæde. — Derimod henlagdes et Andragende fra Soc. Ungdomsforbund uden Omtale.

INTERNATIONAL KONGRES.

Fra de 3 Medhjælper-Hovedorganisationer i Storbritannien ved „The Irish Drapers' Assistants' Benefit & Protective Association" i Dublin (Irland) var modtaget Indbydelse til den internationale Medhjælper-Kongres, der ifølge Beslutning paa Luxemburg-Mødet 1914 skulde afholdes i Sommer i Dublin. Det overlodes til Vilh. Hansen at svare de indbydende Organisationer, at C. O. gjorde sin Deltagelse i Kongressen afhængig af, at denne afholdtes i et nevtralt Land, saaledes at det blev muligt for alle Landsforbund at sende Delegerede. Iøvrigt vedtoges det at foreslaa Kjøbenhavn som Mødested for den internationale Kongres.

C. O. 6. ORDINÆRE KONGRES.

Hovedbestyrelsen drøftede forskellige Spørgsmaal vedrørende Kongressen, som det vedtoges at afholde i Aarhus den 15., 16. og 17. August. — Endvidere overdroges det Jens Johansen og Vilh. Hansen at udarbejde Beretningen for indeværende Kongresperiode.

ANDRE ANLIGGENDER.

Da Agitations-Brochuren skal udsendes i nyt Oplag, eventuelt 10,000 Eksemplarer, overlodes det til Jens Johansen og Vilh. Hansen at revidere Brochuren og udsende det nye Oplag.

Efter at nogle Spørgsmaal vedrørende Arrangementet af Repræsentantskabsmødet var behandlede, afsluttedes Hovedbestyrelsesmødet, — der med $1^1/_2$ Times Afbrydelse havde varet fra Kl. $9^1/_2$ Formiddag til Kl. $7^1/_2$ Aften.

Rejseunderstøttelser.

VED Finansloven for Finansaaret 1915—16 forventes bevilget et Beløb af 20,000 Kr. til Rejseunderstøttelser for unge Handelsmænd til videre Uddannelse i Udlandet.

Ansøgning om saadan Understøttelse, stilet til Handelsministeriet, maa være Ministeriet i Hænde inden Udgangen af Juni Maaned d. A. Ansøgningen maa være ledsaget af et omhyggeligt udfyldt Skema, der erholdes ved skriftlig eller mundtlig Henvendelse til Ministeriet.

For sent indkomne Andragender kommer ikke i Betragtning.

Ved Uddeling af Understøttelserne vil kun saadanne Ansøgere, der enten har Ansættelse i Udlandet eller i hvert Fald sikkert Tilsagn om saadan Ansættelse, og som derhos agter at opholde sig i Udlandet i længere Tid (mindst 1 Aar), kunne forvente at komme i Betragtning.

Med Stipendiet, der ordentligvis kun tildeles en Ansøger een Gang, følger Forpligtelse til inden $1^1/_2$ Aars Forløb at fremsende Beretning til Ministeriet om de indvundne Erfaringer og Resultater.

Handelsministeriet, Februar 1915.

Statsanerkendelsen.

Efterfølgende Artikel er os tilsendt før Repræsentantskabsmødet, men for sent til at naa Optagelse forinden. — Iøvrigt imødegaar selve Referatet af Mødet de her fremførte Betænkeligheder.

FORANLEDIGET af det fra Hovedledelsen fremsatte Forslag om at søge vor Arbejdsløshedskasse statsanerkendt, beder jeg om Plads for nogle Indsigelser mod Forslaget.

I og for sig har naturligvis ingen af os noget imod at faa Statsanerkendelse med tilsluttende Statsbidrag, men Spørgsmaalet staar for os om, at vi i saa Fald maa opgive det gennem hele vor Organisations Historie hævdede Princip: Vor Arbejdsløshedskasse for vore egne Medlemmer. Lovgivningen foreskriver nemlig som Betingelse for Statsanerkendelse bl. a., at enhver af Fagets Udøvere kan blive Medlem af Kassen, uanset om de tilhører deres Organisation eller ej. Skulde vi organiserede Medhjælpere, der jo maa betragte enhver uorganiseret Standsfælle som en daarlig eller i alt Fald mindre god Kammerat, nu gaa med til at sætte en Præmie paa daarligt Kammeratskab, da slaar vi selv Grundlaget bort for vort organisatoriske Arbejde indenfor vort Fag, og i saa Fald bliver det Statsbidrag, som saaledes erhverves, dyrekøbt. — End ydermere er Sagen da netop den, at vor Kasse ikke behøver noget Tilskud fra Statskassen for at kunne eksistere; thi man maa naturligvis ikke lægge de nuværende abnorme Forhold som Norm for Arbejdsløsheden, medens det tværtimod har vist sig, at det nuværende Kontingent har kunnet afgive et stort opsparet Reservefond.

Men denne Side af Sagen fik endda være, hvad det var, men langt værre er den Fare, en saadan Ordning rummer for vor

---

Understøttelse udbetales altid efterskudsvis gennem Lokalafdelingerne; de nærmere Regler herfor fastsættes af Hovedbestyrelsen.

§ 12.

1) Understøttelse ydes ikke til nogen, med mindre han (hun) i det umiddelbart forud for Understøttelsens Ydelse forløbne Tidsrum af 12 Maaneder har været Medlem af Kassen og betalt sit skyldige Kontingent i Henhold til de i §§ 18 og 19 fastsatte Regler samt gennemgaaet den for den paagældende Medlemsgruppe eventuelt gældende Ventetid før Understøttelsesrettens Indtræden (jfr. §§ 3 og 9).
2) Medlemmer, som ikke i Løbet af 3 paa hinanden følgende Aar har arbejdet ved Faget i tilsammen mindst 9 Maaneder mister Retten til Understøttelse, indtil de paany har arbejdet ved Faget i mindst 9 Maaneder i Løbet af 1 Aar, og betalt Bidrag som nydende Medlemmer i fulde 12 Maaneder.
3) Understøttelse udbetales efter Hovedkontorets Anvisning almindeligvis i den By i Danmark, hvor Medlemmet er blevet arbejdsløs; dog kan Understøttelsen oppebæres ogsaa udenfor den Afdeling, men kun med Hovedbestyrelsens Samtykke. Forandring af Opholdssted maa uopholdelig anmeldes til Hovedbestyrelsen.
4) Undlader et Medlem at anmelde opnaaet Arbejde — selv midlertidigt — eller giver han (hun) Kassen urigtige Oplysninger om sine Forhold, kan det medføre Understøttelsens Ophør eller en Forhøjelse af Karenstiden indtil 3 Uger ved næste Understøttelsesperiode. I Gentagelsestilfælde kan Hovedbestyrelsen udelukke Vedkommende af Kassen.

§ 13.

Arbejdsløshedskassen maa ikke yde Understøttelse:

1) Under Strejke eller Lock-out til Personer, der omfattes af samme,
2) til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed er foraarsaget ved Sygdom eller Arbejdsudygtighed, saalænge Sygdommen eller Arbejdsudygtigheden vedvarer,
3) til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed hidrører fra, at de uden fyldestgørende Grund har forladt deres Arbejde, eller maa anses forskyldt ved overdreven Nydelse af berusende Drikke eller ved Ufordragelighed overfor Arbejdsgivere eller Arbejdskammerater, eller ved utilbørlig Adfærd,
4) til Medlemmer, der afsoner en dem ikendt Straf,
5) til Medlemmer, der hensidder i Varetægtsarrest,
6) til Medlemmer, der oppebærer fast Fattigunderstøttelse,
7) til Medlemmer, der uden fyldestgørende Grund vægrer sig ved at overtage et af Kassens Ledelse eller af et kommunalt Arbejdsanvisningskontor anvist Arbejde, som efter Kassens Ledelses Skøn svarer til deres Evner,
8) til Medlemmer, der frekventerer en Handelsdagskole- eller kursus,
9) Medlemmer, der ikke søger Plads, kan ikke oppebære Understøttelse. Ejheller maa Understøttelse ydes til Medlemmer, der aftjener deres Værnepligt.
10) Medlemmer, som uberettiget har modtaget Understøttelse, er pligtige at tilbagebetale Beløbet, og Understøttelse udbetales ikke paany, før det uberettiget modtagne er indbetalt til Kassen.
11) Nægter Bestyrelsen i Tilfælde af et Medlems Arbejdsløshed

Organisations fortsatte Fremgang. De sidste Kongresperioder har jo med allerstørste Tydelighed vist, at netop den Omstændighed, at Organisationen bød Medlemmerne Støtte i Arbejdsløshed, har været den vigtigste Aarsag til vor Fremgang i de sidste Aaringer. — Det omtales ganske vist i et tidligere Nr. af vor Tidende fra Hovedledelsens Side, at Forholdene nu er forandrede, men man maa i saa Fald bede oplyst, hvilke Forandringer der er sket. I Styrkeforholdet mellem de organiserede og uorganiserede Medhjælpere er der desværre i hvert Fald ikke sket nogen væsentlig Forandring, selv om Fremgangen har været meget god; og hvilke andre Forhold spiller da nogen Rolle ved Bedømmelsen af dette Spørgsmaal?

Jeg kan da ikke se rettere — og jeg haaber, at man ikke frakender en Del Erfaring i vort Organisationsarbejde efter 16 Aars Virke derfor — end at man netop nu staar i Begreb med at udlevere vor Organisations bedste Middel i Arbejdet for at faa de udenforstaaende Standsfæller til at slutte op i Rækkerne, og erkender man dette, saa maa man ogsaa kunne se den store Fare for Organisationen, som dette Forslag rummer. Jeg haaber, at Forslaget ikke vedtages, og jeg beder de Kolleger, der faar Adgang til at stemme derover:

For vor Organisations Skyld; stem ikke for dette Forslag.

Aalborg, i Februar 1915. *Th. Hansen.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Aalborg—Nørre Sundby. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Onsdag den 24. Marts Aften Kl. 9 prc. paa Hotel „Hafnia" med følgende Dagsorden: 1 Beretning for det forløbne Halvaar, 2. Regnskabets Fremlæggelse og Godkendelse, 3. Lovændringer, 4. Eventuelt. Man forventer at samtlige Medlemmer giver Møde til Behandling af denne vigtige Dagsorden, hvis vigtigste og mest interessante Punkt dækkes af „Eventuelt". — Mød derfor Alle og mød præcis!

Bestyrelsen.

Fredericia. Onsdag den 31. Jan. afholdtes Stiftelsesfest i Hotel „Victoria's" Festsal. Festen artede sig som en Aftenunderholdning med Bal; Kl. $8^1/_2$ samledes Medlemmerne og i $^1/_2$ Time underholdt Formanden dem ved at synge nogle Sange, hvorefter man samledes om et Kaffebord, hvor der blev talt for Afdelingen og C. O.

Torsdag den 11. Febr. afholdtes ordinært Møde. Hovedbestyrelsesmedlem, Herr N. C. Nielsen, Kolding, holdt et udmærket Foredrag og oplæste derefter nogle humoristiske Fortællinger. — Herr N.'s Foredrag paafulgtes af en livlig Diskussion.

Onsdag den 17 Febr. afholdtes ordinært Medlemsmøde, ved hvilket der drøftedes forskellige lokale Emner. — Onsdag den 24. Febr. indledede et af vore Medlemmer Herr S. Møller.

Herr M.'s Indledning paafulgtes af en meget ivrig Diskussion. — Aftenen sluttede med et fælles Kaffebord. *E. N.*—

Frederikshavn. Afdelingen afholder sin ordinære halvaarlige Generalforsamling Onsdag Aften den 24. ds. Kl. $8^3/_4$ pr., hvor der bl. a. skal vælges 2 Bestyrelsesmedlemmer.

Dagsorden vil blive tilstillet Medlemmerne,

Hjørring. Ordinær Generalforsamling afholdes paa „du Nord", Tirsdag den 23. Marts Aften Kl. 9. Dagsordenen: 1. Beretning, 2. Regnskabsaflæggelse, 3. Valg af en Suppleant, 4. Eventuelt.

Bestyrelsen.

Hillerød. Da Afdelingens Formand, Elnor Jensen, er bortrejst fra Byen, har vor Næstformand, Jac. Mathiasen, nu overtaget Formandsposten.

Vi bringer atter vore ugentlige Mødeaftener i Medlemmernes Erindring. Tilslutningen til disse Mødeaftener er i glædelig Stigning, men den bør være endnu større end den er. I Februar har Centralorganisationens Formand holdt et udmærket Foredrag ved et af Møderne, ligesom Journalist Halberstadt har indledet om „Patriotisme" og Chr. J. Hendil om „Faglærte Folk og Hjælpearbejdere" Frk. L. Larsen og Herr H. A. Petersen har paa en fornøjelig Maade sørget for musikalsk og humoristisk Underholdning.

I Marts indleder bl. a. vor ny Formand om „Medhjælperne og Andelsbevægelsen".

Mød til Møderne og bidrag til at Medhjælpere, der kommer til Byen, straks indmeldes i Afdelingen. Indmeldelse i Spareafdelingen modtages paa vore Mødeaftener. *Chr. J. H.*

Holstebro. Tirsdag den 2. Marts afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Royal".

Beretning om Afdelingens Virksomhed aflagdes af Formanden og godkendtes. Kassereren gav derefter Meddelelse om Foreningens Status.

Til Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for E. Eriksen, Moesgaard og Bitz-Lauridsen, der afgik efter Tur og Frk. Kjeldsen, som forlader Byen, samt Boisen, der er indkaldt, valgtes Eriksen og Moesgaard (Genvalg), og Wito Knudsen (Nyvalg). Suppleanter blev Bitz-Lauridsen og Frode Christensen. Til Revisorsuppleant valgtes Kontorist Madsen. Medlem af Forlystelsesudvalget blev P. Christensen.

Det vedtoges at afholde Bal Søndag den 14. ds., idet Arrangementet iøvrigt overlodes til Forlystelsesudvalget.

Efter Generalforsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig saaledes

---

at yde ham Understøttelse under Henvisning til Bestemmelserne i foranstaaende Nr. 1 til 3 og 6 til 7, skal den af Bestyrelsen i saa Henseende trufne Afgørelse indenfor et Tidsrum af en Maaned af Paagældende kunne indankes for det i Arbejdsløshedskasselovens § 19 ommelte Nævn, der træffer sin Afgørelse under Hensyn til de i det enkelte Tilfælde særlig foreliggende Forhold. Nævnets Afgørelser kan, ligeledes indenfor et Tidsrum af en Maaned, indankes for Indenrigsministeren, ved hvis Afgørelse, det har sit Forblivende.

§ 14.

Ifølge Arbejdsløshedskasselovens § 8 kan ingen samtidigt nyde Medlemsret i mere end én anerkendt Arbejdsløshedskasse. Er nogen ved Optagelsen Medlem af en ikke anerkendt Arbejdsløshedskasse, eller erhverver han (hun) senere Medlemsret i en saadan, skal det straks anmeldes for Lokalbestyrelsen, der fører Kontrol med, at intet Medlem ved Indtrædelse i flere Arbejdsløshedskasser sikrer sig større daglig Pengehjælp end $^2/_3$ af den gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste i Faget.

Overtrædelse af foranstaaende Bestemmelse, saavel som Svig mod Kassen, medfører Tab af Medlemsretten.

For andre Forseelser mod Kassen kan der af Hovedbestyrelsen idømmes Tab af Understøttelsesret for et i hvert enkelt Tilfælde nærmere fastsat Tidsrum, dog ikke udover et Aar.

§ 15.

Ethvert Medlem, som bliver arbejdsløs, skal straks efter sin Opsigelse anmelde dette til Pladsanvisningen gennem Lokalformanden, ligesom Medlemmet er forpligtet til uopholdelig at anmelde naar ny Plads opnaas.

I det Hele er Medlemmerne pligtig at underkaste sig de Regler med Hensyn til Pladsanvisning og Kontrol, som fastsættes af Hobestyrelsen.

§ 16.

Har Kassen afsluttet Overenskomst med en anden Forening om gensidig Overflytning af Medlemmer (jfr. Arbejdsløshedskasselovens § 12), og et Medlem erholder Arbejde indenfor en saadan Forenings Omraade, er Medlemmet pligtig at tiltræde denne.

I modsat Fald kan det ved sin Tilbagekomst kun optages som nyt Medlem efter Reglerne i § 6.

§ 17.

Intet nydende Medlem kan uden fyldestgørende Grund undslaa sig ved at modtage Valg til Kassens Ledelse og Revision, dog gælder Pligten kun for en Valgperiode ad Gangen.

§ 18.

a) Naar et Medlem ønsker at udtræde af Arbejdsløshedskassen, maa Vedkommende anmelde dette til Kassens Ledelse i den Maaned, fra hvis Udløb Udtrædelsen skal regnes.
b) Medlemmer, der kommer i saadanne Livsstillinger, at de ikke kan betragtes som ubemidlede Lønarbejdere ved Fagene, kan kun forblive i Kassen med hvilende Medlemsret (jfr. §§ 3 og 19).
c) Medlemmer, som tager Ophold i Udlandet, kan erholde hvilende Medlemsret mod at betale det i § 19 anførte maanedlige Kontingent 25 Øre.
d) De i foranstaaende Punkter b og c nævnte Medlemmer kan atter indtræde i deres gamle Rettigheder, hvis de atter til-

Formand C. C. Knudsen, Næstformand Moesgaard, Kasserer E. Eriksen, Sekretær Aage Ring og Wito Knudsen.

Aage Ring, Sekretær.

Kjøbenhavn. Tirsdag den 2. Februar talte Herr Folketingsmand Thomas Larsen om: „De sociale Forhold i Amerika". Det er et Racespørgsmaal og giver sig bl. a. Udslag i Negerkupèer, skønt Amerika efter Frihedskrigen fik den frieste Forfatning, man kan ønske sig, og den traadte i Kraft under Devisen: Frihed — Fremskridt — Lykke. Det første halve Aarhundrede syntes Forhaabningerne ogsaa at skulle slaa til, der var ikke nogen Forskel mellem Rig og Fattig. Men pludselig sker et brat Omslag ved Industrien og Kapitalismens Gennembrud.

Medens Arbejderne under den 2-aarige Slavekrig kæmpede paa Slagmarken, erobrede Kapitalen Kongressen, delvis ved Bestikkelser. Der sad saaledes 80 Repræsentanter for Banker, og deres Mission var at lægge høje Skatter paa Livsfornødenheder, ligesom de var med til at forære 1000 Millioner Acres Land til Venner og Bekendte. Hvad der ikke kunde foræres bort, opkøbte Kapitalen i Spekulationsøjemed. Efter Krigen strømmede alle disse Folk og de frigivne Negere ud paa Arbejdsmarkedet, men Jorden var optaget, Priserne paa Levnedsmidler skruet i Vejret, og der var kun lidt Arbejde. Dette førte frygtelige Tilstande med sig, og Arbejderorganisationer var saa godt som ukendte, idet de var forbudt ved Lov. I 1825 var en Arbejderbevægelse begyndt med følgende Program: 1) Alle Monopoler afskaffes, 2) Kvindernes Ligeret med Mændene, 3) Negerslaveriets Afskaffelse, 4) Ingen maa have mere end 100 Acres Jord; men først 1845 faldt en Dom, som erklærede det lovligt at danne Arbejderorganisationer. Nu tog Agitationsarbejdet Fart, men Krigens Udbrud slog det itu, og efter Krigen stod Arbejderne uden Organisation og Værn mod Kapitalen, der havde benyttet Krigen til at organisere sig. Kapitalen tog mere og mere haandhændet fat, man vilde sætte den i Forvejen lave Løn yderligere ned, bl. a. Jernbanefunktionærernes med 10 pCt.; det førte Strejker og Haandgribeligheder med sig. Lidt efter lidt vandt Organisationerne frem og blev anerkendt af Magthaverne, saaledes at de nu har skabt en meget stærk Magt, som er i Stand til at tage Kampen op mod Kapitalen, og som i betydelig Grad har forbedret Løn-Vilkaarene. — Herefter gik Taleren over til at omtale Henry George, der var vokset op af den ovenanførte sociale Jordbund, og deraf gennem sin rigt vekslende Tilværelse hentede Impulserne til sin verdensberømte Bog: Fremskridt og Fattigdom. Uden at komme ind paa selve Georgeismen priste Taleren Henry Georges' Idéer som farbar Vej, for at komme nogle — og de værste — sociale Onder til Livs.

Kærnen i Henry Georges' Idé er, at al Skat skal hvile paa Jord, den fulde Jordrente, og gøre alle Mennesker til Jordejere. I Stedet for at Kapitalen skal flyde ud af Landet til fremmede Kuponklippere, skal den gaa ind i Statskassen. Udviklingen Verden over har da ogsaa ført med sig, at man lægger Skat paa Jordværdistigningen ved Jernbaneanlæg, Veje og Kanaler.

Det ypperlige Foredrag høstede stærkt Bifald. *C. H.*

Kolding. Onsdag d. 10. Februar afholdtes det første Møde om „Told og Frihandel". Formanden bød Velkommen, særlig til Foredragsholderen, Herr Modelsnedker Bennicke og „Henry George Foreningen", der var indbudt til disse to Foredrag. Herr B. takkede for Indbydelsen og holdt derefter et ypperligt Foredrag om Tolden. Taleren bemærkede, at den var uretfærdig, avlede Bitterhed og Had mellem Nationerne og gav paa den Maade Anledning til Krige, samt at den uddyber Klasseforskellen og frister Folk til at omgaas letfærdigt med Statens Penge. Taleren forsvarede tildels Smugleri samt sluttede med at udtale, at gennem Tolden gør Samfundet Forskel paa sine Borgere.

I den paafølgende Diskussion gav d'Herrer Redaktør Aubeck, Bogholder R. Nielsen, N. C. Nielsen, C. Christensen og Pastor A. Bobjerg forskellige Indlæg, som Herr Bennicke besvarede.

Ved disse to Møder var der „godt besøgt". Det stod der i „Kolding Avis", og hvad der staar dér, skal man ikke benægte. Det var at haabe, at Medlemmerne ogsaa vil vide at møde til de kommende Møder i lige saa stort Tal som sidst, ja helst endnu større, selv om der paa Kortet ikke staar et saa fint Foredrag som det sidste, der jo naturligvis maa interessere Medhjælperne. I det mindste har man Lov til at haabe det bedste og tage de sidste Møder som et godt Varsel for de kommende. *A. T.*

Onsdag den 24. Februar afholdtes ordinært Medlemsmøde paa „Højskolehjemmet". Efter et „Velkommen" fik Herr Pastor Hedemann straks Ordet, for at oplæse Brudstykker af Henrik Ibsens „Peer Gynt". Det ejendommelige Skuespil i Forbindelse med den ypperlige Oplæsning fængslede i høj Grad Tilhørerne, der efter Oplæsningen gav deres Bifald til Kende. Senere udtalte Herr H., at han gerne vilde komme igen en anden Gang, — et Tilbud, der sikkert med Glæde bliver akcepteret fra vor Side.

Onsdag den 3. Marts afholdtes ordinært Medlemsmøde paa „Højskolehjemmet". Herr Murermester Olling, oplæste Erik Bøghs „Fastelavnsgildet" under varmt Bifald. Der var mødt ca. en Snes Medlemmer; men skulde der komme flere, bliver der sikkert „en Proces til". *A. T.*

Middelfart. Afdelingen har i indeværende Aar fungeret stille og roligt og har afholdt sine Møder hver 14. Dag, til hvilke Tilslutningen har været rigtig god. Sammen med 5 andre Foreninger har Afdelingen i indeværende Vinterhalvaar arrangeret 2 Foredrag; ved det første havde vi Fornøjelsen at høre Herr Dr. phil. H. L. Møller tale om: „Danmarks Ansvar for 1864" og ved det sidste at høre Herr Professor Vilhelm Andersen læse Holbergs „Den politiske Kandestøber". — Medlemsmøderne har tildels været udfyldte af underholdende og belærende Emner, medens det kniber med de faglige; Afdelingen mangler Kræfter, der er i Stand til at indlede om saadanne Emner.

---

meldes Arbejdsløshedskassen som nydende Medlemmer (jfr. dog § 3).

Hvilende Medlemsret tillægges ikke Ancienniteten (jfr. § 9).

I alle Tilfælde indtræder Retten til Understøttelse først efter at Medlemmet efter sin Tilmeldelse har arbejdet ved Faget i mindst 3 Maaneder.

§ 19.

Det maanedlige Medlemsbidrag er:

for nydende Medlemmer 50 Øre pr. Medlem,

for Medlemmer, der ophører at arbejde som Lønarbejdere ved Faget (jfr. § 18 b) og andre bidragydende Medlemmer, 50 Øre pr. Medlem.

for Medlemmer, der opholder sig i Udlandet (jfr. § 18 c), 25 Øre pr. Medlem.

for Medhjælpere og Lærlinge over 17 Aar 50 Øre, under 17 Aar 25 Øre pr. Medlem.

Eventuelt Ekstrabidrag kan opkræves i Forhold til Kassens skiftende Behov.

§ 20.

Til Kontrol for Kassen og til Sikkerhed for det enkelte Medlem udstedes der Medlemsbøger, for hvilke erlægges 50 Øre pr. Stk., og til Erstatning for bortkomne Bøger 5 Kr. pr. Stk.

Medlemmerne er pligtige stedse at holde Bøgerne forsynede med de Kvitteringsmærker, der udstedes af Kassen, uden hvilket intet Krav kan gøres gældende mod denne.

§ 21.

Medlemmerne er forpligtede til hver Maaned at erlægge deres Bidrag. Undlades dette i 2 paa hinanden følgende Maaneder, udslettes Vedkommende og kan kun genoptages i Henhold til § 6 a.

Arbejdsløse Medlemmer, som ikke er understøttelsesberettigede, kan ved Henvendelse hver Maaned til deres Afdelingskasserer faa foreløbige Restancemærker. Det samme gælder Medlemmer, der efter Understøttelsens Ophør vedblivende er arbejdsløse. Naar Arbejde atter opnaaes, skal disse Restancemærker afbetales med mindst 2 Mdrs. Kontingent pr. Maaned. Al anden Restance skal hvert Aar indbetales inden den 31. Marts.

§ 22.

Et Medlems Opholds- eller Forsørgelseskommune er berettiget til uden Samtykke af højere Myndighed at yde et Tilskud til Bestridelse af hans Medlemsbidrag for det løbende Regnskabsaar, dog ikke udover en Tredjedel af Medlemsbidraget. Ydelsen af et saadant Tilskud medfører ikke for den, til Fordel for hvem Tilskudet ydes, de med Modtagelse af Fattighjælp forbundne Følger.

Kommuner, i hvilke anerkendte Arbejdsløshedskasser har Hovedsæde eller Afdelinger, er berettigede til, ligeledes uden Samtykke af højere Myndighed, at yde et Tilskud til den eller de paagældende Kasser, dog at Kommunens Tilskud ikke for nogen Kasses Vedkommende for et enkelt Regnskabsaar maa overstige en Tredjedel af Medlemsbidraget for de af Kassens Medlemmer, for hvilke Kommunen var Opholdskommune den nærmest foregaaende 31. Marts.

Lokalafdelinger.

§ 23.

Paa Pladser, hvor mindst 5 Medlemmer har Arbejde, dannes

Af Hensyn til vore Medlemmer i Oplandet afholdes ord. halvaarlig Generalforsamling paa Turisthotellet Søndag d. 21. Marts 1915 Kl. 4 Eftmd. med følgende Dagsorden: 1) Valg af Dirigent. 2) Formanden aflægger Beretning for de forløbne Halvaar. 3) Kassereren fremlægger det reviderede Halvaarsregnskab til Godkendelse. 4) Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for Næstformanden (Kommis Simonsen), Kassereren (Bogholder Jørgensen) og Sekretæren (Assistent Berg), der alle afgaar efter Tur. 5) Valg af 1 Revisor i Stedet for Bogholder Quist, der ligeledes afgaar efter Tur. 6) Eventuelt. — Angaaende Spørgsmaal, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, henvises til Lovenes § 14. *Berg.*

Nykøbing M. Torsdag den 18. Februar afholdtes ordinær Generalforsamling paa „Industrihotellet".

Formanden aflagde Beretning. Afdelingen havde i længere Tid ført en stille Tilværelse, men ved ihærdig Agitation er det lykkedes at genrejse den. Medlemsantallet er siden November steget til 30. Den 23. November blev der afholdt et offentligt Møde med Herr Jens Johansen som Taler; efter Mødet indmeldte sig 14 Medhjælpere, hvorefter der valgtes en foreløbig Bestyrelse med Herr K. Sørensen som Formand. Afdelingen har endvidere oprettet et Kursus i Tysk for Medlemmerne, hvilket ogsaa har medvirket til, at Foreningen er blevet meget rosende omtalt af de lokale Blade. Regnskabet, der udviste et Overskud af Kr. 40, godkendtes.

Der foretoges Valg af Bestyrelse, der siden konstituerede sig som følger: A. Olsen, Formand, A. C. Andersen, Næstformand, A. M. Nielsen, Kasserer, K. Sørensen og A. Wittrup Andersen, Sekretærer. Suppleanter blev A. Jakobsen og B. Lehmann. Til Revisorer valgtes A. Jakobsen og B. Lehmann.

Der valgtes derefter et Agitationsudvalg bestaaende af A. Ølgaard, K Sørensen og A. Jakobsen.

Generalforsamlingen sluttede med at udbringe et Leve for den nyvalgte Formand, hvorefter man samledes om Kaffebordet, hvor Herr A. Olsen takkede for Valget, og udtalte Haabet om godt og energisk Samarbejde med Medlemmerne, samt takkede Herr K. Sørensen for det store Arbejde, han havde udført i den Tid, han havde fungeret som Formand. Til Slut anmodede Herr Olsen alle Medlemmerne om at arbejde energisk for nye Indmeldelser i C. O., og føle det som en Pligt at komme til vore ugentlige Møder. *A. Wittrup Andersen.*

Slagelse. De sidste Møder her i Afdelingen har været ualmindelig livlige. Foruden at der paa de to af Møderne har været ført en livlig Diskussion, henholdsvis om „Kvindens Stilling indenfor Faget" og „Hvad vi vil", har der ved flere Møder været drøftet at opføre Dilettantkomedie, hvilket dog sluttelig forkastedes. I Stedet for blev man enig om den 14. Marts, at arrangere en lille Fest med Fugleskydning og Bal.

Generalforsamling afholdes Onsdag den 24. Marts Kl. 9 præcis i Foreningens Lokale. Dagsorden: 1. Formanden aflægger Beretning. 2. Kassereren fremlægger Regnskab. 3. Valg af Formand. 4. Valg af Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af Revisorer. 6. Valg af Suppleanter. 7. Valg af Delegeret til Kongressen. 8. Eventuelt.

Forhaabentlig vil alle Foreningens Medlemmer gøre deres Pligt og møde til Generalforsamlingen. *T.*

Thisted. Fredag den 12. Febr. holdt Herr Lærer Hald Foredrag om Serbiens Historie. Emnet, der jo stærkt griber ind i Øjeblikkets store Begivenheder, fængslede de talrige Tilhørere. Herr H. skildrede hvorledes Serbien stadig har været udsat for store Omskiftelser og betegnede Serberne som et i visse Maader dygtigt Folk, der i deres Folkeviser ejede en kostelig Skat. — Foredraget — dygtigt holdt — sluttede med Bomben i Serajewo, der som bekendt, til Trods for Serbiens Henstilling om at indanke Sagen for Voldgiftsdomstolen i Haag, blev Anledning til Verdensbranden.

Kassereren, Bogholder Ottesen, takkede i Formandens Fraværelse, Herr Hald for det udmærkede Foredrag, hvorefter man gav sig i Lag med Kaffen.

Fredag den 19. ds. læste Herr Zoll nogle gemytlige Smaahistorier for os. Oplæsningen, der var ret godt besøgt, lønnedes med Haandklap, hvorefter Formanden, Bogholder Neergaard, takkede Herr Zoll for den gemytlige Aften. Kaffen indtoges derefter i muntert Lag.

Afdelingens halvaarlige Generalforsamling afholdes Fredag den 26. Marts. Dagsordenen bliver bekendtgjort i næste Nr. af D. H. K. M. T.

Jeg maa endnu engang rette en Appel, til de Medlemmer, vi desværre aldrig ser til vore Møder. Prøv at give Møde; det er virkelig nogle fornøjelige, interessante og lærerige Aftener som vi, Sønner af Merkur, tilbringer sammen. Altsaa endnu en Gang: Mød! *J. J.*

Fredag den 5. Marts holdt Herr Redaktør Aaberg Foredrag om: „Verdenskrigen og dens Forhistorie." Det overordentlige livfulde og interessante Foredrag paahørtes med megen Interesse af Forsamlingen.

Fredag den 26. Marts afholdes ordinær halvaarlig Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Beretning om Virksomheden. 2. Regnskabets Fremlæggelse. 3. Valg af en Suppleant til Bestyrelsen. 4. Valg af Delegerede til Kongressen. 5. Forhandling angaaende Møder i Sommeren. 6. Bestemmelse om Sommerudflugt. 7. Eventuelt.

Under „Eventuelt" vil det Skridt, de kjøbenhavnske Afdelinger har foretaget, samt den af Repræsentantskabsmødet bebudede Kontingentforhøjelse blive drøftet.

Medlemmer! Mød paa Generalforsamlingen! Det er vigtige Spørgsmaal, der foreligger. Derfor er det i Deres Interesse at møde fuldtallig. Gør din Pligt og kræv din Ret! *J. J.*

---

med Hovedbestyrelsens Samtykke en eller flere Lokalafdelinger. Hvor kun færre Medlemmer arbejder, dannes en Filial.

Medlemmer, der skifter Bopæl, skal straks anmelde Flytning til Kassereren. Undladelse heraf kan medføre Tab af Understøttelsesretten, eller Forhøjelse af Karenstiden indtil 3 Uger ved næste Understøttelsesperiode.

§ 24.

Lokalafdelingerne ledes af en Bestyrelse, der skal bestaa af en Formand, som tillige er Kasserer — dog kan Lokalafdelingen, naar den finder det ønskeligt, vælge en særlig Kasserer — og en Bestyrelse, som vælges paa de ordinære Generalforsamlinger i Afdelingen for et Aar ad Gangen, saaledes at Halvdelen af Medlemmerne afgaar skiftevis. Tillige vælges mindst to Revisorer for samme Tidsrum. Lokalbestyrelsen vælger selv sin Næstformand, som overtager Ledelsen under Formandens Forfald eller Bortrejse fra Afdelingen. Fratræder Kassereren, skal der straks vælges en ny. Lokalbestyrelsen har at vaage over Lovenes Overholdelse, den udfører de af Hovedbestyrelsen givne Anvisninger, udarbejder og indsender til Hovedbestyrelsen ved hver Maaneds Slutning en Oversigt over Arbejdsløsheden i Afdelingen for den forløbne Maaned. Ved hvert Regnskabsaars Slutning indsendes en kortfattet Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar og en Fortegnelse over de Medlemmer, der den 31. Marts opholder sig indenfor Afdelingens Omraade. Lokalbestyrelsen drager Omsorg for, at der til Kommunen indgives Andragende om Tilskud i Henhold til Arbejdsløshedskasselovens § 10; samt at de eventuelle Tilskud kommer til Udbetaling og indsendes til Hovedkassen. Lokalbestyrelsen er ansvarlig overfor Medlemmerne af den paagældende Afdeling, og forpligtet til, hvis den ved fejlagtig Administration har forvoldt Kassen Tab, at erstatte dette.

Medlemmerne er ansvarlige for, at de af dem til Lokalforvaltningen hver Maaned leverede Beløb indbetales til Hovedkassen senest den 20. i samme Maaned.

Filialerne er ikke regnskabsførende, men indordnes efter Hovedbestyrelsens Bestemmelse under Hovedkontoret eller den nærmeste Afdeling, hvortil Medlemsbidraget indsendes for hver Maaned senest den 15. i den paagældende Maaned.

§ 25.

Er en Afdelings Indtægter ikke tilstrækkelige til Bestridelse af Lokalafdelingens Udgifter, kan Afdelingens Kasserer til Hovedkontoret indsende Kvitteringerne for udbetalt Understøttelse, og faar da Beløbet refunderet.

§ 26.

Ordinære Generalforsamlinger afholdes i første Halvdel af Maanederne Januar, April, Juli og Oktober, hvor Lokalregnskabet for det forløbne Kvartal fremlægges i revideret Stand til Medlemmernes Godkendelse, hvorefter det straks indsendes til Hovedkontoret. Det er de lokale Revisorers Pligt at forvisse sig om — f. Eks. ved Postkvittering — at det overskydende Beløb er indsendt til Hovedkassen sammen med Regnskabet.

§ 27.

Ekstraordinære Generalforsamlinger kan indkaldes, naar Hovedbestyrelsen eller Afdelingens Bestyrelse ønsker det, eller naar $^1/_3$ af Medlemmerne skriftlig fremsætter motiveret Begæring derom til Afdelingens Formand.

Udg. af Centralorganisat. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Khvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Khvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 7. 1. April 1915. 15de Aargang.

FORAN BUTIKSLUKNINGSLOVEN.

CENTRALORGANISATIONENS HENVENDELSE TIL LANDSTINGSUDVALGET.

MEGET tyder paa, at Forslaget til Revision af Butikslukningsloven, efter en fleraarig og ualmindelig træls Forhandlingsgang gennem Rigsdagen, og efter skiftende Udvalgsbetænkninger, der har ladet det oprindelige Revisionsforslag gennemløbe en Række Stadier, endelig i en overskuelig Fremtid vil blive gennemført i en ogsaa for Medhjælperne acceptabel Skikkelse.

Som tidligere omtalt har de afvigende Anskuelser indenfor Folketings-Udvalg formet sig i en Fællesindstilling, der pro realiter opgiver det ministerielle Forslags socialpolitiske Hovedpunkt vedrørende Minimalhviletiden. Derimod er der Enighed om, at Syvlukningen og Forbud mod Helligdagsarbejde efter Kl. 9 Form. kan gennemføres ved kommunale af Indenrigsministerium eller Amtsraad sanktionerede Vedtægter, og Siddepladser ligeledes paabydes i Butiker og Udsalgssteder.

Mod Syvlukning i den foreslaaede Form opponerer imidlertid „De samvirkende Detailhandlerforeninger i Danmark", der hævder, at 7-Lukning kun bør indføres, naar de stedlige Handlende i en Kommune med $^2/_3$ af de afgivne Stemmer udtaler Ønsket om den tidlige Butikslukning. — Detaillisterne forlanger altsaa Selvstyre paa et socialt Omraade, hvor ogsaa Medhjælperne er en direkte interesseret Part. Opfyldelsen af dette Forlangende vilde imidlertid medføre en ensidig og for os utilfredsstillende Ordning, fordi den sociale Lovgivning naturligvis ikke bør udøves og kontrolleres af en enkelt Interessegruppe, men derimod præges af alle Interesserede.

Situationen, der saaledes foreligger, har foranlediget os til følgende Henvendelse til Landstingets Udvalg:

„Ovennævnte Centralorganisation, der omfatter ca. 70 Afdelinger med ca. 4500 Medlemmer, tillader sig herved at henvise til sit i Januar 1913 til Regering og Rigsdag indsendte Andragende om lovfæstet Butikslukning Kl. 7 de 5 første Ugedage og Kl. 9 Aften før Folkekirkens Helligdage. — Subsidiært androg vi, at det overlades til Kommunalbestyrelserne ved lokale, af Indenrigsministeriet respektive Amtsraadet, godkendte Vedtægter at indføre fornævnte Lukketider for hele eller en Del af Aaret. — Endvidere skal vi henvise til vor i Februar 1914 overfor Landstingets Udvalg udtalte Tilslutning til det af Indenrigsministeren fremsatte Revisionsforslag.

I denne Forbindelse tillader vi os at fremhæve Betydningen af de i sidstnævnte Revisionsforslag indeholdte sociale Forsorgs-Bestemmelser: Fastsættelse af en minimal Hviletid, Forbud mod Helligdagsarbejde efter Kl. 9 Formiddag, og Indførelse af Siddepladser for Butikspersonalet. Disse Foranstaltninger maales ikke alene ved deres Indflydelse paa den store Medhjælperstands samfundsborgerlige Stilling, men ogsaa paa den enkelte Medhjælpers Sundhed og Adgang til almindelig og faglig Uddannelse. Særlig hygiejnisk Betydning tillægger vi Indførelse af Siddepladser for Personalet, idet vi iøvrigt her kan henholde os til de fyldestgørende Motiveringer og vægtige Anbefalinger, hvormed dette Reformkrav er underbygget af lægevidenskabelige Autoriteter.

Endelig foranlediges vi til at nedlægge bestemt Indsigelse mod den af „De samvirkende Detailhandlerforeninger" andragede Ordning, hvorved den kommunale 7-Lukning udelukkende bliver afhængig af Butiksindehavere i den paagældende Kommune. En saadan Forskydning af den lovgivende Myndighed vil, foruden at give et ensidigt Udtryk for de interesserede Parters Opfattelse, forringe det af Lovgivningen formentlig tilsigtede socialpolitiske Moment, der netop forudsætter en en vis Jævnbyrdighed hos de i Lovforslaget direkte Interesserede.

Ud fra disse Betragtninger kan vi kun anse en saadan Ordning tilfredsstillende og med rimelig Hensyntagen til vore Standsfæller, naar Loven paalægger Kommunalbestyrelserne at rette bemeldte

Forespørgsel til saavel lokale Medhjælper- som Handelsforeninger forinden Vedtægter gennemføres.

Iøvrigt udtaler vi vor Tilslutning til det af Folketinget vedtagne Revisionsforslag, og tillader os ærbødigst at anbefale Foranstaaende til det ærede Udvalgs Velvilje."

Erfaringerne har belært os om det forfængelige i at nære særligt Haab til Landstingets gode Vilje, naar det gælder Medhjælper-Reformer. Forventelig vil Striden nu som tidligere staa om Siddepladserne, men Chancerne for selve Forslaget synes i Almindelighed gunstigere end forhen.

Med særlig Interesse vil man imødese Udfaldet af de formelt stærkt delte Principal- og Medhjælperstandpunkter i Syvluknings-Spørgsmaalet, selv om det ikke tør lades ude af Betragtning, at Syvluknings-Princippets Gennemførelse — under den ene eller anden Form — indeholder Sejr for en af Centralorganisationens gennem en lang Aarrække fremførte Mærkesager.

Internationalt Samvirke.

DA de tyske Arméer de første Dage af August f. A. overskred den belgiske Grænse, indstillede den internationale Medhjælperføderation, hvis Hovedsæde var den flanderske By Gand (Gent) sine Funktioner. Vore belgiske Kammerater strømmede som Indkaldte eller Frivillige, blandt disse sidste Føderationens Generalsekretær, under Fanerne for at forsvare Fædrelandets Jord mod den fremstormende Erobrer.

Kun sparsomme er derfor de Efterretninger, vi siden da har evnet at bringe om de fælles internationale Anliggender, som vore brittiske Standsfæller ifølge Begivenhedernes Udvikling, har taget Initiativet til at varetage. Vi har siden afvigte Efteraar korresponderet med vore engelske Venner vedrørende Genoptagelse af det internationale Samvirke, og Mulighederne for dette synes nu at antage fastere Form.

INDBYDELSE TIL EN INTERNATIONAL KONGRES.

Fra Mr. M. J. O'Lehane, Formand for den irske Organisation „The Irish Drapers Assistants' Benefit and Protective Association", Dublin, modtog vi medio Februar nedenanførte Skrivelse, der foruden af fornævnte Organisation, var undertegnet af de engelske Landsforbund „The National Amalgamated Union of Shop Assistants, Warehousemen and Clerks" og „The Amalgamated Union of Co-operative Employees".

Skrivelsen lyder i Oversættelse:

„Kammerater!

Ved det Møde, Hovedbestyrelsen for „Féderation internationale des Employès" afholdt i Luxemburg den 12. og 13. Juli f. A., blev Arrangement og Mødested for den 6te Treaars Kongres 1915 indgaaende drøftet, og det vedtoges sluttelig at modtage den elskværdige og indtrængende Indbydelse, som udgik fra Formanden for „The Irish Drapers Assistants' Benefit and Protective Association" om at afholde Kongressen i Dublin. Det overlodes til det forretningsførende Udvalg at fastsætte Tidspunktet, idet dog Juni eller Juli ansaas for at være den mest passende Tid.

Siden da har den ulyksalige Krig, der er udbrudt i Europa, fuldkommen standset det internationale Bureaus — som var domicileret i Gand — Virksomhed, og Underskriverne af denne Henvendelse har derfor endelig besluttet af søge forebygget, at det gavnlige fortsatte Arbejde, saavel Bureauet som ogsaa de 3-Aars internationale Kongresser har udført, skal afbrydes.

Ingensinde har det som nu været paatrængende nødvendigt for Lønarbejderne i de forskellige Lande at møde hverandre, ikke alene for at forhandle om de Anliggender, der vedrører deres daglige Arbejdsforhold, men tillige for at gøre Forsøg — selv om det er end aldrig saa lidet — paa at trodse den hæslige Virkelighed, der nu raader paa det europæiske Kontinent som Følge af den nuværende forfærdelige Krig.

Afholdes Kongressen i Dublin vilde dette under de forhaandenværende Forhold medføre, at enhver Deltagelse fra Tyskland var udelukket. Vi vilde meget blekage dette, men det eneste nevtrale Land, der kan vælges som tilgængelig for enhver er Holland; den sidste 3-Aars Kongres afholdtes imidlertid i Haag 1912; imodsat Fald vilde Holland utvivlsomt være det Land, der var bedst egnet for alle interesserede Parter. Naar alle disse Omstændigheder tages i Betragtning, samtidig med Bestræbelserne for og Ønskeligheden af Bevægelsens Fremme ved at sikre Repræsentation for Organisationerne i Nord- og Syd-Amerika, er Dublin utvivlsomt ligesaa bekvem og let tilgængelig som enhver anden By, der kan komme i Betragtning. „The Irish Drapers Assistants' Association" ønsker derfor paany at udsende en kollegial Indbydelse til de forskellige Medhjælperorganisationer om at deltage i den 6te internationale Kongres i Dublin indeværende Aar.

Ved Mødet i Luxemburg vedtoges det at udsende en Preliminær-Dagsorden og at anmode alle Organisationer, der paatænkte at lade sig repræsentere ved den kommende Kongres, om at indsende andre Forhandlingsemner, saaledes at disse kunde blive opførte paa Dagsordenen.

Følgende Spørgsmaal foresloges til Preliminær-Dagsordenen: 1) Statsforsikring mod Sygdom og Arbejdsløshed; 2) Fastsættelse af en lovbestemt Minimalløn; 3) International Aktion fra den internationale Føderation, naar Medlemmer af en tilsluttet Organisation udsættes for Angreb af en eller anden Form af international Kapital-Sammenslutning; 4) Forhandling fra et internationalt Synspunkt om Medhjælpernes Engagementsforhold i kooperative Foretagender; 5) Kost- og Logiforholdet og dets Indflydelse paa Medhjælpernes sociale og økonomiske Stilling.

Det vil glæde os at høre fra Dem snarest muligt, dog ikke senere end 31. Marts, angaaende Deres Mening om nærværende Cirkularskrivelse og om Muligheden for at Deres Organisation kan blive repræsenteret. — Vi forblive med de bedste broderlige Ønsker" o. s. v. — —

CENTRALORGANISATIONENS SVAR.

Som Svar paa denne Indbydelse afsendte vi følgende Skrivelse, der ligeledes gengives i Oversættelse:

„Kære Kammerater!

Vi er i Besiddelse af Deres Skrivelse af 1ste Februar og takker Dem for Indbydelsen til den 6te 3-Aars internationale Kongres d. A. Vi har forelagt Indbydelsen for vort ordinære Hovedbestyrelsesmøde, der afholdtes afvigte Maaned.

Hovedbestyrelsen er Dem meget forbunden for Opfordringen til vor Organisation om at deltage i den internationale Kongres, fordi vi fuldtud anerkender Betydningen af enhver Bestræbelse — og dette i Særdeleshed under den frygtelige Krig, der netop nu hærger Landene — for at opretholde internationale Forbindelser og forebygge, at det omfattende Arbejde, der i de forbigangne Aar er udfoldet for Medhjælpernes fælles Anliggender, skal være gjort forgæves.

Imidlertid nødsages vi til at fremhæve, at det, under andre Forhold ved Luxemburg-Mødet, valgte Mødested, Dublin, ikke bør opretholdes for den internationale Kongres indeværende Aar.

Saafremt Kongressen skal fyldestgøre sit Formaal og samtidig give Udtryk for en Protest mod den barbariske Krig — en Pro-

test som maa kunde forene det arbejdende Folk uden Hensyn til forskelligartede nationale Følelser — da kan Kongressen kun mødes paa nevtralt Omraade, saaledes at ikke denne eller hin Organisation vil være ude af Stand til at deltage.

Kun under denne Forudsætning kan vi følge Deres Indbydelse, og i Tilslutning hertil meddele Dem, at det vil være os en Ære og Glæde, saafremt vi kunde faa Lejlighed til at arrangere den internationale Kongres her i Kjøbenhavn.

Dersom De vælger vor Hovedstad som Kongres-By, kan vi forsikre Dem om, at de danske organiserede Medhjælpere vil søge at sikre deres fremmede Standsfæller heldbringende og formaalssvarende Resultater af Mødet.

Vi staar beredvilligt til Deres Tjeneste med alle Oplysninger vedrørende et saadant Arrangement og forbliver, kære Kammerater, med gode Ønsker og kollegiale Følelser — —."

DEN TYSKE ORGANISATIONS STANDPUNKT.

„Verein der Deutschen Kaufleute" (Hovedsæde Berlin) har kort før Redaktionens Slutning tilsendt os sit Svar til de engelske Organisationer, med Anmodning om at viderebefordre Skrivelsen til Dublin. Vi har naturligvis efterkommet Anmodningen og har senere afsendt en engelsk Oversættelse af den i det tyske Sprog affattede Original, der eventuelt vilde blive standset af den militære engelske Censur.

Af vor tyske Broderorganisations Skrivelse fremgaar det, at man selvfølgelig ikke kan indlade sig paa at sende Delegerede til en Kongres paa britisk Omraade, „da de dog ved Overskridelse af den engelske Grænse udsætter sig for den Fare, at blive tagne til Fange og slæbt til en Koncentrationslejr". Man anser det derfor formaalstjenligt at udsætte den internationale Kongres til efter Fredsslutningen.

Iøvrigt har det tyske Medlem af den internationale Hovedledelse henvendt sig til nærværende Tidendes Redaktør vedrørende sidstnævnte Spørgsmaal og er der Mulighed for, at den internationale Sammenkomst kan finde Sted under en Form, der fyldestgør det Særstandspunkt, vor Organisation har indtaget.

Logik i Grenaa.

VOR Organisationsbevægelses første Dage, da Begejstringen for Sagen hos den enkelte interesserede Kollega var adskillig større og varmere end vi kender til nu, men derfor ogsaa kunde bære over store Vanskeligheder, og over den paa sine Steder kraftige Principal-Modstand, ligger os nu ret fjernt; thi kun et ringe Faatal af de nuværende Kampfæller har gjort den hele Kampagne med. —

Paa vore Medlemmer vil det derfor virke som et Pust fra Fortiden, naar det oplyses, at der udi Klokker Links den gæve Stad Grenaa, fremdeles lever og virker en Principal, i hvem „Aanden fra 1902" endnu bor, og for nylig har vist sig i al sin Magt og Vælde.

Aalborg-Lock-out-Principalernes Miniatur-Arvtager i Grenaa er Købmand Edv. Hansen, som ved et Magtsprog har tvunget en af sine Medhjælpere til at udmelde sig af vor derværende Afdeling ved at stille ham Valget mellem Pladsen og Medlemsskabet; og da det for Medhjælperen drejede sig om Brødspørgsmaalet — der ikke er mindst vanskeligt under de for Tiden herskende usikre Forhold — skal man næppe gaa for stærkt i Rette med ham, fordi han bøjede sig for sin strenge Herres Krav — selv om han naturligvis ikke vilde være blevet stillet alene, thi Organisationen havde selvfølgelig ikke svigtet et Medlem i Kampen om Respekt for almindelige Menneskerettigheder, og for den ham i Grundloven hjemlede Organisationsret.

Denne Provinsmatadors antikverede Holdning overfor Organisationen er i sig selv løjerlig i vor Tid, og navnlig i et Land som Danmark, hvor Organisationsretten jo ellers er anerkendt overalt; men Standpunktet bliver endnu mere besynderligt set i Belysning af, at Herr Edv. Hansen saamænd selv er — Fagforeningsformand. Herr Edv. Hansen er nemlig, og har i mange Aar været, Formand for Grenaa Handelsforening, ligesom han er Bestyrelsesmedlem i Principalernes Forbund, „Foreningen af jyske Handelsforeninger."

Som man ser er Manden altsaa ikke blind for Organisationstankens Nytte. Han arbejder af al Kraft paa gennem Sammenslutning at varetage sine egne og sin Stands økonomiske Interesser, for derved at skaffe sig, og sine Standsfæller saa gode Kaar at virke under som muligt, men Herr Edv. Hansen's logiske Sans er aabenbart ikke saa udviklet, at han forstaar, det ellers for almindelige Mennesker ret nærliggende, at hvad han anser for Ret — og Pligt — for sig og sine Kolleger, det maa ogsaa gælde for Medhjælperne, som jo dog ogsaa er Mennesker. Herr H. er øjensynligt ikke klar over, at hans egen organisationsmæssige Stilling forpligter, og at han, ved selv at arbejde for Solidaritetsidéen i sit Fag, netop ved sit Eksempel — der som bekendt er den bedste Læremester — henviser sine Medhjælpere til at gaa samme Vej, og benytte samme Midler for at værne og varetage deres vitale Interesser.

Det forekommer mig, at jeg ogsaa tidligere har hørt Herr Edv. Hansen omtale i Forbindelse med en lignende Sag som denne, og selv om jeg véd, at den Grenaa Handelsforenings-Formand, hvor mægtig en Mand han end monne være i Grenaa og Omegn, jo ikke mægter at standse Udviklingen — ejheller Centralorganisationen, der er et ægte Barn heraf, og i nøjeste Kontakt med hele den moderne Tid, som Herr E. H. aabenbart kun forstaar halvt — har jeg herved villet gøre mine organiserede Standsfæller bekendt med, hvorledes det forholder sig med denne Principalforenings-Formands Logik, saaledes at de i givet Tilfælde kan indrette sig derefter. *Jens Johansen.*

Dagbogsblade.

(Af *Michael Nielsen*, Vejle).

(Fortsat)

LØRDAG.

JEG vaagner med en kvælende Fornemmelse i Halsen og en dundrende do. i Hovedet. Det viser sig, at den ene Lærling i Aftes ved sin Hjemkomst har lukket op for Varmeapparatet, men glemt at foretage kontra Foranstaltninger, før han gik til Ro.

Efter at de første Vredesbølger herover har lagt sig, maaske ved at konstatere at Vaskevandet paa den Maade er blevet behageligt tempereret, begiver vi os i Mulm og Mørke til Pensionatet, for at faa vor Morgenmad og vende tilbage til Forretningen inden Kl. $7^1/_2$.

Der er bælgmørkt paa Gangen, og jeg kan trods gentagne Anmodninger ikke formaa Lærlingen til at tilbagelevere mine Tændstikker, som jeg overlod ham i Aftes, endsige stryge èn, saa jeg kan se. Jeg er bagest i Rækken og har ikke iagttaget den samme Forsigtighedsregel, som de, der er foran, at beholde Støvlerne i Haanden, for ikke at vække Chefen og Familie.

Da jeg har naaet en Afsats ned, hører jeg et advarende „Hys" nedefra som Advarsel mod mine buldrende Bevægelser paa den ukendte Trappe, hvorfor jeg finder det klogest ogsaa at trække Støvlerne af. Men da Tiden er kostbar — det bliver nemlig noteret, hvis vi kommer 5 Minutter forsent i Forretningen — mindes jeg glade Dage fra mine Drengeaar, svinger mig op paa Gelænderet, rutscher fra Afsats til Afsats og naar Jorden, lige saa hurtigt som de andre, omend med en mindre behagelig Følelse i Hænderne.

Pensionatet tiltaler ikke ved første Øjekast. Jeg gruer for at komme igen til Middag og fremdeles hver Dag, Morgen og Middag. Der er ikke bestemte Pladser, men dog synes jeg som om hver enkelt søger efter noget, før han sætter sig. Ved nærmere Eftersyn maa jeg formode, at det er for at finde den Plads, hvor der er mindst Sandsynlighed for at faa sine Ærmer smudsede ved Berøring med Dugen. Det er nemlig Skik — og forresten nødvendigt — at Kniven før Brugen aftørres for Pudsepomaden paa Dugen over Bordkanten. Det er derfor forklarligt, at Dugen i Dag — Lørdag — har Sørgerand næsten overalt, og at det desaarsag er et vanskeligt Problem at finde en Plads, hvor Pudsning ikke har været foretaget i Ugens Løb. — Grundet paa mit Ukendskab til Forholdene har jeg taget Plads lige inden for Døren og kiler straks paa et af de til hver Ration hørende to Rundstykker. Jeg har selvfølgelig ikke pudset Kniv som de andre, og maa, for ikke at vække Opsigt, nøde det tilberedte Rundstykke i mig, endskønt jeg for hver Mundfuld mindes de sorte „Zebra"-Striber, Kniven har afsat i Smørret. Der skrider ogsaa kun den ene Halvdel; thi inden jeg begynder paa den næste, opdager jeg til min Rædsel et bemærkelsesværdigt Kvantum „Smør" paa mit højre Ærmes Underside. Jeg maa aabenbart have sat mig paa en Plads, hvis forrige Indehaver har haft Vanen med Pudsning af Kniven saa indbrændt, at han ikke nøjedes med første Afpudsning.

Efter dette forlader Appetiten mig, og jeg forsvinder skyndsomst med et „Velbekomme" siddende fast i Halsen, besluttet paa, at i Morgen Søndag vil jeg staa saa tidligt op, at jeg kan spise inden Grunden til næste Uges Sørgerand bliver lagt.

Ved Samtale med Personalet i Formiddagens Løb har jeg faaet oplyst, at vi ikke faar Kostpengene udbetalt, for selv at betale i Pensionatet. Beløbet indbetales samlet af Chefen med omhyggelig Fradrag af de Dage — ogsaa Søndage — hvor Vedkommende har været fraværende. Antagelig faar han Extra-Rabat som Stor-Forbruger. Kan hænde, at Priserne varierer for hver Dag, højest om Søndagen, faldende i Ugens Løb, — alt som Sørgeranden breder sig.

Jeg maa formode, at vi ved en Smule Overtalelseskunst kan erholde en længere Sommerferie til den Tid. Det vil i hvert Fald ikke volde stor Vanskelighed at bevise, at det ligefrem kan betale sig for ham at give os lange Ferier. Jeg tror, at jeg forsøger allerede med Juleferien. Taknemmelighedsgælden er let at betale i dette Tilfælde.

(Sluttes).

Tilslutningen til Medlemsmøder.

„Foredraget blev hilst med Bifald af den desværre altfor faatallige Forsamling."
(„D. H. K. M. T." Nr. 4).

En opmærksom Læser af vor Tidende vil ofte i Referaterne af Afdelingsmøder træffe Sætninger som den ovenfor citerede. Alene i Nr. 4 finder jeg saaledes ikke mindre end 5 saadanne eller lignende Beklagelser. Og dersom man kender Forholdene ude i Afdelingerne, vil man vide, at disse „Klagesuk" desværre kun er altfor berettigede. De omtaler nemlig et af de vanskeligste Punkter for de allerfleste af vore Afdelinger: Tilslutningen til Møderne.

Hvad er nu Grunden til, at et stort Flertal af vore Standsfæller næsten altid „glimrer ved deres Fraværelse", naar Afdelingen kalder paa dem til oplysende eller belærende Foredrag eller til Diskussionsmøder om faglige eller andre Emner? Mon ikke Grunden er den, at de Herrer nonchalent affærdiger Indbydelsen med et: „Det interesserer ikke!"

Naar vi Medhjælpere i det almindelige Omdømme karakteriseres som uden Standsfølelse og Standsbevidsthed, skyldes det vel ikke mindst, at det store Flertal af vore Standsfæller med Hensyn til social Oplysning staar langt under Arbejderne i alle øvrige Fag. Dette er vist en Kendsgerning, ingen vil søge at bortforklare. Og dette tiltrods for, at vi Medhjælpere dog gennemgaaende har faaet en bedre almén Uddannelse end de fleste Lønarbejdere, og derfor burde være blandt de mest oplyste og kultiverede. Naar dette alligevel ikke er Tilfældet, maa vor Organisation søge at ændre dette Forhold ved at arbejde hen til at højne Standen. Hertil skulde bl. a. de mange oplysende Foredrag og Diskussionsmøderne i Afdelingerne bidrage. Dersom Medlemmerne blot vilde komme til disse Møder, kan de — forudsat at Programmet for Møderne er som det skal være — paa en let og behagelig Maade skaffe sig Oplysning om mange af de Anliggender, der giver Livet Værdi og Indhold. Samtidig har de Lejlighed til at lære deres Kolleger at kende. Derved udvikles og befordres Kammeratskabs- og Solidaritetsfølelsen, der er det bærende i al Organisation.

Hvorfor kommer Medlemmerne da ikke til Møderne? Hvorfor maa Lederne Gang paa Gang „slaa paa Stortrommen", for blot at skaffe et nogenlunde anstændigt Antal Medlemmer til Stede ved Mødeaftenerne? — Fordi Interessen og Forstaaelsen af Mødernes Betydning mangler.

Med Festlighederne, der forøvrigt efter min Mening i mange Afdelinger spiller en altfor stor Rolle paa det faglige Arbejdes Bekostning, er det i Reglen en ganske anden Sag. Ved disse Lejligheder har man som oftest betydelig lettere ved at samle Afdelingens Medlemmer.

Selvfølgeligt er dette Forhold for en Fagorganisation som C. O. baade fejlagtigt og beklageligt, uden at jeg dermed mener at ville banlyse al Selskabelighed fra vore Foreninger; Faglighed og Selskabelighed kan efter min Mening udmærket godt trives sammen.

Men det faglige og oplysende Arbejde maa og skal være det første! Alt det øvrige maa komme i anden Række. —

Det er f. Eks. beklageligt, at der her i Aarhus Afdeling ved vore Medlemsmøder som Regel kun fremmøder en Snes Kolleger af vore ca. 300 Medlemmer — altsaa ikke engang 10 %. Og dog er Møderne som Regel baade underholdende og belærende. Skylden kan altsaa ikke lægges paa Ledelsen, men ene og alene paa Medlemmerne. — Men under saadanne Forhold bliver det efterhaanden vanskeligt at indbyde fremmede Talere, da der dog med Hensyn til Tilslutningen er en Grænse for, hvad man kan byde en fremmed Foredragsholder. Og som Forholdene er her i Aarhus, saaledes er de i mange andre Afdelinger.

Men dette Forhold skal forandres!

Man maa ikke med Rette kunne sige om os organiserede Medhjælpere, at vi i højere Grad end andre Lønarbejdere mangler Oplysning og Kultur. Lad denne Mangel end karakterisere de udenforstaaende Kolleger; men den bør ikke ramme os!

Vi bør vise at vi virkelig har Vilje til at rejse os som Stand, vise, at ogsaa vi er Mennesker, der har andre Interesser, end dem som Dagen og Vejen byder.

Derfor maa vi søge at faa Andel i den almindelige sociale Oplysning og Kultur, gennem boglig Dannelse, ved at følge med og deltage i det politiske og kommunale Liv, og — sidst, men ikke mindst — ved at komme til Stede ved vore egne Medlemsmøder og derved, gennem den forøgede Tilslutning til disse Møder, bidrage til at sikre os betydende Talere.

Derfor er det en Pligt for alle vore Medlemmer at give Møde hvergang Bestyrelsen kalder; ikke alene til Sammenkomsterne og Ballerne, med først og fremmest til Møderne og Foredragene. Thi dér er det, den sociale Oplysning, mange af vore Standsfæller mangler, maa søges.

Aage S. Leth, p. t. Aarhus.

Nyt Land under Ploven.

Afdeling i Holbæk.

Sikkert — omend maaske ikke særlig hurtigt — vinder vi efterhaanden ind paa de hidtil „døde Pletter", og forvandler den ukultiverede Jordbund til frodige Organisationsmarker. Af større Byer, der hidtil har ligget brak for vor Sag, var der kun Holbæk og Nyborg, og deraf har vi nu erobret den første, hvorved Sjælland er kommen til at rangere nogenlunde med Jylland, idet der nu paa Sjælland kun er nogle Smaabyer tilbage. Overalt i de større Byer er Organisationens Fane hejst.

Søndag den 28. Februar afholdtes der paa „Nicolajsens Hotel" i Holbæk et Møde for Handels- og Kontormedhjælpere, hvor Forretningsfører Jens Johansen talte om Organisationsarbejdet blandt Handelsstandens Lønarbejdere. Dette Møde faldt ikke saa heldigt ud, idet der kun var mødt forholdsvis faa Medhjælpere ud over de direkte Medlemmer paa Pladsen. Imidlertid taltes der

ganske kort af Forretningsføreren, og der tegnedes nogle Medlemmer, ligesom der nedsattes et Udvalg med Kolonialmedhjælper M. Chr. Rasmussen i Spidsen til at arbejde videre for Tilgang af nye Medlemmer. Dette Udvalg sammenkaldte Tirsdag den 16. Marts til et nyt Møde, hvor Hovedbestyrelsesmedlem F. V. Jenssen, Kallundborg talte, og hvor Afdelingen definitivt startedes under Navn af „Handels- og Kontormedhjælperforeningen for Holbæk og Omegn".

Der valgtes en Bestyrelse, som kom til at bestaa af Kolonialmedhjælper M. Chr. Rasmussen, Formand; Manufakturmedhjælper Willy Jensen, Næstformand; Kolonialmedhjælper Sofus A. Larsen, Kasserer, Bogholderske Frk. Poula Petersen, Sekretær og Kolonialmedhjælper Poul Nible. Suppleanter: Isenkrammedhjælper Alfred Christensen og Manufakturmedhjælper Blichfeldt.

Vi hilser den nye Afdeling Velkommen i Centralorganisationen, og haaber den aldrig maa trættes i Arbejdet for at højne og fremme Handels- og Kontormedhjælperstandens økonomiske, faglige og sociale Interesser. *Jens Johansen.*

Conto pro diversi.

FRA STOCKHOLM.

I sidste Nummer af „Handelsarbetaren", Organet for „Svenska Varuutkörare- och Handelsarbetarförbundet", findes en detailleret Skildring af „Kontorist- och Handelsbiträdesföreningen i Stockholm", dens Oprindelse og nuværende Position.

Den moderne Organisationsbevægelse blandt vore svenske Standsfæller har kun haft ublide Kaar. For en halv Snes Aar siden blev der med Stockholm som Basis gjort energiske Forsøg paa at rejse en faglig Bevægelse. Bestræbelserne syntes at skulde følges med Held og senere sluttede Organisationen sig til det svenske Arbejderparti. Imidlertid indsnævredes Virkeomraadet til Hovedstaden, idet endogsaa den lokale Bevægelse mistede sin oprindelige Aktivitet og — sine Medlemmer. Samtidig vandt den særlig i Sverrig fremherskende Harmonibevægelse stærkt Terræn og resulterede i „Riksförbundet af Affärsanställda", der endog afviser elementære faglige Spørgsmaal som Løn- og Arbejdstids-Anliggender.

„Kontorist- och Handelsbiträdesföreningen" dannedes 1911 med Tilslutning til „Handelsarbetareförbundet", der atter er inkorporeret under det faglige Landssekretariat. Denne Holdning, der vel er forstaaelig under Hensyn til de Forhold, der er egne for svensk „Medhjælperbevægelse", har dog ikke bragt Foreningen nogen Succes, idet Medlemsantallet angives til kun 100. Særlige faglige Opgaver har Foreningen ikke beskæftiget sig med. Derimod fremhæver Handelsarbejderforbundets Organ, at Foreningen til dette Forbund allerede har indbetalt ret betydelige Bidrag.

ET ORD TIL OVERVEJELSE!

Jeg kunde ønske at man paa den kommende Kongres drøftede Spørgsmaalet om at ændre Navnet paa vor Landsorganisation. — Det er nemlig efter min Mening, et altfor langt Navn vi har været samlede under, og hvor man vender og drejer sig og nævner Ordene: Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger, modtages man enten med en Rysten paa Hovedet, eller ogsaa med den Bemærkning: „Det var dog en rædsom Titel."

Jeg synes at vi paa det ene Omraade efter det andet viser, at vi griber praktisk paa hele vort faglige Spørgsmaal, derfor kunde jeg godt lide, at man tog dette mit Forslag under Overvejelse i de forskellige Afdelinger Landet over, og hvor man sympatiserede med Tanken lod den eller de Repræsentanter, der møder paa Kongressen, iforvejen blive underrettet om hvorledes Stemmingen for en Navneforandring er indenfor deres Afdeling. T. Eks. synes jeg at Titlen: Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund kortere, tydeligere og nøjagtigere angiver hvad den skal. — Tag derfor dette mit Forslag til behagelig Overvejelse og lad de Delegerede faa Mandat til at stemme for denne Forandring paa Kongressen. *Willy Carlsen.*

VALG AF TILLIDSMÆND!

For Øjeblikket befinder vi os i Generalforsamlingernes Tid. Derfor kan nedenstaaende maaske gøre sit til at ændre den Holdning, der ofte indtages, naar det gælder Valg eller Genvalg af Bestyrelsesmedlemmer.

Vær aldrig kostbar, naar Din Forening udpeger Dig til et Tillidshverv, enten som Bestyrelsesmedlem eller i et Udvalg. Husk, at i Sætningen „Hvad man vil, man ogsaa kan", rummes megen Sandhed.

Har Du gjort et stort og godt Arbejde for Din Afdeling, da tænk ikke: „Lad nu mig holde op, der er nok at vælge mellem, og lad dem gøre mig det efter." Nej, netop Dit store Arbejde og Dine Evner, til at være en Forkæmper for Organisationen forlener Dig med Pligt til at virke for Dine Standsfællers Sag.

Vær et Forbillede paa Offervillighed! Du vil derved drage mange efter Dig, og saaledes selv gøre Dit og Foreningens Arbejde lettere. Og husk stedse at de unge Kræfter skal hentes udefra — thi uden Tilgang og Fornyelse ingen Fremgang.

Et gammelt Bestyrelsesmedlem.

DEN STATSANERKENDTE A. K.s VEDTÆGTER

bringes til Afslutning i dette Nummer. Dette medfører imidlertid, at adskillige Referater og Afdelingsmeddelelser maa udgaa til Nr. pr. 15de April, hvorefter vi atter vil kunne fyldestgøre Afdelingernes Krav til: „Fra Centralorganisationen".

Ændringerne til C. O.s Love og Reglerne for Pladsanvisningen kan derimod — som Følge af Pladsmangel — følge i næste Nr.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Afdelingen afholdt Torsdag den 18. Marts sin halvaarlige ordinære Generalforsamling. Formanden aabnede Mødet og bød Forsamlingen Velkommen, hvorefter Bankkasserer Sjælland valgtes til Dirigent.

Af Beretningen, som aflagdes af Formanden, fremgik det, at Foreningen siden forrige Generalforsamling var forøget med 17 Medlemmer. Regnskabet oplæstes og godkendtes efter nogen Diskussion. — Da det havde vist sig, at „Medhjælperen" ikke kunde optage det nødvendige Stof, vedtoges det at forsøge at lade den udgaa i tospaltet Format.

Under „Eventuelt" oplystes det, at Kassereren, S Hansen, ikke saa sig i Stand til at afse den Tid, som Kassererposten kræver; Generalforsamlingen valgte derfor Chr. Jørgensen til Kasserer.

Efter en længere Debat vedtoges det at søge Tilbud paa andre Lokaler. *F. M.*

Frederikshavn. Søndag den 7. Februar afholdt Foreningen sin 8-aarige Stiftelsesfest paa „Hoffmanns Hotel". Der indledes Kl. $8^1/_2$ med fælles Kaffebord, ved hvilket der blev holdt Taler for Foreningen, for C. O., og Damerne og fl., ligesom der blev afsunget forskellige Sange, hvoriblandt en af Herr Chr. Olsen forfattet Sang angaaende Foreningen i det svundne Aar gjorde stor og velfortjent Lykke. — Fra Hjørring mødte en halv Snes Kolleger med Formanden, Herr Hein, i Spidsen. Herr H. takkede for Indbydelsen til Festen og talte smukt for Afdelingen. — Herr West bragte Hilsen fra Kollegerne i Kjøbenhavn, og der indløb forskellige telegrafiske Hilsner fra fraværende og forhenværende Medlemmer. Efter Kaffebordet dansedes der til langt ud paa Natten.

Den 17. Februar talte Herr Sagfører Olesen, Frederikshavn, om „Truster". Der var mødt mange Medlemmer, der med stor Interesse paahørte det udmærkede Foredrag. Vi har i Vinterens Løb haft et Par udmærkede Sang- og Musikaftener. Vi har nemlig haft det Held at faa et Medlem, Herr Sjøbeck, med en stor Sangstemme til Byen, og Herr S. har assisteret af Frøknerne Karen Pedersen, Dyhr og Nyholm givet et Par Koncerter for Medlemmerne. Begejstringen har været stor og Bifaldet stærkt.

A. Elvig.

Herning. Søndag den 7. Marts afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa „Haandværkerforeningen".

Efter at Formanden havde budt Velkommen valgtes Chr. Bagger til Dirigent. — Formanden aflagde dernæst Beretning for det forløbne Halvaar. Det fremgik deraf, at Afdelingen stadig var i Opgang; den økonomiske Status god, Medlemsmøderne havde været godt besøgt, der har været afholdt et offentligt Møde med Herr Jens Johansen som Taler; Afdelingen havde faaet indviet sit Banner. — Beretningen godkendtes.

Dernæst aflagde Kassereren, A. Lorenzen, det reviderede Regnskab, der ligeledes godkendtes.

Derefter foretoges Valg af Udvalg; der lagdes for med Festudvalget: Valgt blev Frøknerne Eriksen, A. Skærbæk og M. Andersen, de Herrer Thorkild Jensen, Chr. Bagger og A. Holst Jørgensen. — Agitationsudvalget kom til at bestaa af de Herrer Frede Krogh, Ejnar Bjerg, Chr. Bagger og A. Lorenzen samt Frk. A. Bergmann. — Til Repræsentant for Annonceafdelingen valgtes E. Bjerg og for Arbejdsanvisningen A. Lorenzen. Til Fanebærer valgtes med Akklamation Frede Krogh; til Balinspektør Chr. Bagger; til Revisor valgtes, i Stedet for Frede Krogh, som ikke ønskede Genvalg, Herr Byraadssekretær J. Schultz.

Derefter foretoges Valg af Bestyrelsesmedlemmer; følgende afgik efter Tur: de Herrer C. Lyhne, Jens Chr. Petersen, Frøknerne Eriksen og Bergmann. Valgt blev de Herrer C. Lyhne, Chr. Bagger, Frøknerne A. Bergmann og K. Bech. — Til Kasserer valgtes i Stedet for A. Lorenzen, som ikke ønskede Genvalg, Frk. K. Bech.

Til Slut vedtoges et Par Lovændringer, og paa Forslag af Herr P. Stavnstrup nedsattes et Underholdningsudvalg, hvis Opgave skulde være at sørge for Underholdning ved vore 14 Dages Møder. Udvalget kom til at bestaa af P. Stavnstrup, Frk. Skærbæk og A. Lorenzen.

Derefter var Dagsordenen udtømt, Formanden takkede Medlemmerne, fordi de var mødt saa talrigt frem, og udbragte et „Leve C. O." — Herr P. Stavnstrup udbragte et Leve Formanden og Dirigenten.

Derefter hævedes Generalforsamlingen. Om Aftenen samledes Medlemmerne til Koncert og Svingom. *Sekretær.*

Holstebro. Søndag den 14. Marts afholdtes Fællesspisning og Bal paa Hotel „Royal". — Til Fællesspisningen var der 20.—30. Deltagere; der blev ved Bordet sunget 2 Revysange, forfattet af Damerne, og holdt flere Taler. — Festen formede sig til Dels som en Afskedsfest for „lille Thea", vort skattede — eneste kvindelige — Bestyrelsesmedlem, som vi skal miste fra April. — Festen forløb paa den bedste og fornøjeligste Maade.

Aage Ring, Sekretær.

Der vil i 4 paa hinanden følgende Uger blive afholdt 4 politiske Møder med Indledere fra de forskellige Partier. Indlederen vil klarlægge sit Partis Program. *A. R.*

Kjøbenhavn. Diskussionsklubbens Program for April Kvartal.

9. April. Herr Johs. V. Larsen: Privatejendomsretten.

23. April. Herr Poul Poulsen: Ad hvilke Veje bliver man Socialist.

7. Maj. Frk. Karen Mikkelsen: Tro og Tvivl.

21. Maj. Herr Peter Wraae: Den kooperative Bevægelse.

4. Juni. Generalforsamling.

18. Juni. Herr S. Bjørnsen: Kvindens Ligestillelse med Manden.

Møde afholdes hveranden Fredag i Det sociale Sekretariat, Vester Boulevard 5[1]. Kontingent 50 Øre maanedligt. Ethvert Medlem af H. K. M. F. kan blive Medlem af Klubben.

Kolding. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes paa „Højskolehjemmet", Onsdag den 10. Marts. Henved 30 Medlemmer havde givet Møde. — Formanden aabnede Generalforsamlingen og Herr C. Christensen valgtes til Dirigent

Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Foreningen omfatter 66 ordinære Medlemmer, 31 Medlemmer af Arbejdsløshedskassen og endelig 1 — eet passivt Medlem. Der var 13 Medlemmer indkaldt til Sikringsstyrken, udbetalt 15 Kr. i Understøttelse samt vundet en Sag gennem Retshjælpen. — I Halvaaret var afholdt 6 Bestyrelsesmøder og 15 ordinære Medlemsmøder samt 2 selskabelige Aftener, deraf den ene med Lotterispil, den anden var Stiftelsesfesten. Endelig omtalte Formanden de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i Arbejdernes Fællesorganisation. Beretningen blev enstemmigt godkendt.

Kassereren oplæste Regnskabet, der senere cirkulerede blandt Medlemmerne. Formanden knyttede forskellige Bemærkninger dertil.

Da de afgaaede Bestyrelsesmedlemmer frabad sig Genvalg, valgtes de Herrer N. Christensen, Heinrich Nielsen og Chr. A. Frost, — og som henholdsvis første og anden Suppleant valgtes de Herrer J. P. Christensen og N. D. Johnsen. Som Revisor valgtes Aage Thomsen, og som Suppleant A. Chr. Møller.

Herr N. Chr. Christensen aflagde Beretning fra Agitationsudvalget og foreslog at vælge et nyt Udvalg. Efter en længere Diskussion valgtes med Akklamation: Frk. O. Nielsen, de Herrer N. D. Johnsen, M. P. Martinussen, Chr. Engelbæk og N. Diederichsen.

Under „Eventuelle Forslag" oplæste Formanden en Skrivelse fra Herning Afdeling angaaende et Sommerstævne. Toges til Efterretning. — Endvidere en Indbydelse fra Vejen Afdeling til en Aftenunderholdning Søndag den 14. ds. Der cirkulerede en Liste til Paategning.

Angaaende Bevillinger til Børnebespisningen og Bøger som Opmuntringspræmier til Handelsskolens Elever førtes en længere Diskussion, hvori deltog de Herrer A. Chr. Møller, N. C. Christensen, Formanden C. Christensen, Kassereren og Aage Thomsen. — Paa Forslag af Formanden vedtoges det at yde 10 Kr. til Børnebespisningen og højst 20 Kr. til Bogpræmier.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Formanden afsluttede derefter Generalforsamlingen og N. C. Christensen udbragte et med kraftige Hurraraab besvaret „Leve C. O."

Umiddelbart efter Generalforsamlingen afholdtes konstituerende Bestyrelsesmøde, hvor N. C. Christensen valgtes til Næstformand og Chr. A. Frost til Sekretær. *A. F.*

Onsdag den 17. Marts afholdtes ordinært Medlemsmøde paa „Højskolehjemmet". Næstformanden bød Velkommen, hvorefter Herr P. Møller-Jensen i en Times Tid underholdt Medlem-

Udkast til Vedtægt

for

Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

(Sluttes.)

Hovedbestyrelsen.

§ 28.

Hovedbestyrelsen bestaar af en Formand, der tillige er Hovedkasserer, og 8 Repræsentanter, som vælges paa Delegeretmødet ved skriftlig Afstemning. Desuden vælges der 2 Revisorer samt et tilsvarende Antal Suppleanter til alle Stillinger. Valgene gælder til næste Delegeretmøde. Hovedbestyrelsen vælger selv sin Næstformand.

Hovedbestyrelsen vælger af sin Midte 2 Medlemmer, der sammen med Formanden udgør et Forretningsudvalg. Begge Revisorer skal være bosiddende i Kjøbenhavn. Revisorerne har Ret til at deltage i Delegeretmødets Forhandlinger uden Stemmeret.

§ 29.

Hovedbestyrelsen, som selv fastsætter sin Forretningsorden, samles saa ofte den finder det nødvendigt, og naar mindst 2 af Hovedbestyrelsens Medlemmer forlanger det. Hovedbestyrelsen leder den daglige Forretningsførelse og tager Stilling til alle Kassens Anliggender, alt i Overensstemmelse med Loven og de af Arbejdsløshedsinspektøren givne Anvisninger. Den kan, under Ansvar for Delegeretmødet, indgaa Overenskomster med andre Foreninger angaaende gensidige Ydelser til Medlemmer (jfr. Arbejdsløshedskasselovens § 12); saadanne Overenskomster skal godkendes af Arbejdsløshedsinspektøren og kan af denne kræves opsagte. Hovedbestyrelsen kan endvidere mellem de ordinære Delegeretmøder indkalde ekstraordinære eller lade foretage almindelig Afstemning blandt Kassens samtlige Medlemmer om Spørgsmaal, som kræver hurtig Afgørelse.

En saadan Afstemning foregaar afdelingsvis ved Generalforsamlinger. Tallet paa de afgivne Stemmer, for og imod Forslagene, indsendes til Hovedbestyrelsen inden Udløbet af den for Afstemningen fastsatte Tidsfrist. Stemmeflerhed er afgørende for alle saaledes behandlede Forslag. Kun ved en saadan Afstemning kan et Delegeretmødes Beslutning omstødes.

Delegeretmøderne.

§ 30.

Ordentligvis afholdes hvert tredie Aar efter Indkaldelse af Hovedbestyrelsen et Delegeretmøde, som er Kassens højeste indre Myndighed. Kun et Delegeretmøde kan give og ophæve Love (jfr. dog § 29 sidste Punktum), alt under forventet Sanktion af Arbejdsløshedsinspektøren. Paa Delegeretmødet aflægges Beretning om Virksomheden og Regnskabet siden sidste Møde, og de indsendte Forslag behandles. Enhver under Kassen hørende Afdeling kan stille Forslag, der maa indsendes til Hovedbestyrelsen senest 2 Maaneder før Delegeretmødets Afholdelse. Forslagene omsendes til Afdelingerne senest 1 Maaned før Delegeretmødet.

§ 31.

Ved Delegeretmødet kan Afdelingerne lade sig repræsentere af

merne med Oplæsning af nogle muntre Smaafortællinger. Forsamlingen lønnede den udmærkede Oplæsning med et livligt Bifald. *C. F.*

Nakskov. Foreningens aarlige Fest, Søndag den 7. Februar, foregik under tilfredsstillende Tilslutning og fik et i alle Maader vellykket Forløb.

Ved Bordet talte Festens Æresgæst, Herr Lærer Søren Hansen, Formanden og flere andre. Der blev udbragt Skaaler for Medhjælperbevægelsens Fremgang og Nakskov By og Borgere. Efter Bordet, ved Kaffen, fremsagdes en humoristisk Revu-Vise, som omhandlede flere af Medlemmerne og modtoges med Jubel. — Derefter Dans. Alle Deltagerne var enige om at det havde været en vellykket Aften.

Onsdag den 24. Februar talte Herr cand. theol. Delcuran om Tysklands Import og Eksport. Foredraget var meget interessant og blev paahørt med stor Interesse. Foredragsholderen oplyste gennem talrige statistiske Data, Tysklands stigende økonomiske Velstand og omtalte anerkendende det tyske Folks glimrende Evner til at skabe og øge Værdier.

Wiggo L. Hansen, Sekretær.

Nykjøbing M. Tirsdag den 2. Marts afholdt Foreningen en vellykket Pakkefest for Medlemmerne med Damer.

Efter at Formanden havde budt Velkommen, og kortelig forklaret Foreningens Formaal, afholdtes Avktion over de indkomne Pakker, som indbragte et Overskud af 50 Kroner. Efter Kaffebordet dansedes i et Par Timer.

Tirsdag den 9. Marts holdt Herr Lærer Dahlsgaard et meget interessant Foredrag om „Det flamske Folk". Herr D. gennemgik Nederlandenes Historie, og gav flere interessante Skildringer af Folkelivet. Foredraget, der ledsagedes af udmærkede Lysbilleder paahørtes med udelt Interesse. *A. Vittrup Andersen.*

Odense. Tirsdag den 2. Marts afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling i „Fyens Forsamlingshus".

Efter at Formanden havde budt de mødte Velkommen og der var afsunget en Sang, valgtes Joh. P. Pedersen som Dirigent. Formanden fremlagde Beretningen, hvoraf fremgik, at der i det forløbne Halvaar var afholdt, foruden ugentlige Mødeaftener, 7 Bestyrelsesmøder, 3 Foredrag og 2 selskabelige Sammenkomster, samt at Foreningen i det Hele og Store havde opnaaet ret god Fremgang. Beretningen godkendtes enstemmig

Derefter fremlagde Kassereren Regnskabet, der udviste et mindre Overskud. Dette er en stor Forandring i financiel Henseende, idet Foreningen nu efter mange Aars Underskud er kommen paa den rigtige Side. Æren herfor tilkommer dels Herr P. Påhlson og vor dygtige Kasserer, Herr John Petersen, der desværre nægtede at modtage Genvalg. — Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Til Formand genvalgtes Oluf Christensen. Som Medlemmer af Bestyrelsen valgtes: Niels Carl Pedersen (Nyvalg), H. Fedders (Genvalg), Niels Juel Simonsen (Genvalg), Th. Petersen (Nyvalg) samt Henry Christensen (Nyvalg). Til Revisorer valgtes Joh. Petersen samt P. Holm. Som Suppleanter R. Rasmussen og Carl Andersen.

Valg af Delegerede til Kongressen i Aarhus udsattes til en senere ekstraordinær Generalforsamling.

Formanden foreslog at yde til Kassereren en Opmærksomhed for godt udført Arbejde ved et Beløb af 25—35 Kr. Forslaget blev imidlertid forkastet.

Samme Skæbne delte et Forslag fra Kassereren, John Petersen, om et lille Kontingent til Foreningens Bibliothek for Leje af Bøger. Sagen henvistes dog til den ny Bestyrelse, som skal tage den endelige Bestemmelse.

Under „Eventuelt" valgtes et Agitations-Udvalg, der skal lede Agitationen, og bl. a. have Opmærksomheden henvendt paa tilrejsende Kolleger.

Sluttelig rettedes der en Tak til Herr P. Påhlson, som var overgaaet til selvstændig Stilling, for hvad P. af Tid og Arbejde har ofret for Foreningen. Ifølge P.' egne Udtalelser tør vi fremdeles vente Støtte af ham i hans nye Stilling. Ligeledes blev der overfor Kasserer John Petersen udtalt Foreningens Paaskønnelse for hvad P. havde været som Kasserer, hvorefter Dirigenten sluttede Generalforsamlingen med et kraftigt „Leve Centralorganisationen!" *O. C.*

Mandag den 8. Marts afholdtes Bestyrelsesmøde, hvor den ny Bestyrelse konstituerede sig med: Herr Oluf Christensen (Formand), Herr Th. Petersen (Næstformand), Herr A. Fedders (Kasserer), Herr H. Pedersen (Sekretær), Herr N. Juel Simonsen, Herr Henry Christensen og Herr N. Carl Petersen.

Samtidig meddelte Bibliothekaren, Herr A. Fedders, at der i de nærmeste Dage vilde blive udarbejdet og trykt Katalog over Foreningens Bogsamling, og vilde Udlaan af Bøgerne derefter tage sin Begyndelse. *H. P.*

Roskilde. Ved Medlemsmødet Fredag den 29. Januar afholdtes Lotterispil, der gav et lille Overskud til Kassen.

Fredag den 5. Februar havde vi humoristisk Oplæsning af et lokalt Medlem, Herr Kontorist Hegner. Oplæsningen lønnedes med Haandklap. — Lørdag den 13. Februar afholdtes en lille Fest med Bal og fælles Kaffebord. Der herskede under hele Festen den muntreste Stemning og ved Kaffebordet blev et Par Sange, forfattet af lokale Medlemmer, sungne.

Torsdag den 25. Februar holdt Herr Folketingsmand Fog-Petersen et udmærket Foredrag om Butikslukningsloven. Foredragsholderen betonede særlig C. O.s Andel i den eventuelle Lukkelovs Gennemførelse og fremhævede tillige. at Loven mulig kan bevirke Indmeldelse af vore uorganiserede Kolleger, der herved vil faa Øjnene op for C. O.s Betydning. Herr F. P. omtalte bl. a. ogsaa det gavnlige i, at enkelte Afdelinger havde anskaffet Bibliotek og anbefalede dette varmt. Efter Foredraget udspandt der sig en kort Diskussion.

Fredag den 5. Marts afholdtes en overordentlig vellykket Pakke-

---

1 Delegeret for hver paabegyndt 50 Medlemmer indtil 100 Medlemmer, og derudover 1 Delegeret for hver paabegyndt 100 Medlemmer.

De direkte Medlemmer (Filialerne), der ikke sorterer under en Afdeling, danner en Afdeling for sig og er som saadan repræsenteret ved Delegeretmødet. Medlemsantallet regnes efter sidste Maaneds Opgørelse før Valget finder Sted.

Hovedbestyrelsens Medlemmer er selvskrevne Deltagere, men har ingen Stemmeret ved Godkendelse af Virksomheden og Regnskabet.

De Delegeredes Beslutninger og Afstemninger er bindende for de respektive Medlemmer. Simpel Majoritet er afgørende (jfr. dog § 41).

§ 32.

Paa Delegeretmødet vælges 6 Repræsentanter for Jylland og Samsø, for Fyen og den sydfyenske Øgruppe 1, for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm 2 og for Kjøbenhavn 1 Repræsentant, som hvert Aar sammen med Hovedbestyrelsen afholder et Repræsentantskabsmøde, hvor der tages Beslutning om Kassens Virksomhed og Regnskabet for det forløbne Aar. Af og blandt Repræsentantskabets Medlemmer vælges det Antal Tillidsmænd, som Kassen i H. t. Arbejdsløshedskasselovens § 18 har Ret til at sende til det i samme Paragraf omhandlede samlede Aarsmøde.

§ 33.

Omkostningerne ved Delegeret- og Repræsentantskabsmøderne, heri de Delegeredes og Repræsentanternes Rejseudgifter og Diæter, afholdes af Hovedkassen og fastsættes af Delegeretmødet.

Ligeledes fastsætter Delegeretmødet med Arbejdsløshedsinspektørens Godkendelse Formandens, Hovedkassererens og andre Lønninger og Honorarer samt Administrationstilskud.

Regnskabsvæsenet.

§ 34.

Hovedkassereren modtager alle til Hovedkassen indgaaede Pengemidler og fører Regnskaberne. I Kassebogen skal han nøjagtig indføre enhver Indtægt og Udgift med Vedføjelse af den Datum en Indtægt er modtaget eller en Udgift afholdt.

Den kontante Kassebeholdning maa ikke overstige, hvad der til enhver Tid kræves til Bestridelse af de forefaldende Udgifter; det overskydende Beløb indsættes i et solidt Pengeinstitut under Hovedbestyrelsens Kontrol eller anlægges i rentebærende, sikre Obligationer. Hovedkassens Indtægter og Formue skal holdes strængt afsondrede fra andre Foreningers Midler, og maa hverken som Laan eller Gave tilflyde andre Foreninger eller anvendes i uvedkommende Øjemed.

§ 35.

Hovedkassereren kan kun hæve Penge paa Kassens Sparekassebøger, naar han sammen med to af Hovedbestyrelsen valgte, i Kjøbenhavn boende, Medlemmer har underskrevet en paa Beløbet lydende Anvisning. Det hævede Beløb skal for hver Gang afskrives i Sparekassebogen.

Hovedkassereren stiller en af Hovedbestyrelsen til enhver Tid godkendt Kaution. Eventuelle Udgifter i Anledning af Hovedkassererens Kaution afholdes af Arbejdsløshedskassen.

fest, som gav et pænt Overskud. Efter Kaffebordet var der en lille Svingom paa et Par Timer.

Fredag den 12. Marts talte Herr Folketingsmand Henr. Nielsen om „Krigen og Socialdemokratiet". Foredragsholderen skildrede udmærket Socialdemokratiets Holdning til Krigen og de andre politiske Partier. Efter Foredraget, der paahørtes med Interesse, udspandt der sig paa Opfordring af Foredragsholderen en livlig Diskussion. Aftenen sluttede med fælles Kaffebord. Det er fornøjeligt at se Medlemmerne møde saa talrigt, som det er Tilfældet de sidste Maaneder. *V. S.*

Thisted. Langfredag d. 2. April afholdes intet Medlemsmøde.

Referat af de sidst afholdte Møder følger i næste Nr. (Red.)

Viborg. Onsdag den 6. Jan. afholdtes ektraordinær Generalforsamling, idet vor udmærkede Formand rejste fra Byen for at blive etableret.

Valgt til Dirigent blev J. Chr. Jacobsen. Næstformanden, Chr. Glud, udtalte Foreningens Beklagelse over at maatte give Afkaldt paa Herr Anton Nielsens store Arbejdskraft som Formand. Paa Forslag af J. Chr. Jacobsen afsendtes til den afgaaede Formand et Takke-Telegram.

Til Formand valgtes Herr Kommis Chr. Glud, som takkede for Valget og lovede at gøre sit Bedste for Afdelingens Fremgang. I Stedet for de bortrejste Bestyrelsesmedlemmer Anton Nielsen og P. F. Petersen valgtes Kommis Müller og Richard Petersen. Til Suppleanter i Stedet for Herr Sv. Andersen, som er bleven etableret, og Herr Kjeld Christensen, valgtes Boghandlermedhjælper K. Jensen og Kommis Klink Larsen.

Generalforsamlingen sluttede med Leveraab for C. O. og Afdelingen. Ved det paafølgende Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig med Herr Kommis Roed som Næstformand.

Forvalter Bach Sørensen, Kasserer, og Rejsende J. Chr. Jacobsen, Sekretær.

Onsdag den 20. Januar afholdtes Medlemsmøde med vor Kollega, Herr Bogholder Christensen, Vejle, som Taler. Herr C.s udmærkede Foredrag om C. F. Tietgen paahørtes med megen Interesse af de desværre kun saa faa Tilstedeværende.

Onsdag den 10. Februar afholdtes Medlemsmøde, hvor Formanden indledede en Diskussion angaaende forskellige Emner, som altid kan vække Diskussion, f. Eks. Damerne som Medhjælpere, Brugsforeningerne og Medhjælperne o. l. Som sædvanlig samledes man efter Mødet ved et fælles Kaffebord, hvor der herskede en fornøjelig Stemning og blev sunget Medhjælpersange under Akkompagnement af Frk. Petersen, som altid glæder Medlemmerne med Klaverspil.

Onsdag den 24. Februar afholdtes Medlemsmøde med paafølgende Pakkefest.

Herr E. Andersen høstede megen Anerkendelse for sin Oplæsning af saavel alvorlige som fornøjelige Bidrag, og Frk. Petersens Sang og Klaverspil vakte som sædvanlig livligt Bifald. Ved Festen var Stemningen meget livlig. Overskudet agtes anvendt til Grundlæggelsen af et Fanefond. Ved Kaffebordet holdtes mange Taler og udtaltes Ønsker om mange lignende fornøjelige Medlemsmøder.

Onsdag den 3. Marts afholdtes halvaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes J. Chr. Jacobsen. Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Beretningen godkendtes enstemmigt.

I Stedet for Bach Sørensen og Rich. Petersen, som begge rejser fra Byen, og Roed, J. Chr. Jacobsen og Müller som afgik efter Tur, indvalgtes i Bestyrelsen Frk. K. Petersen, Rejsende Krohn-Jensen og Kommis Klostergaard. Roed og J. Chr. Jacobsen genvalgtes. Til Suppleanter valgtes Kommis C. Frandsen og Chr. Jacobsen. Til Revisor valgtes Ekspeditør Folmer Hansen og genvalgtes Wiskum Petersen.

Under „Eventuelt" vedtoges det bl. a. foreløbig at lade afholde ugentlige Møder, nemlig hver Onsdag.

Dirigenten bragte de afgaaede Bestyrelsesmedlemmer, som rejser fra Byen, Afdelingens Tak for deres Arbejde. Forsamlingen sluttede sig hertil.

Bach Sørensen udtalte sin Glæde over den Tid, han har staaet i Afdelingen, takkede for godt Samarbejde og udbragte et kraftigt besvaret Leve for Viborg-Afdelingen, hvorefter Generalforsamlingen sluttede. *J. Chr. J.*

Den sorte Tavle.

Slettet med Restance: Medlem Nr. 7852 Kaj Erik Wahl hos Købmand P. Drøhse, Hillerød.

Hillerød, d. 6. Marts 1915. *Chr. J. Hendil*, Kasserer.

6049 Gunnar Andersen, Aars, er fra den 1. Marts slettet i Løgstør Afdeling paa Grund af Restance.

Foreningen har i lang Tid taget alle mulige Hensyn til A., men har nu set sig nødsaget til at slette ham, da Restancerne andrager et Aar. *Niels Eriksen*, Kasserer.

Følgende Medlemmer slettes af Afdelingen: Nr. 7528 Orla Asmussen og Nr. 8992 Erik Jensen, da de, trods gentagne Opfordringer, har undladt at betale deres Kontingent.

Roskilde i Marts 1915. *Bisgaard.*

Trods gentagne Henvendelser har Medlem Nr. 8793 E. Kjerulf Jensen, der fra 1. Marts er rejst til Hjørring, nægtet at betale sit resterende Kontingent.

Silkeborg, Marts 1915. *Bestyrelsen.*

§ 36.

Hver Maaned udarbejder Hovedkassereren paa Grundlag af de fra Afdelingerne indgaaede Oplysninger om Arbejdsløsheden en samlet Oversigt over denne. Mindst en Gang hver Kvartal udarbejdes en Regnskabsoversigt for det forløbne Kvartal med Angivelse af henholdsvis Indtægt og Udgift for hver enkelt Afdeling. Oversigten revideres og udsendes derefter til Afdelingerne. Hvert Aars April Maaned udarbejder Hovedkassereren et Aarsregnskab for det fulde Regnskabsaar (1. April—31. Marts). Regnskabet maa, for at Kassen kan erholde Statstilskud, være indsendt til Arbejdsløshedsinspektøren inden Udgangen af Maj Maaned sammen med Beretning om Kassens Virksomhed for samme Tidsrum og en Fortegnelse over Kassens Medlemmer, med Angivelse af Medlemsbidraget samt hvert Medlems Opholdskommune den 31. Marts. Forinden har Revisorerne kritisk at gennemgaa Regnskabet, overbevise sig om, at Værdipapirerne og den kontante Kassebeholdning er til Stede, og gøre Indstilling i Henhold dertil. Mindst en Gang fjerdingaarlig skal der foretages et ekstraordinært Kasseeftersyn. Sammen med Regnskabet opsætter Hovedkassereren en Status.

§ 37.

Hvis Regnskabet findes at være i Uorden, skal Hovedkassereren straks udlevere Hovedbestyrelsen alt, hvad der tilhører Kassen. Hovedbestyrelsen er i saadant Tilfælde berettiget til at suspendere Hovedkassereren og midlertidig ansætte en anden.

§ 38.

Hovedbestyrelsen eller Forretningsudvalget har til enhver Tid Ret til at undersøge Regnskaberne og Kassebeholdningerne og til at kontrollere Regnskabsførelsen, saavel i Afdelingerne som i Hovedkassen.

§ 39.

Det er Afdelingernes Pligt nøjagtig at indsende Kontingent og Regnskab senest den 20. i hver Maaned.

§ 40.

Reservefonden dannes af det aarlige Overskud, derunder ekstraordinære Indtægter. Af Reservefondens Midler dækkes muligt Underskud i ugunstige Aar.

Kan et Aars Underskud ikke dækkes af Reservefonden, dækkes Resten ved Ekstraligning paa de nydende Medlemmer inden Regnskabets Indsendelse til Arbejdsløshedsinspektøren.

§ 41.

Kassens Kapitalformue og Overskud kan ingensinde blive Genstand for Deling mellem Medlemmerne. Til Midlernes Anvendelse ved Kassens mulige Opløsning eller Anerkendelsens Bortfald skal Arbejdsløshedsinspektørens Samtykke indhentes.

Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse kan kun ophæves ved Beslutning af et Delegeretmøde, naar mindst $^3/_4$ af de tilstedeværende Delegerede stemmer derfor, og samme Majoritet opnaas ved en derpaa følgende skriftlig Afstemning mellem alle Kassens Medlemmer.

§ 42.

Denne Vedtægt træder i Kraft den Dag, Arbejdsløshedskassen opnaar offentlig Anerkendelse i Henhold til Lov af 8. April 1914.

Arbejdsløshedsinspektørens Samtykke udfordres til enhver Forandring i Vedtægten.

Udg. af Centralorganisat. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Khvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Khvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 8. 15. April 1915. 15de Aargang.

SKAL ARBEJDSLØSHEDSKASSEN STATSANERKENDES?

I Aarene, der gik, siden Loven om anerkendte Arbejdsløshedskasser 1. August 1907 traadte i Kraft, har man set den ene Arbejdsløshedskasse efter den anden søge ind under dens Omraade. Og ikke nok hermed, men nye Kasser er skudt op i Ly af Loven, og har ved Hjælp af denne paa bedst mulig Maade betrygget de paagældende Fags Udøvere mod den uhyggelige Følge af den moderne Samfundsudvikling, som Arbejdsløsheden betegner.

Den overordentlig stærke Stigning i Antallet af Arbejdsløshedskasser, og navnlig i Medlemsantallet — der var ca. 70,000 pr. 31. Marts 1908, og nu er dette ca. 135,000 — beviser bedre end noget andet, at den Skepsis, som man vel nok i visse Lønarbejderkredse mødte Loven af 9. April 1907 med, af Praksis er slaaet grundigt til Jorden — et heldigt Resultat, hvortil en liberal, og for de praktiske Krav forstaaende, Administration og Ledelse har bidraget stærkt.

Ser man da paa de svundne Aars Virksomhed paa dette Omraade, og tager Hensyn til den Tilfredshed med Loven, som de under den sorterende Arbejdsløshedskasser øjensynligt føler — der er saaledes ikke én eneste Kasse, der har trukket sig tilbage fra Anerkendelsen trods den lette Adgang dertil — er det vanskeligt at tænke sig, hvorfor Handels- og Kontormedhjælperne ikke skulde kunne indordne sig under Lovens Bestemmelser og saaledes ogsaa faa Del i de store, utvivlsomme Goder, som ad den Vej vil kunne tilflyde Faget, hvori Arbejdsløsheden hærger fuldt saa slemt som i andre Fag. Og man kan ikke undres over, at Arbejdsløshedsinspektøren gentagende, i sin aarlige Beretning til Indenrigsministeren, har udtalt sin Forbavselse over, at Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse ikke søgte Anerkendelse.

For den umiddelbare Betragter skulde man synes det kun maatte virke tiltalende dette, at Anerkendelsen medfører et økonomisk Tilskud paa ca. 50—60 % af de indbetalte Medlemsbidrag, hvorved Medlemmernes Rettigheder ganske naturligt kan udvides meget betydeligt; og arbejder man mere med Spørgsmaalet, hvad man vel tør forudsætte de Medlemmer gør, som indlader sig paa at kritisere og fraraade Anerkendelsen, kommer man mere og mere til det Resultat, at Betænkelighederne bunder i en tildels misforstaaende Skepsis overfor de Myndigheder, der administrerer Loven, og iøvrigt vel i nogen Grad er en Følge af den — menneskelige — Konservatisme, som bor i Enhver, og kommer til Syne naar man staar overfor noget Nyt.

Som det Centrale i hele Sagen maa man imidlertid holde fast paa, at Anerkendelsen ikke indskrænker Arbejdsløshedskassens Selvstyre i nogen nævneværdig Grad; det vil som hidtil være Hovedbestyrelsen, der disponerer i Kassens Anliggender, men foruden Ansvar for Kongressen, faar den naturligvis Arbejdsløshedsinspektøren og Indenrigsministeren at regne med. Dette kan jo imidlertid kun tjene til Betryggelse for det enkelte Medlem, som vil kunne apellere trufne Afgørelser til ovennævnte Myndigheder, saafremt man maatte finde Anledning hertil.

Om Modstand af principielle Grunde kan der selvsagt ikke være Tale; thi Arbejdsløshedskassens Principer og Grundsætninger forandres absolut ikke — tværtimod; det vil i langt højere Grad være muligt at tage Konsekvenserne af dens Stilling som Medlemmernes Tilflugtssted i nødstedte Perioder, og Kassen vil saaledes meget bedre end nu kunne fyldestgøre de Krav, der Tid efter anden vil blive stillet en Arbejdsløshedsforsikring, og netop derved vil den blive saa meget mere værdifuld for det enkelte Medlem som i agitatorisk Henseende for Organisationen.

Man bør derfor alvorligt betænke om man, blot ud fra overleverede Fordomme, kan forsvare for Organisationens Skyld fremdeles at vise Statens udstrakte Haand tilbage. Handels- og Kontormedhjælperne har i Aarene 1908—1914, i hvilke Fagets Arbejdsløshedskasse har bestaaet, foræret Staten ca. Kr. 60,000.

Det er dog Overvejelse værd, om vi nu ogsaa har Raad til at fortsætte med denne Flothed? Arbejdsløsheden i vort Fag flyder af de samme sociale Aarsager og Meningsløsheder, som Tilfældet er for andre Fag; vi maa som Statsborgere bære vor Del af Byrderne, som Samfundet maa lægge paa sine Borgeres Skuldre. Hvorfor da ikke tage den os retmæssigt tilkommende Del af de Goder, som det samme Samfund tilbyder, for i nogen Maade at bøde paa de Brøst, den moderne Udvikling afdækker?

Dette Spørgsmaal maa ethvert Medlem klare med sig selv, inden Standpunkt tages til Anerkendelse eller Ikke-Anerkendelse, og det kan ikke skydes bort med mere eller mindre overfladiske Betænkeligheder.

Man skal selvfølgelig ikke undervurdere Farerne eller Vanskelighederne, men man skal vurdere dem retfærdigt og objektivt — set i Kendsgerningernes Belysning, og derudfra tage Standpunkt.

Hvad betyder det f. Eks., at en anerkendt Arbejdsløshedskasse skal optage enhver Lønarbejder i det paagældende Fag, som fyldestgør Lovens Krav om Optagelse?

Herpaa maa man lade Kendsgerningerne give Svar,

og ved en foretagen Undersøgelse viser det sig, at dette Forhold i Virkeligheden ingen praktiske Vanskeligheder har medført for de anerkendte Kasser, til Trods for, at adskillige af disse i Henseende til organisatorisk Styrke ikke rager op over vor Organisation. Paa Foranledning erklærer saaledes Elektrikernes, Hattearbejdernes, Kellnernes, Skrædernes og Slagternes Arbejdsløshedskasser, at der ikke hos dem var forekommet et eneste Tilfælde, hvor der er begæret Optagelse i Arbejdsløshedskassen alene. Af disse Kasser, som alle i større og mindre Grad har det som os, at der staar en væsentlig Del af Faget udenfor Organisationen, er der kun én — Kellnernes — som overhovedet kender til at have saadanne Medlemmer, og det drejer sig kun om ét eneste Medlem — mod 12—1300 organiserede. Foruden nævnte Kasser giver Kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse den Oplysning, at Anerkendelsen har bevirket, at Organisationen er gaaet stærkt frem, og at der i Kassen ikke er optaget et eneste Medlem, som ikke samtidig har indmeldt sig i Forbundet. I Betragtning af, at Kvinderne er endnu daarligere organiserede end Handels- og Kontormedhjælperne, er Oplysningen fra denne Kasse særdeles god at faa Forstaaelse af.

Iøvrigt skal anføres, at i Norge — hvor Organisationerne i snart sagt alle Fag er svagere end her i Landet — er parallelt løbende Erfaringer gjort i de 5 Aar, Loven dér har eksisteret. Paa Forespørgsel udtaler „Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge", at man anser Lovens Bestemmelse om Kassernes Pligt til at optage Uorganiserede for ganske overflødig, idet den kun har været bragt i Anvendelse i ganske enkelte Tilfælde. Samme Svar giver vort norske Broderforbund „Norges underordende Handelsstands Landsforbund".

Hvorhen man end vender sig faar man enslydende Svar, der, bygget paa praktisk Erfaring, vejer stærkt til. Heroverfor vejer Formodninger og Paastande kun lidt, og paa Grund af lutter Ængstelse og misforstaaet Forsigtighed vil det dog være uforsvarligt at skyde en sund Udvikling af vor Arbejdsløshedskasse ud i en uvis Fremtid. Netop uvis. Thi der er Tegn i Sol og Maane, der tyder paa, at der er andre end os, der kender Statsanerkendelsen. Skulde disse Kræfter komme til Udfoldelse og komme os i Forkøbet, vilde det med fuld Føje kunde bebrejdes den nuværende Ledelse af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse, at den ikke havde kendt sin Besøgelsestid, og det Ansvar vil blive tungt at bære.

Agitatorisk sét maa man være Tilhænger af Anerkendelsen alene af den Grund, at Kassen i langt større Omfang vil kunne imødekomme rimelige Krav fra Medlemmerne om Støtte, uden at skulle være nødsaget til at trække den skarpe Delingslinie i Begrebet: Arbejdsløshed, som vore nuværende Love vødvendiggør. Og yderligere og mere effektiv Støtte til Medlemmerne vil ganske naturligt virke agitatorisk, og give flere og endnu mere stabile Medlemmer.

Vor Fremgang maa i vor realitiske Tid gaa over Realiteter — Idéen og Idealerne slaar ikke til alene, saa ogsaa derfor maa vi finde Midler, der muliggør at byde Medlemmerne større Fordele, baade til Værn mod den umiddelbart forekommende Arbejdsløshed og til Støtte for det enkelte Medlems individuelle Arbejde for at bedre og højne sine økonomiske og sociale Kaar.

Og et saadant Middel er Statsanerkendelsen.

Jens Johansen.

Nevtral Organisation.

Hvor glider vi hen?

I FØLGE Referater her i vor Tidende og i de kjøbenhavnske Afdelingers Maanedsskrift „Apellen", har Afdelingerne i Kjøbenhavn ved Generalforsamlingen den 16. Febr., vedtaget at indmelde sig i den stedlige „Arbejdernes Fællesorganisation".

Beslutningen er taget efter Bestyrelsens enstemmige Indstilling, og efter at Afdelingsformanden, i Henhold til vore Love § 8, har konfereret med C. O.'s Forretningsfører Sagen vedrørende. Denne Konference har næppe været af lang Varighed, da den kjøbenhavnske Fællesbestyrelse sikkert af Formanden for Kontorafdelingen Herr Jens Johansens Udtalelser har været klar over, hvorledes Forretningsføreren — Herr Jens Johansen — vilde stille sig til Spørgsmaalet.

Dengang C. O.'s Love blev skrevet, var der næppe nogen, der tænkte sig den Mulighed, at Forretningsføreren — endog uden Samraad med Hovedbestyrelsen — vilde træffe Afgørelse med Hensyn til et Forslag som det foreliggende, han selv havde været med til at indstille. Thi da havde § 8 vel faaet en anden Affattelse!

Hvad er „Arbejdernes Fællesorganisation" vil mange spørge; og Svaret, der gives, er følgende: „Det er en Sammenslutning af lokale Fagforeninger, for at varetage fælles Interesser." —

Ja! naar det kun var det, var der intet at indvende. —

Men ved at læse nævnte Fællesorganisations Vedtægter, faar man straks et andet Syn paa Sagen, da disse ikke berettiget kan kaldes politisk nevtrale.

Vi citerer blot 1ste Stykke af §§ 4 og 8:

> „Fagforeningerne og Forbundenes Bestyrelser i Kjøbenhavn, i Forbindelse med Bestyrelsen for Socialdemokratisk Forbund, samles til ordinære Møder 2 Gange aarlig i Marts og Oktober eller November. De ordinære Møder averteres mindst 3 Dage forud i „Socialdemokraten".
>
> — — —
>
> „Arbejdernes Fællesorganisation" ledes af et Forretningsudvalg, bestaaende af 13 Medlemmer. Deraf vælges de 10 Medlemmer paa Aarsmødet i Marts, 1 vælges af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, og 1 af Socialdemokratisk Forbunds Hovedbestyrelse, som dog maa være Medlem af sin egen Fagorganisation".

Hvorfor skal „Arbejdernes Fællesorganisation" ordne indre Spørgsmaal i Forbindelse med Socialdemokratisk Forbund, og hvorfor skal der vælges et Medlem af det socialdemokratiske Partis Hovedbestyrelse til Forretningsudvalget, hvis man ikke netop dermed tilsigtede at de to Grene af Arbejderbevægelsen skulde gaa op i en højere Enhed!

Derfor mener vi, at det er i Strid med C. O.'s Grundsætninger, at indmelde sig i en Repræsentation, hvor Faginteresser og Politik er saaledes knyttet sammen.

Thi hvad bliver der da af vort upolitiske Standpunkt!

„Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger" har hidtil været en upolitisk Organisation, og maa nødvendigvis vedblivende være det. Thi næppe indenfor nogen anden Stand end netop vor findes der i saa høj Grad Folk fra alle politiske Lejre. Derfor maa det selvfølgelig medføre Splittelse, at nærme sig det ene eller andet politiske Parti, saaledes som det her er sket.

Ved talrige Agitationsmøder er det bleven udtalt, at vor Organisation var en ren faglig Sammenslutning, der intet havde med Partipolitik at skaffe. Det samme Standpunkt har — og maatte — Forretningsføreren ogsaa hævde, og det er os derfor en Gaade, at Herr Jens Johansen paa Generalforsamlingen forsvarer Bestyrelsens Indstilling og overfor Oppositionens Tvivl udtaler: „at det sikkert ingen Modstand vil møde i Provinsen!"

Denne Udtalelse kan vi ikke tiltræde, da Indmeldelsen sikkert

vil møde stærk Protest i Provinsafdelingerne, og vi kan slutte os til Herr Vilh. Hansens Udtalelser om, at et saa vigtigt Spørgsmaal rettelig burde være henvist til en Kongres.

Vor Opfattelse er det, at selv om dette Skridt virkelig kunde gavne de kjøbenhavnske Afdelinger, vil det i høj Grad skade Afdelingerne i Provinsen i den Agitation, der endnu er og bør være en meget vigtig Faktor i Foreningernes Arbejde. Da disse Foreninger alle staar under C. O., vil den tagne Beslutning ogsaa faa Indflydelse paa dem. Særlig er det meget uheldigt netop nu, da vore udenforstaaende Kolleger, saafremt Arbejdsløshedskassen bliver statsanerkendt, kan være Medlem af denne uden samtidig at tilhøre C. O.

Afdelingerne i Kjøbenhavn, som langt fra tæller Størsteparten af Organisationens Medlemmer, burde billigvis tage lidt mere Hensyn til de andre Afdelinger, og ikke paa egen Haand have foretaget denne Indmeldelse, der let kan virke skadelig paa hele Organisationens Virksomhed.

Vi henstiller til Provins-Afdelingerne at behandle dette Spørgsmaal — saaledes som allerede sket i enkelte Foreninger — og i vor Tidende referere Resultatet deraf.

Og endelig kunde der være Anledning til at behandle Spørgsmaalet paa den forestaaende Kongres. Dette saa meget mere som — kun ca. 8 pCt. af Medlemmerne i Kjøbenhavn har stemt for denne Indmeldelse.

Holstebro og Esbjerg i April 1915.

Einar Eriksen. C. C. Knudsen.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Februar og Marts.

UDSIGTERNE, der ved Aarets Begyndelse foranledigede en optimistisk Opfattelse af Tilstanden indenfor de sideordnede Handels- og Kontorfag, synes desværre atter lidet lovende. Den almindelige Arbejdsløshedstælling den 20. Marts, hvori ogsaa Centralorganisationen deltog, viste en Stigning af Arbejdsløshedsprocenten fra $4^1/_2$ til 5 %, medens samtidig Antallet af vore til Sikringsstyrken indkaldte Medlemmer er yderligere forøget. Naar de Arbejdsløses Tal saaledes vokser, tyder dette paa, at et betydeligt Antal Forretninger og selvstændige Virksomheder fremdeles er under Indflydelse af Krisens Virkninger, der medfører Indskrænkninger i Driften og Afskedigelser blandt Personalet.

Indenfor vor Organisation er Situationen tilfredsstillende. Afdelingerne har udvist megen Aktivitet, dels indadtil, dels ved en Række Møder, der alt tilsammen taget resulterede i et stort Antal Indmeldelser. I Februar indsendte 42, i Marts 36 Afdelinger Ny-Indmeldelser. Særlig bemærkelsesværdige Resultater foreligger fra Kjøbenhavn (77 Indmeldelser), Esbjerg (33), Aarhus (25), Hjørring (18), Nykøbing M. (17), Nykøbing F. (14), Ringkøbing (14), Grenaa (9), Vejle (12), Holbæk (11), Næstved (10), Thisted (9), Randers (8), Maribo (7).

Agitationen er fremmet ved Møder i Helsingør og Ringsted (Martin Petersen), Vejle og Fredericia (N. C. Nielsen), Nykjøbing F. (Vilh. Hansen), Brønderslev (A. Andreasen), Sorø (Harald Heie), Næstved (Peter Wraae) og Holbæk (F. V. Jensen). — I Holbæk startedes, som allerede refereret, en ny Afdeling, der nu tæller over 30 Medlemmer.

Som meddelt i sidste Nr. af vor Tidende indsendte C. O. i afvigte Maaned et Andragende til Landstingets Udvalg vedr. Butikslukningsloven. I denne Henvendelse paapeges vore Ønsker m. H. t. Lovens endelige Affattelse, ligesom vi særlig vender os mod det af „De samvirkende Detailhandlerforeninger" fremsatte Krav om Principalernes Afgørelse af Syvluknings-Spørgsmaalet.

Retshjælpen har vundet følgende Sager: Alfred Poulsen ctr. Sophus Nielsen, Ringsted, idet denne indbetalte Kr. 43 —; Poul Bjerregaard ctr. Boghandler Johs. Bruun, Roskilde; der tilkendtes vort Medlem Kr. 206. — Ingen Sag tabtes.

Forretningsudvalget bevilgede Retshjælp til Medlem 1226 Agnete Lindstrøm mod C. Lunds Margarinefabrik, Esbjerg, Medlem 6190 Ejnar Midtgaard mod Fr. Bruun, Vordingborg, Medlem 4622 Jens Hansen mod Frk. Karen Flensted, Odense, Medlem 8603 N. Andersen, Hjørring mod N. Jørgensen, Brænderup St., Medlem 9415 Poula Petersen mod Hovedstadens Kompagni for Metal- og Vinduespolering, og Medlem 3046 C. Alsøe mod Fru Hanna Ossier. Endvidere er der refunderet Medlem 4119 Johs. Petersen, Nakskov, Kr. 17,51 som Udgifter ved Injuriesag mod P.s tidligere Principal, May Petersen, Crome & Goldschmidts' Hovedudsalg, Kjøbenhavn.

Arbejdsløshedskassen var, under de skildrede Forhold, stærkere belastet end normalt, og har indenfor Beretningsperioden ialt udbetalt Kr. 929,50. Af 28 Anmeldelser anerkendtes de 26, medens 2 maatte nægtes ifølge Vedtægterne. Desuden er der af det faglige Understøttelsesfond bevilget et Medlem Understøttelse i 2 Maaneder i Henhold til Arbejdsløshedskassens Regler.

I Hovedkontorets Cirkulære af 17. Marts henviser Forretningsføreren til, at Oplysningsbureauet nu raadspørges i væsentlig større Omfang end forhen. „Men desværre — hedder det i Cirkulæret — „viser Afdelingsbestyrelserne ikke denne Gren af vor Virksomhed den Interesse, den fortjener, og vi anmoder derfor om, at Sagen bliver taget op i de Afdelinger, hvor man endnu slet ikke har rørt ved Sagen — og det er ikke faa — samt at det gamle Materiale rekvireres til Afdelingerne til Revision og Komplettering." Vi foranlediges heraf til at henlede Medlemmernes Opmærksomhed paa denne vigtige Institution, der fortjener speciel Agtpaagivenhed og vedvarende Interesse.

I Februar—Marts androg Medlemstilgangen 382.

Dagbogsblade.

(Af *Michael Nielsen*, Vejle).

(Sluttes).

Mens jeg har været til Middag, var der stor Opstandelse i Forretningen. Chefen havde lange Konferencer med sin bedre Halvdel — eller rettere, „Hendes Naade" havde saadanne med ham. Personalet er blevet afhørt og der er endnu Torden i Luften, da jeg indfinder mig og — ja, tænk min Forfærdelse — bliver udpeget som Midtpunkt for hele Komedien. Jeg Stakkel har paa en for mig ubegribelig Maade gjort mig fortjent til at spille Hovedrollen. Det vil sige, Handlingen blev udspillet i Aftes med mig i Hovedrollen. Det der her finder Sted er Kritiken, der bliver afsagt.

At jeg i Aftes har knaldet de 8 Billeder op paa min Væg er gaaet som en Løbeild fra Tjenestepigen til Datteren i Huset, fra Datteren til Moderen, fra „Hendes Naade" til Chefen og endelig er hele Personalet blevet indviet i Sagen og nøje udspurgt om, hvem der har givet Lov dertil og om jeg maaske ikke en Gang har forhørt hos nogen om det var lovligt?

Jeg, Gerningsmanden og eneste Vidne til Forbrydelsen, tilstaar straks, og da jeg er fræk nok til at trække paa Smilebaandet og tilkendegive, at jeg har tredive Billeder til, som kommer op i Morgen, vanker der en Skylle af Skældsord, der desværre er for kraftige til at opbevares, men straks gaar ud af det andet Øre. Jeg fik imidlertid Tid til at opfange Slutningen, der omhandlede, at han jo ikke kunde være tjent med at faa sin Væg bedækket af Huller. Jeg indrømmer, at jeg fuldtud forstaar hans Frygt; thi der er jo en vis Fare for, at den hyppige Skiften Medhjælpere i hans Forretning, vil medføre, at der i Løbet af faa Aar kun er ét Hul og ingen Væg, og da der efter min Forme-

ning snarere tiltrænges en Væg mere, tilbyder jeg at fjerne Billederne, hvis han vil lade Hullerne tilmure. Da det jo er forbunden med en lille Udgift, haaber jeg, at jeg faar Lov til at lade Billederne hænge.

I Eftermiddag har jeg haft en Del Lagerarbejde. Jeg vil derfor, før jeg gaar i Forretningen, vaske mig 'paa mit Værelse. Tænk min Forbavselse, da jeg opdager, at Døren er laaset. Jeg raaber Gevalt til Tjenestepigerne, men jeg faar det Svar, at Skik og Brug her er, at Døren bliver laaset, naar Værelserne er gjorte i Stand; Nøglen hænger paa Chefens Kontor, hvor man har at henvende sig, hvis man midt paa Dagen ønsker at komme paa sit Værelse.

Jeg foretrækker at gaa rundt som Negerunge — han kunde jo tro, at jeg vilde laane Nøglen for at faa de „30" slaaet op.

Hver Time har nok i sin Plage!

Jeg opdager, at Medhjælperens Dygtighed her afgøres og regnes efter hans kontante Salg. Derfor er alle saa ivrige efter at komme til at ekspedere. Jeg har bemærket, at Første-Medhjælperen gentagne Gange i Dagens Løb har „overtaget" en Lærlings store Ekspeditioner — vel for at faa sine Sedler til at svare til og derved grundfæste sin Stilling.

Det er en modbydelig Form for Bedømmelse af en Mands Dygtighed. Jeg har hele Dagen benyttet den ene Lærlings Kuponbog, saa jeg har altsaa slet ingen Noteringer i min Bog. I Morgen benytter jeg Lærling Nr. 2.s og saa fremdeles. Jeg er overbevist om, at Første-Medhjælperen vilde blive henrykt, om han maatte faa et Par Noteringer af mine ogsaa. Resultatet bliver vel, at jeg bliver jaget bort som „daarlig Sælger".

Klokken slaar 12, inden de andre kommer op. Jeg derimod faar fri Kl. 11. Det er nu ikke af Medlidenhed med mig for den Overlast, jeg har lidt om Eftermiddagen.

Jeg har tidligere paa Aftenen sendt Lærlingen efter et Par Cigarer, og da Butikken er lukket og vi skal arbejde over, tillader jeg mig at tænde den ene. Ganske vist har jeg Fornemmelsen af, at Chefen gaar saa løjerligt uroligt omkring — ligeledes mine Kolleger ser saa underlige ud, men da jeg har flottet mig og købt „3 til 30", maa jeg formode, at de maaske er Medlemmer af Foreningen „Bort med Tobakken"; thi det kan umuligt være Kvaliteten, der generer — og jeg sender vældige Røgsøjler ud.

Jeg har lige lavet en dejlig Ring. Den snor sig saa bølgende og jævnt mod Loftet — én til — og én til. Da lyder et Brøl, og jeg er lige ved at falde ned af Kontorstolen. Allerførst tror jeg, at det er et Beundringsraab over min Færdighed i Kunsten, men det viser sig at være en Anmodning om at slukke Cigaren. Det har aldrig været Skik og Brug, at Personalet røg i den Forretning og det taaltes ej heller nu. Jeg tillader mig at bemærke, at det er efter Lukketid — og mine egne Cigarer. Min Mening lader til at være betydningsløs. Hvis jeg ikke vil arbejde, uden at ryge, maa jeg jo hellere holde op.

Og jeg jeg holdt op, og nu sidder jeg og sender den ene store Ring mod Loftet efter den anden og — grunder paa Verdens Mærkværdigheder.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Paa Grund af Pladsmangel nødsages vi til at lade enkelte Referater udgaa til næste Nr.

Aalborg. Den halvaarlige ordinære Generalforsamling afholdtes den 24. Marts. Som Dirigent valgtes O. Toppenberg. Formanden aflagde Beretning, hvorefter der havde været afholdt 8 Medlemsmøder, 2 Foredrag og 8 Bestyrelsesmøder. Tilgangen var 33 — Afgangen 19 Medl., hvoraf 11 overført til andre Afdelinger, 3 overgaaede til anden Livsstilling, 2 slettede med Restance og 3 udmeldte. Man havde sendt 3 Repræsentanter til Hjørring-Afdelingens Stiftelsesfest den 8. Novbr. f. A. — Beretningen godkendtes enstemmig. Regnskabet fremlagdes i revideret Stand, udvisende en Saldo af Kr. 1700,36 med en mindre Formuefremgang, og godkendtes enstemmig. Formanden oplæste det af det nedsatte Lovrevisionsudvalg fremsatte Forslag til Lovændringer, hvilket efter nogen Diskussion godkendtes enstemmigt. Da Forslaget om Valg af Delegerede til Kongressen ikke havde været bekendtgjort ved Indkaldelsen i „D. H. K. M. T." vedtog man at udsætte det. Paa Forslag af Th. Hansen vedtoges, efter en indgaaende Debat, med alle Stemmer mod 3, følgende Resolution: „Idet Generalforsamlingen karakteriserer det fremsatte Forslag fra Hovedbestyrelsen og Repræsentantskabet om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, som ganske uantageligt i den foreliggende Skikkelse, bemyndiger den Bestyrelsen til at iværksætte Agitation blandt de øvrige Afdelinger mod Forslagets endelige Vedtagelse". Endvidere drøftedes Spørgsmaalet om Foreningens Sommerstævne.

Th. Hansen, Sekretær.

Saavel for Foreningens Medlemmer som for interesserede, uorganiserede Standsfæller, kvindelige herunder indbefattede, vil der i Løbet af Foraaret og Sommeren blive arrangeret Besøg paa de forskellige industrielle Virksomheder i Byen og dens Omegn. Besøgene ville i Lighed med, hvad der fandt Sted i Aarene 1905—06 foregaa i Formiddagstimerne paa Søn- og Helligdage, og foreløbig ser Bestyrelsen sig i Stand til at kunne indbyde til Besøg: Søndagen den 18. April, Formiddag Kl. $9^1/_2$ pr. paa „De danske Spritfabrikker" i Urbansgade under Ledelse af Direktøren og A/S.s kemiske Konsulent. Store Bededag den 30. April, Formiddag Kl. 10 pr. paa „Aalborg Aktiebryggerier" ved Hobrovej, ligeledes under sagkyndig Ledelse. — Der startes fra Kildepavillonen præcis Kl $9^1/_2$ Formiddag.

Kun saafremt disse Besøg finder den fornødne Tilslutning fra Medlemmers og Standsfællers Side, ville de blive efterfulgte af Besøg paa andre Virksomheder, hvorfor man saa indtrængende som muligt anmoder Medlemmerne om at virke for talrig Tilslutning saavel til disse som til eventuelle senere Besøg. For at kunne gennemføre Besøget indenfor det til Raadighed værende Tidsrum, er det nødvendigt stedse at give Møde præcis.

Bestyrelsen.

Brønderslev. Lørdag den 13. Marts afholdt Foreningen selskabelig Sammenkomst med fælles Kaffebord og en lille Svingom. Festen forløb udmærket.

Onsdag den 24. Marts beviste Herr Fuldmægtig Andreasen, Hjørring, os den Glæde at holde et Foredrag om Betydningen af Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, Forslaget til Arbejdsløshedskassens nye Love m. m. Vi er Herr A. meget taknemlig for det orienterende Foredrag. *J. Andreasen*, Sekretær.

Esbjerg. Tirsdag den 9. Marts 1915 afholdtes ord. halvaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Herr C. C. Knudsen. Formanden, Herr J. V. Godtfredsen, aflagde Beretning og J. Christiansen Regnskabet, hvilke begge godkendtes. Til Formand valgtes Herr Sivardt Birk; den øvrige Bestyrelse kom til at bestaa af de Herrer J. P. Godtfredsen, J. Christiansen, Thomassen og Frk. Jensen (alle Genvalg), Herr Holst, Frk. E. Nissen, Herr Alf. Poulsen, Herr Johs. Poulsen (Nyvalg). Som Suppleanter: de Herrer A. Andersen og A. Jørgensen; Revisorer: Herr A Andersen og Herr Nørgaard, Bestyrelsen konstituerede sig saaledes: Formand: Sivardt Birk, Næstformand: Thomassen, Kasserer: Frk. E. Nissen, Sekretær: J. Christiansen.

Søndag den 14. Marts afholdt Foreningen sin 15-aarige Stiftelsesfest, hvortil var mødt ca. 40 Medlemmer.

Festen bestod af Fællesspisning, lidt Dans fra $8^1/_2$—11., derefter forskellig Underholdning; forøvrigt forløb Festen ganske udmærket. *J. C.*

Fredericia. Ved Mødet Onsdag den 10. Marts var indbudt Herr Kordegn Hansen, der selv er Forfatter og som læste nogle Smaafortællinger og Skitser efter Manuskript. Oplæsningen blev fulgt med Interesse af de Tilstedeværende.

Onsdag den 24. ds. afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Herr A. K. Nielsen. Formanden aflagde en kort Beretning om det forløbne Halvaar, og paapegede bl. a., at Afdelingen havde haft god Fremgang, samt sluttede med at meddele de tilstedeværende Medlemmer, at han helst vilde fratræde Formandsposten, da han nu havde været Formand i to Aar og ikke var sikker paa vedblivende at opholde sig her i Byen. Derefter blev Regnskabet fremlagt; det godkendtes af Forsamlingen. Efter Tur og eget Ønske skulde Herr E. Nomme-

sen fratræde og man gik derfor til Valg af en ny Formand. Foreslaaet blev de Herrer Chr. Larsen og E. Nommesen; sidstnævnte genvalgtes imidlertid, da han ikke fastholdt sin Vægring at modtage Genvalg. N. takkede for Valget, men forbeholdt sig dog at fratræde paa et senere Tidspunkt.

Vor Kasserer, Herr A. K. Nielsen, ønskede ogsaa at fratræde, da han ogsaa var paa Omvalg. Foreslaaet blev de Herrer Chr. Larsen, B. Larsen, O. Madsen og Chr. Jensen; sidstnævnte valgtes. I Stedet for Herr Chr. K. Korsvang skulde der vælges et Bestyrelsesmedlem; Herr O. Madsen valgtes. Til Revisor genvalgtes Herr O. Madsen. Til Agitationsudvalget valgtes Chr. Larsen, Svendstrup og B. Larsen. Under „Eventuelt" drøftedes forskellige Spørgsmaal, bl. a. Valg af et Fornøjelsesudvalg til at arrangere en eventuel Fest. Formanden foreslog, at dette Udvalg valgtes umiddelbart før Festen afholdes. Dette vedtoges. Formanden sluttede Generalforsamlingen med et Leve for Afdelingen. *E. N.*

Frederikshavn. Onsdag den 24. Marts afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa „Hoffmanns Hotel". Formanden bød Velkommen, hvorefter han aflagde en udførlig Beretning. Af denne fremgik bl. a., at der siden sidste Generalforsamling i September var afholdt 8 Bestyrelsesmøder, at der i Beretningsperioden regelmæssigt har været afholdt Medlemsmøder hver Onsdag Aften; til 15 af disse Møder har der været særlig indvarslet, idet der da har været noget særligt paa Programmet, og at Medlemsantallet den 1/3 15 var: 56, 16 Lærlinge og 3 passive Medlemmer. — Derefter fremlagde Kassereren det reviderede Regnskab. Kassebeholdningen var Kr. 46,02. Saavel Beretning som Regnskab godkendtes enstemmigt.

Til Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for de Herrer P. Paulsen og A. Christensen valgtes de Herrer M. Brøndberg og Lauritz Madsen, til Suppleanter de Herrer Niels Jensen og K. J. Sjøbeck. Til Revisorer valgtes Herr Jens Jensen og Fru E. Justesen; Suppleanter de Herrer Laur. Berg og Hans Jørgensen. — Det vedtoges — hvis Forholdene tillader det — at indbyde Naboafdelingerne til at deltage i et nordjysk Sommerstævne. Til Stævneudvalg valgtes de Herrer Chr. Olsen, M. Brøndberg, Jens Jensen og K. J. Sjøbeck samt Fru E. Justesen. — Efter at Formanden indtrængende havde anmodet alle de Tilstedeværende om at agitere for Tilgang til Afdelingen, sluttedes Generalforsamlingen med et Leve for Foreningens Tvivsel.

Paa et Bestyrelsesmøde umiddelbart efter Generalforsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: A. Elvig, Formand, M. Brøndberg, Næstformand, Chr. Olsen, Kasserer, Lauritz Madsen, Sekretær og Henry Nielsen. *A. Elvig.*

Grenaa. Fredag den 26. Februar indledede Herr Høyrup om „Syvlukningen". Emnet gav Anledning til en livlig Diskussion, hvori flere af Medlemmerne deltog. Den store Tilslutning til Mødet viser bedst, at der er stærk Stemning for at faa Syvlukningen gennemført her i Byen. Nu tager vi fat, hvor vi sidste Aar slap, med Haab om at Gennemførelsen af den vanskelige Opgave vil lykkes.

Søndag den 14. Marts afholdtes selskabelig Sammenkomst paa Hotel „Skandinavien", Dillettantforestillingen „Frysekuren" spilledes af en Del Medlemmer. Derefter en rask Svingom til Kl. 11, da alle samledes om det dækkede Kaffebord, hvor en Del Sange blev afsungen. I Vinterens Løb er der arrangeret et Dansekursus med Herr Danselærer Pallesen som Leder; der har været stor Tilslutning. — Ligeledes er der arrangeret et Stenografikursus med Herr Stenografilærer Spansted som Leder; kun er det beklageligt, at saa faa havde Lyst til at lære at stenografere, — noget hvoraf dog enhver vilde høste megen Gavn og Glæde. *C. S.*

Hillerød. Onsdag den 10. Marts indledede Formanden, Herr Jac. Mathiasen et Diskussionsmøde, der var ret godt besøgt. Indlederen skildrede Andels- og Brugsforeningsbevægelsens Vækst og rejste Spørgsmaalet om, hvorledes Medhjælperne burde stille sig til dette betydningsfulde Spørgsmaal. Han mente det var paa Tide, at Medhjælperne ændrede deres Syn paa Spørgsmaalet og tog Standpunkt til Sagen ud fra et rent Medhjælpersynspunkt, i Stedet for blindt at lade sig lede af Købmandsstandens forøvrigt forstaaelige Modstand mod Bevægelsen. — Den paafølgende Diskussion, hvori flere Medlemmer deltog, viste omtrent udelt Tilslutning til Herr Mathiasens, og forøvrigt ogsaa vor Organisations,. Standpunkt til Spørgsmaalet.

Onsdag den 24. Marts havde vi Fornøjelsen at høre Herr Journalist Halberstadt, der læste Brudstykker af en Fortælling fra Dyrenes Verden af den fortræffelige Naturskildrer Svend Fleuron.

Søndag den 18. April slutter Vinterens Mødeaftener med en Stiftelsesfest, hvortil alle vore Medlemmer bedes møde — og ikke glemme at tage Damer med. Program vil blive udsendt. Der vil i den nærmeste Fremtid blive arrangeret forskellige Fodture for vore Medlemmer. *Chr. J. H.*

Hjørring. Tirsdagen den 23. Marts afholdtes ord. Generalforsamling. Formanden, H. Hein, aabnede denne, hvorefter Hovedbestyrelsesmedlem, Herr A. Andreasen, valgtes til Dirigent. Formanden aflagde en udførlig Beretning for den forløbne Halvaars-Beretningsperiode, hvoraf fremgik, at der har været afholdt ialt 28 Møder og Sammenkomster af forskellig Art. Ved alle Møder har der været talrig Tilslutning. Af disse har kun 3 været af udelukkende selskabelig Karakter, medens 18 har været almindelige Medlemsmøder, vekslende med Foredrag, Oplæsning og Diskussion. Særligt skal fremhæves Mødet den 12. Jan., hvor Journalist Abiltrup holdt et meget interessant Foredrag om Amerika og Selvoplevelser derfra. Den 16. Febr. indledede Hr. Andreasen, paa Foranledning af Artiklen i D. H. K. M. T. om vor Arbejdsløshedskasses eventuelle Statsanerkendelse, en Diskussion om dette Emne. Diskussionen førtes meget livligt, da der var højst forskellige Meninger om Sagen. Den 2. Marts gav Herr Ipsen en Skildring af Repræsentantskabsmødet den 21. Febr., i hvilket han havde deltaget som Repræsentant. Den 9. Marts indledede Formanden Emnet „Agitation", som gav Anledning til en livlig Diskussion, hvor den mest fremherskende Mening var, at den virkningsfuldeste Agitation var personlig Henvendelse til og Paavirkning af de uorganiserede Kolleger. Den 16. Marts holdt Herr Andreasen med sædvanlig Dygtighed Foredrag om „Medhjælperne som Samfundsborgere".

Sluttelig gav Formanden Oplysning om Afdelingens stadige Trivsel og voksende Medlemstal, der nu er oppe paa ca. 100. Uden Kritik eller Diskussion godkendtes Beretningen enstemmig.

Kassereren, Herr C. Møller, forelagde det reviderede Regnskab, der enstemmig godkendtes og idet Generalforsamlingen tilkendegav Kassereren sin Anerkendelse.

Som Suppleant valgtes Manufakturkommis R. Petersen. Andre Valg forelaa ikke.

Under „Eventuelt" omtaltes bl. a. et nordjysk Medhjælperstævne i den kommende Sommer, og vedtog man at søge Samarbejde med Nabo-Afdelingerne om Afholdelse af et saadant et Sted i Vendsyssel. Dirigenten hævede Generalforsamlingen, og Formanden udbragte et kraftigt besvaret „Leve Central-Organisationen". Sluttelig tilbragtes en Times Tid i Selskabelighed. *S. S.*

Maribo. Afdelingen afholdt halvaarlig Generalforsamling Onsdag den 24. Marts. Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Der var afholdt 9 Bestyrelsesmøder og 21 Medlemsmøder, flere med indbudte Talere. Foreningen udviste en Fremgang paa 26 — og tæller nu 60 Medlemmer. Kassereren oplæste Regnskabet, der balancerede med Kr. 403.64 og godkendtes.

Derefter foretoges Valg af et nyt Bestyrelsesmedlem i Stedet for Sekretæren L. Saunte, der er indkaldt. Valgt blev Frk. A. Plambeck. Enstemmig genvalgt blev Formanden, Kommis L. Jørgensen (P. Hatten). Til Suppleanter valgtes Kommis Th. A. Nielsen og Kommis E. Nielsen. Til Agitationsudvalget: Kommis P. Larsen, Forvalter Chr. Jensen, Kommis E. Nielsen, Frk. J. Madsen og Frk. H. Frederiksen.

Under „Eventuelt" udspandt der sig en livlig Diskussion om de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation". Aftenen sluttede med et Leve for Centralorganisationen. *Axel Nielsen.*

Middelfart. Ord. halvaarlig Generalforsamling afholdtes paa „Turisthotellet" Søndag den 21. Marts. Til Dirigent valgtes Bogholder Quist.

Af Formandens Beretning fremgik, at der i det forløbne Vinterhalvaar har været afholdt 9 Medlemsmøder med et gennemsnitlig Besøg af 14 Medlemmer, og 7 Bestyrelsesmøder. Endvidere har vi afholdt 1 Salonskydning, 1 Pakkefest med Bal og 1 offentlig Møde med Forretningsføreren som Taler. Beretningen godkendtes.

Regnskabet for Halvaaret, der ballancerer med Kr. 386,35, udviser et Overskud paa Kr. 44,60. Afdelingens Status udviser: Aktiva Kr. 58,45, Passiva 0, Formue Kr. 58,45. For Regnskabet gaves enstemmig Decharge.

Til Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes Bogholder Magnus Jørgensen, Kommis J. P. Simonsen og Assistent Berg. Til Revisor i Stedet for Bogholder Quist, der etablerer sig, valgtes Frk. K. Bjørn.

Efter at forskellige Afdelingsspørgsmaal var drøftede, hævedes Generalforsamlingen med Leveraab for C. O. og Dirigenten. Da Bogholder Quist, af ovennævnte Grund, træder ud af vore Rækker til 1. April 1915, takkede Kassereren ham for godt Kammeratskab i den forløbne Aarrække, Q har staaet som Medlem af Afdelingen, og medgav ham vore bedste Ønsker for Fremtiden.

Medlemmerne sluttede sig hertil ved at udbringe et Leve for Q., der takkede og udbragte et Leve for Afdelingen.

Ved et Bestyrelsesmøde Søndag den 28. Marts konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: Formand: Karl Sørensen, Næstformand: J. P. Simonsen, Kasserer: Magnus Jørgensen, Sekretærer: P. M. Berg og C. Tvermose.

Søndag den 18. April fejres Afdelingens Stiftelse med en tvangfri Sammenkomst paa „Turisthotellet". Torsdag den 22. April taler Herr Lærer J. P. Mosegaard om Generalkonsul Henrik Pontoppidan. — Den Aften maa ingen svigte! Det er kedeligt baade for Foredragsholderen og Bestyrelsen, naar der kun møder 1/8 af Medlemmerne. *Berg.*

Nykjøbing M. Tirsdag den 15. Marts afholdtes Diskussionsmøde. Karl Sørensen indledede om Emnet „Vort Program". Der var god Tilslutning, og efter Indledningen udfoldede sig en livlig Diskussion, som særlig drejede sig om A.-K.s Statsanerkendelse og 7-Lukningen.

Bestyrelsen har vedtaget at indsende Andragende til Handelsforeningen om 7-Lukning i Sommermaanederne.

Tirsdag den 23. Marts talte Herr Bogholder Olsen om Forholdene i russisk Polen, hvor Herr O. har opholdt sig i længere Tid. Herr O. skildrede, hvorledes man overalt mødte fremmed Præg, fremmed Vilje, i Styrelse, Skole og i Kunst; men trods al Undertrykkelse har Folkeviljen holdt ud, og Troen paa det gamle Riges nationale Genrejsning lever stedse. Trods den langsomme Udvikling og de slette Kommunikationsmidler, findes der nu moderne Mejerier og Slagterier, og med den billige Arbejdskraft Polen raader over, en Landarbejder faar ca. 70 Øre om Dagen, vil det maaske ikke vare længe, inden det polske Landbrug vil blive det danske en følelig Konkurrent paa det engelske Marked. — Foredraget lønnedes med et kraftigt Bifald.

A. Wittrup Andersen.

Næstved. Torsdag den 25. Februar afholdt Foreningen sin halvaarlige Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Herr H. S. Petersen. Grundet paa, at Formanden var forhindret i at være til Stede, aflagde Alfr. Kristensen Beretning for Vinterhalvaaret. Godkendtes. Derefter redegjorde Kassereren for Kassen og oplæste Regnskabet, som ligeledes blev godkendt. Til Formand i Stedet for Herr E. C. Petersen, der forlader Byen, valgtes efter nogen Debat Herr P. E. Andersen, Kaffelageret. Til Bestyrelses-Suppleanter valgtes Herr Qvist, (ved Birksted) og Herr Bay, (ved Brdr. Johansen). Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig med Herr P. E. Andersen, Formand, Herr J. V. Andersen, Næstformand, Herr Søgreen Petersen, Kasserer, og Alfr. Kristensen, Sekretær.

Foreningen fejrede den 6. Marts sin 8-aarige Stiftelsesfest med Bal, der afholdtes paa „Industribygningen"; der var god Tilslutning, og Aftenen forløb paa bedste Maade.

Torsdag den 11. Marts afholdtes Foredrag af Herr Redaktør Vejlø, „Højres Program", som første Led i en af Bestyrelsen planlagt politisk oplysende Foredragsrække.

Som et Led i Agitationsarbejdet afholdtes Torsdag den 18. Marts et offentligt Agitationsmøde med Herr P. Wraae, Kjøbenhavn som Taler. — Foredraget paahørtes af de Tilstedeværende med stor Interesse og resulterede i, at de mødte udenforstaaende Kolleger alle som een indmeldte sig i Foreningen. *Alfr. K.*

Odense. Søndag d. 18. d. M. afholder Foreningen paa „Fyens Forsamlingshus en Sammenkomst som Afslutning paa Vinterhalvaarets Møder og Selskabeligheder. Program vil blive tilstillet hvert Medlem, og forventer Bestyrelsen, at alle giver Møde denne Aften, for med god Samvittighed at gaa Sommeren i Møde, og ikke fordi Ferietiden staar for Døren at lægge sine Medlemspligter paa Hylden. Vi skulde jo gerne, naar vi til Efteraaret atter samles, kunde fremlægge gode Resultater for Afdelingen.

C. O.

Randers. Generalforsamlingen afholdtes Onsdag den 3. Marts. — Traditionen tro var der kun mødt faa Medlemmer; Mødet var netop beslutningsdygtigt. — Formanden aabnede Generalforsamlingen med en Beretning om Afdelingens Virken i det forløbne Halvaar, hvoraf det fremgik, at Foreningen havde haft jævn god Fremgang. — Kassereren aflagde derefter Beretning. Det reviderede Regnskab udviste et usædvanligt stort Overskud, hvilket ved Siden af Foreningens stadige Vækst ogsaa skyldes, at vor Fane nu er betalt. Derefter foretoges Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for de Herrer P. Christiansen, Dich, Kjeldsen og Broch, de tre førstnævnte genvalgtes; i Stedet for Herr Brock, der ikke ønskede Genvalg, nyvalgtes Herr Hellbach. Suppleanter blev de Herrer C. Nielsen, Sjørup Nielsen, Ludvigsen og Høstrup. Bestyrelsen har senere konstitueret sig med Herr P. Christiansen som Næstformand, Kjeldsen som Sekretær og Frk. Mortensen som Kasserer. Efter Tur afgik de Herrer Halskov og Skjødt som Revisorer, i Stedet for Herr Halskov, der ikke ønskede Genvalg, valgtes Herr J. Jensen, medens Herr Skjødt genvalgtes. Generalforsamlingen vedtog at bemyndige Bestyrelsen til at føre Forhandling med Haandværkerforeningen om Afsluttelse af nyt Lejemaal for Mødelokalerne. Denne Forhandling er endnu ikke afsluttet, men resulterer forbaabentlig i, at de nuværende Lokaler bibeholdes. Da der ikke under „Eventuelt" var indbragt noget Forslag hævede Formanden Generalforsamlingen med et af kraftige Hurraraab besvaret Leve for C. O.

Onsdag den 17. Marts indledede Formanden en Diskussion om „De øjeblikkelige Forhold". Mødet var besøgt af ca. 35 Medlemmer, hvoraf flere deltog livligt i Diskussionen. Dette i Forhold til tidligere Møder ret store Medlemsantal synes at bebude en større Tilslutning til vore faglige Mødeaftener — det var heldigt for Afdelingens Levedygtighed om Bestyrelsens stadige og kraftige Paamindelser til Medlemmerne nu endelig skulde have baaret Frugt. En vel tilbragt faglig Mødeaften forhøjer Interessen for vor Organisation, og udvikler Evnen og Lysten til at agitere for Indmeldelse blandt udenforstaaende Kolleger. *Kjeld.*

Udkast

til

Ændringer i Centralorganisationens Love.

(Sluttet).

Saafremt den af Repræsentantskabet tagne Beslutning vedrørende Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse godkendes af Kongressen, maa denne samtidig behandle nedennævnte Forslag til Ændringer af C. O.s Love, idet disse Ændringsforslag foranlediges af Statsanerkendelsen. Dette gælder naturligvis ogsaa for det efterfølgende Regulativ for Pladsanvisningen.

§ 4, tilføjes:

Med Medlemsskab følger Pligt til samtidig at være Medlem af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse.

§ 6, 1ste Stykke, ændres til:

Kontingentet til Centralorganisationen er 1 Kr. pr. Medlem pr. Maaned, hvoraf 50 Øre henlægges til Reservefonden.

Afdelingerne fastsætter selv deres Kontingent.

§ 9, 1ste Stykke. 1ste Punkt, ændres til:

Centralorganisationen administreres af en Hovedbestyrelse, der bestaar af Forretningsføreren og 8 af Kongressen valgte Medlemmer, Hovedbestyrelsen er fælles med den for Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse valgte Hovedbestyrelse.

2det Stykke, 1ste Punktum, ændres til:

Hovedbestyrelsen vælger selv sin Vice-Forretningsfører. En Assistent fra Hovedkontoret fungerer som Hovedbestyrelsens Sekretær. Blandt sine Medlemmer, vælger Hovedbestyrelsen 2, der sammen med Forretningsføreren udgør Forretningsudvalget.

§ 11, 2det Stykke, sidste Komma, ændres til:

. . . . . , som er fælles med det for Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse valgte Repræsentantskab. Det kan af Hovedbestyrelsen indkaldes til Drøftelse og Afgørelse af særlig vigtige Sager. Repræsentantskabet fastsætter selv sin Forretningsorden.

§ 16, Tilføjelse til 2det Punktum:

i Forbindelse med Delegeretmødet i Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse.

§ 17, Ændring af 2det Punktum:

Afstemningen foregaar afdelingsvis ved Generalforsamlinger. Tallet paa de for og imod Forslagene afgivne Stemmer indsendes til Hovedbestyrelsen, inden Udløbet af den for Afstemningen fastsatte Tidsfrist.

Roskilde. Halvaarlig ordinær Generalforsamling afholdes den 23. April 1915 Kl. 8½ paa „Højskolehjemmet" med følgende Dagsorden: 1. Formanden afgiver Beretning for sidste Halvaar. 2. Kassereren fremlægger det reviderede Regnskab til Godkendelse. 3. Valg af ny Formand paa Grund af Bortrejse. 4. Valg af 2 Delegerede til Kongressen. 5. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa indsendes senest 4 Dage inden dennes Afholdelse til Bestyrelsen.

V. S.

Rødby. Den halvaarlige Generalforsamling afholdes den 20. April med følgende Dagsorden: 1. Regnskabet fremlægges. 2. Valg af en Næstformand. 3. Valg af 2 Suppleanter. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af et Medlem til Agitationsudvalget.

Det bedes bemærket, at Tilslutningen til vore Mødeaftener ingenlunde er tilfredsstillende. De ærede Medlemmer viser vor Forening for ringe Interesse. Mød derfor til Møderne, og husk alle bør møde til Generalforsamlingen! *A. Sørensen.*

Silkeborg. Onsdag den 3. Marts afholdtes Medlemsmøde paa Hotel „Silkeborg", hvor Formanden, Herr C. Lyngbye indledede en Diskussion over Emnet: „Den kjøbenhavnske Afdelings Indmeldelse under Arbejdernes Fællesorganisation". Efter Indledningen deltog enkelte Medlemmer i Diskussionen. Noget bestemt Standpunkt toges dog ikke til Sagen.

Paa et Bestyrelsesmøde, der afholdtes den 7. Marts bevilgede Foreningen, paa Forslag af Kassereren, Herr J. Chr. Sørensen, 10 Kr. til Børnebespisningen her i Byen. Dette vedtoges enstemmigt af Bestyrelsen.

Onsdag den 10. Marts afholdtes Medlemsmøde paa Hotel „Silkeborg". Herr Jac Hansen indledede en Diskussion om „Bør Handels- og Kontormedhjælperforeningen beskæftige sig med Politik". Der udspandt sig en ret livlig Diskussion blandt enkelte Medlemmer. Efter en Times Forløb afsluttede Formanden Diskussionen, der tydelig tilkendegav, at der ikke var Stemning for, at vi som Forening bør beskæftige os med politiske Spørgsmaal.

Ditlevsen.

Slagelse. Onsdag den 24. Marts Kl. 9 afholdtes Generalforsamling i Foreningens Lokale. Formanden aabnede Mødet. Derefter valgtes Kommis Rasmussen til Dirigent. Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Efter en Del Smaabemærkninger godkendtes denne. Fremlæggelse af Regnskabet maatte udsættes, da det ikke var i Orden og følgelig heller ikke revideret. I Stedet for Kommis Greve, der ønskede at fratræde som Formand, blev foreslaaet Kommis Anton Petersen og Kommis Rasmussen, men disse havde begge „meget vægtige" Grunde til ikke at modtage dette Hverv, og Greve gik derfor ind paa at beklæde Posten endnu et halvt Aar, hvorefter han enstemmigt genvalgtes.

I Stedet for A. Sørensen, der afgik som Bestyrelsesmedlem, valgtes A. Thorsell. Bestyrelsen bestaar herefter af: A. Thorsell, Chr. Petersen, Anton Petersen og Fritz Petersen. Til Revisorer valgtes Rich. Iversen og Kommis Chr. Petersen og til Suppleanter: Kommis Kjær og Bruun Mortensen. Som Delegeret til Kongressen valgtes Greve.

Under „Eventuelt" vedtoges et Forslag om at nedsætte et Agitationsudvalg; dette kom til at bestaa af Kommis Rasmussen (Formand), A. Petersen, Kommis Chr. Petersen, Alfred Sørensen og A. Thorsell.

Ligeledes fremkom der en Forespørgsel om Foreningens Medlemmer ikke paa en eller anden Maade kunde faa Adgang til at sætte sig ind i Lovene. Bestyrelsen lovede atter, at den skulde sørge for Trykningen og tilstille Medlemmerne et Eksemplar hver.

Paa et den 28. April afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: A. Petersen, Næstformand, A. Thorsell, Kasserer, Chr. Petersen, Sekretær, og Fritz Petersen.

Samtidig meddeler Agitationsudvalget, at det afholder Agitationsmøde paa Høng Hotel den 18. April, Kl. 5 Efterm., hvortil alle Handels- og Kontormedhjælpere i Vestsjælland indbydes.

T.

Sorø. Afdelingen har i den senere Tid afholdt sine sædvanlige ugentlige Mødeaftener med et eller andet fagligt Emne.

Tirsdag den 9. Marts afholdtes Bestyrelsesmøde, hvor det vedtoges at afholde den ordinære halvaarlige Generalforsamling Søndag den 21. Marts. — Onsdag den 10. afholdtes Møde paa Hotel „Postgaarden", hvor Herr Hjalmar Møller indledede om Emnet „Gør Din Pligt og kræv Din Ret", hvilket efterfulgtes af en meget livlig Diskussion. — Torsdag den 18. s. M. afholdtes Møde, hvor Herr Harald Heie, Kjøbenhavn, holdt et udmærket Foredrag om „Medhjælperne og Politik". Ligeledes gav Herr Heie Foreningen flere Oplysninger om Centralorganisationens Arbejde, Arbejdsløshedskassen, Syvlukningen, og besvarede flere til ham stillede Spørgsmaal. Mødet efterfulgtes af en meget livlig Diskussion.

Niels Sarøe.

Søndag den 21. Marts afholdtes Generalforsamling paa Hotel „Postgaarden". Formanden aabnede Generalforsamlingen Kl. 4½; den var fuldt ud beslutningsdygtig, idet over ⅔ af Medlemmerne var til Stede.

Til Dirigent valgtes Holck, hvorefter Formanden aflagde Beretning, og herunder omtalte de i Vinterens Løb afholdte Møder, der alle har været godt besøgte, og hvor forskellige faglige Emner var drøftede; omtalte endvidere Sprogkursus'et, der formentlig vilde give Foreningen et Overskud, som besluttedes overført til Fanefonden. Kassereren, Frk. Nielsen, aflagde Regnskabet, for hvilket der enstemmigt gaves Decharge. Til Formand genvalgtes med Akklamation Herr C. Rasmussen. Til Bestyrelse genvalgtes Herr Hjalmar Møller (Næstformand), Frk. Nielsen (Kasserer) samt nyvalgtes Herr Poul Christensen (Sekretær) og Holck. Til Suppleanter valgtes Herr Knud Jensen og Herr Ullerichs. Til Revisorer genvalgtes Herr Alfr. Hansen og Herr Brinch. Under „Eventuelt" fremkom et Forslag om Oprettelse af et fagligt Bibliotek. Forkastedes.

---

§ 18, 1ste Punktum ændres til:

Til Kongressen har enhver Afdeling Ret til at sende 1 Repræsentant for hver paabegyndt 50 Medlemmer indtil 100 Medlemmer, og derudover 1 Repræsentant for hvert paabegyndt 100 Medlemmer.

§ 20, Tilføjelse til 1ste Stykke:

Udgifterne til Kongressen og Delegeretmødet deles efter Forhold mellem Centralorganisationen og Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse.

I 2det Stykke rettes Ordet „Hovedkassen" til Centralorganisationen og Arbejdsløshedskassen efter fornævnte Forhold.

§ 23, Tilføjelse til 1ste Punktum:

..... der alle er fælles med de for Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse valgte Tillidsmænd. Valget gælder til næste ordinære Kongres.

Ny Paragraf.

Reservefondens Midler anvendes til Hjælp til Medlemmer, der er blevet arbejdsløse med Hovedbestyrelsens Billigelse eller gennem Lock-out.

Desuden kan Hovedbestyrelsen, hvor ganske særlige Forhold taler derfor, og det anses foreneligt med Centralorganisationens Tarv, i Tilfælde af uforskyldt Trang, bevilge Understøttelse heraf.

Regulativ

for

Pladsanvisningen for Medlemmer af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

§ 1.

Pladsanvisningens Formaal er at være Medlemled mellem den ledige Medhjælper og de Principaler, der søger Arbejdskraft, og bistaa den ledige eller søgende Medhjælper til Opnaaelse af Plads, der svarer til Vedkommendes Evner, Erfaringer og Specialuddannelse.

§. 2.

Pladsanvisningen sorterer under Hovedkontoret, og ledes af Arbejdsløshedskassens Formand, som maa staa i nøje Forbindelse med Afdelingernes Ledelser.

Afdelingernes Ledelser kan dog paa egen Haand anvise Pladser indenfor deres Omraade, men maa i saadanne Tilfælde straks give Hovedkontoret fornøden Meddelelse.

§ 3.

Ethvert Medlem af Arbejdsløshedskassen skal, i Henhold til Lovenes §§ 7, 9, senest 1 Uge efter sin Opsigelse anmelde dette til Pladsanvisningen paa dertil indrettede Blanketter, der faas hos Afdelingsformanden.

Ligeledes skal ethvert Medlem, i Henhold til Lovenes § 12,

Mødeaftenerne i Sommersæsonen, der begynder 1. Maj, fastsættes til 1. og 3. Onsdag i Maaneden og afholdes paa „Ægir".

Der vedtoges en lille Lovændring, idet det første Punktum i § 19 forandredes til at lyde: „Generalforsamlingen er kun beslutningsdygtig, naar over Halvdelen af Foreningens Medlemmer er til Stede".

Generalforsamlingen sluttede med Leveraab for Afdelingen, Centralorganisationen og Formanden. Medlemmerne med Damer samledes Kl. 8 paa Hotel „Postgaarden" til et i alle Maader vellykket Bal, hvortil Sprogskolens Elever var indbudt.

Poul Christensen.

Thisted. Fredag den 12. Marts holdt Handelsskolelærer H. Petersen, Thisted, Foredrag om den berømte Skolemand Kresten Kold. Emnet var sikkert vel valgt; thi foruden at interessere de Mødte, gav det dem tillige Indblik i Forhold, som enhver Thisted-Medhjælper bør være inde i — i Særdeleshed da Kresten Kold er født her i Byen, og den egentlige Skaber af Højskolebevægelsen. Sluttelig betonede Herr P. hvilken mægtig Indflydelse Højskolen havde haft — og endnu har — paa den danske Bondestand, og advarede unge, saavel som ældre, mod at se skævt til eller trække paa Smilebaandet ad denne Bevægelse.

Formanden takkede og udtalte Haabet om, at det forhaabentlig ikke maatte vare alt for længe, inden vi igen havde Lejlighed til at træffe Herr P. indenfor vor Kreds.

Ved Medlemsmødet Torsdag den 18. ds. udfyldte Herr Realskolelærer, Løjtnant Hansen Aftenen med Oplæsning af en lille kvik Fortælling af Sophus Bauditz: „Junisol", som lokkede mangt et Smil frem hos de Tilstedeværende. Efter Oplæsningen indtoges Kaffen i fornøjeligt Samvær. *J. J.*

Fredag den 26. Marts afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Formanden aabnede Generalforsamlingen og Herr Bogholder N. C. Kilsgaard valgtes til Dirigent.

Formanden, Herr Bogholder Aage Neergard, afgav Beretning om den svundne Periode. Foreningen omfatter nu 80 Medlemmer, hvoraf de 39 var komne til siden sidste Generalforsamling. 7 Medlemmer er indkaldte til Sikringsstyrken; der var afholdt 8 Bestyrelsesmøder, 20 Medlemsmøder samt én selskabelig Sammenkomst. Alt i alt havde Vinterhalvaaret været særdeles tilfredsstillende.

Beretningen saavel som Regnskabet, der fremlagdes af Kassereren, Herr Bogholder Ottesen, godkendtes enstemmigt.

Som Suppleant til Bestyrelsen valgtes Boghandlermedhjælper Ebbe Clausen.

Det vedtoges at afholde Mødeaften den første Fredag i hver Maaned i Sommerhalvaaret, — saavidt muligt i et eller andet Sommeretablissement. Til at foretage Forarbejdet til en eventuel Sommerudflugt valgtes et Udvalg, bestaaende af d'Herr Aage Neergaard, Johs. Jensen, Jens Larsen og O. Lumbye samt Frk. Catharina Beyer. Om muligt vilde man forsøge Samarbejde med Afdelingen i Nykøbing M. desangaaende.

Under „Eventuelt" drøftedes det Skridt, de kjøbenhavnske Afdelinger havde foretaget. Herr Neergaard gjorde Rede for dette, hvorefter der udspandt sig en længere — stærkt dadlende — Debat, idet man gik ud fra, at saalænge de kjøbenh. Afdelinger, tiltrods for de 1200 Kr. om Aaret, som Provinsafdelingerne tilskyder den lokale Agitation, ikke kunde vise bedre Resultater m. H. t. Medlemsforøgelse, skulde Afdelingerne heller ikke — egenmægtig — foretage Skridt, som kunde mistydes.

Følgende Resolution vedtoges:

„40 Medlemmer af „Foreningen af Handels- og Kontormedhjælperne for Thisted og Omegn", samlede til Generalforsamling Fredag den 26. Marts, anmoder herved — paa given Foranledning — Hovedbestyrelsen for „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger" om stadig at have et vaagent Øje med, at ingen træffer Afgørelse i Spørgsmaal, som i mindste Maade kan stille Organisationens upolitiske Præg i en tvivlsom Belysning, men drage Omsorg for, at Spørgsmaal af nævnte Art behandles med den Forsigtighed de kræver."

Endvidere debatteredes den bebudede Kontingentforhøjelse. Kassereren indledede og lagde, skønt selv Modstander af muligen Forhøjelse, Medlemmerne paa Sinde, at man selvfølgelig maatte yde, naar man vilde nyde, og fremdrog iøvrigt de Fordele, Statsanerkendelsen af Arbejdsløshedskassen bød. Man var enige om, at Forhøjelsen kun burde foretages, saafremt den var strængt paakrævet.

Et Forslag ang. Cykleudflugter i Sommer henvistes til Bestyrelsen. — Generalforsamlingen sluttede med et af Dirigenten udbragt Leve for „C. O." og et af Formanden udbragt Leve for Agitationsudvalget med Tak for veludført Arbejde i Vinterens Løb.

J. J.

Vejle. Den 21. Jan. talte Herr N. C. Nielsen, Kolding, om „Medhjælperne og Fædrelandet", Herr N. behandlede Emnet omtrent som i sin Artikel i „D. H. K. M. T." for 1. Jan.

Den 18. Febr. talte Formanden for Horsens Afdeling, Herr Steen Vandborg, om Emnet: „Bør vor Arbejdsløshedskasse statsanerkendes? Herr V. talte kort om de Fordele og Ulemper, der vil følge med Statsanerkendelsen, og erklærede sig for at være Modstander at denne. Han gennemgik Udkastet til Forslaget til de ny Love og sammenlignede det med de nugældende Love, og han hævdede, at de Fordele, Statsanerkendelsen bød, ikke stod i Forhold til den Kontingentforhøjelse, der krævedes. — Indlederen blev imødegaaet af Mich. Nielsen, Poul Jensen og Formanden, der alle mente, at vi nu absolut burde søge Statsanerkendelsen.

Den 4. Marts afholdtes Møde med de Herrer Købmand S. C. Langager og Peder Hansen som Indledere. Ligeledes var kommen til Stede Herr Købmand Lauritz Petersen, der havde ønsket at overvære Mødet. Der var mødt en ret talrig Forsamling. Herr Peder Hansen begyndte med at omtale Lukkelovens og Næringslovens Revision, mente at Principaler og Medhjælpere havde lige Interesse i disse Love, hvorfor der ogsaa ved Revisionen af dem burde være et Samarbejde mellem Principalernes og vor Organisation for at give de nye Love det rette Præg. Herr H. fremhævede derefter, hvilken Betydning det er for Medhjælperne at have en god Organisation og udtalte sin Glæde over, at det havde været muligt for Afdelingen her at samle saa mange Medlemmer. Formanden takkede Herr H. for Foredraget og for det Arbejde Herr H. havde gjort for at faa den frivillige Syvlukning gennemført her i Byen, og forespurgte derefter Herr Lauritz Petersen om hans Stilling til den lovbundne Syvlukning. Herr Lauritz Petersen fik derefter Ordet og udtalte sig som absolut Modstander af den tidlige Lukning af Butikkerne, idet han mente, at Salget derved vilde formindskes og at i Særdeleshed en Del Tilfældighedskøb, der nu bliver gjort om Aftenen, vilde falde bort. Og han mente, at det var forkert af vor Organisation at arbejde for Gennemførelsen, da enhver dygtig Medhjælper burde være interesseret i, at Salget bliver saa stort som muligt.

Herr Mich. Nielsen og Formanden imødegik Herr P.s Udtalelser og paaviste hvilken Betydning det vilde faa for Medhjælperne at faa Arbejdstiden forkortet, saaledes at de kan faa Tid til at pleje deres personlige Interesser og følge med i hvad der foregaar udenfor Butikkens og Kontorets fire Vægge.

Derefter fik Herr Langager — der først var kommen til Stede efter Mødets Begyndelse — Ordet og udtalte sig ligesom Herr Peder Hansen som Tilhænger af en tidligere Lukning, men vilde dog ikke være med til at gennemføre den lovbundne, da han mente, at det vilde skade de store Landforretninger for meget; selv vilde han, i Aar som tidligere, gerne gaa med til at lukke Kl. 7 i Sommermaanederne.

Man drøftede derefter Spørgsmaalet om Opsigelsesfristerne og Lærlingeuddannelsen. *—hl.*

---

uopholdelig give Pladsanvisningen Underretning om opnaaet Arbejde, hvad enten dette er opnaaet ved Pladsanvisningens Hjælp eller ej, og selv om det kun er af ganske midlertidig Art.

§ 4.

Det er ethvert arbejdsløs Medlems Pligt at møde til Kontrol efter Lokalbestyrelsens Anvisning, og Bestyrelsen skal i saa Henseende iagttage saadanne Forholdsregler, at den derved kan forvisse sig om, at det paagældende Medlem ikke har lønnet Arbejde eller anden indtægtgivende Beskæftigelse, som ikke er anmeldt for Bestyrelsen.

§ 5.

Undlader et Medlem at efterkomme de i §§ 3 og 4 nævnte Regler kan det efter nærmere Bestemmelse af Hovedbestyrelsen medføre Tab af Understøttelsesretten i indtil de første 4 Uger af en paafølgende Understøttelsesperiode.

§ 6.

Pladsanvisningen skal saavidt muligt ske i den Rækkefølge, hvori de ledige har meldt sig til Kontoret, dog med rimeligt Hensyn til Kvalifikationer og Specialuddannelse, og hvor ikke ganske særlige Forhold gør sig gældende. For midlertidigt Arbejdes Vedkommende kan der tages Hensyn til, hvem der hurtigst kan tiltræde Pladsen.

§ 7.

Al Pladsanvisning er vederlagsfri.

§ 8.

Pladsanvisningen staar under Arbejdsløshedsinspektørens Tilsyn.

Udg. af Centralorganisat. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Khvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Khvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 9. 1. Maj 1915. 15de Aargang.

DYRTIDSTILLÆG.

AARSAGERNE til Dyrtiden er almén kendt og nærmere Redegørelse overflødig.

Følgerne af den ekstraordinære Prisstigning paa alle vigtige Fødemidler og uundværlige Forbrugsgenstande berører os alle og saa indgribende, at de for den Ugifte som Familieforsørgeren forlængst har nødvendiggjort en Revision af den daglige Økonomi. Men ofte er Budgettet saa knapt anlagt, at det unddrager sig en forsvarlig Omkalkulation. Resultatet bliver i saa Fald for alle de Tusinder, hvis smaa Indtægter umuliggjorde, at de henlagde en „Nødskilling", ikke blot at de maa give Afkald paa de smaa Glæder — alt efter Sind og Sans — der kaster Solglimt i Tilværelsen, men at selve Levefoden synker under Lavmaal.

Som Helhed befinder Handels- og Kontormedhjælperne sig i denne Situation. Vore Standsfæller maa fyldestgøre de Krav, deres daglige Beskæftigelse stiller dem. Deres Klædedragt tør ikke reduceres; det beskedne Levesæt taaler ingen yderligere Begrænsning.

Imidlertid er det en aritmetisk Umulighed af en forud knapt tilmaalt Maanedsgage at dække ligesaa mange Fornødenheder nu som før Fredsbruddet. Og dette alene af den selvindlysende Grund, at den Krone, der i Juli 1914 havde Kronestykkets fulde Købeevne, i Dag er reduceret til en Realværdi af ca. 80 Øre. Allerede i Februar godtgjorde Undersøgelser, foretaget af Statistisk Departement, at Fødemidlerne siden August var steget med ca. 15 %. Prisnoteringens Linie har siden da været stigende for næsten alle Fornødenheder, ogsaa udenfor Fødemidlernes Omraade, og Gennemsnits-Stigningen tør utvivlsomt nu ansættes til mindst 20 %.

Vi véd meget vel, at mange Erhverv har trange Kaar, og Arbejdsløsheden, der i adskillig Fag er firdobbelt over Normen, aabner et trøstesløst Perspektiv. Men Handel, Omsætning og Industri er ikke haardest ramt af den økonomiske Depression. Naar undtages de mindst modstandsdygtige Detailforretninger, der fremdeles har haarde Vilkaar, fordi deres Velfærd er samhørig med Arbejderbefolkningens, og enkelte Brancher, hvis Bevægelsesfrihed Krisen lammede, eller Forretninger, hvis Kreditforhold rystedes, har det forløbne ¾ Aar for disse store Erhvervsgrupper været en Ildprøve, de i alt væsentlig har bestaaet. Og mere end det! Handel som Industri har erobret nye Virkefelter. For Industrien afmærkes dette i en stærk Stigning af Aktie-Kurserne, og de nye Eksportveje har allerede indenfor Handelsstanden frembragt et anseeligt Antal nye Kapitalister. Vi støtter os her til Udtalelser af Kapaciteter som Vexellerer Johan Levin og Dr. L. V. Birck.

Indenfor de sideordnede Handels- og Kontorfag har den industrielle og commercielle Fremdrift følgelig krævet større Arbejdsydelse, som Militær-Indkaldelserne med deres Affolkning af Butikker og Kontorer yderligere har øget. — Ret og Billighed fordrer, at alle de Medhjælpere, der er delagtige i denne Opkomst, selvsagt participerer i Gevinsten og under alle Omstændigheder opnaar fuld Udligning for den indirekte Indtægts-Afkortning, Dyrtiden medfører for den Enkelte.

Ogsaa i Virksomheder, der ikke profitere ved de herskende Forhold, men dog hævder status quo, en vis Ligevægt i Omsætning og Udbytte, er dette Hensyn til Personalets Interesser kun rimeligt og ligetil. I modsat Fald afslører det en Brist i Principalens sociale Ansvarsfølelse.

Selv Firmaer og Forretninger, der ikke upaavirket er naaet gennem den kritiske Tid, kan i mangfoldige Tilfælde uden at udsætte sig for Risiko, yde deres Medhjælpere den virksomme økonomiske Støtte, Indrømmelsen af et forholdsmæssigt Dyrtidstillæg betyder. Chefer og Forretningsindhavere, der med lidt god Vilje vil overveje dette Spørgsmaal og ikke træffe Afgørelsen efter Øjeblikkets nedstemmende Resultater, men tillige dvæle ved de sidste Aarsopgørelser, vilde maaske dog erkende, at Forretningen har baade Ydeevne og Ydepligt overfor de Medhjælpere, som i de forgangne gode Aar havde deres Andel i, men kun et beskedent Udbytte af, en smuk Ballance.

Thi den almindelige Formueforøgelse, der kendetegner de sidste Aaringer, samler sig fortrinsvis paa

den store og større Handels Mænd. Saaledes er kjøbenhavnske Principalindtægter mellem 5000—10,000 Kr. indenfor Femaaret 1907—12 steget fra 8,8 % til 10,8 %, og medens der i 1907 af samtlige selvstændige Forretningsdrivende var 18,7 % med Indtægter over 5000 Kr., var deres Antal i 1912 steget til 22,4 %. Formentlig vilde den procentuelle Indtægtsforøgelse blandt Provins-Principalerne tilnærmelsesvis udvise en lignende Stigning.

Paa denne Baggrund vil den Henvendelse, Centralorganisationens Afdelinger i de nærmeste Dage retter til de stedlige Handelsforeninger og de enkelte Principaler, fremtræde saare velbegrundet og underbygget af Nødvendighedens uomstødelige Kendsgerning.

Forhaabentlig vil den ogsaa blive mødt med den Lydhørhed, som den fortjener.

Kan det betale sig

at statsanerkende H. K.s Arbejdsløshedskasse?

DETTE Spørgsmaal hører til de vigtigste — omend ikke alt andet overskyggende — Momenter i den betydningsfulde Sag, der for Tiden er under Debat indenfor vor Organisation. Finans-Spørgsmaalet har for saavidt to Sider. Betaler det sig for Arbejdsløshedskassen som saadan, og betaler det sig for det enkelte Medlem? Det har dog ikke to Sider paa Grund af selve Anerkendelsen, den anden Side fremkommer derved, at vi har maattet udarbejde nye Love for Arbejdsløshedskassen, som naturligvis maa staa sin Prøve i Praksis, før man med absolut Bestemthed kan sige, om de nu ogsaa er som de skal være.

Ser man Sagen fra Kassens Side, springer det rent umiddelbart i Øjnene, at Anerkendelsen betyder en stor økonomisk Fordel, der fremkommer ved det Tilskud fra Stat og Kommune, som Anerkendelsen giver Ret til. I Henhold til Loven om anerkendte Arbejdsløshedskasser § 10 ydes der af Staten Kasserne et Tilskud, der andrager Halvdelen af det af de nydende Medlemmer indbetalte Bidrag, og dette Tilskud oppebærer alle Kasser; thi det kan ikke forholdes dem, naar de holder sig Lovens Bestemmelser efterrettelige. — Desuden giver Loven Kommunerne Ret — men ikke Pligt — til at yde et Tilskud paa indtil en Trediedel af Medlemsbidragene fra de Medlemmer, for hvem Kommunen var Opholdskommune den nærmest foregaaende 31. Marts.

Kun saafremt Kassen opretter en særlig Fond — Krisefond — faar Kommunerne Pligt til at yde Tilskud. En saadan Fonds Midler maa imidlertid kun anvendes under særlige kritiske Perioder, med ganske ekstraordinær Arbejdsløshed, og før Anvendelsen skal Indenrigsministerens Tilladelse indhentes, Foreløbig foreslaas det dog ikke at oprette en saadan Krisefond under vor Kasse, hertil kan man jo altid komme tilbage, om Forholdene skulde ønskeliggøre dette. Men desuagtet kan man erfaringsmæssigt forudsætte, at de fleste Kommuner i egen Interesse vil yde Tilskud.

En forsøgsmæssig Beregning vil bedre end noget andet illustrere den økonomiske Vinding, der følger med Anerkendelsen. Regnes der f. Eks. med 4000 Medlemmer bliver Resultatet:

4000 Medlemmer a 50 Øre pr. Medlem pr. Maaned..	Kr. 24,000
+ Statstilskud.....	— 12,000
+ forventet Kommunetilskud.....	— 6,000
Samlet Indtægt	Kr. 42,000

Ved det nuværende Kontingent vilde Indtægten af samme Medlemsantal angrade Kr. 12,000. Den reelle Stigning i Indtægterne er saaledes efter denne Beregning Kr. 30,000, og selv om vi regnede med, at vi forhøjede vort Kontingent i samme Forhold som foreslaaet med Anerkendelsen, men undlod at tage denne, kom vi dog kun op paa en Indtægt af Kr. 24,000, saa der blev alligevel en Difference paa Kr. 18,000 — nemlig de stipulerede Tilskud. Man behøver ikke at være særlig forfaren i Regnekunsten for at udfinde, at der skal endnu en god Omgang paa Kontingentskruen for at indvinde denne Difference ved egne Kræfter. Og det maa synes ganske hensigtsløst at stille sig paa det Standpunkt, der fornægter Anerkendelsen; thi naar det Tidspunkt kommer, da vi kan udskrive mere hos Medlemmerne til Organisationen, vil det dog ikke være vanskeligt at finde en Plads til de derved fremkomne Midler — og en Plads som saavist ikke er mindre vigtig for vore Medlemmer end Arbejdsløshedskassen. Der er jo nemlig ikke Tale om ved Anerkendelsen at ville gøre Arbejdsløshedskassen til Nr. 1 og Centralorganisationen til Nr. 2. Tværtimod! Man vil, ved at styrke og forbedre Arbejdsløshedskassen ved Hjælp af de Midler, det Offentlige stiller til Raadighed i saa Henseende, netop ogsaa yderligere underbygge Organisationen, der som hidtil bliver det bærende Grundlag for Arbejdsløshedskassen.

Og dette er naturligvis et saare vigtigt Forhold. Men herpaa har man selvsagt ogsaa været fuldt opmærksom, og har jo i det hele taget ikke tabt af Syne dette, at Understøttelsen som saadan hverken er nok til at skabe Retfærdighed eller tilstrækkelig til at bære et Fags Udøvere fremad socialt og økonomisk. Her er det Organisationen, der maa hjælpe, og Arbejdsløshedskassen bliver kun et Middel, hvorved man tillige til en vis Grad holder de paagældende Lønarbejdere mobile til Arbejdet for at skabe fornuftigere og mere retfærdige Samfundsforhold.

Men naar det netop erfaringsmæssigt kan bevises, at Statsanerkendelsen i saa godt som alle Fag har hævet, styrket og fremmet selve de bag Kasserne staaende Fagorganisationer, maa det være berettiget at gaa ud fra, at den ogsaa kan blive en saadan Løftestang for Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation — og vi har jo Grund og Trang til at tage alle hæderlige Hjælpemidler i vor Tjeneste, for gennem Organisationen at faa vor Stand hævet op i Niveau med andre Fag, og har ikke Raad til at kaste Vrag paa noget brugbart Middel for at naa dette Maal.

Man kan derfor slaa fast, at Statsanerkendelsen vil betale sig saavel for Arbejdsløshedskassen som saadan, og derigennem for den Organisation, der har baaret og fremdeles skal bære Kassen fremad.

Ser man da hen til, hvad det udarbejdede, af Hovedbestyrelse og Repræsentantskab vedtagne, Forslag byder de enkelte Medlemmer, da taler dette ogsaa i Favør for Anerkendelsen, og det til Trods for, at det her drejer sig om første Omgang. Og lad mig sige det straks, at jeg personlig har den Tro, at vi vil være i Stand til, uden Forhøjelse af Kontingentet, at strække os endnu videre, men da der her er Tale om et helt nyt Grundlag, hvorved Kassens Virkeomraade i meget væsentlig Grad udvides, maa der fornuftigvis gaas frem med nogen Forsigtighed ved Beregning af Ydelserne til Medlemmerne. Samme Standpunkt har Statens Beregner indtaget. Men den første 3-aarige Periode vil jo give os fast Bund under Fødderne i saa Henseende, og en Omberegning kan da finde Sted inden Kongressen i 1918.

Alene Karenstidens Nedsættelse med Halvdelen — til 1 Aar — betyder en overordentlig Indrømmelse til Medlemmerne, og os, der har arbejdet i Agitationen med den lange Karenstid paa 2 Aar, vil sikkert alle erkende de store Fremskridt, der bydes her. At denne Reform økonomisk set er af stor Rækkevidde for Kassen er hævet over enhver Tvivl, og nøjagtig i samme Forhold maa det nødvendigvis blive en Fordel for Medlemmerne.

Dette Moment vil ogsaa virkningsfuldt bekæmpe en af de væsentligste — maaske den allervæsentligste — Skavank ved vor Orga-

nisation —, den uforholdsmæssig store Afgang. Det er sikkert rigtigt, naar det ved Kassens Oprettelse hævdedes, at den bl. a. vilde betyde et Skridt henimod Opnaaelsen af dette: „En Gang Medlem — altid Medlem", og er det rigtigt, maa vi komme dette Ideal endnu nærmere, naar vi gør Kassen effektiv for Medlemmet, saa snart som muligt.

Ved Anerkendelsen kommer vi desuden en anden meget betydelig Ulempe ved vor nuværende Kasse tillivs, idet det skarpe Skel, vi nu maa sætte midt i Begrebet: Arbejdsløshed praktisk talt falder bort. Enhver Afdelingsleder kender Vanskeligheden ved at forklare et Medlem, som er blevet ledig uden en direkte Opsigelse fra Principalen, hvorfor Understøttelse ikke kan opnaas. Denne uheldige Bestemmelse i vore nuværende Love — som nødvendiggjordes af økonomiske Grunde — ramte i de fleste Tilfælde de bedste Medlemmer og Medhjælpere, nemlig dem, der selv vurderede deres Arbejdskraft ordentligt, og i givet Tilfælde ikke veg tilbage for at sætte Pladsen ind paa at hæve Betalingen for Arbejdet, hvorved de stort set gavnede hele Standen, ved i det enkelte Tilfælde at føre netop den Lønpolitik, som vi alle maa ind paa.

Disse Medlemmer straffer vi nu ved at nægte dem Bistand i Form af Understøttelse, hvorimod vi under de ny Love vil kunne indtage en anden og langt heldigere Stilling til disse Tilfælde.

Hvad det betyder rent fagforeningsmæssigt set — og navnlig for en forholdsvis svag Organisation som vor — behøver forhaabentlig ikke nøjere Paavisning, og i hvert Fald ligger det saa aabenbart, at det vil betale sig.

Med Hensyn til Beregningen af selve Understøttelsen vil ogsaa den efter de nye Regler byde Fordele for Medlemmerne. Alene det, at det derefter vil ske efter en Skala, som ogsaa almindelige Mennesker kan forstaa, er et Fremskridt; men ogsaa selve Satserne er i Medlemmernes Favør, idet man her vel maa erindre, at det kun skal være Understøttelse, og ikke nogen egentlig Ækvivalent for tabt Arbejdsfortjeneste i den Forstand.

Minimums-Understøttelsen forhøjes vel ikke, men tager man andre Arbejdsløshedskassers Vedtægter til Sammenligning vil man se, at kun ganske enkelte yder mere, hvorimod adskillige yder mindre baade pr. Dag og i Henseende til Periodens Længde, og det til Trods for et højere Kontingent end vi forlanger.

Den foreslaaede stigende Skala giver ikke alene en hurtigere men ogsaa en stærkere Stigning i Understøttelserne, og dertil kommer saa, hvad adskillige sikkert overser, at man ikke falder tilbage til den minimale Understøttelse efter i et Aar at have optaget, hvad man har Krav paa, saaledes som efter den nuværende Skala. Denne Omstændighed gør den foreslaaede Form baade mere reel og faktisk stigende end vor nuværende Skala.

Selv om man derfor skulde blive staaende ved de foreslaaede Satser vilde jeg endda anse det for et Fremskridt, men som allerede berørt nærer jeg ikke Tvivl om, at det vil vise sig muligt ad Aare at foretage Forhøjelser heraf uden derfor yderligere at trække paa Medlemmernes Pengepung.

Den ny Ordning, som forhaabentlig vedtages, vil byde Fordele for Medlemmerne i adskillige andre Retninger, som jeg dog ikke kan komme ind paa en udførlig Omtale af i denne Artikel, men skal kun nævne, at der bliver Kontingentfrihed under Militærtjeneste uden at det medfører Tab af Ret til Understøttelse, at den lange Arbejdskarenstid (9 Mdr.), som vi nu har, praktisk talt forsvinder, at der bliver Overflytningsret til andre Arbejdsløshedskasser, at der aabnes Mulighed for en Ordning af Pladsanvisningsspørgsmaalet, som jo efter Sigende tillægges stor Betydning i Medlemskredse, o. s. v. Lægger man da til alt dette, at vor Arbejdsløshedskasse, og derved til en vis Grad vor Organisation, ved den offentlige Anerkendelse skaffer sig en stærkere og bedre Position i visse indflydelsesrige Kredse, og i den store Almenhed, finder jeg, at det lidet, der kan tale imod Anerkendelsen, ganske forsvinder ved Siden af, hvad der kan opnaas.

Anerkendelsen vil betale sig for Arbejdsløshedskassen, som ved sin forbedrede Stilling kan byde sine Medlemmer større Goder, og derved faar bedre agitatoriske Muligheder.

Og den betaler sig for det enkelte Medlem, som i det givne Tilfælde ikke alene direkte opnaar mere af Kassen, men paa mange forskellige Omraader stilles gunstigere end det uden Anerkendelsen vil være muligt for Kassen.

Anerkendelsen bør derfor vedtages. *Jens Johansen.*

Medens der kæmpes.

Foredrag af Vilh. Hansen i „Handels- og Kontormedhjælperforeningen" i Kbhvn

I.

FOR vort Slægfled vil Augustdagene 1914 mejsles i Erindringen som Tidens største og uheldssvangre Oplevelse. Begivenheder, der fulgte i Hast. Indtryk, der aldrig udslettes.

En varm Julinat mødte jeg Krigens Stormvarsel som en ungdommelig Skare Demonstranter i en bayersk Fabriksby, — og følte det som en ilde anbragt Spøg. Et Par Aftener senere stod jeg i det kogende Folkehav paa „Unter den Linden" i Berlin, — og forstod, at nu var det ramme Alvor.

Første-Indtrykkene fremtræder i skarpest Relief; de voldsomme Begivenheders hastige Rækkefølge forflygtiges i Kaos. Men af dette at udrede og sammentrængt meddele Stemninger og Tilstande blandt Handels- og Kontormedhjælperne i de krigsførende Lande, de organisatoriske og socialpolitiske Foranstaltninger, hvormed de mødte Katastrofen, den Indsats af Ofre, Penge og Blod, de udenlandske Organisationer yder i Verdenskrigen, er en Opgave, som vel kan paaregne Interesse hos danske Standsfæller.

Medhjælperblade, Opraab, Flyveskrifter, Korrespondancer, Breve fra ledende Mænd i de paagældende Organisationer o. s. v. afgiver til dette Formaal et saa omfangsrigt Materiale, at det næsten unddrager sig en hastig Bearbejdelse.

NATIONAL SAMFØLELSE.

I intet Land har Krigen saa stærkt præget Medhjælperbevægelsen som i Tyskland. Uden Varsel og Generalprøve præsterede de tyske Organisationer en Mobilisering som er uden Sidestykke. Den nationale Enhedsfølelse, der i det tyske Rige som i andre Lande, sprængte alle Skranker, fandt ikke mindst Genklang i tyske Medhjælperkredse. En af de Mænd indenfor tysk Medhjælperbevægelse, der ivrigst har virket for Fred og international Forstaaelse, og bl. a. har nedlagt et betydeligt Arbejde for at udjævne den voksende Misstemning imellem England og Tyskland, udraabte i August: „En Forsvarskrig er det Tyskland nu skal føre. I 43 Aar søgte vi at opretholde Freden. Men angribes vi, da rejser Tysklands Sønner sig for at forsvare vort helligste Eje, vort Fædreland og dets Kultur. Vi vilde ikke Krigen, der nu er over os, og river os ud fra Familie, Erhverv og Vennekreds. Krigen er der, og nu spørger vi ikke mere, hvilken Mening vi har om denne Krig, om vi billiger den i Betragtning af Folkenes Kulturstandpunkt. Krigen er der og vi griber til Vaaben for at kæmpe og stride for alt det, man vil fravriste os og ødelægge."

Endnu stærkere faar disse Følelser Udtryk i Centralorganet for de tyske samvirkende Fagforbund „Correspondenzblatt der Generalkommission der Gewerkschaften Deutschlands." Følgende Citat er tilstrækkeligt karakteriserende: „Et Folk i Krig maa føle socialistisk, men maa ogsaa tænke og handle socialistisk, især et Folk, der har gjort den almindelige Værnepligt til Grundlag for sin Selvopholdelse. At tænke socialistisk — det vil sige, at ikke private Interesser og Fordele for den Enkelte sikrer Nationens Sejr, men at kun den Enkeltes Samhørighed med Alménvellet forlener Folket med de Kæmpekræfter, der skal gøre det af med Fjen-

derne," — og Artiklen fastslaar, at Krigen saa langt fra at virke opløsende netop skaber „Socialmoralen" i Folket.

ORGANISATIONERNES MOBILISERING.

Gennem mange Aar har de tyske Medhjælperforbund redeligt lagt hverandre for Had ved Ord og Pen og Jura. Nu mødtes den tysknationale og socialdemokratiske Kollega i Geledet for med „58eren" og Kammeraten fra „V. D. K." at marchere mod Grænsen — og for første Gang ophævedes de verserende Processer, Tvedragten ophørte og afløstes af „Borgfreden". Smaakævlet forstummede. Og gennem Forbundenes Opraab til de tilbageblevne Medlemmer lyder det som en dyb Undertone: Den fælles Fare maa svejse os inderlig sammen. De gabende Huller, Krigen slaar i vore Rækker, skal atter udfyldes. Organisationen maa forblive mægtig og stærk, et Bolværk for de Betrængte, en Beskytter for de Svage. — Fra alle Rigets Egne strømmer i disse Augustdage Medhjælperne i Titusindtal under Fanerne. Oftest drejer det sig om Timer. Afdelingsformænd og Tillidsmænd indkaldes, Afdelingerne affolkes, de Tilbageblevnes Interesse baandlægges af de store Begivenheder. Skulde det Organisationens Væv, der i lange Aars udholdende Arbejde var spændt over Riget, fra Eideren til Etsch, fra Mosel til Memel, sønderrives?

De prøvede Mænd, der endnu sad i Forbundsbygningerne i Berlin, Hamborg og Leipzig, gav Svaret. Cirkularskrivelserne, der fulgte til Afdelingerne, er korte og knappe Paroler: Frivillige frem! Hør Fædrelandet kalder! Vore brave Kammerater staar allerede i Kamplinien eller er paa Vej til Fronten. Indtag deres Pladser! Fortsæt deres Arbejde! Naar de sejrigt vender tilbage skal de finde vort Forbund usvækket og erkende, at vi ikke glemte Pligterne mod det og dem, de overlod til vor Varetægt. Giv hverandre Haanden til et Troskabsløfte mod Organisationen i den tunge Tid. —

Ogsaa de kvindelige Medlemmer i de Forbund, der optager Kvinder, og det kvindelige Medhjælperforbund, deltager med Iver i denne Organisationernes Mobilisering. I Kvindernes Opraab om Indsamling til de bortdragne Standsfællers Hustruer og Børn minder de om de tyske Kvinders Offervillighed under Frihedskrigen i 1813, og som aktive Medlemmer gør de ofte god Fyldest i Afdelingerne.

UDENFOR TYSKLAND.

Som Tyskland militærisk tog Førerstillingen overfor Østerrig-Ungarn, angav de tyske Medhjælperorganisationer Retningen for Broderforeningerne i Dobbeltmonarkiet. I Tempoet kunde de sidste dog ikke følge med. Ejheller dér fattedes Offervillighed, men derimod den indre Styrke, som kendetegner de tyske Organisationer. Disses Foranstaltninger er efterfulgt i Østerrig uden at man dér paa langt nær er naaet paa Højde dermed.

Ganske anderledes arter Situationen sig i Frankrig, hvis forholdsmæssig svage Medhjælperbevægelse baade organisatorisk og financielt var ude af Stand til at møde Vanskelighederne, som yderligere øgedes ved de første Krigsmaaneders militære Vanheld, der især ramte den Del af Landet, hvor fransk Medhjælperbevægelse udenfor Paris har dybest Rod. Ligesom den belgiske, ophørte den franske — iøvrigt lidet betydende — Medhjælperpresse at udkomme straks ved Krigens Udbrud. De sparsomme Efterretninger, de omfattende Indkaldelser, Organisationernes minimale økonomiske Ydeevne, lader fransk Medhjælperbevægelse træde i Skygge for den organisatoriske Kraftudfoldelse hinsides Vogeserne.

Og Rusland! Jeg mindes en Samtale med den intelligente russiske Medhjælperfører Alexis Godwin fra Odessa, der virksomt har deltaget i det Sisyfusarbejde, der hedder russisk Medhjælperbevægelse. — Organisation i europæisk Forstand — sagde G. — er for os Fremtidsmusik De politiske Nydannelser er endnu kun en Overfladebevægelse i det russiske Samfund. Medhjælperforeningerne, der dannedes og trivedes efter det konstitutionelle Gennembrud, overvaages nu af Autoriteterne. Mange er opløste. Resten svage. Vore Talere opfordres af Politiet til at forlægge deres Virkefelt andet Steds hen — ofte til Fængslerne.

Under saadanne Tilstande er den russiske „Prikostschik" — Handelsmedhjælperen — der kæmper i Polen og Karpatherne ukendt med den særlige Samfølelse, som er egen for de organiserede Medhjælpere i andre Arméer.

Med en i Sandhed ophøjet Ro mødte vore britiske Fæller Verdenskrigen. Dette var kun et Udtryk for den almindelige Opfattelse i de forenede Kongeriger, der i ringere Grad sporede Krigens Virkninger i det daglige Liv. Endnu d. 15. August er Spidsartiklen i Medhjælper-Ugeskriftet „The Shop Assistant" helliget — Ferierejser. Krigen behandles kun paa nogle Spalter, og har ejheller siden domineret Stoffet, saaledes som i de tyske og østerrigske Blade. Medhjælperpressen stillede sig afventende eller begrænsede sig til at fundere over Urimeligheden i at Medhjælpere af forskellig Nation, der under Omstændigheder kan tilhøre samme Organisation, ofte samme Internationale, være Kolleger i samme Firma, Venner eller gode Kammerater, nu skal mødes i Kamp paa Liv og Død. — Det engelske Arbejderpartis Holdning til Krigen, Tilslutning til Regeringens Politik og Udtalelser mod Tyskland, synes imidlertid at øve Indflydelse paa Medhjælperorganisationerne. Den begyndende objektive Betragtning erstattes af agressive Udtalelser. Saaledes skriver „The S. A." om Indrulleringss-Spørgsmaalet, at Staten skal forhøje Understøttelserne og Soldaternes Dagpenge: „I saa Fald vil Britanniens Sønner rejse sig i tilstrækkeligt Antal til at overvælde den fremmede Fjende. Hele det arbejdende Folk vil vise mere Enighed i dette Forehavende end selv i Kampen mod Hjemlandets Kapitalister."

MOBILISERINGENS VIRKNINGER.

Sikringsstyrkens Indkaldelse bragte herhjemme Forstyrrelse, medførte endog en delvis Lammelse af vor Organisations Virksomhed. I de krigsførende Lande kaldtes paa én Gang hele den vaabenføre Ungdom og Mænd i modnere Alder under Vaaben. Det gjaldt maaske Afskeden for stedse med Slægt og Venner, Hustru og Børn. Personlige og huslige Anliggender skulde ordnes paa kort Tid, ofte i Løbet af Timer. Vore indkaldte Standsfæller reves ud af deres borgerlige Stilling. Det fredelige, arbejdende Nutidsmenneske forvandledes til Krigeren, der under Øjeblikkets oprivende og voldsomme Indtryk, drog en uvis Skæbne imøde. Forhaabninger bristede, Glæde veg for Fortvivlelse og Frygten for Familiens Fremtid fulgte Soldaten uden Nationalitetsforskel. — Begejstringen og den elektriserende Masse-Stemning efterfølges uvægerlig af en Reaktion, der fylder selv den Tapreste med Frygt og Bæven for deres Fremtid, der for ham er det dyrebareste i Nationen.

Forbundenes Afdelinger affolkedes, Tillidsmændene drog af Sted og Interessen hos de Tilbageblevne opslugtes af de store Tildragelser. Beretninger fra Belgien fortæller om ilsom Flugt og Foreningernes Sammenbrud. Fra Frankrig meldes intet. I England udviklede Begivenhederne sig langsommere og under helt andre Former. Anderledes i Tyskland, hvor Mobiliseringen forløb med minutiøs Præcision og Ilsomhed. Dérfra berettes om Afdelingsformænd, der med Mobiliseringsordren i Lommen sammenkalder deres Medlemmer og træffer Dispositioner for Afdelingens Fremtid, om Kasserere, der faa Timer før Udmarchen afleverer Regnskaberne, om hastigt reorganiserede Afdelinger og kvindelige Medhjælpere, der med ét Slag kommer i første Plan.

(Fortsættes).

Centralorganisationen er danske Medhjælperes eneste faglige Værn, — derfor Din Organisation.

Hvad der er sket.

DER var 51 Delegerede, der paa Kongressen i 1912 stemte for og fik vedtaget, at der blev nedsat et Udvalg til Undersøgelse af Kontingentspørgsmaalet og til at afgive Indstilling til Hovedbestyrelsen. Selv om nu nogle af disse Delegerede blot stemte for Udvalgets Nedsættelse, fordi de ønskede at mane Kontingentspørgsmaalet i Jorden for en Tid, saa véd jeg — og har Beviser derfor — at der rundtom i Centralorganisationens Afdelinger fremdeles findes Medlemmer, der interesserer sig for Kontingentspørgsmaalet og som ønsker en bedre Ordning end den nuværende.

Disse Medlemmer har sikkert med Undren set, hvad der er sket i dette Spørgsmaal indenfor vor Hovedledelse i de sidste Par Maaneder, da de jo i Reglen kun har haft Lejlighed til at følge Begivenhedernes Gang gennem „D. H. K. T. M. T."

De har sikkert med Forundring læst, at Hovedbestyrelsen nu foreslaar og faar Repræsentantskabets Tilslutning til en Kontingentforhøjelse af 50 Øre pr. Maaned for alle C. O.s Medlemmer. Gaar Kontingentudvalgets Indstilling i denne Retning, spørges der, er dets Arbejde afsluttet med dette Resultat, eller hvorledes lyder Udvalgets Indstilling?

Hvad er der sket?

Vort Blad giver ingen Besked derom, skønt en kort Gengivelse af min Udtalelse paa sidste Hovedbestyrelsesmøde vilde give Forklaringen, men vort Blad er jo nu engang ikke saa meget Organ for Kontingentudvalget, som det er Arbejdsløshedskasseudvalgets utaalmodige og lidt for hastige Vaabendrager!

Til Oplysning for de Kolleger, der interesserer sig for Spørgsmaalet, skal jeg derfor her gengive hvad jeg udtalte ved sidste Hovedbestyrelsesmøde om denne Sag:

> „Arbejdsløshedskasseudvalget er altsaa nu kommet til det Resultat, at en Statsanerkendelse af A. K. bør gennemføres i Forbindelse med en almindelig Kontingentforhøjelse.
>
> Det er der jo for saa vidt ikke noget at sige til.
>
> Men — Hovedbestyrelse og Repræsentantskab bliver nu opfordret til at tage Stilling til dette Kontingentspørgsmaal, inden Kontingentudvalget har afgivet sin Indstilling — hvilket vil sige en Ignorering af det af Kongressen nedsatte Udvalgs Arbejde.
>
> Jeg vil ikke rejse Strid om denne Fremgangsmaades Berettigelse. Jeg vil blot sige, at jeg ikke synes om den og ikke kan anerkende den — og saa vil jeg gerne sige én Ting til for at undgaa Fortrydelse senere:
>
> Jeg vil ikke stille Ændringsforslag her i Dag vedrørende Kontingentet, da jeg ikke mener at Hovedbestyrelsen bør binde sig endnu, men hvis Hovedbestyrelsen binder sig, hvis Hovedbestyrelsen vedtager dette Forslag om Kontingentforhøjelse, saa betragter jeg mit Arbejde i Kontingentudvalget som endt, da det jo er unyttigt, ja meningsløst at udarbejde Indstillinger og Forslag til Hovedbestyrelsen i et Spørgsmaal, hvor Hovedbestyrelsen alt har taget sit Standpunkt.
>
> Sagen er da blevet rykket ud af det naturlige, parlamentariske Spor og saa maa jeg jo — ogsaa som Hovedbestyrelsesmedlem — forbeholde mig min fulde Handlefrihed i dette Spørgsmaal."

Dagen derefter stillede jeg i Repræsentantskabsmødet et Ændringsforslag til Forslaget om Statsanerkendelse. Dette Ændringsforslag indeholder kun to Kontingentsatser. Naar Forslaget derfor i vort Blads Referat kaldes for et Forslag om Skalakontingent, er denne Betegnelse misvisende. Man kalder ikke to Trappetrin for en Stige — og ikke to Kontingentsatser for et Skalakontingent. Der er saaledes ingen Grund til at blive svimmel over Forslaget, der baade er lidet indviklet og endvidere kan gennemføres i Forbindelse med Statsanerkendelsen.

Det gælder nu for alle Centralorganisationens Medlemmer og i Særdeleshed for de Delegerede til den kommende Kongres, om at sætte sig godt ind i Forslaget om Statsanerkendelsen. Det bliver et Forslag af stor Betydning for vor Organisationsarbejde i de kommende Aar, og det bør derfor, hvis vi vedtager det, først og fremmest blive en god og sikker Vej mod vort største og vigtigste Maal: Hele Standen organiseret.

Jeg skal i en følgende Artikel belyse Spørgsmaalet — der jo delvis er et Kontingentspørgsmaal — ud fra mine Anskuelser, men jeg vilde dog i Dag først — baade af Hensyn til min egen Stilling og fordi det er paa sin Plads overfor Medlemmerne — oplyse, hvorledes det gik til den Gang Kontingentudvalget af 1912 efter halvtredje Aars Arbejde blev sat ud af Spillet som ganske og aldeles overflødigt!

Chr. J. Hendil.

Delegeret-Valgene til Kongressen.

ENKELTE Afdelinger har allerede begyndt at vælge Delegerede til Kongressen. Det er selvfølgelig i god Tid — efter min Mening i for god Tid. Der kan let komme Spørgsmaal frem, eftersom vi nærmer os Afholdelsen, der kan give Anledning til Meningsforskelligheder — ogsaa for de for hastigt valgte Delegeredes Vedkommende — saa at man bitterligt kommer til at fortryde Valget og dermed bortgivne Stemme eller Stemmer.

I særlig Grad gælder det for tilstundende Kongres, at her vil blive drøftet og vedtaget Spørgsmaal, der vil faa vidtrækkende Betydning for os i Fremtiden, og de Delegeredes Holdning og Afstemning bør derfor være et nøje Udtryk for Flertallets Ønsker og Meninger.

Spørgsmaalet „Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse" bliver vel nok det vigtigste, der fremkommer, og før dette Spørgsmaal er draget frem i enhver Afdeling som Diskussions-Emne, helst mere end én Gang, og belyst fra alle Sider, mener jeg, at det er forkasteligt at vælge Repræsentanter.

Jeg har indledet Diskussion om Emnet i flere Afdelinger allerede, og som Tilhænger af Statsanerkendelsen er det med Glæde, at jeg noterer Omvendelse og andet Syn paa Sagen hos de af mine Kolleger, der har været absolute Modstandere til at begynde med, men som ved en saglig Drøftelse har faaet et andet Syn paa Spørgsmaalet

Enhver Afdeling og derigennem ethvert Medlem maa selvfølgelig være interesseret i, at C. O.s Interesser varetages paa bedste Maade, men naar først Hovedbestyrelsen og derefter Repræsentantskabet enstemmigt vedtager, at Spørgsmaalet skal fremmes og — Hovedbestyrelsen saavel som Repræsentantskabet bestaar jo ikke af lutter Grønskollinger, et Udtryk, der saa træffende blev brugt herom til mig forleden — naar disse to Forsamlinger, bestaaende af Organisationens Tillidsmænd, kan gaa med til at føre os frem til en Ordning, foreslaaet af vore tre, vel nok i dette Spørgsmaal mest kompetente Kolleger, da forekommer det mig at være et overilet Skridt, en enkelt Afdeling har foretaget, at vedtage Protest-Resolution og søge at hæmme Forslagets videre Gang, før Spørgsmaalet har været indgaaende drøftet, netop ude omkring i Afdelingerne.

Til en saadan Drøftelse finder jeg det rimeligt, om Afdelingerne indbyder Kolleger, der i Forvejen har sat sig nøje ind i Sagen. Jeg tænker her paa Repræsentantskabets Medlemmer. Hver enkelt af disse har jo fordybet sig i Emnet før Repræsentantskabsmødet og ved den Drøftelse, der fandt Sted paa Mødet, yderligere faaet et Indblik i Spørgsmaalet, som man vanskeligt kan faa ved selv at granske det. Enhver af disse vil derfor sikkert være bedst egnet og villig til at indlede om Emnet.

Senere hen, naar man er klar over, hvad der vil komme til

at foreligge paa Kongressen, kan man altid vælge Repræsentanter, og her vil jeg finde det ret og rimeligt, om man i de Byer, hvor der findes Medlemmer af Repræsentantskabet fortrinsvis vælger disse. Man vil i Kraft af den utvivlsomme Indsigt disse Medlemmer besidder i Spørgsmaalet faa en fyldestgørende Repræsentation, samtidig med, at man udfylder den Brist i vore Love, der udelukker Repræsentantskabets Medlemmer fra Deltagelse i Kongressen som saadanne.

Vejle, 20. April 1915 *Michael Nielsen.*

Pressen og Dyrtidstillæget.

Centralorganisationens kjøbenhavnske Afdelinger har allerede udfoldet en betydelig Aktivitet for det i vor ledende Artikel omhandlede Dyrtidstillæg. I det Efterfølgende gengiver vi nogle Presseudtalelser i Anledning af det Cirkulære, Afdelingerne har udsendt til de kjøbenhavnske Principalorganisationer og til ca. 1000 af Hovedstadens større Firmaer.

„Politiken" skriver bl. a.:

„For hver Maaned stiger Priserne paa Livsfornødenhederne, og for dem, der kun har fra Haanden i Munden, bliver det fra Dag til Dag vanskeligere at skaffe det nødvendige til Livets Ophold. Blandt disse kommer den store Hær af Handels- og Kontormedhjælpere i første Række. Deres Indtægter er beskedne og er — for Størstedelens Vedkommende — ikke blevet forøget under den nuværende Krigssituation; adskillige er vel endda gaaet ned i Indtægt.

Det er derfor ogsaa forstaaeligt, at deres Organisation nu har besluttet sig til en Massehenvendelse til Principalorganisationerne og til de Firmaindehavere, hos hvem de tjener deres Brød. Et Cirkulære er i disse Dage udsendt til 1000 af Byens største Firmaer og til disses Sammenslutninger, og man anmoder heri indtrængende om, at der maa blive tilstaaet Personalet et haardt tiltrængt Dyrtidstillæg.

— — —

Forhaabentlig vil det udsendte Cirkulære bidrage til, at dette gode Eksempel efterfølges, hvor Muligheden derfor er til Stede".

„Kjøbenhavn", der ikke netop tilhører den vor Organisation venligsindede Retning indenfor Dagspressen, kommenterer Cirkulæret paa følgende Maade:

„Man maa give Organisationen Ret i, at det er ønskeligt at Forretningsmedhjælperne, alle de mange Mennesker med smaa, faste Gager, de, som Dyrtiden rammer følelig st, kunde faa Dyrtidstillæg; men Organisationen synes i sit Cirkulære ganske at overse, at den øjeblikkelige Hausse — om man virkelig kan tale om en saadan — ikke er almindelig, men desværre saare ulige fordelt; det er kun nogle faa, der tjener Penge for Tiden, medens Hovedmassen af de Næringsdrivende føler Dyrtiden og Krigens øvrige Virkninger fuldt saa vel som Medhjælperstanden.

Adskillige større Firmaer har paa eget Initiativ allerede tilstaaet deres Medhjælpere og Arbejdere Dyrtidstillæg, og hvis andre, som tjener godt og har glemt Medhjælpernes Vanskeligheder, skulde komme paa bedre Tanker ved at modtage Cirkulæret, er det selvfølgelig udmærket; men vi tror Principalerne i alle Tilfælde vil foretrække at afgøre Sagen med deres Personale fremfor at forhandle derom med Medhjælperforeningen, som dog kun en lille Del af Handels- og Kontormedhjælperstanden er Medlemmer af."

Indenfor Principalpressen har „Dansk Handelsblad" medgivet Henvendelsen følgende Anbefaling:

„Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Kjøbenhavn har til en Række Firmaer rettet en Opfordring om i Anledning af de stadig stigende Prisforhøjelser paa alle Livsfornødenheder at give deres Personaler et Dyrtidstillæg, der nogenlunde svarer til de hævede Fordringer til Personalets økonomiske Ydeevne.

Vi medgiver denne Opfordring vor Anbefaling og haaber, at den maa blive efterkommet — i hvert Fald i de Forretninger, hvis Indehavere ikke selv særlig er blevne trykkede af de abnorme Forhold, som Krigssituationen har skabt."

„Detailhandlerbladet" omtaler Afdelingernes Henstilling som

„et i rolige Vendinger holdt Cirkulære, hvori man henstiller at give det ansatte Personale Dyrtidstillæg. — Det er de større Firmaer, der tjener Pengene i denne Tid, og hvem der ikke allerede har forhøjet Gagen bør ikke sidde denne Henvendelse overhørig.

Detailhandlerstanden vil derimod have meget store Vanskeligheder ved at udrede Dyrtidstillæg. Personalets Løn rækker jo ikke længere fordi den kommer fra en Detailhandler, men desværre er Forholdene i de fleste Brancher saaledes, at man er godt tilfreds, dersom man ser sig i Stand til at klare de Forpligtelser, man allerede har."

Conto pro diversi.

UNDERSTØTTELSE TIL UBEMIDLEDE HANDELS-SKOLEELEVER.

Handelsministeriet anmoder os om at meddele følgende:

Ved Finansloven for Finansaaret 1915—16 er der til Understøttelse af ubemidlede Elever paa Handels-Dagskoler bevilget et Beløb af 12,000 Kr.

I Understøttelse tildeles der ordentligvis Eleven Halvdelen af Skolepengene samt, for saavidt den paagældende ikke har sit Hjem i den By, hvor Skolen findes, 20 Kr. pr. Maaned i Opholdspenge. Fortrinsvis Adgang til Understøttelse tilkommer handelsuddannede unge Mænd og Kvinder i en Alder af 17 til 22 Aar. Understøttelse tildeles ikke Elever ved Niels Brocks Handelsskole. Naar Ansøgningen er forsynet med Attest om Uformuenhed, er Stempel ufornøden; i andet Fald skal den forsynes med Stempel til 1 Kr.

Ansøgere, der ønsker at indtræde som Elever i en Handels-Dagskole i Efteraaret 1915, kan inden 15. Maj d. A. indgive Ansøgning om saadan Understøttelse til Handelsministeriet, hvor Skema til Ansøgning udleveres ved personlig eller skriftlig Henvendelse.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Fredericia. I Januar Kvartal har vi afholdt 11 forskellige Møder og Sammenkomster, nemlig 4 Diskussionsmøder, 1 Foredrag, 2 Oplæsninger, 1 Møde uden Emne, 1 Generalforsamling, 1 Stiftelsesfest og 2 Bestyrelsesmøder. Ved de forskellige Møder har de Herrer Poul Jensen, Vejle, N. C. Nielsen, Kolding, og Barber Madsen indledet eller oplæst. *E. N.*

Grenaa. Onsdag den 24. Marts afholdtes Generalforsamling paa „Højskolehotellet." Herr P. Marcussen valgtes til Dirigent. Formanden aflagde Beretning om Foreningens Arbejde i det forløbne Halvaar; derefter oplæste Sekretæren Forhandlingsprotokollen. Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, som enstemmig godkendtes.

Herr Høyrup, der overtog Kassererposten ved Herr G. Nords Bortrejse, genvalgtes,

Til Bestyrelsesmedlem valgtes F. Mikkelsen, til Revisor P. Kirk, som Suppleanter: Frkn. Laura Rasmussen og Herr A. Larsen; til Fanebærer valgtes A. Mikkelsen.

Sluttelig udtalte Formanden sin Tak til Medlemmerne og Bestyrelsen for godt Samarbejde i det forløbne Halvaar. *C. S.*

Helsingør. Foreningen afholdt den 24. Marts halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Øresund".

Formanden aflagde Beretningen, som godkendtes. Regnskabet blev ligeledes godkendt, hvorefter der skredes til Valg af Bestyrelse. Genvalgt blev Formanden Ejner Petersen, og til Bestyrelsesmedlemmer: P. Larsen, Frkn. C. Jørgensen og M. Larsen. Nyvalgt: Herr Elding.

Under „Eventuelt" blev der foretaget forskellige Ændringer ved vore Love. Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O. *Mary.*

Holstebro. Tirsdag den 23. Marts afholdtes Møde paa Hotel „Royal." — E. Eriksen indledede angaaende de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation." Det vedtoges til C. O. at indsende en Resolution, underskreven af fuldtbetalende Medlemmer. — Onsdag den 7. April afholdtes det først af de 4 politiske Møder. Herr Redaktionssekretær A. Sørensen, Skive, var kommen til Stede og klarlagde det radikale Venstres Program i et velformet Foredrag. Derefter fulgte en kortere Diskussion. — Tirsdag den 13. afholdtes det andet politiske Møde, hvorved Herr Redaktør Stumph, Holstebro, talte om det socialdemokratiske Partis Program i et vel tilrettelagt og udmærket fængslende Foredrag. *R.*

Horsens. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes Tirsdag den 23. Marts paa „Palæet". Til Dirigent valgtes: Bogholder Niels Dahl.

Formandens Beretning om forløbne Halvaars Virksomhed godkendtes enstemmig, ligeledes godkendtes det reviderede Regnskab for 1914, der ballancerede med Kr. 988.13.

Kommis Sigurd Sørensen aflagde Beretning om Agitationsudvalgets Virksomhed og foreslog at udvide Udvalget fra 3 til 5 Medlemmer, hvilket vedtoges. Udvalget bestaar herefter af: Sigurd Sørensen, Chr. Bjørslev. Frkn. Anna K. K. Hansen, Frkn. Marie Nielsen og C. O. Jensen. — Et indsendt Forslag om at lade Indskudet bortfalde vedtoges efter nogen Debat.

Til Formand genvalgtes Bogholder Sten Vandborg og til Bestyrelsen genvalgtes Bogholder Niels Dahl og nyvalgtes Forretningsfører J. Andreasen og Ekspedient Jens Christensen. — Suppleanter: Lagerforvalter Chr. Bjørslev og Isenkrammedhjælper P. Petersen. Til Revisor valgtes Frkn. Anna K. K. Hansen og Bogholder A. Mortensen.

Der nedsattes et Udvalg til at arbejde for Anskaffelse af et Banner.

Bestyrelsen konstituerede sig med Niels Dahl som Næstformand, Frkn. Camilla Christensen som Kasserer og Frkn. K. Rasmussen som Sekretær.

Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O. og Afdelingen. *K. R.*

Kjøbenhavn. Tirsdag d. 23. Februar talte Hovedbestyrelsesmedlem Hr. A. Andreasen, Hjørring om: „Hvilken Rolle har den selvstændige Handelsstand og dens Medhjælpere spillet i det offentlige Liv." Den selvstændige Handelstand, der er et stort Fag i Forhold til andre, har haft en ringe Indflydelse og har ikke sat sit Præg paa det offentlige Liv og Lovgivningen, idet der i Rigsdagen kun sidder en enkelt Repræsentant. Lige saa mærkværdig uforstaaende har den været overfor Sommerlukningsidéen med organisatorisk Grundlag, naar fraregnes Storkapitalens Trust- og Ringdannelser. Handelsstanden bærer derfor Præg af de daarlige Forhold, Medhjælperne har levet under. Den iøjnefaldende Mangel paa Oplysning og virkelig faglig Dygtiggørelse er derfor Aarsagen til, at denne Stand staar saa langt tilbage for andre Stænder i social Forstaaelse. Som den selvstændige Handelsstand viser svigtende Ævner i social Forstaaelse, Dygtiggørelse og Oplysning, saaledes præges Medhjælperne af det samme, omend den faglige Bevægelse har skabt en ny Type paa en moderne Medhjælper. Men de Titusinder af Medhjælpere træffer man ikke ved oplysende Foredrag, politiske Møder o. l. Nej, de dominerer med deres forgyldte Elendighed Fornøjelseslivet af den lettere Art, men ikke i Teatrene findes de. Dette er Tegn paa, at man kun bekymrer sig om Dagen i Morgen, og man er tilfreds blot man tjener til Føden og de fine Klæder, saa et glansfuldt Ydre kan opretholdes. Taleren kom her ind paa den Bevægelse for Tiden, man kalder Ungdomsskolen, hvor Ungdommen mellem 14 og 18 Aar kan faa gratis Undervisning i de elementære Fag, og vel at mærke, det bliver en Dagundervisning. Denne Opgave er en af de største og bedste, og Taleren haabede, at den unge Medhjælper i rigt Maal vilde benytte sig deraf, saa Medhjælperstanden i Fremtiden, understøttet af de faglige Organisationsbestræbelser, kunde hæve sig fra Pariastillingen i Samfundet og skaffe sig den Borgerret, som en saa stor og samfundsnyttig Stand fuldtud bør indehave. Til Slut omtalte Taleren i anerkendende Ord den retlinede maalbevidste Maade, hvorpaa de kjøbenhavnske Afdelinger arbejdede. Det er i Kjøbenhavn Tampen brænder, og vi Folk fra Provinsen haaber stadig, „den store sovende Kolos maa vaagne." Men der er kun Grund til at være tilfreds med Organisationens stadig stigende Fremgang, og det Præg den allerede har formaaet at sætte paa det sidste Lovgivningsarbejde vedrørende vor Stand. Taleren sluttede herefter med et kraftig besvaret Leve for en Fremgang saa stor, at de kjøbenhavnske Afd. kunde tage Flertallet paa vor Kongres. Efter Foredraget udspandt der sig en længere Diskussion med særlig Henblik paa Ungdomsskolen, der fra alle Sider hilstes med Glæde.

Tirsdag d. 2. Marts indledede Hr. Kasserer Jens Nielsen om Emnet „Midlerne til Arbejdernes økonomiske Frigørelse." Hr. N. udtalte, at Underklassens Fremgang kunde reguleres ad to forskellige Veje. Den revolutionære og den parlamentariske. Den sidste var den, der benyttedes herhjemme. Ad den parlamentariske Vej, var der tre Maader at gaa frem paa, den politiske, den faglige og den økonomiske. Efter en kort Omtale af den politiske og faglige Bevægelse uddybede Tal. nærmere den økonomiske og kom særlig ind paa den kooperative Virksomhed: Byggeforenings- og Brugsforeningsbevægelsen. Tal. udtalte, at det nyttede ikke at organisere sig alene politisk og faglig, hvis man glemte at org. sig økonomisk. — Jens Johansen kritiserede den Maade, hvorpaa den kooperative Bevægelse var anlagt her i Landet og udtalte, at man ikke selv burde være med til at foranstalte Kapitalistforetagender, naar man iøvrigt bekæmpede disse. — Efter endnu en kort Diskussion sluttede Mødet, der var godt besøgt.

Tirsdag d. 9. Marts holdt Hr. Bogholder Bruhn et Foredrag om „Leipziger-Messen og Rejse i Tyskland." Tal. omtalte sine egne Indtryk fra den store, aarlige Messe i Leipzig, hvor Alverdens Varer købes og sælges, og skildrede derpaa en Rejse gennem Tyskland og de store, tyske Byer. — Foredraget, der paahørtes af en talrig Forsamling, lønnedes med kraftigt Bifald.

Tirsdag d. 16. Marts holdt Hr. cand. polit. C. V. Bramsnæs Fore„Brugsforeningsbevægelsen og Handelsmedhjælperstandens Stilling til denne Bevægelse."

Efter en Skildring af Brugsforeningernes Udviklingshistorie og deres nuværende Standpunkt i de forskellige Lande, hævdede Foredragsholderen, at Brugsforeningerne, som den mere økonomiske Form for Varefordeling, uden Tvivl vilde drage en større og større Del af den private Handel ind under sig. For Medhjælperstanden vilde dette dog ikke komme til at betyde daarligere Kaar. Tværtimod. Brugsforeningerne vilde have Raad til at betale det udførte Arbejde ordentligt, og de vilde paa Grund af deres hele Stilling være lydhøre overfor Medhjælpernes Krav. Maaske havde det nok en Tid indenfor Brugsforeningsbevægelsen skortet paa Forstaaelse af, hvad en virkelig uddannet Medhjælper- og Uddelerstand betød, men i denne Henseende var der nu sket en Bedring, og for Medhjælperne gjaldt det netop om at faa Adgang til de Stillinger, som Brugsforeningerne efterhaanden oprettede. Begge Parter vilde have Fordele af et godt og forstaaende Forhold. — Efter Foredraget, der lønnedes med et kraftigt Bifald, fulgte en interessant Diskussion.

Kolding. Medlemsmøde afholdtes paa „Højskolehjemmet« den 24. Marts. Næstformanden, Herr N. C. Christensen, oplæste nogle Beretninger om Tobaksfabrikationen, der fra en ringe Begyndelse var vokset til en stor Industri. Senere trakterede Oplæseren med nogle smaa, udsøgte Cigarer.

Til Slut gav Næstformanden og Kassereren forskellige Oplysninger angaaende Foreningen, bl. a. blev der rettet en meget indtrængende Opfordring til Medlemmerne om at skaffe ny Tilgang.

Herr Michael Nielsen, Vejle, holdt den 7. April et indledende Foredrag om „Statsanerkendelse af vor Arbejdsløshedskasse", som paahørtes med stor Interesse af den desværre faatallige Forsamling. Herr N. gennemgik de forskellige Paragrafer i Udkastet til Vedtægten for A. K. og anbefalede meget varmt Statsanerkendelsen. Efter det udmærkede Indledningsforedrag udspandt der sig en livlig Diskussion, hvori deltog foruden Indlederen d'Hrr. Poul Thomsen, O. Juul Rendil, C. C. Christensen, N. C. Christensen og A. Paulin.

Næstformanden bød Velkommen ved Mødet den 14. April, og Herr Redaktør Marinus Larsen holdt et interessant Foredrag om „Almindelig Værnepligt i Stedet for almindelig Myrdepligt". I Stedet for at de unge Mænd indkaldes til Militærtjeneste, vilde Herr L. have oprettet en Skole for alle Mennesker, baade Mænd og Kvinder i 18—20 Aars Alderen, hvor de paagældende et Aars Tid skulde gennemgaa forskellige Kursus, særlig indenfor Vedkommendes eget Fag. Efter Foredraget blev der diskuteret livligt om Militarismen, indtil Næstformanden med en „Tak for i Aften" hævede Mødet. *C. T.*

Løgstør. Torsdag den 26. Maj afholdes ordinær Generalforsamling paa Hotel „du Nord" med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Revision af Lovene. 3. Valg at Formand. 4. Valg af øvrige Bestyrelse. 5. Valg af en Delegeret til Kongressen. 6. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Nakskov. Onsdag den 24. Marts afholdtes Afdelingens halvaarlige Generalforsamling. 42 Medlemmer var mødt.

Formanden bød Velkommen og aflagde derefter Beretning for Virksomheden i det forløbne Halvaar. Det havde været Bestyrelsen en Glæde at mærke den stedse større Tilslutning til Møderne og Sammenkomsterne siden Nytaar, et Bevis paa Medlemmernes Anerkendelse af Bestyrelsens Arbejde og Interesse for

at gøre Sammenkomsterne saa interessante som muligt. C. O. havde foretaget Arbejdsløshedstælling 3 Gange; indenfor vor Stand havde de urolige Forhold for Nakskovs Vedkommende ikke foranlediget Arbejdsløshed. Retshjælpen var der sket Henvendelse til een Gang angaaende et Lønkrav fra en Medhjælper, men forinden Sagsanlægget kom i Gang blev Sagen ordnet i Mindelighed og til Tilfredshed for Medhjælperen. Der var udbetalt Understøttelse stor Kr. 31,50. Landmandsbanken havde atter i Aar stillet sig velvillig overfor Foreningen og betænkt den med Kr. 25.00. Der har i det forløbne Halvaar været afholdt 6 Bestyrelsesmøder, 10 Medlemsmøder, et Diskussionsmøde og 3 Foredrag; den sidste Foredragsaften blev udfyldt af et af Foreningens Medlemmer, Herr E. C. Petersen (hos Boghdl. Øberg), hvis Foredrag om Digteren I. P. Jacobsen vidnede om stor Interesse for denne Forfatters Arbejder og nøje Kendskab til hans Livssyn og Tankegang. Medlemsaftenerne vilde i Fremtiden blive endnu mere interessante, dersom andre af Medlemmerne kunde udfylde en Aften med et eller andet Emne over et Selvstudium.

Af fornøjelige Aftener var der budt Medlemmerne Lysbilleder, musikalsk Underholdning samt humoristisk Viseaften. Til Fordel for Foreningens Kasse var der arrangeret „Andespil" samt Lysbilleder fra „Kæmpearbejderne paa Panamakanalen". Herr Kommis Dahl har vist Foreningen sin Interesse ved at fremkomme med Idéen om Lysbillederne, og har ligeledes udført Arbejdet ved Arrangementet.

Den financielle Stilling ser lysere ud nu end ved sidste Generalforsamling, idet Gælden næppe er halvt saa stor som for $^1/_2$ Aar siden. Formanden haabede, at Foreningen ved næste Generalforsamling var økonomisk uafhængig. Ved sidste Generalforsamling var Medlemsantallet 88, og Foreningen tæller for Øjeblikket 107, en Tilgang af 19 Medlemmer.

Et af Bestyrelsen fremsat Forslag angaaende Lærlinges Forpligtelser og Rettigheder overfor Foreningen vedtoges enstemmig, ligesom et fra Medlemmerne fremkommen Forslag, om Valg af Formand af Generalforsamlingens Medlemmer, vedtoges. Afdelingens Love § 3 Punkt b og c lyder herefter saaledes:

„b.: For at mandlige Lærlinge skulle kunne optages i den lokale Afdeling forlanges, at de enten skal have været Lærling i 2 Aar eller ogsaa over 18 Aar.

c: Lærlinge skal foruden at betale 50 Øre til Arbejdsløshedskassen og staa som Medlem af denne erlægge et maanedlig Kontingent af 25 Øre til den stedlige Afdeling, og skal herefter nyde samme Rettigheder som de fuldt ud betalende Medlemmer."

Paragraf 17, Punkt a: „Bestyrelsesvalg samt Valg af Formand, Suppleanter og Revisorer foregaar skriftligt, saafremt Generalforsamlingen ikke ønsker at vælge med Akklamation."

Sluttelig meddelte Formanden, at han ønskede at fratræde. Grunden til Fratrædelsen var ikke Mangel paa Interesse, men private Grunde. Han udtalte de bedste Ønsker for sin Efterfølger og den ny Bestyrelse, og haabede at Afdelingen fremdeles maatte indtage sin smukke Stilling blandt Provinsafdelingerne, og at Jordbunden her ogsaa i Fremtiden maatte vise sig at være frugtbringende for Organisationens Sag.

Til Formand valgtes Herr Carlo Petersen. — Den nye Bestyrelse fik følgende Sammensætning: Carlo Petersen, Formand, Anthon E. Petersen, Kasserer, Johs. Meldal, Sekretær, Lars P. Larsen, Frederik Rasmussen, C. E. Petersen, Andreas Bruun. Suppleanter: Sophus Mortensen og Oskar Juhlert. Revisorer: Theodor Petersen og Johs. Smith.

J. M.

Randers. Søndag den 11. April afholdt Afdelingen — som Afslutning paa Vintersæsonen — en Aftenunderholdning med paafølgende Bal.

Underholdningen besørgedes af Herr Skuespiller Otto Lagoni, der gjorde stor og fortjent Lykke; den sluttede med et fælles Kaffebord, hvorved blev afsunget en Sang, forfattet af Formanden, der er en særdeles habil Visedigter. — Onsdag den 21. April afholdtes ordinært Medlemsmøde angaaende Oprettelsen af en Boldklub indenfor de organiserede Medhjælperes Rækker. Blandt de ca. 30 mødte Medlemmer syntes der at være ret god Stemning for Forslaget — 20 af de Tilstedeværende meldte sig som aktive Deltagere — og der blev derfor nedsat et Udvalg til at udarbejde Love etc. *Kjeld.*

Samsø. Afdelingen afholdt Søndag den 11. April ordinær halvaarlig Generalforsamling paa „Flinchs Hotel" i Tranebjerg. Dirigenten, J. Devantier, Onsbjerg, gav Ordet til Formanden, som aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Nye hertil Øen komne Kolleger, som har staaet udenfor Organisationen, ere alle blevne indmeldte, og Afdelingen tæller nu 26 Medlemmer. Afdelingen har i Vinterens Løb ladet afholde Kursus i Tysk og Bogholderi, samt afholdt Medlemsmøde én Gang om Maaneden, hvor forskellige Talere og Oplæsere har givet deres Bidrag til Belæring og Underholdning.

Det fremlagde Regnskab, som viste et Overskud paa Kr 66,50, godkendtes.

Derefter foretoges Valg af ny Bestyrelse, der senere konstituerede sig som følger: Formand J. Devantier, Onsbjerg, Næstformand og Kasserer H. R. Jensen, Onsbjerg, Sekretær I. Nielsen, Tranebjerg, samt J. Lund, Onsbjerg og Frk. Henriksen, Ballen.

Den nye Formand takkede for Valget, og rettede derefter en Tak til den afgaaede Formand R. Hansen, Tranebjerg, for den Ihærdighed og Interesse, han altid havde lagt for Dagen, naar det gjaldt Foreningens Anliggender, og fremhævede D. at der burde lægges Mærke til de nye Skikke, der blev indført ved Møderne under H. Formandsskab.

Under „Eventuelt" behandledes Kontingent-Spørgsmaalet, da der havde hævet sig Røster om, at Kontingentet Kr. 2,00 pr. Maaned var for meget. Ved Afstemningen desangaaende viste det sig dog, at kun to Medlemmer ønskede Forandring. — Et Forslag om Afholdelse af Bal viste, at Interessen derfor kun var ringe.

Generalforsamlingen sluttede med, at den afgaaede Formand takkede for den ham udviste Tillid under sin Formandsvirksomhed, og udtalte han Ønsket om, at Kolleger der kommer til Øen, uden at høre ind under Organisationen, stadig — som hidtil — maatte blive indmeldt i Foreningen. H. sluttede med at udbringe et Leve for C. O. og dens Samsø-Afdeling.

I. Nielsen.

Svendborg. Generalforsamling afholdtes Onsdag den 22. April paa „Wandalls Hotel".

Efter at Johs. Hansen var valgt til Dirigent aflagde Formanden Beretningen, som godkendtes, og omtalte herunder, at Tilslutningen til de faa afholdte Møder havde været ringe. — Formanden talte dernæst om Arbejdsløshedskassens eventuelle Overgang til statsanerkendt Kasse og fremhævede, hvilket Plus det vilde være for vor Organisation.

Taleren beklagede derimod meget det Skridt Kjøbenhavns Afdelinger havde foretaget ved at indmelde sig i „Arbejdernes Fællesorganisation", og Forsamlingen overdrog Bestyrelsen at lade afholde et Protestmøde indenfor herværende Afdeling, mod at et Medlem af Afdelingen i Kjøbenhavn kom herover og klargjorde det foretagne Skridt.

Kassererens Beretning godkendtes, men da Regnskabet ikke var revideret, vedtoges det at vente med at give Decharge indtil kommende ekstraordinære Generalforsamling.

Til Bestyrelse genvalgtes de afgaaede og til Suppleant Engelbrectsen. Til Revisor genvalgtes Johs. Hansen.

Efter at Generalforsamlingen var sluttet holdt Herr Martin Petersen, Odense, et Foredrag om „Den øjeblikkelige Situation". Taleren dvælede særlig ved Grundloven af 1849 og den, der nu foreligger til Behandling paa Tinge. — Formanden takkede M. P. for det i alle Maader velholdte Foredrag, og Generalforsamlingen hævedes. *A. H.*

Vejen. Søndag den 28. Marts afholdt Foreningen sin ordinære Generalforsamling paa „Hansens Hotel".

Formanden, Svend Skov, bød Medlemmerne Velkommen og aflagde derefter Beretning for det forløbne Aar, der dog ikke for det sidste Halvaars Vedkommende havde været særlig indholdsrigt, hvilket til Dels skyldes de usædvanlige Forhold og Formandens Indkaldelse til Sikringsstyrken. Kassereren fremlagde derefter det reviderede Regnskab, der enstemmigt godkendtes, hvorefter man straks gik over til Valg af 2 ny Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for Frkn. Julie Laursen og C. V. Jacobsen, der begge afgik efter Tur. Genvalgt blev C. V. Jacobsen og nyvalgt Frkn. Ingeborg Lundgaard, „Alfa". Som henholdsvis første og anden Suppleant valgtes Herr C. J. Thomsen, „Alfa", og Frkn. Emma Hansen. Som Revisorer valgtes de Herrer Bankassistenter Rob. Jørgensen og Ejnar Hansen.

Under „Eventuelt" fremkom der Forslag om, at Kassereren burde lønnes, hvilket Forslag dog ikke vandt Bifald. Derimod blev det vedtaget, hvis Medlemmerne fandt Anledning dertil, at bevilge 10 Kr. til Indkøb af en eller anden Present til Kassereren som Paaskønnelse for hans Arbejde for Foreningen.

Derefter blev Generalforsamlingen hævet. Ved et umiddelbart derefter afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: C. V. Jacobsen, Formand, Kommis Jørgensen, Næstformand, Bankassistent Lund, Kasserer, samt Svend Skou og Frk. Lundgaard.

Lidt senere paa Aftenen samledes Medlemmerne igen i Salen og ved Hjælp af egne musikalske Kræfter gik Dansen lystigt til Kl. ca. 1, hvorefter man skiltes en glad Aften rigere.

C.-V.-J.

Udg. af Centralorganisat. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Khvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Khvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 10. 15. Maj 1915. 15de Aargang.

Medens der kæmpes.

Foredrag af Vilh. Hansen i „Handels- og Kontormedhjælperforeningen" i Kbhvn.

II.

FRIVILLIG UNDERSTØTTELSE.

ORGANISATIONEN er som en Moder, der beredvillig, uden Klage bortgiver hvad der indsamledes gennem lange Aar — skriver et Medhjælperblad. I Frankrig, Østerrig og Tyskland indsamles der Bidrag til de indkaldte Kollegers Familier. Alene et enkelt af de tyske Forbund har indtil Marts i frivillige Bidrag modtaget over M. 52,000 — og flere Organisationer opkræver et maanedligt Ekstra-Kontingent af 25—50 Pf. Organisationsfunktionærer og Tillidsmænd betaler én, endog 2 Maaneders Gage til disse „Krigsfond."

De tyske Organisationer har givet et glimrende Eksempel paa Offervillighed. Alt er indstillet paa de ekstraordinære Forhold. Økonomi er indført i Administrationen, store Møder og Agitationsrejser er naturligvis bortfaldet; ugentlig Afregning har i flere Forbund afløst de kvartaarlige Indbetalinger, visse Institutioner som Oplysningsbureauerne har foreløbig indstillet Virksomheden. „Verband Deutscher Handlungsgehilfen" stillede hele Organisationen til Raadighed for det nationale Hjælpearbejde, og dette Forbund tegnede straks M. 215,000 — til det tyske Krigslaan. Enkelte tyske Forbund ejer Rekreationshjem i Mellem- og Sydtyskland; disse er indrettet til Lazaretter, — helt eller delvis paa Organisationernes Bekostning. De her nævnte Eksempler hidrører fra Forbund, som tæller 100—150,000 Medlemmer. Men alene „Zentralverband der Handlungsgehilfen" (25,000 Medl.) kunde ved Juletid udbetale M. 32,000 — i ekstraordinære Understøttelser.

Foruden disse — og andre endnu mere omfattende — Foranstaltninger, der senere skal omtales, har navnlig de tyske Medhjælperorganisationer virksomt deltaget i de talrige sociale Opgaver: Prisregulering, Huslejespørgsmaalet o. s. v. som Krigen medførte, og har foranlediget heraf høstet megen officiel Anerkendelse fra Rigs- og Landsregeringerne. Forbundenes Understøttelsesgerning er ligeledes meddelt Kollegerne ved Fronten gennem Dagsbefalingerne og de militære Kundgørelser.

Ogsaa indenfor de engelske Forbund hævede der sig, da Indrulleringen i Frenchs Armé tog Fart, Røster om Understøttelse til de efterladte Hustruer og Børn. Men Forholdene arter sig her helt anderledes. Hvervningen erstatter den almindelige Værnepligt, Soldaterstillingen faar Haandværkets Karakter og Frivilligheden træder i Tvangens Sted. Vore brittiske Broderorganisationer reagerede ikke paa disse Opfordringer fra Afdelingerne som bl. a. „The National Amalgamated Union of Shop Assistants, Clerks and Warehousemen" retleder med den tørre, ægte engelske Bemærkning: „Branches must not allow their hearts to run away with their heads." — Regeringen ønsker bestandig flere Soldater. Well! Lad den tage dem hvor de er at faa, — men den maa betale alle Omkostninger. Vi har tilfældigvis ikke kalkuleret med Krig i vore Organisationslove og tager derfor ikke nogen Risiko direkte eller indirekte udover det, vore Statutter byder.

PRINCIPALERNES HOLDNING.

Medens der herhjemme raadede Uklarhed m. H. t. Opsigelsesspørgsmaalet, var dette lovordnet gennem den paa dette Omraade nye franske og østerrigske Lovgivning, der fastslaar at alle skriftlige og mundtlige Overenskomster vedrørende Engagementsforhold har fuld Gyldighed i Krigstilfælde. Den østerrigske Handelsmedhjælperlov, der nylig er traadt i Kraft, bestemmer i § 8, at en Medhjælper, der indkaldes til Militærtjeneste, har Krav paa 4 Ugers Gage, naar Tjenesteforholdet har bestaaet ét Aar. Den opnaaede danske Højesteretsafgørelse er altsaa væsentlig gunstigere. Ifølge den tyske Handelslovbog § 72 har Medhjælperen kun Ret til Gage indtil Indkaldelsesdagen. Man har søgt at henføre Militærindkaldelsen til Lovens § 63, der omhandler uforskyldt Ulykke, men tysk Jurisprudens definerer militær Tjenesteydelse som „statsborgerlig Ærespligt", hvorved denne Udlægning af Lovbestemmelsen bortfalder. Engelsk Lovgivning kender ikke denne Eventualitet og for Flertallet af de Indrullerede drejer det sig desuden om ugentlig Opsigelsesfrist.

Blandt Principalerne genfinder vi i de første Krigsmaaneder den samme „Patriotisme", som vi har lært at vurdere hos adskillige Firmaer i Kjøbenhavn og vore Provinsbyer. Samme Methode praktiseres paa Potsdamerplatz som i Victoria Street, i Rue de Rivoli som i Wiener „Graben". Afskedigelser og Gagereduktioner staar paa Dagsordenen. Varehuse og Stormagasiner fører an. „Magasin de Louvre" i Paris afskediger flere Hundrede Medhjælpere. Wertheim i Berlin reducerer Gagerne 10—15 pCt.; selv Ekspeditricer med 40 M. afkortes 5 M. pr. Maaned. Reduktionerne skulde opretholdes indtil Omsætningen naaede den tilsvarende i 1913. Allerede 12. August har Wertheim afskediget 350 Medhjælpere; Jandorf & Co. ligesaa. Store Firmaer forlanger, at Personalet skal underskrive Erklæringer om at de indgaar paa vilkaarlige Gagereduktioner. Som Vederlag afkortes Arbejdstiden $^1/_2$–1 Time; 14 Dage efter er den normale Arbejdstid atter indført, men Gagerne forhøjes ikke. — Et Bedforder Hus nedsætter Gagerne til $^1/_3$, og finder Efterlignere i andre engelske Byer. Særlig i England lyder der stærke Klager over ubetalt Overarbejde.

Dog ikke alle Principaler udviser samme Adfærd. Handelskamret i Berlin opfordrer i August til ikke at afskedige Personalet. Gagereduktionen følges i mange Tilfælde af en Afkortning af Arbejdstiden. De store berlinske Banker og Forsikringsselskaber samt enkelte større Firmaer betaler endog fuld Gage til de Indkaldte eller yder i hvert Fald Familien en Understøttelse. — Straks efter Krigens Udbrud tilbyder over 2000 engelske Firmaer at yde Understøttelse til Medhjælperes Familier, hvis Forsørgere melder sig som Frivillige, og flere Hundrede Firmaer erklærer sig rede til at betale Differencen mellem Gagen og Soldaterlønningen. Eksempelvis kan nævnes at „Manchester Home Trade Association" tilbyder Medhjælpere, der lader sig indrullere, 4 Ugers Gage fra Fra-

trædelsesdagen, dernæst halv Gage for gifte og særligt Arrangement med ugifte Medhjælpere samt 3 Ugers Ferie efter Hjemkomsten.

ORGANISATIONERNES INDGRIBEN.

Disse Lyspunkter skyldes ofte Organisationernes Mellemkomst. Henvendelser til Handelskamrene og de enkelte Firmaer om at foranledige Panik-Ugernes Opsigelser annullerede, og Henstillinger til Byraadene om at afskedige ubetalt Arbejdskraft og ansætte arbejdsløse Medhjælpere hidførte ofte det tilsigtede Resultat. Det engelske Forbund hævder, at uden dets Indgriben „vilde der være gaaet Titusinder £ mindre i Medhjælpernes Lommer," og Forbundet beslutter at understøtte de Medlemmer, der nægter at indgaa paa uantagelige Betingelser.

Da Forretningslivet i September begyndte at genrejse sig efter Augustdagenes Chock, ikke mindt foranlediget af de enorme Krigsleverancer, blev Kravet om ordnede Tilstande paa Arbejdsmarkedet saa almindeligt, at Regeringer og Autoriteter maatte tage Affære. Den engelske Regering afæsker Organisationerne Indberetninger om Gagenedsættelser, Arbejdstidsreduktioner, Overtimer og lign. Foranstaltninger vedrørende Engagementsforholdet. Heraf fulgte den særlig i London almindelige Vinduesplakat: „Business as usual", som man gjorde et — heldigvis — mislykket Forsøg paa at overføre paa kjøbenhavnske Forretninger. — De tyske Militærautoriteter tog for en Gangs Skyld Medhjælpernes Parti. Organisationerne klagede til Generalkommandoerne over Firmaer, der til Trods for store Krigsbestillinger handlede hensynsløst mod Personalet. Og Militærautoriteterne optraadte med megen Energi. Generalkom. i Metz truer med at standse al Varetransport for de paagældende Firmaer; 18. Generalkom. (Hannover) erklærer at vilde udelukke saadanne Forretninger fra enhver Militærleverance, og 1. bayerske Armékorps truer med at offentliggøre Principalernes Navne, standse Transporten og i særlig graverende Tilfælde — lukke Forretningerne. Disse rigoristiske Foranstaltninger forfejlede ikke Hensigten. Hvad der i Fredstid var utænkeligt afgjordes nu ved et Magtsprog og i en Haandevending,

Og som et Kuriosum skal anføres, at Generalkommandoen for 10. Armékorps forordner, at enhver Medhjælper uantastet skal have Ret til at tilhøre sin Organisation. Naar man kender tysk Administration og det officielle Tysklands Betragtningsmaade overfor faglige Organisationer, er denne Foranstaltning fra militærautoritær Side typisk for den Værdiernes Omjustering som Krigen har medført.

(Fortsættes).

Kløften.

I den Del af den danske Presse, som bl. a. har sat sig til Opgave efter Evne at spænde Ben for den faglige Bevægelse, finder man ofte den Nyhed, at vor Organisation kun tæller et Mindretal af Standens Arbejdere. Naar vi ved en eller anden Lejlighed har henledet Offentlighedens Opmærksomhed paa vor Organisations Eksistens, har slaaet et Slag i Bordet for et af vore Krav — saa kommer disse Aviser løbende og søger at berolige den mulig opskræmte kære Læser med, at vi — takket og priset — ikke udgør Flertallet af Handels- og Kontormedhjælperne i Landet.

Ja, det er sandt. Disse Trøstens Ord gælder endnu, men hvorlænge vil de have Gyldighed, hvorlænge vil det vare inden vor Fremgang berøver de kære Sjæle ogsaa denne Trøst? Vor Fremgang i de sidste Aar tyder paa, at Tidspunktet ikke ligger saa langt ude i Fremtiden, og vor Fremgang er endnu ikke standset. Trods urolige Forhold, trods dyre Tider og Arbejsløshed er det Grotid for Centralorganisationen. Indenfor de Medhjælperlag, hvor vi hidtil har faaet bedst Fodfæste — der gaar det sikkert og støt fremad.

Derfor gælder det nu mere end nogensinde før om at have vor Organisation beredt til den Vaar vi venter, om at Betingelserne ere tilstede for, at Organisationen kan optage hele Standen.

Lad os se lidt paa Sagen og se praktisk paa den. Den der vinder Ungdommen, vinder Fremtiden og jeg vil da først spørge: „Har vi gode Betingelser for at faa de ganske unge — Lærlinge — i Tale? Herpaa maa svares Ja. For 50—75 Øre om Maaneden kan en Butikslærling blive Medlem af vor Arbejdsløshedskasse, komme til at deltage i mange Møder, høre Foredrag og faa vort Blad tilsendt. Kontingentet svarer til hans beskedne Indtægt. En udmærket Ordning. Men nu de ganske unge Kontormedhjælpere og Kvinder, som i Løn er omtrent sidestillet med Butikslærlingen? Regner vi f. Eks. deres „Læretid" til 3 Aar og optager dem som Lærlinge, da kan vi ogsaa her sige med Rette, at vor Organisation har alle Betingelser for at faa de ganske unge Medhjælpere i Tale. Her vil Vejen ind i vor Organisation være let og naturlig.

Men naar Læretiden eller de 3 Aar er gaaet — saa kommer vi til Kløften.

Ikke for den mandlige Butiksmedhjælper. Naar hans Læretid er endt, bliver hans økonomiske Stilling straks en anden og betydelig bedre end den hidtil var, og vi kan trøstig forhøje Kontingentet samtidig med, at vi giver ham de fulde Medlemsrettigheder. Her er Overgangen lige saa let og naturlig.

Men for Kontormedhjælperen og for de kvindelige Medhjælpere er Forholdet i Reglen et helt andet. Hvor meget deres økonomiske Stilling er forbedret, naar de 3 Aar er gaaet, det er højst forskelligt og for manges Vedkommende — jeg tør sige Flertallets Vedkommende — er deres økonomiske Stilling ikke undergaaet nogen væsentlig Forandring til det bedre.

Her har vor Kontingentordning en Brist, fordi vi her ikke tager de faktiske Forhold i Betragtning. Vi har en Afdeling for Lærlinge og en Afdeling for Udlærte, men vi har ingen Afdeling for Udlærte med Lærlingegager og disse er der i Tusindvis af her i Landet. Følgen bliver, at vort Tag glipper her. Vi samler Fagets Middelstand, men Fagets Underklasse bliver skilt fra os ved en Kløft — som ikke burde være der.

Denne Kløft skal nu gøres større og dybere. Hovedbestyrelse og Repræsentantskab har bebudet en Statsanerkendelse af Arbejdsløshedskassen i Forbindelse med en Kontingentforhøjelse til 2 Kr. og den kommende Kongres skal afgøre Sagen. Denne Sag skal imidlertid ikke blive afgjort, før Centralorganisationens Medlemmer har faaet Lejlighed til at overveje, om ikke den foreslaaede Form for Statsanerkendelse kan ødelægge vore Udviklingsmuligheder og hæmme Tilgangen til Organisationen fra nogle af Standens Medhjælperlag.

Jeg vil ikke sige et eneste ondt Ord om Statsanerkendelsen, den betyder sikkert et Gode for os, muligvis endda et stort Gode — men pas paa, at vi giver den den rette Form! Pas paa, at Statsanerkendelsen ikke faar en Form som giver Støtte og Styrke til en enkelt Gren af den store Medhjælperstamme, men som ikke rækker ud til den Del af Standen, som er længst nede i Lønningsvilkaar.

Vor Organisation kan, som Forslaget foreligger, ikke naa ud til disse Medhjælpere — og det er uheldigt. Vor Arbejdsløshedskasse alene kan maaske naa dem — men det er jo ligesaa uheldigt.

Selvom jeg ikke tror, at Statsanerkendelsen vil bevirke en øjeblikkelig Masseindvandring i vor Arbejdsløshedskasse af uorganiserede Medhjælpere — saaledes at de forlanger kun at staa i Arbejdsløshedskassen — saa vil jeg dog bede vore Medlemmer overveje følgende:

Vi staar her overfor Tusinder af yderst slet lønnede, navnlig kvindelige Medhjælpere, som vi endnu ikke har faaet ind i Organisationen. Kan det da ikke i det lange Løb rumme en Fare, at vi sætter vort Kontingent op til 2 Kr. — eller $2^1/_2$ Kr. for Kjøbenhavns Vedkommende — og samtidig ikke kan nægte at optage disse Fagets Hjælpearbejdere for et Kontingent af 50 Øre — som Medlemmer af Arbejdsløshedskassen alene?

Bestyrelsen for Hillerød Afdeling har udsendt en lille Pjece om Spørgsmaalet, ledsaget at et Ændringsforslag til Forslaget om Statsanerkendelsen, og jeg haaber, at Afdelingsbestyrelserne vil vise Sagen den Interesse at lade Spørgsmaalet blive drøftet paa et Afdelingsmøde inden Kongressen. Der er maaske Medlemmer der ikke forstaar, at jeg saa vedholdende kaster Spørgsmaalet om vort Fags Hjælpearbejdere ind i Debatten, men jeg haaber, at disse Betragtninger som her er fremsat og den omtalte Pjece vil gøre det klart, at det her ikke drejer sig blot om en 25 Øre eller en 50 Øre mere eller mindre i Kontingent, men at det drejer sig om et Principspørgsmaal, om at gøre vor Organisation egnet til at optage hele Standen — og derfor bør Løsenet være:

Bort med alt hvad der kan skille og dele Fagets Arbejdere.

Gør ikke den Kløft der er, dybere, det bliver i det lange Løb værst for os selv.

Slaa Bro over Kløften og lad Fællesfølelsen, lad Solidariteten mellem alle Medhjælperlag være vor første og største Tanke.

Chr. J. Hendil.

Indmeldelsen

i Arbejdernes Fællesorganisation.

FORANLEDIGET af de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation i Kjøbenhavn" indeholdt vor Tidende pr. 15. April en Artikel af vore Holstebro-Kolleger, de Herrer Ejnar Eriksen og C. C. Knudsen, hvori Indmeldelsen kritiseres ud fra det Synspunkt, „at det er i Strid med C. O.s Grundsætninger at indmelde sig i en Repræsentation, hvor Faginteresser og Politik er saaledes knyttede sammen."

Dette har givet Anledning til efterfølgende Indlæg, som vi paa Grund af Pladsmangel først nu kan offentliggøre.

FORMANDEN FOR DE KJØBENHAVNSKE AFDELINGER,

Herr Martin Petersen, forsvarer den tagne Beslutning i følgende Indlæg:

I en Opsats i „D. H. K. M. T." for 15. April drager d'Herrer Ejnar Eriksen og C. C. Knudsen stærkt til Felts imod Hr. Forretningsfører Jens Johansen og de kjøbenhavnske Afdelinger i Anledning af disses Indmeldelse under „Arbejdernes Fællesorganisation".

Opsatsens yderst smagløse Angreb paa Hr. Jens Johansen vil jeg lade ubesvaret, fordi jeg anser Forretningsføreren for den Mand, der kan — og i dette Tilfælde har let ved — at svare for sig selv. Derimod vil jeg gerne opholde mig lidt ved det ærede Forfatterfirmas øvrige Anbringender.

„Arbejdernes Fællesorganisation" skulde være andet og mere end en Sammenslutning af lokale Fagforeninger til Varetagelse af fælles Interesser, og dette søges bevist ved at citere et Par Brudstykker af „Fællesorg." Vedtægter. Af disse Citater giver § 4 Bestyrelsen for „Socialdemokratisk Forbund" Adgang til Fællesorganisationens Møder. Et Forhold, der ganske roligt kan forklares derhen, at det er en Høflighed overfor det Parti, af hvilket man venter, at det vil være lydhør overfor de Krav, Fagforeningerne har at stille til Lovgivningsmagten paa det sociale Lovgivningsomraade, og derfor vil give det Lejlighed til at høre Kravene begrundede og uddybede af den store Fagforeningsrepræsentation, der faar i Sinde at stille Kravene.

Citatet fra § 8 slaar sig selv ihjel som Bevis for den politiske Invasion, idet sidste Punktum, „som dog maa være Medlem af sin Fagorganisation," jo ganske kasserer Politikeren og kræver Fagforeningsmanden.

Begge Citater er kun Bevis for, at „Fællesorganisationens" Vedtægter er læst som en anden Mand læser Biblen, idet det ærede Firma er faldet over de Punkter, hvor det troede at lugte Politik, men ganske har overset, at de samme Vedtægter ikke rokker en Tøddel ved den enkelte Fagorganisations absolute Selvstyre, og kun er en Centralisation af den stedlige Fagforeningsbevægelse, der arbejder paa Løsningen af et Program, der i Princippet er det selv samme, som det d'Herrer Eriksen og Knudsen forhaabentlig hver Dag arbejder paa Løsningen af.

Den „tilsigtede højere Enhed" er der saavist ingen Fare for, naar man véd, at den politiske Repræsentation ved „Soc. Forbund" indenfor „Fællesorg." er 29 Mand mod Fagforeningernes 15—1800 Mandater. At de kjøbenhavnske Afd., og C. O. med dem, skulde have kastet sig ind i et politisk Favntag, tør vel nok betegnes som Udslag af en altfor gemytlig og lebendig Fantasi.

Naar de kjøbenh. Afd. har foretaget dette Skridt, er Grunden denne, at det for Agitationen var en formaalstjenlig — for ikke at sige nødvendig — Foranstaltning at gaa til. Forholdene her i Kjøbenhavn kan ingenlunde sidestilles med Forholdene i Provinsen, hvad de gode Provinskolleger i for ringe Grad vil se, tro og forstaa. Vanskeligheden ved i det hele taget at faa Medhjælperne i Tale skal jeg lade ude af Betragtning, men derimod oplyse, at langt den største Part af vort Fags Udøvere her inde er udgaaede fra Lønarbejderhjem, hvor der ingenlunde savnes Forstaaelse for Organisation, men hvor den Anskuelse, at H. K. M. Foreningen ikke var en faglig Org., havde dybe Rødder. Denne Anskuelse, som næsten daglig mødtes hos vore uorganiserede Kolleger, og som vi tillægger en væsentlig Del af Skylden for, at der ikke er bedre Tag i den kjøbenhavnske Medhjælperstab, kunde ikke ryddes ud af Verden paa anden Maade, end ved at tage Konsekvensen af vor fagforeningsmæssige Stilling. Denne har vi taget ved at indmelde os under „Arb. Fællesorg.", hvor vi møder den øvrige Lønarbejderbefolkning, med hvem vi uomtvisteligt har Interessefællesskab, som den Lønarbejderklasse Handels- og Kontormedhjælperne i Kjøbenhavn er. — Nu har vi Krav paa moralsk Støtte fra de Hjem, der sender deres Sønner og Døtre ind paa vort Arbejdsmarked.

Og at dette Skridt ikke har skadet os, ses deraf, at den forløbne Tid har givet os over Hundrede Indmeldelser, medens den fra enkelte Sider bebudede Udvandring er udeblevet.

At denne absolut lokale Foranstaltning skulde have en uheldig Indflydelse paa Arbejdet i Provinsen, kan jeg som gammel Provinsmand ikke tro, og faar den det, saa er det min faste Overbevisning, at dette kun skyldes den tilsyneladende Lyst hos enkelte Medlemmer og Afdelingsledere til at puste Spørgsmaalet op til noget andet og mere, end det er.

Der er ved denne Indmeldelse foretaget et velovervejet Skridt, baaret frem af Ønsker fra Medlemskredse, og foretaget i Overensstemmelse med saavel C. O.'s, som Afdelingernes Love, — og derved maa det have sit Forblivende.

CENTRALORGANISATIONENS FORRETNINGSFØRER,

Herr Jens Johansen, redegør for sit Standpunkt som følger:

D'Herrer Einar Eriksen og C. C. Knudsen, Holstebro og Esbjerg har dannet et Forfatter-Selskab, der begynder sit første Værk med i let raillerende Form at kritisere min Stilling til de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation."

Denne noget mislykkede „Morsomhed" kunde, uden Skade for Helhedsvirkningen af det ærede Konsortiums Aandsprodukt, været udeladt; thi det kan vel ikke være d'Herrer's Mening at ville hindre mig i at deltage i Arbejdet for Organisationen i Kjøbenhavn?

Hvad angaar selve Indmeldelsen, da har jeg som Forretningsfører intet haft med den at gøre. Paa Forespørgsel har jeg svaret, at jeg ikke kunde se at en saadan stred mod C. O.'s Love, idet jeg betragtede det som en fuldstændig lokal Sag, der ikke krævede Behandling i H. t. § 8, og dette Standpunkt vedkender jeg mig naturligvis fuldtud.

At en Afdeling foretager et Skridt som Indmeldelse i en lokal, faglig Sammenslutning forpligter jo i ingen Henseende andre Afdelinger til at gøre det samme, og følgelig paavirker det ikke paa nogen Maade Landsorganisationens Taktik eller Kurs. Af den Grund er det min Mening, at et saadant Spørgsmaal ikke henhører til de principielle og vigtige Sager, der i § 8 kræves forelagt Forretningsføreren.

Dette Standpunkt er ingenlunde nyt for mig — tvertimod, jeg har gentagende Gange, officielt og mindre officielt, udtalt mig i Overensstemmelse hermed, saa jeg har ingenlunde gjort en Røverkule af mit Hjerte.

Hvad der kan siges pro et contra selve Indmeldelsen, skal jeg ikke paa nuværende Tidspunkt komme ind paa — herom vil antagelig Afdelingerne selv udtale sig.

Derimod maa jeg have Lov til at fremsætte en stærkt tvivlende Bemærkning overfor d'Herrer's Paastand om, at det foretagne Skridt vil skade Afdelingerne i Provinsen. Jeg har jo dog ogsaa nogen Kendskab til Provinsforhold og til vore Afdelinger, og udfra dette Kendskab har jeg den Opfattelse, at denne Paastand er urigtig — stærkt overdrevet — ergo, skadelig.

Er der endelig et eller andet Sted — f. Eks. Holstebro og Esbjerg — nogen Misnøje, saa hidrører den sikkert fra at d'Herrer Einar Eriksen og C. C. Knudsen i deres Nervøsitet, skabt af en

indbildt Fare, selv har malet det for Medlemmerne oprullede Billede i altfor mørke Farver. — Samme Paastand har tidligere været fremsat, da de kjøbenhavnske Afdelinger antog Navnet „Fagforening." Den Gang blev det ogsaa paastaaet, at nu stod vi overfor det store Skisma i C. O. og at agitatorisk Arbejde vilde være umuliggjort. Paastanden blev aldrig, hverken straks eller senere belagt med Beviser, og jeg, som selv stod i Spidsen for en Provinsafdeling i en ret konservativ By, mærkede intet til de paastaaede Vanskeligheder. —

Naar der foretages noget Nyt vil der altid være en eller anden, der viger gysende tilbage, og i Konservatismens Navn kræver det Bestaaende opretholdt.

Kan en moderne Organisation, der som alt andet er underkastet Udvikling, vedblivende tage Hensyn hertil? Kan en moderne Organisations Arbejdsmetode — og Midler indrettes herefter?

Ja, jeg spørger blot — men har ikke Resultatet af 17—18 Aars møjsommeligt Organisationsarbejde allerede givet det allertydeligste Svar?

HERR FORRETNINGSFØRER WILLY CARLSEN,

Medlem af den kjøbenhavnske „Kontor-Afdeling", har anmodet os om Optagelse af følgende:

Jeg ser i „D. H. K. M. T." for 15. April, at de Herrer er faret i Blækhuset, fordi vore kjøbenhavnske Afdelinger har været saa dristige at melde sig ind i „Arbejdernes Fællesorganisation." De skal nu ikke tage saa stærkt paa Vej overfor vor Forretningsførers Stilling til den Sag, thi De kan være sikker paa, at alt hvad han foretager sig, er dikteret af Hensyn til Sagen fremfor Hensyn til hvad han eventuelt selv kunde synes i dette eller hint Tilfælde.

Jeg beklager, at denne Beslutning ikke vandt tilstrækkelig Tilslutning for nogle Aar siden, da jeg selv var med til at fremsætte det samme Forslag, thi saa havde meget her i Kjøbenhavn sikkert set bedre ud, og næppe noget Medlem i eller udenfor Kjøbenhavn tør paastaa, at Medlemstilgangen i Kjøbenhavn er bleven ringere nu end før Vedtagelsen i Februar; tværtimod er hele den danske Arbejderstand nu klar over hvor den skal finde den Organisation, som de af dens Børn, der er beskæftigede indenfor vor Stand, bør tilhøre; thi man maa jo da indrømme, at Handels- og Kontormedhjælperstanden mere og mere rekrutteres af Arbejderungdommen.

De spørger, hvor vi glider hen? Vi glider derhen, hvor vi bør og skal være; nemlig Side om Side med den øvrige organiserede Arbejderstand; og frygt ikke saalænge Herr Jens Johansen er Kaptajn paa vort Skib. Jeg for min Part har endnu aldrig set ham begaa taktiske Fejl. Tværtimod maa vi være glade for den Mand og yde ham al den Støtte vi kan, saa at det store Arbejde, der hviler paa ham, lettes saa meget som muligt og han fremdeles bevarer samme Kærlighed og Interesse for Arbejdet for vor fælles Sag som da han begyndte under de smaa Forhold uden nævneværdige Lyspunkter.

Husk at Medlemstallet, hvorigennem vi skaber det økonomiske Rygstød, er tredoblet i Løbet af de 4 Aar Jens Johansen har været vor Fører. Hvem gør ham det efter? Vær varsom med Kritiken!

Jeg kan heller ikke se hvorledes Spørgsmaalet skulde skade Provinsafdelingerne, fordi det gavner de kjøbenhavnske; — thi et Landsforbund uden en stærk kjøbenhavnsk Afdeling er intet Landsforbund!

Herr Vilh. Hansen har før været Modstander af Indmeldelsen; nu mener han derimod at Sagen bør henvises til Kongressen, hvorimod Jens Johansen aldrig har forandret sit Syn paa Sagen, og hvorfor saa ikke handle i Stedet for fremdeles at vakle?

Til Slut blot dette om selve Spørgsmaalet: Jeg for min Part anser det for et absolut lokalt Spørgsmaal, som ikke vedkommer Provinsafdelingerne, og hvad angaar Tilslutningen til Generalforsamlingen maa jeg sige, at sikkert mange foruden mig beklager at Militærtjenesten forhindrede adskillige i at være til Stede og give Sagen sin Stemme, thi saavidt jeg véd havde de kjøbenhavnske Afdelinger paa et vist Tidspunkt ca. 15 pCt. Indkaldte.

I EGEN SAG.

Uden her at fortabe mig i Herr Willy Carlsens besynderlige Indlæg, skal jeg kortelig bemærke, at Hentydningen til, at jeg vakler i det omstridte Spørgsmaal, er malplaceret. — Jeg har ønsket „Indmeldelsen" henvist til den forestaaende Kongres, fordi det er min Overbevisning, at den alene er det rette Forum til Afgørelse af et saa vigtigt Taktik-Spørgsmaal som det foreliggende. Derom og om intet andet førtes Diskussionen ved den paagældende Generalforsamling og i Hovedbestyrelsesmødet.

Men naturligvis har jeg ingen som helst Grund til at dølge, at jeg nu som forhen er Modstander af selve Indmeldelsen, — og i Hovedsagen ud fra samme Opfattelse som de Herrer E. og K., hvis Indlæg jeg iøvrigt finder sagligt i Indholdet og sømmeligt i Formen.

Vilh. Hansen.

Principalerne og Dyrtidstillægget.

Kjøbenhavnske Principalorganisationers Svar.

I sidste Nummer af „D. H. K. M. T." gengav vi nogle Presseudtalelser vedrørende den af vore kjøbenhavnske Afdelinger til en Række Principalorganisationer og talrige større Firmaer udsendte Henvendelse om Dyrtidstillæg.

Tilsvarende Anmodninger er i disse Dage — paa Centralorganisationens Foranledning — fremsat af Provins-Afdelingerne overfor stedlige Principalforeninger og Firmaer. Det vil derfor være af almén Interesse nedenstaaende at erfare Indholdet af de Svarskrivelser, som „Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Kjøbenhavn" har modtaget fra Principalorganisationer, og hvilke Firmaer, der hidtil har indrømmet deres Medhjælpere et Dyrtidstillæg.

Grosserer-Societetets Komité tager Afstand fra en Forhandling med Afdelingerne om det paagældende Anliggende og viger iøvrigt ganske udenom Sagens Kærne, idet man motiverer sit negative Siandpunkt under Henvisning til — de „højerestillede Funktionærer." Denne behændige Manøvre er imidlertid altfor gennemskuelig; thi den Del af Medhjælperne, der i Særdeleshed tiltrænger et Dyrtidstillæg, og det vil sige det aldeles overvældende Flertal, faar derefter stille sig tilfreds med Komitéens „fulde Sympati".

Komitéens Skrivelse lyder:

„Komitéen erkender herved Modtagelsen af den ærede Forenings Henvendelse under 3. ds. og skal i den Anledning meddele, at ihvorvel den omskrevne Sag har dens fulde Sympathi, maa den betragte det som liggende udenfor sin Opgave at træde i en Forhandling som den ønskede med Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation. Købmandsstandens Personale er jo lønnet paa højst forskellig Maade — saaledes vil utvivlsomt en Del af de højerestillede Funktionærer igennem Tantiémer o. lign. ganske af sig selv komme til at nyde godt af den Ekstrafortjeneste, som de for Tiden herskende Konjunkturer muliggør i forskellige Brancher. Allerede af denne Grund vil en almindelig Regulering af Handelsmedhjælpernes Lønningsvilkaar under Hensyn til den herskende Dyrtid umulig kunne lade sig gennemføre; men selv bortset herfra savner Komitéen Kompetence til paa Societetets Vegne at træffe alméne Lønaftaler med bindende Virkning for alle dets forskellige Enkeltmedlemmer."

Bestyrelsen for „Manufakturhandler-Foreningen i Kjøbenhavn" skriver følgende:

„I Besvarelse af den ærede Forenings Skrivelse af 3. ds. skal jeg meddele, at Bestyrelsen ikke mener, at Foreningen som saadan kan tage Standpunkt til Organisationens Henstilling, men maa overlade til hver enkelt Forretning at tage den Stilling, der passer for hver enkelts Forhold.

Bestyrelsen undlader dog ikke at henlede den ærede Organisations Opmærksomhed paa, at vor Branche kun undtagelsesvis har lukreret ved de herskende ekstraordinære Tilstande."

Formanden for „Foreningen af Grosserere i Jærn- og Metalbranchen i Kjøbenhavn", Herr Grosserer Otto Petersen, skriver:

„Hvis De vil sende mig 38 Cirkulærer som Deres af mig modtagne Cirkulære af Dags Dato, skal jeg besørge disse udsendt til vore Medlemmer i disse Dage sammen med en anden Meddelelse, som netop nu skal udsendes."

„Foreningen af Grossister i Elektricitets-Branchen" har sendt følgende Svar:

„Idet vi anerkender Modtagelsen af Deres Ærede af 3. ds meddeler vi Dem, at Brevet har været fremlagt paa Foreningens

ordinære Mødeaften, Tirsdagen den 13. ds., hvor det toges til Efterretning af Foreningens Medlemmer."

Foruden disse delvis henholdende Svar, der saavidt vi har erfaret endnu ikke er efterfulgt af praktiske Resultater indenfor de paagældende Brancher, er der fra

Urtekræmmerforeningen indgaaet en saalydende Svarskrivelse:

„Deres ærede af 3. ds. var til Behandling paa det første Bestyrelsesmøde efter Modtagelsen, og vedtoges følgende: Da Principalerne i vor Branche fuldt saavel som Kommis'erne lider under Trykket af de øjeblikkelige ugunstige Tider, og arbejder med ringere Udbytte, vil der fra Foreningens Side ikke kunne udrettes noget i paapegede Retning.

Det er imidlertid vor Overbevisning, at hver enkelt Principal efter Evne vil ordne Forholdet med sit Personale efter velvillig Overenskomst."

Firmaer etc., der her ydet Dyrtidstillæg.

Efter de til „Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Kjøbenhavn" og til Redaktionen indgaaede Meddelelser har efternævnte Firmaer ydet deres Personale Dyrtids- eller et dertil svarende Gagetillæg:

A/S De danske Sukkerfabrikker, De danske Svovlsyre- og Superfosfatfabrikker, Nordsjællands Elektricitets A/S, Det danske Petroleums A/S, Kastrup Glasværk, Frederiksberg Elektricitetsværk, Jacob Holm & Sønner, A/S De danske Vin- og Konservesfabrikker, Busck jun. & Co., Bryggerierne „Hafnia," „Carlsberg" og „Tuborg", Det danske Kulkompagni, Privatbanken, Sparekassen for Kjøbenhavn og Omegn, Sygekasserne „Fremtiden", „Alderstrøst", „Fremtids Haab" og „Arbejderforeningen af 1867", Kjøbenhavns Vin-Kompagni, Emanuel Møller & Co., Soyakagefabrikken, C. K. Hansens Dampskibsselskab, E. Nobels Tobaksfabrik, A/S De danske Spritfabrikker, A/S Fabrikken Noma, Haandværkerbanken, Henry Tegner & Co., S. Johannesson, Højbroplads, Cornelius Nyrops Etabl., The United Export Co. Ltd., The Crown Butter Export Co. A/S, A/S Nordisk Brandforsikring, Arbejdernes Fællesbageri, M. Platou-Jørgensen, C. W. Obels en gros Lager, samt De nordfynske Privatbaner.

Da det naturligvis er af Betydning for et resultatbringende videre Arbejde for denne Sag, der er af saa stor Vigtighed for vore Standsfæller, stadig at kunne komplettere Fortegnelsen over Firmaer, der har ydet Personalet et Dyrtidstillæg, anmoder vi Centralorganisationens Medlemmer om at holde os løbende underrettet om saadanne Tillæg.

Isenkrammedhjælper-Afdeling

i Kjøbenhavn.

MANDAG den 26. April afholdtes der paa Kontoret, Nørrevoldgade 54, et Møde af Isenkrammedhjælpere, hvor det vedtoges at danne en Isenkrammedhjælper-Afdeling under Centralorganisationen.

Herr Vald. Staunsager bød Velkommen og valgtes til Dirigent. Derpaa udtalte Herr Aage S. Leth, at der nu var saa mange Isenkrammedhjælpere indenfor C. O. her i Byen, at man fandt det naturligt, at disse fik deres særlige Afdeling. Man vilde derved sikkert lettere faa de udenforstaaende Isenkrammedhjælpere her i Byen i Tale, naar de havde deres egen Afdeling, ligesom Standens Interesser bedre vilde kunne varetages af en saadan. Man havde tidligere forsøgt Samarbejde med den bestaaende Isenkram-Medhjælper-Forening, men Tanken om at denne indgik under C. O. havde ikke funden Tilslutning hos den, antagelig fordi den nærmest var en selskabelig Forening, og Sagen var strandet. Man fandt det derfor fuldt forsvarligt at oprette en Afdeling under Centralorganisationen, en Afdeling der da vil blive den eneste faglige Organisation for Standen. Vilde derfor anbefale, at man oprettede en saadan Isenkrammedhjælper-Afdeling under C. O.

Formanden for de kjøbenhavnske Afdelinger, Herr Martin Pedersen, udtalte sig i Tilslutning hertil, og udtrykte sin Glæde over, at Isenkrammedhjælperne fik deres særlige Afdeling.

Det vedtoges derpaa enstemmigt at oprette en Isenkrammedhjælper-Afdeling under C. O. med samme Love som Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen i Kjøbenhavn.

Ved de foretagne Valg til Bestyrelse, valgtes Herr Aage S. Leth til Formand, d'Herrer Vald. Staunsager og M. C. Jacobsen henholdsvis som Næstformand og Sekretær. Til Suppleanter valgtes d'Herrer Laurits Christensen og Kay Lindegaard.

Herr Martin Pedersen bød den nye Afdeling Velkommen blandt de kjøbenhavnske Afdelinger og udbragte et kraftigt besvaret Leve for dens Fremgang og Trivsel.

Vi haaber at den nystiftede Afdeling maa formaa at samle Standens Medhjælpere til Værn for fælles Interesser, og til Arbejde for forbedrede Levevilkaar for dem selv og derigennem for den Stand de tilhører. *H. H.*

Conto pro diversi.

JÆRNBANEFORENINGEN OG LØNSPØRGSMAALET.

„Vor Stand", Medlemsblad for „Jærnbaneforeningen", indeholder et Andragende, Foreningen nylig har tilsendt Statsbanernes Generaldirektion vedrørende Assistance for Personalet under de nuværende unormale Trafikforhold. Andragendet, der er velbegrundet og utvivlsomt saare berettiget, indeholder imidlertid et Forslag, der stiller „Jærnbaneforeningen"s Ledelse i et sælsomt Lys. Der skrives bl. a.:

„Man skal ogsaa pege paa den Udvej, at der mulig paa flere Stationer vil kunne bødes noget paa Forholdene ved Hjælp af Ekstraskrivere, naar der kan tilbydes en passende Betaling f. Eks. 50 Øre pr. Time og at Stationerne faar Bemyndigelse til at avertere herom i de lokale Blade. Navnlig i Garnisonsbyer vil saadanne vistnok kunde skaffes".

Den paagældende Etatforening, der virker for sine Medlemmers etatmæssige d. v. s. økonomiske Interesser, synes ikke at overføre dette Formaal paa de Hjælpearbejdere, de ønsker antaget. Selv om det her gælder Arbejde af forbigaaende Art, der almindeligvis betales med en noget højere Timebetaling end ved tilsvarende fast Engagement, foreslaar Foreningen Timebetaling og henviser, for at sikre Statsbanerne den billige Arbejdskraft, til den mod vore Standsfæller rettede militære Konkurrence i Provinsbyerne.

Vi synes „Jærnbaneforeningen" skulde holde Fingrene fra et Omraade, der ganske ligger udenfor dens Virkefelt — i Særdeleshed naar dens Initiativ giver sig saa uheldige Udslag.

LÆRLINGEKONTRAKTER I KJØBENHAVN.

De tilfældige Former, der hersker i Lærlingeforholdet og den Ligegyldighed eller Uvidenhed, som raader med Hensyn til Lærlingelovens Bestemmelser, har foranlediget Kjøbenhavns Magistrat til følgende Kundgørelse:

Da det i den senere Tid ret jævnligt forekommer, at Lærlingekontrakter, der i Henhold til § 1 i Lov om Lærlingeforholdet af 30. Marts 1889 indsendes til Magistraten for at forsynes med Paategning, er oprettede længere Tid efter, at Lærlingen er antagen i Lære, meddeler Magistraten — under Henvisning til Indenrigsministeriets Cirkulære af 16. November 1909 — at der straks ved Lærlingens Antagelse eller i alt Fald ganske kort efter Læreforholdets Begyndelse bør drages Omsorg for Kontraktens Oprettelse og Paategnelse af Øvrigheden, samt at der ikke haves Hjemmel til at udsætte Kontraktens Indlevering til Øvrighedens Paategning, indtil det i Lovens § 5 som gensidig Prøvetid fastsatte Tidsrum af 3 Maaneder fra Læretidens Begyndelse er udløbet, og at man er sindet fremtidig at foranledige Tiltale rejst mod de Læremestre, der ikke overholder nævnte Bestemmelse.

REJSEUNDERSTØTTELSER.

Ved Finansloven for Finansaaret 1915—16 forventes bevilget et Beløb af 20,000 Kr. til Rejseunderstøttelser for unge Handelsmænd til videre Uddannelse i Udlandet. Ansøgning om saadan Understøttelse, stilet til Handelsministeriet, maa være Ministeriet i Hænde inden Udgangen af Juni Maaned d. A. Ansøgningen maa være ledsaget af et omhyggeligt udfyldt Skema, der erholdes ved

skriftlig eller mundtlig Henvendelse til Ministeriet. For sent indkomne Andragender kommer ikke i Betragtning. Ved Uddeling af Understøttelserne vil kun saadanne Ansøgere, der enten har Ansættelse i Udlandet eller i hvert Fald sikkert Tilsagn om saadan Ansættelse, og som derhos agter at opholde sig i Udlandet i længere Tid (mindst 1 Aar), kunne forvente at komme i Betragtning. Med Stipendiet, der ordentligvis kun tildeles en Ansøger én Gang, følger Forpligtelse til inden $1^1/_2$ Aars Forløb at fremsende Beretning til Ministeriet om de indvundne Erfaringer og Resultater.

Til de direkte Medlemmer.

CENTRALORGANISATIONEN afholder sin 6. ordinære Kongres i „Arbejdernes Forsamlingsbygning", Amaliegade, Aarhus, i Dagene den 15., 16. og 17. August d. A.

De direkte Medlemmer danner overensstemmende Lovens § 18 en Afdeling, og repræsenteres ved Kongressen som saadan, hvorfor der skal vælges 4 Repræsentanter.

Forslag hertil bedes fremsat i „Dansk Handels- og Kontormedhjælpertidende". Stemmesedler vil senere blive udsendt fra Hovedkontoret. *Jens Johansen.*

Lolland-falstersk Medhjælperstævne.

VED det lolland-falsterske Repræsentantskabsmøde Fredag den 30. April vedtoges det at lade det aarlige Sommerstævne afholde i Nakskov. Denne Beslutning vakte megen Glæde indenfor Nakskov-Afdelingens Bestyrelse, som ved et kort efter afholdt Møde affattede det foreløbige Program for Stævnets Afholdelse, og Stævneudvalgets Repræsentanter blev enige om at faa Stævnet afholdt med et saa smukt Arrangement som vel muligt, for at Stævnet kunde finde saa stor Tilslutning som tænkes kunde fra samtlige lolland-falsterske Afdelinger.

Programmet for Sommerstævnet i Nakskov Søndag den 4. Juli 1915 er følgende:

Kl. 1 ankommer Deltagerne og modtages paa Banegaarden af Nakskov Kolleger. Kl. $1^1/_2$: Sejltur til Lindelse Skov. Kl. $2^1/_2$: Fælles Kaffebord. Kl. 3: Stævnetale af Byraadsmedlem, Fuldmægtig A. Andreasen, Hjørring. Kl. $4^1/_2$: Afrejse fra Lindelse til Nakskov, hvor Stævnedeltagerne straks ved Ankomsten i Procession og med Musik vil marchere til Svingelen. Kl. $5^1/_2$: Fællesspisning i Svingelens Pavillon. Menu: Fisk, Steg, Jordbær med Is. Kl. $7^1/_2$ Bal, hvortil Svingelens Orkester spiller. Hele Svingelens Orkester medvirker under hele Stævnet. Deltagerpriisen er pro persona Kr. 3,50, foruden Rejseudgifterne, som det henstilles til Afdelingerne selv at sørge for. Nakskov-Afdelingens Deltagere yder extra Bidrag af Kr. 0,50 til Bestridelse af de fremmede Afdelingers Rejseudgifter, hvilket Beløb vil blive fordelt efter de deltagende Afdelingers Rejseudgifter.

Stævneudvalget anmoder Afdelingernes Bestyrelse om straks at paabegynde Tegningen, som slutter bestemt den 1. Juli og senest denne Dato meddele Udvalgets Formand Deltagernes Antal, samt det indkomne Beløb, hvorefter Emblemer og Spisekort vil følge. Ret til eventuelle Forandringer i Programmet forbeholdes.

Kolleger! Agitér for Tilslutning, saaledes at Stævnet kan blive omfattende og storstilet. *Stævneudvalget.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Brønderslev. Onsdag den 28. April afholdtes ordinær Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Herr Bogholder Larsen. Formanden bød Velkommen og aflagde Beretning om det forløbne Halvaar samt beklagede, at Tilslutningen til de ugentlige Møder havde været saa ringe. Sekretæren oplæste derefter Forhandlingsprotokollen. Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, som godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgtes Herr Chr. Aggerholm, Herr Bogh. Larsen og Herr J. Andreasen. Til Suppleanter Herr Kommis Pedersen og Herr Bogh. Mynderup. Efter en ret livlig Diskussion om hvad man burde gøre for at faa Medlemmerne til at møde talrigt til Møderne, hævedes Generalforsamlingen.

Chr. Aggerholm.

Esbjerg. Tirsdag den 23. Marts afholdtes et Diskussionsmøde om Arbejdsløshedskassen og Statsanerkendelsen. C. C. Knudsen indledede. Der var meget delte Meninger om Statsanerkendelsen, og fra en enkelt Side gjordes Indsigelse imod at forhøje Kontingentet til det faglige Understøttelsesfond.

En Musikaften afholdtes Tirsdag den 30. Marts, hvor to af Foreningens Medlemmer, Fr. Hansen og E. Tranholm, underholdt Medlemmerne med Musik — Violin og Klaver.

Ved Mødet Tirsdag den 13. April var der Foredrag af Herr Urmager Holm om Belgien og Frankrig. Herr H. fortalte om en Rejse i Belgien og om Forholdene og Kulturen dér, hvor han ogsaa havde opholdt sig og arbejdet i sit Fag, og ligeledes om Handelsmedhjælpernes Kaar, som ikke var særlig begunstigede af megen Frihed. Derefter omtalte Tal. Forholdene og Livet i Paris ved Krigens Udbrud, da han opholdt sig der med et større Selskab for hvem han var Fører. Efter Foredraget underholdt Herr Holm Medlemmerne med en fin Grammofonkoncert, som ligeledes blev modtaget med Bifald. Mødet var meget godt besøgt.

Tirsdag den 20. April var der Diskussionsmøde, hvor C. C. Knudsen indledede om Centralorganisationens Formaal og Betydning, der efterfulgtes af nogen Diskussion, særlig om D. H. K. T. M. og hvad Organisationen havde udrettet for Medhjælperne; flere Medlemmer og Indlederen deltog.

Paa Mødet den 27. April drøftede man Program for Sommeren og Udflugter, hvorefter der var Klubaften.

Tirsdag den 4. Maj var der Foredrag af Kommunebogholder Bernhard Nielsen. I et meget velformet og godt tilrettelagt Foredrag omtalte Herr Nielsen Afholdssagens Betydning og hvad den arbejder hen til.

Møderne, som alle afholdtes i de hyggelige Selskabslokaler paa Paladshotellet, har været temmelig godt besøgte, dog burde der være lidt mere Tilslutning til de faglige Møder, da mange af Medlemmerne sikkert ikke er saa godt inde i de faglige Emner og Foreningens Program som de burde være. Der afsluttes gerne med et fælles Kaffebord, ligesom Medhjælpersangbøgerne benyttes flittigt baade ved Begyndelsen og Slutningen af Møderne.

Mød altid til Møderne, derved støtter De Foreningen i dens Formaal og Arbejde, og derved vil Deres Interesse for disse og Møderne blive langt større. *se. se.*

Grenaa. Lørdag den 17. April fejrede Afdelingen sin 2-aarige Stiftelsesfest med en lille Svingom paa Badehotellet. Der var ualmindelig god Tilslutning og Stemningen enestaaende. Ved Kaffebordet holdt Formanden en lille velovervejet Tale for Afdelingen, og paapegede særlig de Vanskeligheder, vi havde haft at kæmpe med, inden vi fik Børnesygdommen ganske overstaaet, og udtalte derefter Haabet om, at Afdelingen nu kunde gaa en kraftig og sikker Udvikling i Møde, hvilket bl. a. det stedse stigende Medlemsantal giver Haab om. Efter et kraftigt Leve for C. O. blev en i Dagens Anledning forfattet Sang afsunget, og den anonyme Forfatter beæret med et Hurra. Festen var i enhver Retning vellykket, ikke mindst ved at Formanden havde arrangeret smaa morsomme Afvekslinger. Billetterne, som bestod af smaa fikse, haandmalede Medaillons, skyldtes vor decorative Næstformand.

C. Søgaard.

Herning. Torsdag den 22. April afholdtes Medlemsmøde paa „Haandværkerforeningen". Paa Dagsordenen var „De kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i Arbejdernes Fællesorganisation".

Formanden indledede og gav en Oversigt over, hvad der var sket og hvad Arbejdernes Fællesorganisation var. Han dadlede i stærke Ord det Skridt, der var foretaget, og at der ikke var taget Spor af Hensyn til Provinsafdelingerne. Det kunde ogsaa virke skadeligt, dersom Arbejdsløshedskassen bliver statsanerkendt; Medhjælpere med en anden politisk Mening end den, der er raadende i den kjøbenhavnske Ledelse, vil foretrække at holde sig udenfor Centralorganisationen.

Stemningen paa Mødet var absolut imod Indmeldelsen, og efter at Herr P. Stavnstrup havde haft Ordet for ligeledes at tale imod denne, foresloges følgende Resolution, som enstemmigt vedtoges:

„Herning-Afdelingen samlet til Medlemsmøde Torsdag den 23. April, protesterer imod, at de kjøbenhavnske Afdelinger har indmeldt sig i Arb. Fællesorganisation. Vi ser ikke rettere, end at et saadant Skridt er ensbetydende med, at der tages Parti i politisk Henseende og i hvert Fald vil det efter vore Erfaringer virke stærkt generende for Provinsafdelingernes agitatoriske Arbejde. Spørgsmaalet bør behandles paa den kommende Kongres."

Torsdag den 6. Maj afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa „Haandværkerforeningen". Formanden bød Velkommen og

valgtes til Dirigent. Som Kongresdeltagere valgtes de Herr P. Stavnstrup og A. Lorenzen. Under „Eventuelt" oplyste Formanden, at det var lykkedes at formaa alle Byens Manufaktur-, Herreekviperings- og Tricotagehandlere til at lukke Kl. 7 i Sommermaanederne, Lørdag Aften Kl. 10 hele Aaret rundt. — Formanden takkede Bagger, der alene har Æren for Resultatet for hans Arbejde i 7-Lukningssagen.

Det vedtoges at forsøge arrangeret et Sommerstævne i Fællesskab med Naboafdelingerne. Bestyrelsen fik Bemyndigelse til at forhandle med disse og ordne det fornødne. *Sekretær.*

Hjørring. Tirsdagen den 20. April vil staa som et smukt Led i Rækken af Sæsonens Mødeaftener. Ca. 60 Medlemmer havde givet Møde. Formanden, Hein, aabnede Mødet, der som sædvanlig indlededes med en af C. O.s udmærkede Sange. — Redaktør Borgstrup, Hjørring, som velvilligst havde imødekommet vor Anmodning, holdt derpaa Foredrag om Principperne i den ny Grundlov og Valglov. Taleren paapegede i et strængt refererende Foredrag, hvilke Forandringer der sker ved Overgangen fra det gamle til det ny Forfatningssystem, særlig med Henblik paa Valgrettens Udvidelse (til Kvinder og Tyende), den privilegerede Valgrets Afskaffelse og Indførelse af Forholdstalsvalgmaaden. Efter det ypperlige Foredrag rettede flere Medlemmer forskellige Forespørgsler, som Redaktøren besvarede klart og tydeligt. Foredraget, som blev fulgt med stor Interesse af den store Tilhørerkreds, blev holdt nøje udenfor Partipolitik og gav en klar Oversigt over Emnet, som Foredragsholderen behandlede med Intelligens og indgaaende Kendskab, og Tilhørerne kvitterede derfor med kraftigt Bifald. — Mødet sluttede med Afsyngelsen af en anden af C. O.s Sange.

Tirsdag den 27. April lød Programmet specielt paa Selskabelighed, Underholdning med Musik, Sang, Oplæsning og sluttelig en „Svingom". Alt arrangeret af et Medlem ved velvillig Assistance tildels af Foreningens egne Medlemmer. Sammenkomsten formede sig tillige som en Afskedsfest for et Par bortdragende Medlemmer, som har vist deres Trofasthed ved Tilstedeværelsen ved saa godt som alle Møder i $^3/_4$ Aar. — C. O. mindedes ved et Leve, og der blev sunget flere af dens Sange. *S. S.*

Kalundborg. Foreningen afholdt Onsdag den 21. April halvaarlig Generalforsamling paa „Højskolehjemmet. Til Dirigent valgtes Herr L. P. Larsen. Formanden, Herr A. Asmussen, aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, beklagede meget det daarlige Resultat og udtalte en absolut begrundet Kritik over den mangelfulde Interesse, der gør sig gældende indenfor Kalundborg-Afdelingen samt opfordrede Medlemmerne til at møde flittigere ved vore ugentlige Mødeaftener. — Derefter udtalte Herr Asmussen paa Foreningens Vegne sin bedste Tak til vor Kasserer, Herr L. P. Larsen, der siden Foreningens Start har været dennes Kasserer og gjort et stort og pligtopfyldende Arbejde. Forsamlingen sluttede sig hertil under Leveraab for L. — Kassereren fremlagde derefter Regnskabet, som godkendtes, hvorefter man gik over til Valg af Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for de Herrer Brandt og L. P. Larsen. Valgt blev Herr O. Sørensen og Herr Bankassistent O. Hansen. I Agitationsudvalget, der bestaar af 3 Medlemmer, valgtes 2 nye, nemlig Herr Kommis Schimmel og Frkn. Anna Olsen.

Herr F. V. Jensen talte for C. O. og beklagede ligeledes den ringe Interesse i herværende Afdeling. Herr Mauritzen talte for Damerne, der har været særlig flittige til at møde. L. P. Larsen takkede Herr Asmussen for de smukke Ord og overgav Regnskabet til den ny Kassererske, Frk. Agnes Nielsen. Generalforsamlingen hævedes og man samledes om et fælles Kaffebord.

A. Mauritzen.

Kjøbenhavn. Tirsdag d. 6. Marts underholdt Herr Folketingsmand A. C. Meyer paa en baade fornøjelig og lærerig Maade Foreningens Medlemmer med Oplæsning og Deklamation.

Tirsdag den 13. Marts holdt Herr Ingeniør P. Schrøder Foredrag over Emnet: „Ungdom, Sundhed og Livsglæde". Vejen til at bibeholde og opnaa disse betydningsfulde Egenskaber er Vegetarismen. Man skal leve i Overensstemmelse med Naturens Love. Først og fremmest bør Kosten bestaa af Frugt og dernæst af Produkter af levende Dyr. Alle Fødemidler af døde Dyr er unaturlige for Mennesket og sundhedsnedbrydende, idet saadanne Produkter indeholder meget skadelige Giftstoffer. Det letfattelige og vittigt causerende Foredrag fulgtes med stor Interesse og lønnedes med kraftigt Bifald.

Tirsdag den 20. Marts talte Herr Kontorchef P. Hvidtfeldt om „Offentlig Arbejdsanvisning." Herr H. gennemgik den sociale Lovgivnings Historie ang. statsanerkendte Arbejdsløshedskasser og den senere oprettede offentlige Arbejdsanvisning. Paapegede hvilken mægtig Betydning disse to Love havde faaet for Lønarbejderne og forklarede med sin overlegne Sagkundskab disse Institutioners Virkemaade og betydningsfulde Udviklingsmuligheder. Under de forhaandenværende Forhold havde Hr. H.s Foredrag særligt Bud til os, og mange har sikkert taget et og andet værdifuldt med hjem derfra. *C. H.*

Tirsdag den 23. Marts talte Frkn. Johanne Andersen om: „Vor Arbejdsløshedskasse og Statsanerkendelsen." Taleren paapegede de Goder, Medhjælperne vilde opnaa, naar Statsanerkendelsen forelaa, og behandlede forskellige praktiske Spørgsmaal, som Retten til Understøttelse, Lærlingeforholdet, Karenstidens Nedsættelse til 1 Aar, Pengeunderstøttelsens Forhøjelse og dens Beregning efter Anciennitet, uanset om man havde oppebaaret Understøttelse eller ikke, samt Begrebet „Bemidlede Medlemmer." Særlig pointerede Taleren, at Statsanerkendelsen kunde karakteriseres ved, at den vilde give Medlemmerne mere Ret, end under de nuværende Former.

Efter Foredraget, der hilstes med Bifald, udviklede der sig en kort Diskussion, hvori man bl. a. drøftede den fremtidige Pladsanvisning. *C. H.*

Tirsdag den 30. Marts talte Folketingsmand Henrik Nielsen, Roskilde, om „Forbudsspørgsmaalet". Herr N. skildrede stærkt og gribende, hvorledes Alkoholen er Aarsag til, at 6—7000 Mennesker vandrer rundt paa vore Landeveje som Vagabonder; Mennesker, der er bløde Naturer og paa Bunden gode og flinke, men som under Indflydelse af Spiritus bliver raa og brutale. Disse vandrer i en stadig Strøm ud og ind af vore Fattiggaarde og koster derved Samfundet mange Penge aarlig. Det er svage Karakterer, som ikke kan lade være med at drikke. Herr N. fortalte, hvorledes disse Mennesker, naar de var ædru, kunde udbryde: „Gid der dog ingen Spiritus var til." Men Samfundet opretholder Alkoholen og driver disse ellers brave Mennesker over til at blive Alkoholister og Forbrydere; thi for dem er Vejen fra Fattiggaarden til Fængslet ikke lang. Paa Vridsløse er $^3/_4$ af Fangerne kommen paa Grund af Spiritus.

Man taler om Fanatisme hos Afholdsfolk, men Fanatismen ligger hos Modstanderen; thi det er ikke noget godt han forsvarer. Ingen kan forklare, hvorfor han drikker, han gør det kun fordi andre gør det. Det er forkert naar man siger, at det kun er de svage Karakterer, der bliver Afholdsfolk, tværtimod kræves der netop mere Viljestyrke til at lade være med at drikke end til at følge bestaaende Skikke. Ogsaa de, der kun drikker med Maade, er med til at opretholde Spiritustrafiken, thi umaadelig mange kan ikke lade være med at drikke, fordi de kan faa Spiritus. Den sande Frihed vil saaledes først komme, naar Forbudet er indført. Og hvem vilde savne Spiritus? Ikke Børnene, Kvinderne og de Maadeholdne. Der vil da kun være Drankerne tilbage, og for deres Skyld bør man ikke opretholde det, thi Nytten staar aldeles ikke i Forhold til de Udgifter, som Alkoholen forvolder. Derfor maa enhver, der ønsker et frit, selvstændigt Folk, være med til at udrydde en af de største Hindringer, der stiller sig i Vejen herfor: Alkoholen. Foredraget, der holdtes med en agitatorisk Kraft, der vidnede om Folketingsmandens store Interesse for denne Sag, fulgtes af en overordentlig livlig Diskussion. *H. H.*

Kolding. Medlemsmøde afholdtes den 21. April paa „Højskolehjemmet". Herr Journalist Har. Rud talte om Forholdene i Tyskland under Verdenskrigen og oplæste bagefter den engelske Finansministers berømte Tale „Ære og Vanære". — Næstformanden takkede Herr R. og gav derefter forskellige Meddelelser angaaende Vintersæsonens snarlige Afslutning.

Onsdag den 28. April afholdtes sidste ugentlige Medlemsmøde. Der forelaa Indbydelse fra Afdelingen i Middelfart til Deltagelse i et Sommerstævne. Herr Poul Thomsen valgtes til at repræsentere Afdelingen ved et Møde, som skal afholdes i nær Fremtid, hvor de forskellige Anliggender vedrørende Stævnet nærmere skulde drøftes. Derefter oplæste Herr Redaktør Aubeck nogle humoristiske Smaafortællinger, som belønnedes med gentagende Klapsalver. Med det traditionelle „Tak for i Aften" hævedes Mødet. *C. T.*

Nykøbing Mors. Tirsdag den 20. April afholdtes ekstraordinær Generalforsamling. Formanden aflagde Beretning. Der har i Vinter været afholdt 14 Medlemsmøder med Foredrag og Diskussion, 1 Pakkefest og 2 Lotterispil samt en Generalforsamling. Medlemsantallet er nu 53, deraf er 14 Lærlinge og 6 passive. Regnskabet, der udviste et Overskud af 72 Kr. godkendtes. Et af Bestyrelsen fremsat Forslag om at Lærlinge foruden at betale 50 Øre til Arbejdsløshedskassen skal betale et maanedlig Kontingent af 25 Øre til Afdelingen, vedtoges enstemmigt. Ligeledes vedtoges at Formanden og Kassereren skal vælges af Generalforsamlingen ud af den valgte Bestyrelse. I Stedet for Karl Sørensen, der er rejst fra Byen, er A. Jacobsen indtraadt i Bestyrelsen, og som Suppleant valgtes Georg Nielsen. Til Revisor valgtes Frkn. Nielsen og B. Lehman.

Derefter drøftedes Programmet for Sommermaanederne. Det vedtoges at afholde Møde den første Tirsdag i hver Maaned, og der nedsattes et Udvalg bestaaende af 4 Medlemmer til at arrangere Cykleudflugter o. lign., Bogholder Andersen meddelte, at Foreningens Kursus i Tysk nu er afsluttet og takkede Formanden

for det uegennyttige Arbejde han havde udført som Leder deraf og haabede at det næste Aar vilde lykkes at arrangere lignende Kursus i Tysk og Engelsk.

Generalforsamlingen sluttede med Leveraab for Foreningen og dens energiske Formand. *A. Vittrup Andersen.*

Roskilde. Fredag den 16. April indledede Herr Martin Petersen, Kjøbenhavn, en Diskussion om Emnet: „Kjøbenhavns Afdelings Indmeldelse i Arbejdernes Fællesorganisation."

Herr Martin Petersen forklarede, hvorfor Københavns Afdeling havde foretaget Indmeldelsen og frmhævede, at dette var en fuldstændig lokal Handling, som kan foretages af enhver Afdeling i Provinsen. Indlederen forklarede ligeledes, hvad Arbejdernes Fællesorganisation er, idet mange Medhjælpere var tilbøjelige til at tro, det var det samme som „De samvirkende Fagforbund." Herr M P. fremhævede ogsaa forskellige Fordele ved den foretagne Indmeldelse. Efter Indledningen havde vi en ret livlig Diskussion, idet der var højst forskellige Meninger om Emnet.

Fredag den 23. April afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Formanden aabnede Generalforsamlingen, og Herr Bach-Andersen valgtes til Dirigent. Formanden afgav Beretning for sidste Halvaar, hvoraf det fremgik, at Afdelingen har haft en Tilgang af 17 Medlemmer. idet den nu omfatter 67. Der var afholdt 6 Bestyrelsesmøder samt Medlemsmøder hver Uge vekslende med Foredrag, Oplæsning o. s. v. og et Par selskabelige Sammenkomster.

Kassereren fremlagde derefter Regnskabet og saavel dette som Formandens Beretning godkendtes enstemmig. Til Formand i Stedet for Herr H Busted, der forlader Byen, valgtes Herr Kontorist A. Bach-Andersen. — Punkt 4 paa Dagsordenen, Valg af 2 Delegerede til Kongressen, bortfaldt, da dette ikke kunde afgøres paa denne Generalforsamling, idet Dagsordenen ikke var modtaget fra Hovedbestyrelsen.

Under „Eventuelt" foretoges Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer, som havde ønsket at fratræde. Genvalgt blev H. Hartvig-Andersen og nyvalgt Herr F. Brockmann Mikkelsen. Som Suppleanter Herr Herm. Nielsen og Frkn. Agnes Nielsen. Som Revisor i Stedet for Herr Bach-Andersen, der paa Grund af Formandsvalget fratræder, valgtes Herr Kontorist Hegner.

Tillige drøftedes det Skridt, de kjøbenhavnske Afdelinger havde foretaget, idet der fra et Medlem fremkom 2 Forslag, nemlig 1) Nedsættelse af et 5-Mands Udvalg til at føre Forhandling med de øvrige Provins-Afdelinger angaaende Protest mod Kjøbenhavns Afdelings Indmeldelse i Arbejdernes Fællesorganisation, og 2) Forslag til en Resolution vedrørende denne Protest. Begge Dele forkastedes, idet kun 3 stemte for Forslagene.

Til Slut udbragtes et Leve for vor afgaaende Formand, Herr H. Busted, der med aldrig svækket Interesse har virket for Afdelingen her i $1^1/_2$ Aar, samt et Leve for C. O., hvorefter Generalforsamlingen hævedes.

Paa et senere afholdt Møde konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: H. Hartvig Andersen Næstformand, F. Brockmann Mikkelsen Kasserer og Frkn. V. Sørensen, Sekretær.

V. S.

Silkeborg. Onsdag den 14. April afholdtes Møde paa Hotel „Silkeborg". Herr Martin Larsen klarlagde vor Organisations Program. Der var god Tilslutning, særlig af de yngre Medlemmer for hvem Foredraget ogsaa særlig gjaldt. Larsen skildrede paa letfattelig Maade de forskellige Opgaver, Organisationen beskæftiger sig med og belyste adskillige daarlige Forhold indenfor Handelsstanden. Disse Forhold mente Larsen, og med Rette, kun kan bekæmpes ved Sammenhold. Efter Foredraget var der en Del Diskussion blandt enkelte Medlemmer, som hver især udtalte deres Mening angaaende Programmet.

Mandag den 26. April afholdtes Bestyrelsesmøde, hvor det vedtoges at slutte Vintersæsonen pr. 1 Maj. Som Erstatning for de ugentlige Møder vil der i Løbet af Sommeren blive foretaget Udflugter i Omegnen. Erfaringen har vist, at der om Sommeren ikke er særlig Tilslutning til Møderne inden Døre. Endvidere besluttedes det at foretage en Tur pr. Baad den 6. Juni til Himmelbjerget, og efter fælles Kaffebord spadsere til Ludvigslyst, hvor der sluttes med Fællesspisning og eventuelt en lille Svingom.

Til Medlemmerne vil vi rette en kraftig Opfordring om at give Møde, naar der arrangeres Udflugter, og hver især gøre sit til, at disse forløber paa bedste Maade samt ligeledes agitere for Tilslutning.

D.

Varde. Der var den 14. April indkaldt til ekstraord. Generalforsamling i Haandværkerf. med Dagsorden: Valg af Formand og Bestyrelse; men da der ikke var mødt ret mange blev Bestyrelsesvalget udsat. Der blev derimod valgt et Agitationsudvalg, som kom til at bestaa af Frk. Carla Sørensen, de Herrer K. Barsøe, E. Thor, N. M. Hansen og E. Hansen, for at virke for Tilgang af nye Medlemmer til Foreningen, som i den senere Tid er gaaet en Del tilbage. Herr Fr. Thomassen, Ove Dahl og C. C. Knudsen var kommen dertil fra Esbjerg, og C. C. Knudsen talte om Agitationen og fremhævede, at alle Medlemmerne burde føle det som deres Pligt at agitere blandt udenforstaaende Kolleger, netop derved vilde den store Fremgang komme. Der sluttedes med fælles Kaffebord og Afsyngelse af forskellige Medhjælpersange.

Onsdag den 21. April afholdt Foreningen Møde ved hvilket C. C. Knudsen talte om de forskellige Formaal Organisationen arbejdede for, ligeledes de forskellige indre Institutioner, C. O. havde og disses Betydning. Derefter samledes Deltagerne ved Kaffebordet. Mødet sluttede med Sang og Musik.

Til Mødet den 28. April var der humoristisk Oplæsning af Herr Redaktionssekretær Friis. De forskellige gemytlige Historier blev modtaget med Bifald, Mødet sluttede som sædvanlig med fælles Kaffebord.

Onsdag den 5. April afholdtes et ganske godt besøgt Møde, hvortil bidrog flere Kolleger fra Esbjerg Afd., som var taget hertil, og derved gav Mødet yderligere Præg. Efter at C. C. Knudsen havde talt om Arbejdet og Bestyrelsen i og Ledelsen af Afdelingerne, samledes man ved et fælles Kaffebord. Der herskede en meget gemytlig Stemning og blev afsunget adskillige Medhjælpersange.

Mød alle til Møderne! *C. C.*

Vejle. Den 11. Marts talte Holger E. Eriksen om Emnet: „Maximalpriser og Bondekultur". Herr E. behandlede Emnet i et særdeles velholdt Foredrag; omtalte den særegne Kultur, som Bønderne havde og belyste denne, bl. a. gennem forskellige Citater af Aakjærs og Skjoldborgs Bøger, samt sluttede med en skarp Kritik af den Stilling, som en stor Del af Bønderne havde taget til de i den sidste Tid fastsatte Maximalpriser paa vore Landbrugsprodukter.

Den 18. Marts afholdtes ord. halvaarlig Generalforsamling i Handelsforeningens Lokaler under Ledelse af Herr Johs. Andersen.

Formanden, Herr Axel Juhl, aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Der havde været afholdt 12 Medlemsmøder og 5 Bestyrelsesmøder. Ved Medlemsmøderne var der afholdt Foredrag af saavel egne Medlemmer som af Kolleger fra andre Afdelinger og der var afholdt Diskussionsmøder om forskellige faglige Emner. — Der var sket Henvendelse til Bestyrelsen for Handelsforeningen angaaende frivillig Syvlukning i Sommermaanederne og vi havde faaet Tilsagn om, at den vilde blive gennemført i Kolonialbranchen, og der vil da fra Afdelingens Side blive gjort alt for ogsaa at faa de øvrige Brancher med i Aar. — Foreningens Medlemstal var i stærk Stigning og viste en reel Fremgang paa 23 Medlemmer i det sidste Regnskabsaar.

Kassereren, Herr C. Sørensen, fremlagde derefter Regnskabet, der ballancerede med Kr. 1922,02 og udviste en Kassebeholdning paa Kr. 7,91. Herr S. gav Oplysning om Foreningens Status, der i Aar stod betydelig bedre end i det foregaaende Aar.

Efter en kort Diskussion mellem Otto Johansen, M. Rasmussen, Poul Jensen og Formanden godkendtes Beretning og Regnskab enstemmigt.

Derefter foretoges Valg af Formand. Mich. Nielsen og Axel Juhl foresloges. M. N. ønskede ikke at modtage Valg og man genvalgte da Axel Juhl.

Til Bestyrelse valgtes derefter: Boghandlermedhjælper Mich. Nielsen, Bogholder M. Rasmussen, Ekspedient Johs. Røhrmann og Holger E. Eriksen, og til Agitationsudvalget valgte man: C. Sørensen (Formand), Manufakturmedhjælperne J. Wøidemann og A. Jespersen, Kontorist A. Ømer og Ekspedient V. Mathiassen. *—hl.*

Den sorte Tavle.

Nedennævnte Medlemmer er paa Grund af Restance slettet af Vejen Afdelings Bøger:

Nr. 5315 Chr. Hansen, Restance fra den 1. Februar 1914. Nr. 7280 Frk. Kirstine Hansen, Restance fra den 1. August 1914. Nr. 7332 Frk. M. Yding, Restance fra den 1. Juli 1914. Nr. 8268 Kommis M. Jørgensen, Restance fra den 1. August 1914. 8309 Holger Jacobsen, Restance fra den 1. September 1914.

Vejen, den 15. April 1915 *C. V. Jacobsen.*

Da Medlem Nr. 7308 E. Schough, ansat i „Herning Handels- og Landbrugsbank", ikke har villet betale sine Restancer — S. resterer 6 Maaneder — slettes han herved paa Grund af Gæld.

Herning, den $^7/_5$ 1915. *A. L.*

Udg. af Centralorganisat. — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 28, Khvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Khvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 11. 1. Juni 1915. 15de Aargang.

ORGANISATIONENS SOMMER.

NAAR Sommeren gaar paa Hæld vil Centralorganisationens 6. ordinære Kongres træde sammen — for at prøve de Resultater og Erfaringer, der fremgik af det svundne Treaar, raadslaa og beslutte om Midler, der findes egnede, om Veje som er farbare, for at vor Organisation kan drage videre fremad i det stigende Tempo, der kendetegner den snart tilbagelagte Kongresperiode.

I Maanederne indtil da er der endnu et Arbejdspensum at bringe fra Haanden og adskillige Opgaver melder sig for Centralorganisationens Afdelinger. Vi skal i det efterfølgende dvæle lidt ved dette Sommerens Arbejds- og Agitationsprogram, der vil bringe Liv over Afdelingernes Virksomhed og øge Organisationens Fremgang.

Forsommerens Begivenhed bliver den sociale Statistik. Statens statistiske Departement har for en Maanedstid siden afsluttet Bearbejdelsen af det omfattende Materiale, der paa vor Organisations Foranledning og ved Afdelingernes Bistand er indsamlet til Bedømmelse og Belysning af den danske Handels- og Kontormedhjælperstands sociale Vilkaar, og dens Arbejdsforholds mangeartede Enkeltheder. Denne Statistik, der er den første af sin Art her i Landet, vil snarest foreligge som et anseeligt Værk. Det vil give os gode Kort paa Haanden i vor Agitation og fast Grund under Fødderne dér, hvor vi før maatte famle os frem til rigtig Erkendelse af vor Stands faglige og samfundsmæssige Stilling.

Vender vi os fra Teorien til Øjeblikkets faglige Opgaver, genfinder vi Syvlukningen, som Sommerens gennem en lang Aarrække aktuelle Reformkrav par excellence.

Den 3. Rigsdagssamling er afsluttet uden at der er opnaaet Enighed om Butiklukningslovens altfor stærkt omstridte Revision. Andre og større Spørgsmaal har optaget Lovgiverne og samlet al Interesse om sig. Lovforslaget ligger fremdeles i Landstingets Udvalg, og saa vidt skal det være fremmet, at dets Færdiggørelse fra dette Ting kun vilde være et Spørgsmaal om faa Dage. Men i hvilken Skikkelse? Det forlyder, at Udvalgsbetænkningen vilde fjærne sig saa langt fra saavel Indenrigsministerens oprindelige Forslag som Folketingets tidligere Beslutning, d. v. s. Hævdelsen af Syvlukningens Princip, at Landstingets Flertal paa Forhaand var overtydet om, at Folketinget ikke accepterede det saaledes beklippede Forslag. Saa overgaar da Revisionen til den 4. Samling — og vi er lige langt.

Derfor maa vi nu stole paa os selv og bygge paa vor Organisations eget Arbejde. Sikrere Grundlag kan ejheller bydes os! Vi har rejst Syvluknings-Kravet. Det er vor Sag, dermed ogsaa vor Pligt at føre Syvlukningen til Sejr. Naar derfor Lovgivningsmagten svigter Gang efter Gang, maa vi fortsætte det Pionérarbejde, vi forlængst har iværksat og hvis socialpolitiske Betydning fremgaar af Revisionsforhandlingen paa Rigsdagen. Thi den planmæssige og vedholdende Paavirkning af de interesserede Kredse, Befolkningen og de selvstændige Forretningsdrivende, vil tilsidst bryde Modstanden fra det træge Mindretal, der bærer Skylden for den Vanskæbne, der har fulgt den legaliserede Syvlukning. Man erindre blot, at kun faa Aar er hengaaet siden hele den officielle Del af Handelstanden var Syvlukningens uforsonlige Modstander og at dette Flertal nu er forvandlet til en lyssky Minioritet, der driver sit Spil bag Rigsdagens Kulisser.

Nu mere end nogen Tid før er det derfor paakrævet, at alle Centralorganisationens Afdelinger samles til fælles Fremstød, for at skyde den frivillige Syvluknings Front endnu længere frem mod det sociale Bagstræbs Mænd. Dér og kun dér igennem gaar Vejen henimod den nødvendige Reduktion af Butiksmedhjælpernes lange Arbejdsdag, som bør være vor Organisations første større Maal, inden vi samler vor Styrke om andre banebrydende Programsager.

Agitationen for dette vigtige Spørgsmaal iværksættes ikke ved Møder, men derimod ved skriftlig Paavirkning gennem Pressen, egnede Opslag og Opfordringer, hvis idelige Gentagelse af et Krav, der udløser sig i faa Fyndord, virker paa den oprindelige Ligegyldighed hos Konsumenternes Tusinder som Draaber, der langsomt, men dog med uimodstaaelig Kraft, udhuler den

naarde Granit. — Sideløbende hermed bliver Paavirkning af de enkelte Handlende og, hvor det skønnes hensigtsmæssigt, Henvendelse til stedlige Principalforeninger.

Jævnsides med Syvlukningskravet finder vi Sommerferierne, og i de større Byer tillige den tidlige Kontorlukning om Lørdagen („Week end"). Den Sandhed, at det arbejdende Menneske bør have en aarlig længere Arbejdsafbrydelse, for under ubundne Forhold i fornyende og forfriskende Omgivelser at samle nyt Arbejdsmod, er sejrigt brudt igennem i Forretningslivet. Lægen og den moderne Principal erkender, at det for Medhjælperen er nødvendigt, at den dagligdags, ensformige Arbejdsplan afbrydes og i en vis Periode afløses af den Afveksling i Tilværelsen og Hvilen-ud, der betinger ikke blot fysisk Fornyelse og øgede Kræfter til Genoptagelse af det ventende Arbejde.

Sommerferie-Spørgsmaalet maa rejses i Sammenhæng med Syvlukningen, saaledes at Afdelingerne kæder det til den almindelige Agitation for Arbejdstidens Afkortning. Og det bør ikke forglemmes, at Ferien, som fra første Færd har vundet Terræn i Kontorfaget, ogsaa bør være en billig Indrømmelse til Butikernes Medhjælpere.

Sommerens Agitation vil iøvrigt ligesom tidligere finde samlende Udtryk i Medhjælperstævnerne. Disse Stævner bør i større Grad end hidtil blive Sommerens offentlige Friluftsmøder, der indstilles paa agitatoriske Resultater og som i Anlæg og alle Details iscenesættes omhyggeligt og indtil Enkeltheder gennemføres saaledes, at de bringer nyt Liv i Afdelingernes Arbejde og dermed øget Fremgang for vor Organisation.

Retshjælpen.

DET forholdsvis store Antal Tilfælde, der i de senere Aar har været behandlet gennem Centralorganisationens Retshjælp, har leveret Beviset for denne Institutions Værdi, og samtidig afspejlet den stadig voksende Tillid mellem Medlemmerne og Organisationen.

Yderligere har det forløbne Aars urolige og usikre Forhold paa Arbejdsmarkedet — ikke mindst i vort Fag — til Overflod understreget Nødvendigheden af, at Organisationen, hvor Forhandling brister, ad juridisk Vej træder i Skranken for dens Medlemmers Retsforhold.

Dette gælder naturligvis for enhver faglig Organisation, men dog særlig for vor Stands Repræsentation, som endnu ikke ved Aftaler og Overenskomster er betrygget i samme Omfang som Tilfældet er i andre Fag, og desuden er svagt — meget svagt — beskyttet i den borgerlige Lovgivning. Aarsagen til, at vore Standsfæller i saa stor Udstrækning er udsat for Vilkaarlighed, og er stærkt tilbøjelige til at bøje Nakken herunder, er let paaviselig. Den har sin Rod i det aarhundredgamle Afhængighedsforhold, som det patriarkalske Kost- og Logisystem har bragt Handels- og Kontormedhjælperne i til deres Arbejdskøbere — et Forhold, som virker endnu uheldigere efterhaanden som Udviklingen er løbet det forbi, saaledes at det aldeles ikke passer ind i de ydre sociale Forhold.

Men netop derfor har Retshjælpen overordentlig Betydning. Organisationen maa i Almindelighed — ved Retshjælpen i Særdeleshed — understøtte det enkelte Medlem i Arbejdet for at frigøre sig individuelt, saaledes at den for Standen nedværdigende Afhængighedsfølelse, der endnu er ganske uforholdsmæssig, successiv afløses af et moderne Syn paa Forholdet og Samarbejdet mellem de to Parter — Principal og Medhjælper. Og dette Syn maa være baseret paa gensidig Respekt for det Arbejde, Parterne hver for sig præsterer, saa kan man først med Rette tale om et godt Forhold, som Organisationen saavist ikke ønsker at forstyrre.

I Arbejdet for at naa dette Maal, som i sig selv er en Betingelse for, at Organisationen — som jo er Medlemmerne — skal kunne vokse sig stærk nok til at tage de store afgørende Tag for økonomisk og social Fremgang for Standen, er det saare nødvendigt at paakalde Medlemmernes Interesse. Vi maa naa dertil, at Organisationen raadspørges i alle Tilfælde, hvor et af dens Medlemmer har en Uoverensstemmelse med sin Principal. Derfor behøver ethvert Spørgsmaal ikke at føre til Sagsanlæg, thi for det første kan det jo ogsaa være Medhjælperen, der er paa den forkerte Side; for det andet kan der ved Organisationens Mellemkomst i mange Tilfælde skabes en for begge Parter akceptabel Overenskomst, og som bekendt er et magert Forlig bedre end en fed Proces — dette sidste dog ikke altfor bogstaveligt forstaaet.

At der indenfor Centralorganisationen er Fremgang ogsaa paa dette Omraade, er uomtvisteligt. I det sidste Aarstid er den Art Henvendelser til Organisationen sket i langt større Antal end noget tidligere Aar, og omend man maa tage de ekstraordinære Forhold i Betragtning, er Fremgangen dog betydelig.

Men Rettens Vej er baade lang og trang, og en væsentlig Del af de rejste Sager verserer stadig — ca. 1 Aar efter — for Domstolene. Nogle af de afsluttede Sager skal her kortelig refereres.

En ældre Kolonialmedhjælper, der var ansat som Forretningsbestyrer hos Materialist Chr. E. paa Frederiksberg, blev en skøn Dag, under et af Principalens mange nervøse Anfald, afskediget paa staaende Fod. Paa Medhjælperens Vegne anlagde Organisationen Sag angaaende tilgodehavende Gage og Tantiéme, og Frederiksberg Birk tilkendte vort Medlem Kr. 607,15 + 5 pCt. + 50 Kr. i Sagsomkostninger.

Hos Manufakturhandler Chr. L. i Hjørring var ansat en Medhjælper, som imidlertid blev opsagt til Fratrædelse med 3 Mdrs. Varsel; ca. 1 Maaned efter blev Medhjælperen angrebet af Tuberkulose og af Lægen beordret indlagt paa et Sanatorium. Principalen øjnede nu en Lejlighed til at slippe udenom Medhjælperens Gagekrav, og nægtede at udbetale Gage længere end til Fratrædelsesdagen. Vor syge Kollega henvendte sig, som rigtigt var, til Organisationen, og da den „fine" Principal under Forhandling med Afdelingsformanden fastholdt sin Nægtelse, lod vi Sagen gaa til Retten, hvis Dom gik ud paa, at Medhjælperen skulde have udbetalt tilgodehavende $2^1/_2$ Mds. Gage, Kr. 270,00 + 5 pCt. Rente + 20 Kr. i Sagsomkostninger.

Hos Boghandler Johs. B. i Roskilde var ansat en Medhjælper, der bortvistes fra sin Plads uden Varsel, fordi en Pakke var afsendt under forkert Adresse (Medhjælperen hævder forøvrigt at Principalen havde opgivet den forkerte Adresse). Boghandleren var utilgængelig for Forhandling om en mindelig Ordning, men ved Roskilde Byting dømtes han, til Trods for sine mange Beskyldninger mod Medhjælperen, som han efter Sagsanlægget kom i Tanker om, til at betale 3 Mdrs. Gage og Kostpenge Kr. 206,00 + 5 pCt. Rente fra Bortvisningsdagen.

Sagen: Carl Holst ctr. Herreekviperingsforretningen A/S „Old England", Kjøbenhavn, der drejede sig om Gage under Indkaldelse til Sikringsstyrken, er tidligere udførlig omtalt her i Bladet. Her skal da kun nævnes, at vort Medlem tilkendtes Gage ÷ oppebaaret offentlig Understøttelse og ÷ Soldaterlønning,

saaledes at han fik udbetalt Kr. 106,75 + 5 pCt. Renter + 35 Kr. i Sagsomkostninger.

Manufakturhandler L J., Istedgade, Kjøbenhavn, beskæftigede ved Krigens Begyndelse en ung Medhjælper til den fyrstelige Gage af 70 Kr. pr. Md. Paniken greb ogsaa denne Principal, og Medhjælperens „store" Gage halveredes. Men ikke nok hermed; thi da Medhjælperen saa var formastelig nok til at søge anden Stilling, nægtede L. J. ham at underhandle herom i Arbejdstiden, og en Overtrædelse af Forbudet medførte Bortvisning øjeblikkelig. Medhjælperen krævede „Gagen" for 1 Md., og Retten tildømte ham ogsaa 35 Kr. + Sagsomkostninger og Renter.

I samme Periode har vi tabt et Par Sager, hvori Medhjælperne i hvert Fald havde moralsk Ret, og for en Fag-Domstol utvivlsomt vilde have gaaet ud af Sagen som Sejrherrer. De juridiske Domstole lagde imidlertid Bevisbyrden alene paa Medhjælperen, og i disse Sager var Vidnespørgsmaalet ikke i saa komplet Orden, som ønskeligt havde været. — Det bør mane Medhjælperne til at være forsigtige i saa Henseende, baade ved Indgaaelse af Engagementer, som ved Afskedigelser under særlige Omstændigheder. Skriftlige Anerkendelser bør forlanges, hvor det er muligt.

Endelig skal omtales nogle faa Tilfælde, hvor Uoverensstemmelserne er afgjorte ved Forhandling mellem Principalen og Organisationen — uden Rettens Mellemkomst.

En Købmand i Ringsted antog en Medhjælper, men tilskrev ham Dagen efter, at han alligevel ikke fik Brug for ham, og da Købmanden endog vægrede sig ved at betale Rejsen som Medhjælperen havde maattet foretage, gik Sidstnævnte til Organisationen, og nu maatte Købmanden indgaa paa at betale Medhjælperen Gage og Kostpenge Kr. 49,00.

Et Firma i Kjøbenhavn, for hvilket en rejsende Provins-Teaterdirektør er Chef, afskedigede uden Varsel — som dets Kotume er — en Medhjælper under det Paaskud, at han ikke egnede sig for Forretningen. Imidlertid var det denne Gang en organiseret Medhjælper, det gik ud over, og det kom til at koste det „noble" Firma 80 Kr., idet Organisationen naturligvis tog sig af Sagen. Men de uorganiserede Medhjælpere smider den litterære Forretningsmand fremdeles ud, naar det passer ham, og spidser dem af med en halv Snes Kr., eller med endnu mindre. Og det finder de sig godt i, til Organisationen en skønne Dag faar Tag i dem ogsaa, og lærer dem at respektere sig selv og kræve almindelige Menneskerettigheder — ogsaa overfor Handels- og Kontormedhjælpere.

Indkaldelserne har givet adskillige hensynsløse Principaler Anledning til at vise deres egentlige Sindelag. Saaledes Indehaveren af et kendt Annoncebureau, der havde antaget en af vore uheldigt stillede Kolleger — der som Annoncemand havde svært ved at skaffe sig Arbejde i disse for Annoncetegning særdeles daarlige Tider — til en skandaløs ussel Gage. Imidlertid bliver vor Kollega indkaldt, og Direktøren nægter øjeblikkelig at udbetale Gage længere end til Indkaldelsesdagen. Da Organisationens Repræsentant derefter mødte og krævede vort Medlems Ret respekteret, blev Manden dog mere føjelig, og efter nogle — ret dramatiske — Forhandlinger ordnedes Sagen, saaledes at Medhjælperen fik 1 Maaneds Gage og tilgodehavende Provision.

En Urtekrammedhjælper i Kjøbenhavn blev syg — og led forøvrigt af flere mere og mindre uheldige Skavanker, hvoriblandt dog en ondartet Platfodethed var fremherskende. Principalen vægrede sig ved at betale Gage, men ved Forhandling med Organisationen afgjordes Sagen — som var alt andet end oplagt for Medhjælperen — derhen, at han fik 50 Kr. udbetalt.

I et andet Tilfælde, hvor Medhjælperen ejheller var særlig stærk i Papirerne, idet han systematisk var mødt for sent om Morgenen, ordnedes Sagen, ved Organisationens Forhandling med Principalen, saaledes at Medhjælperen fik udbetalt 35 Kr.

Indehaveren af nogle bekendte Bazarforretninger engagerede for et Par Aar siden en ældre norsk Kollega til Bestyrer af en Forretning i en større Provinsby. Imidlertid gik Forretningen ikke efter Ønske, og en skønne Dag faar vor Kollega Meddelelse om, at Forretningen er solgt, og „der er ikke mere" — værsaagod! Løn til Dato! Denne rigorøse Fremgangsmaade er jo imidlertid hverken helt almindelig, ejheller helt lovlig, og Medhjælperen protesterer. Grossereren forlanger da, at Medhjælperen skal flytte til Kjøbenhavn og arbejde i Forretningen dér, men da Livegenskabet som bekendt er ophørt her i Landet, og da vor Kollega ikke ønsker at arbejde i den kjøbenhavnske Forretning, nægtes ogsaa dette Krav. Nu nægter Grossereren overhovedet at betale Gage længere end til den nærmest paafølgende 1. i en Maaned efter Forretningssalget, og Medhjælperen overgiver da Sagen til Organisationen. Vi fremsatte da Krav om Gage for 3 Maaneder = Kr. 600,00, hvilket aabenbart ganske konsternerer Herr Grossereren. Efter at have samlet sig efter Overraskelsen tilbyder han 200 Kr., og efter nogle Dages Forløb kunde han endog tænke sig at gaa til 400 Kr. Men da Organisationen er stejl, maa Manden tilsidst ganske give op, og rykke ud med 600 dejlige Kroner.

— — —

Vi har i denne Artikel set lidt paa saavel den mere teoretiske, som paa den rent praktiske Side af Retshjælpen.

Tænkende og interesserede Medlemmer vil sikkert erkende, at denne Institution ikke alene har overordentlig Værdi for det enkelte Medlem, men ogsaa organisatorisk er af stor Betydning, dels i agitatorisk Henseende, og dels derved, at den er en Støtte i Arbejdet for at nedbryde forældede Anskuelser hos Medhjælperne, hvilket stort set betyder, at den tjener som Løftestang for de større Opgaver.

Lær derfor Medlemmerne at bruge den.

Jens Johansen.

Overvejelser.

En Kongresperiode, hidtil den længste, nærmer sig sin Afslutning. De tænkende Medhjælpere vil i denne Anledning anstille mange forskellige Betragtninger. — Har denne Periode paa 3 Aar svaret til de Forventninger, som Kongressen i 1912 stillede til den? — Har de Resultater, som er naaet, været værd den Indsats, som Tusinder af Medhjælpere i dette Treaar har gjort af Tid og Penge?

Saadanne og mange flere Spørgsmaal vil den tænksomme Medhjælper stille sig; thi navnlig han meldte sig ikke i Centralorganisationen som man melder sig i en hvilken som helst Fireskillings-Forening. Der gik Overvejelser forud. Deri har man ogsaa Garantien for, at det ikke er Pral, naar det siges, at de Tusinder, Organisationen tæller som Medlemmer, er den stabile og mest forstaaende Del af dette Lands Medhjælpere.

For at han kan komme til Klarhed over forannævnte Spørgsmaal, vil han bemærke sig den Udvikling og de Resultater, som Beretningen paa den kommende Kongres vil give Udtryk for, og sammenholde dem med Stillingen i 1912. Han vil drage en Sammenligning mellem da og nu og Svaret vil blive et overbevisningsfuldt Ja.

Jeg kan ikke i denne Opsats komme ind paa de mange Momenter, som jeg mener vil medføre, at han kommer til dette Resultat, men kun nævne tre Ting. — Først

MEDLEMSTALLET.

Vor Organisation er allerede talmæssigt marcheret forbi mange andre Fags Organisationer. Der er ingen Tvivl om, at denne Udvikling vil fortsættes, indtil C. O. er en af vort Lands største, og Reformerne indenfor Faget vil holde Trit med Organisationens Styrke. — Dernæst

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN.

Denne Institution har, saa ung den er, allerede udfoldet en stor Virksomhed. En af vor Tids uhyggeligste sociale Foreteelser er Arbejdsløsheden. Det er en stor Skare af vore Medlemmer, som har prøvet denne, og hvor Arbejdsløshedskassen er traadt hjælpende til. Vi er inde i en Periode, hvor der mere end i nogen tidligere Tid kan ventes store Krav til denne Kasse, Krav, som den sikkert fuldt ud kan opfylde. — Men naar der indenfor Organisationens Medlemmer er saa mange, der har Brug for og Ret til Kassens Støtte, hvor mange findes der da ikke blandt de uorganiserede Medhjælpere, som lider under den samme Arbejdsløshed, men som udelukkende er henvist til at ligge Forældre eller andre til Byrde.

Mulig det bagefter vil være lettere at gøre saadanne Medhjælpere forstaaeligt, at det vilde have været mere ærefuldt, om de i Tide havde staaet sammen med deres Fagfæller i Kampen for bedre Forhold i Faget, og samtidig sikret sig selv mod de første og værste Følger af Arbejdsløshed.

Vi staar nu overfor at føre Arbejdsløshedskassen et stort Skridt fremad. Det bliver en sikkert let men saare vigtig Opgave for den kommende Kongres, gennem Vedtagelse af Statsanerkendelsen at stabilisere Arbejdsløshedskassen ved at give den et endnu bedre financielt Grundlag, at give den den Ydeevne, som Forslaget til nye Vedtægter forudsætter, naar der gives større Ret til Understøttelse, naar Hensyn tages baade til Størrelse, Varighed og Ledighedens Aarsag, og at hindre, at andre opnaar Statsanerkendelsen og derved afskærer os derfra.

Af Hensyn til dette værdifulde Led af vor Virksomhed, vil Kongressen sikkert sætte en Ære i, med størst mulig Enstemmighed, at give Arbejdsløshedskassen det Værn som Statsanerkendelsen er. — Endelig

RETSHJÆLPEN,

som efterhaanden er vokset til en ret betydelig Virksomhed. Det er ikke faa Medlemmer, der gennem Retshjælpen har skaffet sig den Ret og de Penge, som de uden deres Organisation i de fleste Tilfælde ikke vilde kunnet skaffe sig, fordi det koster Penge. Flere og flere er de Tilfælde, hvor Medlemmer søger Organisationens Støtte, naar de har været udsatte for vilkaarlig, ulovlig Afskedigelse, Nægtelse af tilkommende Gage o. s. v.

Men hele denne Gren af vor Virksomhed blotter en ellers ret upaaagtet Side af Medhjælpervilkaar. Hver Sag, som tages op, er jo en Illustration af den Vilkaarlighed, hvormed Medhjælpere ofte behandles af hensynsløse Principaler. Naar der er saa mange Tilfælde, hvor Organisationen har den Tilfredsstillelse at kunne skaffe Medlemmerne deres Ret, hvor mange Tilfælde vil der da ikke være, hvor uorganiserede Medhjælpere er Genstand for lovløs Behandling, og hvor de slavisk maa tage derimod, fordi de savner det økonomiske og moralske Rygstød, som Organisationen giver.

Der siges at man bliver klog af Skade. I saa Fald bliver vore uorganiserede Kolleger efterhaanden meget kloge ved den Skade, de paafører dem selv ved ikke at være Medlemmer af deres Stands Organisation.

Hvis de da evner at opfatte og forstaa.

A. Andreasen, Hjørring.

Hovedanmeldelserne.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

PROVINSAFDELINGERNES Opmærksomhed henledes paa, at de sædvanlige halvaarlige Hovedanmeldelser maa være Ekspeditionen i Hænde senest den 20. Juni. For Forsinkelse i Bladets Forsendelse, som maatte foraarsages ved senere Indsendelse, maa Afdelingerne selv være ansvarlige.

Anmeldelserne skal udfyldes i **to ligelydende** Eksemplarer og Navnene opføres i alfabetisk Orden. Paa samme Blanket maa kun opføres Adressater paa samme Posthus.

Da Afsendelsesstedet er Kjøbenhavn, maa „Kbhvn." i Blankettens Hjørne ikke overstreges eller forsynes med andet Bynavn, ej heller maa der opføres nogen Dato.

Anmeldelserne maa som nævnt senest 20. Juni være i Hovedkontorets Besiddelse. Adresse: Nørrevoldgade 54, Kjøbenhavn.

Kjøbenhavn, den 1. Juni 1915.

„D. H. K. M. T."s Ekspedition.

Medens der kæmpes.

Foredrag af Vilh. Hansen i „Handels- og Kontormedhjælperforeningen" i Kbhvn.

III.

HVORMANGE MEDHJÆLPERE DELTAGER I VERDENSKRIGEN?

SPØRGSMAALET lader sig af de allerede anførte Grunde ikke besvare. Ogsaa her kan man kun støtte sig til exakte Tal fra engelsk og tysk Side, — og dette endda kun naar det gælder organiserede Medhjælpere. Thi over disse holder Organisationerne Mandtal, hvorimod de Uorganiserede glider ind i Arméernes Rækker som ukendte Numre.

Man faar et Indtryk af de tyske Indkaldelsers Omfang, naar det fastholdes at de tyske samvirkende Fagforbund, der omfatter henved et Par Millioner Arbejdere, allerede ved Aarets Begyndelse havde over Trediedelen af sine Medlemmer under Fanerne. Efter de sidste Indkaldelser af Landstormen er Antallet af Indkaldte utvivlsomt steget til mindst Halvdelen af det samlede Medlemstal.

Ogsaa Medhjælperorganisationerne har stillet et stort Kontingent til de tyske Arméer. Billigst synes det socialdemokratiske „Zentralverband der Handlungsgehilfen" at være sluppet. Af dets 11,400 mandlige Medlemmer er kun ca. 3000 indkaldte, medens „Verein der Deutschen Kaufleute", der tæller ca. 18,000 mandlige Medlemmer, af disse har ca. 6000 indkaldte. Langt større er naturligvis Tallene for de store Medhjælperforbund. „Deutschnationaler Handlungsgehilfen-Verband" meddeler, at 70,000 af dets Medlemmer er under Vaaben; dog har særlig mange af denne Sammenslutnings Medlemmer meldt sig som Frivillige. Dette gælder ogsaa for „Verband Deutscher Handlungsgehilfen" med ca. 50,000 Indkaldte. — Iøvrigt er Handels- og Kontormedhjælperne en af de Erhvervsgrupper, som har store Tab at opvise. Aarsagen dertil skyldes især, at mange af vore Standsfæller gør Tjeneste som Befalingsmænd og derfor er mere udsatte end de menige Soldater i Almindelighed. Af tysknationale Medhjælpere er allerede over 2000 faldne; ca. 900 er dekoreret med Jærnkorset.

Skønt der som nævnt fattes detaillerede Oplysninger, tør det antages, at henved $^1/_4$ Million tyske Handels- og Kontormedhjælpere nu staar under Vaaben, — altsaa en mægtig Indsats for Tysklands Millionhære.

Fra Østerrig, Frankrig og Rusland foreligger ingen Meddelelser, der lader os bedømme Medhjælperstandens Deltagelse i det store Opgør, men da Indkaldelserne i de to førstnævnte Lande gaar langt dybere og videre end i Tyskland, kan man alene deraf danne sig et Billede af de overordentlige Ofre, vore Standsfæller i disse Lande maa yde.

Belgien skal jeg senere dvæle ved.

I England har Medhjælperne ikke holdt sig tilbage ved Indrulleringen i de frivillige Arméer, der er sendt over til Fastlandet eller endnu er under Uddannelse. Allerede i Aarets første Maaneder havde Handels- og Industricentre som Manchester og Glasgow stillet hver 70,000 Frivillige til Frenchs Arméer. Derimellem var der Tusinder af Handels- og Kontormedhjælpere. Alene i sidstnævnte By lod 3,600 Medhjælpere i cooperative Foretagender sig indrullere. Mange Steder dannes særlige „Shop Assistants Corps", saaledes som Skik er i den engelske Hær at sammensætte Hærafdelingerne baade efter Landsdele og Soldaternes social Milieu.

Denne Medhjælpernes nationale Redebonhed fandt Krigsministeriet imidlertid ikke tilstrækkelig. Mr. Tennant, „the Under-Secretary of war", d. v. s. Krigsministerens Stedfortræder, hævdede saaledes i en Parlamentstale den 9. Februar, at „Medhjælperne havde ikke gjort deres Skyldighed", og fremsatte samtidig Tanken om Kvindernes Anvendelse i Forretningslivet i Stedet for de Hundredetusinder vaabenføre unge Handels- og Kontorfolk, der endnu ikke havde fulgt Hververnes Opfordring til at „join the Colours".

Imod denne Paastand har den engelske Medhjælperorganisation nedlagt en skarp Protest, under Henvisning til, at der af Organisationens 85,000 Medlemmer kun findes ca. 30,000 Mænd, som opfylder Betingelserne for Indrullering; 20,000 er Kvinder, Resten enten ganske unge Mennesker, som Forsikringsloven har ført ind i Organisationen, eller ældre Medhjælpere, Folk i gode og faste Stillinger med Pligter mod Hjem og Familie, og endelig mange, hvis legemlige Konstitution, særlig Fagsygdomme, som Aareknuder, Platfodethed o. s. v. — der ved de militære Lægeundersøgelser har vist sig stærkt udbredte blandt Butiksmedhjælperne — gør dem uegnede til Krigstjeneste. Af de 30,000 Vaabenføre har imidlertid ca. 10,000 allerede ladet sig indrullere. — Overfor disse Fakta maatte Mr. Tennant i en Konference med Organisationens ledende Mænd med Mr. John Turner som Ordfører erkende, at „han var glad ved at erfare hvor patriotisk Forbundet havde vist sig overfor det nationale Forsvar".

KVINDERNE PAA ARBEJDSMARKEDET.

Det er saaledes en Kendsgerning, at de engelske Handels- og Kontormedhjælpere ikke holdt sig tilbage. Og snart viste der sig en følelig Mangel paa Arbejdskraft i de sideordnede Handelsfag — særlig i Kolonialbranchen. I Mands Minde havde der ikke været en lignende Efterspørgsel efter Medhjælpere. Organisationen kunde ikke paa langt nær tilfredsstille Kravene, og det gav Medhjælperne i de daarlige Pladser de bedste Chancer for — tilfredsstillende Nyengagement.

Alt som Tiden skred syntes dog Begejstringen at kølnes, og der er talrige Eksempler paa, at de store Handelshuse haardhændet eller diskret har „presset" deres Medhjælpere til at melde sig ved Indrulleringen.

I November forespurgte Handelsministeriet vor engelske Broderorganisation om dens Stilling til en eventuel Uddannelse af kvindelig Arbejdskraft som Erstatning for de indrullerede Medhjælpere. De arbejdsløse kvindelige Medlemmer af Organisationen skulde paatage sig den fagtekniske Uddannelse, der naturligvis maatte blive ret overfladisk. — „The National Amalgamated Union of Shop Assistants, Warehousemen and Clerks" omfatter saavel kvindelige som mandlige Medhjælpere, varetager altsaa begges Interesser, og da Kvinder allerede i mange Aar har været beskæftiget ogsaa i Kolonialfaget, var der af disse Grunde ingen Anledning til at modsætte sig Tanken, naar der ydedes Sikkerhed for, at de kvindelige Medhjælpere ikke benyttedes til at trykke Lønnen. Ikke desto mindre befandt Organisationen sig overfor et Dilemma. I det ene Tilfælde vilde Mænd fra andre Erhverv tage de Pladser, de Indrullerede havde forladt og med al Udsigt til at beholde Engagementerne, og derved stille de tilbagevendende Soldater overfor Arbejdsløsheden. I andet Fald tog Kvinderne vel de ledige Pladser, men rigtignok med langt større Mulighed for Vakance ved Giftermaal o. s. v.

Naturligvis har ogsaa andre faglærte Kvinder end Organisationens Adgang til at virke som Lærerinder for den Fagreserve, der nu rykker frem. Men det engelske Forbund mener at kunne forene denne Lærergerning med en agitatorisk Virksomhed for Organisationen blandt et Medhjælperlag, det ellers er saare vanskeligt at faa i Tale. — Imidlertid er det kun forstaaeligt, at Forbundet betragter den ny Fase i Arbejdsudbudet med adskillig Skepsis, saa meget mere som Krigens Varighed er uoverskuelig og det endda efter dens Afslutning er tvivlsomt om de tjenstgørende Medhjælpere straks bliver hjemsendte. Naar Hjemsendelsen endelig finder Sted og de nye Engagementer har vunden Hævd, kan følgelig den pludselige Arbejdsløshed let hidføre en alvorlig Krisetilstand blandt de britiske Medhjælpere.

Foreløbig er Forholdene paa Arbejdsmarkedet altsaa gode, og Organisationen kan almindeligvis uden Vanskelighed ved Besættelse af ledige Pladser opnaa saavel den forlangte Minimalløn som ogsaa en Reduktion af Arbejdstiden. Under disse Vilkaar fremmes Organisationsarbejdet, idet de Uorganiserede stadig har Sammenslutningens Fordele for Øje.

BELGISKE FLYGTNINGE.

Hvilken trist Modsætning hertil frembyder ikke de belgiske Medhjælperes Stilling! Største Parten af det tætbefolkede, erhvervsmæssigt stærkt udnyttede og historisk-monumentale Belgien er forvandlet til Slagmarker. Dets Mænd er kæmpende trængt ud over Landets Grænser af en overmægtig Fjende, dets nationale Selvstændighed er i hvert Fald foreløbig udslettet.

Vi véd intet om alle de Ofre, vore belgiske Standsfæller har været med til at bære. Først kommende Tider vil sagtens bringe Klarhed derom. Men vi véd at Belgiens Medhjælperorganisationer, der i Fredens Dage havde opsparet store Fonds til understøttende Formaal, staar magtesløse overfor de uhyre Krav, som et Land, hvor alt Erhvervsliv er lagt øde, maa stille. Hele det vaabenføre Belgien staar under Fanerne, mange hviler under Landets Jordsmon og kun et Faatal lykkedes det at finde Tilflugt i England. Blandt disse sidste er mange Standsfæller fra Antwerpen, før Krigen Sædet for en af de ældste og stærkeste Afdelinger i den belgiske Medhjælperliga. Jeg har engang aflagt Besøg paa denne Forenings Kontor i den interessante Antwerpener-Børs og bevarer siden da Indtrykket af en Standsrepræsentation — „Unitas" var dens Navn — der gennem mange Aar havde indstillet sin Virksomhed paa at yde sine Medlemmer den mest effektive Støtte under alle Livets Forhold.

Dette og meget andet Fredens Arbejde, udfoldet gennem mange Aar, sank i Grus sammen med Belgiens historiske Mindesmærker, og i Virkeligheden er det i Øjeblikket haabløst at udtale sig om belgisk Medhjælperbevægelses Fremtid. Siden Antwerpens Fald har den ophørt at eksistere.

Behjertede Mænd, der beklædte Tillidsposter i vore belgiske Broderforeninger, har i London søgt at bistaa flygtende belgiske Medhjælpere, sikre dem Beskæftigelse og yde dem den Vejledning og Støtte, Flygtninge, der ofte staar subsistensløse i et fremmed Land, højlig tiltrænger. — Saaledes introducerer Generalsekretæren for den internationale Medhjælperföderation, M. Auguste Bruggeman, der siden Invasionen i Belgien tjener som Sergent i den frivillige belgiske Armé, i følgende Skrivelse, dateret Calais, en belgisk Kollega til den engelske Generalsekretær John Turner: „Jeg tillader mig at introducere til Dem min Ven M. Phillips, der er et indflydelsesrigt Medlem af Ledelsen af „Unitas" i Antwerpen, som bekendt tilsluttet den belgiske Liga. M. Phillips vil forsøge at hjælpe de belgiske Medhjælpere, der er naaet over til England. Han gør det modigt. Jeg haaber det vil lykkes ham. Han ønsker Hjælp. Jeg stoler paa, De vil yde ham den. — I den forfærdelige Storm, der nu raser, maa vi mere end nogensinde

erindre, at vor internationale Føderation blev grundlagt af britiske og belgiske Medhjælpere".

De engelske Medhjælperorganisationer har afgivet praktiske Beviser paa deres broderlige Følelser over for de ulykkeligt stillede belgisk Standsfæller, men det viser sig ikke desto mindre saare vanskeligt at skaffe de belgiske Flygtninge passende Beskæftigelse, fordi Sproget som oftest rejser uovervindelige Hindringer.

ARBEJDSLØSHEDEN.

Beretningerne udefra viser iøvrigt at Medhjælperorganisationerne evnede at tilpasse sig efter de højst ekstraordinære Forhold, som Krigstilstanden medførte. Foruden de almindelige sociale Krav, der stilledes til Medhjælperne som Stand ligesom til andre Statsborgere, maatte Organisationerne opfylde nye og større Pligter overfor de kæmpende Medlemmer og deres Efterladte, Hjælp til Saarede og Invalider, — altsammen øgede Byrder for den Enkelte og Organisationernes understøttende Fonds. Og disse overordentlige Opgaver maatte endda løses af Forbund, der hidtil udelukkende var indstillet paa Fredsarbejde og af hvis aktive Medlemmer talrige var indkaldte.

Det vanskeligste Problem, der straks meldte sig, var Arbejdsløsheden. Med ét Slag standsede mange Hjul, eller Arbejdet ebbede langsomt ud, Forretningslivet stagnerede, — Arbejdere og Funktionærer blev arbejdsløse i Hundredetusinder. Næsten alle Arbejdergrupper i de krigsførende, og delvis i de nevtrale Lande, ramtes haardt og pludseligt af Krisen. Nogle Eksempler illustrerer dette Forhold: Medens det tyske Metalarbejderforbund September 1913 omfattede 545,000 Medlemmer, var Medlemstallet reduceret til 378,000 i September 1914. Allerede da var 132,000 af Forbundets Medlemmer i Felten og 76,000 var arbejdsløse. — Ammunitionsfabrikationen bragte ganske vist snart Arbejdsløsheden ned til et Minimum for disse industrielle Arbejdere, men det var saa langt fra Tilfældet i de fleste andre Fag. Flere Maaneder efter Fredsbruddet havde det tyske Litograf-Forbund 49 %, Glashytte-arbejderne 64 % og Hattearbejderne endog 67 % Arbejdsløse. — I Frankrig er hele Industrigebeter lagt øde eller i fjendtlig Besiddelse, og visse Industrigrene er praktisk talt indstillede, dels som Følge af Krigens Gang, dels fordi Arbejderne er indkaldte.

Næppe i noget Erhverv har Arbejdsløsheden krævet saa store Ofre som blandt Handels- og Kontormedhjælperne. I udprægede Handelsbyer fik dette Forhold typisk Udtryk. Ved Midten af September fandtes der 7,822 arbejdsløse Medhjælpere i Hamburg, deraf 704 Kvinder. Tallet illustrerer den vanskelige Situation, i Særdeleshed naar det erindres, at allerede paa dette Tidspunkt stod Tusinder af hamburgske Standsfæller under Fanerne.

Jeg har før omtalt hvor meget lettere de engelske Medhjælpere kom ud over Krisen; men dog har Krigen paalagt de britiske Organisationer meget store Ofre i tabt Medlemskontingent — Tab, der alene for det oftere nævnte Forbund anslaas til ca. Kr. 350,000,—, dersom Krigen varer et Aar.

Naar vi forventelig om føje Tid raader over en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, vil vi derved staa forholdsvis langt bedre rustet under en Krise som den, der uden Varsel brød ind over vore organiserede Standsfæller i de krigsførende Lande, hvor saadanne Institutioner ikke findes. Medhjælperorganisationerne var dèr udelukkende henvist til deres indre Styrke, opsparede Kapitaler og den gensidige Hjælpsomhed.

Ikke alle Organisationer evnede at møde de hastigt svulmende Krav uden væsentlig Indskrænkning i den normale Understøttelse. Dette gælder for de østerrigske Forbund, der straks maatte nedsætte Satserne; de franske Medhjælperforbund ejer kun beskedne Midler til understøttende Formaal og har saavidt vides begrænset sig til Understøttelser af Beløb, der indgik ved frivillige Indsamlinger. Ogsaa enkelte af de tyske Organisationer nødsagedes til at reducere den sædvanlige Understøttelse. Dette hører dog til Undtagelserne.

Foruden en vidtgaaende frivillig Indsamling og et Ekstrakontingent, der tidligere er omtalt, har Medhjælperorganisationerne i Tyskland i de forløbne 9 Maaneder udbetalt store Summer i Arbejdsløshedsunderstøttelse. Et enkelt Forbund „Deutschnationaler Handlungsgehilfen-Verband", har saaledes udbetalt over M. 300,000 til arbejdsløse Medlemmer og henved M. 200,000 til indkaldte Kollegers nødlidende Familier.

Iøvrigt har alle Organisationer under denne kritiske Tid rettet Henvendelser til Staten og Kommuneforvaltningerne med Henblik paa egnede Foranstaltninger til at mildne Arbejdsløsheden: Forbud mod Overenskomster mellem Principalerne vedrørende Gagereduktioner, Udelukkelse fra Statsleverancer for Firmaer, der uden bydende Nødvendighed afskediger deres Medhjælpere og Henstilling til alle offentlige Institutioner om at erstatte ubetalt Arbejdskraft med arbejdsløse Medhjælpere.

Saavidt som Stillingen i Øjeblikket kan bedømmes, synes det at Organisationerne gennemgaaende har ordnet det vanskelige Arbejdsløshedsspørgsmaal saa tilfredsstillende som Forholdene overhovedet tillader det. Hertil har dels de øgede Indkaldelser, dels den Evne, Erhvervslivet har vist til at indordne sig under de herskende Forhold, væsentlig bidraget. (Sluttes.)

Medhjælperstævner.

Nordjysk Medhjælperstævne.

Søndag den 4. Juli 1915 afholdes nordjysk Medhjælperstævne i Frederikshavn med følgende Program: Kl. 1,10 Eftm.: Kolleger fra Hjørring og Brønderslev ankommer til Frederikshavn.

Kl. 1,30 Eftm.: Køretur (a 1 Kr. pro persona) fra Banegaarden over Flad Bakker til Vandværket, hvortil man ankommer Kl. ca. 3. (Straks efter Ankomsten drikkes Kaffe).

Kl. 4 Stævnetale af Herr Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn.

Kl. 5 marcheres fra Vandværket til „Møllehuset", hvor der Kl. 5,30 er Fællesspisning a Kr. 2,50 pr. Kuvert. Efter Fællesspisningen Dans. Kl. 12,16 Afrejse fra Frederikshavn. Tegningen slutter senest 30. Juni.

Programmet vil blive udsendt i Begyndelsen af Juni. Vi forventer stor Tilslutning til dette Stævne, som bliver afholdt paa Steder, der er vidt bekendt for sine naturskønne Omgivelser og smukke Udsigt. *Stævneudvalget.*

Fynsk-Sydjysk Sommerstævne.

Paa Middelfart-Afdelingens Initiativ afholdtes Søndag den 16. Maj paa „Turisthotellet" i Middelfart et Møde, for at søge et fynsk-sydjysk Medhjælperstævne arrangeret.

Afdelingerne i Kolding var repræsenteret ved Mødet. — Middelfart Afdeling havde forud sikret sig vor afholdte og højt skattede Redaktør som Stævnetaler.

Med de alvorlige og dyre Tider for Øje vandt Middelfart-Afdelingens Tanke om et billigt Stævne udelt Tilslutning, og man vedtog følgende Program for fynsk-sydjysk Sommerstævne paa Snoghøj Søndag den 20. Juni 1915.

Kl. 2,14 Eftm.: Modtagelse paa Middelfart Banegaard af de fynske Afdelinger (de jyske ankommer direkte til Snoghøj). Kl. 3: Afgang fra Havnen (Billet Tur og Retur 30 Øre). Kl. 3,30: Fælles Kaffebord à 40 Øre. Kl. 4,30: Stævnetale af Herr Kontorchef, Redaktør Vilh. Hansen, Kjøbenhavn. Kl. 6: Fællesspisning af medbragte Madkurve. Kl. 8: Dans til Kl. 12.

Deltagelse i Stævnet koster Kr. 0.50 pro persona eller Kr. 1.00 pr. Par. Tegningen er bindende.

Indbydelse med Program og Opfordring om straks at paabegynde Tegningen, der slutter senest den 15. Juni, er udsendt til Afde-

lingerne i Svendborg, Assens, Odense, Fredericia, Vejle, Kolding og Vejen.

Ethvert C. O. Medlem fra andre Afdelinger, der ønsker at deltage, er selvfølgelig meget velkommen, men udbedes Meddelelse herom til Middelfart-Afdelingens Kasserer senest den 15. Juni.

Som man vil se, er Programmet sammensat saa enkelt og billigt som muligt, ikke alene af ovennævnte Grund, men ogsaa for at saa mange som muligt af vore unge Medlemmer kan overkomme at deltage.

Naar Stævnet kan byde paa to saa udmærkede Ting som at høre vor Redaktør holde Foredrag, og at tilbringe en Sommerdag paa det for sin Skønhed bekendte Snoghøj, behøver det sikkert ikke yderlige Anbefaling, men til Trods derfor opfordrer vi vore Kolleger i de forskellige Afdelinger til at agitere for saa stor Tilslutning som overhovedet muligt.

Vi maa, kan og skal blive mindst 200 Deltagere!

P. U. V.:
Berg.

Sommerstævne i Roskilde.

Naar Dagene længes, naar de lyse Nætters Tid indtræffer og naar Skoven pranger i al sin Friskhed, da kribler Længslen i hver eneste Medhjælpers Bryst efter at komme ud fra Butikernes og Kontorernes trange Luft. Og naar Dagens Slid omsider sent er forbi eller naar Ugens Arbejde er endt, da drager han eller hun ud for at søge Vederkvægelse i den friske Luft under Træernes grønne, hvælvede Kroner.

For den organiserede Medhjælper staar Sommerstævnet som en af Aarets største Begivenheder, den Dag, da man i naturskønne Omgivelser samles med Kolleger fra andre Afdelinger, hvor Bekendtskaber stiftes og Venskabsbaand knyttes, og hvor man samles for i Organisationens Tegn at opildne og gensidigt opmuntre hverandre i det store Arbejde, paa hvis Fuldendelse man alle arbejder.

Roskilde-Afdelingen har foreslaaet, at de sjællandske Afdelinger i Aar afholder deres Stævne i denne By, og man har fra Afdelingernes Side sluttet sig dertil. Dels fordi Roskilde er den mest centralt beliggende By paa Sjælland, og dels fordi der i den smukke Boserup Skov er det herligste Udflugtssted, man kan tænke sig. Stævnet vil antageligt blive arrangeret i Forbindelse med Sejltur fra Roskilde til Boserup.

Dagen for Afholdelsen af Stævnet er fastsat til Søndag den 4. Juli, og det fuldstændige Program vil fremkomme i næste Nr. af D. H. K. M. T. Allerede nu bør man dog indrette sig paa at deltage og særlig henstilles til de sjællandske Afdelinger at paabegynde en kraftig Agitation for Tilslutning.

Det bør være enhver Kollega en kær Pligt at deltage i dette Stævne — hvor man forener det nyttige med det behagelige — for overfor Offentligheden, ved en storstilet Demonstration, at vise, at de organiserede Medhjælpere er maalbeviste Folk, der kraftigt og energisk arbejder for en Højnelse af deres Stands Interesser.

H. H.

Conto pro diversi.

DYRTIDSTILLÆG.

Ifølge vor Anmodning i sidste Nr. om at tilstille os Meddelelse om Firmaer, der har indrømmet deres Personale Dyrtidstillæg, har vi modtaget Underretning om, at yderligere efternævnte Forretninger har vist deres Medhjælpere et saadant Hensyn:

Bankierfirmaet Claus L. Smith, A/S „Haand i Haand", Dansk Syge- og Ulykkesforsikring, C. L. Seifert, Kjøbenhavns Havnevæsen, Aalborg Kommune, Jørgen Jensens Eftfl., Vilh. Petersen & Søn (Vin), Genforsikrings-A/S „Skandinavia", Forsikrings-A/S „Absalon", Livsforsikrings-A/S „Carentia", A. N. Grøn & Witzke og „Den sjællandske Bondestands Sparekasse".

Alle fornævnte Firmaer er ligesom de tidligere meddelte domicilerede i Kjøbenhavn, og det vilde derfor være af megen Interesse at erfare, hvorledes Stillingen paa dette Omraade arter sig i Provinsen.

HARMONIFORENING ELLER ORGANISATION.

Angaaende Foreningslivet blandt vore Standsfæller i Skelskør, der tælles mellem de kun enkelte Købstæder, hvor Centralorganisationen endnu ikke har en Afdeling, indeholder „Vestsjællands Social-Demokrat" følgende Artikel:

I „Dansk Handels- og Kontormedhjælper-Tidende", som vi faar tilsendt, og som vi læser med Interesse, da vi derigennem ser, hvorledes den danske Kontor- og Handelsmedhjælperstand mere og mere vaagner og vækkes til Interesse for deres Stand og Sag, har vi længe spejdet efter en Oplysning, et Ord om den skelskørianske Handels- og Kontormedhjælperstand, men forgæves. Denne synes endnu ikke at være naaet saa vidt, at den har ment det formaalstjenligt at danne en Organisation til Værn og til Højnelse af sine egne Interesser.

Vore Handels- og Kontormedhjælpere dannede for nogen Tid siden en selskabelig Forening her i Byen — vi synes, det havde været klogere, om de havde dannet en Forening i Tilslutning til deres øvrige Kolleger her i Landet. Selskabelighed kan være meget godt, men der er dog det, der er bedre, og det er Højnelsen af sine økonomiske Interesser.

Vi kan daarlig tro, at vore herværende Handels- og Kontormedhjælpere er saa godt aflagte, at de ikke trænger til højere Løn, bedre Boligforhold m. m.

I hvert Tilfælde kender vi adskillige Eksempler paa, hvor lavt — for ikke at sige usselt — vore Kontordamer, Ekspeditricer er lønnet.

Derfor finder vi al Grund for vore Handels- og Kontormedhjælpere til at slutte sig sammen, ikke i selskabelige Foreninger, men i Fagforeninger — og der er jo heller intet til Hinder for, at de ogsaa dér kan dyrke Selskabelighed.

„PRINCIPAL OG MEDHJÆLPER".

„Engageringskontoret for Handel og Industri" har paabegyndt Udgivelsen af et Blad, som udsendes under ovenstaaende Titel, der maa siges at være træffende og velvalgt, ifølge det Formaal „Engageringskontoret" har sat sig, og de Principer hvorefter det ledes.

Bladet, der redigeres af „Engageringskontorets" Leder, Herr Kontorchef C. F. Lytting, skal udgaa to Gange maanedlig.

Af en Program-Artikel i det udkomne første Nummer fremgaar det, at „P. & M." som Hovedopgave vil beskæftige sig med Arbejdsanvisning, men vil sideordnet hermed tage en Række andre Spørgsmaal op: Undersøgelse af Handelsmedhjælpernes sociale Forhold, Overvejelse af eventuelle Reformforslag, Spørgsmaal om Lovgivning, om Organisation, om nye Former og større Sikkerhed for Arbejde, om Pensionsspørgsmaalet og dets direkte og indirekte Betydning for Engageringssagen o. s. v.

Ligesom „Engageringskontoret for Handel og Industri" er dannet som et Modtræk mod vor Centralorganisation, sér vi i det nye Blad et utvivlsomt velment Forsøg paa at modarbejde vor Tidendes Opgave og det Maal, vi gennem en lang Aarrække har arbejdet for.

Det nye Harmoniorgan skal finde os rede!

Centralorganisationen er danske Medhjælperes eneste faglige Værn, — derfor Din Organisation.

De direkte Medlemmer og Kongressen.

TIL at repræsentere de direkte Medlemmer ved Kongressen i Aarhus tillader jeg mig at foreslaa følgende Medlemmer:

Bogholder Helmuth Petersen, Hadsten,
Kolonialmedhjælper Aage Kappel, Haarlev,
Bogholder Johs. V. Larsen, Ringe,
Manufakturmedhjælper Emil Simmelhag, Bjerringbro.

Det er alle meget interesserede Medlemmer af Organisationen,

og de vil sikkert være den direkte Afdeling udmærkede Repræsentanter. *E. E. O. P.*

Jeg vil gerne tillade mig at foreslaa som Delegerede for den direkte Afdeling:
Bogholder Peter Nielsen, Nyborg,
Kolonialmedhjælper Alfr. B. Johansen, Maare pr. Ørbæk.
„ Otto Erichsen, Skelskør.
Bogholderske Ida Petersen, Skørping. *Z.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Frederikshavn. Søndag den 25. April sluttede vi de ugentlige Mødeaftener med en festlig Sammenkomst. Herr Sjøbeck og Frk. Petersen sang flere udmærkede Numre til Akkompagnement af Frk. Dyhr, der ligeledes gav flere smukke Numre paa Fortepiano, baade to- og firhændigt; de assisterende lønnedes med kraftigt Bifald. Efter Koncerten var der en lille Svingom.

Det lykkedes Bestyrelsen at faa en Uoverensstemmelse angaaende et Gagespørgsmaal mellem en Medhjælper og en Principal forligt til Medhjælperens fulde Tilfredshed. Vedkommende Medlem blev indkaldt til Sikringsstyrken i August 1914; den 3. September blev han opsagt af Principalen. Ved Henvendelse fra Medhjælperen til Principalen nægtede denne at betale ham nogen som helst Gage fra 1. August. Til sidst henvendte Medhjælperen sig til sin Forening og ved Forhandling mellem Principalens Sagfører og Formanden lykkedes det som sagt at undgaa Retssag og et Forlig kom i Stand.

Maatte dette Eksempel vise de vantro udenfor Organisationen, hvilken Betydning det kan have at staa som Medlem af vor Organisation. *A. Elvig.*

Hobro. Onsdag den 5. Maj afholdtes Generalforsamling. Formanden, Bogholder J. Fogh, bød Velkommen, hvorefter Kommis Rasmussen valgtes til Dirigent. — Formanden aflagde Beretning og oplæste Forhandlingsprotokollen for forløbne Halvaar.

Kassereren oplæste Regnskabet, der ballancerede med Kr. 267,42. Beretning og Regnskab godkendtes.

Afdelingen har i Øjeblikket 34 Medlemmer, og der har været Fremgang i den senere Tid.

Generalforsamlingen ønskede at Bestyrelsen skulde fungere til Efteraaret. — Som Suppleanter til Bestyrelsen valgtes Kontorist Johs. Mortensen og Kommis N. A. Olsen. Til Revisor valgtes M. Jensen Tey.

Formanden oplæste en Skrivelse fra Aalborg Afdeling, at den med forventet Tilslutning fra Randers paatænker at holde Sommerudflugt til Hobro, og udbad sig vort Standpunkt dertil. Generalforsamlingen bifaldt enstemmig den paatænkte Udflugt. *H.*

Holstebro. Medlemsmøderne har i den senere Tid været mindre godt besøgt, hvilket ikke burde være Tilfældet.

Nu forinden Kongressen vil der blive mange vigtige Sager at forhandle og drøfte, hvorfor Medlemmerne opfordres til altid at møde til Møderne, da det har stor Betydning. De bør ikke lade Bestyrelsen være alene om Arbejdet, og skuffe den ved at glimre ved Deres Fraværelse. Der behøves ogsaa Deres personlige Indsats efter Evner og Vilkaar!

Tirsdag den 1. Juni vil der antagelig blive afholdt et Diskussionsmøde om Arbejdsløshedskassen og Statsanerkendelsen, og tillige det af Hillerød Afd. fremsatte Forslag om Skalakontingent. Mød alle til dette vigtige Møde! *C. C.*

Løgstør. Ordinær Generalforsamling afholdtes Torsdag den 6. Maj paa Hotel du Nord. Til Dirigent valgtes Kommis Eriksen.

Formandens Beretning om forløbne Halvaars Virksomhed godkendtes, ligeledes godkendtes det reviderede Regnskab.

Til Formand genvalgtes Kommis Ingerslev Jensen, til Bestyrelsen genvalgtes Kommissene Schov og Kragholm og nyvalgtes Kommis Gillesberg og Kontorist Kjelgaard, Supleanter: Boghandlermedhjælper Nørregaard og Kommis P. Jensen.

Bestyrelsen konstituerede sig med Gillesberg Næstformand, Kragholm Kasserer og Kjelgaarg som Sekretær.

Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O. og Afdelingen. *I. Jensen.*

Roskilde. Fredag den 7. Maj afholdtes ugentlig Mødeaften, hvor vor Formand, H. Bach-Andersen, omtalte Arbejdsløshedskassen, dens eventuelle Statsanerkendelse og fremhævede de forskellige Fordele ved Statsanerkendelsen. Formanden oplæste derefter et Stykke i „Vort Land", dateret $^4/_5$, underskrevet „Daniel Larsen, tidl. Medlem af C. O.", og indeholdende forskellige mistydende Bemærkninger angaaende de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i A. F. Da vedkommende Medlem først har sendt sin Udmeldelse den $^6/_5$, kunde denne ikke paa Grund af ovenstaaende Referat tages til Følge, og det besluttedes derfor paa en ekstraordinær Generalforsamling at ekskludere Larsen.

Fredag den 14. Maj afholdtes offentligt Møde, hvortil de Herrer Principaler var indbudte. Der mødte dog kun 2.

Herr Forretningsfører Jens Johansen talte om C. O. Foredragsholderen omtalte de mange Aktieselskaber, der var dannede siden Næringsloven 1856, hvilket havde til Følge, at de mange selvstændige Erhverv hindredes, medens Medhjælperstanden øgedes i større og større Grad. Medhjælpernes Fremtid sikredes kun gennem Organisationen. Man maa tilkæmpe sig de Fordele, man vil have, maa selv trække med for at det hele kan komme i Lave, maa organisere sig for at gøre sig socialt gældende. Foredragsholderen omtalte sluttelig Syvlukkeloven, Arbejdsløshedskassen, Henvendelser til Principalerne ang. Dyrtidstillæg, Regulering af Lærlingevæsenet o. s. v. og haabede alle vilde indmelde sig i C. O. De sidste $^3/_4$ Aars usædvanlige Forhold havde samlet Medhjælperne, de ligesom følte Samholdsnødvendigheden. Derpaa fulgte en kort Diskussion, hvori Principalerne deltog, og en enkelt af disse anbefalede varmt at indmelde sig i Organisationen.

Tirsdag den 18. Maj afholdtes ekstraordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden: Eksklusion af et Medlem samt „Eventuelt".

Formanden aabnede Generalforsamlingen og forklarede, hvorfor man var skredet til det usædvanlige at ekskludere et Medlem. Eksklusionen vedtoges enstemmig.

Under „Eventuelt" fremkom enkelte Spørgsmaal til Behandling paa Kongressen, navnlig Kontingentspørgsmaalet, der drøftedes meget livligt, hvorefter Generalforsamlingen hævedes. *V. S.*

Stubbekøbing. Tirsdag den 4. Maj afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa „Freys Hotel".

Formanden, Herr John Ejbo, aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Vi har afholdt 5 Bestyrelsesmøder og 12 Medlemsmøder, hvortil der har været god Tilslutning. Endvidere er der afholdt et offentligt Foredrag med Herr Folketingsmand Fog-Petersen som Taler.

Da Formandens Beretning var sluttet gik vi over til Valg af Bestyrelse. Til Formand valgtes Fred. Th. Lange i Stedet for Herr Ejbo, som rejser fra Byen; den øvrige Bestyrelse kom til at bestaa af de Herrer P. Rodian, Harald Hansen, A. Jensen Kepp og Frkn. Voigt.

Derefter hævedes Generalforsamlingen med et Leveraab for C. O. *Fred. Th. Lange.*

Vejle. Torsdag den 8. April afholdtes ord. Medlemsmøde, hvor Herr Michael Nielsen talte om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse. Taleren fremdrog kort hvad der allerede var foretaget i nævnte Retning. Udkastet til Lovene havde været fremme paa et Repræsentantskabsmøde, og havde der faaet nogle Ændringer i Ordlyden. — Taleren gennemgik flere Paragraffer i det nye Lovudkast, og paaviste hvilke Fordele det havde fremfor den nuværende Lov, — og var ikke i Tvivl om at den nye Lov kunde byde Fordele, der let kunde opveje de Anker, der førtes imod den.

Den overmaade interessante Redegørelse paahørtes med stor Ro, indtil nogle forsinkede Medlemmer ankom i livlig Samtale, hvilket øjensynligt virkede pinligt baade paa Taleren og Forsamlingen.

Ved Medlemsmødet den 15. April havde Herr Købmand Laurits Petersen velvilligst stillet sig til Foreningens Disposition og holdt et indledende Foredrag om: „Organisationen."

Taleren fremdrog i korte Træk hvordan Industri, Handel og Landbrug var gaaet frem, og havde dannet store Sammenslutninger; omtalte Aaret 1848, hvor Grundloven gav Folket Ret til Del i Landets Styrelse, hvorved de politiske Interesser særlig blev vakt, hvilket resulterede i de forskellige politiske Partier. Det var i Særdeleshed Socialismen, der havde haft stor Fremgang, og havde givet sig Udslag i store Fagorganisationer, hvilke nu stod som en stor Magt. Til Gengæld havde det været nødvendigt at Arbejdsgiverne dannede en Organisation, for at modstaa det Tryk, Fagforeningerne bevirkede.

Taleren fremhævede: at de to Hovedfaktorer, der nu stod overfor hinanden, var: „Socialisme og Kapitalisme," og omtalte Organisationens Væsen og Karakter samt gav sluttelig en Oversigt over de forskellige Organisationer indtil vor Tid.

Der paafulgte en kort Diskussion, hvorefter Formanden sluttede med en Tak til Herr L. Petersen. *M. Rasmussen.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 12. 15. Juni 1915. 15de Aargang.

GRUNDLOVEN.

„Kan man sige, at de 30-aarige er dem, der alene bør have Bestemmelsesretten? Dertil maa vi sige Nej. Vi paalægger en Mand paa 25 Aar ganske samme Pligter som en Mand paa 30, hvorfor skal den 26-aarige saa ikke have de samme Rettigheder?

Og bør Kvinderne bestandig holdes udenfor? Dertil maa ogsaa svares Nej."

Fhv. Indenrigsminister Jensen-Sønderup i et Foredrag i Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Kjøbenhavn.

DER er næppe nogen Erhvervsklasse, der i saa høj Grad som Handels- og Kontormedhjælper-Standen har lidt under den nu aflivede uretfærdige Forfatning af 1866. —

De deri indeholdte urimelige Valgretsbetingelser, saavel den høje Valgretsalder (30 Aar), som Bestemmelsen om, at man skulde have „Foden under egen Dug og Disk", og endelig — men ikke mindst — at Kvinderne var regnet som 2den Klasses Mennesker, sat under Mændenes politiske Formynderskab, bevirkede, at vort Fag, der tæller forholdsvis mange flere Borgere i Alderen under 30 Aar, mange flere af Kost- og Logisystemet afhængige, og mange, mange flere Kvinder, end alle andre Lønarbejderfag, ramtes ganske særlig haardt af de reaktionære Godsejerbestemmelser fra 1866, og saaledes berøvedes al politisk Indflydelse.

Denne politiske Umyndighed har, som en naturlig Konsekvens, medført en temmelig udbredt politisk Ligegyldighed hos vore Standsfæller; og dette efter Nutidsforhold for en stor Stand urimelige indifferente sociale Standpunkt har igen betydet, at de regerende og lovgivende Myndigheder — i Stat som i Kommune — kun til Husbehov, og knap nok det, har interesseret sig for vore Anliggender, og indtil Centralorganisationen fremstod overhovedet ikke regnede med, at der fandtes en Stand af Handels- og Kontormedhjælpere. Den Behandling et for os betydningsfuldt Spørgsmaal har været Genstand for i de sidste Rigsdagssamlinger leverer til Overflod Bevis herfor; thi havde vore Krav, om en rimelig Beskyttelse igennem Loven om Butikslukning, været skrevet paa Stemmesedlen vilde der forlængst have foreligget et ogsaa for os akceptabelt Resultat i saa Henseende — saa meget mere, som andre Lande har vist Vej paa dette Omraade.

Dette Tilfælde — som adskillige andre før — viser med blændende Klarhed, at udenom Politik gaar ingen Vej til Fremskridt i dette Land; hverken for os eller for andre. Vi maa ved Siden af vort faglige Arbejde ogsaa virke hen til, at fremme Interessen hos Medlemmerne for sociale og politiske Spørgsmaal, og først og sidst for Benyttelse af Stemmesedlen, saaledes at det dyre Eje, som Valgretten nu er, ikke ligger unyttet hen.

Ingen havde mere end Handels- og Kontormedhjælperne Anledning til at glæde sig da Ministeriet Klaus Berntsen den 23. Oktober 1912 forelagde sit frisindede Grundlovsforslag. Og ingen har med større Interesse og Spænding end vore tænkende Standsfæller fulgt de langsommelige og besværlige Forhandlinger om denne Sag, som nu i $2^1/_2$ Aar har baandlagt al politisk Interesse her i Landet.

Og er end Forslaget fra 1912 undergaaet visse, fra vort Standpunkt set, mindre heldige Ændringer, f. Eks. er Nedsættelsen af Valgretsalderen til Folketinget gjort glidende, saaledes at det sker med et Aar ad Gangen ved hvert Valg, som finder Sted hvert 4. Aar, og Valgretsalderen til Landstinget er endogsaa sat op til 35 Aar, saa byder det ogsaa sine særlige Fordele; og hvorom al Ting er, det indfører politisk Ligeret for Rig og Fattig — for Mand og Kvinde, og Retten til at tale med ved Valget af det folkevalgte Ting, hvor Tyngdepunktet i Fremtidens politiske Arbejde nu kan betragtes som endnu fastere lagt, naar jo dog ogsaa til alle fuldmyndige Mænd og Kvinder i Løbet af forholdsvis faa Aar.

Vi Lønarbejdere i Handel og Omsætning har derfor kun Grund til at hilse den nye frisindede Forfatning begejstret Velkommen! Den byder os gode Betingelser for at oparbejde social og politisk Interesse og Forstaaelse blandt de Titusinder Medborgere, der beskæftiges i vort Fag; og dermed følger selvsagt ogsaa

Indsigt i, at man ejheller fagligt set kan mure sig inde, og være sig selv nok — thi Solidaritetsforpligtelsen rækker stort set og navnlig socialt set ogsaa ud over de snævreste Fagrammer, og henviser de Samfundsborgere med fælles Interesser til at optage fælles Arbejde for Fællesspørgsmaalenes tilfredsstillende Løsning.

Vor Glæde over denne udvidede Adgang til Indflydelse paa Samfundets Arbejde og Indretning maa yderligere forhøjes derved, at den deraf flydende større Interesse — som Myndigheden maa medføre — ganske utvivlsomt ogsaa vil tjene som Løftestang for den faglige Organisation. Thi man kan ikke tænke sig, at en Handels- og Kontormedhjælper med Interesse for Samfundets Anliggender, ikke ogsaa vil lade sin Interesse gælde den Del af Samfundet, som er ham nærmest — hans eget Fag; og det maa nødvendigvis føre til Indmeldelser i, og Arbejde for Standens Organisation, som netop skal forberede Jorden for den Sæd, som saas ved den nye Forfatnings Vedtagelse.

Med oprigtig Glæde hilser vi derfor det nye Grundlag for al anden Lovgivning, og vi spaar ikke urigtigt, ser ikke sangvinsk paa Sagen, naar vi bebuder, at i Fremtiden vil man høre mere fra den store sociale Nydannelse, som Handels- og Kontormedhjælper-Standen udgør en væsentlig Del af. *Jens Johansen.*

Medens der kæmpes.

Foredrag af Vilh. Hansen i „Handels- og Kontormedhjælperforeningen" i Kbhvn.

IV. (Sluttet).

ARBEJDSANVISNING.

KRIGEN har skabt ny Aktualitet om Arbejdsanvisnings-Problemet. Den væbnede Fred mellem Organisationerne indbyrdes syntes endog at være truet, — saa dybtdelte var Anskuelserne om dette Anliggende, der navnlig i de senere Aar har givet Stof til talløse Bladartikler, endeløse Debatter, vidtløftige Forhandlinger og en Kæde af Komitébeslutninger.

Ogsaa paa dette Omraade hævder dog England en Særstilling. Vi har vel set at den engelske Medhjælper ikke gik upaavirket ud af Augustdagenes paniske Jag, men de voldsomme Rystelser paa Kontinentet bragte ikke det engelske Samfund til at vakle, og først paa et langt senere Tidspunkt har Verdenskrigen grebet voldsomt og forstyrrende ind i Ørigets økonomiske Liv. Derfor traadte i England Arbejdsløsheds-Spørgsmaalet i Baggrunden, de foreløbige Foranstaltninger, som Organisationerne traf for at sikre Medhjælperne, viste sig snart overflødige og som allerede nævnt medførte tværtimod Krigen og den deraf følgende Indrullering en overordentlig stærk Efterspørgsel efter Medhjælpere.

Vender vi os nu til Centralmagternes Omraader, da skifter Billedet. Saavel i Østerrig som i det tyske Rige har en Modernisering af Arbejdsanvisningen været et aabent Spørgsmaal, hvorom der ikke blandt Medhjælper-Organisationerne kunde opnaaes Enighed. Som Følge af Krigen søgte man at kaste Teorierne over Bord og lade Praksis dele Trætten. Kampen har stadig staaet om Organisationernes Pladsanvisning eller kommunal Arbejdsanvisning. Naturligvis har Forbundene med det mest moderne Tilsnit givet sidstnævnte Form Tilslutning, medens de gamle Foreninger har værget den Pladsanvisning, der for flere af dem var eneste Eksistensbetingelse.

Den stigende Arbejdsløshed tvang i flere større Byer Kommunalbestyrelserne til at søge Forhandling med de stedlige Medhjælperforeninger, for at indlede Samvirke og ensartet Løsning af Opgaven. Resultater er derved opnaaet i saavel østerrigske som tyske Byer, uden at det dog almindeligvis er lykkedes at forene Medhjælperorganisationerne om den kommunale Anvisning. Som Udslag af Uviljen mod denne Form for Pladsanvisning og Eksempel paa det Standshovmod, der endog i de alvorlige Tider behersker visse Medhjælperkredse, skal jeg anføre en Udtalelse, der ofte er gentaget: at den kommunale Arbejdsanvisning var i Strid med Medhjælperstandens — Ære! Vægtigere er det Argument, der hævder, at det i Krigstid at organisere Arbejdsanvisningen, er som at oprette Brandvæsenet, mens Ilden raser.

Forholdenes højst ekstraordinære Art kræver imidlertid Handling, og den Kendsgerning, at Kommunerne ofte viser Lyst til at frigøre sig for almindelige Understøtrelsesbyrder og lægge disse over paa de kapitalstærke Medhjælperorganisationer, animerer netop til paa det omhandlede Omraade at hævde Kravet overfor Kommunerne. Thi dels har disse Understøttelsespligt overfor alle Borgere, dels er det ved Anvisningen urimeligt, at Organisationerne bringes til ogsaa at varetage de Uorganiseredes Interesser.

Saaledes synes det at bære henimod en kommunal Ordning af det omstridte Anliggende, antagelig gennem en fast Institution af lignende Art som vor Centralarbejdsanvisning, men udelukkende med Henblik paa Handels- og Kontormedhjælperne. Dette Centralkontor skal dog ikke overflødiggøre, men derimod supplere Medhjælperorganisationernes Pladsanvisning, og navnlig udveksle Erfaringer og Pladser mellem Forbundene.

FORSIKRINGSVÆSEN.

Den sociale Forsikring er naturligvis stærkt paavirket af Krigen. I de Lande, hvor Invaliditetsforsikring er gennemført, hviler denne for de indkaldte Soldater. I Krigstid tager Staten Affære.

Sygekassern e har overalt begrænset deres Ydepligt, ofte samtidig forøget Bidragene. Saaledes i Frankrig og i de fleste tyske Medhjælper-Sygekasser. I disse Institutioner er Medlemsretten hvilende under Krigen, idet Staten saa vidt muligt sørger for Saaredes Pleje og de Faldnes Begravelse. — Tyske Medhjælperorganisationer har i Forstaaelse med „Aufsichtsamt für Privatversicherung" dannet en Forsikring med det Formaal at yde Hjælp til faldne Soldaters Efterladte. Ved et maanedligt Bidrag af 50 Pfg. udbetales M. 100, — ved 75 Pfg. M. 150 — og ved et Bidrag af M. 1 pr. Maaned udbetales ved Dødsfald M. 200. — Denne Forsikringsform synes at vinde stor Tilslutning, saa meget mere som det er det eneste Bidrag indkaldte Medhjælpere betaler til deres Organisation. Som et Udslag af Hjælpsomheden skal forbigaaende nævnes, at det er en almindelig Regel, at Forbundenes Afdelinger udreder Præmier for saadanne Familier, der under de herskende Forhold ikke selv evner at betale. Ligeledes er den østerrigske og tyske Medhjælper-Pensionsforsikring undergaaet visse Ændringer som Følge af Krigstilstanden, uden derved dog i nogen Maade at forringe Betydningen af denne Forsikringsgren. I Østerrig blev den ny Pensionsforsikringslov, der først skulde træde i Kraft mod Slutningen af Aaret, straks gennemført med Virkning fra 1. August.

Som en særlig og interessant Forsikringsgren skal jeg sluttelig dvæle ved den tyske Krigsforsikring, der er etableret af et berlinsk Selskab og hviler paa Gensidighed. — Efter Erfaringerne fra Krigen 1870—71 udbetales ved Død det 25-dobbelte af det indbetalte Beløb. Indbetales f. Eks. M. 5 vil den udbetalte Forsikringssum følgelig andrage M. 125 —; ved M. 30 er Summen M. 750 o. s. f. Dog afhænger dette af Krigsdødeligheden! Er denne større end Gennemsnittet fra den tysk-franske Krig —

og den er netop langt større — bliver Udbetalingen tilsvarende mindre. Iøvrigt kan der kun indbetales fra M. 5 til M. 200. Forsikringen udbetales 4 Maaneder efter Krigens Ophør og i Forhold til de faldne Forsikrede, eller saadanne, der afgaar ved Døden inden 3 Maaneder efter Krigsophør.

Denne Forsikringsform har, efter hvad der oplyses, vunden megen Anklang i Medhjælperkredse; ogsaa adskillige Firmaer benytter Lejligheden til paa de nævnte billige Vilkaar at sikre deres indkaldte Medhjælpere.

FREMSKRIDT ELLER TILBAGEGANG.

Ligesom den Mørketid, vi gennemlever, ikke er helt uden Lysglimt: storstilet Offervillighed, national Samfølelse, personligt Mod, har den Krise, vore Broderorganisationer gennemgaar i de krigsførende Lande, i Almindelighed vist deres Evne til at løse de overordentlige og vanskelige Opgaver, Krigssituationen pludselig stillede dem. Som Følge deraf og som et Udslag af den Værdiernes Omjustering, Krigen har medført i næsten alle Forhold, har Medhjælper-Sammenslutningerne været henvist til ogsaa at beskæftige sig med sociale Opgaver, der ellers ligger udenfor deres egentlige Virkefelt. Vi har af det foregaaende erfaret, at der ogsaa paa disse Omraader er ydet et omfangsrigt og heldbringende Arbejde, — og ligesom den alvorlige Tingenes Tilstand skabte Samdrægtighed, hvor der før herskede Tvedragt, nedbød Skranker, der syntes uoverstigelige, og eksempelvis for første Gang siden Socialistlovens Voldsregimente, førte tyske Ministerialembedsmænd over Fagforeningernes Tærskel, ikke for at beslaglægge og arrestere, men tvertimod i den Hensigt at komplimentere, — har Krigens Frygteligheder og de evige Løbegrav-Kampes uhyre Krav til Soldaternes Konstitution, leveret Beviser, uden Sidestykke i Menneskehedens Historie, for at den sociale Lovgivning og de faglige Reformer, saa langt fra at nedbryde derimod har staalsat Nutidsslægten til den skæbnesvangre Prøvelse, som Tiden byder den.

Vore Broderorganisationer vil gaa svækkede, i Medlemstal og Penge, ud af det frygtelige Sammenbrud. Had og Mistillid vil vel ogsaa for lange Aar vokse frem af Krigens blodige Sæd. Men trods alt dette lever der ogsaa blandt de uhildede af Medhjælperforbundenes ledende Mænd i de hverandre fjendtlige Lande en stærk Tro paa et genfødt internationalt Samvirke, naar Krigen er ført til Afslutning. Tanken om en international Medhjælperkongres i Sommer har endogsaa været fremsat og Indbydelse dertil er udgaaet fra de britiske Organisationer. Det er mig en Glæde at kunde oplyse, at vor tyske Broderorganisation har givet Tilsagn om at lade sig repræsentere, dersom Kongressen kan arrangeres i et neutralt Land! Alt som Krigen breder sig og dens Virkninger føles stærkere, forringes Udsigterne for Tankens Virkeliggørelse, men den viser dog mod en lysende Vej ud af Tidens Ragnarok.

Og lad mig da i denne Tro paa Fremtiden slutte med et Brudstykke af den glimrende og tankevækkende Tale, hvormed Præsidenten for vort engelske Broderforbund, Mr. Harry Hutton, Paaskemorgen aabnede den engelske Kongres i Manchester:

„I denne Paaskemorgen søger vort Blik mod den organiserede Galskab, der ødelægger Europa, saar en Sæd af Elendighed, Savn og Ødelæggelse, og Tvivl om Menneskehedens Fremtid maatte vaagne i vort Sind, følte vi ikke den store og urokkelige Tro paa Fredsidealets Udødelighed og Broderskabet blandt Menneskene, for hvilke ogsaa vor Organisation træder i Skranken. Selv om disse Idealer nu er svigtede af tidligere Tilhængere, forraadte ved Diplomatiets Kys, korsfæstede paa et Kors af Guld, tornekronet med Graadighed, Had og Ærgerrighed — vil vi dog føle os forvissede om, at ogsaa for dem vil Paaskedagen engang gry. — Kammerater! Lad os skynde os frem mod den gryende Dag!"

Sin Stand skylder man Standsfølelse.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for April og Maj.

SAALEDES som bebudet i de forudgaaende Beretninger har de midlertidige Hjemsendelser fra Sikringsstyrken fremkaldt stor Arbejdsløshed blandt vore Standsfæller og dermed ogsaa et stadig øget Antal arbejdsløse Medlemmer. Da der venter disse Medlemmer ny Indkaldelse og det netop for Tiden vil være vanskeligt for dem, der engang er ude af Stilling at opnaa forbigaaende Beskæftigelse, vil der utvivlsomt i de kommende Maaneder blive stillet særlig store Krav til vore understøttende Institutioner. — Heldigvis er vi forberedte paa og i Stand til at møde disse Krav fra Medlemmernes Side.

Den almindelige Situation stemmer saaledes til Alvor og paavirker egentlig ogsaa Organisationens og i Særdeleshed Afdelingernes specielle Virksomhed. Næst efter at konstatere, at Afdelingerne i Ebeltoft, Nibe og Storehedinge arbejder under vanskelige Forhold, fordi der paa de nævnte Pladser for Tiden fattes egnede Foregangsmænd, paapeger Beretningerne for de to Maaneder, at Agitationen er foregaaet med en vis Træghed. I Maj var dels Aarstiden, dels Pinsetravlhed i flere Brancher Skylden herfor. Enkelte Møder er afholdte: Harald Heie har talt i Holbæk og Kjøbenhavn, Jens Johansen i Roskilde, Vilh. Hansen i Kjøbenhavn, Michael Nielsen i Horsens, Vejle, Fredericia og Vejen. — Som tidligere meddelt er der indenfor Beretningsperioden oprettet en Afdeling for Isenkrammedhjælpere i Kjøbenhavn med Aage S. Leth som Formand.

Under de skildrede Forhold maa Medlemstilgangen lade noget tilbage at ønske. Henholdsvis 39 og 32 Afdelinger har indsendt Indmeldelser, der bl. a. fordeler sig paa Kjøbenhavn (48), Slagelse (18), Horsens (16), Herning og Nykjøbing M. (hver 11), Esbjerg og Roskilde (hver 8 Indmeldelser), desuden Hjørring, Holbæk, Varde o. s. v.

Af faglige Anliggender er Spørgsmaalet om Dyrtidstillæg optaget og et systematisk Arbejde for denne Opgave er muliggjort ved et fra Hovedkontoret udsendt Cirkulære, saavel som Udkast til en skriftlig Henvendelse fra Afdelingerne til stedlige Firmaer og Principalforeninger. Skrivelsen er derefter fremstillet paa C. O's Foranledning og tilstillet de Afdelinger, der indsendte Begæringer.

Angaaende Syvlukningsagitationen er der givet Afdelingerne udførlige Instruktioner, saavel m. H. t. 7-Lukningens socialpolitiske Stade som ogsaa, og navnlig, den almindelige Agitation for frivillig Sommer-7-Lukning i Lighed med vor tidligere Arbejdsplan.

Retshjælpen har udfoldet en betydelig Aktivitet. Herom berettes følgende:

Der er bevilget Retshjælp til Medlem 1949 Svend Davidsen, Aarhus, mod A/S „Globus" ang. tilgodehavende Provision; til Medlem 7646 Joseph Siew, Aarhus mod Grosserer W. Rubinstein, Kjøbenhavn, angaaende 3 Maaneders Gage = Kr. 600.00; til Medlem 9965 Lauritz Larsen, Kjøbenhavn mod Musikhandler F. Thomsen angaaende 3 Maaneders Gage under Indkaldelse, og til Medlem 5406 Axel Marcussen, Grenaa, mod Vett & Wessels Udsalg ved Albert Jørgensen angaaende tilgodehavende Provision.

Boghandler Johs. Bruun, Roskilde, som havde bebudet Appel af Dommen i Sagen: Poul Bjerregaard, har i sidste Øjeblik afstaaet herfra, og Sagen er nu afregnet. — I Sagen: Joseph Siew ctr. Grosserer W. Rubinstein er truffet en mindelig Ordning saaledes at W. R. betaler de 3 Maaneders Gage Kr. 600.00. — Ligeledes er der ved Forhandling truffet en Ordning i Sagen: Svend Davidsen ctr. A/S „Globus", hvorved Firmaet indbetalte 100 Kr. som fuld Afgørelse af Mellemværendet. — Sagen: N. Andersen ctr. Købmand N. Jørgensen, Brænderup St., er ogsaa afsluttet, idet Principalen til os har indbetalt N. A.s Tilgodehavende = 100 Kr. — Endelig er der faldet Dom i Sagerne: Rob. Ludvigsen ctr. Red. C. Fischer, „Næstved Avis". C. Alsøe ctr. Fru Hanna Osier, og Carl Petersen ctr. Steen Andersen, Maribo, hvorved Principalerne er tilpligtet at betale

henholdsvis 70, 40 og 200 Kr. I første Sag krævede vi 3 Maaneders Gage, men fik kun en Maaneds Gage til vort Medlem.

Desuden er der efter Korrespondance mellem Frederikshavns Afd. og Hovedkontoret og derpaa følgende Forhandling mellem Afdelingens Formand og Købmand Johs. Johansen, Frederikshavn, afgjort en Uoverensstemmelse om Gage under Indkaldelse, mellem Johs. J. og et af vore Medlemmer R. Lindgreen, som fik udbetalt 200 Kr. til fuld Afgørelse.

Endvidere opnaaede vi ved Forhandling med A/S „Det tyvende Aarhundrede" at ordne et Mellemværende mellem Selskabet og Medlem Nr. 5060 N. C. Hansen, saaledes at vort Medlem erholdt sit Tilgodehavende.

Derimod tabtes Sagen: Manufakturmedhjælper L. Madsen ctr. Manufakturhandler N. P. Nielsen, Vinderup.

Som allerede fremhævet stillede Beretningsmaanederne særlig store Krav til Arbejdsløshedskassen. Der udbetaltes ialt Kr. 1018,55. Af indsendte 40 Begæringer anerkendtes alle — med en enkelt Undtagelse. Endvidere bevilgedes i to Tilfælde ekstraordinær Understøttelse af det faglige Understøttelsesfond og to Medlemmer meddeltes Sanktion til at opsige deres Engagementer paa Grund af Arbejdsforholdenes Art.

Foruden tidligere omtalte Cirkulærer er der endvidere til Afdelingerne udsendt Meddelelser vedrørende Arbejdsløshedstælling, Kongressen og forskellige Administrations-Anliggender. — Redaktionen af „D. H. K. M. T." har udsendt et nyt Cirkulære angaaende daarlige Arbejdsforhold.

Agitationsbrochuren „Hvad vi vil" er udsendt i et nyt Oplag paa 15,000 Eksemplarer, i en revideret og delvis omarbejdet Skikkelse.

C. O.s Forretningsudvalg afholdt den 30. Maj Møde paa Hovedkontoret. Efter det sædvanlige Kasseeftersyn drøftedes talrige Anliggender som: Arrangementet af Kongressen i Aarhus, Hovedkontorets Personaleforhold; Beslutning toges om Leje af større Lokaliteter til Hovedkontoret, Sanktion blev givet til Kjøbenhavns Kontor-Afd. til at optage Forhandling om Overenskomst med A/S Mælkeriet „Enigheden". Endvidere udtalte Udvalget sig for, at Medlemmer, ansat i samme Firma, skal have Adgang til at danne en Klub til Varetagelse af de særlige og lokale faglige Interesser, og foreløbige Regler for saadanne Klubbers Virkemaade fastsattes. — Desuden behandledes en Række Begæringer om Understøttelser og Retshjælp.

I April—Maj androg Medlemstilgangen: 223.

„Indmeldelsen".

Den af de kjøbenhavnske Afdelinger tagne, saa stærkt omstridte, Beslutning vedrørende Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation" i Kjøbenhavn, har paany foranlediget nogle Indlæg, der gaar i samme Retning, og hvoraf vi — for at undgaa Gentagelser — begrænser os til at gengive nedenstaaende:

GENSVAR.

I Anledning af vor „Opsats" i „D. H. K. M. T." for den 15. April indeholdt forrige Nr. af Bladet Artikler fra de Herrer Martin Petersen, Jens Johansen og Willy Carlsen, Kjøbenhavn, paa hvilke vi gerne vil have Lov til at give et kort Gensvar.

Herr Martin Petersens Forklaring af § 4 kan vi ikke ret tage alvorlig.

Hvis det skulde være en blot og bar Høflighed mod Socialdemokratiet, kunde det maaske ogsaa have været paa sin Plads at have indbudt Repræsentanter fra de andre Partier, for at disse ogsaa kunde „faa Lejlighed til at høre Kravene begrundede og uddybede af den store Fagforeningsrepræsentation", saaledes at ogsaa disse kunde blive „lydhøre".

Det er maaske ogsaa tænkt som en Høflighed mod „Social-Demokraten", at Møderne kun averteres i dette Blad?

At sidste Punktum i § 8 ganske kasserer Politikeren og kræver Fagforeningsmanden, kan vi ikke indse; thi naar Vedkommende dog skal være Medlem af „Socialdemokratisk Forbund"s Hovedbestyrelse, kan man vel rolig gaa ud fra, at han maa være en fremragende Person indenfor Partiet. Og hvis det ikke netop var Politikeren, der var Bud efter, kunde man akkurat lige saa godt vælge et Medlem fra Indre-Mission eller en anden Forening, naar han blot var Medlem af sin egen Fagforening.

Angaaende den „højere Enhed" siger de Tal, Herr Petersen opgiver, intet; det kan dog ikke bortforklares, at der gives „Socialdemokratisk Forbund" Indflydelse paa Organisationens Virkemaade.

Hvis det i det hele taget var et Ønske i Kjøbenhavn, at Afdelingerne skulde indmelde sig i „Arb. Fællesorg.", maa dette Ønske være stærkere udenfor Foreningen end indenfor, da der paa Generalforsamlingen af ca. 150 mødte Medlemmer kun afgaves 86 Stemmer, hvoraf de 26 var imod.

Det er ingenlunde vor Mening at vilde forhindre Herr Jens Johansen i at arbejde for Organisationen i Kjøbenhavn — tværtimod — men vi finder det mindre heldigt at forbinde Stillingen som Forretningsfører med Formandsposten i en lokal Afdeling, da Forretningsføreren jo derved let kunde komme i en vanskelig Stilling overfor Andragender fra den Afdeling, han selv repræsenterer.

Selve Spørgsmaalet reducerer Herr Johansen til et lokalt Anliggende, der ikke kan henføres under § 8; men kommer derved i Strid med den øvrige Fællesbestyrelses Opfattelse, da der vel ellers ikke var nogen Grund til, at Herr Martin Petersen konfererede med Forretningsføreren derom. At slaa Sagen hen som noget ganske ubetydeligt, er derfor at tage den lidt overlegent. Herr J.s videre Udtalelser skal vi ikke opholde os ved, da Spørgsmaalet nok vil komme til Behandling paa den tilstundende Kongres.

Til Svar paa Herr Willy Carlsens faderlige Formaninger vil vi ikke dyppe for dybt i Blækhuset, men hævde, at Medlemmerne har Ret til at kritisere, naar de finder det berettiget.

Hermed vil „Firmaet" slutte sine Indlæg i denne Sag, og overlade til vore Kolleger at dømme.

Einar Eriksen, C. C. Knudsen.
Holstebro.

PROVINS-BETRAGTNINGER.

Fra Vejen er tilgaaet os en Artikel, hvoraf vi gengiver nedenstaaende:

Undertegnede skulde ikke, saafremt Sagen var gaaet af i Stilhed, her have taget Ordet denne Sag vedrørende; men da Ilden nu engang er blusset op, ønsker jeg dog at fremsætte mit Syn paa Forholdene.

Vi her i Provinsen kender jo, hvor ofte vi beskyldes for at tilhøre et bestemt politisk Parti, og hvor ofte vi med gode Grunde har været i Stand til at tilbagevise slige Beskyldninger.

Jeg siger udtrykkelig „har været", thi det maa betones, at vi nu ikke mere ser os i Stand til at fralægge os alt Samkvem — foreningsmæssigt — med nævnte Parti. At dette vil skade os er ganske givet — selv om det maaske ikke i det lange Løb direkte kan paapeges.

Nærværende skal ikke opfattes som Spekulation i Socialistforskrækkelse; thi for mig staar det saaledes, at vor Indrullering i en hvilken som helst anden Parti-Organisation — Partierne er jo i Forbigaaende sagt for Øjeblikket omtrent lige moderate, navnlig hvor det gælder at forbigaa Ungdommen — ogsaa vilde have været til vor Skade.

Herr Jens Johansen, hvis fortjenstfulde Arbejde for vor Organisation jeg selvfølgelig erkender, mener ikke at Indmeldelsen hører til de principielle og vigtige Sager, der henføres under § 8, men selv om Herr J. personlig var af den Formening, burde han have tænkt sig den Mulighed, at en meget stor Del af Medlemmerne var af en anden Mening, og for disses Skyld burde han have henstillet til de kjøbenhavnske Afdelinger, at Sagen stilledes i Bero til den kommende Kongres.

Det kan jo nu engang ikke nytte, at man er saa højt oppe som Herr Willy Carlsen, der kort og godt siger: „Vi alene vide", og „Det vedkommer ikke Jer; Kjøbenhavnerne vèd nok, hvad de gør!"

Det er selvfølgelig godt, om vi faar stærke kjøbenhavnske Afdelinger, men det nytter lidet eller intet, naar Provinsens Afdelinger gaar til den anden Side.

Hvorvidt de kjøbenhavnske Afdelinger forholdsvis rekrutteres mere fra Arbejderungdommen end fra Middelstanden, skal jeg lade være usagt, men saa meget vèd jeg, at Arbejdet paa at faa alle med, nu ikke kan lykkes.

Vaabenet hertil er slaaet os af Hænde.

De tidligere rene, upolitiske Linier er forfuskede!

Vejen, Juni 1915. *M. Koed.*

I RØRT VANDE.

En Avis i Hjørring, der udmærker sig ved et gammelt Nag til vor Centralorganisation, har naturligvis benyttet „Indmeldelsen"

til et nyt Angreb paa Medhjælperbevægelsen. Bladet bringer under Overskriften „Stort Røre i Provinsforeningerne" en farverig Skildring af den foretagne Indmeldelse i „Arb. Fællesorganisation" og opnaar derved at røbe ringe Kendskab til det Spørgsmaal, der behandles. — Og Fantasien løber helt løbsk for Artiklens Forfatter i følgende Finale:

„Spørgsmaalet vil blive taget op paa en ekstraordinær Kongres i Juni Maaned, og det er Provinsforeningernes Agt — hvis Kjøbenhavnerne ikke her bøjer sig — da at danne en særlig Organisation, der kun skal omfatte Provinsen."

Artiklen har funden Vej til en Række Provinsblade og har fra enkelte Sider indenfor vor Organisation fremkaldt orienterende Modindlæg.

Naturligvis er det overflødigt at dvæle yderligere ved de nævnte Paahit, saa meget mere som „Indmeldelses-Spørgsmaalet" indgaaende drøftes i vor Tidende og utvivlsomt vil komme til Behandling ved den forestaaende Kongres.

Medhjælperstævnerne.

Det lolland-falsterske Sommerstævne.

TEGNINGEN er nu i fuld Gang i de forskellige Afdelinger Stiftet over, og henstilles det til hver enkelt om at benytte enhver Lejlighed til at agitere for størst mulig Deltagelse, saaledes at Nakskov-Stævnet ikke blot kommer fuldt paa Højde med sine Forgængere, men tillige faar den agitatoriske Betydning, som Hensigten er. Stævneudvalget har gjort sig store Anstrengelser for at faa Stævnet saa storslaaet og festligt som muligt, og Herr Fuldmægtig A. Andreasens Navn borger for en god agitatorisk Tale.

Lad derfor Parolen være: Ingen lolland-falstersk Medhjælper maa blive hjemme den Dag. Husk! Tegningen slutter bestemt den 1. Juli og Anmeldelse af Deltagelse sker til Stævneudvalgets Formand E. Carlo Petersen, Søndergade 4.

Paa Gensyn i Nakskov, den 4. Juli! *E. Carlo Petersen.*

Sommerstævne i Hobro.

Handels- og Kontormedhjælperforeningerne i Aalborg, Randers, Løgstør og Hobro indbyder Dem herved til et Medhjælperstævne, der afholdes i Hobro Østerskov Søndag den 11. Juli.

Programmet er følgende: Afrejse fra Aalborg Kl. 8,37. Ankomst Hobro Kl. 11,06. Afrejse fra Randers Kl. 10,26. Ankomst til Hobro Kl. 11,15. Afrejse fra Løgstør Kl. 8,05. Ankomst til Hobro Kl. 11,10. Kl. 11,30 Afmarch fra Hobro Banegaard (Medbragte Madkurve køres gratis til Samlingsstedet i Skoven) under Hobro Afdelings Ledelse til Havnen, hvorfra der tages med Damper Kl. 12 til Hobro Østerskov. Kl. 12,30 (efter Ankomsten til Skoven) spises den medbragte Mad. Kl. 2 Stævnetale af Herr N. C. Nielsen, Kolding. Kl. 3 Fælles Kaffebord. Kl. 4 Afmarch fra Festpladsen gennem Skoven til Hobro Skovpavillon. Kl. 5 Fællesspisning (Menu: Fisk, Lammesteg og Jordbær med Fløde). Pris Kr. 2,25 pr. Kuvert. Efter Fællesspisningen, Kl. ca. 7, Dans til Togenes Afgang. Til Randers 8,29 eller med Hurtigtog 9,31; til Aalborg 9,45 eller med Hurtigtog 11,11; til Løgstør 8,53. Musik vil ledsage paa hele Turen.

Agitér for Tilslutning til Stævnet, der vil føre Medlemmerne til den storslaaede jydske Natur med Skov, Fjord og lyngklædte Bakker.

Sangbogen bedes medbragt. Eventuelle Sange, der vil være kærkomne, bedes sendt til Afdelingen i Hobro.

Tegning maa ske snarest og senest den 5. Juli til de respektive Afdelinger. *Stævneudvalget.*

Stævnet i Roskilde.

I Henhold til en Meddelelse i sidste Nr. af „D. H. K. M. T." afholdes der Søndag den 4. Juli et Sommerstævne i Roskilde for alle de sjællandske Afdelinger.

Det udmærket centralt beliggende Sted og den herlige gamle By med den smukke Omegn, i Forbindelse med den herligste Aarstid, vil utvivlsomt bevirke, at Medhjælperne i større Tal end nogensinde tilforn deltager i Stævnet. De vil derved berede sig selv en fornøjelig og indholdsrig Dag, medens de paa samme Tid udøver en virkningsfuld Demonstration for vor Organisation, og derigennem for vore retfærdige Krav.

Program: Ankomst med Toget Kl. ca. $10^1/_2$. Kl. 10,45 Frokost i Trægaarden, medbragt Madkurv, hvortil serveres gratis Kaffe. Kl. 12 Domkirken beses. Kl. 1 Sejltur til Boserup Skov. Kl. 2,30 Stævnet aabnes. Taler af Formanden for Kjøbenhavns-Afdelingen Herr Martin Pedersen og Frk. Karen Mikkelsen, Kjøbenhavn. Kl. 4,30 Spadseretur til Skovpavillonen, hvorfra der Kl. 5,15 køres til Roskilde. Kl. 5,45 Procession gennem Byen til Højskolehjemmet, hvor der Kl. 6,30 afholdes Fællesspisning (Menu: Kogt Rødspætte, Oksefillet, Jordbær samt en gratis Øl). Kl. 8,30 Bal til Togets Afgang.

Prisen for Deltagelse i Stævnet, Besøg i Domkirken, Kaffen til Frokost, Sejltur og Køretur, Fællesspisning og Dansen er 4 Kr.

Tegningen slutter den 28. Juni og kan ske til Afdelingerne eller til Herr Back-Andersen, Jærnbanegade 33, Roskilde.

Da dette Stævne er arrangeret som et sjællandsk Stævne, bør alle Afdelinger paa Sjælland arbejde energisk for Tilslutning, og vi haaber, at Medhjælperne vil benytte Lejligheden til at samles med hverandre i naturskønne Omgivelser og i kammeratligt Samvær. Stævnet i Roskilde bør blive en Mønstring af vore sjællandske Kolleger og et virkeligt Udtryk for den Maalbevidsthed, hvormed Handels- og Kontormedhjælperne arbejder for deres Stands Forbedring.

Agitér for Tilslutning! Enhver sjællandsk Medhjælper maa være med! *Stævneudvalget.*

Conto pro diversi.

DYRTIDSTILLÆG.

Centralorganisationens Provins-Afdelinger har i den senere Tid udsendt Cirkularskrivelser til de stedlige Handelsforeninger og Firmaer. Disse Skrivelser, der henstiller til de paagældende Principaler at yde deres Personale et passende Gagetillæg paa Grund af den herskende Dyrtid, er væsentlig af samme Indhold som de i Kjøbenhavn udsendte Cirkularskrivelser.

Flere Provinsblade optrykker Skrivelsen in extenco og knytter dertil bifaldende og anbefalende Kommentarer.

Vi benytter Lejligheden til paany at anmode Afdelingerne om at holde os løbende underrettet vedrørende de Svar og de Resultater, de opnaar som Følge af Henvendelsen.

DEN TYSKE MEDHJÆLPERPRESSE

har i den sidste Tid beskæftiget sig med vor Artikelserie „Medens der kæmpes", som netop bringes til Afslutning i dette Nummer. Naar Indholdet af disse Artikler skænkes en saadan Opmærksomhed skyldes dette vel især at Krigstilstanden helt eller dog delvis udelukker de tyske Fagblade fra at følge Medhjælperbevægelsen i det overfor Tyskland fjendtlige Udland. Denne Opfattelse finder ogsaa Udtryk i en Bemærkning i det Resumé af vore Artikler, der er fremkommet i „Zeitschrift für weibliche Handlungsgehilfen", hvor en af Tidsskriftets kendte Medarbejdere med det svenskklingende Navn Jenny Nordstrøm skriver: „I et nevtralt Land, hvis Postforbindelser kan vedligeholdes til alle Sider og hvortil det Materiale, der er bearbejdet, kan strømme fra alle Sider, er det naturligvis langt lettere at danne sig et samlet Billede af Stillingen end i selve Brændpunktet."

KONGRESSEN OG DE DIREKTE MEDLEMMER.

Til at repræsentere de direkte Medlemmer ved Kongressen tillader jeg mig herved at foreslaa Kolonialmedh. Knud Hounsgaard Ulfborg.

Ulfborg er en af de største Stationsbyer i Jylland og bør derfor repræsenteres, og idet jeg formener at K. H. er en ung Mand, der véd hvad han gør og ikke vil kaste sin Stemme i Blinde, kan jeg trygt anbefale ham som en værdig Repræsentant for de direkte Medlemmer. *K. J.*

Medhjælperstandens Fremtid er

Centralorganisationens Virkemaal.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg-Nr.-Sundby. Onsdag den 30. ds. Aften Kl. 8½ præcis afholdes i „Enighedslund" (1. Sal) ekstraordinær Generalforsamling med nedennævnte Dagsorden: 1) Forslag til Kongressen (Lovændringer). 2) Beretning om Afdelingens Agitation mod Forslaget om Statsanerkendelse af Arbejdsløshedskassen. 3) Eventuelt. Navnlig af Hensyn til Punkt 2 anmodes Medlemmerne indtrængende om at give Møde. *Bestyrelsen.*

Aarhus. Generalforsamling afholdes Torsdag den 24. Juni Kl. 8½. Dagsorden: Forslag til Kongressen.

Grenaa. Ekstraordinær Generalforsamling afholdes Fredag den 18. Juni Kl. 8¾ paa „Højskolehotellet" med følgende Dagsorden:

1) Valg af Formand, Næstformand og Sekretær, i Stedet for d'Herrer O. Elmer, A. Markussen og C. Søgaard, som rejser fra Byen. 2) Valg af Kasserer og Bestyrelsesmedlem, i Stedet for d'Herrer E. Høyrup og F. Mikkelsen. 3) Valg af Delegeret til Kongressen. 4) Forslag fra Bestyrelsen om Forandring af Lovene. 5) Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlet paa Generalforsamlingen, maa være Bestyrelsen i Hænde senest den 14. ds. *Bestyrelsen.*

Kjøbenhavn. Tirsdag den 27. April holdt Herr Redaktør Vilh. Hansen et ypperligt tilrettelagt Foredrag om Medhjælper-Organisationerne i de krigsførende Lande. Den interesserede Forsamling lønnede Foredraget med kraftigt Bifald.

Tirsdag den 4. Maj forelagde Herr Fuldmægtig Dalhoff, Statistisk Departement, i et overordentlig interessant Foredrag Resultaterne af den i Fjor optagne Statistik over Løn og Arbejdsforholdene indenfor Handels- og Kontormedhjælperstanden. — En saadan Statistik er ny indenfor dansk Social-Statistik, og omend den belyser Forholdene godt, maa den gentages om nogle Aar, — udtalte Foredragsholderen. De indvundne Erfaringer vil kunne belyses bedre og vise Udviklingen indenfor den stadig stigende Stab af Lønarbejdere. Foredraget fulgtes med ualmindelig Interesse, og man kvitterede med stærke Haandklap.

Tirsdag den 11. Maj skulde Herr Folketingsmand A. T. C. Abrahamsen som en af de Højremænd, der havde lagt et ihærdigt Arbejde ind for Grundlovssagens Løsning, have talt om dette Emne. Desværre blev Folketingsmanden forhindret; men i Stedet gav Herr Borgerrepræsentant, Postkontrollør Magius, velvilligst Tilsagn om at tale. Herr M. gennemgik Grundlovens Historie fra 1849 til nu, set fra et konservativt Standpunkt. Foredraget hilstes med megen Bifald og efterfulgtes af Diskussion. *C. H.*

Kolding. Onsdag den 5. Maj blev der som Afslutning paa Vintersæsonen afholdt en selskabelig Sammenkomst paa „Højskolehjemmet". — Aftenen begyndte med fælles Kaffebord, hvor der herskede en livlig Stemning. Derefter oplæste Herr Lærer Thomsen og Herr I. K. L. Rasmussen foredrog flere af sine Glansnumre. En i Dagens Anledning forfattet Sang gjorde megen Lykke. Der sluttedes med en lille Svingom.

Onsdag den 26 Maj afholdtes Medlemsmøde paa „Højskolehjemmet". — Der forelaa forskellige Meddelelser fra Hovedkontoret. Angaaende 7-Lukningsspørgsmaalet i de tre Sommermaaneder førtes der en længere Diskussion.

Det vedtoges at udsende Cirkulære angaaende Dyrtidstillæg til de større Forretninger.

Der forelaa ligeledes Liste til Paategning til Sommerstævnet paa Snoghøj den 20. Juni. Næstformanden rettede en kraftig Opfordring til Medlemmerne om at møde saa talrigt som muligt til Stævnet. *C. F.*

Rødby. Den halvaarige Generalforsamling afholdtes paa Hotel „Rødby" den 20. April og var godt besøgt. Til Dirigent valgtes Herr E. Oppermann.

Kassereren oplæste Regnskabet, som enstemmig godkendtes. — Til Næstformand valgtes Herr E. Oppermann. v/ P. Willer i Stedet for Herr C. Hansen, som fratraadte paa Grund af Bortrejse. — Til Supleanter valgtes d'Herrer A. Hansen og A. Olsen.

Til Bestyrelsen valgtes Herr E. Oppermann, genvalgte blev Herr S. Povlsen, Frk. A. Sørensen og Christiansen.

Det vedtoges, at arrangere en Cykleudflugt i Sommer; Stedet og Dagen overlodes det Bestyrelsen at fastsætte.

Generalforsamlingen sluttede med et fælles Kaffebord.

De ærede Medlemmer bedes bemærke at de almindelige Mødeaftener er sat til 1ste Onsdag i Maaneden i Stedet for Tirsdag. *Sekretær.*

Thisted. Ved Medlemsmødet Fredag den 9. April meddelte Formanden, at Herr Murer Hviid, som havde lovet at tale denne Aften, desværre paa Grund af Sygdom havde set sig nødsaget til at sende Afbud. — Vor Formand oplæste saa i Stedet et Par Smaafortællinger, for hvilket de Mødte kvitterede med Haandklap. —

Fredag den 16. April holdt Herr Murer Aksel Hviid det lovede Foredrag. Herr H. kaldte sit Emne: „Bristede Idealer" og skitserede i store Træk Arbejderforholdene og Arbejdersammenslutningerne i Udlandet før og under Krigen, og udtalte sin Beklagelse over, at mange Aars møjsommeligt Arbejde var sønderlemmet af Krigen, og at denne desværre havde givet en hel Del „Løfteindfriere" Lejlighed til at annullere mangt og meget. — Men Foredragsholderen undlod dog ikke at bemærke, at han personlig knyttede store Forhaabninger til Fremtiden, og hentede fra Historien flere Eksempler paa Fremskridt og Frihed i Lande, som havde afsluttet store Krige. Herr H. opfordrede til Diskussion, men da ingen meldte sig, hævede Formanden Mødet med en Tak til Foredragsholderen. —

Torsdag den 22. April havde vi formaaet Herr Bogholder Lyhneborg til at læse Selma Lagerløffs „Husmandstøsen" højt for vore Medlemmer. Herr. L. aabenbarede ved denne Lejlighed et ikke helt almindeligt Talent som Oplæser, og Medlemmerne forstod da ogsaa at paaskønne dette, thi ikke længe har vi hørt et saa bragende Bifald, som da Herr L. sluttede dette kønne og lærerige Skuespil. — Vi samledes derefter om et fælles Kaffebord, hvor man kammeratlig drøftede de sidste Dages Begivenheder.

Søndag den 25. April samledes ca. 30 Medlemmer paa Banegaarden i Thisted og tog med Toget Kl. 3,06 til Sjørring, hvor vi straks efter Ankomsten samledes om et festligt dækket Kaffebord, hvor Formanden i lyriske Vendinger overbragte et Medlem Foreningens Lykønskning. — Resten af Eftermiddagen tilbragtes med Leg og Skæmt i det ejendommelige Voldparti og Kl. 5½ tog vi Afsked for pr. „Apostlenes Heste" at drage hjemad.

Vi var alle enige om, at Turen i Helhed var vellykket, og at vi snart maatte af Sted igen. — *Johs. J.*

Vejle. Torsdag den 22. April afholdtes Medlemsmøde med Herr Manufakturhandler Jacobsen som Taler. Herr J., der altid velvilligst har stillet sig til Afdelingens Disposition, holdt et vel tilrettelagt Foredrag om „Toldvæsen". Taleren fremdrog de Former for Told, der havde været brugt i gamle Dage, omtalte udførligt „Sundtolden" og de Midler hvorved den blev tilvejebragt. Udtalte endvidere, at Told var et Værn for Landet; efter den første Toldlov af 1863, eller i Læ af denne, blomstrede vor Industri op herhjemme. — En Toldlov skulde passe for Landets Politik, og først og fremmest være saadan, at det rigtige Beløb kom i Statskassen.

Foredraget lønnedes med stærke Haandklap.

Ved Medlemsmødet den 6. Maj indledede Formanden Herr A. Juhl om „Strejke". J. var af den Mening, at skulde vi have visse af vore Reformkrav gennemført, da maatte det ske ved Strejke. Dog havde vi opnaaet forskellige Reformer ad fredelig Vej; og selvfølgelig vilde der aldrig blive erklæret Strejke, hvis der ikke var en fuldtud retfærdig Grund dertil. — For at kunde strejke maatte vi nødvendigvis være i Besiddelse af Penge, tillige skulde der være en samlet Opsigelsesfrist, og Flertallet af Medhjælperne maatte være organiseret. J. henviste til forskellige Arbejderorganisationers Resultater, der tydelig viste at „Enighed gør stærk." — Man skulde først søge Forhandlingens Vej; men hvis det ikke førte til Resultat maatte Organisationen evne at anvende andre Midler.

Efter Indledningen udspandt der sig en kort Diskussion.

M. Rasmussen.

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 9022 Poul Hansen, Adr. L. B. Bechgaard, er slettet paa Grund af Restance.

Lemvig, den 1. Juni 1915. *R. Holm.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 13. 1. Juli 1915. 15de Aargang.

VOR STAND I TAL.

DET statistiske Departement udsendte ved Maanedens Begyndelse den med megen Interesse imødesete sociale Statistik, omhandlende Handels- og Kontormedhjælpernes Lønningsforhold og øvrige Arbejdskaar, — et anseeligt Værk paa ca. 200 Sider og bl. a. indeholdende en Mængde orienterende tabellariske Oversigter. Som bekendt er dette Arbejde, der er det første i sin Art her i Landet, udført paa Centralorganisationens Initiativ og, hvad angaar det omfattende Materiales Indsamling, ved vore Afdelingers virksomme Bistand. Resultatet er — især i Betragtning af, at det her drejer sig om et Første-Forsøg — tilfredsstillende, og giver i Virkeligheden et dybt Indblik i vor Stands samfundsmæssige Stillling og — vore Reformkravs Berettigelse.

Saa langt fra at overvurdere Undersøgelsens Rækkevidde, meddeler Departementet, at Statistiken, hvis Tilblivelse særlig skyldes en af „Det statistiske Departement"s kyndige Medarbejdere, Herr Fuldmægtig Johs. Dalhoff, kan anslaas at omfatte ¼ af Handels- og Kontormedhjælperne. I Virkeligheden er Resultatet væsentlig gunstigere. Ved Folketællingen 1911 fandtes der her i Landet ca. 64,000 Funktionærer indenfor samtlige private Erhvervsgrupper, heri altsaa medregnet Ingeniører, Konstruktører, Tegnere, Fabriks- og Værkstedsfunktionærer, endvidere de talrige Handelsrejsende, Agenter, Forsikringsfunktionærer o. s. v. Alle disse Medhjælpergrupper udgør naturligvis Tusinder, og naar det ligeledes tages i Betragtning, at der indenfor den rummelige „Funktionær"-Betegnelse er adskillige andre Tusinder, der befinder sig i Handels- og Kontorfagenes Periferi: Betjeningen i visse haandværksmæssige Bedrifter, Lagerpersonale, der kun uegentlig kan henregnes til de faglærte Medhjælpere, tør man med nogenlunde Sikkerhed regne, at de egentlige Handels- og Kontormedhjælpere omfatter ca. 45,000 Personer, — endda et væsentlig større Antal end hvad vi hidtil har været tilbøjelig til at anslaa.

Da den sociale Statistik, der dels skyldes direkte Oplysninger ifølge udsendte Spørgeskemaer til Principaler og Medhjælpere, dels Materiale indhentet hos visse store kjøbenhavnske Handelsforetagender, dels endelig statistiske Data, stillet til Raadighed af Købmandsskolen i Kjøbenhavn, ialt omfatter 14.400 Medhjælpere, er Undersøgelsens Omfang altsaa ikke begrænset til Fjerdedelen, men omfatter derimod henved Tredjedelen af de egentlige Handels- og Kontormedhjælpere.

Værdien af den sociale Statistik — i Særdeleshed bedømt fra et organisatorisk Synspunkt — øges imidlertid yderligere derved, at det bearbejdede Materiale langt overvejende hidrører fra Medhjælperstandens store, brede Lag. Thi som det var at vente har den mere overordnede Medhjælpergruppe med det sociale Fejlsyn, man hyppigt møder blandt disse Standsfæller, almindeligvis holdt sig fornemt tilbage og derved unddraget Statistiken et tilstrækkeligt Materiale til Belysning af Vilkaarene for dette Medhjælperlag. Det statistiske Materiale er derfor indsamlet i et nogenlunde ensartet socialt Milieu, blandt de Medhjælperlag, der udgør Standens Kærne, hvis Arbejdsforhold er typiske for dens Arbejdsvilkaar og derfor det egentlige Omraade for vore Reformbestræbelser.

Som tidligere meddelt er den statistiske Undersøgelse ikke mødt med udelt Sympati blandt Principalerne, i Almindelighed vel endog med afgjort Uvilje, og dette naturligvis ikke mindst i saadanne Forretninger, hvor Arbejdsforholdene ikke netop er mønstergyldige. Departementet anfører dog ogsaa at „andre Principaler har vist megen Forstaaelse for Sagen".

Provinsen har iøvrigt afgivet et forholdsvis fyldigere Materiale end Stor-Kjøbenhavn. Ialt er 49 Købstæder, deriblandt de 12 største og desuden enkelte større Landsbyer, indbefattede i Undersøgelsen.

Det ligger udenfor denne Artikels Hensigt at fordybe sig i Undersøgelsens Enkeltheder. Her skal kun dvæles ved Hovedpunkterne i dette omfattende Arbejde.

Størst Interesse samler sig naturligvis om Lønningsforholdene. Forsaavidt Kost og Logi udgør en Del af Lønnen er den omsat til en Pengeværdi, der be-

regnes til 480 Kr. for Mænd og 360 Kr. for Kvinder. Derved er opnaaet en ensartet Værdiansættelse, som muliggør Sammenligning mellem de forskellige Medhjælpergrupper og Brancher.

Lønningsvilkaarene, der iøvrigt viser sig gunstigere i de større end de mindre Forretninger, anskueliggøres gennem interessante Tabeller, der giver et godt Skøn over Forholdene indenfor de forskellige Hovedbrancher og ligeledes muliggør en Beregning af Gennemsnitslønningerne for Medhjælperne i En gros-Handel, Urtekram, Manufaktur, Isenkram, Boghandel, Pengeinstituter og Industri, indbyrdes klassificerede i Lærlinge, mandlige og kvindelige Ekspedienter og Kontorister. — Det gennemsnitlige Total-Resultat er en Aarsindtægt af Kr. 11—1400,00 for mandlige, Kr. 7—800,00 for kvindelige Medhjælpere i Kjøbenhavn, medens de tilsvarende Middeltal for Provinsen andrager Kr. 10—1300,00 respektive Kr. 6—700,00. Statistiken giver endvidere Oplysninger om Gratiale, Tantième, Kost og Logi, og fremgaar det bl. a. heraf, at Kost- og Logisystemet i Provinsen endnu omfatter 25—30 pCt. af Lærlingene og de yngste mandlige Medhjælpere.

Ogsaa Arbejdstiden er grundigt belyst i Tekst og Tabeller. Forholdene er som bekendt stærkt afvigende indenfor de forskellige Handels- og Kontorfag. I Detailhandelen er den daglige Brutto-Arbejdstid oftest mindst 12 Timer; ugunstigst i Urtekram- og Viktualiebranchen, noget gunstigere i Manufaktur-, Isenkram- og Boghandel. I En gros-Handelen ligger Tyngdepunktet ved 11 Timer, i Industrien ved 10, medens Pengeinstituter og Forsikringsselskaber naar ned til et Brutto-Minimum af 8 Timer. — Provinsmedhjælperne har almindeligvis en længere Arbejdsdag end deres Kolleger i Hovedstaden. Selv indenfor Detailhandelen er der saa store Afvigelser, at 90 pCt. af Provinsmedhjælperne, men „kun" 65 pCt. af de kjøbenhavnske Medhjælpere, har en Arbejdstid paa 12 Timer og derover. — I denne Forbindelse er Over- og Helligdagsarbejdets Udstrækning af megen Interesse. Naturligvis godtgør Undersøgelserne paa dette Omraade, at netop Brancherne med den lange Arbejdstid stiller de største Krav med Hensyn til disse ubetalte Ekstraydelser. Saaledes har i den egentlige Købmandshandel af 100 Medhjælpere med en Arbejdstid paa 10—11 Timer 15 pCt., med 12 Timer 20 pCt. og med 13 Timer og derover 30 pCt. Helligdagsarbejde. Og endnu mere udpræget viser dette urimelige Forhold sig i Manufakturbranchen, hvor de tilsvarende Satser andrager ca. 20, 35 og — 55 pCt.

Af disse enkelte stærkt sammentrængte Data fremgaar det med al Tydelighed, at daarlige Lønninger og overlang Arbejdstid er karakteristisk for Handels- og Kontormedhjælperstanden. Og endvidere, at den sociale Grundregel, at lang Arbejdstid giver ringe Løn, ogsaa har Gyldighed for os. I hvilket Omfang dette er Tilfældet paapeges i den Undersøgelse af Forholdet mellem Arbejdstid og Timeløn, der danner Statistikens mest interessante Afsnit. Saa stærkt er

Beretning

ved Centralorganisationens 6. ordinære Kongres.

I dette og følgende Numre gengiver vi den Beretning om Centralorganisationens Virksomhed i den nu forløbne Kongresperiode, som vil blive forelagt den 6te ordinære Kongres i Aarhus den 15.—17. August.

Beretningen, der i sin endelige Form eventuelt vil undergaa mindre Ændringer af Hensyn til den endelige Afslutning af C. O.' Bøger og Regnskaber, er i H. t. Hovedbestyrelsens Beslutning udarbejdet af de Herrer Jens Johansen og Vilh. Hansen.

I den svundne Kongresperiode har Sol og Skygge skiftet over Centralorganisationen. Den har haft Medbør, idet ingen tidligere Periode har haft, hverken en tilsvarende Arbejdsmængde eller en saa almindelig Fremgang at opvise. Og Modgang er vi ejheller undgaaet. Imidlertid har det ikke sat dybe Spor at overvinde de interne Vanskeligheder, der mødte os — som de møder enhver ny og gammel Organisation — og Centralorganisationen har ret haft Lejlighed til at dokumentere sin Stabilitet og Soliditet, da det voldsomme og uhyggelige Uvejr, der endnu raser i sin fulde Styrke, brød løs ude i Europa, og stadig føleligt paavirker Erhvervslivet i vort lille Land, ikke mindst indenfor den Del af Samfundet — Handel og Omsætning — hvortil vi Medhjælpere er knyttet.

Men til Trods for stor Arbejdsløshed, vidtrækkende Militærindkaldelser, der særlig rammer en Stand som vor med forholdsvis mange Unge, Dyrtid, og hvad dermed følger, har Krisen ikke formaaet at ryste Centralorganisationen. Tvertimod! Vor Organisation har ikke blot varetaget sine vante Opgaver, men ydermere evnet at paatage sig nye og større Forpligtelser, saaledes at den paa virksom Maade har hjulpet mangt et Medlem gennem vanskelige Forhold i disse strenge Tider, og derved virket i høj Grad samfundsgavnligt.

HOVEDBESTYRELSEN OG REPRÆSENTANTSKABET.

I Beretningsperioden er der sket ualmindelig mange Forandringer i Hovedbestyrelsens Sammensætning. I August 1913 nedlagde Herr Carl Jensen, Aarhus sit Mandat, og 1. Suppleant Frk. Johanne Berg, Aalborg indtraadte. Maaneden efter etablerede Herr Aage Alsøe, Kjøbenhavn sig, hvorfor 2. Suppleant Herr Willy Carlsen, Kjøbenhavn indkaldtes, men bad sig fritaget for Mandatet, som da overdroges til 3. Suppleant Herr F. V. Jenssen, Aarhus. I April 1914 udnævntes Frk. Johanne Berg til Politibetjent i Aarhus, og udtraadte af Organisationen, og i hendes Sted, indtraadte Herr Poul Jensen, Vejle i Hovedbestyrelsen. Endelig har Herr F. V. Jenssen pr. 1. Maj 1915 overtaget egen Forretning i Kallundborg, og nedlagde derfor sit Mandat, hvorefter den næste Suppleant, Herr C. Hansen-Møller, Svendborg indkaldtes.

Ogsaa Repræsentantskabet er undergaaet nogle Forandringer. Saaledes er Herr Karl Sørensen, Middelfart, indtraadt for Herr H. Schouboe-Olsen, Svendborg, der har udmeldt sig af Organisationen. Herr Johs. Elding, Helsingør, har indtaget Pladsen efter Herr Houmann-Andersen, Slagelse, som er etableret, Herr Lauritz Christensen, Vejle, indtraadte ved Frk. Johanne Bergs Overtagelse af et Hovedbestyrelsesmandat og endelig har Herr A. Elvig, Frederikshavn overtaget Mandatet efter Herr Anton Nielsen, Viborg, der er etableret.

ADMINISTRATIONEN.

Vore administrative Forhold har i Treaaret udviklet sig roligt og naturligt, alt efter Evner og Behov. Store og omvæltende Begivenheder har vi været forskaanede for til Held for det almindelige Arbejde, der paahviler Hovedkontoret.

Umiddelbart efter Kongressen i 1912 henflyttedes Hovedkontoret til nye, bedre egnede Lokaler, Nørrevoldgade 54, og man mente da at have taget Fremtiden iagt med Hensyn til Pladsforhold.

dette Faktum fæstnet, at det lader Gagerne svinge indenfor samme Branche alt eftersom Arbejdstiden varierer, medens der kan paavises Ensartethed i Lønninger for forskellige Brancher med samme Arbejdstid.

Timeløns-Skalaen falder trinvis, samtidig med at Arbejdsdagen forlænges. Medhjælperen i En gros- eller den almindelige Købmandshandel, der arbejder 8—8½ Time daglig, har en gennemsnitlig Timebetaling af 84 Øre, medens hans uheldigere stillede Branchefælle med 13 Timers Arbejde lønnes med 28 Øre. Og endnu slettere stiller Forholdet sig for Kolonialmedhjælperen med de 13 Timers Arbejdstid, der giver ham en Timebetaling af 18 Øre (!) sammenlignet med hans Kollega, der har en 2 Timer kortere Arbejdsdsg og derved holder en Timeløn af 37 Øre. — Kvindelige Manufakturmedhjælpere med 10 Timers daglig Arbejdstid opnaar gennemsnitlig 26 Øre pr. Time, ved 13 Timer derimod kun 15 Øre. Forholdet er nogenlunde det samme for Kontor- som Butiksmedhjælpere og kan sammenfattes deri, at Timebetalingen ved 8—8½ Timers Arbejdstid er 70—80 Øre, ved 10—10½ Time ca. 50 Øre og ved 13 Timer eller derover ca. 25 Øre. Medens dette gælder for Mænd er de tilsvarende Timesatser for kvindelige Medhjælpere: ca. 45, ca. 25 og ca. 15 Øre.

Ikke mindre end én Tredjedel af de mandlige og to Tredjedele af kvindelige Medhjælpere maa sælge deres Arbejdskraft for en gennemsnitlig Timeløn under 25 Øre. Og man vilde, inden Undersøgelsens upartiske Dokumentation, anse det for umuligt — og dog er det den nøgne Sandhed — at 15 pCt. af de mandlige, ja endog 20 pCt. af de kvindelige Handels- og Kontormedhjælpere arbejder for en Gage, der udtrykt i Timebetaling, svarer til 12½ Øre pr. Time!

Disse tørre, men meget sigende Ciffre, rejser den stærkeste Anklage mod de vilkaarlige og i mangfoldige Tilfælde skandaløse Lønningsforhold, der raader indenfor vor Stand. —

Den sociale Statistik giver desuden Oplysninger om adskillige andre Forhold af Betydning for en samlet Bedømmelse af det foreliggende Emne: Ferier, Forholdet mellem Medhjælpernes Alder og Anciennitet i Forretningerne, dettes Indvirkning paa Lønningerne, Uddannelsen Indflydelse paa den faglige Stilling, Medhjælpernes Indtræden i Handels- og Kontorfagene, Opsigelsesfristen, Forældrenes sociale Stilling, Forholdet mellem gifte og ugifte Medhjælpere, Forsikringsvæsenet og Medhjælperne samt adskillige andre statistiske Details. — Alle disse Enkeltheder vilde det her føre alt for vidt nærmere at fastholde, men vi vil i Fremtiden faa rig Anledning til hyppigt at komme tilbage til disse Sær-Spørgsmaal, ligesom dette statistiske Arbejde vil være os en Kilde, hvoraf vi hyppigt vil øse Viden i vort Arbejde for Afhjælpning af de faglige Brøst, som Statistiken netop saa ubarmhjertigt har afdækket.

Thi den sociale Statistik er blevet Projektøren, der kaster sit skarpe og blændende Straalebundt gennem

---

Udviklingen i Organisationen har imidlertid gjort disse Beregninger til Skamme, idet det vil blive nødvendigt atter at søge nye og større Lokaliteter for vor Administration.

I Erkendelse af det gavnlige i en stedse stærkere Centralisation af Organisationens Virksomhed, er der bestandig underlagt Hovedkontoret nye Opgaver. Dette har selvsagt nødvendiggjort Ansættelse af Arbejdskraft paa Kontoret, hvor der for Tiden virker to Assistenter, Frk. Frida Krøger og Frk. Gerda Frederiksen, der begge, hver paa sit Omraade, med virkelig Interesse for selve Organisationsspørgsmaalet, udfører et særdeles paaskønnelsesværdigt Arbejde, for at Hovedkontoret kan virke med den Præcision og Akkuratesse, der bør præge den Central, hvor Traadene løber sammen. —

Naar det erindres, at Centralorganisationen nu forlængst har tilbagelagt sin husflidsmæssige Periode, vil man forstaa, at ogsaa Kontorforholdene maa indrettes efter den nye Tids Krav. Det har derfor været nødvendigt at foretage adskillige Nyanskaffelser i den forløbne Kongresperiode. Saaledes er der købt forskellige Møbler, Dokumentskab, nye Kartotheker, Pengeskab o. a. m. for at opnaa Betingelser for tilfredsstillende, hensigtsmæssig og betryggende Arbejde med og Opbevaring af Organisationens Aktiver.

REPRÆSENTATIVE MØDER.

Centralorganisationens 5te ordinære Kongres afholdtes i Kjøbenhavn den 18. og 19. August 1912.

Repræsentantskabsmøde er afholdt i Kjøbenhavn den 21. Februar 1915.

Hovedbestyrelsesmøder, som alle har fundet Sted paa Hovedkontoret i Kjøbenhavn, afholdtes 28/7 og 19/8 1912, 12/1 og 17/8 1913. 8/2 og 9/8 1914 samt 20/2 1915.

Forretningsudvalget har holdt Møder: 27/7 og 17/11 1912, 7/6 og 30/11 1913, 8/8 og 25/10 1914 samt 23/2 og 30/5 1915. Disse Møder afholdtes ligeledes paa Hovedkontoret i Kjøbenhavn.

Desuden har Forretningsudvalget den 1/12 1913 deltaget i et Forhandlingsmøde paa Børsen med 3 Repræsenter for „Engageringskontoret for Handel og Industri", og Forretningsføreren har været nærværende ved en Generalforsamling i „Foreningen af de danske Andelsslagteriers Kontorpersonale", der afholdtes i Vejle i November 1913.

ADMINISTRATIVE ANLIGGENDER.

I al Almindelighed er de administrative Former ikke undergaaet væsentlige Forandringer. Her skal dog nævnes, at Ombytningen af udløbne Medlemsbøger foranledigede Hovedbestyrelsen til en Vedtagelse gaaende ud paa, at de gamle Bøger indsendtes til Hovedkontoret, og, efter at have tjent som Vejledning ved Udstedelsen af Erstatningsbøger, arkiveredes af C. O. — Denne Beslutning ændredes senere — paa Grund af forskellige Forhold — derhen, at de gamle Bøger tilbagesendtes Medlemmerne, efter at være annullerede af Hovedkontoret. Denne Form kan nu anses fastlagt, og man udtaler derfor Ønskeligheden af, at saavel Afdelinger som de enkelte Medlemmer udviser mere Nøjagtighed og Præcision m. H. t. denne Sag, hvor det drejer sig om Medlemmernes Bevismiddel overfor Organisationen.

Efter Hovedbestyrelsens Beslutning af 8/2 1914 er der indført Skemaer for Afdelingernes Kvartalsberetninger til Centralorganisationen. Omend der ogsaa under den ny Form er Brist i Afdelingernes Forstaaelse af, hvor betydningsfuldt det er, at den nøjeste Vekselvirkning vedligeholdes mellem Forbundet og Afdelingerne, maa det erkendes, at den dog har bevirket Bedring paa dette Omraade.

CIRCULÆRER, BERETNINGER etc.

De sædvanlige Beretninger indeholdende Meddelelser om Organisationens Stilling, om særlige Afgørelser og de betydeligste Begivenheder i den forløbne Maaned, er planmæssigt udsendt hver Maaned til Hovedbestyrelsens Medlemmer. Den ansvarlige Ledelse holdes paa denne Maade løbende underrettet om alle Organisationens Forhold, og er derved i Stand til at gribe ind, saafremt man anser den Kurs, der styres for at være fejlagtig.

Vedrørende de til enhver Tid aktuelle Spørgsmaal af organisatorisk, agitatorisk eller administrativ Art, er der til Afdelingerne udsendt 48 Cirkulærer, hvori der saa vidt gørligt er ydet Vej-

den Usikkerhedens Taage, som hidtil har tilsløret Enkelthederne i vor Stands sociale Stilling. Den taler Kendsgerningernes myndige Sprog, de exakte Tals uomstødelige Bevismateriale. Den vil levere os det teoretiske Grundlag for vort Fremtidsarbejde, de talende Tal, der maa slaa ned i de Lunknes Bevidsthed og stemme til Eftertanke, give de aktive og socialt interesserede Standsfæller nyt Arbejdsmod og nye Impulser, — forene alle Standens gode Kræfter i samdrægtig og vedholdende Kamp mod den sociale Uretfærdighed, der hermed har opnaaet officiel Attest.

Syvlukningen.

Agitation og Resultater.

SPREDTE Efterretninger begynder at indløbe fra den Agitation, vore Afdelinger atter i Sommer har iværksat for den tidlige Butikslukning.

Overalt i Kjøbenhavn møder Blikket store iøjnefaldende Plakater med vore Afdelingers fyndige Opfordring til Befolkningen om at foretage Indkøb før Kl. 7.

Iøvrigt vinder Syvlukningen stadig Terræn i Hovedstaden, hvilket ogsaa bekræftes af Principalpressen, der bl. a. meddeler at Tanken begynder at vinde Indpas blandt Cigarhandlerne, der hidtil har været den tidlige Luknings udprægede Modstandere.

I Forstaden Sundbyerne paa Amager har den lokale Handelsforening taget Initiativet og opnaaet Tilslutning hos 90 pCt. af de Handlende. Den tidlige Lukning er derved gennemført.

Vor Afdeling i Aalborg offentliggør i samtlige lokale Blade et manende Opraab om, at Butiksdagen bør slutte Kl. 7. Det hedder i Opraabet:

„De støtter derved en god Sag og forkorter en mange Gange 14 à 15 Timers Arbejdsdag med en Time, og hvad det vil betyde, kan enhver forstaa. Da der ogsaa for Tiden fra Principalerne er Bestræbelser fremme for Gennemførelse af frivillig Lukning Kl. 7 Aften af samtlige Butiker i de nævnte 3 Sommermaaneder, beder man herved Publikum støtte Gennemførelsen af denne ogsaa for de Handlende saare vigtige Sag, dels ved at gøre Indkøb før Kl. 7 Aften, dels ved fortrinsvis at handle i de Forretninger, som maatte bekendtgøre Lukning Kl. 7, samt endelig og navnlig ved ikke at foretage Indkøb af nogen Art efter Kl. 7 Aften".

Iøvrigt fremgaar det af Annoncer i Aalborg-Bladene, at „samtlige Kolonial-, Oste- og Kaffehandlere i Aalborg samt Vejgaard og Brugsforeningerne" og 24 Handlende i de samme Brancher i Nabokommunen Nørresundby ligeledes er indgaaet paa at lukke Forretningerne Kl. 7 de 4 første Dage i Juni—August incl.

Ogsaa de større Forretninger i Tapetbranchen og ca. 40 Mode- og Manufakturhandlere deltager i den tidlige Lukning, der ligeledes har funden Tilslutning hos Bog- og Papirhandlere, Smørforretninger, Sæbe- og Parfumeforretninger samt i en Række af de øvrige Forretningsgrene. Aalborg er — skriver Afdelingens Formand — praktisk talt en „lukket By" fra Kl. 7 Aften de fire første Ugedage i Ugen, indtil 1. September.

Middelfart-Afdelingen meddeler, at den har sendt Handels- og Detailhandlerforeningerne en Skrivelse „med Henstilling om at Butikkerne i Sommermaanederne lukkes Kl. 7. Vi har nu modtaget Svar paa Skrivelsen. Det fremgaar heraf, at Forretningsfolkene ikke vil lukke, men som hidtil holde aabent til Kl. 8."

Hertil bemærker „Middelfart Venstreblad":

„Handels- og Kontorfolkene har dog ikke derfor helt opgivet Kampen. „De ruster sig nu paa anden Maade, og vil snart aabne et helt „Plakatfelttog". Over hele Byen vil de sprede et Utal af Plakater i alle Regnbuens Farver og med et kraftigt Opraab til alle om at gøre deres Indkøb inden Kl. 7. Om det vil hjælpe, vil Tiden vise".

---

ledning og givet Instruktion m. H. t. Fremgangsmaaden i de forskellige Anliggender, ligesom disse Cirkulærer har tilsigtet at give Kravene og Arbejdet for disse yderligere Vægt ved en ensartet Fremgangsmaade i alle Afdelinger.

Til de direkte Medlemmer er der sendt 5 Circulærer, væsentlig af agitatorisk Indhold, med Henblik paa de paa Landet boende Medhjælpere, som endnu er udenfor Organisationen.

REGNSKABERNE.

Regnskaberne kræver næppe særlige Kommentarer. Tallene taler bedst for sig selv, og illustrerer vor stærke March frem mod den financielle Magtstilling, der vil faa afgørende Betydning for Virkeliggørelse af Organisationens store Mærkesager.

I regnskabsteknisk Henseende kan der næppe indvendes noget mod vor nuværende Regnskabsform. Indtægter og Udgifter fremtræder saa overskueligt og klart, at enhver vil kunne overse Stillingen og nøje følge Organisationens financielle Bevægelser.

AFDELINGERNE.

Hvert Aar der gaar lægger Centralorganisationen en Alen til sin Vækst. Dette saavel m. H. t. den egentlige Medlemstilgang som ogsaa paa adskillige andre Omraader, der ingenlunde er mindre vigtige for den rette Bedømmelse af Organisationens hele Virksomhed og Styrke.

Saaledes er den stigende Fasthed, der præger Afdelingerne, et meget interessant og glædeligt Moment, der har gjort sig stærkt gældende i denne Beretningsperiode, hvor Fremgangen har fordelt sig omtrent jævnt over praktisk talt alle Afdelingerne, og ligeledes er disse paa ganske enkelte Undtagelser nær saaledes konsoliderede, at man bør forudsætte, at de er sikrede for Fremtiden. Undtagelserne er Afdelingerne i enkelte meget smaa Byer, hvor Arbejdet, og dermed Foreningen, fuldstændig hviler paa en enkelt Mand, med hvem den staar og falder — men det glædelige er, at medens dette i mange Aar snart sagt var Reglen, er det nu kun Undtagelsen. Det Efterfølgende vil vise det!

Kongresperioden begyndte den 1. Juli 1912 med 50 Afdelinger under Centralorganisationen.

I Perioden 1/7 1912—30/6 1915 oprettedes følgende 25 Afdelinger: Viborg, Ringkøbing, Sakskøbing, Maribo, Nibe, Nysted, Rødby, Langeland, Grenaa, Korsør, Ebeltoft, Stege, Roskilde, 4 Branche-Afdelinger i Aarhus, Køge, Struer, Vordingborg, Boghandlermedhjælper-Afdelingen i Kjøbenhavn, Brønderslev, Ringsted, Holbæk og Isenkrammedhjælper-Afdelingen i Kjøbenhavn.

I samme Tidsrum opløstes Afdelingerne i Vordingborg, Nykøbing S., Skjern og Omegn, Stege, Køge, Nibe og Ebeltoft.

Opløsnings-Aarsagen var i de fleste Tilfælde den ovenfor nævnte: „Det bærende Medlem" forlod Afdelingen. Medlemstab af Betydning medførte disse Opløsninger ikke; thi de stabile Medlemmer gik selvsagt over i den direkte Afdeling.

AGITATIONEN.

Har vi i Beretningsperioden naaet et efter Forholdene respektabelt Resultat, er vi saavist ikke kommen sovende dertil. I Tale og Skrift er der udfoldet en betydelig Virksomhed, for at fremme Forstaaelsen for Sammenslutningstanken blandt Handels- og Kontormedhjælperne, og derved sikre Organisationens Fremgang.

At saavel Hovedbestyrelsen som Afdelingerne erkender, at Agitationen foreløbig er den vigtigste Opgave fre. gaar deraf, at der er udgivet 35.000 Eksemplarer af Agitationspjecen „Hvad vi vil", der næsten alle er spredt ud over Landet, og har gjort ypperlig Virkning.

Paa personligt Arbejde har det ejheller skortet fra nogen Side. Der er saaledes afholdt 214 offentlige, eller delvis offentlige, Møder, hvor der er holdt Foredrag af en af Centralorganisationens Talere. Som naturligt er, har Forretningsfører Jens Johansen oftest været Taler, idet han har talt ved 108 Møder. Iøvrigt har Talerne været: Vilh. Hansen (16), N. C. Nielsen (15 — men N. har desuden talt ved et Utal af Medlemsmøder), Martin Pedersen (12), A. Andreasen (8) Michael Nielsen (7), Peter Wraae (6), Johanne Andersen (5), C. Hansen-Møller (5), Harald Heie (4), Anne M. Carlsen, C. Hammer, Aage Alsøe, Th. Hansen, N. Kristensen, Aage S. Leth, F. V. Jenssen o. fl.

Allerede i Centralorganisationens første Aar paatænktes Af-

I Ringsted har Afdelingen ligeledes iværksat en Plakat-Propaganda. En af Købmændene giver sin Uvilje derimod til Kende ved demonstrativt at avertere, at hans Butik er aaben til Kl. 8.

Saavel i Kallundborg som Holbæk er der blandt Størstedelen af Forretningerne opnaaet Enighed om at gennemføre Syvlukningen de 4 første Ugedage i Juni—August.

Angaaende Agitationsarbejdet i Nykjøbing F. giver Afdelingens energiske Formand, Herr Otto Stridsland, følgende Oplysninger i Afdelingens sidste Maanedsberetning:

„Det forberedende Arbejde i denne Sag er nu tilendebragt. Efter Forslag af vort Agitationsudvalgs Formand, Hr. Anker Boesen, blev det vedtaget at erkyndige sig om, hvorledes det købende Publikum stillede sig overfor Tanken om Syvlukning i Sommermaanederne. Vi udfærdigede nogle Sympati-Lister og en Del af vore Medlemmer paatog sig Arbejdet med at samle Underskrifter blandt Byens og Omegnens Beboere. Disse Lister er nu indsamlede og, som vi tænkte os, har det vist sig, at det købende Publikum stiller sig absolut velvillig overfor Sagen. Vi har henvendt os til 1135 af Byens Borgere og af disse har 1120 underskrevet vore Lister, altsaa underskrevet sig som: Anbefalere af Tanken om frivillig Syvlukning i Sommermaanederne, Ugens 4 første Dage. Dette maa jo siges at være et godt Resultat, og da vi nu véd, vi har det købende Publikums afgjorte Sympati for Sagen, har vi det bedste Haab om, at Byens Principaler vil gaa med til at gennemføre denne lille Reform, som ikke vilde skade nogen, men tværtimod vil være til stor Gavn, idet den giver Byens mange Butiksarbejdere Lejlighed til, i Sommermaanedernes varmeste Tid, at komme en Del mere ud i den frie Natur end sædvanlig, hvilket vi, paa Grund af det lange indelukkede Arbejde, i høj Grad vil have Gavn af."

Fra Vejle meldes, at det i Aar endelig er lykkedes at gennemføre Sommer-Syvlukningen i næsten alle Forretninger. Kun enkelte Forretningsindehavere vægre sig fremdeles ved at give Reformen Tilslutning. Vor Afdeling i Vejle har derfor gennem Bladene rettet den Opfordring til Publikum, ikke at handle i de paagældende Butikker efter Kl. 7. — Lignende „outsider"-Tendenser spores i Esbjerg, Syvlukningens klassiske By, uden at dog dette har øvet Indflydelse paa den almindelige Opretholdelse af den tidlige Lukning. Den lokale Presse stiller sig paa Medhjælpernes Side og skriver bl. a.:

„Parolen maa altsaa være, at Forretningerne lukker Kl. 7, og de Handlende, der ikke vil følge Trop, bør ikke have Lejlighed til at sælge for saa meget som en Tiøre.

Det kan Publikum forhindre. Vi tror ogsaa, at det vil."

I Viborg er 7-Lukningen gennemført i Manufaktur-, Trikotage-, Ekviperings-, Mode- og Broderiforretningerne, gældende fra 15. Juni indtil 1. September, Fredag og Lørdag undtagne.

Det vil selvsagt være af Betydning for Syvluknings-Arbejdet, at vi i de første Numre af vor Tidende kan bringe Beretninger fra Agitationen i de forskellige Byer.

Derfor anmoder vi vore Korrespondenter og Medarbejdere om at tilstille os saadanne kortfattede Bidrag hurtigst muligt.

„Indmeldelsen".

De kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation" i Kjøbenhavn sætter fremdeles Sindene i Bevægelse og Indmeldelsen kommenteres stærkt i Provinspressen. Det første af efterfølgende Indlæg refererer til en af disse Artikler, hvis Indhold vi dog her udelader. —

DENNE Artikel har i Medhjælperkredse vakt en for Centralorganisationen ikke særlig heldig Opmærksomhed, og synes at være dikteret af en Provinsmedhjælper.

Kan hænde, at Artiklen ikke er helt korrekt og maaske noget søgt, men den er i Realiteten et Udtryk for denne Stemning, der blandt de organiserede Provinsmedhjælpere er imod det Skridt, de kjøbenhavnske Afdelinger har foretaget ved at indmelde sig

---

holdelse af en almindelig „Medhjælperdag". Det viste sig imidlertid umuligt at gennemføre Tanken, som derfor henlagdes indtil den atter fremstod i 1913. — Hovedbestyrelsen vedtog paa sit Efteraarsmøde d. A., at Centralorganisationen arrangerede et Landsstævne i 1914, og fastsatte dette til Afholdelse paa Himmelbjerget i Pinsedagene d. 30/5. — 1/6. — Hovedkontoret løste derefter Opgaven ved at paavirke Afdelingerne og arrangere Ratebetaling.

Under ret tilfredsstillende Tilslutning — ca. 500 — gennemførtes Stævnet. Saavel dets „Indhold" som den storslaaede og smukke ydre Ramme bidrog stærkt til det afgjort heldige Forløb.

Talerne var: Redaktør Georg Borchardt Berlin, Folketingsmændene, Redaktør Johs. Fog-Petersen og Dr. phil. Eduard Larsen samt Forfatteren Martin Andersen-Nexø.

Agitatorisk sét er Landsstævnet — den store Samling, som paakræver Offentlighedens Opmærksomhed — utvivlsomt langt at foretrække. Imidlertid kan man naturligvis ikke frakende de mindre lokale Stævner en vis Betydning derved, at de samler Medlemmerne, tildels om faglige Anliggender, i den for disse iøvrigt stille Sommertid.

I Beretningsperioden er afholdt 16 saadanne lokale Stævner, med større eller mindre, men i alt væsentlig tilfredsstillende Tilslutning.

Talere ved disse Stævner har været: Anger Ipsen, N. C. Nielsen, A. Andreasen, Jens Johansen, Aage Alsøe, Th. Hansen, Peter Wraae, Digmann-Therkildsen, Aage S. Leth, Johanne Andersen og Vilh. Hansen. Af Stævnerne er 9 holdt i Jylland, 2 paa Sjælland, 2 paa Lolland Falster, 2 paa Fyn og 1 paa Bornholm.

Det er nævnt, at Agitationspjecen „Hvad vi vil" er udsendt i 35 000 Ekspl., men i denne Forbindelse maa ogsaa anføres at „D. H. K. M. T." naturligvis stadig benyttes i Agitationens Tjeneste, et enket Nr. (4/1913), der var særlig indholdsrigt, udgik endog i 7000 Eksemplarer, saaledes at det overskydende Antal gratis stilledes til Afdelingernes Raadighed for Anvendelse i agitatorisk Øjemed.

Sangbogen er udkommen i et Oplag paa 3000, hvoraf dog en Del endnu er disponibel, skønt der stadig er Efterspørgsel efter det populære Hefte. —

Det syntes som om den personlige Agitation, der uden Sammenligning er den mest virkningsfulde, bliver stedse stærkere benyttet. Saaledes er det ingenlunde ualmindeligt, at Afdelingerne mobiliserer et Agitationskorps, der f. Eks. Søndag Formiddag henvender sig direkte til uorganiserede Standsfæller og søger disse indmeldt i Organisationen. De gode Resultater, et saadant Arbejde giver, bør animere alle Afdelinger til at tage fat paa denne Maade, ligesom Agitationen mellem uorganiserede Kolleger i de enkelte Forretninger mere end hidtil bør paaagtes.

Under andre Afsnit (Butiklukningsloven og Dyrtidstillæg) vil Agitationsarbejdet blive yderligere omtalt, her skal derfor kun nævnes, at de kjøbenhavnske Afdelinger ogsaa i denne Kongresperiode har oppebaaret et Tilskud til Agitationen mellem Hovedstadens mange Tusinde uorganiserede Standsfæller. Denne omfattende Agitation koster mange Penge og kræver meget Arbejde. Bortset fra, at det er C. Os. Pligt at bringe Ofre for Fremgangen paa Pladser, hvor det viser sig fornødent, maa det erkendes, at Midlerne her har været vel anvendte, idet de kjøbenhavnske Afdelinger i Løbet af Kongresperioden har tredoblet Medlemsantallet og stadig marchere støt og sikkert fremad.

Til de øvrige Afdelinger er Tilskudet ydet i Form af gratis Taler, saavel til Møder som Stævner, ligesom der i visse Tilfælde er stillet gratis Propagandamateriale til Disposition.

RETSHJÆLPEN.

Retshjælpen begynder at fæstne sig i Medlemmernes Bevidsthed som et meget betydningsfuldt Led af vor Virksomhed. Dette i Forbindelse med den forøgede Tillidsfuldhed, der kendetegner Medlemmernes Forhold til Organisationen i sin Helhed, har bevirket, at Retshjælpen indenfor Kongresperioden har beskæftiget sig med adskilligt flere Sager end tidligere. Hertil kommer dog ogsaa, at det sidste urolige Regnskabsaar bragte Usikkerhed med sig, der i adskillige Tilfælde medførte Afskedigelser, Gagereduktioner o. l., som ikke var lovmedholdelige og derfor for nogles Vedkommende førte til retslig Behandling, hvor Organisationen gennem Retshjælpen optraadte paa Medhjælpernes Vegne.

I Beretningsperioden har 45 Sager været antaget til Behand-

i „Arbejdernes Fællesorganisation". I Kjøbenhavn sidder Socialistforskrækkelsen endnu for fast hos de uorganiserede Medhjælpere til, at det tør kaldes god Taktik at gaa udenfor den Passivitet overfor andre Fagorganisationer eller de forskellige politiske Partier, som er en absolut Betingelse for vor Organisations Trivsel og Fremgang. Langt de fleste Provinsmedhjælpere, det være sig organiserede eller uorganiserede, staar paa det samme Standpunkt, at Centralorganisationen, baade i organisatorisk og politisk Retning, kun kan staa fuldstændig uafhængig.

Jeg véd, at de kjøbenhavnske Afdelinger stadig skyder sig ind under, at Afdelingerne har Selvstyre, men selv om Indmeldelsen ifølge Centralorganisationens Love er uangribelig, synes det mig forkasteligt og ukollegialt at bruge en Agitationstaktik, der først og fremmest og meget føleligt vil skade Organisationsarbejdet i Provinsafdelingerne. For de kjøbenhavnske Afdelinger vil Tiden sikkert ogsaa vise, at det Skridt, der er gjort for at faa en bestemt Klasse Medhjælpere (udgaaede af Arbejderhjem) ind, vil holde langt flere udenfor. At de kjøbenhavnske Afdelinger skulde have nogen særlig Fordel af Indmeldelsen er neppe sandsynligt, og for „Arbejdernes Fællesorganisation" spiller det vist liden eller ingen Rolle.

Det er ikke politiske Hensyn, der har dikteret mig dette Indlæg, thi jeg er selv Socialdemokrat, og Medlem af mit Partis Vælgerforening. Men jeg véd, at denne Indmeldelse vil give vor Organisations Modstandere Vaaben i Hænde, og jeg har allerede mange Gange hørt fra de uorganiserede Medhjælperes Side, at Centralorganisationen nu er en ren „Socialistforening". At overbevise om det forkerte i denne Opfattelse er meget vanskeligt, dels fordi de fleste savner tilstrækkeligt Kendskab til Centralorganisationens Sammensætning og Virkemaade, og dels fordi at alt hvad der er i Forbindelse med Arbejdernes Fagorganisationer efter største Parten af Medhjælpernes Mening er mere eller mindre maskeret Socialisme, og mange bliver yderligere styrket i denne Tro ved Læsning af Principal-Organisationernes Medlemsblade, som de fleste Chefer er smarte nok til at lade deres Medhjælpere læse.

I vort Agitations- og Organisationsarbejde bør vi bestemt holde paa de rene Linier og klare Punkter og vogte os for alle Tvetydigheder ved Fortolkning af Centralorganisationens Love.

Helsingør, Juni 1915. *Johs. Elvig.*

I den standende Strid om de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation" vil ogsaa jeg — idet jeg deler mine Holstebro-Kollegers Anskuelser — gerne anholde enkelte af mine kjøbenhavnske Kollegers Begrundelser til denne famøse Indmeldelse. Thi denne synes mig i Strid med de faktiske Forhold og indeholdende saa besynderlige Grunde, at disse ikke er egnede til at bibringe anderledes tænkende anden Opfattelse end den, at d'Herrer vist ikke har tænkt saa meget og saa dybt over dette Spørgsmaal, som de giver det Udseende af.

Næst Herr Willy Carlsens mærkelige Indlæg er Herr Martin Pedersens Forsvar af en saadan Beskaffenhed, at det slaar sig selv til Jorden.

Herr P.s Forstaaelse af Partipolitik er en anden end den almindelige gængse, man kan nemlig ikke favorisere et enkelt Parti paa den Maade, Fællesorganisationen gør ifølge sine Vedtægter, ud fra den Forudsætning, at de øvrige Partier er ganske døve for god og sund Socialpolitik og dermed ogsaa Fagpolitikens rimelige Krav til Lovgivningsmagten.

Naar det derfor er rigtigt, at Fællesorganisationen kun giver et enkelt Parti Lejlighed til — gennem Repræsentation — at høre Kravene „begrundede" og „uddybede", er det ogsaa rigtigt at stemple denne Fremgangsmaade som partisk — i dette Tilfælde altsaa Partipolitik!

Hvor tør Herr P. fremkomme med en saa meningsløs Fremstilling af de danske Arbejderes Forstaaelse af Organisationsspørgsmaalet, at disse ved at gennemlæse vort Program ikke kan fatte Betydningen og anerkende dets faglige og socialpolitiske Karakter; dette er i Sandhed at sætte et Stempel paa den danske Arbejders Intelligens og fagforeningsmæssige Forstaaelse, som denne daarligt kan være tjent med.

D'Herrer Kjøbenhavneres „Vi alene vide"-System har her sat en Blomst — en Ukrudtsplante, der vil vanskeliggøre Arbejdet paa den provinsielle Arbejdsager, noget man allerede har mærket i Agitationen. Selv om Ordet „Konservativ" bliver slynget os i Ansigtet fra d'Herrer Kjøbenhavnere, fordi vi tillader os at have en anden Mening om denne Sag, vil jeg dog tage dette med stor Sindsro; thi vi har aldrig „spændt Ben" for gode og sunde Fremskridt indenfor vor Organisation.

Det er ikke vor Mening at puste Spørgsmaalet op til mere end det er, nemlig et forhastet og organisationsmæssigt uheldigt Skridt, de kjøbenhavnske Afdelinger her har taget, idet vor Organisation — gennem et af sine mest betydningsfulde Led — har mistet det Særpræg, der fra Organisationens første Dage har vundet Hævd: Uafhængighed.

En Organisation som vor, der er sammensat af saa mange uensartede Elementer, er i Fare for at miste noget af den Magtstilling

---

ling. Af disse er 26 vundne, 6 tabt, 1 er hævet og 12 henstaar endnu uafgjort for Domstolene. Af de 26 vundne Sager blev der dog i 9 Tilfælde truffet en Ordning mellem Organisationen og de paagældende Principaler, saaledes at det ikke kom til Proces. De vundne Sager androg ialt Kr. 5243,85 — et ganske anseeligt Beløb, som Organisationen saaledes har sikret de paagældende Medlemmer, der ellers næppe i de fleste Tilfælde vilde have formaaet at faa deres Ret respekteret.

I langt det største Antal Tilfælde har Uoverensstemmelser om Opsigelsesfristen, eller en rigoristisk Bortvisning uden nogensomhelst Frist — som oftest refererende sig til Forhold vedrørende Kost- og Logisystemet — været Aarsag til Tvistemaalet. Dette maner os til at søge faste Opsigelsesforhold tilvejebragt og stadig at opretholde Kravet om Afskaffelse af det antikverede Kost- og Logisystem.

Aarsagen til at vi tabte de 6 Sager maa væsentlig søges deri, at Medhjælperne ikke har evnet at føre Bevis for deres Paastandes Rigtighed. Domstolene er stærkt tilbøjelige til at lægge den fulde Bevisbyrde paa Medhjælperne. Dette Forhold bør derfor anspore vore Standsfæller til at forlange mundtligt indgaaede Engagementer skriftligt bekræftede; thi flotte og gyldne Principal-Løfter, der kun er givet mundtligt, har kun ringe Værdi den Dag, Uoverensstemmelsen indtræffer — og det kan ske i alle Forhold, selv om de paa Forhaand synes aldrig saa tilforladelige.

Endvidere har Centralorganisationen rejst Principspørgsmaalet: Indkaldte Medhjælperes Gagekrav, og ved Sø- og Handelsretten — der som bekendt tildels er en Fagret — opnaaet Spørgsmaalet afgjort derhen, at Medhjælpere, indkaldt til Sikringsstyrken, har Krav paa Gage til de med lovligt Varsel opsiges. I denne Forbindelse skal anføres, at Retshjælpens Virksomhed med al Tydelighed godtgør, at vort Krav om en bedre Retsstilling for vor Stand og Indførelse af virkelige Fagretter er saare berettiget og paakrævet. Gentagende aabenbarer de juridiske Dommere nemlig svigtende Evne — maaske ogsaa Vilje — til at forstaa de faglige Momenter og Særegenheder, som i mange Sager netop er Pointet og derfor af afgørende Betydning for en retfærdig Bedømmelse af de omhandlede Forhold.

Endelig kan nævnes, at vi har ført 2 Injurieprocesser for Medlemmer, der af deres Principaler var æresfornærmede. I den ene Sag idømtes Principalen en Mulkt paa Kr. 300 + Kr. 80 i Sagsomkostninger, i det andet Tilfælde maatte Principalen bøde Kr. 20 for sin grove Mund. Fornærmelserne blev selvfølgelig i begge Tilfælde mortificerede. — Desuden har vi ført Sag for vor daværende Afdelingskasserer i Frederiksværk, mod hvem en Principal havde anlagt Sag, fordi Kassereren i en Notits under „Den sorte Tavle" i „D. H. K. M. T." havde anført, at den paagældende Principal, Manufakturhandler Vald. Olsen, forbød sine Medhjælpere at være Medlem af Organisationen. Ved Dommen blev vor Kollega pure frifundet.

Dette Afsnit kan ikke sluttes uden at paapege, at der i et meget stort Antal Tilfælde er søgt Raad og Vejledning hos Hovedkontoret af Medlemmer, som ikke var klar over, hvorledes de havde at forholde sig i dette eller hint Spørgsmaal, hvor der var opstaaet Uoverensstemmelse med Principalen.

Tallet af saadanne Sager, der ikke førte til direkte Sagsanlæg, overstiger betydeligt de Tilfælde, hvor Konflikten viste sig uundgaaelig.

PLADSANVISNINGEN.

Hvad der i Beretningen for Perioden 1910/12 udtaltes om Pladsanvisnings-Sagen gælder til en vis Grad fremdeles. Thi medens det gælder, at Afdelingerne kun ofrer denne Opgave, som man til Trods derfor almingeligvis tillægger megen Betydning, ringe Interesse og lidet Arbejde, har Organisationens fastere Administrationsformer ogsaa paa dette Omraade været af Betydning og medført, at Pladsanvisningen navnlig har virket i Hovedstaden. Dette peger i Retning af, at Arbejdsanvisningen kun kan bringes ind i tilfredsstillende Former derved, at de tvende Parter kan opnaa Forbindelse ved lokale Kontorers Bistand. Altsaa maa man enten søge Opgaven løst ved at drage Nytte af Loven af 29. April 1913, eller Sagen maa overlades Afdelingerne og løses ad den Vej.

Med Kendskab til, at mange Afdelingers Administration alt har Opgaver nok, vil den førstnævnte Mulighed være langt at foretrække. Dette fremhæves ogsaa af det ved Kongressen i 1912 om

der, gennem det energiske Arbejde, er skabt i den Række Aar der ligger bag os, og man maa i fuldt Alvor spørge: Hvor glider vi hen?

Til Herr M. P.s overlegne Slutningssalut skal jeg kun bemærke, at Kongressen aabner Mulighed for en Ændring af dette Forhold, idet dette saa overordentligt vigtige Taktik-Spørgsmaal sikkert vil blive Genstand for en indgaaende Debat.

Randers, den 17. Juni 1915. *Lauritz Christensen.*

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Fredericia. Onsdag den 14. April afholdtes ordinært Medlemsmøde, der artede sig som almindeligt Diskussionsmøde om lokale Emner.

Den 21. April indledede Herr Michael Nielsen, Vejle. Herr N. talte om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, og ved en udmærket klar Fremstilling af de Goder, den eventuelle Forandring vilde bringe, lykkedes det Herr N. at samle alle de Tilstedeværendes Interesse og Forstaaelse af Forslaget.

Efter Foredraget rettede Formanden flere Spørgsmaal til Herr N., der gav udførlige Svar, som vandt almindelig Tilslutning.

Den 5. Maj afholdtes Møde uden bestemt Emne, medens vi 19. Maj afholdt almindeligt Diskussionsmøde. *N.*

Grenaa. Ekstraordinær Generalforsamling afholdtes paa „Højskolehotellet" Fredag den 18. Juni og overværedes af ca. 15 Medlemmer. Efter at Formanden havde budt Velkommen, gik man over til Behandling af de forskellige Punkter paa Dagsordenen. Da flere af Bestyrelsesmedlemmerne, deriblandt Formanden og Næstformanden, i nær Fremtid afrejser fra Byen, havde Bestyrelsen fundet det formaalstjenligt at vælge hel ny Styrelse. — Til Formand valgtes enstemmig Herr Bogholder A. Mikkelsen, Dampvæveriet, som ogsaa tidligere har været Afdelingens Formand. — Til den øvrige Bestyrelse valgtes Frk. J. Sørensen samt d'Herrer Kommisser E. Høyrup, A. Jensen og V. Lassen. Som Suppleanter til Bestyrelsen valgtes Frk. L. Rasmussen og Herr P. Kirk. — Til Revisor valgtes Frk. Marie Andersen.

Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde blev de forskellige Poster fordelt saaledes: Kasserer Frk. J. Sørensen, Næstformand Herr E. Høyrup, Sekretær Herr A. Jensen og Frk. L. Rasmussen, som indtraadte i Bestyrelsen grundet paa at Herr Lassen vægrede sig ved at modtage Valget.

Valg af Delegeret til Kongressen i Aarhus samt Omforandring af Afdelingens Love overlodes det den nye Bestyrelse at tage Bestemmelse om. Under „Eventuelt" takkede den afgaaende Formand saavel Medlemmerne som Bestyrelsen for det gode Samarbejde, der havde bestaaet i den Tid, han havde staaet som Afdelingens Formand, og udtalte ved denne Lejlighed sin Glæde over, at Grenaa-Afdelingen igen havde faaat sin gamle Fører, da han derved vidste, at Afdelingens fremtidige Styrelse var lagt i gode Hænder. — Efter endnu en Del „Leveraab" bl. a. for Herr Marcussen, samt den nye Formand og Bestyrelse, sluttede Generalforsamlingen med det traditionelle Kaffebord. — Mødeaftenerne bliver for Sommerens Vedkommende Onsdag hver 14 Dag, men udgaar Kort med paatrykt „Dagsorden" altid før et Mødes Afholdelse.

A. Mikkelsen.

Kolleger! Som Medlemmerne erindrer paatænkte Afdelingen i Fjor at arrangere en Sommerudflugt til Rugaard Skov, som imidlertid ikke blev til noget, paa Grund af de urolige Forhold, der udbrød netop paa det Tidspunkt. — Derfor har vi i Aar paatænkt at fuldføre denne Tur og er Dagen fastlagt til Søndag den 11. Juli, og det er Bestyrelsens Ønske at alle Medlemmerne vil tegne sig til denne Tur, saaledes at Festen helt igennem kan blive vellykket.

Program for Turen til Rugaard Skov Søndag d. 11. Juli 1915. Kl. 9 præcis afgaar Vognene fra Torvet. Ca. $10^1/_2$ Kørsel til „Jægergaarden" i Rugaard Skov, hvor den medbragte Mad indtages. Ca. Kl. 1. Tale af Formanden og Herr Bankassistent Gustav Pedersen, Aarhus. Pr. 5 køres der atter til „Hoed Kro", hvor Fællesspisningen Kl. $6^1/_2$ finder Sted. Ca. 8 tager Ballet sin Begyndelse i Krohaven og slutter Kl. 11. Kl. $11^1/_2$ køres der atter mod den lille By, hvor Ankomsten finder Sted ca. 1. Bestyrelsen forbeholder sig dog Ret til eventuelle Forandringer i Programmet.

A. Mikkelsen, p. T. Formand.

Kjøbenhavn. Ved Medlemsmødet Tirsdag den 18. Maj indledede Hr Harald Heie om „Disciplin".

Herr H. paaviste Nødvendigheden og Betydningen af, at der i

Pladsanvisningssagen nedsatte Udvalg, der har afgivet sin Betænkning.

Paa Baggrund af de tilsvarende Tal i sidste Beretning tør det betegnes ganske respektabelt, at der i Beretningsperioden er opgivet 507 ledige Pladser. Det er bemærkelsesværdigt, at heraf var de 194 i Kjøbenhavn.

Af disse 507 opgivne Pladser besatte vi 254, hvilket i Betragtning af de Vanskeligheder, der er forbundet med Arbejdsformidling i Handels- og Kontorfagene maa anses som ret tilfredsstillende.

For at opnaa et rigtigt Indtryk af Forholdene paa dette Omraade maa erindres, at adskillige — navnlig de større — Afdelinger, selv har besat en Del Pladser i de respektive Byer. Imidlertid er det trods gentagne Anmodninger, ikke lykkedes Hovedkontoret at erholde fyldige Oplysninger desangaaende, og man savner derfor paalideligt Materiale til en detailleret Omtale, endsige exakte Tal — til Belysning af dette Forhold.

Endnu skal omtales de Bestræbelser fra Principalside, der har været fremme i Engageringssagen, og som ved sit utiltalende Tilsnit og sin overfor Medhjælperne — navnlig Medhjælperorganisationen — udfordrende Form nødvendiggjorde ikke alene, at Centralorganisationen tog Afstand derfra, men tillige at vi paa forskellig Maade direkte modarbejdede de paagældende Tendenser og deres Resultat: „Engageringskontoret for Handel og Industri". Denne Kampagne er imidlertid saa udførligt omtalt i „D. H. K. M. T.", at vi her begrænser os til en sammentrængt Omtale.

„Engageringskontoret" kom til Verden uden at dets Stiftere fandt sig foranlediget til at tage Medhjælpernes Organisation med til de forudgaaende Overvejelser.

Dette var næppe tilfældigt. Thi saafremt vi havde været med ved Forarbejdet, vilde de hypermoderne Arbejdsgiversynspunkter, der gav sig saa pragtfulde Udtryk i Engageringskontorets Anlæg og Arbejdsmetode, f. Eks. „Sorteliste-Systemet, de urimelige nærgaaende Spørgeskemaer for Medhjælperne o. l., selvfølgelig ikke have præget denne Institution.

Efter at vi gennem Pressen og paa Møder overfor Offentligheden har paavist, at udpræget Principal-Egoisme var Ledemotivet i dette „Grosserer-Kontor", og efter at vi havde underkastet det saa stærkt opreklamerende Foretagende — som dets Ledere endog betegnede som et for Medhjælperne „filantropisk" Foretagende — en indgaaende og sønderlemmende Kritik, først da fandt dets ledende Mænd vor Centralorganisation.

Vi indvilgede senere i en Forhandling, og et Møde — hvori Forretningsudvalget fra vor Side deltog — afholdtes derefter paa Børsen i Kjøbenhavn den 1. December 1913, men hidførte, som man kunde vente, intet Resultat, idet vore minimale Krav for Samarbejde var Grosserne uantagelige, og man var aldeles utilbøjelig til give Medhjælperne en blot nogenlunde tilfredsstillende Indflydelse paa Engageringskontorets Ledelse og Driftsmaade.

Det maa anses for usandsynligt, at der i en overskuelig Fremtid kan skabes Grundlag for Fællesarbejde paa dette Omraade og ad den Vej, man fra Principalernes Side her er slaaet ind paa. Dette saa meget mere som Engageringskontoret ved sin saare uheldige Start, og ved de store Veksler, det har udstedt, men aldrig vil kunne indfri, idet de paagældende Opgaver: Lønspørgsmaalet, Arbejdstiden, Pensionssagen (!) og andre store Spørgsmaal, selvfølgelig ikke kan løses af en saa formløs Sammenslutning som et Engageringskontor, der tilmed er startet ganske forretningsmæssigt.

Mangt og meget tyder paa, at Grosserernes Engageringskontor er oprettet væsentligt med den Hensigt at knægte den eneste virkelige Fagorganisation for Handels- og Kontormedhjælpere — Centralorganisationen. Men ogsaa i dette Tilfælde har man gjort Regning uden vor Organisations Styrke og Stabilitet, og før eller senere vil d'Herrer erkende, at de allerede i Starten har forløftet sig paa denne Opgave.

OPLYSNINGSBUREAUET.

Indtil Trivialitet er det overfor Afdelingerne gentaget, at denne meget betydningsfulde Opgave fortjener langt større Opmærksomhed og Arbejde end der hidtil er blevet den til Del.

Ikke desto mindre er det kun ganske faa Afdelinger, der rationelt har beskæftiget sig med denne Sag. Fra Aalborg, Aarhus, Hillerød, Hjørring, Hobro, Kolding, Præstø, Samsø, Thisted og Vejle raader vi over et fyldigt Materiale, medens det fra alle

alle Forhold her i Livet fandtes et vist Maal af Disciplin. Saafremt man ønskede at udrette fælles Arbejde for at naa et Maal, var det nødvendigt, at man underkastede sig en vis Disciplin; man maatte kunne underordne sig en Sag til det fælles Bedste. Det var nødvendigt, at man forstod, at fælles Maal kræver fælles Anslag. Uden Disciplin vilde det overhovedet være umuligt at vinde fremad.

Hvad er en Hær uden Disciplin? og i samme Maade: Hvad er en Organisation uden at dens Medlemmer underkaster sig en vis Disciplin? Taleren uddybede nærmere dette Emne i Forbindelse med Begrebet „Frihed". „Frihed er ikke Retten til at gøre, hvad man har Lyst til, uanset om man derved skader andre, men Friheden maa altid begrænses af Hensynet til andre Menneskers samme Ret til Frihed." Ogsaa det disciplinære Forhold mellem Medhjælperen og Principalen berørte Taleren, idet han udtalte, at Medhjælperen naturligvis til en vis Grad maatte underordne sig Disciplin overfor Principalen, naar den da ikke er urimelig og unaturlig.

Herr H. sluttede med at sige, at desværre mangler store Dele af vor Stand disciplinær Opfattelse, og ligeledes en Del af vor Organisations Medlemmer, men han haabede, at Organisationen maatte opdrage dens Medlemmer til at forstaa, at vi alle arbejder paa vor Stands Fremgang og at vi derfor maa sætte vore egne Interesser til Side til Fordel for Almenvellet for, at vort Maal skal naaes.

Efter Foredraget var der Diskussion. *H. H.*

Tirsdag den 25. Maj var helliget det mere fornøjelige, idet Herr Skuespiller Axel Boesen underholdt Medlemmerne med Sang og Oplæsning. *C. H.*

Tirsdag den 1. Juni sluttede Vintersæsonen med Foredrag af Folketingsmand, Adjunkt Kofoed, Rønne, om „Bornholm".

Taleren gik ud fra et Sagn, der fortalte, at Bornholm var opstaaet ved, at Guderne havde udkastet den som et Smykke, en straalende Perle, for at tilfredsstille Havets Gudinde, der følte sig forurettet ved at skulde bo i Havets Dyb.

Selv om man tog mere materielt paa Bornholms Tilblivelse, saa var den dog en saadan straalende Perle, med sine Klipper og Skær, og sin, fra det øvrige Danmark afvigende, Natur. Men trods det, at Øen ved sin Natur og ved sit Sprog — som Taleren gav en Prøve paa — adskilte sig fra det øvrige Land, var dens Befolkning dog saa dansksindet som nogetsteds i Danmark. Taleren sluttede med at anbefale at lægge sin Ferie til en Bornholmstur, det vilde man have stor Fornøjelse af, og danske Turister var hjertelig velkomne blandt Øens Befolkning.

Derpaa fremviste Taleren Lysbilleder fra de smukkeste Steder paa Bornholm, og havde man ikke før haft Lyst til en Tur dertil, saa fik man det nu ved at betragte de ganske overordentlig smukke Partier, som findes derovre. *H. H.*

Ekstra Generalforsamling afholdes Tirsdag den 13. Juli Aften Kl. $8^1/_2$ præcis i Lokalerne, Kongens Nytorv 8, [3], for samtlige Afdelingers Medlemmer.

Dagsorden: 1. Indkomne Forslag til Fremsættelse paa Kongressen. 2. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlede, maa være Formanden i Hænde senest Onsdag den 7. Juli. Gyldig Medlemsbog maa forevises for at erholde Adgang til Generalforsamlingen.

Fællesbestyrelsen.

Diskussionsklubbens Program: Den 6. Juli: Frk. Agnes Christoffersen: Pligt. Den 27. Juli: Hr. N. C. Nielsen, Kolding: Grundloven (skriftlig Indledning). Den 10. August: Hr. C. Hammer: Handels- og Kontormedhjælpernes Pensionering. Den 24. August: Hr. Johs. Hahnemann: Personalets Interessekontor.

Møderne afholdes Kongens Nytorv 8, [3] Kl. 9 Aften, Kontingentet er 50 Øre maanedlig. Ethvert Medlem af H. K. M. F. kan blive Medlem af Klubben.

Kolding. Medlemsmøde afholdtes paa „Højskolehjemmet", Onsdag den 9. Juni. — Formanden, Herr N. C. Nielsen, bød Velkommen og indledede med et kort Foredrag om Statsanerkendelsen af vor Arbejdsløshedskasse. Da der ikke var mødt ret mange Medlemmer, blev der kun en ganske kort Diskussion. *C. F.*

Skanderborg. Afdelingen afholder ordinær Generalforsamling paa Centralhotellet den 5. Juli 1915, Medlemmerne maa møde, da vigtige Sager foreligger. *W. N*

Odense. Søndag den 13. Juni foranstaltede Afdelingen en Cykleudflugt til Langesø. Kl. ca. $2^1/_2$ samledes Deltagerne, hvorefter Turen tog sin Begyndelse. Vi havde ret kraftig Modvind, men takket være de store Hegn langs Vejen slap vi ret let over Besværligheden. — Efter Ankomsten til Langesø indtoges Kaffen i „Komigen"s smukke Have, hvorefter vi spadserede rundt om Søen, — en Tur saa rig paa Idyller, at man vanskelig finder Magen dertil. — Under de herlige gamle Bøge og ud over Søens blanke Flade tonede vore egne smukke Sange og herlige gamle Fædrelandssange. Vi samledes atter i „Komigen" og lod Aftensmaden vederfares al Retfærdighed. Herr Oluf Christensen holdt en munter lille Tale og bad Deltagerne med sig udbringe et: „Centralorganisationen leve"! — Der blev endnu Tid til en rask lille „3 Mand høj" inden Hjemturen. Vi var alle enige om at have tilbragt en fornøjelig Dag sammen, og at vi snart maatte se at faa en lignende Udflugt arrangeret. Skade at kun saa faa af vore Medlemmer vil ofre en Dag paa at styrke Sammenholdet og paa et behageligt Samvær med Kolleger. *H. P.*

---

andre Pladser er saare mangelfuldt. — Dette uheldige Forhold er saa meget mere beklageligt som der i Medlemskredse spores en stadig stigende Forstaaelse af Sagen, hvoraf følger at Forespørgslernes Antal er i fortsat Vækst.

Netop indenfor vor Stand, hvor Arbejdsforholdene paa overordentlig mange Pladser lader meget tilbage at ønske, bør en saadan Oplysningskilde holdes stadig flydende og frisk, saaledes at den kan virke efter sin Hensigt: regulerende i Forholdet Tilbud og Efterspørgsel paa Arbejdskraft.

Vi raader for Tiden over ca. 1400 udfyldte Spørgeskemaer, men da der er udsendt ialt ca. 4500 bør Afdelingerne snarest tage kraftigt fat paa Arbejdet for Indsendelsen af den resterende Del i udfyldt Stand.

REJSESTIPENDIER — UNDERVISNING.

I Reglerne for Uddeling af Rejsestipendier er der i Beretningsperioden foretaget den heldige Ændring, at der nu kan tildeles dertil egnede Ansøgere, som ikke paa Forhaand har opnaaet Plads i Udlandet, et Stipendium paa Betingelse af, at Vedkommende inden Finansaarets Udgang finder Ansættelse i det Land, hvortil han har søgt. Denne Ændring, som Centralorganisationens Repræsentant i Udvalget stadig har arbejdet for, er navnlig heldig for mindre bemidlede Medhjælpere, der ikke kan tage Plads i Udlandet uden at være sikker paa Statens Støtte.

Fra en vis Side i Udvalget er der forsøgt et Attentat paa de Kr. 20,000,— der til Rejsestipendier bevilges paa hvert Aars Finanslov, derved at man søgte en Del af Beløbet anvendt som Eksport-Stipendier. Herfra har vor Repræsentant skarpt taget Afstand, og udover et mindre Beløb — Kr. 4,000,— er der ejheller anvendt Midler til nævnte Formaal. Derimod er der nu paa Finansloven forsøgsvis optaget en Bevilling paa Kr. 4,000,— til Eksport-Stipendier til Folk paa oversøiske Pladser.

Med Hensyn til Handelsdagskole-Stipendierne, da er der ogsaa forandret ved Uddelingsreglerne herfor, idet Portionerne er gjort større. Tidligere uddeltes maximalt Kr. 20,— pr. Maaned, altsaa til Aarskursus Kr. 240 — medens den kvalificerede Ansøger nu — i saa stor Udstrækning, som de til Raadighed staaende Midler, der er forhøjede fra Kr. 6000,00 til Kr. 9000,00 tillader — kan opnaa Halvdelen af Skolepengene + Kr. 20 pr. Maaned til Hjælp til Opholdsudgiften, forsaavidt Ansøgeren er hjemmehørende udenfor den By, hvori Skolen er beliggende. Hertil kommer endelig, at uformuende Elever almindeligvis vil kunne opnaa halv Friplads paa Skolen, og saaledes i Virkeligheden komme op paa en pekuniær Støtte paa ca. Kr. 550 — til et Aarskursus. —

Det gælder for denne Kongresperiode som for den forrige, at de fleste af vore søgende Medlemmer, saavel hvad angaar Rejse-som Skole-Stipendier, er kommen i Betragtning, naar de har fyldestgjort de Krav i Retning af Kvalifikationer, der stilles.

Centralorganisationen har i Perioden andraget Handelsministeriet om forøget Repræsentation i Rejsestipendieudvalget. Dette Ønske opfyldtes dog ikke, men Andragendet medførte en Omordning af Udvalget, saaledes at de øvrige repræsenterede 4 Organisationer, der hidtil havde 2 Repræsentanter, ogsaa kun fik Ret til 1 Repræsentant.

I Handelsskolestipendie-Udvalget ønskede Handelsministeriet at give Plads for yderligere 2 Repræsentanter, 1 for Detailhandlerne, og 1 for Brugsforeningerne, og i den Anledning opløstes det hidtil af 4 Medlemmer, hvoriblandt vor Repræsentant, bestaaende Udvalg.

Ministeriet anmodede derefter de respektive Organisationer om at udpege en Repræsentant hver, men dette Ønske vægrede „Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation" sig ved at efterkomme, hvorefter Ministeriet foreløbig har taget Uddelingen af Skolestipendierne i sin Haand, idet man dog har anmodet de allerede udpegede Repræsentanter om at bistaa Ministeriet dermed.

(Fortsættes).

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 14. 15. Juli 1915. 15de Aargang.

STATSANERKENDELSEN!

ANDET Steds i dette Nummer fremsættes nogle kritiske Betragtninger over Forslaget om Statsanerkendelsen af Arbejdsløshedskassen, saaledes som det foreligger vedtaget af Repræsentantskabet; og skønt der ikke egentlig deri findes nye Synspunkter, skal vi dog knytte nogle Bemærkninger dertil, selv om disse i og for sig ogsaa maa blive Gentagelser. —

I Betænkelighederne spiller Spørgsmaalet „den aabne Dør" stadig en fremtrædende Rolle, og det fremstilles for hver Gang mere skrækindjagende og for Centralorganisationen dødbringende. Overfor saadanne Paastande, for hvilke der end ikke er forsøgt at præstere Skygge af Bevis, kan fremdeles stilles de Erfaringer man i andre Arbejdsløshedskasser har indhøstet paa dette Omraade, og de viser det diametralt modsatte af, hvad der opstilles som Skræmmebillede for os. Disse Erfaringer gaar jo nemlig ud paa, at disse Kasser ingenlunde har haft Vanskeligheder m. H. t. at praktisere § 7 paa en for de bagved Kasserne staaende Organisationer heldig Maade, uden at man derfor er kommen i Konflikt med de offentlige Myndigheder, der har med Kassens Adminstration at gøre. Og ikke nok hermed, men Statsanerkendelsen har direkte virket som Murbrækker for selve Fagorganisationen, idet de i Kassen Optagelsessøgende har vist sig stærkt forstaaende for det fornuftige Ræsonnement, som Kassens Ledelse ved Optagelsen har gjort gældende, at de var moralsk forpligtede til at indtage deres naturlige Plads i Organisationen, naar de ønsker at sikre sig selv gennem den af Organisationen skabte Arbejdsløshedskasse.

Disse Oplysninger maa der tages noget Hensyn til, saa meget mere som de ogsaa lyder fra vor norske Broderorganisation, hvor Forholdene ikke er saa væsensforskellige fra de danske, og man kan ikke, som de Betænkelige, uden videre forudsætte, at Handels- og Kontormedhjælpernes moralske Standpunkt er saa defekt, at de vil være ganske utilgængelige for den Paavirkning, som andre Lønarbejdere har været lydhøre for, og som har bevirket at de ikke har unddraget sig de moralske Forpligtelser.

Paastanden om, at Anerkendelsen vil borttage Centralorganisationens Agitationsmuligheder, fordi Arbejdsløshedskassen er det vigtigste Moment i saa Henseende, er selvmodsigende; thi saafremt det sidste er rigtigt — og det er der næppe Grund til at bestride — maa det modsatte jo netop blive Tilfældet, idet Arbejdsløshedskassen ved Statsanerkendelsen bliver fordelagtigere for det enkelte Medlem, og saaledes ogsaa maa faa større agitatorisk Værdi for Organisationen. — Ved at benægte denne af Erfaringer skabte Kendsgerning slaar man Benene bort under sit eget Standpunkt og Kritik; thi selvfølgelig kan der i en Sag som denne med Udbytte drages Sammenligninger mellem vor Stand og andre Fag, hvis Organisationer ved Anerkendelsen af deres Arbejdsløshedskasser ikke var synderlig stærkere end vor, og netop heri ligger Forskellen mellem de Betænkeliges og Hovedbestyrelsens Standpunkt. Forskellen er den, at førstnævnte fremsætter en Række svævende Paastande, medens Hovedbestyrelsen har underbygget sin Stilling til Sagen med avtentiske Oplysninger om nogenlunde ligestillede Arbejdsløshedskassers Erfaringer og Meninger. Hvilket Standpunkt der er bedst og solidest kan det roligt overlades Organisationens Medlemmer at dømme om.

Statsanerkendelsen vil være lige gavnlig for alle Medlemmer, og derfor ogsaa for alle Afdelinger af Organisationen. Noget Modsætningsforhold lader sig ikke konstruere paa dette Omraade, i hvert Fald ikke saaledes at det faar Troværdighedens Præg.

Selv om det derfor var muligt, vilde det være en i høj Grad ejendommelig Samlingspolitik at føre, hvis en Organisation, der har den stærkest mulige Interesse i den mest kompakte Samhørighed saavel blandt Medlemmer som Afdelinger, selv vilde rejse Skel indenfor sine Rækker ved at lade enkelte Afdelinger i en bestemt By træde ud af Sammenslutningen og søge Statsanerkendelse. Men forøvrigt kan dette ikke lade sig gøre. En faglig Kasse kan nemlig ikke under Statsanerkendelsen være lokalt begrænset, idet der fordres, at en saadan Kasse mindst skal omfatte en Landsdel, d. v. s. at f. Eks. vore Afdelinger paa Sjælland skilte sig ud fra Centralorganisationen i Arbejdsløshedskasse-Spørgsmaalet, og selv søgte Statsanerkendelse.

Ganske bortset fra, at dette — i allerhøjeste Grad principielt forkastelige — er aldeles utænkeligt indenfor en saa stærkt sammentømret Organisation som vor, vilde de praktiske Vanskeligheder herved danne uoverstigelige Hindringer for en saadan „Ordning" (!!) — eller rettere, et saadant Experiment, og det er vanskeligt at forstaa, hvorledes gamle Organisationsfolk kan anbefale en saa forkastelig Fremgangsmaade.

Om Kontingentforhøjelsen er der egentlig ikke meget at sige, og det anføres formentlig ogsaa kun som Middel, fordi det formodes at være et taknemligt Felt at operere paa, og ud fra den Betragtning, at Pengepungen

er et Menneskes ømmeste Punkt. Det vilde være nedslaaende, hvis det var saaledes, at vi efter 15—16 Aars Organisationsarbejde skulde vige tilbage for en Kontingentforhøjelse paa 25 Øre pr. Maaned, naar den er kædet sammen med saa betydelige Fordele for Medlemmerne, som Tilfældet — ogsaa hidtil ubestridt — er i denne Sag. Og det forekommer noget søgt og anstrengt, naar man i denne Forbindelse maner Dyrtids-Spøgelset frem for dermed at kyse de Vankelmodige.

Overfor Betænkeligheder mod Kontingentforhøjelsen vil Afdelingsbestyrelserne have gode Kort paa Haanden ved at fremhæve de direkte Fordele, der ved Statsanerkendelsen bydes herfor og som i tidligere Artikler er udførligt omtalt, og den yderligere Fare, der skulde ligge heri i Henseende til samtidig at „aabne Døren", vil vise sig kun at eksistere i Fantasiens Verden.

Ethvert tænkende Medlem, som uden Paavirkning fra nogen Side, nøje vil sætte sig ind i det forelagte Forslag, vil — uden at hverken Autoritetstro eller andre Sagen uvedkommende Forhold spiller i med — let kunne finde de meget betydelige Fremskridt, der ligger deri fremfor det, der af vor nuværende Kasse kan bydes, og vil forstaa, at Statsanerkendelsen betyder: En stor økonomisk Forbedring for det enkelte Medlem, et stærkt fagforeningsmæssigt Fremskridt og en kraftig Udvikling af vore agitatoriske Muligheder.

Og derfor stemmer Medlemmerne for Statsanerkendelsen. *Jens Johansen.*

Er Statsanerkendelses-Forslaget forsvarligt?

FORINDEN man gaar over til Iværksættelse af en saa gennemgribende Omforandring af Grundlaget for vort fremtidige Arbejde, som det fremsatte Forslag om Statsanerkendelse af vor Arbejdsløshedskasse betyder, bør nøje overvejes, om et saadant Skridt vil være klogt, det vil sige, om man mener det vil lette vort fremtidige Arbejde for Tilgang til Centralorganisationen. Naar der nu rundt om i Afdelingerne, hvad jeg véd fra paalidelig Kilde, hersker megen Misfornøjelse med Forslaget, saa er det selvfølgelig ikke med selve Idéen: Bidrag fra Staten, som med de Ulemper, Forslaget medfører. Disse Ulemper skal jeg søge at paavise, idet jeg paa Forhaand bemærker, at Forslaget selvfølgelig vilde blive støttet, dersom man kunde finde en Form, hvorved Ulemperne fjernedes eller i alt Fald formindskedes til et Minimum.

En af de væsentligste Ulemper er jo den, at vi efter Loven af 8. April 1914 (se § 6, 6. Stk.), hvori staar: „Optagelse i en anerkendt Arbejdsløshedskasse kan ikke nægtes nogen, naar han fyldestgør de ovenfor foreskrevne Betingelser" (jfr. § 7), hvilke Betingelser ere Ubemidlethed, Beskæftigelse ved Faget og Aldersgrænser, jo ere forpligtede til at optage enhver hæderlig Standsfælle, selv om han er uorganiseret; thi vilde man end ønske at anvende § 7: » . . . . kan nægte at optage Personer, der af legemlige eller moralske Grunde maa anses for uskikkede til regelmæssig Erhvervsvirksomhed eller til Samarbejde med Arbejdsledere eller Arbejdskammerater," saa vilde man jo dog kun være berettiget hertil fra vor Side, naar man kunde paapege nærmere Grunde i hvert enkelt Tilfælde. Det nytter ikke at henvise til andre Fag, saalænge det store Flertal i vort Fag er uorganiseret; thi vi kan jo ikke bestride deres Evne til Samarbejde med andre uorganiserede, altsaa Flertallet af Fagets Udøvere.

Naar man altsaa nødes til at optage de Uorganiserede, saa kommer man til Sagens Kærnepunkt:

Hvorledes vil da Betingelserne blive for Tilgang til Centralorganisationen?

Lad os straks gøre os det klart, at af de, der nu staa udenfor, findes maaske ikke en eneste, der af idéelle og uegennyttige Grunde vil slutte sig til os, men saa godt som alle vilde gøre et saadant Skridt, kun fordi vi gennem Aaringers haardt og brydsomt Arbejde har kunnet skaffe reelle Goder for vore Medlemmer, og kun to af disse Goder spiller en væsentlig agitatorisk Rolle, nemlig Retshjælpen og Arbejdsløshedskassen, og selvfølgelig er den sidste den aller vigtigste. Er der mon nu nogen, der er naiv nok til at tro, at man vil have lettere ved at erhverve nye Medlemmer, naar de kunne naa vort største Gode uden at være nødte til at melde sig ind i Organisationen, ja, da beklager jeg Vedkommende, thi hans Tro vil da blive sørgelig skuffet.

Der melder sig derfor det andet Hovedspørgsmaal:

Kan man finde en Form, der fjerner eller i alt Fald gør denne væsentlige Ulempe minimal?

Jeg er ikke ganske sikker paa, at dette Spørgsmaal kan besvares tilfredsstillende, men utænkeligt var det jo ikke, og den første Betingelse maatte her være, at Hovedbestyrelsen forlader det Ufejlbarlighedsstade, som den synes at befinde sig paa, og viser sig villig til Drøftelse af en anden Form end det fremlagte Forslag.

Der er næppe nogen — selv indenfor Hovedbestyrelsen — der tør bestride, at Forslaget udelukkende eller dog næsten udelukkende er fremkommen for at hjælpe vore Afdelinger i Kjøbenhavn, og at man ikke vilde være fremkommen med det, om man udelukkende skulde have taget Hensyn til vore Provinsafdelinger. At man ofrer noget for Agitationsarbejdet i Kjøbenhavn, er selvfølgelig nødvendigt, og jeg har da ogsaa i min Tid været med til at bevilge i Tusindvis af Kroner til Agitationen dér, men selv om man maatte gaa ud fra, hvad jeg dog ikke kan se, at Forslaget vilde gavne derovre, saa maa man alligevel betænke sig to Gange, om man af Hensyn til den ene Syvendedel vilde forringe de øvrige seks Syvendedeles Stilling. Der melder sig saaledes det Spørgsmaal, om det ikke vilde være det klogeste at tillade vore kjøbenhavnske Afdelinger at søge Statsanerkendelsen og afvente Resultatet heraf for de andre Afdelingers Vedkommende. Det er da rent umiddelbart indlysende, at det er taktisk klogere at eksperimentere med den ene Syvendedel, end med de andre seks. Umiddelbart tiltalende i principiel Henseende er det vel ikke, men det er i alt Fald langt at foretrække for det foreliggende Forslag.

En anden væsentlig Ulempe vil være Kontingentforhøjelsen. Netop i disse Tider, hvor alle Livsfornødenheder er steget, mange til det dobbelte, uden at Medhjælpernes Løn er hævet i nogen væsentlig Grad eller i større Omfang, møder man med Forslag til Kontingentforhøjelse. Naar man nu betænker, at man samtidig med dette øgede Krav til Medlemmerne, maa nødes til at aabne Døren til Arbejdsløshedskassen — mere eller mindre — for de Uorganiserede, medens vore Medlemmer ere tvungne til at staa i Arbejdsløshedskassen, da kan man forstaa den dybe Uvilje mod Forslaget, som hersker i Medlemskredsene, og man spørger, om der ikke kunde findes en Form, hvorved Kontingentforhøjelsen blev undgaaet eller modereredes, og maaske kunde man paa Grundlag af Forslaget fra Hillerød finde en Udvej; men ogsaa i dette Spørgsmaal er det nødvendigt, at man fra Hovedbestyrelsens Side viser Forhandlingsvenlighed. Der kan i denne Forbindelse ogsaa overvejes Muligheden af, at man satte Skel mellem Organiserede og Uorganiserede, f. Eks. som Halv-betalende resp. Nydende med en længere Karenstid.

Naar man dernæst drager Sammenligning mellem det Beløb,

der fremtidig foreslaas betalt Medlemmerne i Tilfælde af Arbejdsløshed, og det nuværende, da vil man se, at der til Trods for Statsbidraget gennemsnitlig for det dobbelte Kontingent kun ydes Understøttelse efter en Skala, der er 15 à 20 pCt. højere end den nuværende, og selv om ogsaa Forslaget indeholder følgende Fremskridt: a) 1 Aars Karenstid (nu 2 Aar), b) intet Tilbagefald i Anciennitet ved modtagen Understøttelse, saa vil disse ikke kunne opveje Differencen, hvad der nemt kan bevises. For vore Medlemmer, der jo selv vil kunne regne og drage Sammenligning, maa altsaa Billedet af Forslaget, betragtet som Helhed, blive saaledes:

Ingen Forbedring i økonomisk Henseende og Udlevering til de Uorganiserede af vort bedste Agitationsmiddel, hvorfor

man vel maa være berettiget til, som ved vor Afdelings Resolution af 24. Marts sket, at karakterisere Forslaget som ganske uantageligt i den foreliggende Skikkelse,

Hvad angaar de Bemærkninger, et æret Hovedbestyrelsesmedlem har fremsat her i Bladet pr. 15, Maj, og hvis væsentligste Indhold er en Appel om at traske i Hovedbestyrelsens Fodspor, da skal jeg tillade mig at give ham et Raad, som han forøvrigt med Tiden ved egen Erfaring selv vil udfinde Værdien af:

„Nær aldrig saa stor Autoritetstro."

Selv om jeg ikke anser Forslaget for ligefrem ødelæggende for Organisationen, mener jeg dog, at det er i saa høj Grad uheldigt for os, at jeg anser det for min Pligt at sige til Medlemmerne:

Stem ikke for Forslaget!

Aalborg, Juni 1915.

Th. Hansen.

* * *

Vedrørende de i ovenstaaende Artikel indeholdte kritiske Betragtninger henviser vi til Spidsartiklen i dette Nummer. *Red.*

Medhjælperstævnerne.

Fynsk-sydjysk Stævne.

Sommerens første Stævne afholdtes paa Snoghøj. Stedet ligger paa jysk Grund, men det bugtede Lille-Belt spænder ikke over større Vidde end en Flodstrøm, der baner sig Vej mellem skovklædte Bredder. Og dog er det ialten Vove, der smyger sig om Næs og Pynt, og forener Havets med Flodpartiets og Indsøens skiftende Ynde. Al denne landskabelige Skønhed er som skabt til at danne Rammen om en Sammenkomst som den, de fynske og østjyske Afdelinger fra Vejle og sydefter havde arrangeret Søndag den 20. Juni og med saa heldig Haand, at ca. 250 Standsfæller fremmødte. Hertil bidrog utvivlsomt, at Deltager-Prisen var sat meget beskedent, eftersom den ret kostbare Fællesspisning var erstattet af medbragte Madkurve og Arrangementet iøvrigt var uden væsentlige Pligtudgifter, saaledes at enhver efter Evne og Lyst kunde sætte Tæring efter Næring. En i Sandhed forstandig og eksempelværdig Ordning, der bør tjene til Efterfølgelse andet Steds.

Da Deltagerne var samlede omkring Kaffebordene, bød Middelfart-Afdelingens Formand, Herr Bogholder Karl Sørensen, Velkommen og Stævnedagen fik sin Optakt ved en af vore smukke Sange.

Senere talte Redaktør Vilh. Hansen fra en Talerstol, rejst paa den smukke Festplads i Snoghøj Park. — Vilh. Hansen, der modtoges med Bifald, dvælede ved Tidens store Begivenheder og den sidste store Forandring i vort politiske Liv, „der vil sætte Skel i vor Historie, blive en Mærkepæl for kommende Slægter, aabne nye Udviklingsmuligheder for Land og Folk." „Men" — fortsatte Tal. — „hvor langt mere upaaagtet er ikke den Forandringens Lov, der gennem Decennier, Aar ja Maaneder omformer Samfundslivet, skaber de sociale Nydannelser, lader nye Tilstande fremgaa af de gamle og overlevede. Thi Brydningens Tid, hvor det gamle smuldrer hen, det nye skyder Vækst, er inde." Og Tal. pegede paa „de 3 sideløbende Retninger: Andels-, Højskole- og Fagforeningsbevægelsen, hvoraf i vor Tid et nyt Danmark er fremgaaet." —

„Fra alt det, der behersker Tiden, baandlægger vor Opmærksomhed, opfylder os med Uro, vender vi os i Dag til det, der i andres Øjne kan synes smaat og uanseeligt, for os derimod maa være betydningsfuldt og løfterigt: Den store Forandring indenfor vor Stand!" — Derefter dvælede Taleren gennem Eksempler ved den stedfundne Fremgang, paapegede, at C. O. fra at være ugleset nu var taalt og sluttelig vilde ende anerkendt ogsaa i Modstandernes Kreds.

Paa Baggrund af den netop udsendte sociale Statistik gav Tal. en agitatorisk Skildring af Medhjælperkaar, viste at de gamle Principalstandpunkter ikke mere var god Latin og dvælede ved de nye Harmonisignaler, der nu lød, og som gjaldt et Fremstød mod vor Org. — Red. omtalte Valgrettens forventede Indflydelse paa vore socialpolitiske Krav, fremhævede Betydningen og Nødvendigheden af et fagforeningsmæssigt Arbejde, berørte Taktikspørgsmaalet og slog endelig stærkt til Lyd for Statsanerkendelse og Kontingentforhøjelse. — Talen modtoges med stærkt Bifald og Leveraab for Taleren.

Efter at Herr Karl Sørensen havde afsluttet og en Medhjælpersang havde lydt under Trækronernes Hvælv, samledes man til en improviseret, men fornøjelig Fællesspisning, hvor Taler blev holdt af Afdelingernes kendte Mænd som d'Herrer M. P. Berg og Magnus Jørgensen, Middelfart, Martin Petersen, Odense, N. C. Nielsen, Kolding, Axel Juhl, Vejle, o. fl., medens Sange vekslede, indtil et foreløbigt Opbrud fandt Sted. Det sidste og afgørende skete først efter at Dansemusikken havde lydt i timevis og ikke forgæves kaldt paa den merkantile Ungdom. Saa udsendte Udvalget Stævnets Bulletin: En udmærket Dag!

Nordjysk Medhjælperstævne.

Det er hævdvunden Skik heroppe i Vendsyssel, at Handels- og Kontormedhjælperne engang om Sommeren samles til Stævne. I Aar var det overdraget Frederikshavn-Afdelingen at arrangere Medhjælperstævnet, der afholdtes Søndag den 4. Juli med Tilslutning fra Kollegerne i Hjørring og Brønderslev.

Ved Middagstid modtog Afdelingen i Frederikshavn de udenbys Standsfæller og fra Banegaarden udgik derefter et anseeligt Vogntog op gennem Byen, ad Hjørringvejen hen over de maleriske Flade Bakker, hvor Lyngen og Bøgen veksler. Det henrivende Sommervejr og den klare Luft gjorde Køreturen til en virkelig Oplevelse for Deltagerne og aabnede dem de herligste, milevide Perspektiver udover vort Lands nordligste og ejendommelige Egn. At man paa visse, stærkt sandede Strækninger maatte tilbagelægge Vejen til Fods i den varme Julidag, opfattedes af Deltagerne kun som en ekstra Variation i Dagens Program.

Ankommen til Vandværket, beliggende mellem høje skovklædte Bakker, serveredes der Kaffe i den hyggelige Have, hvorefter de 100 Deltagere lejrede sig paa en skyggefuld Bakkeskraaning ned mod en rislende Bæk.

I disse smukke Omgivelser holdt — efter at en Sang af C. O. (under hvilket Pseudonym Stævneudvalgets energiske Formand skjulte sig) var afsunget — vor Redaktør, Herr Vilh. Hansen, Dagens Stævnetale.

Herr Vilh. Hansens Tale var meget indtrængende og stemningsfuld. Med en af den engelske Forfatter H. G. Wells Skildringer som Udgang pegede Taleren paa den Forandringens Lov, alt og alle er underkastet og som ogsaa præger Medhjælperstanden, samt skildrede hvorledes Organisationstanken har kæmpet sig frem samtidig med at selv de gamle Fordomme maatte afpasses efter den nye Tid. — Taleren advarede mod den moderni-

serede Harmoni, der i „Engageringskontoret"s Skikkelse, under kristelige eller litterære Former søger at bevare Medhjælperne mod Centralorganisationens „onde Anslag". Ikke mindst derfor gjaldt det om at vælge den rette organisatoriske Metode og Taktik, der kan samle Medlemmerne om de faglig Spørgsmaal, uden Hensyn til politiske Standpunkter.

Taleren lagde alvorligt Medlemmerne paa Sinde at undgaa alt, hvad der kan skille Handels- og Kontormedhjælperne, men tvertimod søge alt, hvad der kan binde dem sammen. Taleren var en absolut Tilhænger af en fuldstændig upolitisk faglig Bevægelse og en Modstender af alle Tendenser i modsat Retning; thi det kunde kun tjene til at sætte unødvendige Skel iblandt Medhjælperne og give vore Modstandere Vaaben i Hænde imod os. Disse Udtalelser fremkaldte stærke Hør fra Forsamlingen. Hele Talen, der var holdt paa en særlig smuk Maade og med stor Hjerteligheid, lønnedes med stærkt Bifald fra Forsamlingen, og alle Deltagerne var Stævneudvalget taknemlig, fordi det var lykkedes at faa Redaktøren til at rejse herop og holde Stævnetalen, der iøvrigt ogsaa formede sig som et kraftigt Indlæg for Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse og Forhøjelse af Bidraget til Understøttelsesfondet.

Efter Talens Slutning marcheredes i sluttet Trop i den dejlige Sommereftermiddag til „Møllehuset", hvor Deltagerne gjorde Maden al Ære. — Ved Bordet blev der afsunget et Par Sange, forfattede af Medhjælpere, der deltog i Stævnet, og Talerne, baade officielle og uofficielle, gik Slag i Slag. Der udveksledes ligeledes Telegrammer med Stævnerne i Roskilde og Nakskov.

Derefter drog Deltagerne op paa „Pikkerbakken" og nød det storslaaede Panorama, der herfra frembød sig. Vejret var usædvanlig klart. Skagens Fyr og Kirke tegnede sig tydeligt langt borte over Aalbækbugten, og Grenen drog sin hvide Klit-Linie ud mellem de to Have. I Øst steg Læsø op af Kattegattets blanke Flade, der ikke krusedes af nogen Vind.

Til Slut gik Dansen lystigt i Skoven til langt ind i den lyse, lune Sommernat. — Det var et udmærket Stævne, som Deltagerne længe vil mindes. *A. E.*

Det sjællandske Stævne.

Søndag den 4. Juli mødtes ca. 150 Kolleger fra Sjælland til Stævne i den gamle Kongestad Roskilde.

Straks efter Ankomsten samledes man i „Trægaarden"s hyggelige Have, hvor man gjorde Kaal paa den medbragte Mad, og efter at Kaffen i Hast var indtaget, sejlede man til Boserup Skov, hvor Stævnets alvorlige Del skulde finde Sted. Under Sejlturen, der i det prægtige Vejr var aldeles henrivende, sang man en i Dagens Anledning affattet Sang, hvilket bevirkede, at den ene af vore kendte Medhjælpersange efter den anden tonede ud over den idylliske Fjord.

Kl. ca. 1 bød Roskilde-Afdelingens Formand, Herr Back-Andersen, Deltagerne Velkommen, Medhjælpermarchen blev afsungen og Frk. Karen Mikkelsen fik derpaa Ordet og udtalte: »Jeg ønsker særlig at henvende mig til Kvinderne, og jeg ser med særlig Glæde, at saa mange Kvinder er samlet her. Aaret 1915 er et Gennembrudsaar for den danske Kvinde, idet hun ved Grundlovens Gennemførelse er bleven politisk ligestillet med Manden. Jeg vil derfor have Lov til at minde om, at naar Kvinden nu staar som Sejrherre, da skyldes det, at hun har forstaaet Organisationens Betydning. Det Kvinden har opnaaet her, vil sikkert bevirke, at hun ogsaa indenfor vor Organisation vil tage mere aktiv Del i Arbejdet. Og hun har netop Betingelse herfor; thi Kvinden besidder som bekendt saavel Talegaver som Overtalelsesevne, hvilket vi netop har Brug for i vor Agitation. Kvinden har dog hidtil savnet Modet, men da hun nu har afrystet Aaget, vil hun forhaabentlig tilegne sig ogsaa denne Egenskab. Men Tro skal der til. Uden Tro paa Sagen vil denne ikke lykkes or os." Frk. M. udybede derpaa Troens nærmere Betydning: „Tro betyder Sejr, Tvivl Nederlag." — „Det er Mangel paa Tro, der holder saa mange af vore Standsfæller udenfor vore Rækker, og denne Mangel paa Tro er igen en Følge af Mangel paa Tro paa sig selv. Derfor maa vi faa vore uorganiserede Kolleger til at tro paa sig selv ved at vise dem, at de er et uundværligt Led i Arbejdslivet, og faar de først den Tro, vil de ogsaa være vundne for Organisationen."

Derefter fik Formanden for de kjøbenhavnske Afdelinger, Herr Martin Pedersen, Ordet: „Aarene 1914—15 er baade Gennembruds- og Sammenbrudsaar, saavel indadtil som udadtil. Mangt og meget vil, naar Freden engang sluttes, blive ændret". — Omtalte den nye Grundlov: „Med særlig Glæde maa vi hilse, at Ungdommen er med i denne. Det vil have overordentlig stor Betydning for os. Den Adgang, Grundloven giver Handels- og Kontormedhjælperne til Deltagelse i det offentlige Liv, bør bevirke, at der bliver drevet et politisk Oplysningsarbejde blandt vore Standsfæller. Ikke i partipolitisk Retning, men saaledes, at H. K. M. med Stemmesedlen i Haand kan øve Indflydelse paa de sociale Lovgivningsarbejder, der angaar os, saasom Ulykkesforsikringsloven og Lukkeloven osv. Vi faar nu Ret til at deltage i det offentlige Liv, og vi maa erindre, at med Retten følger ogsaa Pligten. Ogsaa indadtil er der Tegn, der tyder paa, at Aaret bliver et Vendepunkt. De sidste Aar har været de bedste, C. O. endnu har kendt. Forstaaelsen af Organisationens Betydning er vokset og Tilgangen har været større end nogensinde tidligere. Og som vi vinder frem, skabes der bedre Retning og Fasthed indenfor Organisationen."

Herr P. omtalte udførlig Statsanerkendelsen og hvilke Fordele den vilde betyde for Medhjælperne, og kom ligeledes ind paa en udførlig Omtale af Statistikken, navnlig Arbejdslønnen og Arbejdstiden. Handels- og Kontormedhjælperstanden er Lønarbejderbevægelsens Bagtrup, og vi maa selv arbejde paa vor Fremgang, thi ingen anden gør det for os. Vor Stilling i Samfundet er elendig og vil vedblive at være det, hvis vi ikke bygger vor Organisation op. Derfor maa enhver Medhjælper være med i Arbejdet for Fremgang ved at paavirke de uorganiserede Kolleger, som man til daglig arbejder sammen med.

Rejser vi os i Bevidstheden om vor gode Ret og lægger Ihærdighed i Arbejdet, vil vi ogsaa gaa frem mod den gryende Dag. Derfor maa vi i tætte Skarer fylke os om Centralorganisationen; thi gør vi det, da er Sejren os sikker! — C. O. leve!" (Hurra!)

Der udbragtes et Leve for Stævnetalerne og efter at endnu en Sang var afsungen, spadseredes der til Skovpavillonen, hvor Vognene ventede for at føre Deltagerne til Byen. I et anseeligt Vogntog med Kjøbenhavns Banner og Slagelse-Afdelingens Fane i Spidsen, kørte man op foran Domkirken, der besaas.

Senere samledes man ved Fællesspisningen paa Højskolehjemmet. Her afholdtes Taler af d'Herrer Aage S. Leth, Matin Pedersen, Bach-Andersen, Harald Heie, Hartvig Andersen, F. V. Janssen, ligesom et Par til Lejligheden forfattede Sange blev afsungen Den udmærkede Dag sluttede med, at Deltagerne svang sig i Dansen til Togene efterhaanden gik og ubarmhjertigt bortrev dem fra det behagelige Samvær. Humøret var hele Dagen højt og man tog hjem med endnu et lyst og godt Minde til Opmuntring i Dagliglivets Slid. Det eneste, man savnede ved Stævnet, var Processionen gennem Gaderne, der ikke havde vundet Genklang hos Roskilde-Afdelingens Medlemmer. Vi haaber, at vi, naar vi næste Gang mødes i Roskilde, kan samles under vore Bannere, for i Procession overfor Offentligheden at demonstrere for vore berettigede Krav. *H. H.*

Hjælp Dig selv og Dine Standsfæller —

og Organisationen hjælper Dig!

Nordjysk Medhjælperstævne.

AFDELINGERNE i Lemvig, Thisted, Struer og Holstebro har efter Forslag af et derom nedsat Fællesudvalg besluttet at arrangere et Sommerstævne, der afholdes Søndag den 18. Juli paa Toftum Bjerge ved Humlum Station, — et af de mest besøgte og yndede Udflugtssteder paa Egnen. Udvalget tør forudsige en baade faglig indholdsrig og fornøjelig Dag i kammeratlig Samvær og i naturskønne Omgivelser.

Program over Stævnets Arrangement er udsendt til fornævnte og nærliggende Afdelinger.

Programmet er omtrent som følger:

Kl. ca. 12 ankommer Deltagerne fra Holstebro og Lemvig pr. Vogn. Efter Ankomsten spises Frokost af medbragte Madkurve.

Fra Thisted og Struer m. fl. St. ankommer Deltagerne pr. Jernbane.

Kl. 2 samles alle Deltagerne i Bakkerne ved Holstebro-Afd.s Banner, hvor Stævnetalen holdes.

Efter Talen kan Tiden anvendes efter Ønske til Kl. 6, saa samles man atter for i Procession at gaa til Humlum Kro, hvor der bliver Fællesspisning à 2 Kr. pr. Kuvert. (Medlemmerne behøver dog ikke at være med i Spisningen for at deltage i Stævnet).

Efter Maaltidet arrangeres der Bal for alle Deltagerne, til Turen gaar hjemad mod de respektive Byer.

„D. H. K. M. T.s Redaktør, Herr Vilh. Hansen, Kjøbenhavn, har givet os Tilsagn om at komme til Stede og holde Stævnetalen.

Stævneudvalget forventer derfor, at enhver organiseret Handels- og Kontormedhjælper indenfor de paagældende Afdelingers Omraade møder frem paa denne Sommerens Mønstringsdag for vestjyske Standsfæller. *C. C.*

Conto pro diversi.

„INDMELDELSEN".

Blandt de Indlæg, som dette stærkt debatterede Spørgsmaal fremkalder, fandtes i sidste Nummer en Artikel af vor helsingørske Kollega, Herr Johs. Elding. Ved en typografisk Misforstaaelse var Artiklen imidlertid undertegnet Elvig. — Frederikshavns-Afdelingens Formand, Herr A. Elvig, der foruden Navneligheden har det tilfælles med Herr Elding, at begge Kolleger er Medlemmer af C. O's. Repræsentantskab, har henledet Opmærksomheden paa, at hans Navn er taget forfængeligt. Herr Elvig knytter dog dertil Bemærkningen om at det paagældende Indlæg iøvrigt ogsaa udtrykker hans Standpunkt til Indmeldelses-Spørgsmaalet.

AFSTEMNING OM VEDTÆGTSMÆSSIG 7-LUKNING.

Indenrigsministeriet har rettet en Henvendelse til Byraadene, for at erfare disses Mening med Hensyn til det af Landstingsudvalget rejste Spørgsmaal om en almindelig Afstemning blandt Principaler og Medhjælpere vedrørende Indførelse af 7-Lukning ved Kommunal-Vedtægter.

Formentlig vil Byraadene forelægge Spørgsmaalet for de stedlige Principal- og Medhjælperorganisationer, saaledes som det allerede er sket i flere Byer. Vor Centralorganisation har ikke fremsat Ønske om en Ordning som den hermed tilsigtede, men kan iøvrigt give Afstemnings-Tanken sin Tilslutning, saafremt disse Afstemninger er Midlet til at bringe den evindelige Butikslukningsdebat ud over Dødpunktet. Vi mener, at Afstemningen i saa Fald maa foretages ved de lokale Principal- og Medhjælperorganisationers Bistand og under Byraadets Kontrol, — dog saaledes at alle Handlende og Medhjælpere har Adgang til at votere.

VICTOR A. KALLERUP,

Korsør-Afdelingens Formand og Stifter, er overgaaet til selvstændig Virksomhed, og som Følge deraf udtraadt af Centralorganisationen. Herr K. har givet vort Hovedkontor Meddelelse desangaaende i en Skrivelse, hvori han bl. a. udtaler sin „Glæde over at have tilhørt Organisationen igennem de mange Aar, og fulgt dens Udvikling fremad, idet jeg fuldtud erkender at have haft Gavn af vor Organisation."

Sluttelig anmoder Herr K. om at bringe hans Hilsen ud til de af C. O.s Medlemmer, med hvem han er kommen i Berøring, og hans Tak for godt Samarbejde gennem den svundne Tid. Vi imødekommer gerne denne Anmodning og knytter samtidig dertil gode Ønsker for K.s fremtidige Virksomhed.

Victor Kallerup er en af C. O.s Foregangsmænd, idet han foruden Afdelingen i Korsør har været Medstifter af og udført det

Beretning

ved Centralorganisationens 6. ordinære Kongres.

(Fortsættelse).

BUTIKSLUKNINGSLOVEN.

Intet socialpolitisk Spørgsmaal har som Butikslukningslovens Revision kendetegnet Beretningsperioden. Intet fagligt Anliggende har som dette krævet et saadant Opbud af Tid, Penge og Kræfter, — og har vi end ikke opnaaet det tilstræbte Resultat, tør dog det agitatoriske Udbytte af Centralorganisationens Aktivitet paa dette Omraade ingenlunde underkendes.

Allerede i Sommeren 1912 rustede vi os til den i Rigsdagssamlingen 1912/13 lovpaabudte Revision af Loven. Paa Hovedbestyrelsens Foranledning foretog Afdelingerne en Enquète blandt Forretningsindehaverne, for at erfare Stemningen vedrørende lovfæstet 7-Lukning. Opgaven fandt imidlertid ikke den forventede Støtte fra alle Afdelinger og maatte iøvrigt af praktiske Grunde begrænses til Provinsen, da de kjøbenhavnske Afdelinger dengang ikke evnede at gennemføre en saa omfattende Afstemning. Resultatet blev, at 17 Provins-Afdelinger modtog Svar fra 2569 selvstændige Handlende. Af disse voterede 2078 „Ja", medens 401 erklærede sig imod den lovbestemte 7-Lukning. — Foranlediget heraf drøftedes Spørgsmaalet ved Sommerens Handelsmøder, hvor der dog viste sig en overvejende „officiel" Stemning mod en saadan Lovbestemmelse. Derimod henstillede Købstadsforeningen ved Forespørgsel fra Indenrigsministeriet at overveje, om det ikke maatte anses for heldigt, „at Tidspunktet for den almindelige Aftenlukning i Maanederne Juni, Juli og August blev rykket frem til Kl. 7."

Iøvrigt gav Loven af 1908 vedblivende Anledning til Klage, idet Politimyndighederne ofte udviste megen Nonchalance m. H. t. Overholdelse af den lovpaabudte 8-Lukning. En Besværing, der i Efteraaret 1912 rettedes til Politidirektøren i Kjøbenhavn, besvaredes undvigende; Sagen forelagdes derfor Justitsministeriet med Anmodning om at indskærpe Politimyndighederne, at Loven overholdtes. — Lignende Henstillinger er gentagende Gange rettet til de lokale Myndigheder ligesom der af Afdelingerne er udøvet Kontrol og foretaget fornødne Skridt overfor Principaler, der overtraadte Loven.

Primo 1913 traadte Butiksluknings-Lovgivningen ind i en ny Fase. Daværende Indenrigsminister Jensen-Sønderup forelagde den 10. Januar i Folketinget et Revisionsforslag, der imidlertid ikke indeholdt socialpolitiske Fremskridt, selv om der vel i Bemærkningerne til Forslaget henvistes til 7-Lukningens Fremgang.

Centralorganisationen havde imidlertid mobiliseret, og støttet til det af os hidtil udfoldede Arbejde, indsamlede Materiale og indhøstede Erfaringer holdt det radikale Venstres Ordfører, Dr. phil. Eduard Larsen, en stor og udmærket Tale, der samlede Tingets Opmærksomhed og især fremhævede Syvlukningens socialpolitiske Betydning og medhjælperbeskyttende Formaal, — Synspunkter, Lovgiverne hidtil havde ladet uænsede. Dermed ophørte Revisionsdebatten at være Spørgsmaalet om Lukketiden. Nu gjaldt det Arbejdsdagens Regulering. — Ministeren erklærede sig rede til Forhandling paa Grundlag af de faldne Udtalelser, der ligeledes fra de øvrige Ordførere lød forhandlingsvillige.

Hovedbestyrelsesmødet den 12. Januar vedtog et nærmere motiveret Andragende til Regering og Rigsdag om at „Lukketiden de 5 første Ugedage fastsættes til Kl. 7. Aften og i Dagene før Folkekirkens Helligdage til Kl. 9 Aften eller, at det overlodes til Kommunalbestyrelserne ved lokale af Indenrigsministeriet godkendte Vedtægter at indføre fornævnte Lukketider hele eller en Del af Aaret, saafremt den andragede Butikslukning ikke reguleres gennem en almengældende Lovbestemmelse."

Umiddelbart derefter indledede C. O. en Landsagitation uden Sidestykke indenfor nogen anden Organisation i Handel- og Omsætning. I Løbet af en Ugestid afholdtes overalt i Landet ca. 40 offentlige Møder, hvori ialt deltog ca. 5000 Medhjælpere og flere Hundrede Principaler. Foruden de 14 Kolleger, der indledede ved disse Møder, ydede adskillige Læger, Handelsskolemænd, enkelte selvstændige Købmænd og Kommunalbestyrelsesmedlemmer os virksom Støtte som Talere under denne agitatoriske Kraftudfoldelse. — Agitationen gennemførtes systematisk. Enhver af vore Talere modtog en trykt Vejledning med detaillerede socialpolitiske og

forberedende Arbejde for Afdelingerne i Frederiksværk og Holstebro, og ligeledes beklædt flere Tillidsposter indenfor vor Organisation.

DYRTIDSTILLÆG.

Følgende Firmaer har — foruden de tidligere nævnte — indrømmet deres Medhjælpere et Dyrtidstillæg: A/S J. Moresco, H. Hagerups Boghandel og United Shoe Machinery Co. A/S, alle i Kjøbenhavn. — I Aarhus har Privatbanken, Konsul Madsen, Arbejdernes Brugsforeninger i Nørreallé, Lundingshus i Nørreallé samt Dansk Folkeforsikringsanstalt ydet Dyrtidstillæg.

WEEK-END.

Den tidlige Lørdagslukning vinder bestandig Fremgang.

Saaledes har efternævnte Firmaer, delvis allerede for Aar siden, gennemført Week-end-Systemet, der funktionerer til almindelig Tilfredshed og tillader saavel Principaler som Medhjælpere en ofte tiltrængt Rekreation ved Ugens Slutning.

I Maj, Juni, Juli og August Kl. 1: A/S. De danske Spritfabriker, A/S. Spritfabriken „Fortuna", A/S. Kjøbenhavns Spritfabriker, C. I. Meyers Spritfabriker, Foreningen af danske Spiritusfabrikanters Kontor, A/S. Dansk Folkeforsikringsanstalt; Kl. 2: Emil V. Abrahamson, Meyer & Henckels Eftf., Michaelsen & Heinemann, Iversen & Larsen; Kl. 3: S. L. Langhoffs Eftf.; Kl. 5: A/S. Henriques & Løwengreens Trikotagefabriker.

Fra 15. Maj—15. Septbr. Kl. 3: Danske Lloyd.

I Juni, Juli og August Kl. $1^1/_2$: Creditreformforeningen for Danmark; Kl. 2: De danske Patent-Agenters Forenings Medlemmer: Budde, Schou & Co. og Kjøbenhavns Patentbureau, Hofman-Bang & Boutard, Internationalt Patent-Bureau, Skandinavisk Patent-Bureau, Købmandsstandens Oplysningsbureau, Genforsikr.-Akts. „Skandinavia", Forsikrings-Akts „Absalon", Livsforsikr.-Akts. „Carentia", A/S. Dansk Yachtassurance, A. N. Grøn & W. Witzke, W. Bähncke & Co.; Kl. 3: Samtlige Vekselmæglere og Vekselerer, der deltager i Kursnoteringen, Fr. Th. Adolphs Enke, A/S., Ferd. Andersen & Co., Andersen & Albeck, A. Barfoed, Becket & Meyer, H. Dessan & Co., Guldbrandsen Andersen & Co., Eduard Hertz & Co.s Eftf., Harry Levin, Otto Madsen, Ivan Metx, L. F. Mørck & Co., Rudolph Lassen, Moses & Søn G. Melchior, Axel Petersen, Emanuel Petersen, P. Carl Petersen, Ed. Richter, H. F. G. Schacke, Schrifter & Svendsen, Carl Salomonsen, H. J. Simonsen & Co.. Skandinavisk Kaffe- & Kakao-Kompagni, A/S., Cornelius Stau, Sthyr & Kjær og Jens Toft.

Fra 1. Maj—1. Oktbr. Kl. 3: Dansk A/S. Siemens-Schuckert.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Generalforsamling afholdes den 5. August Kl. 9 Kontorafdl., Isenkramafdl., Kolonialafdl., Manufakturafdl., Centralafdl. I alle Afdelingerne er Dagsordenen: 1. Valg af Delegerede til Kongressen. 2. Eventuelt.

Til Generalforsamlingerne den 5. August maa Medlemmerne medbringe Medlemsbog, da der ellers ikke tilstedes Adgang.

Kornmaaler.

Esbjerg. Tirsdag den 29. Juni afholdt Foreningen ekstraordinær Generalforsamling i Anledning af den forestaaende Kongres. Til Dirigent valgtes Herr Bogholder A. Andersen, som straks gav Ordet til Formanden, Herr S. Birch, der paa egne og Bestyrelsens Vegne fremsatte nedenstaaende Forslag, som efter nogen Debat alle vedtoges, til Kongressen:

at der vælges Agitatorer til at besøge Provins-Afdelingerne hver anden Maaned. Udgifterne udredes af C. O.,

at der afholdes Kongres hver andet Aar, og saafremt Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse ikke bliver vedtaget, foreslaar Foreningen, at hvert Medlem faar Ret til at opsige sin Plads med 3 Mdr.s Varsel og dog være understøttelsesberettiget, saafremt Engagement ikke opnaas.

Som Delegerede blev valgt: Frk. E. Nissen og Bogholder Christiansen; Suppleanter: Herr S. Birch og Thomassen.

Under „Eventuelt" drøftedes en Del forskellige Emner, bl. a. en forestaaende Udflugt til Fanø, i Selskab med Medlemmer fra Varde, Kolding og Vejen; til at arrangere denne Udflugt nedsattes et Udvalg paa 3 Medlemmer med Herr A. Thomassen som Formand.

J. Christiansen.

---

statistiske Data og Oplysninger vedrørende det foreliggende Emne. Afdelingerne modtog udførlige Instruktioner vedrørende Møder og Agitation. En Resolution, der udtalte Tilslutning til vort Andragende, vedtoges næsten overalt enstemmig og indsendtes til det af Folketinget nedsatte Udvalg. Saavel af den Deputation, der fra vor Side henvendte sig til dette Udvalg, som ogsaa ved de offentlige Møder, fremhævedes Arbejdstidens lovmæssige Begrænsning som vore Reformbestræbelsers Maal.

Landsagitationen for den lovbestemte 7-Lukning — hvorved beklageligvis enkelte Afdelinger, hvis Medlemmer endog overvejende bestod af Butiksmedhjælpere, ganske svigtede — viste ogsaa blandt de selvstændige Handlende stærk og stigende Stemning, selvom Principalorganisationernes ledende Mænd og Organer ved forskellige Midler søgte at modvirke vore Bestræbelser. En ved privat Initiativ foretaget Afstemning viste endog i Landdistrikterne overvejende Flertal for 7-Lukningen. —

Folketings-Udvalgets den 9. April enstemmig afgivne Betænkning vidnede om vor Agitations Indflydelse. Thi 7-Lukningens Princip anerkendtes derved, at det overlodes Kommunalbestyrelserne at fastsætte en tidligere Lukketid en Kl. 8 for hele eller en Del af Aaret. Lørdagslukningen fastsattes til Kl. 10. „Kvarteret" med Dispensation til Ekspedition bortfaldt og flere Smaaændringer i beskyttelsesvenlig Retning foresloges. Iøvrigt udtalte Udvalgets Flertal sig for Minimal-Hviletid og Siddepladser for Butikspersonale, men anbefalede dog disse Reformers Indførelse ved særlige Lovbestemmelser.

Udvalgets Indstilling fandt velvillig Modtagelse i Folketinget og vedtoges enstemmig ved 3. Behandlingen den 12. April, hvorefter Forslaget oversendtes til Landstinget. Politiske Forhold bevirkede imidlertid, at Landstinget standsede Sagen. Derved opnaaede Principalorganisationerne en kærkommen Lejlighed til at iværksætte en Aktion mod den kommunale 7-Lukning. Handelsmøderne i Sommeren 1913 udtalte sig skarpt imod Forslagets „Vilkaarlighed" og fordrede „Ligestilling af Land og By", — uden at dog disse officielle Kundgørelser svækkede den voksende Tilslutning som Syvlukningen fandt i Principalkredse. —

Ministerskiftet medførte at Indenrigsminister Ove Rode den 14de November 1915 i Landstinget fremsatte et helt nyt Forslag, langt mere vidtgaaende end det af Folketinget i April vedtagne. Indenrigsminister Rodes Forslag viste Vilje og Fremsyn til at skabe en moderne Beskyttelseslovgivning for Handelens Medhjælpere og Lærlinge. Det var et godt Forslag! Den seneste Lukketid fastsattes til Kl. 8, medens Folketingsvedtagelsen muliggjorte 9-Lukning. Kommunalbestyrelserne kunde for hele eller Dele af Aaret paabyde 7-Lukning, med Virkning for Nabo-Landkommunens bymæssige Bebyggelser. Uafbrudt Hviletid af mindst 10 Timer i Forretninger med kun een, 11 Timer i Virksomheder med flere Medhjælpere. Ved kommunale Vedtægter kan bestemmes, at Personalet ikke uden særlig Tilladelse af Politiet maa beskæftiges paa Folkekirkens Helligdage udover Kl. 9 Form., ligesom Anbringelse af Siddepladser for Personalet kan paabydes. 10-Lukning skulde være tilladt forud for Folkekirkens Helligdage, nogle Dage før Pinse og Jul o. s. v.

Dette Forslag behandledes af Landstinget den 26. November. Herr Rode holdt en virkningsfuld Tale i Forslagets Aand, men dette mødtes med Uvilje af alle Partier, Radikale og Socialdemokrater undtagen, og Forslaget sendtes i Udvalg.

Imidlertid fremsattes der fra Udvalgets Højre-Medlemmer Forslag om at den kommunale 7-Lukning blev gjort afhængig af, at $^3/_4$ af de stedlige Butiksindehavere udtalte sig derfor, efter at den fra Detaillist-Side fremsatte Tanke om at Afgørelsen overlodes til de lokale Principalforeninger var opgivet. Dette foranledigede den 8. Februar 1914 C. O.s Hovedbestyrelse til en Udtalelse, der, næst efter at udtale Tilslutning til det ministerielle Forslag, vender sig mod Detaillist-Forslaget, som man vedtager at „modarbejde ved alle til Raadighed staaende Midler, selv om Revisionsforslagets Gennemførelse derved foreløbig umuliggøres".

Overfor nævnte Forslag stod Venstre vaklende, medens Radikale og Socialdemokrater stillede sig afvisende. Men ved 2den Behandlingen i Landstinget den 16de April udstemtes alle de socialpolitiske Punkter af Forslaget og Herr Rode erklærede derefter ved 3die Behandlingen den 24. April, at han „ikke i Folketinget kunde anbefale det saaledes ændrede Forslag, men derimod vilde søge indført Ændringer, saaledes at Forslaget kunde komme tilbage til Landstinget." — Fra et Mindretal i Landstingsudvalget som ogsaa under Debatten fremkom udprægede antisociale Ud-

Herning. Tirsdag den 22. Juni afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa „Haandværkerforeningen". Dagsordenen var Eksklusion af Medlem Nr. 6830 Bestyrer Carl Lassen, „Beklædningsmagasinet", her. Formanden bød velkommen og klarlagde, hvorfor vedkommende Medlem var foreslaaet ekskluderet.

Som det vil erindres var det lykkedes at faa 7-Lukning indført i forskellige Brancher her i Byen. De Herrer Principaler havde skrevet under paa en Liste, alle Byens Manufaktur-, Herreekviperings- og Trikotagehandlere, ialt 22, var paa Listen, den var komplet, alt var i den skønneste Orden, vi gik blot og ventede paa, at det kunde blive den 1. Juli, den Dag skulde det nemlig træde i Kraft. Men det skulde ikke blive saaledes, thi en skønne Dag modtoges en Skrivelse fra Handelsforeningen her i Byen, hvori meddeltes, at 7-Lukningen var bleven stemt ned paa et Møde i Foreningen. — Dette var i allerhøjeste Grad mærkeligt, eftersom Foreningen slet ikke havde henvendt sig til Handelsforeningen. men derimod direkte til Principalerne.

Da den første Overraskelse havde lagt sig, forhørte vi os om, hvorledes dette forholdt sig og det oplystes, at Listen var overgivet Handelsforeningens Formand til Drøftelse i samme Forening, og for eventuelt at faa Kolonialhandlerne med. Dette opnaaedes ikke og 7-Lukningen blev nedstemt. Altsaa stemte Købmændene en Reform ned, som Manufakturhandlerne af egen fri Vilje er gaaet ind paa, og som de har garanteret for med deres egenhændige Underskrift. Ved at gaa videre i Sagen oplystes det, at Grunden til at de ikke kunde lukke var den, at flere af Underskriverne ikke vilde overholde det, de havde skreven under paa, og nu kom det overraskende, at et af vore egne Medlemmer, Bestyrer Carl Lassen, havde talt imod den tidlige Lukning, endskønt han ogsaa havde skreven under paa Listen.

Det var jo et smukt Træk af et Medlem og burde belønnes. Derfor foreslog Bestyrelsen L. ekskluderet, hvilket enstemmigt blev vedtaget. *A. Lorensen.*

Hillerød. Afdelingen afholdt den 6. Juli sin halvaarlige Generalforsamling. Formanden, Jac. Matthiasen, aflagde Beretning og omtalte den forløbne Vinters Diskussionsmøder, der var forløbet godt. Tilstanden var nogenlunde tilfredsstillende, men Arbejdet var hæmnet en Del ved, at flere af vore bedste Medlemmer var indkaldt til Sikringsstyrken.

Kassereren, Chr. J. Hendel, aflagde Regnskabet, der balancerede med 360 Kr. Beretning og Regnskab godkendtes. Jac. Matthiasen meddelte, at han ikke saa sig i Stand til at fortsætte som Formand. Valgt blev derefter enstemmigt Alfred N. S. Petersen. Bestyrelsen genvalgtes med F. Frederiksen og J. Thomsen som Suppleanter. Til Revisorer R. Loldrup og A. J. Jensen. Derefter drøftedes Forslag til den forestaaende Kongres. Chr. J. Hendil stillede et Ændringsforslag til Hovedbestyrelsens Forslag af A.-K., hvilke Ændringsforslag vedtoges.

Jac. Mathiasen rejste Spørgsmaalet om de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation" og foreslog at søge følgende Udtalelse vedtaget paa Kongressen:

„Kongressen udtaler, at da „Arbejdernes Fællesorganisation i Kjøbenhavn" bevislig ikke er en fuldstændig upolitisk Sammenslutning, er den Indmeldelse i den nævnte Fællesorganisation, som Kjøbenhavns Afdeling har foretaget, ikke i Overensstemmelse med de af Centralorganisationen hidtil hævdede og fulgte Principper for en upolitisk Organisations Arbejdsmetode.

Da Kongressen ikke finder Anledning til at ændre den af Centralorganisationen hidtil fulgte upolitiske Kurs, maa man paalægge Kjøbenhavns Afdeling at tilbagekalde den nævnte Indmeldelse."

Jac. Mathiasen anbefalede Udtalelsen, som efter nogen Diskussion vedtoges.

Da der i det forløbne Halvaar kun havde været ringe Tilslutning i Spareafdelingen, vedtoges det at indstille Virksomheden paa dette Omraade foreløbig. *Chr. J. H.*

Kallundborg. Afdelingerne afholder Søndag den 1. August Udflugt til Jyderup med følgende Program:

Medlemmerne samles Kl. 10 Form. paa Havnepladsen og kører pr. Vogn til Bestemmelsesstedet. Ved Ankomsten dertil bliver der fælles Kaffebord, hvorefter Medlemmerne foretager en Tur i Skoven og nærmeste Omegn. Kl. 5 Fællesspisning paa Hotel „Skarritsø": Lammesteg og Jordbær. — Derefter en lille Svingom.

Da det er den første og eneste Udflugt, Foreningen lader afholde, maa ingen af Medlemmerne undlade at deltage, idet vi jo gerne skulde have en glad og fornøjelig Dag. — Nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse til Formanden eller Undertegnede.

Torsdag den 24. Juni afholdtes Bestyrelsesmøde paa „Møllebakken". Det vedtoges at afholde ovennævnte Udflugt, ligeledes vedtoges det at deltage i Roskilde-Stævnet den 4. Juli, og haaber vi at kunde møde med de fleste af Medlemmerne.

Samtidig udsendte vi ca. 70 Pjecer af „Hvad vi vil", vedlagt en Skrivelse forfattet af Hr. H. Brandt, der kraftigt opfordrede

---

talelser, der vendte sig mod enhver Beskyttelseslovgivning paa dette Omraade, uden at dog disse Standpunkter fandt Tilslutning hos de paagældende Partier (Højre og Venstre) i Folketinget, der udtalte sig for en særlig Lovgivning vedrørende Hviletid og Siddepladser. — Iøvrigt var Forslaget, der fra Landstinget oversendtes til Folketinget, endnu ringere end det oprindelige Revisionsforslag, idet det tillod Paafyldning af Salgsautomater efter Lukketid og Revisionsbestemmelsen var udgaaet.

Folketinget behandlede den 28. April Forslaget og Ministeren søgte især at sikre den kommunale 7-Lukning. Navnlig Venstres Ordfører (Konsul Birch) gjorde sig bemærket ved et uforsonligt Angreb paa det ministerielle Forslag og tendentiøse Udfald mod vor Organisation. — Forslaget sendtes atter i Udvalg.

Atter medførte Grundlovskampen at Sagen standsedes, og da den nye Rigsdag var traadt sammen i Efteraaret forelagde Indenrigsminister Rode den 6. Oktober paany sit oprindelige Forslag i Folketinget. Første-Behandlingen den 10. November viste vel Lydhørhed overfor 7-Lukningen, men kun ringe Udsigter for de egentlige Beskyttelsesbestemmelser. Navnlig Siddepladserne mødte Modstand fra Venstres Ordfører, til Trods for at Detaillistorganisationerne nu ydede denne Reform Tilslutning. — Iøvrigt karakteriseredes Situationen ved en Ændring i Detalllistorganisationernes Standpunkt, idet den oprindelige Uvilje mod kommunal 7-Lukning nu ændredes til et Andragende til Rigsdagen, om at Kommunal-Vedtægter gjordes afhængig af at $^2/_3$ af de lokale Butiksindehavere stemte derfor. Denne Frontændring skyldtes en af „De samvirkende Detailhandlerforeninger" foranstaltet Afstemning, der viste en af Lederne uventet Stemning for 7-Lukningen.

Resultatet af Folketingets Forhandlinger forelaa den 17. Februar 1915 i en Udvalgs-Betænkning, der enstemmig indstiller, at det overlades Kommunalbestyrelserne gennem en af Indenrigsministeriet stadfæstet Vedtægt at paabyde 7-Lukning for hele Aaret eller enkelte Maaneder. Paa lignende Vis kan Søndagsarbejde efter Kl. 9 Formiddag forbydes og Siddepladser til Brug for Personalet paabydes. — Minimalhviletiden udgaar.

Efter at dette Udvalgs-Forslag var vedtaget i Folketinget og oversendt til Landstinget fortsatte Detaillistorganisationerne Agitationen for ovennævnte Afstemningsmaade. Dette foranledigede at C. O. i Marts til Landstingets Udvalg rettede en Henvendelse, hvori der henvises til vort principale Standpunkt og udtales fornyet Tilslutning til det oprindelige ministerielle Forslag samt nedlægges Indsigelse mod Detaillistorganisationernes Krav om ensidig Bestemmelsesret for Principalerne. Vor Henvendelse slutter: „Ud fra disse Betragtninger kan vi kun anse en saadan Ordning tilfredsstillende og med rimelig Hensyntagen til vore Standsfæller, naar Loven paalægger Kommunalbestyrelserne at rette bemeldte Forespørgsel til saavel lokale Medhjælper- som Handelsforeninger, forinden Vedtægten gennemføres. Iøvrigt udtaler vi vor Tilslutning til det af Folketinget vedtagne Revisionsforslag —".

Da der imidlertid viste sig saa stor Meningsforskellighed mellem Folketingets og Landstingets Flertal, er den endeløse Forhandling om Butiks-Lukningslovens Revision bestandig uafgjort og der er i indeværende Sommer kun sket det, at Ministeriet har adspurgt Byraadene vedrørende Formen for en eventuel Afstemning blandt Principaler og Medhjælpere angaaende 7-Lukningen. Hovedkontoret har givet Afdelingerne fornødne Instruktioner desangaaende.

Det stærkt omstridte Spørgsmaal om Butikslukningslovens Revision overgaar altsaa til den 4de Rigsdagsamling. — C. O. vil følge Sagen med usvækket Opmærksomhed, rede til at gribe ind, for at varetage Medhjælperstandens Interesser.

„D. H. K. M- T."

Centralorganisationens Fremgang har naturligvis ogsaa sat Præg paa vor Tidende, der med indeværende Aar traadte ind i sin 15de Aargang.

Bladets Form og Anlæg er vel bibeholdt, men Stofmængden er stadig øget, og naar undtages enkelte Numre, der udsendtes umiddelbart efter Verdenskrigens Udbrud, er det 8-sidede Format nu Normen. Desuden er der ved Afdelingsadressers og Tekstannoncers Overgang til Omslaget indvundet end yderligere Spalterum.

„D. H. K. M. T."s Indhold er derfor nu adskilligt større end i den forudgaaende Kongresperiode, hvilket fremgaar af vedføjede Oversigt over Indholdets Fordeling efter Emnernes Art, Forholdet mellem redaktionelle og indsendte Artikler o. s. v.

Selv om Medarbejdernes Antal og Produktivitet ikke er øget

udenforstaaende Kolleger til at indmelde sig i Afdelingen, og haaber vi snart at kunde melde mange nye Medlemmer. — 7-Lukningen er gennemført i alle Forretninger de første fire Dage i Ugen, og har Foreningen medvirket en Del dertil. *A. C. Mauritzen,* Sekretær.

Kjøbenhavn. Samtlige Afdelinger afholder ekstra Generalforsamling Tirsdag den 3. August, Aften Kl. $8^1/_2$ præcis, med følgende Dagsorden: Kongressens Dagsorden. *Fællesbestyrelsen.*

Umiddelbart efter Hovedgeneralforsamlingen afholder de enkelte Afdelinger ekstra Generalforsamling med Dagsorden: Valg af Delegerede til Kongressen. *Bestyrelserne.*

Ringsted. Torsdag den 3. Juni afholdtes ordinær Generalforsamling, hvortil var mødt ca. $^2/_3$ af Medlemmerne. Herr A. Poulsen blev valgt til Dirigent, hvorefter Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Derefter aflagde Kassereren Regnskabet, der ligesom Beretningen godkendtes.

Herr Paul Christiansen blev genvalgt til Formand. Derefter valgtes 3 Bestyrelsesmedlemmer: Frk. Carla Petersen samt de Herrer A. Paulin og Carl Christensen. Til Suppleanter valgtes: de Herrer Poul Christensen og Poul Mortensen, og til Revisor J. M. Larsen. Det vedtoges at antage en Inkassator til at opkræve Kontingent. Diskussionen vedrørende Kongressen udsattes indtil videre, hvorimod der foretoges Tegning til Sommerstævnet i Roskilde. Mødeaftenerne fastsattes til den 1. og 3. Fredag i hver Maaned; derefter hævedes Generalforsamlingen, og Medlemmerne samledes om Kaffebordet. Bestyrelsen har siden valgt Frk. Carla Petersen til Kasserer og Herr A. Poulin til Næstformand. N. P. Nielsen blev genvalgt til Sekretær. *N. P. Nielsen.*

Thisted. I Cirkulære af 6. Juni d. A. til Afdelingerne indskærper Hovedkontoret, at Overflytning af bortrejste Medlemmer sker straks efter Afrejsen, med nøjagtig Angivelse af ny Adresse.

Vi lader denne Opfordring gaa videre til Medlemmer, med indtrængende Anmodning om, at hver især — ved Bortrejse — tilstiller Kassereren fornøden Meddelelse samt Medlemsbogen.

Vi henleder Opmærksomheden paa, at Afdelingerne ikke har Pligt til at sørge for Medlemmernes Overflytning. Pligten paaviler Medlemmerne selv.

Ligeledes anmoder Hovedkontoret om prompt Afregning (uden Restancer), ogsaa denne Anmodning lader vi gaa videre til rette Vedkommende.

Medlemsmøde afholdtes den 11. Juni i „Schweitzerhuset" i Esplanaden. Formanden havde forskellige Meddelelser at kundgøre bl. a. flere fra Hovedkontoret, og det nedsatte Udvalg angaaende Sommerudflugten meddelte, at der nu var taget Bestemmelse om, at Udflugten vilde foregaa Søndag den 4. Juli pr. Motorskib til Nykjøbing M. og anbefalede til talrig Deltagelse.

En Liste til Paategning blev fremlagt, og allerede samme Aften tegnede sig en Del, saa vi nærer store Forhaabninger til Dagen og Turen. *Johs. J.*

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes Fredag den 6. August paa Hotel „Royal" med følgende Dagsorden: 1. Valg af Delegerede til Kongressen. 2. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Centralorganisationen —

Medhjælperstandens Fortrop.

Den sorte Tavle.

Følgende Medlemmer er paa Grund af Restance slettet af Nykjøbing F.-Afdelingen pr. $^1/_7$:

7928. Frederik Lütken hos Holger Schwabe.
6020. Carl P. Kaae hos Emil Jacobsen.
9800. Adser Hansen, tidligere „Tøjhuset".

J. Chr. Hansen, Kasserer.

i samme Forhold som den almindelige Udvikling af vor Tidende, er det dog ved udmærket Medarbejderskab af en Kreds af Kolleger lykkedes at give Indholdet det varierende Præg, som ogsaa for et Fagblad er Betingelsen for at fængle Læsernes Interesse. Værdifuldt og delvis stadigt Medarbejderskab er bl. a. ydet af A. Andreasen, Johanne Andersen, Harald Heie, Chr. J. Hendil, Jens Johansen, C. C. Knudsen, Aage S. Leth, Michael Nielsen, N. C. Nielsen, Martin Petersen, P. Stavnstrup og Peter Wraae.

Ligesom i Beretningen 1910/12 skal her fremhæves, at det ejheller i denne Beretningsperiode har været Hensigten at forøge Medarbejdernes Antal og Stofmængden — uden at Kvaliteten svarer til Forøgelsen. Og selv om der fremdeles er aabnet ethvert Medlem Adgang til — saavidt muligt — at give sine Anskuelser Udtryk i vor Tidende, nødsages vi dog til under Omstændigheder at drage er Grænse mellem Medarbejderen og den tilfældige Indsender.

„D. H. K. M. T." i Tiden $^1/_7$ 1912—$^{30}/_6$ 1915.

Emner	Antal Tekst-Spalter Redaktionelt	Indsendt	Ialt
Centralorganisationens indre Anliggender	54	58	112
Kongresreferat, Hovedbestyrelsesmøder etc.	85	5	90
Agitationen	38	61	99
Organisationsspørgsmaalet	29	53	82
Arbejdstiden	90	25	115
Lønspørgsmaalet	8	2	10
Lærlingevæsenet	3	2	5
Medhjælpernes Retsstilling	5	9	14
Kvindespørgsmaalet	2	6	8
Kritik af Arbejdsforhold	19	14	33
Medhjælperne og Krisetilstanden	8	11	19
Fabriks- og Ulykkesforsikningslovgivning	13	—	13
Arbejdsanvisning	19	4	23
Arbejdsløshedsunderstøttelse	4	8	12
Social-Statistik	12	1	13
Udlandet	50	8	58
Undervisning	12	9	21
Faglitteratur	4	—	4
Andre Anliggender	13	5	18
Afdelingsmeddelelser, Referater o. s. v.			239
Samlet Antal Tekstspalter i Beretningsperioden 1912—15			988

Af de ca. 1000 Tekstspalter, vor Tidende har bragt i Beretningsperioden, har altsaa en væsentlig Del omhandlet Centralorganisationens indre og administrative Anliggender, men desuden er navnlig Periodens mest aktuelle Spørgsmaal: Butikluksningslovens Revision, indgaaende behandlet. I denne Agitation har „D. H. K. M. T." ydet vor Sag betydelig Støtte; bl. a. udsendtes Febr. 1913 et 16-sidet Agitationsnummer, der udkom i et stort Oplag og fandt virkningsfuld Anvendelse.

Oktober 1913 aabnede „D. H. K. M. T." en skarp Kritik af „Engageringskontoret for Handel- og Industri". Artiklerne vakte megen Opmærksomhed langt udenfor vore Kredse, og indledede saaledes Aktionen mod det for Medhjælperstanden uværdige og farlige „Sorteliste-System".

Mærkesager som Valget til Sø- og Handelsretten, Krisens Indflydelse paa Medhjælpernes Vilkaar og Retsstilling, er indgaaende omhandlet, ligesom vor Tidende har bragt en Række Artikler vedrørende Arbejdsforholdene i Handels- og Kontorfagene. Sidstnævnte Opgave, der er søgt formaalstjenlig løst ved intimt Samvirke mellem Medlemmer og Redaktion, er desværre ikke hidtil mødt med den Interesse fra Afdelingernes Side, som den fortjener. Imidlertid bør alle Tillidsmænd og Medlemmer erkende Betydningen af nævnte Formaal og betragte det som Pligt at støtte de paagældende Bestræbelser.

Iøvrigt har „D. H. K. M. T." bragt betydeligere Artikler vedrørende social-statistiske Emner, socialpolitiske Spørgsmaal, Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse og udenlandske Forhold, ligesom en Række — delvis indsendte — Artikler af agitatorisk Indhold er offentliggjorte med Henblik paa vor Tidendes Opgave blandt de uorganiserede Medhjælpere.

„D. H. K. M. T." har ligesom i forrige Kongresperiode ret byppigt, indeholdt Illustrationer. f. Eks. vedrørende Landsstævnet 1914, Sommerstævner etc., og er der ogsaa derved bragt Afveksling i Bladets Udseende og Indhold.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 15. 1. August 1915. 15de Aargang.

KONGRESSENS DAGSORDEN.

Centralorganisationens 6. ordinære Kongres afholdes den 15., 16. og 17. August i Arbejdernes Forsamlingsbygning i **Aarhus**.

I det efterfølgende gengiver vi **Kongressens Dagsorden:**

1) **Forslag til Forretningsorden.**
2) **Prøvelse af Mandaterne.**
3) **Valg af Kongressens Tillidsmænd.**
4) **Forelæggelse af Beretning for den forløbne Kongresperiode.**
5) **Regnskaberne.**
6) **Behandling af indkomne Forslag.**

I. Almindelige Forslag.

Hillerød foreslaar:

a. Kongressen udtaler, at da Arbejdernes Fællesorganisation i Kjøbenhavn, bevislig ikke er en fuldstændig upolitisk Sammenslutning, er den Indmeldelse i nævnte Fællesorganisation, som Kjøbenhavns Afdeling har foretaget, ikke i Overensstemmelse med de af Centralorganisationen hidtil hævdede og fulgte Principer for en upolitisk Organisations Arbejdsmetode.

Da Kongressen ikke finder Anledning til at ændre den af Centralorganisationen hidtil fulgte upolitiske Kurs, maa man paalægge Kjøbenhavns Afdeling at tilbagekalde den nævnte Indmeldelse.

Skanderborg foreslaar:

b. I de Afdelinger, hvor Kassererposten ikke er lønnet, bør denne være fuldstændig kontingentfri.

Thisted foreslaar:

c. Regler for Oplysningsbureau:

Enhver Afdelingsbestyrelse vælger ud af sin Midte et Udvalg til at forestaa det lokale Oplysningsbureau.

Ved Henvendelse til Udvalget kan ethvert pladssøgende Medlem gratis erholde Oplysninger.

Udvalget fremskaffer disse fra Hovedkontoret og meddeler dem — under fornøden Diskretion — mundtlig til Vedkommende, som søger Oplysninger.

Udvalget maa ikke udlevere de originale skriftlige Oplysninger. — Disse skal opbevares og een Gang aarlig tilbagesendes Hovedkontoret.

Ligeledes skal Udvalget mindst een Gang aarlig revidere og komplettere Materialet.

Direkte Medlemmer henvender sig til Hovedkontoret.

Vejle foreslaar:

d. Kongressen vedtager, at der til Regering og Rigsdag rettes en Henvendelse om — saa snart som muligt — at faa Lærlingeloven af 1889 fremlagt til Revision, og at der fra C. O.s Side arbejdes hen til, at der i Loven fastsættes en Bestemmelse om, at ingen — der ikke selv har modtaget faglig Uddannelse eller har faguddannet Medhjælp — har Ret til at antage Lærlinge til Uddannelse.

II. Lovændringer.

a) Arbejdsløshedskassens Love.

A. *Aalborg* foreslaar:

Principielt Forslag til Kongresbeslutning.

Det tillades de kjøbenhavnske Afdelinger at søge Statsanerkendelsen alene som en særlig Arbejdsløshedskasse, idet Hovedbestyrelsen bemyndiges til at træffe en nærmere Ordning af Enkelthederne ved Adskillelsen.

Subsidiært Forslag

a. til Ændring af Hovedbestyrelsens Forslag om Statsanerkendelse af Arbejdsløshedskassen:

Efter følgende Principer søges Forslaget ændret:

Der sættes en 3—5-aarig Karenstid for nye Medlemmer, i hvilken Tid de er halvt betalende, resp. nydende;

Kontingentet er 30 Øre mdl. med Ret for Hovedbestyrelsen til at opkræve indtil 20 Øre mdl. i Ekstrabidrag, idet det er en Forudsætning, at Kassens økonomiske Stilling ikke forringes;

Kassen er ikke forpligtet til at opkræve Kontingentet. —

b. Under Forudsætning af ovenstaaendes hele eller delvise Vedtagelse endvidere:

Forslag til Ændring i Centralorganisationens Love:

De ny indtrædende Medlemmer betaler i Karenstiden indenfor Arbejdsløshedskassen et yderligere Bidrag til Centralorganisationens Reservefond paa 15 Øre mdl., mod at dette udreder halv Understøttelse i Tilfælde af Arbejdsløshed, saaledes at de derved ligestilles med de fuldt nydende Medlemmer, idet Bidraget til Reservefonden iøvrigt uforandret er 25 Øre mdl.

Endvidere følgende Forslag til Kongresbeslutning:

Det vedtages, at Arbejdsløshedskassens Formue overgaar til Centralorganisationens Reservefond, mod at denne stiller Beløbet som Garantifond, der overgaar til Centralorganisationens Disposition, naar Arbejdsløshedskassens Formue er naaet til samme Beløb pr. Medlem som nu.

Hovedbestyrelsen og *Repræsentantskabet* foreslaar:

B. Udkast til Vedtægt for Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

(Se „D. H K. M. T." Nr. 6 og 7/1915).

C. Ændringer i Udkast til Vedtægt for Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Hillerød foreslaar:

§ 2 tilføjes efter 3. Punktum: Hvor ingen Læretid er fastsat, regnes denne for 3 Aar.

Holstebro foreslaar:

§ 3.

Medl. deles i 3 Afd. efter deres Indtægt	Kontingent			Har derefter Ret til:
	Til C. O.	Til Res. Fondet	Til A.-K.	
Afdeling A. Medhj., som har en aarlig Gage af 1200 Kr. og derover (Kost og Logi beregnes til 500 Kr.)	0,50	0,25	0,50	Fuld Understøtt.
Afdeling B. Medhj., som har en aarlig Gage af 900 og indtil 1200 Kr.	0,40	0,20	0,40	3/4 Understøtt.
Afdeling C. Medhj., som har under 900 Kr. i aarlig Gage	0,30	0,15	0,30	3/5 Understøtt.
Afdeling D. Lærlinge	0,15	0,10	0,25	

Saaledes, at de lavere lønnede Medhjælpere selv kan bestemme, om de vil betale højere Kontingent og derved opnaa større Fordele.

Aarhus foreslaar:

§ 8 tilføjes: De i Arbejdsløshedskassen ved Statsanerkendelsen værende Medlemmer bibeholder deres fulde Anciennitet.

Hillerød foreslaar:

i Slutningen tilføjes: Medlemmer, der staar i Kontingentklasse for Hjælpearbejdere (Afd. B. — jfr. § 19) har Krav paa en Understøttelse efter samme Skala og paa samme Maade, dog at Understøttelsens Størrelse kun udgør Halvdelen af de forannævnte Beløb.

Medlemmer, der fra Afd. B. er overgaaet til Afd. A. har først Krav paa fuld Understøttelse efter at have staaet 1 Aar i Kontingentklasse A.

Hillerød foreslaar:

§ 19 Det maanedlige Medlemsbidrag er:
for nydende Medlemmer i C. O.s Kontingentklasse A. Kr. 0,50
i Kontingentklasse B. ..... „ 0,25
for Medlemmer, der ophører osv.

Aarhus foreslaar:

§ 20, sidste Komma i 1. Stykke ændres til: I Erstatning for bortkomne Bøger betales pr. Stk. med 2 Kr.

Holstebro foreslaar:

§ 25. Paragraffen ændres til: Er en Afdelings Indtægter ikke tilstrækkelige til Bestridelse af Lokalafdelingens Udgifter, kan Afdelingens Formand og Kasserer i Forening rekvirere de til Udbetaling fornødne Pengemidler.

Aarhus foreslaar:

§ 28, 2. Punktum, 2. Stykke udgaar.

Holstebro foreslaar:

i 1. Stykke ændres 8 til 10,
i 2. Stykke ændres 2 til 4.

b) Centralorganisationens Love.

Kolding foreslaar:

§ 1. Navnet ændres til „Danske Handels- og Kontormedhjælperes Organisation".

Kjøbenhavn foreslaar:

Navnet ændres til „Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund".

Aarhus foreslaar:

§ 2 tilføjes: Naar en Afdelingsbestyrelse til Støtte for fortsat Fremgang ønsker Agitationstilskud, er Hovedbestyrelsen forpligtet til, saafremt Midlerne er til Stede, at yde et saadant forholdsvis efter Medlemsantal.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 4 tilføjes: Med Medlemsskab følger Pligt til samtidig at være Medlem af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 6, 1. Stykke, ændres til: Kontingentet til Centralorganisationen er 1 Kr. pr. Medlem, hvoraf 50 Øre henlægges til Reservefonden.

Afdelingerne fastsætter selv deres Kontingent.

Aarhus foreslaar:

2. Stykke tilføjes: Det er Afdelingernes Pligt at slette ethvert Medlem, der staar til Restance udover 3 Maaneder. Medlemmer kan ikke overføres fra den ene Afdeling til den anden med Restance. Det samme gælder for direkte Medlemmers Vedkommende.

Hillerød foreslaar:

Kontingentet til Centralorganisationen er:

	Til Org.	Til Res.-Fd.
Kontingentklasse A.: (Mandlige og kvindelige Medhjælpere over 18 Aar, der har en Gage af 800 Kr. aarlig eller derover [Kost og Logi regnet til 500 Kr.] og som har arbejdet mindst 3 Aar ved Faget)	0,50	0,25
Kontingentklasse B. (mandlige og kvindelige Medhjælpere over 18 Aar, der har en Gage af under 800 Kr. og som har arbejdet mindst 3 Aar ved Faget)	0,25	0,10

Lærlinge (herunder alle mandlige og kvindelige Medhjælpere, der har arbejdet mindre end 3 Aar ved Faget) svarer intet Bidrag til Centralorganisationen. Naar Læretiden eller de nævnte 3 Aar er forløbet, skal vedkommende Medlem, overføres til Afd. A. Hvis han (hun) ikke har naaet en aarlig Gage af 800 Kr., har Vedkommende — om ønskes — Ret til at blive overført til Afd. B. og blive staaende der, indtil den nævnte aarlige Indtægt er naaet.

Afdelingerne fastsætter selv deres Kontingent; dog maa dette for Medlemmer i Kontingentklasse B. ikke overstige Halvdelen af det Beløb, der svares i Afdelingskontingent af Medlemmerne i Klasse A. i vedkommende Afdeling.

Kjøbenhavn foreslaar:

Sidste Stykke ændres til at lyde: Naar et Medlem flytter til en anden By, skal Vedkommende overflyttes til den paagældende By's Afdeling og uden Indskud til denne.

Som nyt Stykke tilføjes: Med Afdelingsbestyrelsens Samtykke kan der af de paa en Arbejdsplads beskæftigede Medlemmer dannes en Klub. Vedtægter for Klubberne skal sanktioneres af C. O.s Forretningsfører.

Aalborg foreslaar:

§ 8a, 2. Punktum, ændres til: Alle principielle og vigtige Spørgsmaal skal af Afdelingsformanden, bilagte Afdelingens Erklæring, forelægges Centralorganisationens Hovedbestyrelse til Afgørelse. — Hovedbestyrelsens Afgørelse kan af Afdelingen indankes for Repræsentantskabet.

Holstebro foreslaar:

Efter 2. Punktum tilføjes: . . . som derefter forelægger Sagen for Hovedbestyrelsen.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 9 1. Stykke, 1. Punktum, ændres til: Centralorganisationen administreres af en Hovedbestyrelse, der bestaar af Forretningsføreren og 8 af Kongressen valgte Medlemmer. Hovedbestyrelsen er fælles med den for Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse valgte Hovedbestyrelse.
1. Stykke, 2. Punktum, ændres til: . . . 4 Gange aarligt, i Maj, August, November og Februar.
2. Stykke, 1. Punktum, ændres til: Hovedbestyrelsen vælger selv sin Vice-Forretningsfører. En Assistent fra Hovedkontoret fungerer som Hovedbestyrelsens Sekretær. Blandt sine Medlemmer, vælger Hovedbestyrelsen 2, der sammen med med Forretningsføreren udgør Forretningsudvalget.

Aarhus foreslaar:

Hovedbestyrelsens Ændring, 2. Stykke, 1. Punktum, ændres til: Hovedbestyrelsen vælger selv sin Vice-Forretningsfører. En Assistent fra Hovedkontoret fungerer som Hovedbestyrelsens Sekretær. Blandt sine Medlemmer vælger Hovedbestyrelsen 3 (dog ikke Forretningsføreren), der udgør Forretningsudvalget. Dette kan, naarsomhelst forlange Forretningsudvalgsmøder afholdt. I Forretningsførerens Forfald varetages hans Funktion af Vice-Forretningsføreren.

Holstebro foreslaar:

I Hovedbestyrelsens Ændring, 1. Stykke, 1. Punkt, ændres 8 til 10, og der tilføjes: . . . kun for saa vidt de er Medlem af C. O.
I 2. Stykke, 1. Punktum, ændres: 2 til 4.

Kjøbenhavn foreslaar:

§ 10. Tallet 8 Kr. ændres til 10 Kr.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 11, 2. Stykke, sidste Komma, ændres til: . . ., som er fælles med det for Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse valgte Repræsentantskab. Det kan af Hovedbestyrelsen indkaldes til Drøftelse og Afgørelse af særlig vigtige Sager. Repræsentantskabet fastsætter selv sin Forretningsorden.

Aalborg foreslaar:

2. Stykke ændres til: Ved de ordinære Kongresser vælger de Delegerede 20 Repræsentanter fordelte paa de forskellige Landsdele i Forhold til Medlemsantallet. — De 20 osv.

Holstebro foreslaar:

I Hovedbestyrelsens Ændringer tilføjes efter 1. Punktum: . . . kun for saa vidt, de er Medlem af C. O.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 12, 1. Stykke, 3. Punktum, ændres til: . . . Forretningsføreren fører Regnskabet, som afsluttes hver 31. Marts, og i revideret Stand osv.

Kjøbenhavn foreslaar:

1. Punktum, ændres saaledes: Forretningsføreren leder den daglige Forretningsgang paa Hovedkontoret, samt Redaktionen af „Dansk Handels- og Kontormedhjælpertidende". Han skal drage Omsorg for, at enhver Henvendelse hurtigst muligt besvares.

Kjøbenhavn foreslaar:

§ 15. „Redaktøren" ændres til „Forretningsføreren", og Ordet „Differencer" erstattes med Ordet „Uoverensstemmelser".

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 16, Tilføjelse til 2. Punktum: i Forbindelse med Delegeretmøde i Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse.
4. Punktum ændres til: . . . indkaldes med 3 Maaneders Varsel.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 17, Ændring af 2. Punktum; Afstemningen foregaar afdelingsvis ved Generalforsamlinger. Tallet paa de for og imod Forslagene afgivne Stemmer indsendes til Hovedbestyrelsen inden Udløbet af den for Afstemningen fastsatte Tidsfrist.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 18, 1. Punktum, ændres til: Til Kongressen har enhver Afdeling Ret til at sende 1 Repræsentant for hver paabegyndt 50 Medlemmer, indtil 100 Medlemmer, og derudover 1 Repræsentant for hver paabegyndt 100 Medlemmer.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 20. Tilføjelse til 1. Stykke: Udgifterne til Kongressen og Delegeretmødet deles efter Forhold mellem Centralorganisationen og Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse.
2. Stykke ændres til: Hovedbestyrelsesmedlemmer og de Medlemmer af Repræsentantskabet, der ikke vælges som Delegerede, er at betragte som selvvalgte til Kongressen. Repræsentantskabsmedlemmer har dog kun Stemmeret i de Spørgsmaal, som har været behandlet paa et Repræsentantskabsmøde.
Udgifterne til Hovedbestyrelses- og de selvvalgte Repræsentantskabsmedlemmer afholdes af Centralorganisationen og Arbejdsløshedskassen efter fornævnte Forhold.

Hjørring foreslaar:

2. Stykke rettes til: Hovedbestyrelsesmedlemmerne er at betragte som selvvalgte til Kongressen (foruden de valgte Delegerede). — Endvidere er de 10 valgte Repræsentantskabsmedlemmer selvvalgte Delegerede til de Kongresser, paa hvilke der til Behandling foreligger Forslag eller Spørgsmaal, som har været behandlet af Repræsentantskabet, og saaledes at de deltager i Behandling og Afstemning angaaende hele Kongressens Dagsorden.
Udgifterne til de selvvalgte afholdes af Hovedkassen.

Kjøbenhavn foreslaar:

Tallet 8 Kr. ændres til 10 Kr.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 21. 1. Stk., 2. Linie ændres til: . . . 2 Maaneder før Kongressens Afholdelse.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 22. 1. Stk., 1. Linie ændres til: . . . 1 Maaned før Kongressen o. s. v.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

§ 23. Tilføjelse til 1. Punktum: . . . der alle er fælles med de for

Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse valgte Tillidsmænd. Valget gælder til næste ordinære Kongres.

Aarhus foreslaar:

tilføjes efter 1. Punktum: Den ene Revisor samt Revisorsuppleant skal vælges blandt Provinsdelegerede.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

Ny § Reservefondens Midler anvendes til Hjælp til Medlemmer, der er bleven arbejdsløse med Hovedbestyrelsens Billigelse eller gennem Lock-out.

Desuden kan Hovedbestyrelsen, hvor ganske særlige Forhold taler derfor, og det anses foreneligt med Centralorganisationens Tarv, i Tilfælde af uforskyldt Trang, bevilge Understøttelse heraf.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

Ny § Ingen Afdeling kan indgaa Overenskomster af nogen Art, ejheller underkaste sig Forligs- eller Voldgiftskendelser af stedlige Institutioner, uden forud indhentet Samtykke fra Hovedbestyrelsen.

Holstebro foreslaar:

Ny § Ingen Afdeling under C. O. kan indmelde sig, eller staa som Medlem af andre Fagorganisationer, før det er godkendt paa en Kongres.

Hovedbestyrelsen foreslaar:

Regulativ for Pladsanvisning for Medlemmer af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

(Se „D. H. K. M. T." Nr. 8/1915).

7) Fastsættelse af Lønningerne.
8) Valg af Tillidsmænd.
9) Fastsættelse af Tid og Sted for næste Kongres.
10) Eventuelt.

Medhjælperstævner.

Stævnet i Hobro.

Handels- og Kontormedhjælpernes Lokalforeninger for Aalborg, Randers og Hobro havde sat hverandre Stævne i Hobro den 11. Juli.

Hobroforeningen mødte paa Banegaarden for ved Middagstogene at modtage Kollegerne fra Nabobyerne. I Procession drog man derpaa til Havnen for at sejle til Østerskoven. Efter at have spist Frokost af medbragte Madkurve foretog man en lille Udflugt bl. a. til Ørnedalen. — Ved 2-Tiden vendte man tilbage til Festpladsen ved Traktørstedet for at høre et Foredrag af Herr N. C. Nielsen, Kolding. Denne gik indledende ud fra H. C. Andersens Eventyr om „Kejserens nye Klæder" og understregede, at dette Eventyr illustrerer den gamle Sandhed, at man ikke skal gaa efter, hvad andre siger, men efter sin egen sunde Sans. Det er gaaet Han- og Kontormedhjælperne saaledes, at man alt for længe lyttede til, hvad andre kaldte for god Tone, og man glemte at organisere sig. Saa endelig for 15 Aar siden vaagnede den sunde Sans, og Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation stiftedes. Taleren berørte derpaa nogle af de Institutioner, der efterhaanden er bleven knyttede til denne Organisation. Han pegede saaledes paa Betimeligheden af Arbejdsløshedskassen og omtalte Oplysningsbureauet og „Retshjælpen", der har haft social Betydning for Standen. — I den sidste Tid har man gennem Statens Arbejde taget fat paa Statistiken. Der ligger ikke alene i dette en Anerkendelse fra Statens Side, men det er herigennem skaffet oplyst, hvor daarligt stillede i økonomisk Henseende Handels- og Kontormedhjælperne er. Taleren ansaa ikke det for at have saa stor Betydning, som man har villet slaa det op til, at en kjøbenhavnsk Afdeling er gaaet ind under „Arbejdernes Fællesorganisation". Der kunde være delte Meninger om, hvorvidt det var praktisk klogt eller ikke. Men hvorom al Ting er, saa gælder det om trods forskel-

Beretning

ved Centralorganisationens 6. ordinære Kongres.

(Sluttet).

AFDELINGERNE.

(Fortsættelse af tidligere offentliggjort Afsnit).

De 50 Afdelinger, der fandtes ved forrige Beretnings Udgivelse pr. 1. Juli 1912, talte 2370 Medlemmer, medens vore nuværende 68 Afdelinger repræsenterer 4431 Medlemmer.

Netto-Fremgangen i Kongresperioden er altsaa ca. 2100 Medlemmer. Uden Overdrivelse tør det siges, at dette Resultat er uden Sammenligning det bedste nogen Kongresperiode har opvist, og naar det ikke er endnu bedre, ligger Aarsagen deri, at der er et forholdsvis altfor stort Antal Medlemmer, der efter et kort Medlemsskab atter forlader Organisationen. I Perioden indmeldtes ca. 4700 Medlemmer, medens ca. 2600 atter udtraadte. Dette betegner et Misforhold, som snarest bør rettes, og det kan næppe bestrides, at hertil vil Anerkendelsen af Arbejdsløshedskassen — hvormed følger, at denne hurtigere bliver effekiv for Medlemmerne — bliver et meget virksomt Middel.

Af Afdelingerne er der kun faa, som i Henseende til forholdsmæssig Fremgang kan sidestilles med Kjøbenhavn, der i Beretningsperioden har tredoblet sit Medlemsantal. I Betragtning af, hvad der opnaaedes i Kjøbenhavn i de 15 Aar, der gik forud for denne Periode, og under Hensyn til de særdeles vanskelige Forhold, Agitationen dér maa drives under, er der Anledning til at anerkende, hvad der her under Udfoldelse af et energisk og systematisk Arbejde er opnaaet.

Afdelingerne i Herning, Holstebro, Nakskov, Nykøbing F., Nykøbing M., Thisted og Vejen har haft en forholdsvis Fremgang, der ikke giver Kjøbenhavn meget efter; og betydelig Fremgang har der været i Aarhus, Frederikshavn, Helsingør, Hillerød, Hjørring, Horsens, Løgstør, Præstø, Odense, Randers, Silkeborg og Slagelse Afdelinger.

Desuden har følgende i Perioden nystartede Afdelinger arbejdet sig op paa et anséeligt Medlemsantal og en udmærket Position, saavel hvad angaar indre Styrke, som ogsaa m. H. t. Stillingen overfor Offentligheden, nemlig: Brønderslev, Grenaa, Maribo, Ringkøbing, Ringsted, Roskilde, Rødby, Sakskøbing og Viborg.

Begrebet: Tilbagegang kendes heldigvis næsten ikke mere. Kun 2 Afdelinger — Skive og Varde — er gaaet den Vej.

Under dette Afsnit skal nævnes, at Afdelingerne i Kjøbenhavn i Februar 1913 omordnede Administrationen i moderne til den store By og det store Arbejde svarende Retning, og samtidig valgte fastlønnet Formand. Senere maatte man paa Grund af Personforhold fravige sidstnævnte Foranstaltning, idet man dog i Realiteten bibeholdt Systemet derved, at der ansattes en fastlønnet Assistent, der arbejder under Formandens Ansvar.

Denne Nyordning, der har virket særdeles heldigt, har utvivlsomt været stærkt medvirkende m. H. t. det af Afdelingerne opnaaede gode Resultat. — Endvidere skal anføres, at de kjøbenhavnske Afdelinger i Februar 1915 har indmeldt sig i „Arbejdernes Fællesorganisation".

Endelig bemærkes, at Afdelingerne i Kjøbenhavn, Randers, Holstebro og Herning indenfor Kongresperioden har anskaffet og indviet nye Bannere.

Af nedenstaaende Oversigt over Afdelinger og Medlemsantal fremgaar det, at Medlemmerne fordeler sig efter Brancher saaledes:

Boghandlermedhjælpere		2,7 pCt.
Isenkram-	do.	6,4 „
Kolonial-	do.	39,0 „
Kontor-	do.	28,5 „
Manufaktur-	do.	19,0 „
Andre Fag-	do.	4,4 „
		100 pCt.

Almindeligvis vil „andre Fag" være Butiksmedhjælpere, der saaledes udgør 71,5 pCt. af Medlemsantallet, medens Kontormedhjælperne udgør 28,5 pCt. Af samtlige Medlemmer er 83,3 pCt. Mænd og 16,7 pCt. Kvinder.

lige Meninger om Taktiken at holde fast, at Maalet for alle er det samme. Hvis vi ikke havde haft vor Organisation, saa havde meget set anderledes ud. Og Taleren sluttede med en kraftig Opfordring til at støtte Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation. Et Leve for denne! (Hurra og Bifald).

Efter at Stævnets alvorlige Del var forbi spadserede man igennem den idylliske Skov til Pavillonen inde ved Byen og samledes der til en fornøjelig Fællesspisning. Hobro Afdelings Formand, J. Fogh, bød Velkommen ved Bordet og saa begyndte Bordtalernes Række: Th. Hansen, Aalborg for Centralorganisationen Nielsen-Lindquist for Pressen, N. C. Nielsen for Damerne o. s. v. En fornøjelig Sang af Faktor Klixbüll maatte synges da capo.

Saa afsluttedes der med et udmærket Bal — og alt ialt forløb Hobro-Stævnet brilliant og gjorde dets Arrangører megen Ære.

X.

Nordvestjydsk Medhjælperstævne.

Ligesom tidligere Aar samledes Handels- og Kontormedhjælperne fra det nordvestlige Jylland ogsaa til Stævne i Aar i Toftum Bjerge. Stævnet, som afholdtes Søndag den 18. Juli, var dog langtfra begunstiget af Vejret, da Regnen det meste af Formiddagen sivede ned. Først hen paa Eftermiddagen klarede det op, og det blev derefter godt Vejr Resten af Dagen.

Til Trods for det ugunstige Vejr var der dog mødt ca. 80 Deltagere fra Holstebro, Lemvig, Struer, Vinderup og Skive. Thisted havde anmeldt Deltagelse, men sendte i Stedet for et Rim-Telegram, der omhandlede det regnfulde Vejr, som hindrede disse Kolleger i at deltage.

Hen paa Eftermiddagen samledes Deltagerne i Humlum Forsamlingshus, hvor Redaktør Vilh. Hansen fængslede Tilhørerne i et timelangt Foredrag, som det vilde være altfor vanskeligt her at referere, men som Tilhørerne fulgte med den største Interesse og hilste med stærkt Bifald og Leveraab for Redaktøren. Det var ret en Tale, der havde Bud til hver eneste Standsfælle!

C. C. Knudsen ledede Mødet, og Forsamlingen istemte flere af vore kønne Sange.

Efter Stævnetalen samledes man i Humlum Kro til en Fællesspisning, som forløb paa bedste Maade.

C. C. Knudsen indledede Talernes Række med at takke Herr Vilh. Hansen, fordi han havde forundt os den Glæde at komme herover og holde Stævnetalen, gik derefter over til at omtale Centralorganisationen, Agitationen i Afdelingerne og udbragte et Leve for C. O.

Vilh. Hansen talte derpaa og fremhævede, hvor nødvendigt det var for hele Org., at den i de forskellige Afdelinger havde virkelig aktive Medlemmer, der i særlig Grad tog Arbejdet for vor Sag op som en kær Pligt. Taleren nævnte enkelte af dem, som han vidste udfoldede et aktivt Arbejde for C. O. og udbragte til Slut en Skaal for de virkelige aktive Medlemmer indenfor vor Sammenslutning.

E. Eriksen talte specielt for Vilh. Hansen og udbragte tilsidst et kraftigt besvaret Leve for vor udmærkede Redaktør. — Engelbert Petersen talte for Damerne.

Efter at endnu nogle havde haft Ordet for korte Bemærkninger, blev Sangen „Jylland mellem tvende Have" afsunget, og Wito Knudsen motiverede sluttelig et Leve for Danmark.

Kort Tid efter svang Deltagerne — som ufrivillig maatte bryde op for at komme med Toget — sig i en lystig Dans til ind i den lyse Julinat. — Alt i alt en udmærket Dag, som længe vil mindes af Deltagerne.

C. C. Knudsen.

Det lolland-falsterske Medhjælperstævne.

Hvor glimrende er det ikke for os, som alle kæmper for de samme Idéer, higer mod de samme Maal, at mødes med Standsfæller, udveksle Tanker og Meninger, modtage Raad og Vejledning, drøfte nye Maader at arbejde paa og nye Midler at arbejde med.

Man henter ved et Stævne baade Kraft og Lyst til at arbejde

REGNSKABERNE.

(I Fortsættelse af tidligere offentliggjort Afsnit).

For at bedømme vore financielle Forhold retfærdigt, maa dog tages i Betragtning, at i hele det sidste Aar har gennemsnitlig ca. 10 pCt. af de fuldtbetalende Medlemmer været indkaldte til Militærtjeneste. En Del heraf har desuagtet betalt Kontingent til Arbejdsløshedskassen, men mange har begæret sig fuldstændig kontingentfri, og saa godt som ingen har under disse Omstændigheder betalt fuldt Kontingent.

Saaledes har Krigen altsaa — foruden den direkte Udgift, som er udførligt omtalt under Afsnittet: Arbejdsløshedskassen — indvirket paa vore økonomiske Forhold, og sat sine Spor i vore Regnskaber — navnlig for Centralorganisationens Vedkommende.

FOREDRAG — STATSTILSKUD.

I de senere Aar har vi ikke kunnet arrangere systematiske Foredragsrækker, idet den økonomiske Basis for denne kulturelle, alménoplysende Del af vor Virksomhed — det forholdsvis ringe Statstilskud, vi i nogle faa Aar oppebar — desværre er bortfaldet.

Men desuagtet har Afdelingerne drevet en udstrakt Foredragsvirksomhed, idet man med velvillig Bistand af lokale Foredragsholdere har søgt blandt Medlemmerne at sprede den faglige, handelstekniske, sociale og almene Oplysning, som Statstilskudet satte os i Stand til at udsaa i større Udstrækning og til en større Kreds.

Til dette Arbejde har Afdelingerne funden megen Forstaaelse og Støtte hos en Mængde fremragende Medborgere, der har bistaaet dem paa forskellig Maade, og som vi skylder Tak for den Velvilje, hvormed vore Anmodninger er mødt. Det vil være ugørligt her at nævne alle, der har stillet sig til Dispositon for vore Afdelinger, men vi skal dog hidsætte, at Folketingsmand, Redaktør Johs. Fog-Petersen ogsaa i denne Periode har foretaget en Rejse og holdt Foredrag i 10 Afdelinger. Desværre er denne af alle vore Afdelinger saa højt skattede Foredragsholder nu saa stærkt optaget af sin Virksomhed, at han ikke ser sig i Stand til at foretage disse Smaa-Tournéer, ved hvilke Herr F.-P. gjorde sig kendt og afholdt i snart sagt alle Centralorganisationens Afdelinger.

I Perioden har de kjøbenhavnske Afdelinger arrangeret en Foredragsrække om merkantil-juridiske Spørgsmaal, hvor en saa anerkendt Kapacitet som Højesteretssagfører David velvilligst behandlede disse for enhver Medhjælper betydningsfulde Spørgsmaal.

Afdelingerne i Aarhus har gentagende arrangeret lignende sammenhængende Foredrag, bl. a. med Dr. phil. Emil Fog som Foredragsholder.

Af andre kendte Talere kan nævnes Folketingsmand, Dr. phil. Eduard Larsen, Professor, Dr. med. A. Erlandsen, Kjøbenhavns Stadslæge, Dr. med. Axel Ulrik, Kontorchef P. Hvidtfeldt, Pastor Geert-Jørgensen, Vejlby pr. Aarhus, Translatør P. Holm, Aarhus, Handelsskoleforst. Søren Hansen, Nakskov, og en Række kendte Folketingsmænd af alle Partier, der saavel som Redaktørerne i de forskellige Byer jævnlig har talt i vore Afdelinger.

For Afdelingerne i de smaa Byer er det imidlertid vanskeligt baade at skaffe lokale Foredragsholdere og et tilstrækkeligt Tilhørerantal i selve Afdelingen. Statstilskudets Bortfald mærkes derfor mest føleligt hos disse, hvis stærkt begrænsede Midler ikke tillader at arrangere sig med udenbys boende Talere.

Under Hensyn hertil vedtog Centralorganisationens Hovedbestyrelse paa sit Møde den 17. August 1913 at andrage Handelsministeriet om, at Foredrags-Bevillingen genoptoges paa Finansloven. Desværre lykkedes det dog ikke — trods Handelministerens venlige Stilling til Andragendet — at overvinde den overfor saadanne Smaabevillinger noget besynderlige Spare-Tendens, som i sin Tid dikterede Finansudvalgets Stilling til Sagen, og den nærmeste Fremtid vil formentlig næppe bringe nogen Ændring heri.

OVERENSKOMSTER — KLUBBER.

Med de kjøbenhavnske Brugsforeninger er der paa ca. 100 Medlemmers Vegne i det sidste Aarstid ført Forhandlinger om Ordning af Løn- og Arbejdstidsforhold. Forhandlingerne er, paa Grund af forskellige Organisationen i og for sig uvedkommende

med fuld Styrke for at gavne vor Organisation og derigennem vor Stand. Ethvert Stævne betyder Styrkelse af Kammeratskabs- og Kollegialitetsfølelsen, som er og altid vil være — vor Organisations Rygrad.

Som sine to Forgængere, Stævnerne i Maribo og Nykøbing, blev Stævnedagen i Nakskov den 4. Juli en rigtig Mindedag. Med Omhu var Stævnet arrangeret; man forstod at Nakskov Afdelingen havde anstrængt sig til det yderste, for at skaffe Deltagerne en baade lærerig og fornøjelig Dag.

Herlig var Sejlturen til Lindelse og herligt var det under Træernes Kroner at høre Herr Andreasens fyndige Ord, da han prægede Stævnet som et fagligt Stævne.

Aftenen i „Svinglen"s hyggelige Pavillion forløb brillant. Ved Aftensbordet vekslede Taler og Sange, Leveraab og gode Ønsker, og det gamle Ord at: „Alvor og Gammen kan godt tilsammen", illustreredes her, som saa ofte før, hvor lolland-falsterske Medhjælpere har været samlede.

Hvad der i høj Grad gav Dagen sit Præg var, at Herr Handelsskoleforstander Søren Hansen, Nakskov-Afdelingens Æresmedlem og alle unge Medhjælperes Ven, overværede Stævnet.

Vi kender alle den Følelse af Glæde og Tro paa Arbejdets Frugt, der bemægtiger sig os, naar Herr Søren Hansen, det være sig som Taler ved vore Møder eller som Deltager i vore Stævner, opildner os til trøstige at arbejde videre for vor gode Sag, og naar han paa sin varmtfølende Maade giver os Raad og Vejledning til at blive dygtige og pligtopfyldende Mennesker paa vor Plads i Samfundet.

Lolland-falsterske Medhjælpere skylder Herr H. Tak for det store Arbejde, han har gjort og stadig gør, for vore Afdelinger og vor Organisation.

Stævnet var begunstiget af det bedste Vejr, man kunde tænke sig. Solskin hele Dagen, og Stævneudvalget havde Held med at gennemføre Programmet paa Klokkeslet.

Deltagerne ankom Kl. 1 til Nakskov, hvor derværende Kolleger, med Stævneudvalgets Formand, Herr E. Carlo Petersen i Spidsen, modtog deres Gæster. Efter en Spadseretur til Havnen afsejlede man til Lindelse Skov med Dampbaade, ledsaget af „Svinglen"s Orkester, der ved Afsejlingen spillede Handels- og Kontormedhjælpernes Festmarch.

Efter Ankomsten til Lindelse drak man Kaffe ved fælles Kaffebord. Herr Carlo Petersen ønskede her, paa Nakskov-Afdelingens Vegne, Stævnedeltagerne Velkommen, hvorefter man afsang Medhjælpermarchen. —

Kl. 3 samledes Deltagerne om Talerstolen i Skoven. Der blev afsunget en Sang, efter hvilken Herr A. Andreasen, Hjørring, besteg Talerstolen og holdt Stævnetalen.

Herr A. omtalte Medhjælperne i gamle Dage, da Organisationen ikke fandtes, og Medhjælperne kun var en Flok Enere, ingen regnede med som Stand: Folk uden Interesse for det Samfund, de levede i, og for hvem Tanken om Sammenslutning var ukendt. — Taleren skildrede derpaa C. O. i sin Vorden og første Arbejdsaar og Vanskeligheden ved at faa Medhjælperne til at forstaa Organisationens Nødvendighed. A. omtalte hvor megen Modstand og Bryderi, Organisationsarbejdet mødte i de første Aar og med hvilken Skepsis C. O. modtoges af saavel Principaler som Medhjælpere.

Herr A. omtalte dernæst C. O. som den er nu: Anerkendt som Medhjælpernes eneste faglige Repræsentation, en Organisation i fuld Vigeur og i stærk Fremgang. — Taleren paapegede dernæst C. O.s Maal og Midler, bl. a. Arbejdsløshedskassen, Oplysningsbureauet og Retshjælpen, og opfordrede alle de Tilstedeværende til, naar Spørgsmaalet om Statsanerkendelse nu kom til Behandling i Afdelingerne, da kraftigt at virke derfor.

A. var for Organisationens Skyld glad for den nye Grundlov. Grunden til, at det havde været saa vanskeligt før at faa Medhjælpere til at interessere sig for deres Stand og deres egne Vilkaar skyldtes, at kun en ringe Del af dem havde Lejlighed til at interessere sig for andre Samfundssager, Politik, kommunale Spørgs-

---

Forhold, endnu ikke resulterede i den tilsigtede Overenskomst; men paa den anden Side kan det fastslaas, at Forarbejdet har gavnet vore Medlemmer i disse Forretninger, idet vore Synspunkter i nogen Grad er lagt til Grund for Arbejdsforholdene i de fleste kjøbenhavnske Brugsforeninger.

Iøvrigt er der al mulig Udsigt til, at den nærmeste Fremtid vil bringe Afgørelse — antagelig en kollektiv Overenskomst afsluttet med „De samvirkende Brugsforeninger i Kjøbenhavn".

Kjøbenhavns Kontor-Afdeling har faaet Forretningsudvalgets Sanktion for Oprettelse af en Klub af de af dens Medlemmer, der er ansat i A/S. „Mælkeriet Enigheden", og Tilladelse til eventuelt at optage Forarbejdet for Overenskomstforhandlinger med dette Firma.

Disse første Forsøg paa reelt fagforeningsmæssigt Arbejde vil forhaabentlig danne Udgangspunktet for en rig Virksomhed i Fremtiden paa dette Omraade, saaledes at næste Beretning i saa Henseende kan blive mere talende end denne.

DYRTIDSTILLÆG.

Den sidste Snes Aar har bragt en meget betydelig Stigning i Priserne paa alle Livsfornødenheder, uden at en tilsvarende Forhøjelse af Handels- og Kontormedhjælpernes økonomiske Stilling har fundet Sted. Da de af den europæiske Krig skabte Kriseforhold derfor bevirkede fornyet —og voldsom — Pris-Stigning paa selv de uundværligste Fødemidler og Forbrugsgenstande, var det naturligt, at Centralorganisationen tog under Overvejelse, hvad der kunde gøres for at søge raadet Bod herpaa. Resultatet heraf blev, at det henstilledes til Afdelingerne at udsende til Principalerne en Opfordring om at give Medlemmerne Dyrtidstillæg, og Organisationen stillede derhenhørende Materiale gratis til Afdelingernes Disposition, saaledes at disse kun fik den lokale Portoudgift at bære.

Henstillingen fulgtes af de allerfleste Afdelinger, og der udsendtes ca. 6000 saadanne Cirkulærer, som ogsaa, saavidt det paa nærværende Tidspunkt kan skønnes, har virket godt og efter deres Hensigt. Thi ikke alene har Henvendelsen i særdeles mange Tilfælde direkte bevirket, at der er givet Medhjælperne Dyrtidstillæg — og det var naturligvis Hovedsagen — men derved har Cirkulærerne ogsaa udført et Agitationsarbejde for Organisationen, idet adskillige Standsfæller har faaet Øjnene op for, hvilket alvorligt Arbejde denne udfører for Standens Anliggender i al Almindelighed.

VALGET TIL SØ- OG HANDELSRETTEN.

Valgperioden for de primo 1911 til Sø- og Handelsretten valgte tvende Medhjælpere udløb med Aaret 1913, og nyt Valg udskreves til Afholdelse i December s. A.

Overensstemmende med Grosserer-Societetets Standpunkt ved forrige Valg rettede vi derfor en Henvendelse til dettes Formand, Grosserer H. Klitgaard, hvori vi henstillede, at Indstillingsretten for Medhjælpernes Vedkommende blev givet Centralorganisationen. Herimod indvendte Herr Klitgaard intet i Realiteten, men indtog derimod det besynderlige Standpunkt, at de afgaaede Repræsentanter maatte genvælges, naar de var villige til atter at modtage Mandatet.

Som Følge heraf henstillede vi til Valgforsamlingens Formand, Etatsraad, Borgmester Th. Dybdal, at de af Centralorganisationen udpegede Repræsentanter for Medhjælperne, d'Herrer Forretningsfører Jens Johansen og Handelsmedhjælper Peter Wraae, valgtes. Dette anbefaledes af de socialdemokratiske Borgerrepræsentanter, men fraraadedes bl. a. af Borgmesteren og Grosserer H. Klitgaard, dels under Hensyn til det forannævnte, dels fordi man underkendte Herr Jens Johansens Valgbarhed med den Motivering, at han ikke var arbejdende i Faget, og det store Principal-Flertal gennemførte derefter ved et Magtsprog Valget af sine Kandidater.

En af os til Justitsministeren indsendt Klage frugtede ikke, idet Ministeriet ogsaa denne Gang hævdede, at da der ikke forelaa egentlig Lovbrud — omend Lovens Forudsætninger ikke var taget i Betragtning — var der ikke Grundlag for en Kassation af Valget.

De Stærkestes Ret blev altsaa sejrende endnu denne Gang, men vi vil stadig have vor Opmærksomhed henvendt paa det meningsløse Forhold, at Principal-Organisationerne udpeger Medhjælper-

maal og lign., fordi de ingen Stemmeret havde, hverken til Rigsdag eller Kommunalvalg. Den nye Grundlov vil imidlertid bevirke, at ogsaa vore Standsfæller sætter sig ind i og faar Interesse for sociale Anliggender, som maaske før har ligget dem fjernt. — „Og underligt skulde det være," — udtalte Herr A. — „om ikke den Medhjælper, der i det hele taget viser Interesse for Samfundsspørgsmaal, ikke først og fremmest vilde vise sin Interesse for den Samfundssag, der ligger ham saa snublende nær — Arbejdet for at forbedre sine egne Kaar."

Herr A. sluttede med kraftigt at opfordre alle de Tilstedeværende til af al Magt at arbejde for Organisationens Fremgang og Trivsel, og udbragte et kraftigt besvaret Leve for C. O.

Det brillante, velholdte Foredrag modtoges med stærkt Bifald. Herr Carlo Petersen takkede Herr A. Andreasen for det udmærkede Foredrag, og takkede fordi Herr A. saa velvilligt var rejst den lange Vej for at være tilstede ved dette Stævne.

Efter Afsyngelsen af en Sang spadserede man atter tilbage til Stranden og Kl. $4^1/_2$ gled man til Musikkens Toner over Fjordens stille Vand tilbage til Nakskov. — Den alvorlige Del af Festen var endt.

Senere samledes Stævnedeltagerne til Fællesspisning i „Svingelen"s Pavillon. Her talte Herr Carlo Petersen for C. O., Herr A. Andreasen for Kvinden, Herr Forstander Søren Hansen for de unge Medhjælpere, og Nakskov-Afdelingens tidligere Formand, Herr Johs. Meldahl for Wied-Kierkegaard, Maribo. — En Del Sange — navnlig een forfattet af en Maribo-Kollega — vakte fortjent Bifald.

Der indløb Telegrammer fra Stævnet i Roskilde, Sakskøbing-Afdelingen (der ikke var repræsenteret), fra E. Andersen, Næstved, og fl., og Takketelegrammer blev afsendte. — Herr Carlo Petersen bød Velbekomme, hvorefter Kaffen indtoges i det Frie — og saa begyndte Dansen. *Otto Stridsland.*

Sin Stand skylder man Standsfølelse.

Ny Afdeling i Bramminge.

PAA Foranledning af nogle direkte Medlemmer, afholdtes den 23. Juli et Møde paa Gæstgivergaarden i Bramminge, den bekendte Stationsby paa den sydjydske Tværbane.

Mødet, der efter de stedlige Forhold var velbesøgt, indlededes af Isenkrammedhjælper A. Mosti, der bød Velkommen til Foredragsholderen, N. C. Nielsen, Kolding.

I et kortere Foredrag oprullede Foredragsholderen et Billede af vor Centralorganisations Formaal og Virke, og sluttede med stærkt at lægge de Bramminge Kolleger paa Sinde, at ogsaa deres Plads var i Medhjælperorganisationen.

Efter et kort Ordskifte vedtoges enstemmigt at starte en Afdeling, og der indmeldtes straks 17 Medlemmer.

Ved det derpaa følgende Bestyrelsesvalg valgtes følgende som Afdelingens Ledere: A. Mosti, Heilesen, Espensen, Madsen og Frk. Sparrevohn.

Denne nye Afdeling, der er vort sidste Led i Kæden, byder vi herved Velkommen i C. O.s Rækker. *X.*

Agitationen paa Landet.

GENNEM disse Linier vilde jeg gerne have Lov til at pege paa et Punkt, hvor vi sikkert alle staar en Del tilbage med Hensyn til Arbejdet for Tilgang af Medlemmer til vor Organisation, nemlig med Henblik paa vore Kolleger paa Landet og i Stationsbyerne.

Thi — hvor utroligt det end lyder — dèr findes store Skarer Medhjælpere, som næppe aner vor Organisations Eksistens og langt mindre dens Maal og Midler.

Man maa uvilkaarligt spørge: Hvad er Grunden til, at vi mangler denne Stab af Medhjælpere indenfor vore Rækker? Stiller disse Medhjælpere sig fuldstændig uforstaaende overfor Organisations-Repræsentanterne, og før eller senere vil vi bryde den Blok, der uden Hensyn til alle fornuftmæssige Betragtninger kynisk sætter Foden paa Nakken af den svagere Part.

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN.

Afdeling A. Arbejdsløshedskassens Fædre var forsigtige Folk, der ikke for at skaffe sig Bifald fra den brede Medlemskreds skruede Kassens Ydelser op over den ret minimale Evne, som et saare beskedent Kontingent giver.

I Aarene, der gik siden 1. Januar 1910, har Arbejdsløshedskassen derfor stadig kunnet forøge sin Finansbeholdning betydeligt, og endda imødekomme de Krav, der stilledes i en Udstrækning, som rigoristiske Love — og ved Hjælp af en liberal Fortolkning heraf — tillod. Men de fleste Kolleger, som fik den Opgave at arbejde med Kassen til daglig, har sikkert forlængst været klar over, at i det lange Løb var det nugældende Lov-Grundlag ikke i Stand til at bære Kassen udover den Bitterhed, som de altfor stramme Love efterhaanden avlede i Medlemskredse.

Betragtninger over disse Forhold førte til Fremsættelse af Forslaget om en nøje Undersøgelse af Spørgsmaalet: Statsanerkendelse af Arbejdsløshedskassen. Resultatet heraf er forlængst kendt i alle Medlemskredse, og her skal da kun nævnes, at Forslaget til nye Vedtægter for en statsanerkendt Kasse vil vedtaget af Hovedbestyrelse og Repræsentantskab foreligge for Kongressen til endelig Afgørelse.

Første Halvdel af Kongresperioden var med Hensyn til Arbejdsløshed meget normal, hvorimod den sidste Halvdel saa langt fra kan betegnes saaledes, idet den udviser en Arbejdsløshed som ingensinde tidligere, ja — i enkelte Perioder endog over det dobbelte af, hvad der regnes normalt.

Aarsagen hertil er selvfølgelig Krigen. — Den nærmeste Følge heraf for vort Land — den økonomiske Krise — ramte naturligvis ikke mindst den Del af Erhvervslivet, vor Stand tilhører. Som den økonomiske svagere Part maatte det nødvendigvis gaa haardest ud over Medhjælperen, i Særdeleshed, da der viste sig at være adskillige Principaler, som ikke tog i Betænkning straks de vejrede Krise — ja næsten før — at frigøre sig for enhver økonomisk Forpligtelse overfor Medhjælperen, for blot at gardere egne Interesser.

Hertil kommer da et andet Forhold, som ikke i mindre Grad har bevirket, at Arbejdsløsheden i det sidste Aarstid har hærget voldsomt i vort Fag: Sikringsstyrkens Indkaldelse. — Paa Forhaand skulde man antage, at det vilde virke modsat. At dette imidlertid ikke er Tilfældet skyldes dels, at mange Principaler benytter Indkaldelserne som et kærkomment Paaskud til at indskrænke Personalet, — til Trods for at Arbejdet ofte er forøget, dels at vore Standsfæller jo har saare vanskeligt ved at opnaa Beskæftigelse i de korte Perioder, hvori de til Sikringsstyrken Indkaldte hjemsendes. Og endelig maa det tages i Betragtning, at vor Stand, der tæller saa mange Unge, maa levere et forholdsvis stort Kontingent af den indkaldte Styrke. —

Disse ekstraordinære Forhold foranledigede Hovedbestyrelsen til paa sit Møde den 9. August 1914 at vedtage at stille sig særlig imødekommende overfor Begæringer og Andragender — saavel hvad angik Afdeling A som B — selv om Lovens Bogstav ikke til Punkt og Prikke kunde findes fyldestgjort i alle Tilfælde, — en Vedtagelse og et Standpunkt, som er i bedste Overensstemmelse med Organisationens bærende Idé.

Tabel I.

	Boghandl.		Isenkram		Kolonial		Kontor		Manufaktur		Andre Fag		Ialt	
	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Anmeldt Arbejdsløshed	7		39		246	2	65	14	51	4	14	5	422	25
Heraf ydet Understøttelse til	4		37		221	2	54	14	48	1	13	5	377	21
Understøttelsesnægtet til	3		2		25		11		3	4	1		45	4

tanken! Eller er deres Kaar i den Grad eksemplariske, at et Stykke Arbejde paa dette Omraade er overflødigt?

Nej, — dette er absolut ikke Grunden. Grunden er sikkert ene og alene den, at der indtil Dato fra vor Side har været arbejdet og agiteret altfor lidt paa disse Pladser, — og vi er jo desværre endnu ikke komne saa vidt, at vi maa vente, at „de Udenforstaaende" af sig selv strømmer til vor Fane.

Her maa gøres noget! Vi har haft Sagen til Behandling i herværende Afdeling og er kommen til det Resultat, at her stod vi overfor en stor interessant Opgave, som det var vor Pligt at søge løst.

Vi nedsatte et Udvalg paa 3 Mand, som greb Sagen an paa følgende udmærkede Maade:

Efter at have valgt Stationsbyen Bedsted med Omegn som første Operationsbasis, forskaffede Udvalget sig paa de mest utrolige Maader Adresser paa 14 Medhjælpere, som det kammeratligst tilskrev om at komme til Stede paa Afholdshotellet i Bedsted en Søndag, da man kunde ønske en Samtale med dem angaaende Centralorganisationen, dens Formaal o. s. v.

Da det med megen Spænding imødesete Tidspunkt oprandt, var der til vor store Glæde — et frygteligt Vejr til Trods — mødt 10 Medhjælpere, som alle uden Vaklen indmeldte sig i Centralorganisationen, efter at vi havde drøftet Sagen indgaaende frem og tilbage en Timestid. — Foruden ovennævnte Resultat, fik vi det Indtryk, at alle de nye Medlemmer var i den Grad interesseret for vor Sag, at de tilbød at være Agitatorer hver i sit Distrikt. —

Efter et saa glimrende Resultat, har vi selvfølgelig faaet „Blod paa Tanden" og vi er nu alle i Færd med at planlægge Forarbejdet til en ny Tur, for en af de første Søndage at tage Hvidbjerg med Storm.

Men — som jeg allerede en Gang har nævnet — min Mening med disse Linier var den, at gøre de respektive Afdelinger opmærksom paa dette store og yderst interessante Arbejdsfelt, og jeg tillader mig at foreslaa Sagen taget op til Behandling paa første Medlemsmøde.

Thisted, Juli 1915. *Aage Neergaard.*

Dyrtidstillæg.

DE udsendte Cirkulærer om Dyrtidstillæg gav for vor Bys Vedkommende kun et magert Resultat. Vi udsendte ialt ca. 150 Cirkulærer, og selv om vi vel var klar over, at de fleste ubarmhjertigt vilde forsvinde i Papirkurven, havde vi dog tænkt os, at flere Principaler end Tilfældet var, havde haft Forstaaelsen af, at Dyrtiden, med dens stigende Krav ogsaa til Medhjælpernes økonomiske Ydeevne, gav al mulig Grund til at øge den, for de fleste Medhjælperes Vedkommende, saa knapt tilmaalte Gage.

Paa vor Henvendelse indløb der kun Svar fra C. M. Hess Fabriker, der meddelte, at det i Cirkulæret omhandlede Forhold allerede var ordnet, dels ved Dyrtidstillæg og dels ved Løntillæg. Men desuden har vi faaet meddelt, at samtlige Funktionærer paa „De danske Blodfoderfabriker straks efter at Direktøren havde modtaget vort Cirkulære, fik Meddelelse om, at der — saalænge Dyrtiden varer, var tilstaaet hver et Tillæg af 10 Kr. om Maaneden. — Disse to Eksempler til Efterfølgelse.

For Medhjælperne maner dette Resultat — der i sin Beskedenhed jo sikkert ikke er noget enestaaende for vor By — til grundig Eftertanke; det fortæller os med klare Ord, at ad denne Vej naar man ikke de Forbedringer i Medhjælperstandens Vilkaar, som saa haardt tiltrænges. Nej, lad os ikke lulle os i Søvn med, at en høflig Henstilling er nok. Den høflige Henstilling maa forandres til Krav, og der maa en Organisation til, der har den Medlemsstab og Kapital, som er nødvendig for at tvinge Kravene igennem; først da vil vi kunne naa et virkeligt Resultat.

Vejle, i Juli. *Axel Juhl.*

Indmeldelsen.

BLINDEBUK.

Foran mig ligger Statistiken. Jeg har tilegnet mig dens Tal og de har taget Liv i min Bevidsthed. De rolige Kolonner, hvor Tal

Arbejdsløshedskassen kom under saadanne Omstændigheder rigtig til sin Ret. Adskillige Medlemmer, som i rolige Tider har trukket lidt overlegent paa Skulderen af dens Hjælp, man ikke mente nogensinde at faa Brug for, blev af den haarde Virkelighed belært om noget andet, og lærte at forstaa den praktiske Værdi af den Solidaritetsfølelse, der netop er den røde Traad i Organisationen og Arbejdsløshedskassen. Alt dette forklarer tydeligt den væsentlige Stigning i Udbetalingerne, som nedenstaaende Tabeller udviser:

Af Tabel I fremgaar det, at der sammenlignet med forrige Kongresperiode, er et forholdsvis langt ringere Antal Begæringer afviste. Dette glædelige Forhold forklares dels derved, at Medlemmerne og Afdelingerne vinder fremad i Kendskab til Loven og m. H. t. Præcision, dels ved at Hovedbestyrelsen i det Store og Hele behandler derhenhørende Sager med stedse stigende Liberalitet.

I de kun 49 Tilfælde, hvor Anerkendelse var umulig, har Lovovertrædelserne været saa grove, at der ingen Undskyldning,

Tabel II.

	1912						1913						1914						1915					
	Afd. A			Afd. B			Afd. A			Afd. B			Afd. A			Afd. B			Afd. A			Afd. B		
	Dage	Kr.	Ø.	Dage	Kr.	Ø.	Dage	Kr.	Ø.	Dage	Kr.	Ø.	Dage	Kr.	Ø.	Dage	Kr.	Ø.	Dage	Kr.	Ø.	Dage	Kr.	Ø.
Januar							321	333	00				208	224	15	90	90	00	165	169	50			
Februar							542	570	20	16	17	60	204	220	25				354	380	60	30	30	00
Marts							338	358	00				415	444	50				464	487	40	30	31	50
April							373	396	65				481	517	25	30	30	00	336	360	55	30	31	50
Maj							366	397	35				283	316	30				592	626	50			
Juni							380	403	15				225	242	75				765	811	15	60	63	75
Juli	200	210	50				234	237	75				163	180	60	30	31	50						
August	223	231	80				237	244	65				156	173	55	30	31	50						
September	318	330	00				56	56	00				236	252	10	30	31	50						
Oktober	213	222	40				47	47	00				487	516	40									
November	192	194	50				129	132	70				330	323	90	60	69	00						
December	349	360	45				220	235	50	60	60	00	330	316	50	60	64	50						
Ialt	1495	1549	65				3243	3411	95	76	77	60	3518	3728	25	330	348	00	2676	2835	70	150	156	75

Tabel III.

	Afdeling A			Afdeling B		
	Dage	Kr.	Ø.	Dage	Kr.	Ø.
1912	1495	1549	65			
1913	3243	3411	95	76	77	60
1914	3518	3728	25	330	348	00
1915	2676	2835	70	150	156	75
Ialt	10932	11525	55	556	582	35

fandtes. I de 25 Tilfælde var Kravet fremsat alt for sent, i 15 Tilfælde var Opsigelsesforholdene ikke i Orden, og 9 Sager er nægtede paa Grund af Kontingentrestance. — Sidstnævnte Forhold kan der selvfølgelig absolut ikke ses igennem Fingre med. Medlemmerne maa forstaa, at man ogsaa i saa Henseende maa gøre sin Pligt, før man kan kræve sin Ret.

Afdeling B. Er der end ikke foretaget store Udbetalinger af vor Reservefond, viser Perioden dog en Stigning, der i alt væsentlig refererer sig til de samme Momenter, som udførligt er omtalt under Afdeling A.

Den vanskelige Situations hele exceptionelle Karakter har nemlig bevirket, at der af Afdeling B er ydet Støtte til enkelte sær-

staar ved Tal i god Orden, er blevet Menneskeskæbner, der drager forbi mig i et broget Optog.

De mange Tal efterlader paa den, der ser bag dem, et dystert Indtryk af Elendighed. Hvem tør retfærdiggøre dem? Her er ingen undskyldende Bortforklaring mulig; de afklædte Kendsgerninger stirrer os ubarmhjertigt i Møde. De danske Handels- og Kontormedhjælpere maa kunne finde hinanden her i fælles Harme og Foragt for det System, der er Aarsag til Elendigheden.

Stærke Følelser er ikke almindelige i vore Kredse og man tør vist ikke vente nogen Eksplosion som Følge af Statistikens Afsløringer. Lunkenheden er for fremherskende. Men selv hos den, der kun kender Lidenskaber af Navn, maa der dog dannes en naturlig Reaktion overfor de meningsløse Forhold, Statistiken belyser. Denne Reaktion maa gøres produktiv. Det er ikke nok at ærgre sig i Stilhed. Ærgrelsen maa slaa ud paa en eller anden Maade. Statistiken er jo ikke blevet til for at være et interessant Kuriosum eller en Museumsgenstand. Den er møjsommelig hentet frem for at føre Beviset for Nødvendigheden af en kraftig Aktion.

Men opfattes den saaledes? Er man klar over dens enorme Værdi netop som Bevis?

Det synes i hvert Fald som ganske andre Ting optager Sindene i Øjeblikket. De kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i Arbejdernes Fællesorganisation har faaet sin faste Rubrik i vort Blad, og en Presse, der ellers ikke strømmer over af Interesse for vore Forhold, er paa én Gang sat i livlig Bevægelse.

Der maa jo være rørt ved en Byld, siden det gør saa ondt rundt omkring. Indmeldelsen har været Genstand for den mest ubeherskede Kritik, en Kritik, der i sin Form ofte har været for personlig. Dette sidste er i sig selv betegnende. Den Maalestok, man har har anvendt ved Bedømmelsen af Forholdet, er for lille og med Statistiken foran mig skal jeg søge at føre Beviset herfor.

Jeg forudsætter Kendskab til Hovedtrækkene i det statistiske Resultat og skal ikke gaa i Detailler. Ved Hjælp af dette Resultat er der aabnet Adgang for alle til at blive klare over den uhyre Brist i Handels- og Kontormedhjælpernes Løn- og Arbejdsvilkaar. Vor Organisation har stillet sig som Opgave at raade Bod paa dette Forhold, og har nu i snart tyve Aar virket efter sin Hensigt.

Statistiken viser med hvilke Følger. Det skal villigt indrømmes, at tyve Aar ikke er et Tidsrum, der spænder vidt, naar Talen er om en stor Stands økonomiske Rejsning, men det maa ogsaa tages i Betragtning, at Organisationens Bestræbelser maa ses paa Baggrund af den almindelige Lønarbejderbevægelse. Vort Forbund er ikke en isoleret Foreteelse, men et Led i en samlet Underklasseaktion. Dette kan ikke bestrides.

De kjøbenhavnske Afdelinger har ikke glorrige Resultater at se tilbage paa. Man har i Aarenes Løb prøvet sig frem med forskellig Taktik; det gjaldt jo om at finde den rette. Men Hovedlinjen har været Forsigtighed, smaa Buk til alle Sider. Jeg tør imidlertid ikke bebrejde de skiftende Ledelser de smaa Skridts Taktik, man maa krybe før man kan gaa, og efterhaanden som Erfaringerne hobede sig op — og de blev bitrere med Aarene — tog man ogsaa noget kraftigere fat, Dette mærkedes straks paa Medlemsantallet, der i Løbet af et Par Aar voksede fra 300 til ca. 700.

Det større Materiale, man fik at tumle med, gav rigere Erfaringer. Hvad man ikke vidste bestemt før om de elendige Arbejdsvilkaar, fik man Sikkerhed for nu. Allerede under de smaa Forhold tog de kjøbenhavnske Afdelinger Initiativet til Statistiken, og medens Arbejdet med denne stod paa, groede Afdelingerne i Vejret.

Man var klar over Statistikens Resultat, da man tog Beslutningen om Indmeldelsen i Arbejdernes Fællesorganisation. Jeg beder alle alvorligt tænkende Medlemmer af vor Organisation sætte sig i den kjøbenhavnske Ledelses Sted: Gang paa Gang var vi blevet haanede for vor Lidenhed af Reaktionens Presse. Vi stod med en trofast Skare paa nogle faa Hundrede Medlemmer i en By, hvori der findes ca. 20,000 Handels- og Kontormedhjælpere, som man ved utallige Møder, ved Udsendelse af Agitatorer og Agitationspjecer, forgæves havde søgt at faa i Tale.

Roret maatte lægges haardt om. Den lemfældige Taktik maatte forlades, og der var praktisk talt ikke andet at gøre end en nøjere Tilknytning til Arbejderbevægelsen. Og dette skete ved Indmeldelsen.

Hvorfor skulde vi lade de andre — d. v. s. de øvrige Lønarbejdere — tage hele Lammestegen? Hvor ofte har vore egne Agitatorer, baade her i Kjøbenhavn og i Provinsen, ikke med Fynd og Klem peget paa de Resultater, Arbejderne har naaet? Og naar vi endelig tager de naturlige Konsekvenser af vor økonomiske Frigørelseskamp, hvortil da denne Forbitrelse, der slaar os i Møde fra Provinsen?

Fremskridtets Vej er en vanskelig Vej, og nye Tanker møder altid Modstand. Vi væbner os med den gode Samvittigheds Taalmod, indtil Rigtigheden af vore Handlinger faar nedfældet sig

---

lig trængende Medlemmer, som ikke fyldestgjorde selv de mest elementære Krav for Hjælp af Afdeling A. Desuden er der sædvanligt ydet Støtte til Medlemmer, der paa Grund af særlig daarlige Arbejdsforhold, eller hvor Organisationsretten krænkedes, ønskede at opsige deres Pladser.

Noget større Greb i Afdeling B.s Beholdning er der imidlertid — desværre kan maaske siges — ikke foretaget, og som Regnskabet viser, udgør den nu et ganske anseeligt Fond, som dog bør mangedobles af den simple Grund, at det er Centralorganisationens egentlige Styrke, der her udvikles. —

7-LUKNINGEN.

Den frivillige 7-Lukning er fremmet ved den sædvanlige Propaganda og yderligere understøttet af den almindelige og omfattende Agitation for Butikslukningsloven. I Sommeren 1912 opnaaedes adskillige Resultater f. Eks. i Aarhus, hvor 300 Handlende i 17 forskellige Brancher, paa Foranledning af vor Afdeling, gennemførte 7-Lukning de 4 første Ugedage.

Yderligere Fremgang fulgte 7-Lukningen i Sommeren 1913. Stor-Kjøbenhavn og store Byer som Aalborg og Aarhus viste afgjort Fremgang for Reformen. Aarhus gennemførte den tidlige Lukning i alle Brancher, Kolonial- og Cigarforretninger undtagen. Mindre Byer som Hillerød, Viborg og Fredensborg opnaaede almindelig 7-Lukning, helt eller delvis i Kolonialfaget, Byer som Randers og Horsens med stor Oplandshandel opnaaede ligeledes gode Resultater. Andre Steder, f. Eks. Middelfart og Slagelse, strandede vore Afdelingers Bestræbelser paa enkelte Principalers Modstand.

De endeløse Forhandlinger om Butikslukningslovens Revision, synes i den følgende Sommer at svække Interessen for 7-Lukningsagitationen. Først i Sommeren 1914 træder 7-Lukningen ind i et nyt og usædvanligt Stadium. Aarsagen var de ved Verdenskrigen fremkaldte særegne Forhold, der iøvrigt viste, at alene Frygten for højere Belysningspriser formaaede at omvende den tidlige Luknings erklærede Modstandere, men „Paniklukningen" fik kun undtagelsesvis blivende Værd.

I indeværende Sommer er Agitationen iværksat og gennemført mere planmæssigt, og de opnaaede Resultater viser stigende Sympati og Forstaaelse for den frivillige Lukning.

FABRIKSLOVENS REVISION.

Revisionsforslaget til „Lov om Arbejde i Fabriker" af 11. April 1909, blev allerede fremsat Februar 1911. Det indeholdt intet vedr. Medhjælpernes Arbejdsforhold, idet vor i sin Tid fremførte Anmodning ikke toges til Følge.

Hovedbestyrelsen indsendte derfor, November 1912, til Folketingets Udvalg angaaende Fabrikslovens Revision, en Henvendelse der henviste til nævnte Andragende om fælles, for hele Landet gældende Lærlingevedtægter og Indførelse af Siddepladser for Butikspersonale. Denne lovmæssige Regulering tilsigter en Hviletid fra Kl. 8 Aften til Kl. 6 Morgen, med en Højstarbejdstid af 10 Timer, undtagen 7 Dage før Jul og Aftenerne før Folkekirkens Helligdage. Bestemmelserne skal omfatte saavel Kontor- som Butikslærlinge, og Lægeundersøgelse samt Sundhedsattest være forpligtende og udredes af Principalen.

Andragendet henviser til „den nuværende Ordnings Utilstrækkelighed, eftersom et ringe, ofte tilfældigt, Flertal i en Kommunalbestyrelse i adskillige Tilfælde har evnet at forhindre Vedtægtens Gennemførelse i fornævnte Aand og Omfang".

Spørgsmaalet om Siddepladser, der kædedes til Butikslukningslovens Revision, og fremkaldte en heftig Debat i Rigsdagen, behandledes bl. a. ved et Medhjælpermøde i Kjøbenhavn, Januar 1913, hvor Stadslæge Axel Ulrik i et ypperligt Foredrag, og fra et lægevidenskabeligt Synspunkt, understregede Reformens Betydning. — December 1914 har Hovedkontoret — foranlediget af Debatten i Folketinget — foretaget en Undersøgelse vedrørende forhaandenværende Siddepladser, der naturligvis dokumenterede disses Utilstrækkelighed. Materialet blev tilstillet et Medlem af det paagældende Folketings-Udvalg.

Iøvrigt er Forhandlingerne angaaende Revisionsforslaget til Fabriksloven fremdeles svævende.

I Maribo, Nakskov og Helsingør har vore Afdelinger søgt kommunale Lærlingevedtægter gennemførte, uden at dog disse Bestræbelser har hidført det tilsigtede Resultat.

SOMMERFERIER, WEEK-END etc.

I Lighed med tilsvarende Bestræbelser i forrige Kongresperiode,

i vore Standsfællers Bevidsthed.. Vi ved, det vil ske før eller senere. Vi ved ogsaa, at der vil blive kastet Sten paa os af den Presse, der er imod ethvert folkeligt Fremskridt, men det er vort Haab, at vore egne snart vil holde inde med Skydningen. Der er jo nemlig intet at gøre ved Indmeldelsen, der kan ikke rokkes ved den. Den er ikke Resultatet af en overmodig Beslutning, men af en nødvendig Beslutning, og jeg gad se den, der med Statistiken i Haanden i fuldt Alvor tør bestride dette. Indtil nu er i den rejste Kritik ikke fremkommet et eneste Punkt, der ikke har været Genstand for nøje Overvejelse inden Beslutningen toges.

Iøvrigt ser jeg paa Indmeldelsen som en lokal Foreteelse. Kjøbenhavn har taget det første Skridt under Følelsen af det Ansvar, der altid paahviler den største og altsaa førende Afdeling af den samlede Bevægelse.

Og nu maa man skænke os Arbejdsro. Statistiken skal bruges.

Peter Wraae.

HVEM?

I Almindelighed har vi jo kun Grund til at være tilfreds, naar Dagspressen beskæftiger sig med vor Bevægelse. Det forekommer mig, at vi ikke er særlig forvænt i den Retning, og det er egentlig mærkeligt nok, at Handelens Folk, „Reklamens rutinerede Mestre" ikke hidtil bedre har forstaaet at skabe Opmærksomhed om deres egen Organisation og dens Arbejde.

Den „Reklame", som Dagspressen i denne Tid yder vor Bevægelse, var vi imidlertid bedst tjent med at være foruden!

Det er Kjøbenhavns Afdelings Indmeldelse i „Fællesorganisationen", som har givet Anledningen, og det forekommer mig, at meget tyder paa, at en og anden af denne Indmeldelses Modstandere og Tilhængere søger at benytte Dagspressen paa en mere end letsindig Maade. Det er vist desværre en given Sag, at enkelte Medlemmer har søgt at paavirke Pressen, direkte eller indirekte, i dette Spørgsmaal til Fordel for deres egen private Mening — og til Skade for Organisationen.

Det er en daarlig Fugl, der kaster Snavs i sin egen Rede, og det er sandelig et ligesaa daarligt Medlem, der for at fremme sin egen Anskuelse i et bestemt Spørgsmaal, kaster Snavs paa sin Organisation og dens Mænd i Dagspressen.

De Uhyrligheder, som en Del af Dagspressen har bragt om den nævnte Indmeldelse, kan ikke stamme fra Læsning af vort Blad og fra den Diskussion om det nævnte Spørgsmaal, som her har været ført. — Vi har saa ofte før — heldigvis — staaet skarpt overfor hinanden i en Diskussion i vort Blad, men dette har selvfølgelig ikke skadet det gode Samarbejde for vort fælles Maal, naar Tiden kom til Handling. Tværtimod! Det har blot været et Bevis paa, at vi var vaagne, og gennem vort Blad maa vi jo gaa, naar den ene Afdeling ønsker at paavirke den anden i et Spørgsmaal, — der er praktisk talt ingen anden Vej.

Det er imidlertid ikke med vort Blad som Kilde, at flere Provinsblade meddeler, at Kjøbenhavns Afdeling har indmeldt sig i „De samvirkende Fagforbund" og at en Sprængning af vort Forbund i den Anledning er forestaaende!

Det er heller ikke med vort Blad som Kilde, naar „Socialdemokraten" indeholder en Artikel, der taler om „Socialistforskrækkelse", omtaler Modstanden mod Indmeldelsen som hysterisk og i Tilgift leverer et personligt Angreb mod vort Blads Redaktør, fordi han tillader sig at have en Mening selv og tillader andre at fremsætte deres Anskuelser i vort Blad.

Hvorfra kommer da disse Meddelelser?

Jeg vil lade Spørgsmaalet gaa videre, idet jeg vel tør gaa ud fra, at den organiserede Medhjælper, som bliver overbevist om at have forsynet Dagspressen med den Slags „Oplysninger" hurtigst muligt vil blive ekspederet ud af vor Organisation.

Chr. J. Hendil.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg—Nørre-Sundby. Ekstraordinær Generalforsamling afholdes førstkommende Onsdag d. 4. August, Aften Kl. 8½ pr., paa Hotel „Hafnia" (de sædvanlige Lokaler) med følgende Dagsorden: 1. Valg af 3 Delegerede til Kongressen i Aarhus. 2. Eventuelt.

Ethvert Medlem bør give Møde til denne Generalforsamling, til hvilken Adgang kun tilstedes mod Forevisning af Medlemsbog eller Kontingentkvittering for Juli Maaned.

Bestyrelsen.

Grenaa. Søndag den 11. Juli afholdt Afdelingen en vellykket Udflugt til Hoed Kro og „Jernhatten". Fra Torvet kørtes til Hoed

---

er der i den forløbne slaaet til Lyd for, at Sommerferier indgaar som et fast Led i Medhjælpernes Engagementvilkaar. Agitationen for denne Reform er næsten udelukkende begrænset til Kjøbenhavn, hvor vore Afdelinger har rettet Henvendelser til de forskellige Principalorganisationer om at henstille til de respek. Medlemmer, at der ydes Personalet en Sommerferie paa mindst 14 Dage. Enkelte Provins-Afdelinger har fulgt dette Eksempel, hvorom der ligeledes er udsendt nærmere Instruktioner fra Hovedkontoret.

Iøvrigt illustrerer den nylig udsendte sociale Statistik, at der paa dette Omraade ytrer sig Reformtendenser, sammenlignet med Tilstanden for nogle Aar siden. I Forretninger, der beskæftiger over 5 Medhjælpere, er én Uges Ferie Reglen, men Feriens Længde afhænger øjensynlig af Forretningens Størrelse og andrager i større Virksomheder almindeligvis 14 Dage. — Ifølge Statistiken indrømmede ca. 26 % af de adspurgte Forretninger overhovedet ikke deres Personale nogen Ferie.

Tidlig Lørdagslukning („Week-end") vinder ligeledes Fremgang, der især er iøjnefaldende i Kjøbenhavn, hvor Afdelingerne har rejst Sagen, der finder bestandig større Lydhørhed. „Week-end" vinder Indpas i Engros-Handelen og betyder, at de paagældende Medhjælpere kan disponere over hele eller — hvad der er hyppigt — Eftermiddagen fra Kl. 2—3, hvorved der opnaas Adgang til Landophold og Rekreation fra Lørdag Eftermiddag til Mandag Morgen.

Endelig skal anføres, at Ferierejser fremdeles henhører til de uløste Opgaver. Saaledes maatte en Norges-Rejse, der søgtes arrangeret ved privat Initiativ Sommeren 1913, opgives som Følge af mangelfuld Tilslutning.

DEN SOCIALE STATISTIK.

Som en af Periodens betydningsfulde Tildragelser maa nævnes den i Juni d. A. stedfundne Udsendelse af „Handels- og Kontormedhjælpernes Lønningsforhold m. v." udarbejdet af „Det statistiske Departement". Statistikens Oprindelse gaar tilbage til en derom vedtaget Resolution paa et Medhjælpermøde i Kjøbenhavn. Denne Udtalelse henvendte sig til Handelsministeriet, som anbefalede Forslaget og overgav Sagen til Departementet, der Forstaaelse og Samarbejde med C. O. fremskaffede et omfangsrigt og til dette Formaal grundlæggende Materiale. Undersøgelsen omfattede 14,400 af de ca. 45,000 egentlige Handels- og Kontormedhjælpere, der kan antages at udgøre vor Stand. Dette Første-Forsøg, tør man saaledes forudsætte, omfatter ⅓ af samtlige danske Medhjælpere, — et i Virkeligheden solidt statistisk Materiale, som fortrinsvis hidrører fra de Medhjælperlag, hvis Arbejdsvilkaar frembyder særlig Interesse og er det naturlige Omraade for vore Reformbestræbelser.

Vore Afdelinger udfoldede et betydeligt Arbejde ved Materiale-Indsamlingen — kun enkelte svigtede ganske. Ialt deltog 500 Personer — hovedsagelig C. O.s Medlemmer — i Statistikens Tilvejebringelse. Undersøgelsen omfattede Stor-Kjøbenhavn og 49 Købstæder, deriblandt de 12 største og desuden enkelte større Landsbyer.

Den sociale Statistik, der foruden Lønforholdene indgaaende omhandler Arbejdstiden, Forholdet mellem Arbejdstid og Timeløn, Ferier, Forholdet mellem Medhjælpernes Alder og Anciennitet i Forretningerne, dettes Indvirkning paa Lønningerne, Uddannelsens Indflydelse paa den faglige Stilling, Opsigelsesfristen, Forældrenes sociale Stilling, Forholdet mellem gifte og ugifte Medhjælpere o. s. v., giver et dybt Indblik i vor Stands samfundsmæssige Stade.

Undersøgelsen har afdækket usle Løn- og Arbejdsvilkaar, der saa langt fra at være enkeltstaaende, tværtimod viser sig at være almindelige for store Dele af Medhjælperstanden. Gennem dette betydelige Værk har vi faaet et værdifuldt Materiale i Hænde til Bedømmelse af Enkelthederne i Medhjælperstandens sociale Stilling: Tallenes Kendsgerning, der giver os teorestisk Grundlag for vort Fremtidsarbejde og agitatoriske Midler af stor og vidtrækkende Betydning.

ULYKKESFORSIKRINGSLOVEN.

Med Henblik paa den bebudede Revision af „Lov om Arbejdernes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Virksomheder" af 7. Januar 1898 rettede C. O. ultimo 1914 en Henven-

Kro, hvor der var en halv Times Ophold. Derefter gik det til „Jernhatten", hvor den medbragte Mad fortæredes. Et Ophold ved Stranden maatte afkortes, fordi det begyndte at regne. Da Vejret ved Tilbagekomsten til Hoed Kro ikke var ganske tørt endnu, samledes Deltagerne i Salen. — Formanden bød Velkommen og derefter talte Herr Gustav Petersen smukt om Foreningen og dens Formaal, og mindede os om vore Kolleger i de krigsførende Lande, de Lidelser, de havde gennemgaaet siden de maatte forlade deres Hjem og Stillinger, for at melde sig under Fanerne. — Derefter tog Formanden Ordet og takkede Herr G. P. for den udmærkede Tale samt udbragte et Leve for Afdelingen og C. O.

Kl. $6^1/_2$ begyndte Fællesspisningen. Der blev sunget flere Sange, skrevet af Medlemmerne til Dagen. Senere fulgte en rask lille Svingom til Kl. 11, hvorefter Turen gik tilbage til Grenaa

K. A. J.

Holstebro. Fredag den 25. Juni afholdtes paa „Afholdshotellet" i Vinderup, efter Indbydelse af nogle Vinderup-Kolleger, et vellykket Møde. Der var mødt omtrent 20 Medhjælpere, som næsten alle er beskæftiget dér.

C. C. Knudsen, Holstebro, indledede om Organisationens Formaal og Betydning. Foredraget efterfulgtes af Diskussion mellem et Par af Deltagerne og Indlederen. De fleste udenforstaaende Kolleger indmeldte sig derefter i Foreningen, der foreløbig forbliver under Holstebro-Afdelingen.

Til Slut samledes man ved et fælles Kaffebord, ved hvilket der blev afsunget forskellige Medhjælpersange, som yderligere forhøjede Stemningen. — P. Christensen bragte de Mødte og Indlederen en Tak, fordi de var fremmødt og haabede ret snart at det vilde lykkes at faa alle Kollegerne dér i Byen med i Organisationen.

Det blev bestemt saa vidt mulig at afholde Møde i Vinderup hver 14. Dag og med forskellige Talere. *C. C.*

Tirsdag den 22. Juni var der Forhandling om de fremkomne Forslag til Kongressen. Medlemmerne var mødt ret talrigt, og der udspandt sig en livlig Diskussion om Forslagene, navnlig Kontingentspørgsmaalet. — Mødet sluttede med et fælles Kaffebord. *E.*

Kolding. Medlemsmøde afholdtes i „Marielund" den 7. Juli. Der var fremmødt ca. 40 Medlemmer. Til Behandling forelaa „Forslag til Kongressen". Det vedtoges enstemmigt at stille følgende Forslag til Behandling: Det foreslaas, at Organisationens Navn ændres til „Danske Handels- & Kontormedhjælperes Organisation". Det overlodes til Bestyrelsen at træffe Arrangement til en Sommerudflugt. *C. F.*

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes i „Marielund" Onsdag den 4. August. Dagsorden: 1. Valg af 2 Delegerede til Kongressen. 2. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Løgstør. Afdelingen afholdt Søndag den 4. Juli Udflugt til Svinkløv med langt større Tilslutning end forventet; kun savnedes et af de bedste Medlemmer, nemlig Herr Kommis Eriksen, vor gamle Kasserer, der selv havde været med til at arrangere Turen, og som desværre paa Grund af Sygdom maatte blive hjemme.

Der kørtes fra Løgstør Kl. $8^3/_4$, og man ankom til Havet ca. Kl. 1, hvor Formanden, Herr Ingerslev Jensen bød Forsamlingen Velkommen og takkede for den store Tilslutning. Derefter spiste man Frokost af medbragte Madkurve. Kl. 3 samledes Deltagerne om et fælles Kaffebord. Efter at være godt gennembagt af Solen og lidt træt i Benene kørte vi fra Svinkløv Kl. 5. — Efter Ankomsten til Fjerritslev Kl. $6^1/_2$ afholdtes Fællesspisning paa Gæstgivergaarden. Herr Kommis A. Gillesberg talte derefter om den vellykkede Udflugt og om Handels- og Kontormedhjælperforeningens Formaal, og bad Medhjælperne mindes deres Kolleger i de krigsførende Lande.

Dernæst talte Herr Kommis Jensen v. Chr. Nive, Løgstør for Damerne, og takkede dem, fordi de havde imødekommet vor Invitation, og rettede en særlig Tak til Damerne fra Landet. Der var i Dagens Anledning forfattet to Sange, der gjorde megen Lykke. Efter Spisningen fik man en lille Svingom. Kl. $8^3/_4$ kørtes fra Fjerritslev, og Dagen sluttede Kl. 12 paa „du Nord" i Løgstør.

Kjelgaard.

Middelfart. Torsdag den 5 August Kl. $8^1/_2$ afholdes ekstraordinær Generalforsamling paa „Turisthotellet" med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Drøftelse af indkomne Forslag til Kongressen. 3. Valg af Delegeret til Kongressen. 4. Eventuelt.

Som en Begivenhed kan vist noteres, at et Medhjælperstævne giver Overskud.

Fynsk-sydjysk Stævne gav et Overskud paa ca. 35 Kr.

Berg.

Næstved. Afdelingen afholder ekstraordinær Generalforsamling Torsdag den 5. August Kl. 9 paa Industri-

---

delse til Indenrigsministeriet, hvori vi henviste til at „Arbejdsforholdene indenfor de sideordnede Handelsfag efterhaanden er ændret derhen, at vor Stands Inddragelse under Lovens Beskyttelse er baade ønskelig og nødvendig."

Dette eftervises nærmere i en Motivering der fremhæver, „at Motorer og andre mekaniske Hjælpemidler anvendes i stor Udstrækning paa Lagere og Magasiner, og at Pasningen af disse Maskiner etc. i mange Tilfælde paahviler Handelsmedhjælpere, ligesom ogsaa den almindelige Butikshandel i stedse stigende Grad benytter Maskiner — f. Eks. Elektro- eller Gasmotorer til Drift af Kaffemøller, og Handelsmedhjælpere i stort Tal beskæftiges som Lagerekspedienter, hvor Arbejdet med store og tunge Kolli medfører en ikke ringe Fare for Ulykkestilfælde, ligesom Butiksekspeditionen i f. Eks. Isenkram-, Glas- og Porcellænsforretninger ofte udsætter Medhjælperne for alvorlige Legemsbeskadigelser."

Under Henvisning hertil henstillede Centralorganisationen til Indenrigsministeriet, at Medhjælperne inddrages under Loven.

Indenrigsminister Ove Rode fremsatte den 14. Januar 1915 i Folketinget det i saa høj Grad paakrævede Forslag til en Revision af Ulykkesforsikringsloven. Dette Forslag udstraktes ogsaa til Handels- og Kontormedhjælperne, saaledes at det af os fremsatte Ønske skete Fyldest. Udenfor Lovforslaget falder dog „Funktionærer i overordnede Stillinger", naar Aarsindtægten, de oppebærer i den paagældende Virksomhed, overstiger 3000 Kr.

Forslaget, der inddrager flere nye Erhvervsgrupper under Forsikringen, saaledes at de Forsikredes Antal næsten fordobles, indeholder iøvrigt det Princip, at ingen Arbejdsgiver, undtagen Stat og Kommune, alene kan bære Risikoen ved det Erstatningsansvar, Loven paalægger ham. Arbejdsgiverne skal derfor afgive Risikoen til et anerkendt Forsikringsselskab eller de Forsikringsforbund, der tilsigtes oprettede indenfor hvert Hovederhverv. Hensigten hermed er følgelig at værne den Forsikrede mod at miste sin Erstatning.

Forsikringskravene omfatter foruden Sygebehandling, Dagpenge — der udgør $^2/_3$ af den Skadelidtes Dagløn, som for vore Standsfæller beregnes efter Maaneds- eller Aarsgager og ikke maa overstige Kr. 2,50 og ikke sættes lavere end Kr. 1,—. — Invaliditetserstatning ydes naar Erhvervsevnen er blivende forringet 10 pCt. eller derover. Ved fuldstændig Erhvervsudygtighed andrager Erstatningen det 6-dobbelte af Aarslønnen, dog ikke under Kr. 3600, — og ikke over Kr. 6000. I andre Tilfælde beregnes Erstatningen efter særlige Regler. Dersom Ulykken medfører Døden tilkommer der den Forsikredes Efterladte, som Forslaget nærmere begrænser, en Sum svarende til det 4-dobbelte af Aarslønnen, dog ikke under Kr. 2400, — og ikke udover Kr. 4000, ligesom Begravelseshjælp ydes i visse Tilfælde.

Revisionsforslaget, der er velvilligt modtaget i Rigsdagen, vil, naar det gennemføres i den foreliggende Form, medføre et vigtigt socialpolitisk Fremskridt for de Titusinder af Handels- og Kontormedhjælpere, der hidtil paa dette som paa andre Omraader har indtaget en Pariastilling.

INTERNATIONALE ANLIGGENDER.

Ved Verdenskrigens Udbrud havde det internationale Medhjælperforbund „Fèderation internationale des Employés" opnaaet en Position og befandt sig i en Udvikling, der gav de bedste Løfter for den internationale Organisationstankes fortsatte Fremgang. Indenfor Kongresperioden var Medhjælperforbund i Tyskland, Italien og Luxemburg tilsluttede, og Føderationen omfattede Landsorganisationer i næsten alle Europas Stater, havde opnaaet fast Tilknytning med den spredte russiske Medhjælperbevægelse og talte saavel amerikanske som ogsaa australske Organisationer blandt de tilsluttede Forbund.

I August 1912 afholdtes den 5. internationale Kongres i Haag, hvor bl. a. de alménvigtige Spørgsmaal: Arbejdstid, Mindsteløn, Børnearbejde og Arbejdsløshed behandledes, og Føderationens Administration moderniseredes. Vor Centralorganisation var forhindret i at sende Delegerede.

Indenfor Beretningsperioden har den internationale Hovedledelse — hvori Herr Vilh. Hansen har Sæde — afholdt Møde i Gent (Juni 1913) og i Luxemburg (Juni 1914). I begge disse Møder, der foruden Føderationens almindelige Virksomhed, har beskæftiget sig med forskellige Anliggender som statistiske Data vedrørende Medhjælpervilkaar, socialpolitiske Resultater etc.,

bygningen. Dagsorden: 1. Valg af Delegeret til Kongressen. 2. Behandling af Kongressens Dagsorden.

Da der paa forestaaende Kongres skal behandles vigtige og for vor Organisation betydningsfulde Sager, anmodes Medlemmerne om at møde fuldtalligt op, for at vi kan tage Stilling til de forskellige Punkter.

Der afholdtes Bestyrelsesmøde 28. Juni, hvor det vedtoges at afholde ekstraordinær Generalforsamling 5. August, samt at foretage en Udflugt 18. Juli, dersom Tilslutning kunde opnaas. (Udflugten er dog senere udsat til August Maaned).

Johannes Hansen.

Silkeborg. Torsdag den 15. Juli afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Silkeborg". Der var mødt ca. 30 Medlemmer. Efter at Formanden havde budt Velkommen, valgtes Herr Martin Larsen til Dirigent.

Formanden, Herr C. Lyngbye, aflagde Beretning: Der har i det forløbne Halvaar været afholdt 12 ugentlige Møder med Diskussion og forskellige Talere i Vintermaanederne. I Sommermaanederne har der været foretaget Udflugter i Omegnen; til disse saa vel som til Møderne var der altid god Tilslutning. Samtidig meddelte Formanden, at han forlader Byen til 1. August. Han takkede for det gode Samarbejde og ønskede Foreningen Held og Lykke i Fremtiden. — Kassereren, Herr A. Chr. Sørensen, aflagde Regnskabet, der balancerede med Kr. 229,61 og udviste en Kassebeholdning paa Kr. 20,09. Efter at Regnskabet havde cirkuleret blandt de enkelte Medlemmer, gaves der enstemmig Decharge.

Til Formandsposten blev foreslaaet de Herrer Ramsing-Jensen, M. Larsen, A. Chr. Sørensen og R. Therkildsen. Larsen og Ramsing-Jensen nægtede at modtage Valg. Ved skriftlig Afstemning valgtes R. Therkildsen til Formand. Therkildsen takkede for Valget. — Som Repræsentant til Kongressen blev foreslaaet Ramsing-Jensen, Therkildsen og Larsen. Larsen nægtede at modtage Valg, og valgt blev Ramsing Jensen.

Fra Herr Chr. Jensen var indkommen Forslag om Oprettelse af et Agitationsudvalg, der skulde bestaa af to Herrer og to Damer. Forslaget blev vedtaget, og ved Afstemning valgtes de Herrer Chr. Jensen, Chr. Christiansen samt Frkn. Hagensen og Carla Jensen. Fra Herr Jac. Hansen forelaa Forslag om Afdelingens Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation". Dette gav Anledning til en meget livlig Debat. H. klarlagde sit Forslag og mente, at vi som Lønarbejdere bør staa fælles med andre Organisationer, først da faar vi det tilbørlige Rygstød, som er nødvendig for vor Organisation. Forslaget blev stærkt imødegaaet af Larsen, A. Chr. Sørensen, Lyngbye og Ramsing-Jensen, der alle hævdede, at Tiden endnu ikke var inde for en saadan Indmeldelse. Ved Afstemning blev Forslaget forkastet med alle Stemmer mod — een.

Det vedtoges paa Forslag af Larsen at lønne Kassereren. Endvidere vedtoges det at avertere vore Møder i de lokale Blade. Oprettelse af et Bannerfond blev foreslaaet af Lyngbye. Det overdroges Bestyrelsen at ordne det fornødne til Sagens Fremme.

Generalforsamlingen hævedes Kl. 11½, og Aftenen sluttede med fælles Kaffebord, hvor M. Larsen paa Bestyrelsens Vegne takkede Lyngbye for hans gode Arbejde for Afdelingen. Lyngbye takkede ligeledes for det gode Samarbejde.

Som Afslutning paa Sommermøderne foretoges Onsdag den 21. Juli Spadseretur til Hattenæs. *D.*

Skanderborg. Afdelingen afholdt den 5. Juli sin ordinære Generalforsamling. — Viggo Alfast valgtes enstemmig til Dirigent. Formanden aflagde Beretning om det svundne Halvaar. Kassereren aflagde det reviderede Regnskab, som godkendtes enstemmigt.

Derefter gik man til Valg af nye Bestyrelsesmedlemmer. Efter Tur afgik H. Nørgaard og H. Jensen og i Stedet valgtes H. S. Hansen og J. Bolvig. Til Suppleant genvalgtes E. Westergaard og nyvalgtes M. Jørgensen. Generalforsamlingen sluttede med et Leve for Centralorganisationen. *W. N.*

Stubbekjøbing. Søndag den 4. Juli fandt vor aarlige Sommerudflugt Sted til Marielyst Østersøbad. Vi kørte fra Torvet Kl. 9 Form. og var ved Bestemmelsesstedet ved Middagstid. — Vor altid flinke Frk. Jenny Nielsen trakterede os med Musik paa Harmonika, saa det gik med Sang og Dans hele Dagen.

Udflugten var i det hele taget vellykket og vil sikkert aldrig glemmes af Deltagerne. *Fred. Th. Lange.*

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 5503 H. Chr. Madsen bedes opført som slettet for Gæld af Silkeborg H. K. M. F. pr. ½ 15.

A. Chr. Sørensen, Kasserer.

Overflyttelsesregler for inkorporerede Organisationers Medlemmer, gensidig Understøttelse, international faglig Aktion, deltog det danske Medlem af Hovedbestyrelsen.

Den fra dansk Side i sin Tid fremsatte Tanke om Udgivelse af et internationalt Medhjælper-Tidsskrift virkeliggjordes i Foraaret 1914. Desværre naaede „Heméra", det stilfulde af Føderationens Generalsekretær, Auguste Bruggeman, redigerede og af kendte Medhjælpere i de forskellige Lande som Medarbejdere støttede Tidsskrift, kun at udsende ét Hefte, da Krigens Virvar med ét Slag bragte Forvirring i alle mellemfolkelige Bestræbelser, — og dermed ogsaa lammede den internationale Medhjælperbevægelse.

Umiddelbart efter den tyske Invasion i Belgien, primo August 1914, standsede det internationale Bureau i Gent sine Funktioner og Generalsekretæren meldte sig som Frivillig til den belgiske Armé. — Senere har de britiske og irske Organisationer søgt at virkeliggøre Haager-Beslutningen om den 6. intern. Kongres i Dublin 1915. Indbydelsen vandt dog ikke fornøden Tilslutning, og vor Centralorganisation erklærede kun at vilde deltage i en Konference paa neutralt Omraade. Som Mødested foreslog vi derfor Kjøbenhavn. Paa dette Grundlag har Herr Vilh. Hansen forhandlet med de engelske og den tyske Organisation, hvoraf sidstnævnte erklærede sig villig til at deltage i en Konference i Kjøbenhavn og iøvrigt bragte vor C. O. en Tak for det af os indtagne Standpunkt. Konferencen strandede imidlertid paa Englændernes Holdning og de foran nævnte Vanskeligheder.

Ved Kongressen 1912 deltog Mr. John Turner og Herr Chr. Dybwad, henholdsvis for vore engelske og norske Broderorganisationer, ligesom Herr Jens Johansen mødte for Centralorganisationen ved det norske Landsmøde i Hamar, August 1913. — I Januar Maaned 1914 har Herr Jens Johansen efter Anmodning holdt Foredrag om Organisationen og Arbejdsløshedskassen i de norske Byer Kristianssand, Stavanger, Haugesund, Bergen og Kristiania. Ved begge Lejligheder mødte Forretningsføreren megen Forstaaelse for Betydningen af intimt Samarbejde mellem Broderorganisationerne i Nordens nærbeslægtede Lande.

Endvidere skal forbigaaende nævnes, at Herr Vilh. Hansen, der i Sommeren 1913 opholdt sig i Paris, benyttede Lejligheden til at stifte Bekendtskab med fransk Medhjælperbevægelse og nogle af dens ledende Mænd. Disse Indtryk er bl. a. gengivet i en Artikelrække i „D. H. K. M. T."

Endelig har Hovedbestyrelsen i sit Møde Februar 1915 vedtaget at stille Kr. 200.— til Disposition for Indsamlingen til den belgiske Arbejderbefolkning, der efter Indberetninger fra de hollandske Fagorganisationer, som Følge af Krigens Hærgninger befandt sig i den yderste Nød.

Vi kan ikke slutte dette Afsnit uden at udtale den dybeste Beklagelse over, at et aarelangt Arbejde, for at udbrede og fæstne international Solidaritet blandt de organiserede Medhjælpere er afbrudt derved, at det internationale Medhjælperforbund forbigaaende har ophørt at funktionere.

Og dog tyder meget paa, at der ogsaa blandt vore Venner og Kammerater i de krigsførende Lande raader en redelig Vilje til at genoptage det internationale Samvirke, naar Fredens Dag atter oprinder. Og det er vor sikre Forvisning, at Evnen da ejheller vil fattes.

TILBAGEBLIK.

Stærk talmæssig Fremgang, tilsvarende Forøgelse af vore Aktiver, og Udvikling af vore Fond og Institutioner, større Aktionsevne i Agitationen, i de socialpolitiske Anliggender og — endnu kun i Vorden — fagforeningsmæssige Formaal, bedre Sammenspil mellem de forskellige Funktioner indenfor vor Centralorganisation, er i korteligt Sammendrag den afsluttede Beretningsperiodes væsentligste og mest løfterige Resultater.

Endnu frembyder der sig for os et overordentligt Arbejdsomraade. Vore egne Standsfællers mangelfulde Sans for Sammenholdets Styrke og Solidaritetens bærende Idé rejser os større Hindringer under vor Fremmarch end Centralorganisationens erklærede Modstandere.

Ved socialt Oplysningsarbejde vil vi besejre Ligegyldigheden.

Ved fagligt Sammenhold vil vi bryde Modstanden.

Fremad for øget Fremgang og nye Resultater!

Leve Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger!

HOVEDBESTYRELSEN.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 16. 15. August 1915. 15de Aargang.

TRE AARSTAL.

FOR tredje Gang gaar vi til Kongres i Aarhus. De tre Aar 1900—1909—1915 betegner hver for sig et bemærkelsesværdigt Stadium paa dansk Medjælperbevægelses Vej: Organisationstankens Gennembrud i den ungdommelige Begejstrings Tegn, Erkendelsen af den hidtidige, spinkle Administrationsforms Utilstrækkelighed og endelig nu fæstnede Resultaters yderligere Underbygning og fortsatte Udvikling.

For de enkelte af os, der for 15 Aar siden deltog i det mindeværdige, for dansk Medhjælperbevægelse grundlæggende Aarhus-Møde, fremtræder Begivenhederne nu paa en fjern Baggrund, baade fordi Personerne atter og atter har veget Pladsen for andre, og det mellemliggende Aaremaal har stillet os overfor mangeartede Opgaver, skabt og genskabt helt nye Situationer. Men det staar os klart, at havde vi hin Septemperdag evnet at stille Horoskopet for det nyfødte Landsforbund, vilde utvivlsomt bitter Skuffelse have bundfældet sig i vore modtagelige Sind. Thi vi var ikke Idealister for Tilfældet, men med vore unge Aar af Overbevisning. De Samlingssignaler, der lød fra Aarhusmødet, maatte blive en Fanfare, der gav Genlyd i vore Standsfællers Bevidsthed og skare dem om det Solidaritetens Samlingsmærke, Delegeretmødet udfoldede. Tiden skulde lære os noget helt andet! Næppe var de faglige Maal, Aarhus-Programmet udtrykte, nærmere uddybede, før de gamle Principalorganisationer løftede Haanden til et dræbende Slag mod den unge Standsbevægelse. Og glippede end Forsøget, udtyndedes dog vore Rækker og de første Dages Begejstrings Blus blafrede snart som en kun spæd Flamme.

Det første Aarhusmøde stod i Idealismens Tegn og dets Formaal var dens programmæssige Udtryk. Der var Overflod af Vilje, men kun fattige Midler. Derfor bragte den ubønhørlige Virkelighed baade Skuffelse og — Belæring.

Da vi atter samledes i Aarhus til en ekstraordinær Kongres 1909, var vi disse bitre Erfaringer rigere. Administrationsforhold, afhængige af Enkeltmand, brød sammen, da Manden svigtede, og Tilbageslaget var saa meget mere føleligt som den personlige Spænding, et saadant Forhold medfører, udløses i Mistillid til Sagen. Det andet Aarhusmøde konstaterede „Husflidsperiodens" Ufuldkommenhed, og tog det første Skridt henimod fastere Organisationsformer.

Nu staar vi overfor det tredje Aarhusmøde.

Hvad vil det bringe vor Organisation? Hvori vil Fremtiden udmaale dets Betydning?

Tiden har lært os, at vi gennem metodisk og systematisk Arbejde kan vinde ind paa vore Maal. Ingen tidligere Periode kan som den tilbagelagte opvise tilsvarende Fremskridt i Medlemstilgang, financiel Styrke og vore Institutioners praktiske Værd. Og dog er kun Tiendedelen af Butikernes og Kontorernes Titusinder organiserede, og vore stærkt voksende Fonds endnu kun en Brøkdel af den Kapital, der forlener Organisationen med afgørende Aktionsevne. Men vor Centralorganisation viser en sikker og støt stigende Linie, der med den rette Kurs vil ramme Maalet.

Om Kursen vil netop ved denne Kongres Anskuelserne brydes. De Meningsforskelligheder, der paa dette Omraade er os imellem, tør dog ikke uden videre udlægges som den organisatoriske Svaghed, vore Modstandere skadefro vejre, som det Splittelsens Tegn, hvorefter de længselsfuldt spejder.

Thi hvorledes skulde en i sine Bestanddele saa kompliceret Organisme som vor Centralorganisation — naar den dog skal give Udtryk for en af saa mange uensartede Elementer sammensat Stand — undgaa indre Brydninger? Vort Virke vilde stivne i Goldhed, de frie Tankers rislende Væld, hvoraf ogsaa vort Organisationsarbejde drager Næring, vilde fortørre, om ikke Meningerne fik Adgang til at udforme sig. Derfor er „Indmeldelsesdebatten", saa langt fra i sig at bære Splittelsens Kim, tvertimod Beviset for Organisationens indre Styrke.

Her er det Kongressens Opgave at afklare Meningsforskellighederne og myndigt samle Modsætningerne i den Generalnævner, hvori alle vore Bestræbelser bør gaa op: Standens Samling paa bred faglig Basis.

Og nu arter det sig saa, at netop denne Kongres

byder os en saadan Fællesopgave i Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse og dertil knyttede Forslag. Disse Foranstaltninger viser ud i Tiden. Saavel de som den Fylde af faglige Opgaver, der venter os. Modstanden, der møder os og antager fastere Former, erindre om, at vor Centralorganisation har alle Kræfter behov, for at fuldkommengøre sine Institutioner, hidføre faglige og socialpolitiske Resultater og med Styrke imødegaa Modstandernes Anslag.

Derfor maa vi vige det, der skiller os, og samle os om det, der forener os — Sagen, der bærer ud over Meningsafvigelserne, saaledes at vi ved forenede Kræfter overvinder alle Vanskeligheder.

Kongres-Noter.

AARHUS, det danske Hovedlands største By, skal atter være Mødested for en Handels- og Kontormedhjælper-Kongres.

Det første Indtryk af denne Rigets næststørste By skal man modtage fra Havet, naar den i Morgensolen stiger frem paa Bunden af den brede Bugt, indrammet af høje, skovklædte Kyster. Den gamle Domkirkes slanke Taarn højner sig som et Vartegn over Byen, milevidt synligt. Men Aarhus er ingenlunde en By, der lever paa Fortiden; dens Historie er ligesom udslettet af det Nærværende, et pulserende Liv, der samler sig med det store Havneanlæg som Brændpunkt. Blandt alle danske Stæder er Aarhus Handelsbyen par excellence, som Jyderne er Handelsfolket i vor Nation, og jydske Medhjælpere vel tør siges at være Kærnen, ikke blot numerisk, men ogsaa kvalitativt, indenfor Centralorganisationen.

Aarhus er ikke en interessant By i Ordets gængse Betydning, men en driftig, foretagsom By, der ikke fortaber sig i en glansløs Fortid, men rustet og selvbevidst skuer frem i Tiden. Og som By saa Borgere.

* * *

Aarhus Bynavn er prentet uudsletteligt i vor Centralorganisations Annaler. Thi det skete ved et Delegeretmøde, som afholdtes i Handels- og Kontoristforeningens Festsal, og hvortil de daværende faglige Medhjælperforeninger i Jylland og Kjøbenhavn sendte Repræsentanter, at Centralorganisationen grundlagdes. Det var den 23. September 1900.

„De danske Handelsmedhjælperes Forbund" var som den første faglige Medhjælperforening dannet 1897 i Kjøbenhavn. Uafhængig deraf fremstod de første jydske Foreninger i 1899. Medens „Forbundet" startedes som en bevidst faglig Organisation og med et Program, der siden blev Centralorganisationens, var de faglige Linier endnu ret udviskede i de andre Foreninger. Da „Forbundets" Formand, Herr Axel Gundel, i Foraaret 1900 begyndte en Agitationsrejse i Provinsen, maatte det derfor enten komme til Sammenstød eller Samarbejde mellem de to Retninger. Heldigvis blev Udgangen det sidste. Resultatet var Delegeretmødet i Aarhus.

* * *

I Aarhusmødet deltog 32 Delegerede, deraf 28 jydske og 4 kjøbenhavnske Repræsentanter. Aarhus-Foreningen var den førende indenfor de jydske Foreninger, der iøvrigt var uden andet egentligt Bindeled end det i Aarhus udgivne „Vort Blad". Aarhusianeren, Herr Vald. Pedersen, aabnede Mødet, hvis overvejende Sympati for Centralisationstanken straks demonstreredes derved, at to af dennes erklærede Tilhængere, den esbjergensiske Bogholder Aage Hyllested og den kjøbenhavnske Kontorist Vilh. Hansen med stort Flertal valgtes til Ordstyrere.

Dagens Hovedemne: „Bør Centralorganisationen oprettes, og skal den omfatte hele Landet?" indlededes af Vald. Pedersen, der anbefalede Landsorganisationens Oprettelse. Herom rejste sig en bevæget Debat, hvori de Forsigtigste advarede mod de „socialistiske Kjøbenhavnere" og slog til Lyd for en jydsk Centralforening. Men Landsorganisationen havde den overvejende Stemning og vandt yderligere Terræn under Debatten. Kl. 4 vedtoges det med 39 Stemmer mod 4 — et Resultat der modtoges men endeløs Jubel — at oprette „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger". — Dernæst fulgte Program-Debatten. Ogsaa her sejrede „Forbundets" Program som Forhandlingsgrundlag. Sluttelig vedtoges det enstemmigt.

Den paafølgende Dag optoges af Lovdebatten og Valgene. Axel Gundel valgtes til Forretningsfører og beklædte Posten til 1903, Vald. Pedersen blev Redaktør af det nye Organ, men fratraadte allerede i Paasken 1901.

* * *

I 1909 var Aarhus atter Kongresby. Men under helt andre og ingenlunde opmuntrende Forhold. Det var i vor Organisations „Husflidsperiode", da mangt og meget endnu var afhængig af den enkelte Person. Den daværende Formand, Herr Aage Hyllested, havde for anden Gang og med kort Tids Mellemrum nedlagt sit Mandat. Centralorganisationen befandt sig i en vanskelig Situation og en ekstraordinær Kongres indkaldtes. Kongressen valgte Chr. Ingvoldsen til Formand og Forhandlingerne gav den lille Skare, der dengang udgjorde Medhjælperbevægelsens Avantgarde, nye Impulser til Fremtidens Arbejde.

* * *

Vor forestaaende 6te Kongres afholdes i den store Festsal i „Arbejdernes Forsamlingsbygning", — det eneste Lokale i Aarhus, der er egnet for den talrige Forsamling, der denne Gang møder som Repræsentanter for dansk Medhjælperbevægelse. Forsamlingsbygningen, der er beliggende i Amaliegade, er den tidligere Frimurerloge, som er undergaaet en gennemgribende Reparation. Festsalen forener Rummets Storhed med Udsmykningens Afstemthed, og det festlige Præg vil yderligere paa forskellig Vis blive understreget, bl. a. derved at de forskellige Afdelingsbannere og Faner naturligvis alle vil blive anvendt i Dekorationsøjemed.

* * *

Kongressens Dagsorden er som bekendt overordentlig omfattende. Særlig vil naturligvis Forslaget om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse kræve meget — antagelig ca. Tredjedelen — af Tiden. Af socialpolitiske Anliggender vil kun Lærlingespørgsmaalet

blive Forhandlingsemne, ligesom Kongressen forventelig gennem en almindelig Udtalelse vil fastslaa C. O.'s Stilling til Butikslukningslovens Revision med Henblik paa Sagens nuværende Stade.

De Delegerede samles Søndag Morgen Kl. 9½ til den obligate Fotografering. — Kongressen begynder Kl. 10, med 3 Timers Møder Formiddag og Eftermiddag. De to følgende Dage vil Møderne strække sig over 7 Timer pr. Dag, og — saafremt det viser sig nødvendigt — Aftenmøde den sidste Kongresdag. Forhaabentlig vil dette dog være overflødigt.

* * *

Som Gæster er indbudt Folketingsmændene Johs. Fog Petersen og Stilling, der begge paa Tinge har ydet vore socialpolitiske Krav værdifuld Støtte. Herr Joh. Fog Petersen er saa kendt og afholdt i Medhjælperkredse, at al yderligere Motivering for Indbydelsen overflødiggøres. Herr Stilling er Repræsentant for den ene af de aarhusianske Valgkredse, som han overtog efter afdøde Folketingsmand Sabroe.

Desuden vil vor kendte norske Kollega, Herr Fuldmægtig Chr. Dybwad, Formand for „Norges underordnede Handelsstands Landsforbund", deltage som Repræsentant for denne os nærstaaende Broderorganisation. Herr D., der iøvrigt er Medlem af den internationale Medhjælperføderations Hovedledelse, bliver den eneste udenlandske Standsfælle, der gæster Kongressen, idet C. O.s Hovedledelse under de forhaandenværende Forhold anser Tidspunktet for ugunstigt for den sædvanlige internationale Repræsentation.

* * *

Iøvrigt har naturligvis ethvert Medlem af vor Organisation Adgang til at overvære Kongressens Forhandlinger. Ikke-Delegerede køber Kongressens Emblem, der betales med 1 Kr., og har dermed Adgang til at deltage i de forskellige Arrangements. Aarhus-Afdelingen — der iøvrigt har nedsat en Modtagelses- og Indkvarteringskomité under Ledelse af en af vore Veteraner, Herr Johs. Petersen — søger bl. a. for Førere til de Udflugter, der arrangeres for Ikke-Delegerede i den smukke Omegn.

* * *

Selvom det tyder paa, at de 3 Kongresdage bliver haarde Arbejdsdage for de Delegerede, er der dog levnet nogen Tid til festligt Samvær. Søndag den 15. ds. slutter saaledes med en Middag i „Haandværkerforeningen"s Bygning. I Middagen vil forventelig ogsaa mange aarhusianske og udenbys Standsfæller deltage, og navnlig ventes der stort Fremmøde ved den festlige Sammenkomst, hvormed Dagen afsluttes.

Mandagen slutter med en Sejltur over Bugten til „Ørnereden", — et naturskønt og meget yndet Udflugtssted paa Aarhusbugtens Sydside. Derved vil Kongresdeltagerne faa Adgang til at lære en særegen Natur at kende. Intet andet Sted paa den jydske Kyst gaar Bøgeskoven over stort dragne Bakkeheld ned til det aabne Hav. I disse Slugter og skovklædte Sænkninger hænder det, at man pludselig staar overfor en mosgroet og frønnet Vandmølle, hvis Hjul forlængst har standset sit muntre Løb under den fossende Vandmasses Kaskader. — Om Aftenen gaar det pr. Vogn gennem Marselisborg-Kvarteret langs det aabne Hav tilbage til Aarhus.

Syvlukningens Fremgang.

Nye Resultater — Afstemnings-Spørgsmaalet.

INGEN Sommer kan som denne opvise en tilsvarende Fremgang for Sommer-Syvlukningen. I en forudgaaende Artikel har vi givet et Udblik over en Række af de saaledes opnaaede Resultater; dette kan yderligere udvides ifølge senere hertil indløbne Efterretninger, der dog utvivlsomt kan kompletteres ved Resultater fra andre Byer.

Som allerede oplyst er i Aalborg og delvis i Nabobyen Nørresundby alle Brancher vunden for denne Reform. Senest modtager vi Meddelelse om, at samtlige Isenkram- og Urmagerforretninger har sluttet sig til den tidlige 7-Lukning.

Vor Aalborg-Afdeling har i de stedlige Blade offentliggjort en Redegørelse vedrørende det heldigt gennemførte Reformarbejde. I denne Forbindelse udtales der Tilslutning til det af Aalborg Byraad tagne Standpunkt til Ministeriets Forespørgsel angaaende Afstemning blandt Principaler og Medhjælpere. Byraadet udtalte Ønsket om at den tidlige Lukning fastsættes ved Kommunalvedtægter. — Iøvrigt vender Afdelingens Publikation sig mod en Principal, der ved sin Holdning har hindret, at samtlige Lingeri- og Smaatingsforretninger sluttede sig til 7-Lukningen, ligesom det paatales, at en Kolonialhandler har søgt at forhindre, at 160 af hans Kolleger gav Reformen Tilslutning. I begge Tilfælde søgte de Paagældende at dække sig bag det altfor gennemskuelige „Hensyn til det købedygtige Arbejderpublikum".

I Skanderborg har Handelsforeningerne mødt Sagen med Forstaaelse, og der var gode Udsigter til 7-Lukningens Gennemførelse de fire første Ugedage i Tiden Juni—August incl. Men enkelte uvillige Forretningsdrivendes Holdning medførte, at disse Bestræbelser strandede. Vor Afdelings Forsøg paa at opnaa en partiel 7-Lukning, omfattende Manufaktur-, Herreekvipering- og Trikotageforretninger, maatte ligeledes endnu engang opgives.

Selv i det afsides liggende Ribe har dette vort Reformkrav faaet Fodfæste. Adskillige Handlende har indført 7-Lukningen i Sommermaanederne. — Iøvrigt er følgende redaktionelle Bemærkning i „Ribe Stiftstidende" betegnede for den almindelige Opinion ogsaa paa denne Plads:

„Det er kun beklageligt, at der ikke her, som i andre Byer har kunnet opnaas Enighed derom blandt samtlige Byens Handlende; thi det er dog i alles, men specielt i Principalernes velforstaaede Interesse, at den opvoksende Handelsstand arbejder under de gunstigst mulige Kaar. Forhaabentlig vil 7-Lukningen vinde yderligere Tilslutning."

Ogsaa fra Fyn meldes der om Fremgang.

Saaledes har Isenkræmmerne i Odense indført den tidlige Lukning fra 1. Juni og ultimo s. M. vedtog de odensianske Manufakturhandlere, Modehandlere, Garn- og Trikotagehandlere samt Herreekviperingshandlere at lukke Butikkerne Kl. 7 Aften i Tiden fra 15. Juli til 20. August.

„Det er — skriver „Fyns Tidende" — en Foranstaltning, som ofte har været drøftet, men som i de foregaaende Aar er strandet paa Modstand fra nogle enkeltes Side. At man nu er naaet til Enighed, er glædeligt. Butiksfolkenes Arbejdstid er for de flestes Vedkommende urimelig lang."

Derimod lykkedes det nogle af Odense-Strøgets store Kolonialforretninger at slaa Bom for den tidlige Sommerlukning indenfor Kolonialbranchen.

I denne Henseende er Faaborg naaet videre, eftersom 7-Lukningen dér er delvis gennemført i Kolonialforretningerne. Ogsaa indenfor andre Brancher er det i Aar for første Gang lykkedes at give disse Reformbestræbelser et effektivt Udtryk. Efter hvad der meddeles os er det ogsaa i Faaborg ganske enkelte Principaler i de forskellige Forretningsgrene, der bærer Skylden for at den tidlige Butikslukning ikke er almindelig.

Indenrigsministeriet har — som omtalt i „D. H. K. M. T." Nr. 14 — anmodet Byraadene i de større Byer om at ytre sig om Muligheden for en almindelig Afstemning blandt Principaler og Medhjælpere vedrørende Indførelse af 7-Lukning gennem kommunale Vedtægter.

Denne Henvendelse refererer sig til et Forslag, som to Medlemmer af Landstingets Udvalg, Socialdemokraten C. C. Andersen og den radikale Venstremand Vejstrup, har stillet og hvorefter Lovforslaget skal tilføjes en Ændring om, at $^3/_4$ af Medhjælperne sammen med $^3/_4$ af Principalerne skal kunne forlange 7-Lukningen indført i en Kommune.

Foranlediget heraf har Kjøbenhavns Magistrat æsket „Detailhandler-Societétets" Udtalelse om Afstemningen. Detailhandlerorganisationen har afgivet et meget omfangsrigt Svar, hvis Hovedpunkter kan sammenfattes i følgende Afsnit:

„Vor Organisation har allerede forlængst gjort sig til Talsmand for en Ordning, som lagde det afgørende Ord om tidligere Lukning i Principalernes egne Hænder, idet vi nemlig formener, at det ene og alene er Principalen, som nøje kender sin Forretnings Tarv, der bør have det afgørende Ord i Sagen, thi det er ham, der sidder med den pekuniære Risiko, stor Husleje, Udgifter til Folkeløn og Belysning, Udgifter, der ofte ikke staar i Forhold til Forretningens Nettofortjeneste, men hyppigt er Forretningen paatvungne paa Grund af Omstændigheder, over hvilke Indehaveren ikke er Herre.

Hvad angaar Medhjælpernes Meningstilkendegivelse ved Afstemning, da er vi af den Anskuelse, at en saadan er ganske og absolut unødvendig. Vi Principaler erkender paa Forhaand, at vore Medhjælpere alle som én selvfølgelig ønsker kortere Arbejdstid. Det vilde være utænkeligt, om andet var Tilfældet. En ganske anden Sag vilde det være, dersom vore Medhjælperes Eksistens i mindste Maade kunde være truet økonomisk ved en tidligere Lukning. Dersom Sikkerheden i deres Stilling ved Beskæring af Løn eller Indskrænkning i Forhold kunde befrygtes, saa vilde vi kunde forstaa, at der kunde forventes mere end ét Svar paa det fremsatte Spørgsmaal. I saa Fald vilde Principalerne paa dette Punkt være solidariske med deres Medhjælpere. Nej! Ængstelse for Forretningens Tarv, mere eller mindre berettiget, ligger alene hos Principalerne, og derfor bør de i en Sag som denne være eneraadende, ganske bortset fra, at et stort Antal Forretninger slet ikke beskæftiger Medhjælpere."

Til Detaillisternes Standpunkt skal vi bemærke, at vor Centralorganisation fra første Færd og fremdeles ønsker 7-Lukningen gennemført, enten ved en alméngældende Lovbestemmelse eller ved Vedtægter fastsatte af Borgernes Repræsentanter i de kommunale Raad. Thi derved bliver samfundsmæssige og ikke ensidige Principal-Synspunkter bestemmende for denne sociale Reform, som Principalorganisationerne vil reducere til det almindelige Spørgsmaal om Butikkernes Lukning, og dette vort Standpunkt deles af Byraadene i store Byer som Aarhus og Aalborg.

Iøvrigt har vi ikke ønsket Afstemningen, men gennemføres den maa naturligvis begge Parter i Arbejdsforholdet — og netop ud fra fornævnte socialpolitiske Betragtningsmaade — have Adgang til ved en Afstemning at udtale sig om Spørgsmaalet.

Hovedbestyrelsesmødet.

CENTRALORGANISATIONENS Forretningsudvalg afholdt Lørdag den 24. Juli et Møde, der først sluttede over Midnat, og hvori en Mængde administrative Anliggender behandledes: Køb af Obligationer, Behandling af Understøttelsesbegæringer, Arbejdsløshedssager, Andragender om Retshjælp o. s. v.

De væsentligste Forhandlingsemner var imidlertid de til Kongressen knyttede Spørgsmaal vedrørende Arrangement, og navnlig Dagsordenens enkelte Punkter. Saaledes foranledigede Taktikspørgsmaalet og dertil knyttede Forhold en meget indgaaende Meningsudveksling. Iøvrigt blev alle Indstillinger til Hovedbestyrelsen vedrørende de indsendte Forslag foretaget med Enstemmighed, og enkelte nye Forslag indstilledes. —

Det ordinære halvaarlige Hovedbestyrelsesmøde fandt Sted paa Hovedkontoret den paafølgende Søndag. Alle Medlemmer var mødte. I Stedet for Herr F. V. Jensen, Kallundborg, der var udtraadt paa Grund af Etablering, var Formanden for det fynske Agitationsudvalg, Herr C. Hansen-Møller, Svendborg, indtraadt.

BERETNINGSAFLÆGGELSE.

Efter at Protokollerne for Forretningsudvalg og Hovedbestyrelse var godkendt, aflagde Herr Forretningsfører Jens Johansen Beretning om Virksomheden siden sidste Møde:

Halvaaret havde, som sin Forgænger, været stærkt præget af de for Tiden herskende ekstraordinære Forhold, saavel med Hensyn til Indtægterne, som i Henseende til Afdelingernes Arbejde, der bar Spor af, at mange af de ledende Kræfter var indkaldte til Militærtjeneste. Ligeledes var det mørke Punkt i vort Arbejde — de mange Udmeldelser — naturligvis ikke blevet lysere under de Forhold, hvorved Forbindelsen i mange Tilfælde bliver skaaret over mellem Organisationen og Medlemmnrne, og naar der desuagtet var Fremgang i Medlemsantallet maatte dette vist betegnes som tilfredsstillende.

Afdelingsantallet var pr. 1. Juli det samme — 67 — som pr. 1. Januar d. A., idet der var oprettet 2 nye Afdelinger, Holbæk og Isenkrammedhjælper-Afdelingen i Kjøbenhavn; medens der var opløst 2, nemlig Ebeltoft og Nibe. Med Medlemmer i Nykjøbing S., Ringe og Bramminge er der korresponderet om Oprettelse af Afdelinger, og i sidstnævnte By er Afdelingen allerede startet.

I Beretningsperioden havde følgende Afdelinger haft særlig Fremgang i Medlemsantallet: Kjøbenhavn, Nykjøbing M., Vejle, Odense, Esbjerg, Slagelse, Hjørring, Thisted, Hobro, Horsens, Ringkjøbing, Roskilde, Samsø, Skanderborg, Kolding og Løgstør. Kun forholdsvisvis faa Afdelinger havde haft Tilbagegang, og ingen af dem i særlig Grad — formentlig en Følge af den for Foreningsarbejde golde Sommertid. Med Undtagelse af Storehedinge kunde alle Afdelinger betragtes som stabile og godt arbejdende. — Stigningen i Medlemsantallet var i Halvaaret ca. 200. Var det end ikke noget særlig imponerende Tal, saa kendetegnede det dog den stadige og stabile Fremgang, som Centralorganisationen i de sidste Aar har haft. I denne Forbindelse maa iøvrigt erindres, at vi savner den ydre Arbejdsro, og savner en Mængde af de gode Arbejdskræfter i Afdelingerne.

I Løbet af Halvaaret var der afholdt 20 offentlige, eller delvis offentlige Møder med Foredrag af Organisationens egne Talere — væsentlig Hovedbestyrelsens Medlemmer. Under „Agitationen" maa ogsaa nævnes Medlemsmøderne, som Afdelingerne gennemgaaende arrangerede saa indholdsrige som muligt, naar henses til de lokale Forhold, som mange Gange lægger Hindringer i Vejen herfor. Herunder skal endvidere omtales Stævner — den særlige Sommer-Agitation, der efterhaanden har vundet Hævd indenfor Organisationen. I Perioden er afholdt 2 Stævner — i Middelfart og Herning, der begge fik det bedste Forløb.

Efter kortelig at have omtalt en Række Spørgsmaal: Oplysningsbureauet, Pladsanvisningen, Statistiken, den frivillige 7-Lukning, Butikslukningslovens Revision, Stipendiudvalgene o. s. fr., kom Forretningsføreren ind paa en Omtale af Arbejdsløshedskassens Virksomhed, der hvad angik Udbetalinger var paavirket af de kortvarige Hjemsendelser af Sikringsstyrken, der for Tiden finder Sted, hvilket i Praksis virkede saaledes, at de Paagældende havde megen Vanskelighed ved at opnaa Arbejde i den korte Civil-

Periode. Der var i Halvaaret udbetalt i Understøttelse af Afd. A. Kr. 2835,70 mod Kr. 1763,05 i forrige Halvaar og Kr. 953,60 i i første Halvaar 1914. Begæringer var indgaaet i et Antal af 110 (mod 106 i forrige Halvaar). Heraf var anerkendt 105, og altsaa kun nægtet 5. — Til Afd. B. var indsendt 6 Andragender, der alle bevilgedes. Udbetaling af denne Afdeling androg kun Kr. 156,75 mod Kr. 228,00 i det foregaaende Halvaar, men flere af de heraf bevilgede Understøttelser var endnu ikke kommen til Udbetaling.

Forretningsføreren rekapitulerede sin Beretning deri, at Stillingen saavel i Centralorganisationen som i Arbejdsløshedskassen maatte anses for værende i det Store og Hele god og stabil, men advarede ogsaa denne Gang mod deraf at drage den Slutning, at Vanskelighederne, som de særlige Forhold medførte, derfor var overvundne.

Beretningen godkendtes uden Omtale.

„D. H. K. M. T.".

Herr Vilh. Hansen gav en kort Oversigt over vor Tidendes Indhold siden Februar-Mødet, og kom nærmere ind paa den i Perioden førte Polemik angaaende de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation". Dette foranledigede en livlig Meningsudveksling, hvori Frk. Johanne Andersen og Herr Jens Johansen hævdede, at „D. H. K. M. T." ikke burde give Plads for de paagældende Indlæg, og iøvrigt mente at vor Tidende i sin nuværende Form ikke var det Bindeled mellem Hovedbestyrelse og Medlemmer, som det eventuelt kunde blive. — Denne Opfattelse blev imødegaaet af samtlige øvrige Hovedbestyrelsesmedlemmer.

Beretningen godkendtes enstemmig.

REGNSKABER OG BERETNINGER.

Regnskaberne for Tidsrummet $^{1}/_{7}$ 14—$^{30}/_{6}$ 15 forelagdes, og de gunstige Resultater gav naturligvis Anledning til, at en almindelig Tilfredshed kom til Orde. — Man vedtog paa Udvalgets Indstilling at anbringe Kr. 10,000.— i Kreditforenings-Obligationer.

Fra de paa Kongressen 1912 nedsatte Udvalg forelaa Beretninger vedrørende Kontingentspørgsmaalet og Pladsanvisningen. Toges til Efterretning og indstilledes til den forestaaende Kongres.

Den af de Herrer Jens Johansen og Vilh. Hansen udarbejdede omfattende Beretning for den forløbne Kongresperiode var forinden Mødet tilstillet Medlemmerne, der udtalte deres Tilslutning til dette Arbejde.

KONGRESSEN.

Forretningsføreren gav forskellige Meddelelser desangaaende. Samtlige Forslag underkastedes en indgaaende og langvarig Behandling, ligesom der valgtes Ordførere til de resp. Spørgsmaal. Dagsordenen og Programmet fastsattes definitivt, og det vedtoges at indbyde Medlemmerne af Repræsentantskabet og Agitationsudvalgenes Formænd.

RETSHJÆLPEN.

Retshjælpsinstitutionens Arbejde gav ikke Anledning til nogen Diskussion, men er alligevel et stort Punkt paa Hovedbestyrelsens Dagsorden, idet den udstrakte Benyttelse af denne Del af vor Virksomhed fra Medlemmernes Side kræver megen Tid, alene til Underretning om disse Forhold, hvoraf kun de færreste foreligger til egentlig Behandling.

ANDRE ANLIGGENDER.

Fra „Norges underordnede Handelsstands Landsforbund" forelaa Indbydelse til det i Frederiksstad den 8.—10. ds. stedfindende Landsmøde. Da ingen af Medlemmerne paa nævnte Tidspunkt kunde foretage den paagældende Rejse, vedtoges det at udtale vor Tak for Indbydelsen med Beklagelse af, at man ikke denne Gang kunde følge den.

En Resolution fra Thisted-Afdelingen, hvori Hovedbestyrelsen opfordres til at iagttage, at C. O. upolitiske Standpunkter hævdes, toges til Efterretning, under Henvisning til et af Hovedbestyrelsen til Kongressen stillet Forslag.

Conto pro diversi.

FORANLEDIGET AF KONGRESSEN

udkommer dette Nummer af „D H. K. M. T." nogle Dage tidligere end sædvanlig, saaledes at de Delegerede kan modtage Bladet forinden deres Afrejse til Aarhus.

REGNSKABERNE

omhandlende den forløbne Kongresperiode er optagne i nærværende Nummer. Centralorganisationens, Arbejdsløshedskassens og det faglige Understøttelsesfonds Regnskaber, der som bekendt udsendes til Afdelingerne til Efterretning for disse, har ikke tidligere været offentliggjort her i Bladet. Og dette udelukkende af Pladshensyn. Imidlertid har dette medført, at Modstandere af vor Organisation har insinueret. at vi med Hensigt undlod at offentliggøre vore Regnskaber. Hvor ubegrundet denne Paastand er, fremgaar alene ved et Blik paa vor Status pr. 30. Juni d. A. I Løbet af den sidste Kongresperiode er C. O. Formue forøget med ca. 35,000 Kr.

Hvilken anden Organisation indenfor Handelsstanden kan opvise et saadant Resultat?

FRA GAMLE DAGE.

Ved Medhjælperstævnet i Hobro fortalte N. C. Nielsen, Kolding — under en Omtale af Handelens Udvikling fra Laugstiden til vore moderne Organisationsformer — følgende kuriøse Bestemmelser, der indeholdtes i Købmandslaugets „Skraa" eller Vedtægt i Kolding, der hidrører fra det femtende Aarhundrede:

„. . . . . Spilder man Laugsøl med Vilje eller drikker Avind til — Bøde 2 Daler.

Den, som giver Slag eller Haardrag — samme Takst. Den, som siger Skalk, Tyv eller Forræder eller taler nogen Laugssøster usømmelig (!) til — 1 Daler."

1673 ser man, at det indskærpes Købmændene, at ingen maa holde 2 Maal eller Lodder: et til at købe og et til at sælge med. Ved samme Lejlighed tilføjes en Bestemmelse om, at naar nogen var for meget beskænket, maatte han bæres hjem og siden mulkteres.

— — —

Man vil se at det har gaaet livligt til i de gode, gamle Dage.

DYRTIDSTILLÆG.

I Tilslutning til forudgaaende Meddelelser kan vi oplyse, at følgende kjøbenhavnske Firmaer i den seneste Tid har indrømmet deres Personale Dyrtidstillæg:

Chr. C. Rahr & Co., De forenede Bagermestres Rugbrødsfabrik, C. B. Møller, F. L. Smidt & Co., Fabrikant Hvilsom (Falkonergaardens Fabriker), Dansk Staalbeholderfabrik A/S., S. Korsgaard & Co., A/S. Weilbach og Cohn, A/S. Havnens Motorfærger, Emil Kronemann, H. Hagerups Boghandel (1 Md.s Gage), Strøyer & Mørch (til gifte Medhj. under 2000 Kr.), W. Bähncke & Co. (1 Mds. Gage), L. Jacobsen, Wildersplads, Hermann Aug. Suhrke, A/S. Chr. IX.s Gade-Kvarteret (1 Mds. Ekstra-Gage til Funktionærer og Arbejdere) og „Sygekassen for Alle" (Kr. 100.— til hver Funktionær.

Fra Middelfart meldes:

Middelfart Kommune, Nordvestfynske Jernbane, A/S. Middelfart Disconto-Institut samt Firmaet A. C. Hansen, jun., Middelfart, har givet Dyrtidstillæg.

Nationalbankens Filial i Aarhus, „Bankkontoret" har givet Personalet Dyrtidstillæg. Dette er ogsaa kommen de midlertidig antagne tilgode.

WEEK-END.

Følgende kjøbenhavnske Firmaer har — foruden de allerede nævnte — gennemført tidlig Lørdagslukning:

Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger.

Regnskab 1. Juli 1912—30. Juni 1915.

INDTÆGT.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Overført fra forrige Regnskab			3115	75
Kontingent			36908	50
Dansk H. & K. M. T.				
Afgift af Annonce Omslaget	6619	20		
Abonnement	30	37		
			6649	57
Salg af Agitationsbrevkort			4	50
„ „ Agitationspjecer			2	50
Indvundne Renter			109	40
Kr.			46790	22

UDGIFT.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Administrationen				
Forretningsførerens Gage	2050	00		
1. Assistents Gage	3047	60		
2. do. do.	750	00		
Leje af Kontor og Telefon	1607	03		
Tryksager, Porto m. v.	2473	95		
Kontorassistance	60	00		
			9988	58
Rejseudgifter og Diæter				
Kongressen 1912	1729	51		
Repræsentantskabsmødet	670	60		
Hovedbestyrelsesmøder	1080	55		
Forretningsudvalgsmøder	264	02		
Kontingentudvalgsmøder	48	60		
Repræsentationsudg. v. intern. Møder.	156	00		
do. v. det norske Landsm. 1913	183	60		
Forskellige Møder	105	15		
			4238	03
Dansk H. & K. M. T.				
Redaktørens Gage	1500	00		
Leje af Kontor og Telefon	454	33		
Ekspeditørens Gage	45	00		
Trykning af Bladet	12670	97		
Omdeling	2165	17		
Tryksager, Porto m. v.	574	40		
			17409	87
Agitationen				
7-Lukningsagitationen	1050	56		
Landsstævnet	337	59		
Møder og Stævner	2585	55		
Bidrag til Københavns Afd.	2498	01		
Tryksager	137	22		
			6608	93
Retshjælpen			1133	21
Stipendieudvalgene			200	00
Fédération internationale des Employés.			140	96
Bidrag til nødlidende belgiske Arbejdere			200	00
Diverse Udgifter			153	52
Afskr. af Fordringerne: Vald. Petersen.	283	50		
„ Chr. Ingvoldsen	157	21		
„ A. Petersen	12	50	453	21
Afskrevet paa Inventar Konto (10 % p. A.)			626	97
Overskud at overføre til næste Regnskab			5636	94
Kr.			46790	22

Kjøbenhavn K., den 1. Juli 1915. **Jens Johansen.**

Ovenstaaende Regnskab fra 1. Juli 1912 til 30. Juni 1915 er af os Undertegnede revideret og befundet at være et nøjagtigt Sammendrag af de reviderede Aarsregnskaber i nævnte Periode.

Kjøbenhavn K., den 23. Juli 1915. **H. P. Hansen jun.** **Carl Poulsen.**

I Juni—August Kl. 3: A/S. De danske Sukkerfabriker, A/S. Sukkerrafinaderiet i Larsbjørnstræde. — Kl. 2: United Shoe Machinery Co., A/S.

DETAILLISTERNE OG DYRTIDEN.

„Centralorganisationen af Detailhandlerforeninger paa Øerne østfor Storebelt" (Detailhandler-Societetet) har under 24. Juli givet følgende Svar paa en Henvendelse fra „Handels- og Kontormedhjælperforeningen" i Kjøbenhavn angaaende Dyrtidstillæg:

„Vi anerkender de vanskelige Forhold, under hvilke Folk med faste Indtægter skal føre deres Husholdning i disse dyre Tider. Vore Medlemmer er i det hele og store ikke stillet bedre, ogsaa de mærker de høje Varepriser, de forhøjede Udgifter, men desværre ikke forhøjede Indtægter. Naar flere Nationaløkonomer som Kendsgerning fastslaar, „at vort hjemlige Erhvervsliv har lukreret ved Krigen, at adskillige større og mindre Virksomheder blomstrer som ingensinde tidligere", saa maa vi sørgeligt nok bekende, at vor Detailhandlerorganisation ikke er saa lykkelig at have saa heldigt stillede Medlemmer. Den jævne, almindelige Detailhandel har kun haft Ulykke af Krigen, den har kun mærket de store Indkøbspriser, det formindskede Salg og den forringede Fortjeneste. Yderligere har særdeles mange af vor Stands Medlemmer ved den ekstraordinære Militærindkaldelse maattet forsømme deres Forretning og ofte set denne gaa tilbage i Værdi.

Af disse forskellige Aarsager maa vi beklage at maatte indskrænke os til at henstille i al Almindelighed til vore Medlemmer, naar det er dem overkommeligt, at yde deres Medhjælpere Støtte under Tidens vanskelige Forhold."

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Bramminge. Umiddelbart efter det egentlige Startmøde den 24. Juli, ved hvilket Herr N. C. Nielsen, Kolding, talte, afholdt den nyoprettede Afdeling konstituerende Generalforsamling, hvor der valgtes som midlertidig Bestyrelse følgende Kolleger: Isenkrammedhjælperne C. H. Mosti og Marius Heilesen, Kolo-

Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse.

Regnskab 1. Juli 1912—30. Juni 1915.

INDTÆGT.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Afdeling A.				
Overført fra forrige Regnskab			6892	39
Kontingent			24476	50
Medlemsbøger			2329	50
Renter			1359	83
Kr.			35058	22

UDGIFT.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Afdeling A.				
Arbejdsløshedsunderstøttelser			11702	45
Gage			3000	00
Medlemsbøger m. v.			988	71
Tryksager og Mærker			160	65
Overskud at overf. til næste Regnskab			19206	41
Kr.			35058	22

INDTÆGT.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Afdeling B.				
Overført fra forrige Regnskab			17890	11
Kontingent			24476	50
Renter			2907	82
Kr.			45274	43

UDGIFT.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Afdeling B.				
Arbejdsløshedsunderstøttelser			582	35
Gage			3000	00
Leje af Kontor og Telefon			1607	04
Tryksager, Porto m. v.			2473	95
Kautionsforsikringspræmie			240	00
Overskud at overf. til næste Regnskab			37371	09
Kr.			45274	43

Kjøbenhavn K., den 1. Juli 1915. **Jens Johansen.**

Ovenstaaende Regnskab fra 1. Juli 1912 til 30. Juni 1915 er af os Undertegnede revideret og befundet at være et nøjagtigt Sammendrag af de reviderede Aarsregnskaber i nævnte Periode.

Kjøbenhavn K., den 23. Juli 1915. **H. P. Hansen jun.** **Carl Poulsen.**

---

nialmedhjælper Svend Espensen, Kontorist Aage Madsen og Boghandlermedhjælper Frk. Kathrine Sparrevohn.

Bestyrelsen har konstitueret sig med C. H. Mosti som Formand, Frk. Kathrine Sparrevohn som Næstformand, Marius Heilesen som Kasserer og Aage Madsen som Sekretær. Paa en senere Generalforsamling vil der blive forelagt de endelige Love til Vedtagelse. *C. H. Mosti.*

Holstebro. Tirsdag den 3. Aug. afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa Hotel „Royal". Der toges Stilling til de forskellige Forslag paa Dagsordenen til Kongressen, og Valg af Delegerede foretoges. Valgt blev C. C. Knudsen og E. Eriksen; Suppleanter: H. Herlevsen og A. Ring.

Kjøbenhavn. Tirsdag den 31. August Aften Kl. 8½ pr. afholdes i Lokalerne, Kongens Nytorv 8[3], ordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Beretning. 2. Regnskabet. 3. Indkomne Forslag. 4. Fastsættelse af Lønninger. 5. Valg af: a) Formand, b) 4 Bestyrelsesmedlemmer og 2 Suppleanter, c) 2 Revisorer og 1 Suppleant. 6. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa være Formanden i Hænde senest den 25. August. Medlemsbog forevises ved Indgangen. *Fællesbestyrelsen.*

Kolding. Ekstraordinær Generalforsamling afholdtes Onsdag den 4. August i „Marielund". Formanden gennemgik de betydeligste af Forslagene til Kongressen og knyttede hertil forskellige Bemærkninger. Angaaende Kjøbenhavn-Afdelingernes Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation" førtes en kort Diskussion. Formanden mente ikke, at Kongressen kunde tvinge Afdelingerne til at tage Indmeldelsen tilbage, og var forøvrigt af den Anskuelse, at man ikke skulde tillægge samme saa stor Betydning som fremført fra forskellige Afdelingers Side. Endvidere førtes en Diskussion om Kontingentforhøjelsen, hvis Arbejdsløshedskassen bliver statsanerkendt. Som Delegerede til Kongressen valgtes Aksel L. Lorentzen og Carl Schau. Til Suppleanter valgtes O. Juhl Rendil og Carl Jørgensen. *C. F.*

Nykjøbing F. Tirsdag den 20. Juli afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling i „Kohavepavillonen". — Formanden aflagde Beretning for Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar. Beretningen godkendtes enstemmigt, hvorefter Kassereren fremlagde Regnskabet, der ligeledes godkendtes; dog udtalte et Medlem sin Misbilligelse over, at der til Tryksager var medgaaet et særligt stort Beløb og henstillede til Bestyrelsen fremtidig at faa denne Post reduceret, hvilket toges til Følge.

Til Bestyrelsesmedlemmer valgtes Herr Drejer, Frk. Brodthagen og Herr Joh. Belling; til Suppleanter: Herrerne R

Centralorganisationen af danske Handels-og Kontormedhjælperforeninger
og
Handels- og KontormedhjælpernesArbejdsløshedskasse.

Status pr. 1. Juli 1915.

AKTIVER.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Bank Konto				
Indestaaende i „Den danske Landmandsbank"			58519	88
Kassebeholdning			749	47
Tilgode hos Annonce-Administrationen ved N. Kristensen			531	89
	Kr. Øre			
Inventar Konto pr. 30. Juni 1915	2301. 40			
÷ 10 % Afskrivning p. A.	230. 14		2071	26
H. & K. M.s Festmarsch	14	55		
Agitationspjecer	84	39		
Sangbøger	243	00	341	94
Kr.			62214	44

PASSIVER.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Centralorganisationens Formue			5636	94
Arbejdsløshedskassens Afd. A.'s Formue			19206	41
— — B.'s Formue			37371	09
Kr.			62214	44

Kjøbenhavn K., den 1. Juli 1915. **Jens Johansen.**

Ovenstaaende Status pr. 1. Juli 1915 er af os Undertegnede revideret og befundet at være i nøje Overensstemmelse med Hovedbogen.

Kjøbenhavn K., den 23. Juli 1915. **H. P. Hansen jun.** **Carl Poulsen.**

Rasmussen, P. Therkildsen og Frk. E. Bjerregaard. Til Revisor genvalgtes Frk. Gerda Christensen og Herr Joh. Gammel; til Suppleanter Frk. H. Eriksen og Herr Alfr. Jensen. Til Agitationsudvalg valgtes Frkn. Brodthagen og A. Johansen, Herrerne Drejer, Stridsland, J. Møller og Gammel. Herr Drejer fremkom derefter med Forslag til Kongressen om, „at der i alle Afdelinger oprettes Bureauer med Regnskab over alle uorganiserede Kolleger". — Efter nogen Diskussion vedtoges det dog ikke at indsende dette Forslag. Til Redaktøi af Maanedsberetningen valgtes Herr Alf. Jensen.

Herrerne Alf. Jensen og Stridsland udtalte derpaa hver en Tak til Herr Anker Boesen, der nu forlader vor By, for den store In eresse og det dygtige Arbejde, Herr B. stadig har ydet Foreningen, og at Rudkøbing-Afdelingen, hvortil Herr B. overflyttes, maa prise sig lykkelig ved at modtage et saadant Medlem. De Tilstedeværende sluttede sig til Taleren og gav Herr Boesen et kraftig Hurra. — Herr B. takkede og udtalte, at han følte det som sin Pligt at arbejde for Foreningen, og at han gjorde det med Glæde. — B. udbragte til Slut et Leve for C. O. Derefter hævedes Generalforsamlingen. *A. J.*

Hjælp Dig selv og Dine Standsfæller —
og Organisationen hjælper Dig!

Afleveret til Posten den 11. August.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 17. 1. September 1915. 15de Aargang.

CENTRALORGANISATIONENS 6TE ORD. KONGRES.

Hvad der spredtes skal vi binde,
ej hvor Snæversynet bor.
Nej vi skal hinanden finde
og forstaa hinandens Ord.
Samling om Maalet — det vi maa
give hinanden Løfte
— Løfte og Haandslag paa!

Her hvor Jyderne de rejste
vore Krav for første Gang,
hvor de vore Faner hejste
under Kamp og frejdig Sang,
her af vor hele Viljes Magt,
vil om vor Ret vi værne
— staa for vor Stand paa Vagt!

(Af Chr. J. Hendils Aabningssang).

HØJTIDSFULDT og mandigt klang Chr. J. Hendils smukke Aabningssang gennem Aarhus-Forsamlingsbygningens store, prægtige Festsal.

Kongressisterne saavel som de talrige Tilhørere, der overværede Medhjælperkongressens første Møde, følte at disse jævne Strofer ikke blot var Ord, men et samlende Udtryk for de Følelser, som besjælede de 111 Delegerede, der afvigende Meninger og Sympatier ufortalt, alle vilde det bedste for vor Sag, — den der har baaret os frem over alle Hindringer, gennem al Modstand og nu som altid før skulde forene vore Viljer i nye samdrægtige Løft for Medhjælperstandens Velfærd og Borgerheld.

Ingen tidligere Kongres kan i sit Forløb og i sine Beslutningers Rækkevidde sammenlignes med Aarhus-Kongressen. Den aabner os nye Synsvidder, sætter os større Maal, lærer alle os, Medhjælperbevægelsens Foregangsmænd, at vi ikke skal mestre men tjene Sagen, fordi netop den er Generalnævneren, hvori vore Kræfter, vor Vilje og vore afvigende Anskuelser sammenfattes.

Har vore Modstandere vejret Svaghed i vor Organisme, spejdet efter Splittelsens Tegn i vort Landsforbund, lyttet efter ændrede Signaler, der kunde sprede os under Opmarchen, — da er Beskæmmelsen deres.

Thi styrkede til nye Arbejdsdage, med Blikket fremadvendt og i fælles Marchtakt drager vi fra denne Centralorganisationens vigtigste Kongres — ud til nye, ventende Opgaver.

Af den „sprængte Organisation", hvorom vore Modstandere har fablet, fremgik i disse Aarhusdage et fast sammensvejset Landsforbund, der soleklart for alle Seende i sig bærer Fremtiden for vor Stand, ja selv er Standens Fremtid.

Ogsaa paa anden Vis blev denne Kongres løfterig for vor Centralorganisation. Dens Fysiognomi varslede godt for Reformarbejdet i de kommende Dage. Hvad var det for Mænd og Kvinder, der bænkedes ved de lange Kongresborde, som bugnede under Tryksagers Mængde? Hvad var det for Sendemænd, der samledes i den høje, luftige Forsamlingssal, hvis hvide feststemte Tone fremhævedes af vore smukke Afdelings-Bannere og -Faner, indrammet i nationale Farver og Blomsters Væld? Netop de Standsfæller, der, hver paa sin Plads og Egn, er Medhjælpersagens Talsmænd og Forkæmpere. Enkelte kendte Ansigter fra Organisationens allerførste Dage, adskillige prøvede Mænd, der har gjort Felttoget med gennem Aarene, og talrige yngre Kræfter, det fornyende Element, hvoraf mange allerede har vunden Navn i Organisationens Tjeneste, og forbereder sig til at løfte Arven efter den gamle Garde.

Blandt dette Hold af nye Mænd søger vi ikke forgæves efter viljestærke og intelligente Fysiognomier. Intet Tegn er glædeligere end dette, at en Bevægelse der skal kæmpe sig frem er i stadig Fornyelse og Vækst. Og ingen tidligere Kongres har som denne belært os om, at den nye Medhjælpergeneration er rustet og rede. Vi hilser denne Ungdom, der møder med Arbejdsmod, Tillid og Vilje til at tage de næste Løft for vor Sag, og føre den fremad til Sejr!

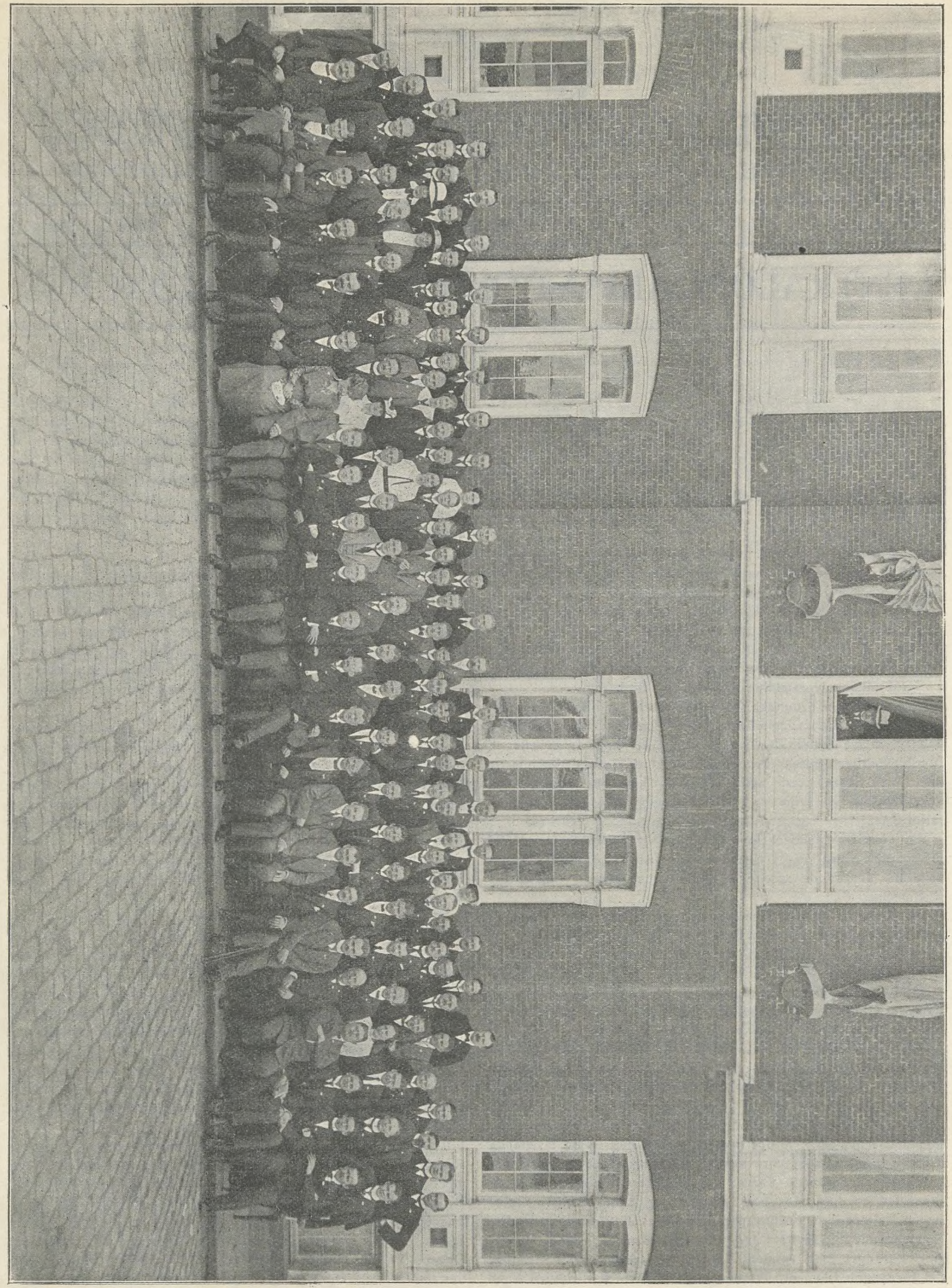
— — —

Kongressens Forløb! Derom vil efterfølgende Referater berette. Beretningsdebatten samledes sig — som refereret i dette Nummer af vor Tidende — især om de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation". Ved den af Kongressen med stort Flertal vedtagne Resolution og en enstemmig vedtaget Lovændring, omhandlende fremtidig Afgørelse af lignende Anliggender, vil det stærkt omstridte Indmeldelses-Spørgsmaal være afsluttet.

Den anden Kongresdag aabnedes med Regnskabsaflæggelse, der ligesom selve Beretningen fandt enstemmig Godkendelse. — Dernæst foranledigede Lærlingelovens Revision en saglig Forhandling, og det besluttedes at henvise dette vigtige socialpolitiske Emne til en grundig og alsidig Behandling af Hovedbestyrelse og Repræsentantskab, eventuel med Henblik paa en ved Ministeriets Mellemkomst foranstaltet Kommissions-Drøftelse. — Senere vedtog Kongressen en Udtalelse vedrørende Butikslukningslovens Revision med Henblik paa den sidste Fase, hvori denne Sag er indtraadt.

Hovedemnet, baade hvad angaar Tid og Indhold, var naturligvis Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse. Efter at Generaldebatten havde afklaret de afvigende Anskuelser om Statsanerkendelsens Princip, og dette var godkendt med 100 „Ja" mod kun 6 „Nej"-Stemmer, fulgte Specialdebatten om Vedtægt-Forslagets Enkeltheder, der særlig samlede sig om det komplicerede Kontingentspørgsmaal. Naar undtages den Kontingentforhøjelse paa 25 Øre maanedlig, som Statsanerkendelsen forudsætter, blev Kontingentet uforandret. Først den tredje Kongresdag afsluttedes Debatten med det i Sandhed stolte Udfald, at det samlede Lovforslag enstemmig vedtoges, — et Resultat der modtoges med stormende Bifald.

Resten af Forhandlingerne angik Lovændringer, der som Forslaget fra Kjøbenhavn om Ændring af Organisationens Navn medførte en rask Debat, men derimod ingen Navneforandring. De forskellige af Hovedbestyrelsen stillede Ændringsforslag til Lovene vedtoges, medens de fleste af de fra anden Side stillede Forslag enten forkastedes eller toges tilbage under Debatten. Dette sidste var saaledes Tilfældet med Forslaget fra Kjøbenhavn, der omhandlede Omlægning af vor Tidendes Redaktion. —

Deltagerne i Centralorganisationens 6te ord. Kongres i Aarhus 15.—17. August 1915.

Saavel den hidtidige Forretningsfører som „D. H. K. M. T.s Redaktør genvalgtes med Akklamation, — Valg der foretoges under harmoniske Former og hilstes med stærkt Bifald. Hovedbestyrelsen genvalgtes — med Undtagelse af Herr Poul Jensen, Vejle, der ikke ønskede Genvalg — med store Stemmetal.

Genvalgt til Hovedbestyrelsen blev: Kontormedhjælper Frk. Johanne Andersen, Kjøbenhavn, Fuldmægtig A. Andreasen, Hjørring, Isenkrammedhjælper C. Hansen-Møller, Svendborg, Fuldmægtig Chr. J. Hendil, Hillerød, Boghandlermedhjælper Mich. Nielsen, Vejle og Forretningsfører N. C. Nielsen, Kolding. — Nyvalgt blev vor kendte og ansete Kollega Bankkasserer Johs. Sjælland, Aarhus.

Til Repræsentantskabet valgtes: For Jylland: A. Elvig, Frederikshavn, Th. Hansen, Aalborg, Axel Juhl, Vejle, Carl Knudsen, Aarhus, Frk. Else Nissen, Esbjerg og Johs. Petersen, Aarhus. For Fyn: Karl Sørensen, Middelfart. For Sjælland og Lolland-Falster: H. Wied-Kirkegaard, Maribo og Otto Stridsland, Nykjøbing F. og for Kjøbenhavn: Martin Pedersen.

— — —

Efter Kongressens Afslutning samledes Hovedbestyrelsen til et konstituerende Møde, der enstemmig genvalgte A. Andreasen og Vilh. Hansen til Forretningsudvalget (hvortil Forretningsføreren er selvvalgt). Til Centralorganisationens Viceforretningsfører — det nye Tillidshverv der er hidført af Statsanerkendelsen — valgtes Vilh. Hansen, ligeledes med Enstemmighed.

Kongres-Referat.

Forretningsførerens Aabningstale.

Centralorganisationens 6. ordinære Kongres aabnedes Søndag den 15. August Kl. 10 i „Arbejdernes Forsamlingsbygning" i Aarhus.

Forretningsfører Jens Johansen bød Velkommen med følgende Tale:

Som Formand for Centralorganisationen har jeg den Ære paa Hovedbestyrelsens Vegne at aabne denne vor 6. ordinære Kongres, idet jeg byder Velkommen til Alle. Vi samles denne Gang paa et Tidspunkt, der falder sammen med et Slags Jubilæum, idet vi er ganske nær ved 15-Aars Dagen for Centralorganisationens Oprettelse, der fandt Sted netop i samme By, hvor vi i Dag igen er Gæster. — 15 Aar er vel ikke nogen lang Periode i et Fags Historie, men de har i hvert Fald givet os en Sum af Erfaring, som vi ogsaa ved denne Lejlighed vil benytte som Basis for de Raadslagninger, der her skal finde Sted, og i Betragtning af, hvad Centralorganisationen har haft at kæmpe mod af Modstand udefra — og desværre ogsaa fra vore egne Standsfæller — forekommer det mig, at det Resultat, vi i Dag forelægger for Kongressen, berettiger til at se forholdsvis lyst paa de næste 15 Aar.

Jeg skal byde særlig Velkommen til vore Gæster, og jeg vender mig først til vor udmærkede Ven og Kollega — vor Kending fra vor sidste Kongres og fra flere Besøg her i Landet — Næstformanden for vor norske Broderorganisation „Norges underordnede Handelsstands Landsforbund", Herr Fuldmægtig Chr. Dybwad, Kristiania. Chr. Dybwad føler sikkert — ja, véd utvivlsomt — at han er ganske særlig velset og velkommen i vor Kreds, det saa meget mere, som vi i hans Tilstedeværelse her ser en udstrakt Haand fra vore norske Standsfæller, en Haand, som vi gerne modtager til Held for fortsat og yderligere udviklet Samarbejde mellem vore Organisationer — ogsaa hvis der skulde blive Tale om mere haandgribelige Tegn paa den gensidige Sympati.

Folketingsmand Johs. Fog-Petersen byder jeg ligeledes hjertelig Velkommen som den kendte og skattede Mand, han er. F.-P. har bevist den danske Medhjælperstand store Tjenester, først som Forstander for Handelshøjskolen „Købmandshvile", senere som den varmtfølende Medhjælpertalsmand paa Tinge, som vi med Glæde har sét indtage Plads i den betydeligste Forsamling her i Landet.

Folketingsmand A. Stilling byder vi ogsaa med Glæde Velkommen hos os. Herr S. har paa forskellig Maade vist sin Interesse for vore Forhold og vor Organisation, baade som Medlem af Folketingets Lukkelovsudvalg og som Foredragsholder i flere af vore Afdelinger, og vi haaber, Samværet her maa give Herr S. yderligere Interesse for vor Stand. —

Ude omkring os raser Krigen i al sin Vederstyggelighed; tvunget af Magter, hvis Interesser kun i de færreste Tilfælde er Folkets Interesser, er ogsaa vore Standsfæller — som før plejede fredeligt Samarbejde — sat op mod hverandre og trykket Bøssen i Haand for at ødelægge Medmennesker, med hvem de intet udestaaende har. Et Arbejde som vi véd, de har den dybeste Afsky for og som er dem inderlig imod. For alle alvorlige Mennesker maa disse Rædsler give Anledning til alvorlige Tanker — ikke mindst for os, der arbejder for Solidaritetens Idé, for Broderskabsfølelsen, for Internationalismen ved vort Samarbejde med Standsfæller i andre Lande. Lad os, idet vi sender en Tanke til vore lidende Kolleger, love hinanden, at vi, hvor smaa og lidet betydende vi end kan være, trofast vil arbejde videre paa at bære Sten til den Broderskabsvold, som tilsidst skal dæmme op for de Grusomheder, som for Tiden behersker $^{9}/_{10}$ af Europa, og lad os haabe, at der ud af det Ragnarok, den vanvittige Hexedans, maa fremstaa en ny Tid, hvor menneskelige Følelser sidder i Højsædet og den fredelige Syssel for Menneskehedens Vel maa faa bedre Kaar at virke under. (Hør!)

Der har fra enkelt Side lydt Betænkeligheder ved at afholde Kongres under disse vanskelige Krisetider, og selv om man nok kan forstaa en saadan Betragtning, synes jeg ikke, at man kan dele den; thi netop nu — hvor alt bryder og gærer omkring os — er der fremfor nogen Tid Anledning til, at vi samles for at pleje Raad om, hvorledes vi bedst bygger det Værn om vor Stand, som Organisationen skal være. — Kongressen staar overfor overordentlig vigtige Spørgsmaals Behandling og Afgørelse, og det kan ventes, at Meningerne vil tørne stærkt mod hinanden, men det er kun godt saaledes; thi jeg føler mig fuldt overtydet om, at den Kærlighed til Sagen, der besjæler os alle, vil diktere os det Standpunkt, som vi uvægerlig holder fast paa, og at vi er kommen her for yderligere at samle — ikke for at splitte. (Hør!)

Jeg udtaler da Haabet om, at disse Dages Forhandlinger maa præges af Loyalitetens Aand, og maa føre til heldbringende Resultater for vor Stand og dens Repræsentation — Centralorganisationen. —

Hermed har jeg den Ære at erklære Centralorganisationens 6. ordinære Kongres for aabnet, idet jeg beder Dem med mig raabe et: Leve Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger! (Stærke Hurraraab).

Derpaa afsynges den af Hovedbestyrelsesmedlem, Fuldmægtig Chr. J. Hendil, Hillerød, affattede Aabningssang: „Over Landet Bud vi sendte", der modtages med Bifald.

Gæsternes Hilsen til Kongressen.

Chr. Dybwad, Kristiania: Ærede danske Kolleger! Jeg skal paa „Norges underordnede Handelsstands Forbunds" Vegne frembære en hjertelig Tak, fordi De til denne Kongres har sendt os en Indbydelse og over, at De har villet se os her hos Dem.

Skal jeg klargøre, hvorledes Forholdet er mellem den danske og den norske Organisation, saa lader dette sig lettest forklare ved, at vi er en 7-aars Gut, som faar Lov at lege med den 15-aarige. — Naar vi næsten daglig søger Deres Organisation i et eller andet Anliggende, saa har vi Følelsen af, at vi kommer sammen med de store Drenge og henter Lærdom om, hvordan vi skal bære os ad, naar vi engang skal regnes iblandt halvvoksne Mennesker. Den Kompliment tror jeg at kunne give den danske Centralorganisation, at den nu i det mindste er halvvoksen. Tiden vil dog altid udviske Forskellen mellem den 7-aarige og den 15-aarige, og saaledes haaber jeg ogsaa, at det vil gaa os i Forholdet overfor Dem. — Med disse Par Ord ønsker jeg Dem Held og al Fremgang igennem Aarene. (Bifald!)

Folketingsmand Johs. Fog-Petersen: Ogsaa jeg takker Kongressen og Centralorganisationen, fordi De har indbudt mig til at komme herover. Det var mig en Glæde, og jeg takker for den og de venlige Velkomstord, der før rettedes til mig.

Fra gammel Tid har jeg følt mig hjemme i Deres Kreds, og det var mig en Fornøjelse her i Dag at møde saa den ene og saa den anden Bekendt, som jeg har truffet ved tidligere Lejligheder, naar jeg ude i Deres Afdelinger har holdt Foredrag.

Jeg ønsker Dem Held med denne Kongres. Jeg føler det, som jeg er med i det. (Bravo!) De staar foran Fest- og Arbejdsdage. Gid de maa udføre et Arbejde for dem, der er med Dem, og for dem, der endnu gaar derude uden at forstaa, at de burde være med.

Til Lykke med Kongressen! (Bifald!)

Folketingsmand, Lærer A. Stilling, Aarhus: Mine Damer og Herrer! Ogsaa jeg takker for den Venlighed, De har vist mig ved at indbyde mig ved denne Lejlighed. Jeg vil til denne Tak føje et Par Ord. — Først vil jeg ønske, at De maa faa Held og Lykke i det Arbejde, De skal udføre. Dernæst vil jeg haabe, at De snart maa komme dertil, at det ikke er en Tiendedel, der staar indenfor Organisationen, men kun en Tiendedel, der staar udenfor. (Bravo!)

Det har været svært, at organisere Handels- og Kontormedhjælperne, og det ser næsten ud, som om det er Yderpunkterne i Arbejderskaren, der er vanskeligst at organisere: dem, der

staar lavest, Landarbejderne, og dem, der staar højest, Handels- og Kontormedhjælperstanden. Ihvertfald har de hidtil været vanskeligst at faa med. Det skal derfor, som jeg tidligere har sagt ved Møder, være mit Ønske, at den Tid snart maa komme, da Handelens Arbejdere maa faa Øjnene op og se, at de er Arbejdere, og at de maa slutte sig sammen med de andre Arbejdere. Før naar de ikke det Maal, hvortil de stiler. (Bifald!)

Mandaternes Prøvelse og Kongressens Tillidsmænd.

Forretningsføreren: Jeg skal tillade mig at meddele, at Hovedbestyrelsen har vedtaget at indbyde de af Repræsentantskabets Medlemmer, som ikke er valgte Delegerede, til at overvære Kongressens Forhandlinger. Da vi imidlertid ikke kan give dem Stemmeret, vil jeg foreslaa, at der gives dem Taleret, navnlig med Henblik paa det store Arbejde med Arbejdsløshedskassen, som de har deltaget i.

Kongressen sluttede sig hertil.

Forretningsføreren forelægger Forslag til Forretningsorden, der vedtages.

Derpaa vælges til Prøvelse af Mandaterne: Martin Pedersen, Kjøbenhavn, Axel Juhl, Vejle og Johs. Petersen, Aarhus. —

Martin Pedersen meddeler paa Udvalgets Vegne, at der ialt er indkommen 94 Mandater, repræsenterende 56 Afdelinger. De 93 Mandater indstiller Udvalget til Godkendelse uden Bemærkning. Fra Rødby er valgt en Repræsentant, bosiddende i Maribo, men Udvalget indstiller desuagtet Mandatet til Godkendelse. Efter et Replikskifte godkendes det. Repræsentanten fra Fredericia har glemt sit Mandat, hvorfor Udvalget indstiller, at han faar Taleret paa Kongressen, men først Stemmeret, naar Mandatet foreligger. Kongressen slutter sig hertil. Endelig oplyses, at Middelfart kun den første Dag vil blive repræsenteret af den valgte Delegerede, medens Suppleanten vil komme tilstede de øvrige 2 Dage.

Forretningsføreren anbefaler at vælge de to fra vore tidligere Kongresser velkendte og velprøvede Ordstyrere: Fuldmægtig A. Andreasen, Hjørring og Redaktør Vilh. Hansen, Frederiksberg. Disse vælges enstemmigt og under Bifald.

Vilh. Hansen: Paa Fuldmægtig Andreasens og egne Vegne bringer jeg Dem vor Tak, fordi De i Dag, som saa ofte før, har vist os den Ære at vælge os til Kongressens Ordstyrere. Jeg ønsker Kongressen Arbejdsheld og at den Begejstringens Aand, som betegnede vort Delegeretmøde her i Aarhus i 1900, ogsaa maa præge denne Kongres. Da var det første Gang, vi rakte hverandre Haanden over Bælt og Sund, første Gang danske Medhjælpere mødtes til samdrægtigt Arbejde for fælles Sag. Ligesom vi den Gang forenedes i Begejstring, haaber jeg, at den samme Stemning maa besjæle disse vore Møder.

Held Kongressens Arbejdsdage, Held Danmarks organiserede Medhjælperstand, Held „Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger"! (Bifald!)

Som stenografisk Referent møder Medlem af Hovedbestyrelsen, Frk. Johanne Andersen, assisteret af Assistent Harald Heie, Kjøbenhavn. Til Kongressens Sekretærer vælges M. Kornmaaler og Carl Jensen, Aarhus.

Ordstyreren (Vilh. Hansen) oplæser derpaa Navnene paa

De Delegerede.

I Hovedbestyrelsen:

Jens Johansen, Kjøbenhavn, A. Andreasen, Hjørring, Vilh. Hansen, Frederiksberg, Johanne Andersen, Kjøbenhavn, Ch. Hansen-Møller, Svendborg, Chr. J. Hendil, Hillerød, Poul Jensen, Vejle, Michael Nielsen, Vejle og N. C. Nielsen, Kolding.

Jylland:

Aalborg: P. M. Berg, Th. Hansen og O. Toppenberg. Aarhus-Central: Johs. Petersen, Isenkram: Carl Jensen, Kolonial: M. Kornmaaler og H. Simonsen, Kontor: J. C. Andersen, A. Borch og Anna Hindby, Manufaktur: Aage Fredslund. Brønderslev: Harald Jensen. Esbjerg: Fr. Thomassen og Else Nissen. Fredericia: E. Nommensen. Frederikshavn: A. Elvig og Chr. Olsen. Grenaa: A. Mikkelsen. Herning: A. Lorenzen og P. Stavnstrup. Hjørring: H. Hein og Carl Møller. Hobro: Carl Wass. Holstebro: Einar Eriksen og C. C. Knudsen. Horsens: Niels Dahl og Sten Vandborg. Kolding: Axel L. Lorenzen og C. Schou. Lemvig: Engelbert Petersen. Løgstør: A. Gillesberg. Nykøbing M.: And. Olesen. Odder: Høegh-Andersen. Randers: P. Jensen, Agnes Mortensen og R. Sjørup-Nielsen. Ringkøbing: Viggo Jacobsen. Samsø: Jens Devantier. Silkeborg: K. Ramsing Jensen. Skanderborg: William Nielsen. Skive: Chr. Petersen. Struer: M. M. Andersen. Thisted: Aage Neergaard og H. Chr. Ottesen. Varde: Carla Sørensen. Vejen: C. V. Jacobsen og M. Koed. Vejle: Axel Juhl, M. Rasmussen og Chr. Sørensen. Viborg: Einar Andersen. Direkte Afdeling: Helmuth Petersen, Hadsten, og Emil Simmelhag, Bjerringbro.

Bramminge er ikke repræsenteret.

Øerne:

Assens: R. Møller. Helsingør: Johs. Elding. Hillerød: H. C. A. Petersen. Maribo: Poul A. Rasmussen. Middelfart: Karl Sørensen. Nakskov: Anton E. Petersen og E. Carlo Petersen. Nykøbing: F.: H. Drejer og Otto Stridsland. Næstved: P. E. Andersen. Odense: Holger Petersen og Joh. Petersen. Ringsted: A. Poulin. Roskilde: F. Brockmann-Mikkelsen og N. Chr. A. Bisgaard. Rødby: H. Wied-Kirkegaard. Sakskøbing: Chr. Andersen. Slagelse: Anton Petersen. Sorø: C. Rasmussen. Stubbekøbing: John Dahl, Svendborg: Martin Petersen. Direkte Afdeling: Aage Kappel, Haarlev, og Johs. V. Larsen, Ringe.

Den Delegerede for Assens kan først møde senere paa Dagen.

Følgende Afdelinger er ikke repræsenterede: Bornholm, Frederikssund, Frederiksværk, Holbæk, Kallundborg, Korsør, Langeland, Præstø, Storehedinge og Vordingborg.

Kjøbenhavn:

Boghandel: Peter Wraae. Central: Agnes Christoffersen og Vald. Staunsager. Isenkram: Aage S. Leth. Kolonial: Wulff Beermann, Knud Elk, G. Jensen, Ole Kjeldsen, H. H. Rasmussen og Sigfred West. Kontor: Jørgen Alexandersen, C. Hammer, Harald Heie, Anna Michaelsen, Karen Mikkelsen, Peder Nørgaard, Martin Pedersen og Sophus Petersen. Manufaktur: J. Chr. Lund, P. Petersen og E. S. Schibler.

Repræsentanter og Revisorer.

Johs. Sjælland og Carl Knudsen, Aarhus, Robert Petersen, Fredericia, Anger Ipsen, Hjørring, og Chr. Karlsen, Kjøbenhavn.

Revisorer: H. P. Hansen jun. og Carl Poulsen, Kjøbenhavn.

Forelæggelse af Beretningen.

Forretningsføreren: Naar jeg skal have den Ære at aflægge Beretning for den Periode, denne Kongres skal sidde til Doms over, er det naturligvis ikke min Hensigt at gennemgaa den fra A til Z, da De jo har haft Lejlighed til at gøre Dem bekendt med den trykte Beretning, og jeg skal da her indskrænke mig til saa kort og klart, som ske kan, at paapege Kvintessensen af Beretningen.

Naar vor Beretning indledes med at sige, at Sol og Skygge har skiftet over Centralorganisationen, at den har haft Medbør, saavel som Modgang, men at den til Trods for stor Arbejdsløshed, vidtrækkende Militærindkaldelser, Dyrtid og hvad dermed følger, ikke er bleven rystet i sine Fuger, saa ligger deri et Sammendrag af, hvad de 3 Aar har været for Organisationen. Merprofitten af Krigen er ikke kommen Medhjælperne til Gode, tværtimod, den har snarere tjent til, at Gagereduktioner og Afskedigelser er steget, og er Centralorganisationen gaaet yderligere styrket ud af den Del af Krisen, vi til Dato har gennemlevet, kan det, Krisen har kostet os, hverken vejes eller maales. Man kan se, hvor meget vi rent pengeligt har tabt, men ikke kalkulere hvor langt vi ellers kunde være kommen. Vi kan ikke se, hvad det har kostet os at undvære saa betydelige Arbejdskræfter, som Indkaldelsen til Sikringsstyrken har berøvet os, ejheller i hvor stor Udstrækning, Dyrtiden har deprimeret mange af vore Standsfæller, saaledes at de hverken har haft Tid eller Lyst til at arbejde for Organisationen. Vi maa dog være lykkelige over, at vi ikke er hvirvlet ind i det Ragnarok, der i Øjeblikket finder Sted, og vi maa haabe, at der snart igen maa oprinde fredelige Tider, hvor vi skal vide at benytte alle de uhyggelige Eksempler, vi har oplevet, til yderligere Arbejde blandt vore uorganiserede Kolleger, til Styrkelse af vor Organisation. (Hør!)

Jeg skal nærmere omtale nogle Enkeltheder ved det Arbejde, vi i Kongresperioden har udført: Peger vi paa det daglige Arbejde, vi med Hensyn til 7-Lukningskampagnen har udført, maa det anses for uomtvisteligt, at det er Centralorganisationen, der har vedligeholdt og har Æren af 7-Lukningsstemningen. Vi har ved alle Midler holdt Liv i dette Krav, ved stadigt og ihærdigt Arbejde, for den frivillige 7-Lukning, og det er uforstaaeligt, at Lovgivningen stiller sig saa afvisende overfor Kravet, der støttes af saa godt som alle de interesserede Parter. En kendt Politiker har raabt „Vagt i Gevær" overfor den Tendens, at Samfundet skulde være Barnepige for os allesammen. Vi forlanger ikke Barnepiger, men vi forlanger en rimelig Beskyttelse for det store Fag, vi repræsenterer, mod den Udbytning, som en økonomisk overlegen Part i Kraft af den stærkeres Ret, altid kan foretage, ligesom det maa være berettiget, at ogsaa vi maa være med at træffe Bestemmelse

i et Forhold, der i saa høj Grad angaar os. En lovmæssig Begrænsning maa være vort Endemaal, ikke en Begrænsning af Lukketiden, men en effektiv Begrænsning af Arbejdstiden. Vedtagelsen af den nye Forfatning har sikkert bragt os et Skridt videre, idet Tusinder af Standsfæller derved er draget ind i Samfundsarbejdet og derved forhaabentlig i Arbejdet for deres eget Fag. Jeg haaber, at Medhjælperstanden maa forstaa den Ret, der er givet den, og maa lære at skrive sine Krav paa Stemmesedlen. Ligeledes vil jeg haabe, at der snart maa fremkomme et Resultat fra Lovgivningsmagten i denne Sag, det være sig i den ene eller den anden Retning.

Ved Gennemførelsen af Statistiken over Medhjælpernes Løn- og Arbejdsvilkaar er et af vore nære Ønsker bleven opfyldt; thi denne kan ved sine nøgne Tal give Anledning til adskillig Eftertanke. Det har altid været en Svaghed ved Handelsmedhjælperne, at der ikke blev regnet med dem. Navnlig i de socialt interesseredes Kreds har man ikke haft Øjnene aabne for de elendige Forhold, hvorunder Medhjælperne lever. Betydningen af, at disse Mennesker faar Kendskab om vore Forhold, kan ikke let overvurderes. Jeg vil fra denne Plads gerne benytte Lejligheden til at udtale en Tak til Handels- og Indenrigsministeriet for deres Interesse for Sagen. Ligeledes vil jeg takke Statistisk Departement og særlig d'Herrer Kontorchef Riis-Hansen og Fuldmægtig Dalhoff. Afdelingerne fortjener ogsaa Tak og Anerkendelse for den Forstaaelse, de har vist, og for det ikke ringe Arbejde, de har udført for Sagens Realisation. Vort Krav er sket Fyldest, nu gælder det om at bruge Resultatet, saaledes at det ikke blot bliver en støvet Bog for os. (Hør!)

Den systematiske Agitation. Bag Forøgelsen af vore Afdelinger fra 50 til 68 og vort Medlemstal fra 2370 til 4431 ligger der selvsagt et betydeligt Arbejde. Fremgangen, som maa betegnes som tilfredsstillende, er frembragt ved et nøjagtigt Sammenspil mellem Hovedledelsen og Afdelingerne, og Resultaterne vil altid staa i Forhold til dette Sammenspil. Der er ingen Tvivl om, at den mest disciplinære Opfattelse og den største Præcision vil bære os længst frem.

Naar Retshjælpen har udviklet sig saa stærkt, er Anledningen baade en glædelig og en sørgelig. Den glædelige er, at efterhaanden lærer Medlemmerne at faa Forstaaelse og Tillid til Organisationen, saaledes at de søger til denne, naar der er noget i Vejen. Det bevirker større Stabilitet af Organisationen, ligesom det ogsaa virker som Stopper for den Afgang, vi lider under. Den sørgelige Side er de rigoristiske Maader, hvorpaa Principalerne benyttede Krisen til at afskedige Medhjælperne og reducere deres Løn. Man gjorde ganske roligt gældende, at naar en saadan Krise indtraf, da ophørte enhver Forpligtelse fra deres Side. Det er en typisk Betragtningsmaade for Principalerne, og det har givet Anledning til en virksom Udvikling af Retshjælpen. Desværre har en meget stor Part af Medhjælperne en forbavsende Ukendskab til almindelig juridisk Ret, hvorfor ogsaa mange af dem er bleven narrede, men heldigvis er der dog adskillige, som hører til de kloge, som ikke lader sig narre, og derfor har vi en hel Del Retssager, som har sin Oprindelse i disse Forhold. Foruden de 45 Sager, der er omtalt i Beretningen, har der været et Utal af Forespørgsler, tildels forbunden med Forhandling, der er afgjort af Hovedkontoret. Denne Side af Retshjælpen er ikke den mindst vigtige. Jo mere vi kan opnaa ved Forhandling des bedre. Afdelingerne har en Pligt til at føre de Forhandlinger, der maa gaa forud for enhver Sag, og der vil ikke være noget Arbejde, hvormed de bedre vil formaa at underbygge Afdelingens Stilling, end netop ved at støtte de Standsfæller, der staar i Organisationen.

Vore Afdelinger er undergaaet en glædelig Forandring til det bedre; overalt i de store Byer har vi nu Afdelinger, der tager med den rette Forstaaelse paa Arbejdet med at fremme Organisationens Formaal, og faar vi ved denne Kongres indført Forhold vedrørende Arbejdsløshedskassen, der bevirker, at Medlemmerne hurtigere knytter sig til Organisationen, vil dette stærkt bidrage til at styrke Afdelingerne. Disse staar i Øjeblikket saa godt som ingensinde tidligere, hvilket Repræsentationen ved denne Lejlighed ogsaa tydelig viser. I Stiftet Lolland—Falster, hvor vi saa godt som ikke tidligere kendte Organisationen, har vi nu Afdelinger i alle Byer. (Bravo!). Ligeledes er de midt- og vestjydske Afdelinger gaaet meget stærkt frem, og endelig finder jeg Anledning til ogsaa at nævne den Afdeling, der fremfor nogen arbejder med træge Forhold og som for første Gang møder med et Resultat, der er værd at nævne. Vi maa i hvert Fald — hvorledes vi end ser paa mange Ting — kunne anerkende det kæmpemæssige, energiske Arbejde, der i de forløbne 3 Aar er foregaaet i Kjøbenhavn. (Hør!) De har i Løbet af Perioden tredoblet deres Medlemstal; fra i Løbet af 15 Aar at have naaet 273 Medlemmer, staar de nu med 902, (Bravo!) et anerkendelsesværdigt Resultat. Jeg vil ønske for Kjøbenhavn, hvor Tyngdepunktet maa komme til at ligge, hvor Skyggerne er dybest og hvor de grelle Forhold træder stærkest frem, at Afdelingen maa faa Held med det Arbejde for Medhjælperstanden, som den udfører. (Hør!)

Centralorganisationen gaar nu ud af sin 6. ordinære Kongres-Periode, styrket saavel i Tal som i Erfaringer, stærkere og solidere paa alle Omraader, i indre Fasthed, i ydre Anseelse, i financiel Styrke, i Henseende til Handlekraft og Aktionsevne og i fagforeningsmæssig Forstaaelse. Vi styrer da trygt ind i Fremtiden, sikker paa, at den kommende Kongresperiode vil bringe os den Fremgang, vi venter, sikker paa, at naar vi atter mødes, da kan vi række hverandre Haanden over et nyt og stort Fremskridt.

Jeg takker Dem alle for det Arbejde, vi sammen har udført i den forløbne Periode; vi kan have været uenige, vekslet skarpe Breve — det forstyrrer altsammen ikke vort Arbejde. Jeg haaber, at den kommende Periode maa bringe os et mægtigt Skridt nærmere mod vort stolte Maal: Handels- og Kontormedhjælperstandens økonomiske, sociale og kulturelle Frigørelse.

Mine kære Kolleger! Hermed indlader jeg da Beretningen for Centralorganisationens højeste Myndighed — Kongressen — til velvillig Behandling og eventuel senere Godkendelse. (Bifald!)

Taktik-Debatten.

Ordstyreren (Vilh. Hansen) stiller Forslag om at dele Beretningsdebatten i 2 Dele med Henblik paa et fra Hillerød Afdeling stillet Forslag, vedrørende de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation".

Carl Jensen. Aarhus, finder dette ret unødvendigt.

Harald Heie, Kjøbenhavn, foreslaar, at Afsnittet D. H. K. M. T. behandles særskilt. Dette afvises. Ved Afstemning vedtages Ordstyrerens Forslag.

Ordstyreren oplæser Forslaget fra Hillerød:

„Kongressen udtaler, at da „Arbejdernes Fællesorganisation" i Kjøbenhavn, bevislig ikke er en fuldstændig upolitisk Sammenslutning, er den Indmeldelse i nævnte Fællesorganisation, som Kjøbenhavns Afdeling har foretaget, ikke i Overensstemmelse med de af Centralorganisationen hidtil hævdede og fulgte Principer for en upolitisk Organisations Arbejdsmetode.

Da Kongressen ikke finder Anledning til at ændre den af Centralorganisationen hidtil fulgte upolitiske Kurs, maa man paalægge Kjøbenhavns Afdeling at tilbagekalde den nævnte Indmeldelse."

H. C. A. Petersen, Hillerød: Vi stiller ikke dette Forslag, fordi vi lider af Socialistforskrækkelse eller Chikanelyst overfor Kjøbenhavns Afdelinger, men ud fra saglige Grunde, navnlig fordi „Arbejdernes Fællesorganisation" — som det ogsaa har været anført i „D. H. K. M. T." — har et politisk Præg. — Vor Organisation maa være fuldstændig upolitisk. Allerede nu har vi ude i Provinserne haft Vanskeligheder i den Anledning, idet vore Agitatorer har faaet slynget den Udtalelse i Næsen, at nu havde Kjøbenhavns Afdelinger vist Kulør og nu var det kun et Tidsspørgsmaal med Provinsen.

Vi har tidligere vist Kjøbenhavnerne Forstaaelse overfor deres Vanskeligheder og nu haaber vi, at Kjøbenhavn viser Forstaaelse overfor vore Vanskeligheder og udmelder sig af Fællesorganisationen, dersom Kongressen forlanger det; thi er Kongressen af vor Mening, anser vi det for at være en Selvfølge, at Kjøbenhavns Afdelinger respekterer en saadan Kongresbeslutning og tager Konsekvenserne og udmelder sig, selv om det hævdes, at Kjøbenhavnerne har overholdt Formerne.

Vilh. Hansen: Dersom jeg sluttede mig til Hillerød-Forslaget, vilde jeg være i Modstrid med min Fortid. Jeg kan ikke række Haand til, at en eneste Sten løsnes i den Bygning, jeg har været med at grundlægge og opbygge.

Her skal jeg derfor kun sagligt referere Sagens Gang: For mange kjøbenhavnske Medlemmer, udenfor den Gruppe, der repræsenterer den nye Kurs, kom Indmeldelses-Forslaget overrumplende.

Hensigten var — som det ogsaa er udtalt — at „rubrikere Medhjælperbevægelsen under Arbejderpartiet", ved at indlemme Afdelingerne i en Fællesrepræsentation, der er organisk forbundet med et politisk Parti. Afdelingerne iagttog de fornødne Formaliteter og henvendte sig til Forretningsføreren som i § 8 skrevet staar. Forretningsføreren er tilfældigvis et fremtrædende Medlem af Ledelsen og hans Velsignelse opnaaedes uden Vanskelighed. (Munterhed!) Det kan betvivles, om denne Sanktion var korrekt, men der kan næppe herske Tvivl om, at den var saare uklog. — Forretningsføreren burde have taget Hensyn til de stærkt afvigende Anskuelser indenfor C. O.; Kongressen 1910 havde allerede givet et Fingerpeg; thi under Debatten om et lignende Spørgsmaal var den daværende Afdelingsformand, Herr Jens Johansen, den eneste af samtlige Provinsdelegerede, som udtalte sig, der hævdede, at det var en Afdelingssag. Selv den daværende kjøbenhavnske Formand erkendte, at Spørgsmaalet maatte afgøres i Forstaaelse med Hovedbestyrelsen.

Var der til Trods derfor ikke Grund til Nægtelse, burde Sagen dog have været os forelagt. Thi det gjaldt Fastholdelse af C. O.s

hidtidige Taktik eller en Svingning bort fra den upolitiske Retlinethed. Selv om man accepterer Teorien om lokalt Anliggende, er det indlysende, at Indmeldelsens Virkninger vilde spores langt udenfor Kjøbenhavn, skabe Uklarhed i Medlemskredse og slænge Vaaben i Grams til vore Modstandere. Og enhver maatte indse, at Indmeldelsen var det første Skridt til, uafhængig af den ansvarlige Hovedledelse og den suveræne Kongres, at underminere C. O. som uafhængig Organisation, og drive os mod lignende Situationer som de, der har spaltet Medhjælperbevægelsen i hverandre bekæmpende Retninger i snart sagt alle Lande. (Hør!) Vi, der erkendte denne Fare, søgte at hindre den og bringe hele Spørgsmaalet ind i et sagligt og parlamentarisk Leje. Derfor accepterede jeg et Forslag om, at de kjøbenhavnske Afdelinger indgik til Kongressen med Indmeldelsesforslaget. Dette afvistes af Forretningsføreren, og da jeg indtrængende lagde ham paa Sinde, at Provinsen ved Vejle-Kongressen havde vist Tanken Uvilje, affejedes jeg med, at Herr J. J. „nok saa godt som jeg kendte Stemningen i Provinsen". Jeg tænker, at Begivenhederne siden da har bragt Herr J. J. til at revidere sin Opfattelse (Jens Johansen: Nej!). Saa vedtoges Forslaget. 4 Dage efter vedtog Hovedbestyrelsen med alle Stemmer mod 2 den kendte Beslutning om Forstaaelsen af § 8.

Nu gjaldt det at faa Ro om Indmeldelsen indtil Kongressen, og jeg skrev Artiklen „Rent Flag". Den var ikke skrevet med mit Hjerteblod og gav ikke netop Udtryk for personlige Standpunkter; men det var en Redaktionsartikel, der ved uhildet Betragtning søgte at aflede den Uvilje, Indmeldelsen kunde medføre. Artiklen forelagde jeg Herr J. J., der erklærede at kunne tiltræde den. Men den tilsigtede Virkning opnaaedes ikke. Indmeldelses-Polemiken begyndte, og aldrig har et Spørgsmaal i den Grad som dette sat Sindene i Bevægelse. Selvsagt var det udenfor min Hensigt at deltage deri, men et saare ubehændigt Indlæg efter Recepten „God Dag Mand — Økseskaft", hvori Indsenderen ogsaa gik løs paa mig, foranledigede mig til et Nødværge-Indlæg, saa en halv Snes Linier, der siden er gaaet gennem Dagspressen og har medført, at den toneangivende kjøbenhavnske Gruppe har gjort Springet fra Ubehændighedens til Desperationens Stadium. Thi Ubehændighedens røde Traad løber igennem d'Herrers Handlinger! Ikke blot er Indmeldelsen ikke forelagt Hovedbestyrelsen, men magthaverisk afvistes Tanken om at udsætte Sagen til Kongressen, ikke fordi det var til ringeste Nytte at gennemtrumfe Forslaget, men alene af Frygt for, at denne Kongres vilde veje og finde det for let. (Hør!) Illoyalt handlede man overfor Provinsen, der offervilligt — og længe uden synderligt Resultat — bidrog til Afdelingernes Trivsel; men da Provinsen skal til at have Glæde af Poderne, lægger de straks over Ørene paa den. (Taletiden er udløben; Ordstyreren afbryder).

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: Naar man vil betragte det, som de kjøbenhavnske Afdelinger foretog sig den 16. Februar, maa man betænke, at Forholdene i Kjøbenhavn og Provinsen ingenlunde kan sidestilles. Det var i Kjøbenhavn, at den danske Handels- og Kontormedhjælperbevægelse blev til, og dette var ingen Tilfældighed. Det var Tidens Krav, fordi den kjøbenhavnske Principalverden helst køber Medhjælperen til den billigst mulige Pris. Der kendes ikke til personlig Hensyntagen, men Medhjælperne er først og fremmest Lønarbejdere. De var det samme i 1897 og derfor kom Organisationen, men de er det i langt højere Grad i Dag, og derfor er Ønsket opkommet om at slutte sig til de øvrige Lønarbejdere igennem „Arbejdernes Fællesorganisation", og det er min Overbevisning, at akkurat det selvsamme vilde være Tilfældet i Provinsen, om ikke de mindre, tildels helt smaa Forhold lagde en Dæmper paa den Hensynsløshed, Brutalitet og Udbytning, som vi kender.

Det er i Provinsen vanskeligt at trække Grænsen for, hvor vort Fag begynder og hvor det hører op, men det er ganske umuligt i Kjøbenhavn, hvor Arbejdet paa mange Punkter ligger helt anderledes. Derfor kommer vi ogsaa i Kjøbenhavn nærmere til de øvrige Fagforeninger, end andre Steder, og derfor tvinges vi ogsaa til at tage et reelt Standpunkt til den øvrige Fagforeningsbevægelse. Vil vi klare os i Kampen for Tilværelsen som Fagforening, maa vi ogsaa tage Konsekvensen af vor fagforeningsmæssige Stilling, og stille os Side om Side med den øvrige Befolkning i Fagforeningerne. De fleste af de Indvendinger, der er rejst imod dette Skridt, er gaaede ud paa, at vi ikke var stærke nok til at foretage dette Skridt. Jeg synes, at vi efter 15 à 16 Aar skulde være stærke nok dertil, og jeg føler mig overbevist om, at vi ogsaa er det, naar bare vi selv vil.

Efter 15 Aars Arbejde var vi ved sidste Kongres kun — til Trods for et mægtigt Arbejde — naaede til 276 Medlemmer. Vi er nu naaede til 900, men endda er Tallet, der staar tilbage, saa stort, at det er nødvendigt at finde nye Veje at gaa frem ad. (Taletiden er udløben, og Dirigenten afbryder).

Hansen-Møller, Hovedbestyrelsen: Jeg kan ikke anbefale at stemme for Forslaget fra Hillerød, selv om jeg i Realiteten er enig med dem i, at det er et uheldigt Skridt, der er taget. Jeg anbefaler Hillerød at tage Forslaget tilbage.

Lad os bringe et Offer endnu paa Kjøbenhavns Alter og trække dette Forslag tilbage. (Hør!)

A. Andreasen, Hovedbestyrelsen: I Hovedbestyrelsen er man, uanset hvilket Syn man end anlægger paa selve Sagen, enedes om ikke at stemme for dette Forslag, og jeg vil paa Hovedbestyrelsens Vegne anbefale de Delegerede at gøre det samme. Helst saa jeg, at Hillerød tog Forslaget tilbage. Hvordan man end ser paa denne Indmeldelse, er jeg personlig af den Mening, at den er sket paa en uheldig Maade, og jeg finder det fuldstændig berettiget, naar Vilh. Hansen kritiserer den Hast, Kjøbenhavnerne har haft. Hvor meget, man end i denne Sag kan strides om, saa er der en Ting, man maa være enig om, og det er, at de staar paa lovlig Grund. De har fulgt den Lov, som var anvist dem. Er der nogen, som skal skældes ud, er det Jens Johansen.

Hvis Kongressen i Dag vedtog Forslaget fra Hillerød, vilde det medføre, at den Hovedbestyrelse, som vil blive valgt her, vil have Forpligtelse til at faa Vedtagelsen respekteret. Jeg gaar nu ud fra, at de kjøbenhavnske Afdelinger eventuelt vil stille sig paa det Standpunkt, at de nægtede at udmelde sig. Saa maa de ekskluderes. De føler deres Ret gaaet for nær, gaar til Domstolene, og vi vil blive dømte til at genoptage dem, da de er gaaede lovligt frem. — Vedtager man dette Forslag, splitter man i Stedet for at samle.

Det er iøvrigt et Spørgsmaal, som ikke er al den Opmærksomhed værd. Man skal bort fra, at Gentagelse sker, og selvfølgelig skal saadanne Spørgsmaal i Fremtiden behandles ad anden Vej. Det er Centralorganisationen bedst tjent med. (Bifald!)

Carl Jensen, Aarhus: Jeg har med Interesse fulgt den Debat, der om dette Spørgsmaal er ført i „D. H. K. M. T.", og det er et mærkeligt Tidens Tegn, at der altid forud for hver Kongres skal fremkomme et stort Stridsspørgsmaal, som har til Hensigt at splitte Kongressen i Partier.

Jeg vil slutte mig til Andreasen og absolut anbefale at forkaste Hillerød-Forslaget. — Jeg vil støtte de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse i Fællesorganisationen og gøre det med den Motivering, at Afdelingernes Selvstyreret ikke maa beskæres i altfor høj Grad. — Den Polemik, der er ført i „D. H. K. M. T.", har været omsonst.

Olesen, Nykøbing M.: Denne Indmeldelse er en saa stor Tilsidesættelse, at den bør misbilliges. Principalforholdene i Kjøbenhavn er næppe værre end i Provinserne. Bedst er det vel nok, om vi kom saa let som muligt over dette Spørgsmaal.

M. Koed, Vejen: Vi opfordrer de kjøbenhavnske Afdelinger til at tage Indmeldelsen tilbage. Jeg tror, at vi gør bedst i at holde os til det gamle. Kjøbenhavnernes Stilling er begrundet i, at de kjøbenhavnske Medhjælpere er udgaaede fra Underklassen, men lad os først organisere Overklassen og Mellemklassen, saa kommer Underklassen nok. (Modsigelse!)

H. Chr. Ottesen, Thisted: Jeg kan slutte mig til Herr Andreasen og anmoder indtrængende Hillerød om at trække Forslaget tilbage.

C. C. Knudsen, Holstebro: Jeg vil fuldtud slutte mig til Hillerød i dette Spørgsmaal. Saalænge en saadan Indmeldelse ikke er almindelig ønsket indenfor Afdelingen eller en Kongres, saa bør den ikke foretages. Noget andet er det, hvis dette var Tilfældet, og indtil det kan ske, maa den enkelte Afdeling renoncere paa de Fordele, den eventuelt kan opnaa ved en saadan Indmeldelse. Afdelingerne maa søge at arbejde sammen i bedste Forstaaelse; men ved det, Kjøbenhavns Afdelinger har foretaget, kan der let opstaa Divergenser. Vi kan udmærket være en faglig Bevægelse uden at staa i „Arbejdernes Fællesorganisation".

Engelbert Petersen, Lemvig: Det er beklageligt, at Jens Johansen billiger det Skridt, som Kjøbenhavn har foretaget, da Spørgsmaalet let kunde være henlagt til Kongressen.

— — —

Debatten afbrydes Kl. 1, og 2det Møde fastsættes til Kl. 2.

2det Møde.

Ordstyreren, A. Andreasen, aabner Mødet Kl. 2.

N. C. Nielsen, Hovedbestyrelsen: Naar man skal bedømme en Handling, maa man tage Motiverne i Betragtning; derfor maa vi tænke paa de Motiver, Kjøbenhavnerne har haft til Indmeldelsen; thi jeg gaar ud fra, at Kjøbenhavnerne ikke har foretaget denne Indmeldelse, uden at de havde begrundet Mening om, at det vilde gavne Organisationen og vor Sag. — Martin Pedersen sagde før, at det Skridt, de havde foretaget, ikke i nogen Grad havde forrykket deres Selvstændighed. Hvorfor saa gøre saa megen Blæst deraf? Selv Herr C. C. Knudsen vilde jo, hvis han mærkede, at der var Stemning i hans Afdeling derfor, og at den var stærk og vandt Tilslutning paa en Generalforsamling, ikke tage i Betænkning at gøre et saadant Skridt. En æret Taler mente, at dette

Skridt havde skadet Afdelingerne ude i Provinsen saa overordentligt. Jeg mener, at en saadan Sags Betydning i meget høj Grad afhænger af, hvad man selv slaar den op til. Jeg vil indstændigt opfordre Hillerød til at tage sit Forslag tilbage. (Hør!)

Vilh. Hansen: (Fortsætter sit Indlæg i Debatten) Det lader ikke til at den kjøbenhavnske Grnppe er blevet klog af Skade. Næppe tilfældigt indeholdt „Soc. Dem." d. 12/7 en Artikel, hvori Indmeldelsens Modstandere fremstilles som Hysterikere, og der jongleres saaledes med Ordene, at Læserne maatte faa den Opfattelse, at vi spillede under Dække med „Engageringskontoret for Handel og Industri" for at sprænge C. O. — Det er tilstrækkeligt karakteristisk for Artiklens Tendens, at en meget anset Fagforeningsmand i „Soc. Dem."s Kontrolkomité har betegnet den som en Skandale for dansk Fagbevægelse. Disse stygge Insinuationer rammer ikke C. O.s gode Navne. D'Herrer kjøbenhavnske Ledere har ikke Ansvaret for disse Skriverier; men det havde været i bedre Overensstemmelse med Organisationens sande Tarv, om de officielt havde taget Afstand derfra. (Hør!) Det ser ud som en Tanke, at Art. netop fremkom et Par Dage før den Generalforsamling, der skulde vedtage det kendte Forslag til § 12 (Redaktionens Omlægning). Har der været et Sammenspil af Kræfter, der havde min Ringhed til Maal? Eller har d'Herrer atter siddet i det besynderlige Uheld, der følger hele deres Færd. Hvorom alting er: Naar jeg ikke længere kan tjene C. O. ved at blive paa min Post, er det ganske udelukket, at C. O. kan tjene mig ved at lade mig blive der. Men løber d'Herrer fra den Side (henvendt til de kjøbenhavnske Delegerede) Storm imod mig i denne Sag, da for mig gerne; jeg er rede til at give dem en festlig Modtagelse. — Ja, Hensigterne har nok i alle Maader været gode nok, men Hensigter kan undertiden have uheldig Virkning. Og her bliver det Kongressens Sag at dømme.

Michael Nielsen, Hovedbestyrelsen: Af den førte Debat ser vi, at der er Tilhængere af baade den ene og den anden Retning. Jeg tænker, at Debatten kunde konkludere i, at Kjøbenhavnerne — eller rettere Forretningsføreren — faar en Reprimande for det skete; thi Kjøbenhavnerne har holdt sig Lovene efterrettelige. De vil deraf kunne se, at vi ikke alle er stemte for den Maade, hvorpaa det er foregaaet. Jeg har iøvrigt ikke mærket noget til den store Misstemning ude i Provinsen, og det forundrer mig, at der ved et Møde i Vejen, hvor jeg var, ikke opløftede sig en Røst i den Retning, til Trods for, at Stemningen dog den Gang igennem Bladet var oparbejdet imod Kjøbenhavnerne.

Havde Kjøbenhavnerne ventet til Kongressen, tror jeg heller ikke, at vi havde nægtet dem at foretage et saadant Skridt. (Modsigelse!) Hvad de har gjort, er jo imidlertid ikke i Strid med Lovene, og vi vil ikke her kunne vedtage noget, der faar tilbagevirkende Kraft. (Hør!)

Ordstyreren: Følgende Forslag er indleveret af: Kornmaaler, Aarhus, H. C. A. Petersen, Hillerød, Johs. Petersen, Aarhus og Th. Hansen, Aalborg:

„Kongressen udtaler sin Misbilligelse af de kjøbenhavnske Afdelingers Indmeldelse, uden i Forvejen at have forelagt et saa vigtigt Punkt paa en Kongres, idet vor fremtidige Kurs bør være uberørt af den skete Indmeldelse, og at ingen Indmeldelse fremtidig kan finde Sted, uden først at have været forelagt en Kongres."

C. Hammer, Kjøbenhavn: Der er et gammelt Ord, som siger: at forstaa er at tilgive Jeg véd ikke, hvem der i denne Sag har mest at tilgive, men jeg kan forresten godt forstaa en Del af den Modvilje, der er kommen til Orde imod vor Indmeldelse i „Arbejdernes Fællesorganisation", for saa vidt vi beskyldes for derved at være blevet en politisk Organisation. Men hvad har vi i Grunden naaet ved vor Stilling som upolitisk Organisation? Ikke andet, end at der i 15 Aar i Kjøbenhavn og ude i Provinsen er skreget „Socialister" efter os. Vi har i Kjøbenhavn været nødt til at søge Kontakt med de andre Lønarbejderes Organisationer. I Kjøbenhavn staar vi oftere Ansigt til Ansigt med en mere direkte Udbytning, og Provinsmedhjælperens Opfattelse bliver som Regel ogsaa revideret, naar han kommer til Kjøbenhavn. Iøvrigt er Størsteparten af de kjøbenhavnske Medlemmer — ca. 75 pCt. — Provinsianere, og af den kjøbenhavnske Fællesbestyrelse er 2/3 det samme.

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: Sidste Halvaar har givet os en Medlemsforøgelse i Kjøbenhavn paa ca. 200 Medlemmer, hvilket jeg tror Indmeldelsen er en medvirkende Aarsag til, fordi vore Folk i stort Tal rekrutteres fra Arbejderhjem. Desuden ser Fagforeningerne nu med andre Øjne paa os end før; thi medens vi forhen ikke blev regnet for en rigtig Fagforening, sendtes der f. Eks. forleden fra en Fagforening en Medhjælper til os med Besked om, at han skulde indmelde sig i vor Organisation. Men tillige gaar det mere og mere op for os, at det ikke er nok at drive Agitation alene, vi maa til at tage vore faglige Opgaver op til Løsning. Og her vil Kjøbenhavn sikkert blive den, der skal gaa i Spidsen og bane Vejen. Saaledes er vi begyndt at afslutte Overenskomster med Brugsforeningerne om Løn- og Arbejdsforhold, hvilket — saafremt det gennemføres — vil kunne virke som Murbrækker for Forhandlinger med andre Principaler, og i disse Forhold vil det være af Betydning for os, at vi er tilsluttet Arbejderne gennem „Arbejdernes Fællesorganisation".

Johannes Petersen, Aarhus: Vi maa ikke se énsidigt paa hele dette Spørgsmaal eller paa, hvad der baader enkelte Lokalafdelinger bedst. Jeg tror, at dette mere skader end gavner, og jeg anbefaler Kongressen at vedtage Ændringsforslaget fra Aarhus.

R. Sjørup-Nielsen, Randers, slutter sig til Johs. Petersen og beklager, at Jens Johansen havde taget Stilling til denne Sag uden først at raadføre sig med Hovedbestyrelsen.

Aage Kappel, Direkte Afdeling: Jeg er af den Anskuelse, at kommer der et Medlem til os, sendt fra en af de andre Fagforeninger, saa er dette Medlem ti Gange bedre end de, som gaar ud af Organisationen for Indmeldelsens Skyld.

Alfred Gillesberg, Løgstør: Da jeg saa, hvad Kjøbenhavn havde foretaget, forekom det mig, som fik jeg en Spand koldt Vand over Hovedet, men jeg synes dog i denne Debat at have manglet lidt af den Forstaaelse, som burde knytte os sammen. Derfor bør man ikke stemme for, at de kjøbenhavnske Afdelinger skal udmelde sig. Jeg ser i Øjeblikket ikke den Fordel, som Kjøbenhavnerne kan have af Indmeldelsen, men lad Kjøbenhavnerne blive ved deres Standpunkt, selv om det er et Offer, vi skal bringe dem.

O. Toppenberg, Aalborg: Vi tror gerne, at Forholdene i Kjøbenhavn er saa vanskelige, at Indmeldelsen har været nødvendig, men det er et Spørgsmaal, om ikke Provinsen taber altfor meget derved. Vi har indenfor vore Rammer de krasseste Højremænd og de rødeste Socialister. Vi er stedte i en Kattepine med dette Spørgsmaal, hvis det er saadan, at Kjøbenhavnerne ikke vil udtræde, og at vi fastholder, at de skal det. Hvordan vi skal ordne os, uden at Kjøbenhavnerne tager os det ilde op, ser jeg ikke. og jeg vil derfor bede Kjøbenhavnerne forsøge at føle en Smule med os og overveje endnu en Gang, om de fastholder Indmeldelsen.

Einar Eriksen, Holstebro: Kjøbenhavnerne har maaske overholdt den skrevne Lov, men ikke den uskrevne. Hvis „Fællesorganisationen" ophæves, skal Midlerne overgaa til „Socialdemokratisk Forbund". Følgelig er den politisk. Vore Afdelinger kan ikke melde sig ind snart her, snart dér; saa kunde det jo tilsidst blive et nydeligt Sammensurium. Jeg vil bede Hillerød om at trække Forslaget tilbage og senere stemme for de fra Aalborg og Holstebro stillede Forslag til Lovændringer.

Forretningsføreren: Jeg skal indskrænke mig til at svare paa de personlige Angreb, der er rettede mod mig. Jeg har ikke givet Forslaget min Velsignelse, ligesaa lidt som jeg har forbandet det; jeg har i det hele taget ikke taget Ordet i denne Sag, under de forudgaaende Forhandlinger i Afdelingen, men holdt mig fuldstændig neutral. Jeg hævder, at jeg kun har holdt mig Lovene efterrettelige og at der intet kan bebrejdes mig; thi efter min Opfattelse sorterer denne Sag ikke under § 8, hvilket jeg altid har hævdet ogsaa paa Vejle-Kongressen. Jeg erklærer mig personlig for Tilhænger af Indmeldelsen og mener, at man maa give Afdelingerne Selvbestemmelsesret i disse Sager, idet jeg skal gentage, at ingen mere end jeg er Tilhænger af den disciplinære Opfattelse indenfor Organisationen, og jeg mener ikke, denne er brudt ved det skete. (Hør!)

Centralorganisationen er ikke ved den foretagne Indmeldelse veget noget fra den Linie den hidtil har fulgt, ligesom der aldeles intet er slaaet i Stykker derved. — Til den Paastand, at jeg stod alene i denne Sag paa Vejle-Kongressen, skal jeg svare, at dette ikke kan hævdes, idet der ingen Afstemning fandt Sted herom, og den daværende Formand erklærede sig endog principiel enig med mig i, at denne Sag henhørte til de Sager, som Afdelingerne selv maatte træffe Bestemmelse om. — Der tales om, at hvis Kjøbenhavn var mødt med 1000 Medlemmer, kunde man tales ved, men det forekommer mig at være meget forlangt efter faa Maaneders Forløb. En Fremgang paa 200 i dette Tidsrum forekommer mig saa god som man kan vente. (Hør!) En Artikel, som fremkommer i et kjøbenhavnsk Dagblad, kan man ikke gøre den kjøbenhavnske Afdeling ansvarlig for, og Angreb af den Art maa enhver, der vil deltage i offentlig Virksomhed, udsætte sig for.

Johannes V. Larsen, Direkte Afdeling: Provinsen har bl. a. raabt til Kjøbenhavnerne: Hvor er Tallene? Men jeg har ikke hørt Provinsianerne selv komme med Tal over, hvor mange Medlemmer, der har meldt sig ud af den Grund. Der er talt meget fra begge Sider, men man har savnet en fyldestgørende Kritik.

Man lader som om det er Medlemmerne, der er saa bange, men gaa til Arbejdernes Fagforeninger, og De vil der finde mange Folk, som tilhører andre politiske Partier end Socialdemokratiet. Skulde der blive noget Vrøvl ude i Afdelingerne, saa forklar dem, at der ikke er noget galt i det, der er sket, og Angsten vil nok gaa bort. Jeg mener, at det er aldeles uberettiget at opfordre Kjøbenhavnerne til at melde sig ud.

P. Jensen, Randers: Det er ikke os alle, der er Modstandere. Der er vist mange, der ikke er i Tvivl om, at det er den Vej, vi skal frem. Jeg vil slutte med til Kjøbenhavn at sige de bekendte Ord: Tak for Din Daad! (Munterhed!)

Th. Hansen, Aalborg: Jeg haaber, at man ikke vil beskylde mig for at lide af „Socialistforskrækkelse" al den Stund, jeg selv har offentlige Tillidsposter som Socialdemokrat. Det, der i denne Sag er bestemmende for mig, er: Hvad vil Konsekvensen af dette blive? Det maatte jo egentlig have været, at man fra Kjøbenhavn mødte med et Forslag om Indmeldelse i „De samvirkende Fagforbund". Dertil kan vi ikke gaa med, men maa i Øjeblikket indrette vor Organisation, saa at den kan rumme Alle. Jeg er villig til at trække vor Resolution tilbage, under Forudsætning af, at Centralorganisationens fremtidige Stilling er uberørt af, hvad der er sket i Kjøbenhavn.

Chr. J. Hendil, Hovedbestyrelsen: Paa egne Vegne skal jeg udtale, at jeg ikke kan anbefale det af Hillerød Afdeling stillede Forslag. Ikke fordi, jeg er en Modstander deraf, men fordi jeg ikke vil række Haand til Splittelse. Hvad Kjøbenhavn har gjort, er ikke loyalt, selvom Lovene er overholdte.

C. Schou, Kolding: Det af Johs. Petersen, Aarhus m. fl. fremsatte Forslag har min fulde Sympati, og jeg vil anbefale det til Vedtagelse.

H. P. Hansen, jun., Revisionen: Jeg kan sige, at de Vanskeligheder, der har mødt den kjøbenhavnske Agitation, har været næsten uoverkommelige. Derfor er der bestandig søgt nye Baner for at komme ind paa Livet af de kjøbenhavnske Medhjælpere. I Realiteten har jeg intet mod det skete, men Formen havde jeg ønsket var en anden. Modstanderne af Indmeldelsen forlangte Spørgsmaalet forelagt Kongressen, men overstemtes. Herr Gillesberg talte netop om det, som vi skal holde os for Øje her: Solidariteten. Glem aldrig den, heller ikke i denne Sag. (Hør!)

H. C. A. Petersen, Hillerød: Jeg tilbagekalder herved vort Forslag til Fordel for det af Aarhus stillede. (Bravo!) Aalborg har trukket sit Ændringsforslag tilbage.

J. Devantier, Samsø: Vi har endnu ikke hørt én Grund for, hvorfor Kjøbenhavnerne ikke har forelagt dette Spørgsmaal for en Kongres. Nu staar de paa lovlig Grund, men derfor maa vi ved vore Vedtagelser iagttage, at de ikke næste Gang møder med en ligesaa stor Brøler. (Munterhed!)

Vilh. Hansen: Spørgsmaalet er sat i Forbindelse med C. O.s fagforeningsmæssige Opgaver og Midler. Om Maalet er vi enige og om Midlerne vil vi vel mødes paa Kampens Dag. Gjaldt det at værge Organisationsretten eller afslaa andre Angreb fra vore Principaler, da vilde jeg — som udtalt i mine Stævnetaler denne Sommer — under Omstændigheder finde det formaalstjenligt, at C. O. sluttede sig til „De samvirkende Fagforbund". Thi hvad har vi Organisationen til uden for at bruge den fagforeningsmæssigt? (Hør!) Men her drejer det sig om Gestus og kunstige Midler. Om dette Spørgsmaal er vi uenige; men hvad siger de $^{9}/_{10}$ udenfor C. O., der skal vindes og opdrages til Forstaaelse? Vi maa netop tale og handle saaledes, at de Uorganiserede fatter og forstaar os. — Lad os saa ikke dvæle længere ved det, der skete i Ly af Loven, men overfor de kjøbenhavnske Afdelinger udtale Misbilligelse af, at de ikke har handlet saa loyalt, som de øvrige Afdelinger kan kræve. (Bifald!)

William Nielsen, Skanderborg: I Silkeborg har vi haft et Forslag af samme Art fremme. Det fik kun én Stemme — siger og skriver én.

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: Endnu en enkelt Ting vil jeg bede Dem overveje, inden De tager Bestemmelse. Det er med Hensyn til Lukkeloven. Vedtages denne Lov paa den Maade, at Lukketiden fastsættes ved kommunale Vedtægter, saa har det noget for os at sige, om vi har Tilknytning til den Del af det købende Publikum, som i Kjøbenhavn tæller mindst 60,000 Hjem. Vær overbevidst om, at vi med det Skridt, vi har foretaget, kun har haft til Hensigt at tjene vor Sag paa bedste Maade. Udmelder Kjøbenhavn sig af Fællesorganisationen, er Centralorganisationen latterliggjort. (Hør!)

Axel H. Juhl, Vejle: Kjøbenhavnerne har foretaget et Skridt i den rigtige Retning. Der er kun Spørgsmaal om, hvorvidt det er for tidligt. Vedtages en Misbilligelse overfor Kjøbenhavn, kan vi ikke vente Støtte af den store Arbejderstand. Vi er altid blevet angrebet af Højrepressen; fremtidig kan der heller ikke ventes Støtte fra den Kant, men kan vi vinde den socialdemokratiske Presse er meget vundet. Jeg vil foreslaa, at Beslutningen prøves paa endnu en Generalforsamling i Kjøbenhavn, og vedtages den paany, skal vi rette os derefter.

Kornmaaler, Aarhus: Det er paa Tide, at vi vedtager det af os stillede Forslag; ellers vil Hillerød miste 15 Medlemmer, Svendborg og Aarhus ligeledes. Vi har været Genstand for en Overrumpling fra Kjøbenhavn.

Engelbert Petersen, Lemvig, opfordrer alle til at slutte sig til Forslaget fra de Aarhus-Delegerede.

A. Gillesberg, Løgstør, ser nu ingen anden Udvej end at stemme for Aarhus-Forslaget; saa kan vi gaa hjem og sige, at vi har givet de Herrer Kjøbenhavnere en god Omgang, og dermed maa det være tilstrækkeligt. (Hør!)

Anger Ipsen, Repræsentantskabet: Vi burde sikkert alle respektere vore kjøbenhavnske Standsfællers Indsigt i kjøbenhavnske Forhold, og ingen af os burde være i Tvivl om, at dette er gjort i bedste Hensigt. Der er talt saa meget om, at vi nu har erklæret os for en bestemt politisk Organisation, men i alle de Aar, vi har levet, har vi bestandig være beskyldte for at være politiske, og saaledes vil det altid blive, hvad vi saa end gør. Det, som er sket ude omkring, skyldes en af Lederne oparbejdet Stemning og ikke andet (Hør!) De $^{9}/_{10}$ som staar udenfor Organisationen, har saa sandelig ikke hidtil vist os noget godt, og maa jeg saa spørge: „Hvad ondt bedriver „Arbejdernes Fællesorganisation". Jeg vil paa det alvorligste fraraade Dem at give nogen som helst Misbilligelse til Kende overfor, hvad der er sket. Gør ikke det! Lad os tage dette Spørgsmaal til Efterretning og gaa over til Drøftelse af den øvrige Beretning. (Hør!)

Carl Jensen, Aarhus: Af de faldne Udtalelser fremgaar det, at man navnlig er bange for Politik. Men hvad er Politik andet end et Brødspørgsmaal? Jeg kan ikke forstaa, at man kan blive ved at leve paa den politiske Aversion, og det er et stort Spørgsmaal, om Centralorganisationen i Længden kan blive ved at opretholde den politiske Neutralitet, vi lever under i Øjeblikket. Kan vi blive ved at holde os for gode til at deltage i den Politik, der befordrer vore Interesser?

H. Hein, Hjørring: Det vilde være umuligt nu at fremkomme med noget nyt, men jeg vilde dog beklage, om jeg end ikke fik udtalt, at jeg ikke ser nogen stor Fare for Provinsen i det Skridt, som Kjøbenhavnerne har foretaget. Samtidig maa jeg dog beklage, at det skete paa den Maade og paa det Tidspunkt, som Tilfældet var.

Ordstyreren: Aarhus har forandret sit Forslag til:

„Kongressen udtaler sin Misbilligelse af de kjøbenhavnske Afdelingers foretagne Indmeldelse, uden i Forvejen at have forelagt et saa vigtigt Punkt paa en Kongres, idet vor fremtidige Kurs maa være uberørt af den skete Indmeldelse, og at ingen Indmeldelse fremtidig kan finde Sted uden først at være forelagt Hovedbestyrelsen og Repræsentantskabet i Forening."

Fra Kongressen begæres Afstemning ved Navneopraab, der resulterer i, at Aarhus-Resolutionen vedtages med 63 „Ja", mod 37 „Nej" og 2 svarer „Stemmer ikke".

„Nej" svarer: Hovedbestyrelsesmedlemmerne Jens Johansen, A. Andreasen, Johanne Andersen og N. C. Nielsen; desuden Carl Jensen og Anna Hindby, Aarhus, Harald Jensen, Brønderslev, Mikkelsen, Grenaa, Hein og Møller, Hjørring, P. Jensen og Agnes Mortensen, Randers, Axel Juhl og Chr. Sørensen, Vejle, Aage Kappel, Haarlev, Johs. V. Larsen, Ringe og samtlige kjøbenhavnske Delegerede.

„Stemmer ikke" svarer: Sten-Vandborg og Dahl, Horsens. Møller, Assens, Elding, Helsingør og Stridsland, Nykjøbing F. er fraværende ved Afstemningen og Nommensen, Fredericia har ikke Stemmeret.

Resultatet af Afstemningen hilses med Bifald. (Fortsættes.)

Kongres-Billedet.

Af Aarhus-Kongressen tog Fotograf Carl Christensen, Aarhus, et udmærket Fotografi, som kan faas, à 3 Kr. pr. Stk., ved Henvendelse til Herr Johs. Petersen, Ingerslevs Plads 5, 3, Aarhus.

Postkort med Billede af Kongressen kan erholdes ved Henvendelse til Hovedkontoret. Prisen er 25 Øre pr. Stk.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Af Hensyn til Kongres-Referatet maa flere indsendte Afdelings-Meddelelser udgaa til næste Nr.

Aarhus. Generalforsamling afholdes den 16. September Kl. $8^{1}/_{2}$ pr. med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent, 2. Forhandlingsprotokollen, 3. Formanden aflægger Beretning, 4. Afdelingsgeneralforsamlinger, a. Valg af Dirigenten, b. Beretning fra Formanden, c. Valg af Formand, 2 Bestyrelsesmedlemmer og Suppleanter, d. Eventuelt, 5. Valg af Formand, 6. Valg af Kasserer, 7. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer samt 2 Suppleanter, 8. Valg af 2 Revisorer og 1 Suppleant, 9. Valg af Bannerbærer, 10. Eventuelt.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 18. 15. September 1915. 15de Aargang.

CENTRALORGANISATIONENS 6TE ORD. KONGRES.

2det Møde.

(Fortsættelse af Referatet).

Beretnings-Debatten.

Carl Jensen, Aarhus: Jeg vil takke Hovedbestyrelsen for den foreliggende Beretning. Den viser, hvorledes Organisationen er gaaet frem paa snart alle Omraader. Det er helt igennem de velordnede Regnskaber og den velledede Organisation. Jeg kan kun anbefale Beretningen til velvillig Godkendelse.

Vedrørende „Engageringskontoret for Handel og Industri" samt de med Ledelsen for samme førte Forhandlinger, vil jeg gerne forhøre, hvorledes disse forløb, og hvilke Betingelser vi stillede for eventuelt Samarbejde. — Stævnet i Silkeborg fik en god Omtale, men fremtidig bør der dog vistnok lægges mere Vægt paa hvilke Talere, der benyttes ved saadanne Lejligheder. Sidste Gang vakte en enkelt Mand Forargelse adskillige Steder.

Hvor er for Resten Agitationsudvalgene henne? Jeg har i denne Kongresperiode ikke truffet noget af dem, og deres Virksomhed belyses heller ikke i Beretningen. — Jeg vil ogsaa paatale, at man fra Ledelsens Side synes at have en Tilbøjelighed til at mane os til at søge faste Opsigelsesfrister. Det er et Spørgsmaal, som har noget at sige for Organisationens Bevægelsesfrihed. I Stedet for at følge Beretningen i dette Spørgsmaal, maa man hellere gaa den Vej at sige: Lad os faa Opsigelsesforholdene gjort saa elastiske som muligt. — I Kvartalsberetningsskemaerne mangler en Rubrik om Pladsanvisningsforholdene. Var der en saadan, vilde det føre os et Skridt nærmere i Retning af Samarbejde paa dette Omraade. — Jeg vil ogsaa henstille til Forretningsføreren at faa en Rubrik for Oplysningsbureauet i Kvartalsberetningsskemaerne. Og hvad er Eksport-Stipendier? Har vi udpeget en Repræsentant til Handelsskolestipendieudvalget? — Til Slut vil jeg endnu en Gang henstille til alle at stemme for denne Beretning. (Hør!)

Johs. Sjælland, Repræsentantskabet: Denne Beretning viser Fremgang paa mange Punkter. Det er kun glædeligt at se, at mange af de Savn og Brist, vi har følt, er ved at blive overvundne. — Jeg vil dog henstille til Hovedbestyrelsen, at der tages noget mere Hensyn til de direkte Medlemmer, end man efter Beretningen at skønne maa tro. De tæller et ret anseeligt Tal, og jeg haaber, at Hovedbestyrelsen i den kommende Periode maa finde Former til at faa disse Folk noget mere i Tale. Jeg tror, at der derigennem kunde skabes Mulighed for at bearbejde mange Uorganiserede, som bor ude omkring paa Steder, hvor der ingen Afdeling er. — Jeg slutter mig til Carl Jensens Udtalelser om Agitationsudvalgene. Har de virket eller ikke? Er dette sidste Tilfældet, maa vi hellere stryge dem.

Endelig staar der i Beretningen, at Domstolene er stærkt tilbøjelige til at lægge den fulde Bevisførelse over paa Medhjælperen i Retssager. Jeg vil henstille, at der gøres et Arbejde for at skabe Medhjælperne en bedre Retsstilling, end de i Øjeblikket har. (Hør!)

N. C. Nielsen, Hovedbestyrelsen: Jeg repræsenterer det ene af de efterlyste Agitationsudvalg. D'Herrer maa imidlertid ikke forlange, at vi skal udbyde os i Dagbladene. (Munterhed!) Det maa være saadan, at Afdelingerne henvender sig til os, naar de ønsker vor Hjælp eller mener at have Brug for os. Jeg for min Part har assisteret visse Afdelinger og fornylig været med til at oprette en ny Afdeling i Bramminge. — Det fynske Agitationsudvalg maa der dog i hvert Fald være noget galt med, idet der staar i Beretningen, at Formanden, Schouboe Olsen, er udgaaet som Følge af at være udtraadt af Organisationen. Det er den sorteste Plet i vor Beretning.

M. Kornmaaler, Aarhus, klager over, at adskillige kvalificerede Medlemmer fra Aarhus, der havde ansøgt om Stipendier, ikke havde faaet dem. Der staar ellers i Bestemmelserne, at der skal gives til de kvalificerede, og kan Jens Johansen ikke faa noget ud af det, synes jeg, at han skulde gaa til Ministeriet og anmode om dets Hjælp til at faa et saadant Forhold forandret. Kan det ikke fremtidig ordnes saaledes, at der foruden Skoleunderstøttelsen ogsaa gives Hjælp til Opholdet? Dette burde være Tilfældet, og sker det ikke, risikerer vi, at de unge Mennesker søger de almindelige Højskoler, og det maa vi se at forhindre.

A. Gillesberg, Løgstør: Man siger, at Dommerne er stærkt tilbøjelige til at lægge den fulde Bevisførelse paa Medhjælperne. Hvorfor gør de det? Fordi Medhjælperne sjældent har deres Sager i den Orden, som de skulde. Jeg vil henstille til Afdelingslederne, at de paalægger Medlemmerne at være bedre funderede, naar de henvender sig til Retshjælpen, og at de navnlig sørger for at faa klare Aftaler med Principalerne, (Hør!) — helst at de søger at faa deres Forhold ordnede skriftligt; thi saa har man noget at holde sig til.

Forretningsføreren replicerer til de forskellige Udtalelser: „Engageringskontoret", og Forhandlingerne om denne Sag har været udførligt omtalt i Bladet. — Maaske kan Enkelte have følt sig særlig berørt af den ene Taler ved Landsstævnet, men denne Sag kan vi dog ikke beskæftige os nærmere med her. (Hør!) Med Hensyn til Agitationsudvalgene, da har jeg heller ikke altid anset dem for særlig mobile, men de har jo ogsaa vanskelige Forhold at arbejde under. Det jydske har dog startet Brønderslev og Bramminge Afdelinger, medens man har savnet særlig Virksomhed hos det sjællandske og fynske. — Pladsanvisningen er et staaende Spørgsmaal paa vore Kongresser, fordi det menes, at den er Stedbarn indenfor vor Organisation. Men det Resultat, vi faar ud af vort Arbejde herpaa, svarer ikke til Anstrængelserne; thi for at der skal komme noget derud af, maa Pladsanvisningen drives paa rent forretningsmæssig Maade, og det vil betyde, at vi bliver en daarlig Fagforening. (Hør!) Der er dog Mulighed for, at vi paa anden Maade vil kunne løse Opgaven, hvilket senere vil fremkomme under Forslagene.

Eksport-Stipendier er Midler, som Staten stiller til Raadighed for unge Handelsmænd, der rejser ud til oversøiske Pladser, for at søge nye Afsætningsmuligheder for danske Industrifrembringelser. Der var foreslaaet at bruge et stort Beløb hertil, men jeg og andre af Udvalget protesterede herimod, og vi fik Medhold. Til Medlem af det nye Handelsskolestipendieudvalg har vi, paa Anmodning af Handelsministeriet, udpeget Forretningsføreren, som jo ogsaa havde Sæde i det opløste Udvalg.

Der er udsendt 5 Cirkulærer til direkte Medlemmer om at drive Agitation, og det kan jo ogsaa overdrives at sende Cirkulærer. Jeg har henstillet til Afdelingerne at disse tager sig mere af dette Forhold. — Hvad angaar Retsbeskyttelsen, maa vi naturligvis fastholde vort gamle Krav om Fagdomstole og slaa til Lyd for dette, naar Lejlighed gives. — Rent fagforeningsmæssigt kan det ikke være heldigt at binde vore Medlemmer ved lange Opsigelsesfrister, men vi kan maaske faa faste Former herfor. Detailhandlerne har nedsat et Udvalg herom, men vi har endnu intet hørt derfra. — Som Ansøgere til Stipendier kan der være mange kvalificerede Medhjælpere, der ikke kommer i Betragtning, idet Staten kun stiller et vist Beløb til Raadighed, ligeledes har der været mange ufaglærte Ansøgere, og det er jo ikke Statens Opgave at understøtte Folk, der møder ganske uden Forudsætninger for at kunne faa det rette Udbytte af et Handelsskoleophold.

Carl Poulsen, Revisionen, hævder, at de direkte Medlemmer

ikke er plejede som de burde. Kan de direkte Medlemmer ikke ogsaa sortere under de nærmeste Byer? (Jo!) Ja, men saa maa Byerne jo egentlig være interesserede i at arbejde i Oplandet, og de er vel de nærmeste til at hjælpe de direkte Medlemmer med Agitationen.

M. Kornmaaler, Aarhus: Forretningsføreren sigtede ligesom jeg til et bestemt Medlem. Vedkommende havde dog været paa Kontor i 3 Aar og maa saaledes kaldes kontoruddannet.

Ch. Hansen-Møller. Hovedbestyrelsen, imødegaar Ankerne mod Agitationsudvalgene. Det er et utaknemligt Arbejde at have med Agitationen at gøre. Fra min Side har det ikke manglet paa Lyst, men Initiativet maa komme ude fra. De Henvendelser, vi selv retter, faar vi mange Gange slet intet Svar paa.

E. Simmelhag, Direkte Afdeling: Forretningsføreren siger, at han tænker paa os en Gang imellem. Ja, den 1. i hver Maaned. (Munterhed!) Ude paa Landet er der meget at gøre, og det bør Hovedbestyrelsen have sin Opmærksomhed henvendt paa.

C. C. Knudsen, Holstebro: Jeg har interesseret mig meget for Agitationen indenfor vor Organisation. Det er her nævnt som et smukt Resultat, at Kjøbenhavn har tredoblet sit Medlemstal siden sidste Kongres, f. Eks. Herning og Holstebro har gjort det samme. Jeg finder det heldigst, om de direkte Medlemmer sorterer under den nærmeste Afdeling.

Sten Vandborg, Horsens: De direkte Medlemmer synes som Regel, at de faar for lidt Udbytte af at staa sammen med de nærmeste Afdelinger. Desuden betyder dette jo ogsaa en Forhøjelse af Kontingentet.

Aage Kappel, Direkte Afdeling: Kritik kan være god, men utidig Kritik er det ikke altid, og jeg vil sige til Simmelhag, at de Medlemmer, der tilhører den direkte Afdeling, almindeligvis næppe behøver mere Agitation. De er sikre nok. Det er de Uorganiserede, der skal gøres noget for at faa med.

Forretningsføreren: Det er ligegyldigt, om vi optager Medhjælpere paa Landet som Medlemmer direkte under Hovedkontoret eller under de lokale Afdelinger. — Til Kornmaaler, der synes at mene, at Forretningsføreren skal indstille alle Medlemmer til Stipendier, uden Hensyn til Kvalifikationer, skal jeg sige, at det kan jeg ikke binde mig til. I det omtalte Tilfælde var Ansøgeren ikke kvalificeret.

Carl Møller, Hjørring: Vi har selvfølgelig alle gennemlæst Beretningen, hvorfor vi i Stedet for at spilde Tiden med at fremkomme med Anker, der ofte er uberettigede, maa kunne stemme om Beretningen, der foreligger, og jeg kunde endda være med til at give Forretningsføreren stor Anerkendelse for Forretningsførelsen. (Hør!)

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: I den forløbne Kongresperiode indmeldtes ca. 4700 og udmeldtes ca. 2600. Dette viser et Misforhold, som snart bør rettes. Det vilde være ønskeligt, om man var i Stand til at se, paa hvilke Landsdele denne altfor stærke Afgang har fundet Sted. Naar saa mange forlader os, skulde det vel aldrig være fordi at de ikke igennem Afdelingsarbejdet rigtig faar Øje paa, hvad det er, det drejer sig om? Tallene maa i hvert Fald anspore de enkelte Afdelinger til at anlægge deres Arbejde paa at undgaa dette Medlemstab.

Enkelte Medlemmer beklager sig af og til i Bladet over, at det er saa svært at skaffe Talere og Underholdningsstof ved Medlemsmøderne. Hvor jeg har været, har jeg gjort den Erfaring, at Møderne skal ind i en fast Skure, saaledes at Medlemmerne vèd, at den Dag skal der være Møde. Det er ikke saa vanskeligt at faa Talere, naar der blot er Tilhørere. Af stor Værdi er dog navnlig Udveksling af Talere fra Afdeling til Afdeling. Man bør mere og mere lægge sig efter at bytte Folk. Mange siger, at hjemme i min Afdeling kan jeg godt deltage i en Diskussion, men derfor kan jeg ikke rejse til en fremmed By. Det maa vi bort fra; thi det behøver dog ingenlunde at betyde, at der skal holdes et Foredrag paa en hel eller en halv Time. Blot et Spørgsmaal bliver bragt paa Bane, er det egentlig nok.

H. Hein, Hjørring: Jeg vil udtale min fulde Tilfredshed med Beretningen. Jeg tror, at Opfordingen til at samle Statistik blev modtaget med fuld Tilfredshed. Det kan kun glæde os, at dette Arbejde er taget op. — Ogsaa Retshjælpens Virksomhed har været betydningsfuld for os. — Agitationsudvalgene har jeg heller ikke mærket noget til, men det er min Mening og Opfattelse, at Agitationsudvalgene assisterer under Forudsætning af, at der rettes Henvendelser til dem. Har vi noget at klage paa Agitationsudvalgene, maa vi vist kaste Skylden tilbage paa os selv. (Hør!)

Mig bekendt virker Pladsanvisningen saa godt, den formaar. Medlemmerne maa selv opgive de ledige Pladser. Hvordan skal de ellers komme til Bureauets Kundskab? — Til Oplysningsbureauet har vi for Aar siden Gang paa Gang været anmodet om at indsende Oplysninger. Der er en Række Afdelinger, som har efterkommet Anmodningen, men ogsaa mange, der aldeles ikke har efterkommet den. Følgelig kan det ikke blive det, man havde haabet. Jeg vil sluttelig særlig udtale en Anerkendelse til Hovedledelsen for disse 3 Aar og henstille, at Beretningen enstemmig godkendes.

Harald Heie, Kjøbenhavn: Jeg beklager, at det Forslag, jeg i Morges stillede til Forretningsordenen om, at Redaktørens Beretning skulde aflægges for sig selv, blev forkastet.

Jeg vil gerne høre Kongressens Mening om det Forslag, som en Gang i Begyndelsen af dette Aar, rettedes i Bladet som en Opfordring til Medlemmerne om at indsende saa meget som muligt. Jeg skrev en Svarartikel og fraraadede dette. Vi maa huske, at det Blad, som vi udgiver, er et Udtryk overfor Offentligheden. Det fremlægges overalt, og da det har til Opgave at tjene vore Interesser, maa det klart og skarpt bevise, hvad vi vil, men det bør ikke være fuldt af fejlagtige Opfattelser og alskens Meninger. Bladet maa redigeres ud fra Organisationens Standpunkt. — Disse Synspunkter har jeg, hurtigere end jeg havde tænkt, faaet bekræftet med den Indmeldelsesdebat, som i dette Foraar er ført i vort Blad. Jeg mener, at det er taktisk forkert, at denne Indmeldelses-Debat er ført, og jeg mener, at Redaktøren burde have nægtet at give Plads for den. (Modsigelse!) Dette Spørgsmaal skulde ikke have været frem paa den Maade, at man ude fra kunde hente Stof imod os i vort eget Blad! Jeg vilde gerne have haft Lejlighed til at høre Kongressens Mening om dette Spørgsmaal, nu er det vel desværre ikke muligt. (Heie bliver under sit Indlæg i Debatten stadig afbrudt af Modsigelser og momentant overdøvet af Tilraab!)

Carl Jensen, Aarhus: Jeg gaar ud fra, at der er mange, som ikke har set, at Redaktøren slipper for at aflægge Beretning for „D. H. K. M. T." Jeg beder Medlemmerne tænke over det.

Johs. Petersen, Aarhus: Jeg vilde gerne lægge Afdelingerne paa Sinde, at de til Oplysningsbureauet afgiver saa fyldigt et Materiale som muligt. Det er af stor Betydning for os.

Vilh. Hansen: Jeg agter aldeles ikke at vige uden om det Ansvar, der paahviler mig, og ønsker gerne at imødegaa den fremførte Kritik. (Kongressen har vedtaget at afslutte Debatten.)

Chr. Karlsen, Repræsentantskabet: Ønsker man at kritisere Redaktøren, vil der sandsynligvis blive Lejlighed til dette under det Punkt paa Dagsordenen, hvor vi kommer til en Behandling af et Forslag fra Kjøbenhavn vedrørende Redaktørposten.

(Foranlediget af gentagne Tilraab om, at Heie havde været illoyal ved at fremkomme med sin Kritik paa et Tidspunkt, hvor Redaktøren, saavel som alle andre, var afskaarne fra at faa Ordet til Sagen, udtaler)

Heie: Jeg har, som alle andre, naturligvis begæret Ordet før Afslutning af Debatten var vedtaget.

Ordstyreren (A. Andreasen) foreslaar derefter, at videre Debat om dette Anliggende henvises til det tidligere nævnte Punkt paa Dagsordenen. — Kongressen slutter sig til dette Forslag.

Beretningen godkendes derefter enstemmig.

Mødet hæves Kl. 5 og Kongressens 3die Møde ansættes til næste Dag Kl. 9 Formiddag.

3die Møde.

(Mandag den 16. August).

Ordstyrer: A. Andreasen.

Ved Navneopraabet er følgende fraværende: Jensen, Brønderslev; Mikkelsen, Grenaa; Elding, Helsingør (sygemeldt); Wass, Hobro; Agnes Christoffersen, Knud Elk, Sophus Petersen, Kjøbenhavn; E. Carlo Petersen og Anton E. Petersen, Nakskov; Stridsland, Nykøbing F.; Petersen, Slagelse, og Johs. V. Larsen, Direkte Afd. (der alle møder efter kort Tids Forløb); Johs. Sjælland, Aarhus, er bortrejst og Carl Knudsen, Aarhus, forhindret.

Nommensens (Fredericia) Mandat foreligger og godkendes.

Regnskaberne.

Forretningsføreren: Regnskaberne giver et tydeligt Billede af vore Forhold og vor Fremgang. Naar Kontingentindtægten ikke i det sidste Aar er steget væsentligt, skyldes det, at vi siden 1. August i Fjor til Stadighed har haft ca. 10 pCt. fuldtbetalende Medlemmer indkaldt til Militærtjeneste. — Retshjælpskontoen er steget temmelig betydeligt, til Trods for, at Medlemmerne selv betaler Halvdelen af Omkostningerne, hvis en Sag vindes. Det skyldes den store Udvikling af Retshjælpen. — I Arbejdsløshedskassen er Understøttelserne steget ganske betydeligt, hvilket har sin Aarsag i Krisen; der har dog ikke været saa stort Brug for Afd. B., som ventet, til Trods for, at Hovedbestyrelsen stillede sig særlig liberal, ialt er der kun af Afd. B. udbetalt Kr. 532,35. Formuefremgangen paa Afd. A. er uforholdsmæssig stor, men Aarsagen er, at Afd. A. er bleven aflastet for store Administrationsudgifter, der tidligere blev opført paa den, og ligeledes skete der paa sidste Kongres forskellige Omlægninger, som har aflastet denne Afdeling. Men dette kan man jo faa rettet ved at tilbageføre et passende Beløb til Afd. B. — Status viser, at Formuen

er saa godt som fordoblet; denne indestaar, udover den, som er bunden, i „Den danske Landmandsbank".

Th. Hansen, Aalborg, mener, at der er et Misforhold mellem Kontingentindtægten og Medlemsantallet. Hvorledes forholder dette sig?

Sjørup-Nielsen, Randers: Kjøbenhavn har i Aar faaet et Tilskud paa 1200 Kr., medens Udgifterne til Provinsen samtidig kun har været 669 Kr. Jeg finder, at dette er et Misforhold. Hvorfor skal vi øse saa mange Penge ud til Kjøbenhavn, naar der er saa mange nødlidende Afdelinger i Provinsen, som har langt vanskeligere ved at faa Talere og Agitatorer? (Hør!)

Einar Eriksen, Holstebro, fremsætter forskellige Betragtninger over visse Posteringer i Regnskabet.

Carl Jensen, Aarhus, henstiller, at Arbejdsløshedskassen fremtidig ogsaa bærer en vis Del af Assistentgagerne, da en væsentlig Del af Arbejdet paa Kontoret netop vedrører Arbejdsløshedskassen. J. ønsker Oplysning om en paa Regnskabet opført Fordring paa A. Petersen, Tranebjerg.

Forretningsføreren: Det tilsyneladende Misforhold mellem Kontingentindtægt og Medlemstal beror derpaa, at der foruden de almindelig arbejdsløse Medlemmer, har været ca. 10 pCt. indkaldt til Sikringsstyrken. Desuden maa det erindres, at vi har ca. 1000 Lærlinge, der kun betaler Kontingent til Arbejdsløshedskassen.

Hvis vi skulde give Tilskud efter det Omraade, der forelaa for Agitation, vilde Kjøbenhavn have Krav paa langt mere, end den i Øjeblikket faar, og der vilde da intet blive til de øvrige Afdelinger. — Jeg kan ikke rent regnskabsmæssigt godkende Eriksens Betragtninger. — Revision af Lønningerne vil senere blive optaget, og da vil Carl Jensen sikkert faa sine Ønsker opfyldte. Fordringen paa A. Petersen, Tranebjerg, er fremkommen ved, at Centralorganisationen førte en Sag for ham, men da han afsluttede Forlig bag Organisationens Ryg, maatte vi hæve Sagen og debitere P. for Omkostningerne. Siden blev P. slettet for Gæld og forsvandt, hvorfor Hovedbestyrelsen har vedtaget at afskrive Beløbet.

Aage S. Leth, Kjøbenhavn: Jeg troede, at den Kritik, der kunde rejses mod Agitationstilskudet til Kjøbenhavn af sig selv maatte forstumme paa denne Kongres, hvor Kjøbenhavnerne kan møde med et tredoblet Medlemstal paa en 3-aarig Periode. Rent forretningsmæssig set har det iøvrigt været en lukrativ Forretning for C. O. at give dette Tilskud. Det Tilskud, Kjøbenhavn har oppebaaret i sidste Kongresperiode, andrager Kr. 2498.—, medens disse Afdelinger i samme Tidsrum har indbetalt til C. O. Kr. 14.564.—.

Frk. Agnes Mortensen, Randers: Det er forkert, at der stadig skal være som en Kløft imellem Kjøbenhavn og Provinsen. Det bør glæde os alle, hver Gang Kjøbenhavnerne forøger deres Medlemstal; thi de Medlemmer, de faar, er ikke alene til dem selv, da vi allesammen staar i en fælles Organisation, men det betyder hver Gang en Forøgelse ogsaa for os. (Hør!)

Sjørup-Nielsen, Randers: Jeg har ikke noget imod, at der ydes Tilskud til Kjøbenhavn, men jeg synes, at der ogsaa skal gives noget til Provinsen, saaledes, at vi kan agitere paa en ganske anderledes kraftig Maade.

Debatten afsluttes. Regnskaberne godkendes enstemmig.

Almindelige Forslag.

Ordstyreren: Forslaget fra Skanderborg gaar ud paa, at Afdelingskassererne skal være kontingentfri.

Will. Nielsen, Skanderborg, anbefaler Forslaget, der straks bliver imødegaaet af

Forretningsføreren, som erklærer, at dette Forslag ifølge sin Karakter er en Afdelingssag.

Magnus Jørgensen, Middelfart: Jeg synes, at det er et ret malplaceret Forslag. Skal Kassererarbejdet betales, er 18 Kr. ingen Løn, saa maa vi op til 200 Kr. eller lignende Beløb.

Carl Jensen og Kornmaaler, Aarhus, slutter sig hertil, medens Lorentzen, Herning, anbefaler Forslaget, der imidlertid forkastes ved Afstemningen.

Ordstyreren forelægger Forslaget fra Thisted om Regler for Arbejdet med Oplysningsbureauet. Disse Regler skal gælde for hver Afdeling.

Ottesen, Thisted: Dette Forslag taler egentlig for sig selv. Vi har hidtil haft altfor løse Rammer at arbejde under for en saa vigtig Sag.

Johs. V. Larsen, Direkte Afdeling, kritiserer stærkt en Bestemmelse vedrørende de direkte Medlemmers Adgang til Oplysninger.

P. Jensen, Randers: Vel trænger vi til mere Materiale, men Oplysningsbureauet bliver ogsaa benyttet altfor lidt.

Ottesen, Thisted, henviser til Beretningens Meddelelser om, hvorledes Materialet er i de enkelte Afdelinger, navnlig, hvor mangelfuldt det er. Selv om vort Forslag ikke raader Bod paa alle Fejl, saa er det dog en Begyndelse til en bedre Ordning.

Efter et Replikskifte mellem Forretningsføreren og Johs. V. Larsen, samt nogle Bemærkninger fra Hein, Hjørring, vedtages det at henvise Forslaget til Hovedbestyrelsen.

Lærlingelovens Revision.

Ordstyreren: Vejle-Afdelingen foreslaar følgende Udtalelse:

„Kongressen vedtager, at der til Regering og Rigsdag rettes en Henvendelse om — saa snart som muligt — at faa Lærlingeloven af 1889 fremlagt til Revision, og at der fra C. O.s Side arbejdes hen til, at der i Loven fastsættes en Bestemmelse om, at ingen — der ikke selv har modtaget faglig Uddannelse eller har faguddannet Medhjælp — har Ret til at antage Lærlinge til Uddannelse."

Axel Juhl, Vejle: Maaske vil de fleste sige, at dette Forslag er overflødigt, da vi jo gaar ud fra, at Hovedbestyrelsen vil gøre alt muligt for at faa Forholdene, ogsaa Lovforholdene, forbedrede. Dette Forslag skal da heller ikke opfattes som et Mistillidsvotum til Hovedbestyrelsen, men vi kan dog ikke andet end synes, at Hovedbestyrelsen har skænket Lærlingespørgsmaalet alt for lidt Opmærksomhed. — Paa sidste Kongres talte Forretningsføreren ganske kort og paa et meget sent Tidspunkt om Sagen. Hovedbestyrelsen fik da Sanktion til at søge at faa Sagen frem i Rigsdagen. Den Gang var der gaaet 10 Aar siden Lærlingelovens Revision, og siden er der gaaet yderligere 3, uden at der er sket noget. Beretningen siger intet i saa Henseende, og dog er det et Spørgsmaal, der i faglig og organisatorisk Henseende betyder saare meget, da Lærlingeforholdene er under al Kritik.

Foruden at ønske Lærlingeloven forbedret, er det ogsaa vor Hensigt at søge at vække nogen mere Interesse for Lærlingenes Uddannelse. Denne er meget mangelfuld. De antages ofte kun for at give Principalerne en billig Arbejdskraft. Kun faa tænker paa, at de ved Antagelsen af Lærlinge paatager sig at uddanne dem forsvarligt. — Nu vil man maaske sige, at dette ikke alene er Tilfældet i Handels- og Kontorfagene, men ogsaa indenfor Haandværksfagene; men det er alligevel ikke saa slemt dér; thi Haandværksmesteren skal dog kunne aflevere Lærlingens Arbejde til en Kunde, for hvem det gælder at faa godt og forsvarligt Arbejde for sine Penge. Hos os drejer det sig ikke om den Slags Arbejde. Ejheller har vi som i Haandværkets og Industriens Verden nogen Prøve efter endt Læretid, og derfor bliver Lærlingeuddannelsen hos os ofte saa mangelfuld som Tilfældet er. — Værst er det da heller ikke hos den faguddannede Købmand, men de skandaløse Forhold kommer mest frem, hvor Forretningerne drives af Folk, som fra andre Fag er gaaet over til Handelen. Man forstaar let nok, at Vilkaarene for en ung Mand her er kummerlige. Begreber som Bogholderi, Kalkulation, Varekundskab o. lign. kendes ikke, og han lærer intet af det. Vi maa have mere Garanti for, at Lærlingene faar en forsvarlig Uddannelse.

Der er dertil altfor mange Lærlinge. Tilgangen er altfor stor. Masser af de Forretninger, der uddanner Lærlinge, har aldrig Brug for voksen Arbejdskraft, men er færdige med den unge Mand den Dag, Læretiden udløber. Man forstaar, hvor det store Overskud kommer fra, og dette er igen Grunden til, at Lønningerne er saa daarlige. — Først og fremmest er det saa ogsaa de daarligst uddannede, der har vanskeligst ved at faa Plads, og den unge Mand forstaar godt selv, at hans Kvalifikationer ikke er tilstrækkelig store. Derfor tilbyder han sig for en lav Løn, navnlig i Kolonialbranchen. — Naar vi derfor vil have den Bestemmelse indsat i Lærlingeloven, at ingen, som ikke selv er faguddannet eller beskæftiger faguddannet Medhjælp, maa uddanne Lærlinge, saa er der ingen Tvivl om, at dette vil virke som en Regulator.

I denne Tid arbejder man paa at skaffe den unge Handelsstand Adgang til Uddannelse ved Universitetet. Det maa vi hilse med Glæde, men da det kun kan blive et begrænset Antal, der kan komme i Betragtning her, maa jeg alligevel spørge, om det ikke er ved den forkerte Ende at begynde, naar samtidig Tusinder af Lærlinge rundt om i Landet faar en saa ussel Uddannelse, som Tilfældet er? — Detaillistorganisationerne er vist iøvrigt ikke ganske uvillige til at drøfte Spørgsmaalet, og kunde et Samarbejde om denne Sag komme i Gang, var det ønskeligt, særligt hvis vi derved forholdsvis hurtigt kunde opnaa en Forandring i de paaklagede Forhold. — Jeg vil ikke sige, at vi i Vejle forlanger dette Forslag til Afstemning, men vi vilde gerne have Hovedbestyrelsen til at love, at den i Fremtiden vil tage sig noget mere af dette Spørgsmaal.

Vilh. Hansen: Paa Hovedbestyrelsens Vegne skal jeg erklære, at vi fuldtud erkender dette Spørgsmaals overordentlige Betydning og er rede til at beskæftige os dermed. — Det er naturligvis rigtigt, at de Handelsstuderendes Adgang til Universitetet alene berører et Udvalg af Medhjælperne, en saa ringe Del, at det er uden Indflydelse paa den almindelige merkantil-teoretiske

Uddannelse, og absolut betydningsløst for den lovmæssige Regulering af Lærlingeforholdet for Medhjælpernes store Masse.

Lærlingeloven af 30. Marts 1889 er altsaa nu 26—27 Aar gammel. Det praktiske Forretningsliv har forlængst sat dens Bestemmelser ud af Spillet, og Ændringen til Fabriksloven vedrørende Lærlingevedtægten medførte, at de tilsvarende, forældede Bestemmelser blev socialpolitisk handicappet. — Allerede siden 1902 har vi erkendt Lovens Mangler. Ved C. O.s første Kongres formulerede vi Reformkrav, der dog bærer Præg af Datiden og deraf, at Butiksmedhjælperne vel dengang mere end nu prægede Organisationens Standpunkter. — I 1904 æskede Arbejdsraadet vor Betænkning om Lovens Revision og Resultatet blev en Udtalelse, der indeholder Krav som: Kontrakttvang, 1 Aars Prøvetid, permanente Kommissioner, bestaaende af Principaler og Medhjælpere til Afgørelse af Udlærlinges Kvalifikationer, en Læretid, der ikke maa overstige 3 Aar og ikke ansættes lavere end 2 Aar, obligatoriske Lærebreve, Hævdelse af, at Medhjælp, der ikke har 3 Aars praktisk Uddannelse, er Lærlingehjælp, — og det Standpunkt, der indeholdes i Forslaget fra Vejle. — Kun et eneste af disse vore Ønsker peger frem i Tiden og indeholder nye socialpolitiske Tanker: Kravet om Ansættelse af Handelsinspektører, der dog ikke staar i umiddelbar Forbindelse med netop denne Lovrevision.

Det er 11 Aar gamle Standpunkter og Sammenligning viser, hvor hastigt Tiden løber. Thi ret besét drejer det sig her om fuldkommen lavsmæssige Synsmaader, der i hvert Fald ikke fyldestgør Nutidens Fordringer. — Der er gaaet Mekanik i de sideordnede Handelsfag. I den store Handel begynder Arbejdet at industrialiseres og de forskellige Funktioner forudsætter en vidtdreven Arbejdets Specialisering. Selvsagt bliver disse Forhold bestemmende for den moderne Lærlingeuddannelse. — Hvormange af den nye Principalgeneration opfylder de gamle Krav til en gediegen, købmandsmæssig Uddannelse? Saaledes løsnes Rammerne og udviskes Grænserne for Standens Arbejdsfelt, og i Lærlingespørgsmaalet bliver disse Vilkaar i Virkeligheden langt mere komplicerede end forhen. Nu kræves der Specialkundskaber og særlige Færdigheder i alle Brancher. Storhandel og Industri har Brug for specialuddannede Bogholdere, Regnskabsførere, Korrespondenter, Kalkulatorer, Stenografer, Maskinskrivere, Statistikere, Folk, der er hjemme i Reklamens Kunst, og andre, der kan organisere, besørge eller lede Varesalget osv. Hver af disse Medhjælper-Kategorier yder sin Indsats i det almindelige Sammenspil af Kræfter indenfor den paagældende Virksomhed, hver møder med sine Forudsætninger og har gennemgaaet sin Uddannelse.

Gælder det derfor en Modernisering af Lærlingeforholdene, bør dette utvivlsomt tilstræbes ud fra den Betragtning, at der skal herske større Frihed i Uddannelsen, i Praksis som i Teori. Alene Hensyn til Tidens merkantile Krav og det praktiske Livs Fordringer bør være Ledemotivet. — Her er vi alle enige om, at Lærlingelovens Revision maa være samhørig med betryggende og tidssvarende Beskyttelsesbestemmelser for Standens Yngste, men den maa tillige tilvejebringe en Standard for den merkantil-teoretiske Uddannelse, en kommerciel Alménuddannelse, ligesom Nutids-Skolens Norm for Alméndannelse.

Saa vidtgaaende og vigtigt er dette Spørgsmaal, at det fordrer den grundigste Undersøgelse under saadanne Former, at Sagkundskab og Praksis supplerer hinanden. Paa dette Grundlag bør Hovedbestyrelsen i Forbindelse med Repræsentantskabet — og maaske paa en endnu bredere Basis — forberede Revisionen grundigt og velovervejet. Vi bør ikke begrænse os til en almindelig Udvalgsbehandling, men tværtimod ved Tilkaldelse af særlig Sagkyndige som Handelsskolemænd, Lovgivere o. a. bringe Lærlinge-Spørgsmaalet for et Forum, der har Kommissionens Karakter, saaledes at det samlede og endelige Resultat svarer til vor Organisations Modenhed og Erfaringer. Jeg har da den bedste Tro paa, at vore Forventninger ikke vil blive skuffede, men at man derigennem virkelig vil give Stødet til Løsning af dette komplicerede Spørgsmaal — mindre til direkte Fordel for os, men af desto større Betydning for de kommende Medhjælpergenerationer.

C. C. Knudsen, Holstebro, anbefaler Forslaget: Det vil sætte en Skranke for den Overproduktion af Lærlinge, der hidtil har været.

Sjørup-Nielsen, Randers: Det er ikke alene Principalerne, der har et Ansvar overfor Lærlingene, men ogsaa os, der har Lærlinge under os. Tænk paa det!

Axel Juhl, Vejle: Jeg tvivler ikke om, at man fra Hovedbestyrelsen vil gøre noget, men for 3 Aar siden gik vi samme Vej, og endnu har dette ikke bragt os noget Resultat. Jeg synes ikke, at vi bestandig behøver at udsætte Sagen. Vilh. Hansens Forslag maa kunne afløses af et bedre.

Vilh. Hansen: Den Beslutning, som blev vedtaget i 1912, er ikke bleven glemt. Forretningsføreren og jeg har haft Lejlighed til at drøfte Spørgsmaalet med rette Vedkommende, men man ønskede dengang ikke derfra at tage Spørgsmaalet op. Det vil sikkert være hensigtsmæssigt, om en Kommission, som den omtalte, retter Henvendelse til Indenrigsministeren om dette Spørgsmaals Løsning, ligesom Kommissionen naturligvis ikke kan betragtes som bunden i nogen som helst Grad, men maa søge Spørgsmaalet løst paa bedste Maade.

Axel Juhl, Vejle, erklærer sig tilfreds med dette i Haab om, at det vil medføre det forønskede Resultat.

Ved Afstemning vedtages det enstemmig at overlade til Hovedbestyrelsen at foretage det fornødne i denne Sag, naar man finder Tidspunktet belejligt.

Forelæggelse af Forslaget om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse.

Ordstyreren forelægger Hovedbestyrelsens og Repræsentantskabets Udkast til Vedtægt for „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark" (Statsanerkendelsen).

Forretningsføreren: Naar jeg paa Hovedbestyrelsens og Repræsentantskabets Vegne herved skal tillade mig at forelægge denne Sag, vil jeg i Betragtning af det udførlige Referat fra Repræsentantskabsmødet — søge at gøre dette saa kortfattet som muligt. Denne Sag staar for mig som den største og vigtigste, der nogensinde er behandlet indenfor Centralorganisationen. Der behøves ikke her at peges paa Kærnen i Forslaget; man vil være klar over, at Medhjælperne er de økonomisk Smaa og Svage, og den sociale Udvikling, der er foregaaet her i Landet; har bevirket, at Samfundet er kommen paa det rene med sin Pligt til at hjælpe de Svage. Naar Samfundet ikke kan skaffe sine Borgere Beskæftigelse, da maa det have Pligt til at sikre disse, saaledes at de ikke skubbes ud til at blive en Slags anden Klasses Borgere. Dette Samfundets Syn paa Forholdene er ogsaa lagt til Grund for dette Forslag, da vi jo maa erkende, at vi er et Led af Arbejderklassen i dette Land, og derfor ogsaa maa have Krav paa Hjælp i dette Forhold. — Den nye Tid, hvorved man kom bort fra Fattighjælpens nedværdigende Betingelser, indlededes da man slog ind paa Princípet „Hjælp til Selvhjælp" ved Indførelse af den moderne socialpolitiske Retning, som paabegyndes med Vedtagelsen af Sygekasseloven af 1892, hvis Principer ogsaa er nedlagte i Arbejdsløshedskasseloven af 1907. Der stilles fra Samfundets Side et vist Beløb til Raadighed, i Forhold til det Medlemmerne selv yder til Hjælp mod Arbejdsløsheden. Da vor Arbejdsløshedskasse blev oprettet i 1908 var man bange for at lade den statsanerkende, man frygtede maaske for, at Administrationen af Kasserne skulde optræde altfor rigoristisk, at den skulde gaa ud fra bureaukratiske Hensyn og ikke rette sig efter de praktiske Forhold. Tiden der er gaaet har vist, at Ængstelsen var overdreven; den Administration, der har siddet, har vist sig at være lydhør overfor de praktiske Forhold i Kasserne; den blander sig ikke utidigt i de forskellige Forhold indenfor Kasserne, og den lægger i det hele taget en udstrakt Myndighed i Hovedledelsens Haand. En anden Betænkelighed var, at den foreslaaede Form for Arbejdsløshedens Bekæmpelse vilde betyde et Statstilskud til Principalerne til Opnaaelse af billig Arbejdskraft. Denne Indvending staar dog for mig som en Paradoks. Saafremt Arbejdsløshedskassen ikke var nøje forbunden med Fagorganisationen, da kunde det maaske tænkes, at dette kunde ske; thi Understøttelse som saadan er ikke nok, der maa staa en økonomisk velfunderet Fagorganisation bag, for at forhindre, at Understøttelsen skal bevirke Nedgang i Lønningerne. Vi kan ikke arbejde paa Understøttelsen som Maal, det er for os kun et Middel til at afbøde Arbejdsløshedens væsentligste Følger for den Enkelte, og vor væsentligste Opgaver bliver naturligvis fremdeles at fremme vore økonomiske Forhold. C. O. vil derfor altid blive Nr. 1 og Arbejdsløshedskassen vil blive underordnet Organisationen; thi vi er alene i Stand til at opfylde vore fagorganisatoriske Opgaver gennem C. O. Man har set med for ængstelige Øjne paa dette Forhold før; jeg mener at vi nu kan gaa dertil uden Frygt for at afskære os selv Indflydelse paa Kassens Ledelse. — Jeg kan sammenfatte mine Udtalelser i, at vi kan modtage den udstrakte Haand, som Samfundet rækker ogsaa os, uden at vi derved sætter os under det Maal for Selvstyre, som jeg ogsaa mener, at vi er nødt til at overholde. Vi vil kunne vinde i økonomisk Styrke og indre Fasthed, samtidig med, at vi underbygger vort Arbejde i rent organisatorisk Retning, idet vi vil komme i Forbindelse med Folk, der har samme sociale Interesser som vi, saaledes at vi derigennem vil kunne faa Forholdene indrettede paa bedste Maade.

Man har særlig rettet Anker mod „den aabne Dør" og den dermed følgende Invasion af Uorganiserede. Denne Ængstelse er overdreven; thi de Erfaringer som andre Kasser har høstet, peger ikke i den Retning, hvorfor ogsaa vi kan gaa ud fra, at det heller ikke vil ske hos os; thi vort Fag kan ikke siges at være et isoleret Fag. Statsanerkendelsen har ejheller svækket Organisationernes Aktionsevne; tværtimod har den virket frem-

mende derfor. Hvis Medhjælperne overhovedet nemmer Solidaritetsidéen, da vil de forstaa, at det er en Pligt at være med i Arbejdet, og være med til at styrke den Organisation, som har fremskaffet Goderne for dem. Det er derfor overdrevet, naar man kalder Statsanerkendelsen en Fare for Organisationens Fremtid, der vil medføre de uheldige Forhold, man peger paa; vi kan ikke anlægge vort Arbejde ud fra den Betragtning, at Medhjælperne er mere egoistiske end andre Lønarbejdere.

I Administrationen vil Anerkendelsen bevirke et mere kompliceret Arbejde paa Hovedkontoret, ligesom det for Afdelingerne vil betyde et større Arbejde, navnlig for Kassereren; men da det er kontorvante Folk vil man ogsaa nok formaa at løse denne Opgave. Udviklingen af Administrationen vil bevirke, at Nøjagtigheden i Afdelingerne maa fremmes, men Ofre maa man altid være rede til at bringe for Fremskridt. Det bliver nødvendigt formelt at skille A. K. og C. O. fra hinanden, selv om Arbejdet vil forme sig væsentligst som før. — Ved Statsanerkendelsen stilles der skærpede Krav til Medlemmerne: Et større Kontingent og skærpet Kontrol med Arbejdsløsheden, idet Staten jo er interesseret i at vide, om Understøttelsen ydes, hvor den tiltrænges. Loven medfører, at Understøttelse ikke kan ydes for de første 6 Dage af en Arbejdsløshedsperiode, men Medlemmerne vil vel aldrig være saa daarlige stillede, at de ikke kan klare sig i 6 Dage. Endelig er der Spørgsmaalet „de bemidlede Medlemmer". Dette er dog ikke saa farligt, som man har villet gøre det til; der er ikke fastsat særlige Indtægtsgrænser som Rettesnor og de praktiske Forhold gør, at man kan tage med Overbærenhed paa dette Forhold. Enhver ubemidlet Lønarbejder er berettiget til Optagelse; ubemidlet er den ikke som ugift har 5000 og gift 10,000 Kr. Formue, og vi vil sikkert gjøre, at indtil 3000 Kr. Indtægt regnes for ubemidlet.

De bidragydende Medlemmer betaler samme Kontingent som de øvrige, hvorved de reelt stilles ligesaa gunstigt, idet de ved indtrædende Ubemidlethed atter kan overgaa som almindelige, nydende Medlemmer med kun 1 Maaneds Karenstid, hvorefter de har samme Understøttelsesret som alle andre Medlemmer. Medlemmer i Udlandet kan faa hvilende Medlemsret. — Kontingentet er da kun 25 Øre pr. Maaned, og Retten til Understøttelse indtræder efter at Medlemmet efter sin Tilbagekomst har haft Arbejde ved Faget i 3 Maaneder. — Naar vi i Øjeblikket har ca. 1000 Lærlinge i Organisationen, er det fordi vi særlig regner med Ungdommen. Vi faar den med fra Begyndelsen, saaledes at de kan faa Understøttelse ved Læretidens Udløb. Loven siger imidlertid, at Understøttelse først maa ydes 6 Uger efter Læretidens Udløb. Ved Inspektørens Velvilje har vi faaet Forholdet ordnet saaledes, at Lærlinge indtil det 17. Aar betaler 25 Øre, fra det 17. til 18. Aar 50 Øre maanedlig, og de opnaar da at kunne faa fuld Understøttelse efter Læretidens Udløb. Under den nuværende Form betaler Lærlingene 25 Øre til Reservefonden; dette falder bort nu, hvad der betyder et stort Kontingenttab for Afd. B., hvorfor jeg er Tilhænger af Kontingentforhøjelsen.

Fordelene er først det direkte Tilskud. En statsanerkendt Kasse er berettiget til Tilskud, som andrager Halvdelen af det Bidrag, Medlemmerne selv yder, og desuden har Kommunerne Ret til at yde et Tilskud, der maa være indtil $^1/_3$ af det Bidrag, som Medlemmerne betaler, og de fleste Kommuner yder nu et saadant Tilskud. Tilskudet, vi kan oppebære, kan f. Eks. beregnes saaledes:

3500 Medlemmer à 50 Øre	=	Kr. 21,000
+ Statstilskud	=	„ 10,000
+ Kommunetilskud	=	„ 5,000
		ca. Kr. 36,500

Vore nuværende Indtægter efter samme Forhold er ca. 10,000 Kr. Hvis vi ved egne Midler skulde kunne yde det samme er det indlysende, at Kontingentet maatte sættes ganske artigt op. — Vi kunde maaske have strakt os videre med Ydelserne, men vi er i Øjeblikket ude af Stand til at beregne hvad Karenstidens Nedsættelse eller hvad den Grænseudsletning mellem Arbejdsløshed, som ved Statsanerkendelsen finder Sted, vil betyde, hvorfor vi er nødt til at ansætte disse som sket er. Ved Anerkendelsen opnaar vi, at det skarpe Skel, der hidtil har eksisteret mellem Arbejdsløshed, saa godt som falder bort, saaledes at de Medhjælpere, der forstaar deres Arbejdskrafts Værdi, ikke straffes ved at nægtes Understøttelse. — Vi maa erkende at vi med det forholdsvis lille Medlemsantal vi har, ikke er i Stand til at tage det store Lønspørgsmaal op til Regulering med blot nogenlunde Udsigt til Resultat. Men ved Hjælp af Arbejdsløshedskassen kan vi understøtte den Enkeltes Bestræbelser for at højne sine økonomiske Kaar, og saaledes efterhaanden hæve Fagets Lønforhold og røgte Organisationens Interesser. Medlemmer i Militærtjeneste vil kunne faa Understøttelse efter Hjemsendelsen, naar de har betalt Kontigent til Kassen i 3 Maaneder og gennemgaaet Karenstiden, ligesom de er kontingentfri saalænge Militærtjenesten varer. Dette er ogsaa den eneste Kontingentfrihed, der bliver, idet Arbejdsløse og Syge maa betale til A. K. Der vil dog blive indført et System med Restancemærker, saaledes at de daarligst stillede kan hjælpes over vanskelige Perioder.

Jeg skal da paa Hovedbestyrelsens og Repræsentantskabets Vegne — saa indtrængende som muligt — anbefale Dem at slutte Dem til Forslaget. For mig staar det i stærkere og stærkere Grad som den vigtigste Sag, der nogensinde er behandlet indenfor C. O. Ogsaa naar man ser paa Sagen rent organisatorisk betyder den et Fremskridt for den Sag, vi alle arbejder for og er interesserede i. Den eneste Betænkelighed er, at Kontingentet hæves, og efter 15 Aars Arbejde skulde vi vel være saa organisationsmæssigt modne, at vi her kan angive Retningslinierne, ogsaa i saa Henseende uden Ængstelse for Beslutningens Modtagelse i Medlemskredse. Det maa være os, der gennemfører Reformkravene; der vil altid, naar noget Nyt fremkommer, være Skeptikere, der ikke kan følge med Udviklingen. Dem skal vi ikke lytte til, vi maa her lade os lede af de Folk, som deltager i det daglige Arbejde, og vi maa se ud over de smaalige Forhold. — Ved at gennemføre dette Forslag, vil vi have fremmet C. O.s Interesser bedre end ved Vedtagelsen af noget andet Forslag, der ligger paa Kongressens Bord. (Stærkt Bifald!)

Generaldebatten om A K.s Statsanerkendelse.

Ordstyreren meddeler, at det fra Aalborg indsendte Forslag om, at det tillades de kjøbenhavnske Afdelinger at oprette en Arbejdsløshedskasse og søge den statsanerkendt, henhører under Generaldebatten.

Th. Hansen, Aalborg: Man raabte „Fy", da Ordstyreren oplæste dette Forslag. Man maa derfor forudsætte, at vore Hensigter med at fremsætte det har været slette. Dette havde jeg ikke ventet i en Forsamling som denne, og derfor dette til Protest imod Fyraabet. — Angaaende Forslaget om at lade Afdelingerne i Kjøbenhavn søge Statsanerkendelse af en Arbejdsløshedskasse, skal jeg først og fremmest bemærke, at der ikke dermed er tilsigtet nogen Anbefaling af Statsanerkendelsen. Naar vi i Aalborg har vedtaget at forelægge dette Forslag her, skyldes det, at der som Argument for den statsanerkendte A. K. har været henvist til, at man i Kjøbenhavn kunde befrygte en Konkurrence fra „Engageringskontoret for Handel og Industri" i Retning af at bemægtige sig Statsanerkendelsen, og da vi ikke hos os har været i Stand til at beskæftige os med dette Argument paa behørig Maade, er vort Forslag at opfatte som et Cadeau til Afdelingerne i Kjøbenhavn. Heller ikke har det været tilsigtet at skabe nogen Kløft mellem vore Afdelinger. Iøvrigt har man sagt, at vort Forslag er uigennemførligt, da Statsanerkendelse ikke kan opnaas for Kjøbenhavn alene, og jeg kan godt forstaa, at man selvfølgelig ogsaa maa have Lov til at optage Medhjælpere udenfor Kjøbenhavn. Jeg skal dog ikke komme nærmere ind paa dette, men kun bede de kjøbenhavnske Delegerede meddele her, om der i Kjøbenhavn næres noget som helt Ønske om at søge Statsanerkendelsen paa en saadan Maade som paatænkt her. (Kjøbenhavnerne: Nej!)

Jeg skal kun som yderligere Anbefaling sige, at naar vi i Aalborg ser en Fare i Hovedbestyrelsens Forslag m. H. t. Organisationens fremtidige Trivsel, er det fordi det forekommer os, at det taktisk vilde være klogere, om vi beholdt Størsteparten af C. O.s Medlemmer uberørte af en Statsanerkendelse. Vort Forslag maa for alt i Verden altsaa ikke opfattes som en Anbefaling af Statsanerkendelsen. — Angaaende vor principielle Stilling til Statsanerkendelsen skal jeg gøre opmærksom paa, at det formodentlig tildels maa bero paa en fejl Opfattelse af Lovene, om man tror, at man i Henhold til dem kan udelukke de Uorganiserede fra Arbejdsløshedskassen. Man kan dog ikke karakterisere samtlige Uorganiserede som uskikkede til Samarbejde med andre, endsige som uduelige i deres øvrige moralske og legemlige Habitus. — Kom det an paa os, var det noget andet, men Afgørelsen ligger nu en Gang hos Arbejdsløshedsinspektoratet og Ministeriet, og man kan vist næppe i dette Spørgsmaal paaregne Velvilje fra Autoriteterne. Og saa har man sluttelig Domstolene, som man heller ikke kan lade ude af Betragtning; det staar for mig som ganske utvivlsomt, at Domstolene vil underkende den Mening, som baade vi, Arbejdsinspektoratet og Ministeriet maatte have. (Modsigelse!) Jeg gaar derfor ud fra, at det vilde være overordentlig farligt for os selv, om vi søger vor Arbejdsløshedskasse statsanerkendt. Det vilde være det samme som at dreje Nøglen om i Døren for vor Selvbestemmelsesret. Vedtager vi dette Forslag, maa vi lukke de Uorganiserede ind, og naar dette er Tilfældet, melder Spørgsmaalet sig: Hvilken Indflydelse vil dette i Fremtiden have paa Kassens og C. O.s Ledelse. Vel tror jeg ikke, at de Uorganiserede pludselig i stor Stil vil komme til os. En uorganiseret Masse er ogsaa en stor financiel Fare for Kassen, idet den vil bringe Procenttallet af Arbejdsløse op.

En anden Fare ligger i Kontingentforhøjelsen. Det er i disse

Tider ingenlunde morsomt fra en Kongres at møde ude hos Medlemmerne med en Kontingentforhøjelse. Dette vilde vække en Uvilje, der ikke vil være let at neddæmpe. Drejede det sig om os her paa Kongressen alene, var det en anden Sag, men det er ikke tilstrækkeligt, hvad vi mener, men det gælder alle de andre og navnlig de Medlemmer, som vi kun staar i Forbindelse med paa den Maade, at de faar Bladet, og vi kræver Kontingentet. De sidder ikke alle lige fast, og maa regnes med ved denne Lejlighed. Forretningsføreren sagde, at det ikke er Hensigten, at A. K. herefter skal være Nr. 1 og C. O. Nr. 2, og derom er vi selvfølgelig enige, men dersom dette bliver Tilfældet, forekommer det mig rigtignok, at man skal søge at bevare alle betydende Institutioner til Brug for C. O. Nu vil man udskille den vigtigste, vi i Øjeblikket sidder inde med. — Det er ganske rigtigt, at der i dette Forslag ligger udmærkede Fremskridt, men det er ikke nødvendigt at søge Statsanerkendelse for at opnaa det, da vi kan gennemføre det uden Statens Hjælp, hvis vi vil I Loven om statsanerkendte A. K. fastsættes en Maksimumsgrænse i Ydelserne af 2 Kr pr. Dag. Hvis vi stod frit, kan vi sætte Ydelsen højere op og derved klare os i Konkurrencen med en eventuel statsanerkendt Kasse. Den Kasse, der er fri, vil have størst Betingelse for at klare sig, naar den kan sætte Kontingentet op til en Størrelse, der gør større Ydelser til Medlemmerne mulige. —

Sluttelig oplæser Taleren et Stk. af en tidligere af C. O. udsendt Pjece, hvori er redegjort for Organisationens Stilling til en eventuel Statsanerkendelse, og ender med at fraraade Vedtagelse af Hovedbestyrelsens Forslag.

Chr. Karlsen, Repræsentantskabet: Ved Repræsentantskabsmødet i Kjøbenhavn fremsatte jeg adskillige Betænkeligheder i samme Retning som Th. Hansen nu har fremført her, navnlig vedrørende „den aabne Port"s Politik. Siden har jeg prøvet og undersøgt Betænkelighederne nøjere, og det har vist sig, at de Anker, jeg fremkom med, var for svagt underbyggede, og jeg henstiller derfor til andre ikke at opholde sig for meget ved di se Betænkeligheder. (Hør!) Derfor siger jeg ikke, at der ikke er nogen Fare, for det er der.

Hansen-Møller, Hovedbestyrelsen, anbefaler Forslaget til Vedtagelse, men tager Afstand fra den samtidig paatænkte Kontingentforhøjelse til Centralorganisationen.

Chr. Hendil, Hovedbestyrelsen, forbeholder sig at tage Stilling til Statsanerkendelsen, indtil Spørgsmaalet om Kontingentet har været behandlet.

Neergaard, Thisted: Dette Forslag har saa mange øjensynlige Fordele, at der ikke kan være to Meninger om, hvad der er at at gøre. Talen om „den aabne Port" har sikkert ikke meget paa sig. Griber vi ikke nu den Haand, som er rakt os, kan vi risikere, at de Uorganiserede tager imod den. Jeg vil stemme for Statsanerkendelsen.

Ottesen, Thisted: Th. Hansens Redegørelse har ikke ændret mit Synspunkt. Med Hensyn til Kontingentet forbeholder jeg mig min Stilling.

Forretningsføreren: Den Mulighed er aaben, at andre vil tage Statens udstrakte Haand, dersom vi ikke gør det. D'Herrer paa Børsen søger at slaa Bom for Organisationens Udvikling; thi deres Hensigter er ganske andre end at løse Engageringssagen. Hvor langt er der fra Arbejdsanvisning til Arbejdsløshedsforsikring? Faren truer fra en os fjendtligsindet Principalklikke, som naturligvis ikke vilde røre ved Arbejdsløshedskassespørgsmaalet for Medhjælpernes Skyld, men for at søge derved at spænde Ben for det regulære fagforeningsmæssige Arbejde, der udføres af C. O. Og her kunde den officielle Anerkendelse være dem en udmærket Støtte. Det bør være vor naturlige Pligt at opretholde som vor Grundopfattelse, at vi ikke kan arbejde sammen med uorganiserede Medhjælpere, hvilket meget godt kan sættes i Forbindelse med Forstaaelsen af § 5. — Spørgsmaalet Domstolene spiller en ganske underordnet Rolle. En eventuel Sag gaar til Arbejdsløshedsinspektøren, derfra til Nævnet og endelig til Indenrigsministeren ved hvis Afgørelse den har sit Forblivende.

Faren ved Invasion af Sæsonarbejdere kommer ikke i Betragtning. Kassens økonomiske Forhold er beregnet af Indenrigsministeriet, saaledes at overdreven Arbejdsløshed og dermed følgende Understøttelser er taget i Betragtning. At vi ikke skulde kunne hæve vort Kontingent paa Grund af de daarlige Tider, er en søgt Indvending; man vil netop ved Statsanerkendelsen gøre Forholdene lempeligere for de enkelte Medlemmer, og netop virkningsfuldt modarbejde de daarlige Tiders Følger for den Enkelte. — Der er ikke Tale om at løsne Arbejdsløshedskassen fra C. O.; vi vil bestandig beholde vor Suverænitet overfor Arbejdsløshedskassen, og Arbejdsløshedsinspektøren, vil ikke gribe ind i Forholdet mellem A. K. og det enkelte Medlem. Det er derfor ulogisk at sige, at A. K. bliver Nr. 1 og C. O. Nr. 2. (Hør!)

Carl Jensen, Aarhus: Jeg har haft to store Glæder i mit Organisationsliv. Den første var Statistiken og den anden var Forslaget til A. K.s Statsanerkendelse. Jeg haaber, at alle kan se dette Forslags Fortræffelighed og vil stemme for dets Vedtagelse. (Hør!)

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: Denne Sag er af saa stor Betydning, at der ikke kan herske Tvivl om, hvad vi skal gøre. Det af Aalborg stillede Forslag ønsker vi ikke. Jeg takker Hovedbestyrelse og Repræsentantskab for dette gode Forslag.

Anger Ipsen, Repræsentantskabet: Jeg har været overordentlig glad ved at have haft Lejlighed til at sætte mig ind i dette Forslag, og for at jeg i Repræsentantskabet har været med til at drøfte det. Af Referatet herfra kunde det se ud til, at ogsaa jeg har næret nogen Betænkelighed ved „den aabne Dør". Senere er jeg blevet fæstnet i den Opfattelse, at min Frygt i saa Henseende har været overdreven. — Aalborg-Forslaget er efter min Mening — skal vi sige — ganske umuligt. (Munterhed!) I den Konkurrence, Th. Hansen omtaler, vilde vi komme til at ligge under; thi hvor skulde vi kunne udbetale 2 Kr. 50 Øre pr. Dag for et Kontingent af 50 Øre pr. Maaned. — Til Chr. Hendil vil jeg sige: Tag alle Særforslag tilbage og stem for det foreliggende Forslag. Det er godt. (Hør!)

Olesen, Nykøbing M.: Det forbavser mig, at en Provinsafdeling kan fremkomme med Anmodning til Kjøbenhavnerne om at tage en Særstilling i denne Sag. De kan jo godt tage den selv, naar det gælder. (Munterhed!)

Toppenberg, Aalborg: Det kan ikke fra Hovedbestyrelsen bevises, at det vil være rigtigst, om vi søger Statsanerkendelsen, og vi kan heller ikke bevise det modsatte. Fordi Hovedbestyrelsen mener, at dens Forslag er det rette, behøver det ikke at være det, og jeg advarer mod for stor Autoritetstro. — Tænk over, hvad De gør, inden De stemmer for dette Forslag.

Johanne Andersen, Hovedbestyrelsen: Det er vel rigtigt sagt af Herr Chr. Karlsen, at der er en Fare med de Uorganiserede, men det turde dog være værd at tage med i Betragtning, at de Uorganiserede altid vil komme til for Størsteparten at repræsentere de ugunstige Risikoer, hvorfor Statsautoriteterne og Embedsmændene ikke vilde varetage Kassernes Tarv ved at lette Adgangen for saadanne Risikoer mere end højst nødvendigt. (Bifald!)

Th. Hansen, Aalborg: Denne Side af Sagen har jeg ikke set før, og nu forstaar jeg for saa vidt bedre Jens Johansens Tillid i dette Spørgsmaal.

Michael Nielsen, Hovedbestyrelsen: I Aalborg er man bange for Autoritetstro, endskønt d'Herrer derfra ogsaa har gjort sig til Autoriteter i Angsten for den statsanerkendte Arbejdsløshedskasse. — Med Hensyn til det store Kontingentspøgelse, som Th. Hansen maner frem, saa kommer vi jo iøvrigt senere til en Debat derom. Jeg finder det mærkeligt at fremsætte et saadant Forslag nu. Vi kommer jo ikke og vil have højere Priser for Brænde og Kød, men for at faa Folk til at tilkøbe sig Midlerne til at skaffe sig disse Fornødenheder. (Hør!)

Forretningsføreren: Det er utænkeligt, at vi selv skulde kunne gennemføre de samme Fordele som ved Anerkendelsen. Vi vil maaske ogsaa senere — naar vi har prøvet Anerkendelsen i Praksis og har set, hvorledes Ydelser og Nydelser svarer til hinanden efter vore Beregninger — kunne forhøje Understøttelsen, ved at udstrække Perioderne, eller vi kan gaa dertil at nedsætte Kontingentet. Der er aldeles ingen Grund til at tro, at vi vil samle Formuer i Kassen. Vi har siden vor Arbejdsløshedskasse blev oprettet foræret den danske Stat ca. 65,000 Kr., som vi kunde have brugt til Gavn for vore Standsfæller. Jeg henstiller til Dem, om vi har Raad til at vedblive dermed i Fremtiden. — Stem for Statsanerkendelsen! (Bifald!)

Ordstyreren erklærer Debatten for afsluttet og foreslaar Navneopraab om Forslaget vedrørende A. K.s Statsanerkendelsen.

Forslaget vedtages med 100 „Ja" mod 6 „Nej". — „Nej" svarer: P. M. Berg, Th. Hansen og O. Toppenberg, Aalborg, Carl Wass, Hobro, William Nielsen, Skanderborg, og John Dahl, Stubbekøbing.

Afstemningens Resultat modtages med Bifald.

Ordstyreren hæver Mødet Kl. 1 og fastsætter nyt Møde til Kl. 2.

4de Møde.

Ordstyrer: Vilh. Hansen.

Ved Navneopraabet er følgende fraværende: O. Toppenberg, Aalborg. Nommensen, Fredericia. Mikkelsen, Grenaa. E. Carlo Petersen og Anton E. Petersen, Nakskov. Johs. Petersen og Holger Petersen, Odense. P. Jensen, Randers. Agnes Mortensen, Randers er bortrejst. (De øvrige møder senere).

Specialdebatten om A. K.s Statsanerkendelse.

Til Behandling foreligger Hovedbestyrelsens „Udkast til Vedtægt for Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark" samt de til dette Udkast stillede Ændringer.

§§ 1 og 2 vedtages enstemmig uden Omtale.

§ 3: Engelbert Petersen, Lemvig: Skal vi begynde forfra med Ancienniteten eller ikke?

Forretningsføreren: Det kommer senere, men iøvrigt gaar vi ind med Anciennitet.

Vedtages enstemmig. Det samme gælder §§ 4 og 5.

§ 6.: Ejnar Eriksen, Holstebro, forstaar ikke, hvorfor Punkt h skulde vedtages.

Forretningsføreren: Vi skal ikke sætte Præmie paa den Løben ud og ind af Kassen, som vi har kendt en Del til.

Vedtages enstemmig. Ligeledes § 7, efter at et enkelt Spørgsmaal fra Engelbert Petersen, Lemvig, er besvaret.

§ 8: I Tilknytning til denne § behandles samtlige §§ og Ændringsforslag, der angaar Kontingent saavel til Arbejdsløshedskassen som Centralorganisationen — altsaa §§ 8 og 19 i A.-K. og 6 i C. O.s Love samt Ændringsforslag fra forskellige Afdelinger til § 2 og 3 i A.-K. og 6 i C. O.s Love — samt Pengeunderstøttelsen til Medlemmerne.

Carl Møller, Hjørring: Alle Medlemmer siger, at Kontingentet er for stort. Jeg kan nok indse, at det i Sammenligning med andre Fagforeningers Kontingenter ikke er stort, og man maa jo tage Hensyn til andre. Alligevel synes jeg nok, at Understøttelsen kunde være noget større i Forhold til Kontingentet. Jeg er absolut Modstander af større Kontingentforhøjelse end nødvendig. Jeg hylder derimod, at Overflytning af Restanter ikke maa finde Sted.

Chr. Hendil, Hovedbestyrelsen: Vi har lagt en Pjece paa ethvert Medlems Plads, hvorfor det næppe er nødvendigt, at jeg holder en lang Tale for at forklare Dem, hvad det er vi vil med Skalakontingentet. Vort Forslag er ingen Hindring for Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, og naar der deri kun foreslaas en Kontingentforhøjelse paa 25 Øre, saa er det fordi dette vil være tilstrækkeligt. Det Udvalg, som Hovedbestyrelsen har nedsat, foreslog kun 25 Øre. Forslaget om de andre 25 Øre er kommet fra anden Side i Hovedbestyrelsen. Penge i Kassen er en god Ting, men vi trænger i Øjeblikket mere til Medlemmer, og jeg tror, at vort Forslag vil betyde, at vi lettere faar de lavere lønnede, navnlig Kvinderne, med ind i Organisationen. Ca. Halvdelen af vor Stand er vel Kvinder, medens kun Femtedelen af vor Organisations Medlemmer er Kvinder. Men Hensyn til Læretiden foreslaar vi, at denne regnes for 3 Aar, naar intet andet er fastsat, og vi gør dette, fordi visse Afdelinger optager unge Mennesker som Medlemmer uden Hensyn til dette Forhold, medens andre fordrer 3 Aars Beskæftigelse ved Faget.

Ved Vejle-Kongressen rejstes Sagen om et Skalakontingent, og man troede, at den blev slaaet ihjel. I Kjøbenhavn kom den igen. Man nedsatte et Udvalg og troede den begravet. Nu staar den lyslevende igen i Form af hele 2 Forslag. Vor Stand har mange vellønnede, flere daarligt lønnede og Tusinder og atter Tusinder usselt lønnede, navnlig Kvinder. Skal vi have dem, maa vi lette dem Vejen, og faar vi dem ikke, er vort Arbejde omsonst. Stem derfor for Hillerød-Forslaget.

Sten Vandborg, Horsens, drog Sammenligninger mellem Ydelserne i de nye og de gamle Love og kom til det Resultat, at Ydelserne i H. t. de ny Bestemmelser kunde være større, hvorfor han henstillede, at man forsøgte at faa Arbejdsløshedsinspektoratet til at strække sig lidt videre med Hensyn til Ydelser.

Michael Nielsen, Hovedbestyrelsen: Det Udvalg, som nedsattes paa Kongressen i Kjøbenhavn, var ikke noget Begravelsesudvalg, hvad De vil se af den Beretning, som ligger paa Deres Bord. Om Skalakontingentet formener Størsteparten af Hovedbestyrelsen, at det er uigennemførligt for vor Organisation. Det er rigtigt, at vor Stand tæller Tusinder af Medlemmer, som gaar paa en Sulteløn, men hvem af vor Stand er det, som protesterer imod at betale et klækkeligt Kontingent? Ikke de lavestlønnede (Tilslutning!). Det er Luskepeterne, som alligevel vil komme og melde sig ud. Dem er det, der protesterer, dem, der vil væk, fordi et Balfaldera maaske en Gang falder uheldigt ud. De, der i Forvejen gaar paa en Sulteløn, kan iøvrigt ikke selv klare sig indenfor vor Stand, men maa nødvendigvis faa Understøttelse andet Steds fra, og er det dem saa saa meget om at gøre at blive organiserede, ja, saa kan de nok uden Vanskelighed ogsaa faa deres Fa'r eller Mo'r til at betale det Kontingent, det her drejer sig om. De Mennesker, der har haft det daarligst, har nu altid forstaaet at yde noget for at faa noget igen, naar de ellers ikke var befængte med honnet Ambition af nogen Slags. Jeg er en af dem, som har været med til at stille Forslag om den sidste 25 Øre, og jeg tror, at det er rigtigt at gøre det. Ellers vil vi mange Steder komme til at staa paa et Kontingent af 2 Kr. alligevel, og det vil sige, at det bliver Afdelingernes Kasser, der faar den 25 Øre i Stedet for Centralorganisationen, og det bør ikke ske. Pengene kommer til at gaa i den rigtige Kasse ved den af os foreslaaede Fremgangsmaade; thi saa kommer vi til at betale 50 Øre til Arbejdsløshedskassen, 50 Øre til Reservefonden og 50 Øre til Administrationen. Kun Kjøbenhavn staar maaske anderledes i det end det øvrige Land, idet man vel ikke dér kan administrere for 50 Øre, medens man i det øvrige Land vil kunne gøre det.

Ordstyreren: Afdelingerne i Varde, Vejen, Hjørring og Thisted foreslaar, at Hovedbestyrelsens Ændringsforslag til § 6 i C. O.s Love ændres til:

„Kontingentet til C. O. er 75 Øre pr. Maaned, hvoraf 25 Øre henlægges til Reservefonden".

Chr. Dybwad, Kristiania: Herr Dirigent! Ærede Forsamling! Naar jeg beder om Ordet er det fordi vi i Norge har Skalakontingentet. Jeg vil pege paa enkelte af de Motiver, vi har lagt til Grund derfor, og hvilke Erfaringer, vi har gjort.

Da vi i Norge lavede Kristiania-Kassen om til at omfatte hele Landet med det meget indviklede Apparat paa 6 Klasser, saa var Grunden for en stor Del den, at de norske Love ikke forudsætter 2 Summer, 50 Øre som Minimum og 2 Kr. som Maksimum, for Udbetalingen, men siger, at en Arbejdsledighedskasse har Lov til at udbetale Halvdelen af en Fortjeneste. Dette forledte os til Klasser og Skalaer. Vi er nemlig efter $1^1/_2$ Aars Forløb kommet til det Resultat, at det er et forfærdeligt Apparat og meget vanskeligt at holde disse 6 Klasser ud fra hinanden. Vi faar en Masse Anmodninger om at flytte Folk fra den ene Klasse til den anden, og det er paa Hovedkontoret forbundet med en saadan Række Vanskeligheder at holde Rede paa dette, at vore Rapporter indeholder en Masse Fejl. Det er et saa tungvindt Apparat, at vi sikkert vil afskaffe det, men vi synes nu en Gang, at vi skulde prøve det. — Endskønt det ikke vedkommer mig, saa vil jeg give det Raad: Indfør ikke Skalakontingentet. — Og til min gode Ven, Jens Johansen, vil jeg sige: Gud bevare Dig for at faa et Skalakontingent. (Munterhed!).

C. C. Knudsen, Holstebro, finder det meget uheldigt paa nuværende Tidspunkt at gaa til en Forhøjelse af mere end 25 Øre. Hellere næste Gang 25 Øre til. Hovedbestyrelsens Forlag er meget for stort, navnlig for dem i Provinsbyerne. Det fra Vejen, Varde, Hjørring og Thisted fremsatte Forslag indeholdes jo i det af Hillerød stillede Forslag, og for at Stemmerne ikke skal splittes om flere Forslag, vil jeg anbefale, at Forslaget trækkes tilbage og der stemmes for det af Hillerød stillede.

Holstebro Afdeling trækker sit Forslag tilbage.

Th. Hansen, Aalborg, anbefaler følgende Forslag, der er en Udformning af Afdelingens rettidig indsendte subsidiære Forslag til Ændringer i Lovene:

Centralorganisationens Love.

§ 6 1. Stk. ændres til:

„Kontingentet til Centralorganisationen er 75 Øre pr. Maaned, hvoraf 25 Øre henlægges til Reservefonden. Afdelingerne fastsætter selv deres Kontingent.

I de første 3 Medlemsaar betales dog et yderligere Bidrag af 15 Øre pr. Maaned til Reservefonden, mod at denne Fond udreder Understøttelse af Arbejdsløshed i nævnte Periode i samme Omfang og efter samme Regler som Arbejdsløshedskassen."

Arbejdsløshedskassens Love.

§ 8 ændres:

„Efter 1 Aars Medlemsskab i 90 Dage a 50 Øre
— 3 — — i 90 — a 125 —
— 5 — — i 120 — a 150 —
— 10 — — i 140 — a 200 —
i Løbet o. s. v."

§ 19 ændres:

„a) for nydende Medlemmer 15 Øre pr. Maaned i de første 3 Aar, derefter 30 Øre mdlg,
b) rettes til 30 Øre mdlg.
c) — — 15 — —
d) — — 30 — — resp. 15 Øre",

hvorefter tilføjes:

„Eventuelle Ekstrabidrag kan indtil et Beløb af 20 Øre maanedlig opkræves af Kassens Ledelse, saafremt Udgifterne i 6 paa hinanden følgende Maaneder overstiger Indtægten, og da kun i saadant Omfang, som o. s. v."

§ 21 ændres:

„Medlemmerne er forpligtede til hver Maaned selv at erlægge deres Bidrag, idet Kassens Bestyrelse ikke har nogen Forpligtelse til Opkrævning. Undlader o. s. v."

M. Kornmaaler, Aarhus, anbefaler, at det fra Aarhus Afdeling stillede Forslag, om at der i Lovene optages noget om, at Medlemmerne ved Overgangen til Statsanerkendelsen beholder deres fulde Anciennitet, vedtages. Anbefaler ligeledes det andet af Aarhus stillede saalydende Forslag:

2. Stykke tilføjes: „Det er Afdelingernes Pligt at slette ethvert Medlem, der staar til Restance udover 3 Maaneder. Medlemmer kan ikke overføres fra den ene Afdeling til den anden med Restance. Det samme gælder for direkte Medlemmers Vedkommende".

Dette er stillet, fordi det nu ofte hænder, at Medlemmerne overflyttes til andre Afdelinger med lange Restancer, skønt der i Lovene staar, at de skal præstere Bevis for, at have opfyldt deres Forpligtelser i den fraflyttede Afdeling, og endvidere for at forhindre, at adskillige Medlemmer er saa langt bagud med Betalingen.

Forretningsføreren: Hovedbestyrelsen tiltræder Forslaget, som imidlertid kommer til Afstemning senere.

Carl Jensen, Aarhus: Som Afdelingskasserer kan jeg ikke anbefale Dem at stemme for Forslaget om Skalakontingent. Det er rigtigt, at det ikke er de daarligst stillede, der ikke vil betale Kontingentet. De véd, hvad Arbejdsløshedskassen er værd. Nej, det er dem, der vil ud, der benytter Kontingentet som Undskyldning. — Arbejdsløshedskassen er loyal overfor Medlemmerne, og det véd de, som trænger til den. Stem for Hovedbestyrelsens Forslag. Sker der et Frafald, kommer det fra de daarlige Medlemmer, ikke fra de gode.

Forretningsføreren: Spørgsmaalet om Understøttelsernes Forhøjelse, kan vi ikke røre ved i Øjeblikket, da Forhøjelsen af Kontingentet er Grundlaget for Beregningen af Ydelserne og en Forudsætning for Forslaget. Vi kan — hvis det viser sig nødvendigt — i den kommende Periode forhøje Ydelserne og imødekomme de her faldne Udtalelser.

Jeg kan ikke gaa med til et saa regoristisk Forslag, at skulle slette Medlemmer med over 3 Maaneders Restance; det kan de enkelte Afdelinger selv bedst træffe Bestemmelse om i de enkelte Tilfælde. Kan ikke gaa med til derved at udelukke Medlemmer, som er stabile, men som maaske af Forholdene er sat ude af Stand til at betale i en Periode. Hendil og jeg har en grundforskellig Opfattelse af Organisationsspørgsmaalet, idet H. mener, at vi skal sætte Kravene ned, for at faa Tag i de Folk, som kun i uegentlig Forstand tilhører Standen. Jeg mener, at vi først skal have Tag i de egentlige Kærnetropper og hæve deres Løn, saaledes at de øvriges derved ogsaa hæves. Det kan ikke nytte at drage de daarligstillede ind, saalænge vi ikke kan skabe trygge Forhold for dem, og naar vi ikke er i Stand til at opdrage dem; dette maa vi først have Midlerne til. Skalakontingentet vil skabe en Overklasse og en Underklasse i Organisationen, og de lavestlønnede vil altid føle sig trykkede derved. Vi skal være ligeydende og ligenydende, og ikke sætte Medlemmerne op mod hinanden. Vi vil — hvis vi tager Kontingentforhøjelsen i 2 Tempi — blive ramt af det samme Slag 2 Gange; thi det er ikke Kontingentforhøjelsen, der er Skyld i, at vi ikke faar Tag i Folk, — det er Snæversynethed. Vi skal tværtimod sætte Organisationen i Stand til — ved et større Kontingent — at udføre et Arbejde for de enkelte Medlemmer, saaledes at vi kan sætte Realiteter bag Ordene. (Sluttes).

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Frederikshavn. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Onsdag d. 22. Septbr., Aft. Kl. 8½ paa „Hoffmanns Hotel" med følgende Dagsorden: 1. Beretning fra Formanden. 2. Valg af Dirigent. 3. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer, (de afgaaende er de Herrer A. Elvig, Chr. Olsen, H. Nielsen). 4. Valg af 2 Suppleanter. 5. Valg af Formand. 6. Valg af Agitationsudvalg, 7. Valg af Forlystelsesudvalg. 8. Fastsættelse af Mødeaftener, 9. Eventuelt. Forslag, der ønskes behandlede, maa i Henhold til Lovenes § 16 indgives skriftlig til Bestyrelsen senest 4 Dage forinden Generalforsamlingens Afholdelse.

Ærede Kolleger!

Yderligere Opfordring om at møde skulde være overflødig, idet vi betragter det som en Selvfølge, at hvert enkelt Medlem af Hensyn til de forestaaende vigtige Valg møder frem og anvender sin Stemmeret til Indflydelse paa Valgenes Udfald!

P. B. V.:
Lauritz Madsen, p. t. Sekretær.

Grenaa. Onsdag den 25. Aug. afholdt Afdelingen her Møde, hvor Formanden, efter at have budt Velkommen, gav et udmærket Referat af Kongressen i Aarhus. Mødet, der var ganske godt besøgt, afsluttedes med et fælles Kaffebord. *K. A. J.*

Hjørring. Ordinær Generalforsamling afholdes i Lokalerne paa „du Nord" Tirsdagen den 28. September, Aft. Kl. 9 med Dagsorden: 1. Beretning. 2. Valg af 5 Medlemmer til Bestyrelsen. 3. Valg af 2 Suppleanter. 4. Valg af 1 Revisor. 5. Stiftelsesfesten. 6. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Holstebro. Møder afholdtes Tirsdag Aften den 24. August i Holstebro og Torsdag den 26. i Vinderup, hvor E. Eriksen og C. C. Knudsen afgav Beretning fra Kongressen i Aarhus, og fortalte om dennes Forløb. Møderne sluttede med fælles Kaffebord.

Bestyrelsen afholdt Møde den 2. Septbr. og bestemte at afholde den ordinære Generalforsamling Søndag den 19. Sept. Kl. 3½ i Lokalet paa Hotel „Royal" med følgende Dagsorden: 1. Formanden aflægger Beretning. 2. Kassereren fremlægger Regnskabet. 3. Lovændringer og Lovforslag. 4. Valg af Formand. 5. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer. 6. Valg af 1 Revisor. 7. Indkomne Forslag. 8. Eventuelt.

Af Hensyn til de udenbysboende Medlemmer afholdes Generalforsamlingen denne Gang en Søndag. Vi forventer, at alle Medlemmerne møder, da der er saa mange vigtige Sager til Behandling paa denne Generalforsamling.

Om Aftenen bliver der selskabelig Sammenkomst.

Bestyrelsen.

Horsens. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes i Lokalet paa Palæet Tirsdag den 28. ds., Aften Kl. 9 præcis. Dagsordenen tilstilles Medlemmerne paa anden Maade.

Sten Vandborg.

Kolding. Medlemsmøde afholdtes Fredag den 20. Aug. i Marielund. Efter at Formanden havde budt Velkommen fik de Delegerede fra Kongressen Ordet og gav derefter i korte Træk et Referat fra Kongressen. — Form. fremkom senere med nogle oplysende Bemærkninger, hvorefter Mødet hævedes. *C. F.*

Ordinær Generalforsamling afholdes paa „Højskolehjemmet" Onsdag den 22. Septbr., Kl. 8¾ Aften. Dagsordenen tilstilles Medlemmerne senere. Mød talrigt! *Bestyrelsen.*

Middelfart. Ord. halvaarlig Generalforsamling afholdes paa „Turisthotellet" Torsdag den 16. Septbr. Kl. 8½ med følgende Dagsorden: 1. Valg af Dirigent. 2. Formanden aflægger Beretning for det forløbne Halvaar. 3. Kassereren fremlægger det reviderede Regnskab til Godkendelse. 4. Lovændringer. 5. Eventuelt. *Berg*, p. t. Sekretær.

Roskilde. Tirsdag den 3. August afholdtes ekstraordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Valg af Delegerede til Kongressen. 2. Valg af Revisor. 3. Valg af 1 Medlem til Agitationsudvalget.

Efter at Formanden havde aabnet Generalforsamlingen, valgtes M. Mortensen til Dirigent. — Som Delegerede til Kongressen valgtes de Herrer N. Bisgaard og F. Brochmann-Mikkelsen. Til Revisor valgtes Frk. Agnes Nielsen og til Medlem af Agitationsudvalget Herr Herm. Nielsen. Ved det senere fælles Kaffebord udbragtes et Leve for C. O. *V. S.*

Saxkjøbing. Fra Afdelingen har vi modtaget udførlige Referater om dens Virksomhed i Juli—August. Da disse Meddelelser imidlertid nu vilde fremkomme meget post festum, og delvis indeholder Udflugter, Valg til Kongressen, Behandling af derhenhørende Forslag etc., tør vi her — ogsaa af Pladshensyn — forbigaa dem, idet vi iøvrigt skal bemærke, at Referaterne tyder paa en livlig, indre Virksomhed i Afdelingen. *Red.*

Slagelse. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes i Foreningens Lokale i „Anlægspavillonen" Onsdag den 22. September Kl. 9 med følgende Dagsorden: 1. Formanden aflægger Beretning. 2. Kassereren fremlægger Regnskabet. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 3 Bestyrelsesmedlemmer. 5. Valg af Suppleanter. 6. Valg af Revisorer. 7. Eventuelt.

De ugentlige Mødeaftener holdes for Fremtiden hver Onsdag Aften Kl. 9 i Foreningens Lokaler, og vi haaber i Vinterens Løb at kunne byde Medlemmerne flere Foredrag af forskellig Art, ligesom der vil blive lagt mere Vægt paa faglige Emner.

Vi forventer, at Medlemmerne vil paaskønne det Arbejde, der stadig udfoldes, for at skabe saa interessante og tiltrækkende Mødeaftener som muligt, og mød — ikke en Gang imellem — men hver Mødeaften! *T.*

Søndag d. 1. Aug. havde Afdelingen arrangeret en Sommerfest til Suserup, hvortil var indbudt Næstved, Sorø, Ringsted, Roskilde, Kallundborg og Korsør Afdelinger. Større Tilslutning var der dog kun fra Slagelse, Sorø og Næstved. De forskellige Afdelinger ankom til Suserup ved 11-12 Tiden, og efter at Frokosten var indtaget, sejlede man til Fiskerhuset ved Susaaen, hvor Herr Aage S. Leth holdt et udmærket Foredrag. Derefter spadserede man til Næsbyholm, hvor Deltagerne besaa den smukke Have. Ved 3-Tiden sejledes tilbage til Suserup, og Deltagerne samledes om et fælles Kaffebord. Fra Suserup gik Turen derefter ved 5-Tiden til Sorø, her afsluttedes Dagen med Fællesspisning og Bal paa Hotel „Postgaarden". *F.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
·HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER·TIDENDE·
·ORGAN·FOR·CENTRALORGANISATIONEN·AF·DANSKE·HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER·

Nr. 19. 1. Oktober 1915. 15de Aargang.

CENTRALORGANISATIONENS 6TE ORD. KONGRES.

Specialdebatten om A. K.s Statsanerkendelse.

(Referatets Afslutning).

A. Elvig, Frederikshavn: Jeg antager, at alle, som stemte for Statsanerkendelsen, var klar over, hvad de stemte for, og det vil sige, at det ikke afskrækker saa meget endda, enten vi forhøjer Kontingentet med 25 eller 50 Øre, og dette er ogsaa efter min Overbevisning ligegyldigt. Michael Nielsens Betragtninger over dem, der ikke vil betale, kan jeg tiltræde. Jeg vil anbefale straks at tage den Kontingentforhøjelse, der foreslaas.

Hansen-Møller, Hovedbestyrelsen: Jeg er Tilhænger af Kontingentskalaen. Ikke af Snæversyn, men fordi jeg tror, at det er bedst. Herr Dybwad sagde, at det var et forfærdeligt System, de havde i Norge; dér havde de ogsaa 6 Skalaer, men det behøver vi jo ikke at have. Vil man Maalet, maa man ogsaa ville Midlet. For de smaa Byer er det svært at hverve Medlemmer paa et højt Kontingent.

Magnus Jørgensen, Middelfart: Jeg anser det for upraktisk, at vi ikke maa flytte Medlemmer med Restance fra den ene Afdeling til den anden. Jeg vil anbefale Hovedbestyrelsens Forslag om Kontingentforhøjelse.

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: Kjøbenhavnerne stiller sig paa det Standpunkt, at vi er imod Skalakontingentet og for Forhøjelse af Kontingentet. Skalakontingentet motiveres med de smaa Lønninger og maa derfor navnlig tage Sigte paa Kjøbenhavn, men har Hjemmene Raad til at lade Børnene gaa ud for en lille Løn, har de ogsaa Raad til af give dem Hjælp til at betale et Kontingent med. Ved at give de daarligst lønnede et lavt Kontingent, sætter vi formelig en Præmie paa de daarligt lønnende Principaler. Jeg vil indtrængende anbefale, at alle Smaaængsteligheder lægges til Side, og at Hovedbestyrelsens Forslag enstemmig vedtages. De bedste Forslag, der foreligger idag, er Hovedbestyrelsens.

C. Hammer, Kjøbenhavn: Chr. Dybwad har en Gang i Kjøbenhavn sagt, at naar vi skal købe en god Organisation, saa faar vi den nu en Gang ikke billigere end en vis Pris. Og det er rigtigt. Lad os derfor i dette Stykke vise os som gode Købmænd og betale den godt.

Einar Eriksen, Holstebro: Jeg vil paa det kraftigste anbefale Hillerød-Forslaget. Det er et godt Forslag. Vi maa hellere tage Forhøjelsen til Brug for Afdelingerne selv. Vor Afdeling er en rigtig god Afdeling, men for at sende 2 Delegerede til Kongressen, var vi nær ved at tage Bunden af Kassen med, og skal vi betale Agitationen af vor egen Kasse, saa trænger vi til Pengene.

Chr. Hendil, Hillerød: Mich. Nielsen sagde, at Kontingentudvalget fra sidste Kongres ikke var noget Begravelsesudvalg; men det var det. Michael Nielsen foreslog intet som helst i dette Udvalg, end ikke en Forhøjelse. Til Martin Pedersen skal jeg sige, at Arbejdernes Organisationer, som ellers har saa stor en Tiltrækning for ham, mange Steder forlængst har indført Skalakontingentet.

Olesen, Nykøbing M. vilde anbefale Forslaget fra Vejen, Varde, Thisted og Hjørring.

H. P. Hansen, jun., Revisionen: Jeg slutter mig til Martin Pedersen, som iøvrigt i denne Sag tog mig Brødet af Munden. Det gjorde mig ondt at høre den daarlige Stilling i Holstebro. Da vi i Kjøbenhavn stod i samme Situation, gik vi den Vej at forhøje vort Kontingent, og den samme Vej vil jeg anbefale Holstebro at gaa.

H. Chr. Ottesen, Thisted: Jeg kan tænke mig, at der er meget i det, Hillerød foreslaar, som vi med Tiden ikke kommer udenom, men i Øjeblikket vil jeg anmode Hillerød om at trække sit Forslag tilbage til Fordel for det af Vejen, Hjørring og Thisted stillede Forslag.

Engelbert Petersen, Lemvig: Ifølge Udtalelser fra visse Hovedbestyrelsesmedlemmer ser det ud, som om Medhjælperne er en Flok, man kunde klemme Masser af Penge ud af. Dette er en stor Fejltagelse; thi naar det gælder Kontingentet betænker de sig altid 2 Gange, og navnlig er det vanskeligt at hverve ny Medlemmer.

Michael Nielsen, Hovedbestyrelsen: De faldne Udtalelser kan sammenfattes i, at de, der er bange for Forhøjelsen har gjort et Tilbagetog, idet det nu ikke mere er for Medlemmerne derhjemme, at de er bange; nej, nu er det Vanskelighederne ved at skaffe nye Medlemmer, der gør dem bange. Hansen Møller mener, at en Kontingentforhøjelse gaar mest udover de smaa Byer, medens det i de store Byer gaar let nok med at skaffe Medlemmer. Jeg tror ikke, at det passer. Spørg vore Folk, hvor det er lettest at faa Medlemmer, og De vil faa til Svar, at det er dér, hvor der er Fest og Faldera. Der spørger d'Hr. og Damer ikke om, hvad det koster. Hvem er det, der i Dag har anbefalet Kontingentforhøjelsen: Det er Kassereren fra Aarhus, Kassereren fra Middelfart, et Par andre samt Undertegnede, der er Kasserer for Vejle Afdeling. Man vil vist ogsaa let kunde overbevise Medlemmerne om, at de mellem Aar og Dag kaster mange, mange 25 Øre mere i Grams, end om de gav dem til Organisationen. Lad os for Organisationens Skyld stemme for Forslaget om at faa Kontingentet forhøjet paa én Gang (Bifald!).

Johs. Petersen, Aarhus: Jeg har tidligere 2 Gange været med til at stemme for Kontingentforhøjelse til Centralorganisationen, og jeg vil gøre det 3. Gang (Bravo!).

Forretningsføreren: Jeg erindrer ikke, hvor i Arbejdsløshedskasseloven det Maksimum staar nævnet, som Th. Hansen taler om, men jeg véd at en Understøttelse aldrig maa blive saa stor, at den dækker en Fortjeneste.

Naar man taler vidt og bredt om de Vanskeligheder, der vil blive for os, hvis vi forhøjer Kontingentet med 50 Øre, maa vi ikke glemme at sammenligne vort Kontingent med de Krav, som af andre Organisationer stilles til deres Medlemmer. De vil da have nemt ved at erindre, at andre Organisationer forlanger betydeligt mere. Jeg vil ogsaa bede Dem lægge Mærke til de Udtalelser, der er faldet fra Kjøbenhavn, hvor det saavist ikke er Overklassemennesker, der er organiserede. Jeg er ganske i Modstrid med den Opfattelse, at det vil være praktisk og mere gennemførligt at faa Kontingentet sat til 1 Kr. 75 Øre i Stedet for til 2 Kr.

Derefter foretages Afstemningerne, som giver følgende Resultater:

Hillerøds Forslag til § 19 i A. K. Love forkastes ved Haandsoprækning med 70 Stemmer mod 21.

Det af Aalborg stillede Forslag til Skalakontingent tages efter denne Afstemning tilbage.

Hovedbestyrelsens og Repræsentantskabets samlede Forslag til § 19 vedtages med 84 Stemmer for, 20 imod.

Hillerød-Forslaget til § 6 i C. O. Love tages tilbage.

Det til § af Varde, Vejle, Hjørring og Thisted indleverede Ændringsforslag begæres afgjort ved Navneopraab. Forslaget forkastes med 55 Stemmer mod 48. De 48, der svarede „Ja" er følgende:

Hovedbestyrelsen: A. Andreasen, C. Hansen-Møller, Chr. J. Hendil og N. C. Nielsen. Endvidere P. M. Berg, Th. Hansen og Toppenberg, Aalborg. Fredslund, Aarhus. Thomassen og Else Nissen, Esbjerg. Olsen, Frederikshavn. Elding, Helsingør. Lorenzen, Herning. Petersen, Hillerød. Hein og Møller,

Hjørring. Wass, Hobro. Knudsen og Eriksen, Holstebro. Lorenzen og Schou, Kolding. Schibler, Kjøbenhavn. Engelbert Petersen, Lemvig. Gillesberg, Løgstør. Rasmussen, Maribo. Stridsland og Dreier, Nykøbing F. Olesen, Nykøbing M. Johs. Petersen og Holger Petersen, Odense. Jacobsen, Ringkøbing. Poulin, Ringsted. Brockmann-Mikkelsen og Bisgaard, Roskilde. Andersen, Sakskøbing. Devantier, Samsø. Nielsen, Skanderborg. Petersen, Skive. Petersen, Slagelse. Andersen, Struer. Dahl, Stubbekøbing. Martin Pedersen, Svendborg. Neergaard og Ottesen, Thisted. Carla Sørensen, Varde. Jacobsen og Koed, Vejen. Rasmussen, Vejle. — Helmuth Petersen, Direkte Afd. svarer: Stemmer ikke. — Fraværende er Kornmaaler og Simonsen, Aarhus.

Hovedbestyrelsens Forslag til § 6 begæres ligeledes afgjort ved Navneopraab. Afstemningen giver samme Resultat som ved Ændringsforslaget. Forslaget forkastes med 55 Stemmer for og 48 imod.

Ordstyreren (Vilh. Hansen): Resultatet af denne Afstemning er, at vi bibeholder vort hidtidige Kontingent til Centralorganisationen eller som foreslaaet i det først forkastede Forslag, nemlig 75 Øre.

Mødet hæves Kl. 6^{15}.

5te Møde.

(Tirsdag den 17. August)

Ordstyrer: Vilh. Hansen.

Ved Navneopraabet Kl. 9 er følgende fraværende: Johs. Petersen og Fredslund, Aarhus. Nommensen, Fredericia. Mikkelsen, Grenaa. E. Carlo Petersen og Anton E. Petersen, Nakskov. Johs. Petersen og Holger Petersen, Odense samt P. Jensen, Randers (der alle møder kort Tid efter eller forinden Navneopraabet er tilendebragt). Agnes Mortensen, Randers, er bortrejst.

Behandlingen af § 8 (ang. Understøttelsens Størrelse) og de dertil knyttede Ændringer og Forslag fortsættes. Det fra Hillerød stillede Forslag bortfalder i Henhold til de stedfundne Kontingentvedtagelser. — § 8 vedtages derefter enstemmig, ligesom et Forslag fra Aarhus om, at „de i Arbejdsløshedskassen ved Statsanerkendelsen værende Medlemmer bibeholder deres fulde Anciennitet" ligeledes vedtages.

Uden Omtale vedtages enstemmig §§ 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 og 18. — § 19, der omhandler Kontingentet, er behandlet.

I § 20 foreslaar Hovedbestyrelsen, at bortkomne Medlemsbøger kun ombyttes med nye mod Betaling af 5 Kr. — Aarhus foreslaar dette Beløb nedsat til 2 Kr. — Dette Forslag anbefales af Kornmaaler, Sjørup-Nielsen, Randers, og N. C. Nielsen, Hovedbestyrelsen.

Forretningsføreren: Vi har ikke foreslaaet de 5 Kr., fordi vi ønske at presse saa meget som muligt ud af Medlemmerne. Tværtimod. Er en Bog bortkommen uden Vedkommendes egen Skyld, vil vi intet forlange; men vi har haft Tilfælde af stor Skødesløshed med Medlemsbøger, og dette er uheldigt.

Hovedbestyrelsens Forslag til § 20 med den af Aarhus foreslaaede Ændring vedtages.

§§ 21, 22, 23, 24, 25, 26 og 27 vedtages enstemmigt. Til § 25 har Holstebro foreslaaet, at Afdelingerne i visse Tilfælde kan rekvirere Midler fra Hovedkassen. Forslaget forkastes.

Under § 28, der omhandler Hovedbestyrelsens, Revisionens og Forretningsudvalgets Sammensætning, er der fra Aarhus stillet Forslag om, at Bestemmelsen, at Revisorerne skal bo i Kjøbenhavn udgaar, medens Holstebro foreslaar Hovedbestyrelse og Forretningsudvalg forøget med 2 Medlemmer.

Johs. Petersen, Aarhus: Vi synes, at vi har Krav paa at faa valgt den ene Revisor i Provinsen; derfor har vi stillet Forslaget.

Poul Jensen, Vejle: Paa Hovedbestyrelsens Vegne skal jeg udtale, at vi af rent praktiske Grunde ønsker Revisorerne bosatte i Kjøbenhavn. Det vilde være for besværligt med Revisorer fra Provinsen.

Einar Eriksen, Holstebro, anbefaler Forslaget om Udvidelse af Hovedbestyrelse og Forretningsudvalg. Selv om det bliver dyrere, bør vi ikke tage Hensyn dertil. Det gælder om at faa saa mange Meninger med som muligt, at Beslutningerne ikke bliver ensidige.

N. C. Nielsen, Hovedbestyrelsen: Jeg vil ikke anbefale Forslaget fra Holstebro. Jo mindre og jo snævrere en Bestyrelse og et Udvalg er, desbedre arbejdes der. Jeg er dertil Tilhænger af Sparesystemet; thi hvad det er spart, er fortjent, og den foreslaaede Ordning vil blive dyr.

A. Andreasen, Hovedbestyrelsen: I Øjeblikket er en Hovedbestyrelse paa 9 Medlemmer tilstrækkelig. Jo større den bliver, des tungere bliver den at arbejde med. Det samme gælder et Forretningsudvalg. Skal vi gaa til at gøre Forretningsudvalget til et saa stort Apparat, som her foreslaaet, kan vi ligesaa godt gaa til at benytte hele Hovedbestyrelsen som Forretningsudvalg.

Vilh. Hansen: Det er ikke flere Hovedbestyrelsesmedlemmer men Hovedbestyrelsesmøder, vi skal have, og derfor skal De senere vedtage Hovedbestyrelsens Forslag i saa Henseende.

Holstebro tager derefter Forslaget tilbage.

A. Andreasen, Hovedbestyrelsen: Jeg er imod, at man vælger hele Forretningsudvalget i Kjøbenhavn, men jeg er lige saa meget imod at have Revisorerne andre Steder end i Kjøbenhavn.

Ch. Hansen Møller, Hovedbestyrelsen: Da Hovedkontoret var i Aarhus, havde man ikke noget imod, at begge Revisorerne boede i Aarhus.

Kornmaaler tager Forslaget tilbage.

§ 28 vedtages derefter enstemmig. — Ligeledes § 29 og 30.

Derefter behandles § 31 vedrørende Repræsentationsretten.

P. Jensen, Randers: Jeg synes ikke, at dette Forslag er retfærdigt. Det er for lidt Repræsentation en Del Afdelinger derved faar.

Johs. Petersen, Aarhus: Jeg finder Hovedbestyrelsens Forslag udmærket. Vi maa indskrænke Repræsentationen.

Forretningsføreren: Den her foreslaaede Form rammer navnlig Kjøbenhavn, men iøvrigt de meget store Afdelinger, hvorimod de smaa Afdelinger altid er sikrede Repræsentation i langt større Forhold end de store Afdelinger. Først Afdelinger med over 100 Medlemmer vil mærke til Indskrænkningen.

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: Kjøbenhavnerne, som dette Forslag særlig rammer, stemmer af Hjertens Lyst derfor.

§ 31 vedtages med alle Stemmer mod 1.

I § 32 foreslaar Hovedbestyrelsen et Repræsentantskab paa 10 Medlemmer, Aalborg derimod, at det udvides til 20 Medlemmer.

N. C. Nielsen fraraader paa Hovedbestyrelsens Vegne sidstnævnte Forslag.

Forslaget fra Aalborg forkastes og Hovedbestyrelsens Forslag vedtages.

§§ 33—42 vedtages enstemmig og uden Diskussion.

Forretningsføreren: Jeg vil, da det ikke paa Sagens nuværende Standpunkt er muligt at se, hvornaar Forarbejderne til den endelige Ordning af Sagen kan være tilendebragte, henstille, at man overlader til Hovedbestyrelsen at bestemme, hvornaar Forslaget hen ophæves til Lov, ligesom jeg stærkt understreger, at Vedtagelsen her kun kan ske med det udtrykkelige Forbehold, at eventuelle af Ministeriet forlangte Ændringer kan foretages af Hovedbestyrelsen.

Kongressen tilkendegiver sin Tilslutning hertil.

Ordstyreren stiller det samlede Lovforslag under Afstemning.

Forslag til Vedtægt for „Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse" vedtages enstemmigt og under stærkt Bifald.

Ordstyreren (Vilh. Hansen). Dette er et stolt Øjeblik i vor Centralorganisations Historie. Ogsaa her har sluttelig Sagen og Maalet baaret os ud over afvigende Synsmaader og forenet os i en enstemmig for vort Fremtidsarbejde vidtrækkende Beslutning, — den vigtigste og mest betydningsfulde, vi nogensinde har taget. Jeg haaber og tror, at denne vor Vedtagelse vil blive til Gavn og Velsignelse for alle de Tusinder af Standsfæller, der lider ilde, udsatte for Arbejdsløshed og slette Arbejdskaar. Standsfæller! Lad os i Haabet og Forvisningen herom forenes i et „Leve Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark". (Hurraraab og Bifald!).

Ændringsforslag til Centralorganisationens Love.

Organisationens Navn.

Kolding foreslaar, at Centralorganisationens Navn (§ 1) ændres til: „Danske Handels- og Kontormedhjælperes Organisation", Kjøbenhavn at det ændres til „Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund".

A. Lorentzen, Kolding: Vi stiller især dette Forslag, fordi det gamle Navn er for langt, men vi vil ikke undvære Ordet „Organisation", og derfor foreslaar vi at beholde dette ogsaa i det nye Navn.

C. Hammer, Kjøbenhavn: Det forekommer mig, at Kjøbenhavns Forslag er mere konsekvent og praktisk. Alle Steder gaar man uden om vort lange Navn, og det af os stillede Forslag giver endnu kortere Navn, end Forslaget fra Kolding. Vort Forslag er ogsaa at foretrække, fordi det netop er Ordet „Organisation", der tages saa meget fejl af. Af C. O.s Breve har jeg ogsaa bemærket, at næsten ingen nu bruger Navnet fuldtud.

Chr. Hendil, Hovedbestyrelsen: Paa Hovedbestyrelsens Flertals Vegne skal jeg anbefale, at vi stemmer for Forslaget fra

Kjøbenhavn. Dette Forslag synes jeg godt om. Det har 3 gode Egenskaber: Det er mere dansk, det er mere kort, og det er mere betegnende. (Hør!)

Mich. Nielsen, Hovedbestyrelsen, anbefaler at stemme for Bibeholdelse af det gamle Navn.

P. Jensen, Randers: En Navneforandring kan nok tiltrænges. Selv iblandt os her, som er saa udvalgte, har jeg hørt, at Navnet kan slaa Klik.

Johs Petersen, Aarhus. Jeg vil aldrig tilraade et gammelt Firma at forandre Navn, og jeg vil derfor foreslaa, at vi vedblivende beholder vort gamle Navn. (Hør!)

C. Schou, Kolding: Jeg er ked af, at det bestandig ser ud, som om vi er imod Kjøbenhavn og derfor mod alle deres Forslag, men dette er jo ikke Grunden. Kun fordi vi finder Kolding-Forslaget bedre, fastholder vi det.

Carl Jensen, Aarhus, er mest tilbøjelig til at anbefale Forslaget fra Kjøbenhavn, men er navnlig overbevist om, at en Forandring af Navnet er i høj Grad ønskelig.

Forretningsføreren: En Forandring af Navnet er i højeste Grad nødvendig. Jeg har vel nok deltaget i flere Møder end de Fleste og hørt, hvorledes en Mængde bruger Navnet forkert. Dertil forveksles vi ofte med Detailhandlernes Centralorganisationer. Jeg vil anbefale Forslaget fra Kjøbenhavn.

N. C. Nielsen, Hovedbestyrelsen og H. P. Hansen, Revisionen støtter Forslaget fra Kolding, medens Mikkelsen, Grenaa, anbefaler det nuværende Navn.

Ved Afstemningen forkastes begge Forslagene.

Agitationstilskud.

Carl Jensen, Aarhus, anbefaler det af Aarhus stillede Forslag til § 2, om at Hovedbestyrelsen er pligtig til at yde Agitationstilskud til Afdelingerne, saafremt disse ønsker det, og Midlerne er til Stede. Dette Forslag blev forkastet paa sidste Kongres, men vi stiller det igen, fordi vi mener, at alle Afdelinger maa have samme Ret til at nyde, som til at yde. — Naar man har sèt den Vanskelighed, hvormed Provinsen ofte maa administrere, har man en juridisk og moralsk Forpligtelse til at kræve, at disse Afdelinger ogsaa kan faa Tilskud. Sammenligner man det Tilskud, Provinsen og Kjøbenhavn har faaet, og som Hovedbestyrelsen finder ganske passende, saa er der et stort Misforhold deri. Man paastaar at Forholdene er vanskelige i Kjøbenhavn, men man synes at oversé, at Provinsens Arbejde besværliggøres ved at de staar saa økonomisk daarligt. Hvorledes er det ikke i de smaa Afdelinger, der skal drive Agitationen med ganske faa Medlemmer; der er det nødvendigt at yde Tilskud.

Vedtagelsen af Statsanerkendelsen vil desuden betyde, at Afdelingerne faar store administrative Vanskeligheder, saaledes at det med de nuværende Indtægter vil være ganske umuligt at administrere. Stem derfor for Aarhus-Forslaget.

M. Jørgensen, Middelfart: Vi forlanger intet Tilskud i Middelfart, og der behøves ikke at ofres ret meget paa Agitationen i Provinsen; der er den mundtlige Agitation langt bedre.

Chr. Karlsen, (repræsenterer Helsingør): Forslaget er saa praktisk uigennemførligt, at man ikke kan stemme derfor.

C. Hansen-Møller, Hovedbestyrelsen, udtaler, at Hovedbestyrelsen aldrig vil undlade at støtte de Afdelinger, der trænger dertil, og anbefaler at forkaste Forslaget.

Gillesberg, Løgstør: Carl Jensens Kærlighed til de smaa Afdelinger er overflødig; thi disse vil ikke faa tilstrækkelig Nytte af Pengene. Maaske trænger de store Afdelinger netop til Tilskud.

A. Andreasen, Hovedbestyrelsen: Som Forslaget er affattet er Hovedbestyrelsen forpligtet til at yde Tilskud, naar Afdelingerne forlanger det, og man vil derved kunne tømme Organisationens Kasse, uden at nogen er i Stand til at forhindre det, (Hør!) Desuden vil der, da Tilskudet skal gives efter Medlemstal, intet blive til de smaa Afdelinger, paa Grund af deres ringe Medlemstal, medens Kjøbenhavn skulde have langt mere end den faar i Øjeblikket.

Sten Vandborg, Horsens, henstiller til Afdelingerne, at de i Stedet forhøjer Kontingentet, der nu er steget til Kr. 1,75, til 2 Kr., og benytter Overskudet til Agitation. (Hør!)

Forslaget fra Aarhus forkastes.

Ændringsforslag til §§ 4—12.

Hovedbestyrelsens Tilføjelse til § 4 „Med Medlemsskab følger Pligt til samtidig at være Medlem af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse" vedtages; ligeledes vedtages de af Kjøbenhavn stillede Ændringer ttl § 6, om at Medlemmerne ved Flytning skal overflyttes til den tilflyttede By's Afdeling, samt Forslaget om Oprettelse af Klubber.

Aalborg foreslaar til § 8 a, at 2. Punktum ændres til: „Alle principielle og vigtige Spørgsmaal skal af Afdelingsformanden, bilagt Afdelingens Erklæring forelægges Centralorganisationens Hovedbestyrelse til Afgørelse. — Hovedbestyrelsens Afgørelse kan af Afdelingen indankes for Repræsentantskabet."

Th. Hansen, Aalborg: Denne Ændring, der er dikteret af Indmeldelsen, som jeg ikke nu skal komme tilbage til, ønsker vi indført for at gardere os mod lignende Situationer i Fremtiden.

Forretningsføreren: Hovedbestyrelsen tiltræder Forslaget, for derved at forhindre fremtidige Misforstaaelser. Kun ønsker den Ordet „Erklæring" erstattet med „Motivering". Forslaget vedtages derpaa enstemmigt med denne Ændring.

Kjøbenhavn foreslaar til § 10, at Diæterne ændres fra 8 til 10 Kr. pr. Dag.

E. S. Schibler, Kjøbenhavn, udtaler, at Forslaget motiverer sig selv og anbefaler det til Vedtagelse. — N. C. Nielsen, Hovedbestyrelsen, vil ikke stemme derfor, medens Poul Jensen paa Hovedbestyrelsens Vegne anbefaler Forslaget og henviser til, at det ofte medfører personlige Tab at foretage en Agitationsrejse.

Forslaget vedtages med alle Stemmer mod 2.

Hovedbestyrelsens Forslag til § 11 (Repræsentantskabets Funktioner og Sammensætning) vedtages enstemmig, medens Ændringsforslag fra Aalborg forkastes, og Forslaget fra Holstebro tages tilbage.

Hovedbestyrelsens Forslag til § 12 vedrørende Regnskabsperioden vedtages ligeledes enstemmigt.

Centralorganisationens Hovedledelse.

I Anledning af den af Hovedbestyrelsen til § 9, 1. Punktum foreslaaede Ændring, hvorefter Antallet af aarlige Hovedbestyrelsesmøder foreslaas forhøjet til 4, og Forslag fra Aarhus om en anden Sammensætning af Forretningsudvalget, udtaler Hovedbestyrelsens Ordfører

Vilh. Hansen: Vort Forslag skyldes praktiske Hensyn. Alt som C. O. vokser øges Arbejdet og det Arbejdsstof, der byder sig til ved hvert Hovedbestyrelsesmøde. Under disse Forhold bliver der kun ringe Lejlighed til Drøftelse af de principielle Spørgsmaal, der stedse hyppigere melder sig. Denne Mangel i vor Ledelse er ikke af ny Dato; den er saa gammel som Organisationen; men den bliver følgelig bestandig føleligere, fordi det praktiske Arbejdes Opgaver er i stadig Vækst. Og dermed gaar Møderne nu! Men mange Anliggender paakræver netop nu teoretisk og saglig Behandling i Hovedbestyrelsen; dér er Stedet for gensidig Belæring og Meningsudveksling om de saa interessante sociale Problemer, der tilsammen taget giver Medhjælperbevægelsen Baggrund. Vor Organisation maa baade som Følge af Alder og Omfang have Rum for afvigende Anskuelser, — og Debatten i Gaar har noksom vist det. Dog skulde jeg mene, at saavel hin Forhandling som navnlig hvad der er gaaet forud, vilde kunde være undgaaet, eller dog forløbet væsentlig anderledes, dersom disse Meningsafvigelser fra første Færd var ledet ind i et parlamentarisk Leje. Dette kan opnaas ved at forøge Antallet af Hovedbestyrelsesmøder, — et Forslag, jeg derfor anbefaler til Vedtagelse.

Derimod kan jeg ikke billige Aarhus-Forslaget, der tilsigter at forøge Forretningsudvalget, medens Forretningsføreren ikke skal være Medlem af Udvalget. Det bør i alle Funktioner indenfor vor Organisation være saaledes, at de, der har Arbejdet og Ansvaret, ogsaa maa forlenes med Myndighed. Naturligvis gælder dette ikke mindst Forretningsføreren, der selvfølgelig ikke bør udelukkes fra Forretningsudvalget, hvor netop hans Plads er. Thi hvor Kritiken er stærkest maa Myndigheden være størst.

Forslagene fra Aarhus og Holstebro tages derefter tilbage og A. Andreasen, Hovedbestyrelsen stiller følgende Forslag:

„Redaktøren af D. H. K. M. T. vælges af Kongressen blandt Hovedbestyrelsens Medlemmer."

Forslaget vedtages med 77 Stemmer mod 6.

Hovedbestyrelsens Forslag, med denne Ændring, vedtages derpaa enstemmigt.

Forslaget om Forandring af „D. H. K. M. T.'s" Redaktion.

Ordstyreren meddeler, at Kjøbenhavn stiller følgende Ændringsforslag til § 12:

„Forretningsføreren leder den daglige Forretningsgang paa Hovedkontoret, samt Redaktionen af „Dansk Handels- og Kontormedhjælpertidende". Han skal drage Omsorg for, at enhver Henvendelse hurtigst muligt besvares."

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: Dette Forslag er indsendt af et af vore Medlemmer og har derfor været behandlet paa et Fællesbestyrelsesmøde forud for den Generalforsamling, der skulde tage Stilling til Kongresforslagene.

Paa Fællesbestyrelsesmødet var Meningerne stærkt delte, men

ved Generalforsamlingen fik det Flertal. Jeg talte da ud fra en personlig Opfattelse, og det samme vil jeg gøre idag. Jeg har stemt for dette Forslag, fordi det for mig staar saaledes, at vi en Gang kommer til at gøre det Systemskifte, som det vilde medføre. Det er min Opfattelse, at det er bedst, om vort Blad lededes fra Centralorganisationens Hovedsæde, saaledes at Administration og Redaktør var samlet paa ét Sted. — Da i sin Tid Hovedkontoret var i Kjøbenhavn og Redaktionen i Aarhus, saa vi, hvor det kneb med at holde Trit og Retning, og denne Ordning maatte i Løbet af ganske kort Tid forlades. Den Gang var det dog maaske umuligt at føre ud i Praksis den nøje og intime Forbindelse, som jeg mener maa være mellem Hovedsæde og Blad, men man er dog naaet til at begge Dele findes i samme By, omend nu delt paa 2 Personer. Det var ogsaa et Fremskridt, men ingenlunde Idealet. Nu da vort Hovedsæde er et virkeligt Hovedsæde for hele Organisationens Arbejde, sér jeg ikke, hvorfor vi ikke skulde gennemføre den Forandring, som vort Forslag tilsigter. Hvad der gjaldt for 1899-1900 gælder i langt højere Grad nu, hvor man ude fra følger os med Aarvaagenhed. Det gælder nu om, at hele vort Organisationsmaskineri klapper i nøje Takt, og at alle Hjulene griber sikkert i hinanden.

Men for at dette kan ske, staar det for mig som nødvendigt, at hele Centralorganisationens Arbejde ledes af den ansvarlige Førstemand. Organisationens Hovedsæde maa have alle Traadene i sin Haand; thi ellers kommer vi let udadtil i en Dobbeltstilling overfor Offentligheden, maaske ogsaa indadtil, og begge Dele er lige farligt. Ved den Nyordning, som Forslaget tilsigter, naar vi ogsaa i fuldeste Maal derhen, at Bladet bliver den ansvarlige Leders Middel til at faa Medlemmerne i Tale. Tanke, Stemninger, Forslag og Ønsker fra Afdelingerne, som gennem Aar og Dag finder Vej til Hovedkontoret vilde derved ogsaa bedre være sikret, under en eller anden Form, at finde Vej til Bladet, dersom de har Bud udover det almindelige. Bladet kan bedre blive vort Værn og et Angrebsvaaben, hvis Ledelsen lægges dér, hvor de øvrige Funktioner bestrides.

Det Forslag, der her foreligger, hilser jeg personlig med Tilfredshed, fordi det for mig betyder et Systemskifte, og jeg overgiver det til Kongressens Behandling med min varmeste Anbefaling. Jeg skal ikke undlade at bemærke, at naar der herovre fra dette Bord blev stemt imod Andreasens Forslag angaaende Valget af Redaktør, er det fordi Princípet efter vor Mening bør være, at Redaktøren er ansvarlig overfor Hovedbestyrelsen, og det er ikke Tilfældet, naar Valget foretages af Kongressen.

A. Andreasen, Hovedbestyrelsen: Paa Hovedbestyrelsens og egne Vegne skal jeg anbefale at stemme imod det fra Kjøbenhavn stillede Forslag, navnlig fordi det, som ogsaa Martin Pedersen fremhævede, betyder et Systemskifte, men ogsaa fordi det vilde betyde et Personskifte, hvortil der aldeles ikke er Anledning. (Hør!)

I Stedet for, at det nu er saaledes, at Bladet staar aabent for Medlemmerne til Drøftelse af Organisationens Anliggender, ønsker man at gøre det til et Meddelelsesmiddel mellem Forretningsføreren og Afdelingerne. Dette vilde ikke være klogt, selv om man indrømmer, at en Del af det indsendte Stof, der optages i Bladet, godt kunde undværes.

At gaa bort fra Optagelse af indsendte Artikler og derved hindre Medlemmerne i at komme i Rapport til hverandre vilde blot føre til, at Medlemmerne, der ønskede at slaa til Lyd for en efter deres Mening god Sag, vilde finde andre Veje dertil, naar det ikke kunde ske gennem vort eget Blad, og dette kunde føre til meget uheldige Forhold.

Endelig er jeg heller ikke Tilhænger af, at forene alle de vigtigste Faktorer i én Mands Haand; og ved, som Forslaget tilsigter, at gøre ham til Eneherre over Bladet, vilde en Forretningsfører faa Midlet til altid paa Forhaand at præparere Stemningen for sine egne Meninger og Forslag. Af disse forskellige Grunde anbefaler jeg at forkaste Forslaget. (Tilslutning!)

Martin Pedersen, Kjøbenhavn: Jeg personlig er ikke enig med Hovedbestyrelsens Ordfører, men efter at jeg har hørt Hovedbestyrelsens Standpunkt, vil jeg, i Overensstemmelse med mine Medrepræsentanter, tage Forslaget tilbage. (Bravo!)

(Paa Forespørgsel fra enkelte Sider, om Redaktøren ikke agter at svare paa det mod ham i Søndags rettede Angreb, udtaler)

Vilh. Hansen, Hovedbestyrelsen: Jeg føler mig ikke nu foranlediget til at besvare den Slags Angreb, der fra Heie's Side er rettet mod mig. (Tilslutning!)

Harald Heie, Kjøbenhavn: Den Kritik jeg har rettet, er en fuldtud saglig Kritik, og jeg finder det underligt at Redaktøren afviser den paa denne Maade. Jeg tillader mig at forespørge, om det betyder, at man ikke faar Lejlighed til at omtale Redaktionen af Bladet under dette Punkt, hvilket jo blev vedtaget i Søndags.

Ordstyreren: (A. Andreasen). Dette kan ikke behandles her med mindre det foreslaas og vedtages.

Et saadant Forslag stilles, men forkastes.

Harald Heie, Kjøbenhavn: Da man ikke her kan faa Lejlighed til at drøfte den ansvarlige Redaktørs Handlinger, og da der er adskillige, der under Beretningsaflæggelsen undlod at udtale sig, fordi de mente, at Redaktøren selv aflagde Beretning, henstiller jeg, at Redaktørens Beretning paa næste Kongres aflægges særskilt.

Forretningsføreren: Jeg finder den Maade, hvorpaa Vilh. Hansen behandler denne Sag, ganske ubeføjet og forkastelig, idet Heie, som Delegeret fra Kjøbenhavn, lige saavel som enhver anden Delegeret maa have Lov til at kritisere Redaktionen af Bladet, naar det sker indenfor de parlamentariske Former, som sket er.

Forslag fra Kjøbenhavn til § 15, refererende sig til fornævnte, tages ligeledes tilbage.

Andre Lovændringer.

Hovedbestyrelsens Ændringer til §§ 16, 17 og 18 vedtages enstemmig. Ligeledes til § 20, der paa Forslag af Forretningsføreren faar følgende Tilføjelser: 2. Stk.; „Ligeledes har Revisorerne Ret til at deltage i Kongressens Forhandlinger uden Stemmeret." 3. Stk. 2. Linie, efter Ordet „Repræsentantskabsmedlemmer," — „samt Revisorerne".

Ændringsforslaget fra Hjørring til § 20 tages tilbage.

Forslaget fra Kjøbenhavn angaaende Diæterne vedtages i Overensstemmelse med den tilsvarende Vedtagelse under A. K.s Vedtægter.

Hovedbestyrelsens Ændringer til §§ 21, 22 og 23 vedtages enstemmig, idet Forslaget fra Aarhus til § 23 tages tilbages. De af Hovedbestyrelsen foreslaede to nye §§, „Reservefondens Midler anvendes til Hjælp til Medlemmer, der er bleven arbejdsløse med Hovedbestyrelsens Billigelse eller gennem Lock-out.

Desuden kan Hovedbestyrelsen, hvor ganske særlige Forhold taler derfor, og det anses foreneligt med Centralorganisationens Tarv, i Tilfælde af uforskyldt Trang, bevilge Understøttelse heraf."

og

„Ingen Afdeling kan indgaa Overenskomster af nogen Art, ejheller underkaste sig Forligs- eller Voldgiftskendelser af stedlige Institutioner, uden forud indhentet Samtykke fra Hovedbestyrelsen."

vedtages, kun at den sidste inden første Komma tilføjes, „af faglig Karakter".

Forslag fra Holstebro om, at ingen Afdeling kan staa som Medlem af andre Fagorganisationer, tages tilbage.

Regulativ for Pladsanvisning.

Ordstyreren forelægger Hovedbestyrelsens Forslag til „Regulativ for Pladsanvisning for Medlemmer af Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløskasse i Danmark." (cfr. D. H. K. M. T. N. 8/1915).

Forretningsføreren: Vedtagelsen af Statsanerkendelsen betyder, at der maa skabes fastere Rammer for Pladsanvisningen og for Kontrollen med de Arbejdsløse. Dette søges naaet ved det af Hovedbestyrelsen foreslaaede Regulativ for Pladsanvisningen. Af dette skal jeg kun fremhæve Bestemmelsen om, at arbejdsløse Medlemmer skal møde til Kontrol efter Bestyrelsens Anvisning. Det er en Bestemmelse, som Arbejdsløshedskasseloven forlanger, og det er jo kun hvad man allerede i længere Tid har praktiseret i Kjøbenhavn. Staten er naturligvis interesseret i at vide, om de Penge, den yder til Hjælp ogsaa gaar derhen hvor de skal, og at Understøttelsen ikke misbruges. Den Bestemmelse i Regulativet, der siger, at hvis et Medlem undlader at møde til Kontrol, kan det medføre Tab af Understøttelsesretten i indtil 4 Uger af en Understøttelsesperiode, vil sige, at man derved er i Stand til at udskyde Perioden med 4 Uger, ikke at man kan forkorte den med dette Tidsrum, og man har fastsat den for at vænne Medlemmerne til at møde til Kontrollen, som vi ikke kommer udenom. Iøvrigt er Regulativet saa klart affattet, at der ikke behøves yderligere Motivering derfor. Jeg anbefaler det til Vedtagelse.

Regulativforslaget vedtages derefter enstemmigt.

Ordstyreren (Vilh. Hansen) henviser til de til de Delegerede omdelte Betænkninger fra Pladsanvisnings-Udvalget 1912 og Kontingent-Udvalget af s. A.

Pladsanvisnings-Udvalgets Betænkning er saalydende:

„Paa Centralorganisationens 5te ordinære Kongres i Kjøbenhavn 1912 nedsattes et Udvalg, bestaaende af Assistent Johs. Eldîng, Helsingør, Forretningsfører Jens Johansen og Fuldmægtig Chr. Karlsen, Kjøbenhavn, der fik til Opgave at undersøge, hvorvidt der kunde findes nye og bedre Veje at

benytte for at faa Pladsanvisnings-Spørgsmaalet bragt over det døde Punkt.

Dette Udvalg har Søndag den 7. Februar 1915 afholdt Møde i Kjøbenhavn. Paa Mødet forelaa en Del Oplysninger vedrørende Engageringssagen, som den drives af andre Organisationer, og navnlig om det offentlige Arbejdsanvisningskontor for Handels- og Kontormedhjælpere, som findes i Kristiania — oprettet paa Foranledning af „Norges underordnede Handelsstands Forbund".

Udvalget drøftede indgaaende Sagens teoretiske og praktiske Sider uden i Princippet at komme til Enighed. Men derimod enedes man om, under Hensyn til, at en eventuel Vedtagelse af det af Hovedbestyrelsen optagne Arbejde for Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse medførte et vist Samarbejde mellem Organisationen (Arbejdsløshedskassen) og det i H. t. Lov af 23. April oprettede Central-Arbejdsanvisningskontor, at indstille Arbejdet m. H. t. Fremskaffelse af yderligere Materiale.

Ved en senere, Søndag den 21. Februar, afholdt Konference, vedtoges endelig, i Betragtning af:

1) at man maatte anse det sandsynligst, at Arbejdsformidlingen af Handels- og Kontormedhjælpere bedst kan løses af et offentligt Kontor.
2) at man følte sig tiltalt af de Rammer for saadanne Kontorer, der allerede er skabt, samt
3) at man ogsaa under denne Form ansaa vore faglige Interesser varetaget derved, at Central-Arbejdsanvisningskontorets Ledelse havde erklæret sig villig til at oprette et seperat Kontor for Handels- og Kontormedhjælpere

ved denne Beretning at henstille til Centralorganisationens 6te ordinære Kongres, at den bemyndiger Hovedbestyrelsen til snarest belejligt at optage Forhandlingen med Arbejdsanvisningsdirektøren angaaende Oprettelse af et saadant Arbejdsanvisningskontor i Kjøbenhavn, og eventuelt et i hvert Amt.

Forsaavidt Anerkendelsen af Arbejdsløshedskassen ikke vedtages henstilles til Kongressen, at den nedsætter et Udvalg til, i Forbindelse med Forretningsføreren, at forhandle med Arbejdsanvisningsdirektøren om desuagtet at tage Handels- og Kontormedhjælperne ind under den offentlige Arbejdsanvisning paa ovennævnte Maade, eller til iøvrigt at søge tilvejebragt en tilfredsstillende Løsning af Pladsanvisningsspørgsmaalet".

Kontingent-Udvalgets Betænkning har følgende Ordlyd:

„Paa Centralorganisationens 5te ordinære Kongres i Kjøbenhavn 1912 nedsattes et Udvalg bestaaende af Fuldmægtig Chr. J. Hendil, Hillerød, Forretningsfører Jens Johansen, Kjøbenhavn og Boghandlermedhjælper Mich. Nielsen, Vejle, der fik til Opgave at undersøge Kontingentspørgsmaalet og eventuelt overfor næste Kongres fremsætte Forslag til en Ordning heraf.

Dette Udvalg holdt sit første Møde paa Hovedkontoret i Kjøbenhavn den 18. August 1913. Herr Chr. J, Hendil valgtes til Udvalgets Sekretær. Man forhandlede iøvrigt om Fremgangsmaaden og Fremskaffelse af Materiale til Belysning af de forskellige Kontingent-Systemer, og drøftede Kontingent-Spørgsmaalet i stor Almindelighed.

Paa Udvalgets næste Møde, det afholdtes den 9. Februar 1914, forelaa det fremskaffede Materiale, og paa Basis heraf fremsatte Herr Chr. J. Hendil et Forslag til en Kontingentforandring efter Skalaprincipet, men dog saaledes, at der kun blev 3 Satser, — henholdsvis for Medlemmer med Indtægter over og under 800 Kr. samt for Lærlinge.

Udvalgets Flertal erklærede sig principielt uenige med Forslagsstilleren, og udtalte sig som værende Tilhængere af ensartet Kontingent, efter det hidtil benyttede System, men kunde eventuelt tænke sig det nugældende Kontingent forhøjet. Jens Johansen gav endvidere en Underhaands-Oplysning fra Udvalget angaaende Statsanerkendelsen, gaaende ud paa, at dette Udvalg sikkert vilde søge Anerkendelsen fremmet, og i saa Tilfælde vilde en Kontingentforhøjelse være nødvendig.

Uden at der senere afholdtes noget egentlig Møde havde Udvalget ved forskellige Lejligheder Anledning til at konferere om Sagen, men Flertallet og Mindretallet kom ikke hinanden nærmere, og da saa det af Hovedbestyrelsen i 1914 angaaende Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse nedsatte Udvalg i sit Forslag, der anerkendtes af Hovedbestyrelsen og vedtoges af Repræsentantskabet, ogsaa stillede Forslag om at ændre Kontingentet i den af Flertallet principielt ønskede Retning, mente Jens Johansen og Michael Nielsen, at Udvalgets Mission derved kunde betragtes som endt.

I Stedet for Betænkning afgiver Udvalget derfor kun nærværende Beretning, ved hvilken man henstiller til Centralorganisationens 6te Kongres, at slutte sig til ovennævnte Hovedbestyrelses- og Repræsentantskabs-Forslag, saavel hvad angaar Kontingentet til Arbejdsløshedskassen, som til selve Organisationen.

Herr Chr. J. Hendil kan ikke slutte sig til dette Standpunkt, og ønsker derfor ikke at deltage i Afgivelsen af denne Beretning".

Forretningsføreren: Kontingent-Spørgsmaalet er udførligt behandlet under den lange Kontingentdebat. Det Udvalg, der paa sidste Kongres blev nedsat, for at beskæftige sig med Pladsanvisningen og afgive Indstilling til denne Kongres, og hvori d'Herrer Chr. Karlsen, Kjøbenhavn, Johs. Elding, Helsingør og jeg havde Sæde, har afholdt flere Møder om Sagen og drøftet denne frem og tilbage. Jeg maa dog sige — hvad jeg ofte tidligere har sagt — at denne Sag ikke for mig har den Betydning som andre tillægger den; thi hvis vi skulde have noget virkeligt Udbytte af at drive Pladsanvisning, maatte denne drives paa en ganske anden forretningsmæssig Maade, end den drives paa i Øjeblikket, og det vilde betyde en Svækkelse af vor Organisation. Da der derfor fra Hovedbestyrelsen og Repræsentantskabet fremkom Forslag til Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, og der ad den Vej aabnedes en Mulighed for, at vi kunde faa Pladsanvisningen ordnet ved de kommunale Arbejdsanvisningskontorers Hjælp, greb vi straks denne Udvej, og der er nogen Mulighed for, at Direktionen for Arbejdsanvisningen vil gaa med til en Ordning der ogsaa kan tilfredsstille os, idet der antagelig vil kunne oprettes seperate Kontorer for Handels- og Kontormedhjælpere under den offentlige Arbejdsanvisning.

Vi haaber at dette vanskelige Spørgsmaal ved den af Udvalget foreslaaede Ordning, vil være bragt til en saa god Løsning, som overhovedet mulig, hvorfor jeg paa Udvalgets og Hovedbestyrelsens Vegne skal anbefale Dem at slutte Dem dertil.

Kongressen tilkendegiver sin Tilslutning til Udvalgets Betænkning.

Ordstyreren hæver Mødet Kl. 1.05 og fastsætter nyt Møde til Kl. 2.

6te Møde.

Ordstyrer: A. Andreasen.

Alle Delegerede er mødt ved Navneopraabet, undtagen Poul A. Rasmussen, Maribo, og Frk. Mortensen, Randers, der er bortrejst.

Hovedbestyrelsesvalget.

Efter at Forslag fra Anger Ipsen, Hjørring og Robert Petersen, Aarhus med Tilslutning af begge Revisorer, hvorefter Forretningsførerens Gage fastsættes til Kr. 3600.—, er vedtaget, bifalder Kongressen, at Repræsentationsudgifter fremtidig skal udredes af Hovedkassen. — Redaktørens Gage fastsættes derefter til Kr. 800.—.

Kongressen foretager derefter Forretningsfører- og Redaktørvalgene. Fra flere Sider foreslaas og anbefales Genvalg af de paagældende Tillidsmænd. Under stærkt Bifald og Leveraab genvælges med Akklamation Jens Johansen til Centralorg.s Forretningsfører og Vilh. Hansen til D. H. K. M. T.s Redaktør. Begge de Valgte takker for de mange anerkendende Udtalelser, hvormed Forslagene motiveredes.

Forinden Hovedbestyrelsesvalget, der foranlediger en lang Række Udtalelser, nedsættes et Stemmeoptællings-Udvalg bestaaende af: Anger Ipsen, Hjørring, Robert Petersen, Fredericia, Chr. Karlsen, Carl Poulsen og H. P. Hansen jun., Kjøbenhavn.

Resultatet af Valget bliver at

Hovedbestyrelsen

faar følgende Sammensætning:

Kontormedhj. Johanne Andersen, Kjøbenhavn,	78	St.	(Genv.)
Fuldmægtig A. Andreasen, Hjørring,	75	„	„
Bankkasserer Johannes Sjælland, Aarhus,	72	„	(Nyv.)
Forretningsfører N. C. Nielsen, Kolding,	70	„	(Genv.)
Fuldmægtig Chr. J. Hendil, Hillerød,	68	„	„
Boghandlermedhjælper Michael Nielsen, Vejle,	68	„	„
Isenkrammedhj. Ch. Hansen-Møller, Svendborg,	56	„	„

Til *Hovedbestyrelses-Suppleanter* vælges:

Isenkrammedhjælper C. C. Knudsen, Holstebro,	52	Stemmer.
Forretningsbestyrer P. E. Andersen, Næstved,	50	„
Isenkrammedhjælper Aage S. Leth, Kjøbenhavn,	50	„
Bogholder M. Kornmaaler, Aarhus,	49	„
Lagerforvalter Axel Juhl, Vejle,	46	„
Bogholder Aage Neergaard, Thisted,	45	„
Boghandlermedhjælper Peter Wraae, Kjøbenhavn,	37	„

Revisorer, Repræsentantskab og Agitationsudvalg.

Til Revisorer genvælges Carl Poulsen og H. P. Hansen jun. Revisorsuppleanter bliver Frk. Marie Kortegaard og C. Hammer, Kjøbenhavn.

Efter at de Delegerede fra de forskellige Landsdele har konstitueret sig som Valgforsamling under Ledelse af henholdsvis Jens Johansen, A. Andreasen og Vilh. Hansen, vælges følgende

Repræsentantskab.

For Kjøbenhavn: Martin Pedersen.

For Jylland: Johs. Petersen, Aarhus, Carl Knudsen, Aarhus, Else Nissen, Esbjerg, Th. Hansen, Aalborg, Axel Juhl, Vejle og A. Elvig, Frederikshavn.

For Fyen: Karl Sørensen, Middelfart.

For Sjælland og Lolland-Falster: Wied-Kirkegaard, Maribo og Otto Stridsland, Nykøbing F.

Til *Repræsentant-Suppleanter* vælges henholdsvis:

C. Hammer, Kjøbenhavn, E. Eriksen, Holstebro, H. Chr. Ottosen, Thisted, Sten Vandborg, Horsens, Poul Jensen, Vejle, H. Hein, Hjørring, Carl Jensen, Aarhus, Johannes Hansen, Svendborg, Johs. Elding, Helsingør og C. Rasmussen, Sorø.

Valgene af *Agitationsudvalg* foregaar paa samme Maade som Repræsentantvalgene, og giver følgende Resultat:

For Jylland: N. C. Nielsen, Kolding, Axel Juhl, Vejle, (Formand) og C. C. Knudsen, Holstebro.

For Fyen: Johs. O. Larsen, Ringe, Magnus Jørgensen, Middelfart og Martin Petersen, Odense, (Formand).

For Sjælland og Lolland-Falster: Otto Stridsland, Nykøbing F., C. Rasmussen, Sorø, (Formand) og Anton Petersen, Slagelse.

Butikslukningsloven.

Vilh. Hansen: Forinden vi slutter vore Forhandlinger er der endnu et Spørgsmaal af Vigtighed, hvorom Kongressen bør udtale sig: Den afvigte Kongresperiodes betydeligste socialpolitiske Anliggende. Vi kan ikke forlade denne Kongres uden en Udtalelse om Butikslukningsloven, der gennem en Række Samlinger har staaet paa Rigsdagen Dagsorden, uden at det hidtil er lykkedes at bryde den sociale Uforstand og Fordom, der præger visse Lovgiverkredse og vedblivende hindrer en endelig Afgørelse af denne Reformopgave. Mod disse Tendenser bør vi vende os, og vi bør samle os til en Protest mod de Forsøg, der i den sidste Tid udfoldes for at lovordne Syvlukningen gennem ensidige Principalafstemninger.

Idet jeg henviser til C. O. bekendte Standpunkter og den af os iværksatte Agitation vedrørende Syvluknings-Spørgsmaalet, skal jeg paa Hovedbestyrelsens Vegne foreslaa, at Kongressen præciserer sit Standpunkt til hele dette Anliggende ved enstemmig Vedtagelse af følgende Udtalelse:

„Kongressen udtaler sin Tak og Anerkendelse til Indenrigsminister Ove Rode for det i Folketinget den 14. November 1913 fremsatte Forslag til Butikslukningslovens Revision.

Kongressen beklager dog samtidigt, at de Beskyttelsesbestemmelser, dette Forslag indeholdt, og hvis Virkeliggørelse vilde medføre et betydningsfuldt socialt, kulturelt og hygiejnisk Fremskridt for Titusinder af danske Medhjælpere i Handel og Omsætning, hidtil er strandet paa den fra forskellig Side rejste Modstand.

Kongressen opfordrer derfor Rigsdagen til at gennemføre lovordnet 7-Lukning og tager i denne Forbindelse bestemt Afstand fra det af Detailhandlerorganisationerne rejste Krav om den kommunale 7-Luknings Gennemførelse ved ensidig Principalafstemning".

Idet de Delegerede rejser sig, vedtages Resolutionen enstemmig.

Kongressens Afslutning.

Til Mødested for næste Kongres foreslaas Odense og Middelfart. Efter et kort Ordskifte vedtages det at afholde C. O.s 7de ord. Kongres i Odense i Eftersommeren 1918.

— — —

Derefter udtaler Chr. Dybwad, Kristiania: Ærede Kongresmedlemmer! Jeg vil atter en Gang tage Ordet, for at takke for den elskværdige Indbydelse, som har givet mig Lejlighed til at følge disse Forhandlinger. Jeg har faaet en hel Del Indtryk med hjem, som jeg vil prøve at frugtbargøre hos os. De har vedtaget adskillige gode Ting, men der er ogsaa Ting af det, De har forkastet, som jeg er sikker paa, at De vil faa op igen og komme til at behandle.

Jeg vil, idet jeg endnu en Gang takker Dem, sige, at dersom nogen har Lyst at rejse til Norge som Enkeltperson, altsaa Turist, saa er De os hjertelig Velkommen, om De vil se op til os, og er der nogen Oplysning, De ønsker, saa vær saa god at skrive til vort Hovedkontor, saa vil vi staa til Tjeneste paa enhver Maade. (Bifald.)

Ordstyreren (A. Andreasen): Ærede Kolleger! Vi har nu i 3 Dage gennemgaaet den lange Dagsorden, og der har under de vigtigste Forhandlinger været Meninger, som har staaet ret skarpt overfor hinanden. Jeg er dog sikker paa, at vi, uanset hvad Standpunkt vi har indtaget i de enkelte Spørgsmaal, alle nu ved Kongressens Slutning har det samme Haab og den samme Vilje, hvor det gælder Organisationens Bedste. (Hør!) Der er her vedtaget nye Ting, som vil have stor Betydning for Organisationens fremtidige Arbejde, og jeg vil ønske, at Organisationen i den kommende Kongresperiode vil arbejde sig lige saa sikkert og støt fremad som i den nu tilbagelagte Periode. Af de Vedtagelser, der er sket i disse 3 Dage, véd jeg, at vi alle kan samles i det Ønske for Organisationen, der udtrykkes i at raabe et „Leve Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger." (Stormende Hurraraab!)

Med et af Forretningsføreren udbragt, kraftigt besvaret „Leve Ordstyrerne" afsluttes Kongressen Kl. 7 Aften.

Agitationen.

3 nye Afdelinger paa Fyen.

AT det ikke blot var Mundsvejr, naar vi paa Kongressen gav hinanden Haandslag paa at gaa ud til nyt Arbejde for Centralorganisationens Fremgang, har i hvert Fald vore fynske Standsfæller leveret et udmærket Bevis for, idet man straks har taget fat paa at opdyrke den Jord, der hidtil har ligget brak for vore Idéer.

Det er meget fornøjeligt, at Optakten er givet af Fynboerne, som hidtil har været, skal vi sige: „lidt vanskelige" i Organisationsspørgsmaal. I mange Aar havde vi kun én Afdeling paa Fyen — Odense — og den gik „op og ned", saa kom Middelfart med, men opløstes igen, og saa kom Svendborg, der for en Tid tog Førerstillingen. Men i de senere Aar er der kommen mere Skik paa de „lebendige" Fynboere. Middelfart Afdeling er rejst igen — og rejst godt — Langeland og Assens er kommen til, og Odense har arbejdet sig støt og solidt op af den Sump, den af uheldige Førere var kommet til at stikke i.

Og nu har det paa Kongressen nedsatte Agitationsudvalg for Fyn straks taget alvorligt fat paa den udmærkede Opgave, at bringe Fyn op paa Siden af de andre Landsdele i Henseende til Afdelingsantal. Udvalgets energiske Arbejde har tilsyneladende slaaet godt an, idet det foreløbig har resulteret i 3 nye Afdelinger i Ejby og omliggende Byer, samt Ringe og Nyborg.

Allerede den 19. August afholdtes Møde i Ejby ved hvilket d'Herrer Magnus Jørgensen og Karl Sørensen, Middelfart, talte henholdsvis om vore forskellige Institutioner og Formaal, og om Organisationen og dens Resultater. — Der startedes derefter en Afdeling for Ejby og omliggende Byer, som begynder med ca. 20 Medlemmer, men formentlig vil kunne samle endnu en halv Snes Medlemmer. Til Bestyrelse valgtes Manufakturmedhjælper A. Mikkelsen, Ejby (Formand), Fuldmægtig Ali Radilow, Ejby (Kasserer), Kolonialmedhjælperne Jensen, Nørre-Aaby (Næstformand) og L. P. Vestergaard, Gjeldsted, samt Isenkrammedhjælper Aage Hansen, Ejby.

I Ringe holdtes Møde den 8. September under jævn god Tilslutning. Bogholder Johs. V. Larsen bød Velkommen, redegjorde kort for Mødets Hensigt, og gav Ordet til Forretningsfører Jens Johansen, der i korte Træk omtalte de forandrede Vilkaar for Handelsstanden, og den deraf følgende Nødvendighed for Medhjælperne at organisere sig. J. J. klargjorde derefter for Organisationens Start og for dens Arbejde, Formaal og Resultater, for til Slut at rette en stærk Opfordring til de tilstedeværende Kolleger om at indmelde sig, og oprette en Afdeling for Ringe.

Efter en kort Meningsudveksling, hvori Herr Johs. V. Larsen, ved at fremdrage nogle Eksempler fra det praktiske Liv, paa en udmærket Maade støttede Indlederen, vedtoges det at starte Afdelingen, og der nedsattes et Udvalg til at foretage det nødvendige Arbejde med Udformning af lokale Love e. t. c. og indkalde til konstituerende Generalforsamling, som senere er afholdt og følgende Bestyrelse valgt: Bogholder Johs. V. Larsen (Formand), Bankassistent Kaj Høyrup (Kasserer), Frk. C. Hansen, Repræsentant Th. Jensen og Manufakturmedhjælper A. Hansen. Af-

delingen begynder med 22 Medlemmer, men har sat sig som foreløbigt Maal at naa 50. — Og det lykkes sikkert at naa dertil inden ret længe.

Den 9. September — Dagen efter Ringe-Mødet — var der, efter et ganske udmærket Forarbejde af 3 direkte Medlemmer med Hjørring Afdelingens tidligere Næstformand, Manufakturmedhjælper E. Mortensen i Spidsen, indvarslet til Møde i Nyborg. Hotel „Royal"s Sal var vel ikke fyldt, men der var dog et halvt Hundrede Medhjælpere tilstede, da Herr E. Mortensen bød Velkommen, og pegede paa at Mødets Hensigt var at søge den Urimelighed, at der ikke fandtes nogen Afdeling af Centralorganisationen, bortryddet derved at lade Mødet resultere i en Afdelings Start.

Forretningsfører Jens Johansen holdt derefter et med Bifald modtaget Foredrag om Centralorganisationens Maal og Midler, hvori han paa Baggrund af det sidste Aars Begivenheder beviste Organisationens Nødvendighed og Værdi — saavel for Standen som saadan, som for den enkelte Medhjælper. —

Det vedtoges enstemmig at oprette en Afdeling for Nyborg og Omegn, og et Udvalg nedsattes, som senere har indkaldt til konstituerende Generalforsamling den 22. September. Her vedtoges Love, og følgende Bestyrelse valgtes: Manufakturmedhjælperne E. Mortensen (Formand), Axel Jørgensen (Næstformand), Bankassistent P. Belschner (Kasserer), Manufakturmedhjælper Th. Staunstrup og Viggo Wøldicke samt Bogholder Chr. Nielsen og Bankassistent M. Petersen. — Som Suppleanter valgtes d'Herrer Holger Hansen og Viggo Høgdal, og som Revisorer d'Herrer Bogholder Peter Nielsen og Hans Hansen.

Nyborg Afdeling, der synes at starte under de bedste Auspicier, lægger ud med godt 40 Medlemmer, og vil sikkert hurtigt arbejde sig frem til en førende Plads blandt Centralorganisationens fynske Afdelinger —

Idet vi byder disse nye Afdelinger Velkommen i Arbejdet for at højne og forbedre vor Stands økonomiske og sociale Vilkaar, takker vi Kollegerne paa Fyn for den Energi, hvormed de har taget fat paa Agitationen. Et godt Eksempel til Efterlignelse!

Jens Johansen.

Kongres-Festivitas.

AARHUS-KONGRESSENS overordentlig omfangsrige Arbejdsprogram nødvendiggjorde, at Tiden toges nøje i Agt. Den 3-aarige Kongresperiode og selve Organisationens Udvikling medfører en stigende Arbejdsmængde, der denne Gang yderligere øgedes ved det omfattende Forslag om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse. Naar samtidig tages i Betragtning, at vore Kongresser med den nuværende talrige Repræsentation og et Arrangement som Aarhus-Kongressens, nødvendiggør store Udgifter, er det selvfølgelig i Centralorganisationens Interesse, at der økonomiseres mest muligt med den Tid, der er til Raadighed.

Imidlertid vilde saadanne Møder, hvor saa mange af Organisationens bærende Kræfter stævner sammen, savne de kordiale Former, som netop det festlige Arrangement giver, dersom der ikke gaves Lejlighed til fælles Fest-Samvær efter Kongressens lange og trættende Arbejdsdage.

Den officielle Festivitas begrænsedes dog til Søndag Aften, da de Delegerede, mange aarhusianske og andre Standsfæller i et Antal af ca. 300, samledes i „Haandværkerforeningens" Lokaler og under Medhjælpermarchens Toner gik til Bords i den smukt dekorerede Festsal. Under Festmiddagen, der varede et Par Timer, musicerede et stort Orkester.

Forretningsfører Jens Johansen bød Velkommen og talte senere vægtige Ord for Centralorganisationen. Derefter henvendte Vilh. Hansen sig i en baade alvorlig og skæmtende Tale til Kongressens Gæster og Pressens Repræsentanter, og som tredje og sidste officielle Taler tolkede A. Andreasen Hovedbestyrelsens Anerkendelse af Afdelingernes Indsats i Agitations- og Organisationsarbejdet. — Stor Opmærksomhed samlede Folketingsmand Johs. Fog-Petersen ved en ypperlig Tale, hvori den i Medhjælperkredse højtskattede Talsmand for vor Sag, skildrede sit Indtryk af Kongressen og i fængende Ord understregede Medhjælperbevægelsens nærværende og fremtidige sociale Opgaver og højnende Indflydelse paa Standen og dens Medlemmer.

Iøvrigt vekslede vore smukke Sange — deriblandt en til Festen skrevet Sang af Harald Heie — med et Utal af Taler, som det vilde føre altfor vidt at referere. Nævnes skal at Folketingsmand Albert Stilling talte udmærket og vittigt til Damernes Pris, vor gamle Kending H. P. Hansen jun. for Aarhus-Afdelingen, Chr. Dybwad for dansk Medhjælperbevægelse, Peter Wraae for Jens Johansen, Ch. Hansen-Møller for Vilh. Hansen, endvidere talte Aarhus-Afdelingens Formand M. Kornmaaler, Frk. Johanne Andersen samlede almindelig Interesse og Bifald ved en formfuldendt lille Tale o. s. v.

De talrige telegrafiske Hilsener, der indløb fra Afdelinger og kendte Kolleger, fra det norske Medhjælperforbund, fra Folketingsmand Edv. Larsen o. m. a., bidrog til at forøge den overordentlig festlige og kollegiale Aand, som beherskede denne stilfulde Sammenkomst, der naturligvis afsluttedes med Dans, men i saa god Tid, at Alle kunde møde arbejdsfriske til Mandagens fortsatte Møder.

— — —

Kontingentdebatten Mandag Eftermiddag truede med at bryde den nøjagtige Overholdelse af Klokkeslet, der karakteriserede Kongressens Møder. Ilsomt skete derfor Opbruddet og hastigt gik det til Havnen, hvorfra en Damper befordrede Kongres-Deltagerne til det malerisk beliggende „Ørnereden" ved Aarhusbugten. Saa talrigt var Fremmødet, at Pladsen kendtes trang i den smukke Pavillonsal, men Maden var excellent og Stemningen høj. Sammenkomsten formede sig fra første Færd tvangfri. Talerne var priselig korte og aldeles uofficielle. — En versificeret „Beretning for Kongres- og Regnskabsperioden 1. Juli 1932—30. Juni 1935", der med snærtende Vid havde Bud efter „kendte Navne" og hævede sig langt over de ved saadanne Festligheder uundgaaelige Lejlighedssange, høstede et virkeligt fortjent Bifald. Naturligvis var den begaaet af Peter (Wraae). — Og Talens Strøm svulmede over alle Bredder: A. Andreasen fik et selvfølgeligt Cadeau, de gamle, fordums Førere og i Særdeleshed Centralorg.s Grundlægger, Axel Gundel, blev ejheller glemte. Iøvrigt sprudlede Viddet, saa det havde Art, og kun Carl Jensen, Aarhus, anslog i en tankevækkende Tale dybere Strenge. Sluttelig tog Fog-Petersen Afsked i varmtfølte Ord, hvori han bl. a. udtalte Beundring for den Dygtighed, hvormed Kongressen havde løst sine Opgaver og for den Kærlighed til Sagen, der, selv hvor Meningerne stod skarpest mod hinanden, gennemglødede Forhandlingerne. Fog-Petersen hilste den organiserede villende Medhjælperungdom og sluttede med et Leve for Anger Ipsen, Hjørring, vor graanede, højtagtede Forkæmper for C. O.s første Dage, — Ipsen, der gennem Aarene har bevaret den gamle, glødende Begejstring og ildnende Veltalenhed, og i Sind og Aand er ung som de bedste blandt Ungdommen. —

Men nu faar vi lægge Pennen og overlade Resten til vor norske Kollega, Chr. Dybwad, der i „Handelsfunktionæren" slutter sine Kongres-Indtryk i følgende Linier:

„Mandag Eftermiddag drog man pr. dampskib ut over den bedaarende *Aarhusfjord* til *Ørnereden*, et etablissement, som laa højt og dominerende. Her holdtes atter en glimrende fest og saa kjørte vi om kvælden i en række store vogner, hver med plads for 10 à 12 deltagere en mils vei gjennem tyk bøgeskog ind til Aarhus.

Jeg har kjørt over *Haukeli* og *Røldal* til *Odda*, men jeg har aldrig vært med paa en saa eventyrlig tur.

„Det var en kolsvart nat, alting i mørke laa", vognene hadde ingen løkter og ikke begriper jeg, hvordan vi kom velbjerget hjem. Landskapet var for Danmark at være særdeles bakket. Men alt gik godt og vi avsluttet det behagelige samvær med en liten efterrangel i Aarhus Teatercafé."

Hovedkontorets Flytning.

Fra og med Mandag den 4. Oktober er Hovedkontoret henflyttet til de nye Lokaler:

Vesterbrogade 25 [1]. Kjøbenhavn B.

Telefoner: Central 8143 og 12,143.

Rettelse.

I Referatet af Kongressens 4de Møde („D. H. K. M. T." Nr. 18, Side 140) er under Navneopraabet anført, at Frk. Agnes Mortensen, Randers var bortrejst. Dette er urigtigt, idet Frk. M. først afrejste Tirsdag Morgen og saaledes kun var forhindret i at deltage i Kongressens 5te og 6te Møde.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Bramminge. Afdelingen afholdt Søndag den 5. September Stiftelsesfest, der havde funden stor Tilslutning bl. a. af Esbjerg-Kolleger. — Formanden bød Velkommen og Herr Axel Juhl, Vejle, holdt derefter et udmærket Foredrag om Organisationens Betydning for vor Stand, og udtalte bl. a. sin Glæde over, at ogsaa Medhjælperne i Bramminge havde indsét Sammenholdets Værd.

Formanden takkede for Foredraget og Deltagerne samledes derefter til et fælles Kaffebord, hvor der herskede den bedste Stemning og Tro paa fortsat Fremgang for vor Afdeling. Sammenkomsten sluttede først sent og under Leveraab for C. O,

Ejby og Omegn. Den 7. September afholdtes Bestyrelsesmøde paa Ejby Gæstgivergaard, hvor det bl. a. vedtoges at afholde Stiftelsesfest den 17. Oktober d. A.

Esbjerg. Afdelingen afholdt Tirsdag den 24. August Generalforsamling paa „Paladshotellet".

De Delegerede aflagde Beretning fra Kongressen, hvorefter man gik over til Dagsordenen. Til Dirigent valgtes Herr Thomassen, som straks gav Ordet til Formanden, S. Birk, der aflagde Beretning om det forløbne Halvaar, som viser en Tilgang af 32 Medlemmer. Beretningen godkendtes enstemmig.

Da Herr Birk rejser fra Byen til 1. September, foresloges til Formand de Herrer Bølling og Poulsen; ved Afstemning valgtes Herr Bølling. — Som Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for de Herrer Thomassen og Holst, som ligeledes forlader Byen, valgtes de Herrer A. Jørgensen og Frederik Hansen. Suppleanter blev Frk. Heide og Herr Volmer Jensen.

Ved et senere Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig med Herr J. Christiansen som Næstformand, Frk. Nissen, Kasserer, Poulsen og Jørgensen, Sekretærer. Der blev nedsat et Agitationsudvalg, bestaaende af de Herrer Bølling, A. Jørgensen, Fr. Hansen og Frk. Jensen.

Mandag den 30. August arrangeredes en lille Afskedsfest for den afgaaede Formand, Herr Birk, og de to afgaaede Bestyrelsesmedlemmer Fr. Thomassen og Holst. Ved det fælles Kaffebord taltes der for de tre Æresgæster, og Herr Birk takkede for godt Samarbejde indenfor Afdelingen, samt opfordrede Medlemmerne til at arbejde energisk for Afdelingens Fremgang.

Møderne har været daarligt besøgt; men vi haaber at Medlemmerne vil møde flittig i Vintersæsonen, — og ikke mindst til de faglige Møder. Der bliver herefter Møde hver Tirsdag Aften i de sædvanlige Lokaler. *Sekretæren.*

Hillerød. Vinterens Møder har nu taget sin Begyndelse og vil forhaabentlig blive flittigt besøgt af Medlemmerne.

Mød hver Gang — og tag Kolleger med!

Onsdag den 8. September aflagde vor Repræsentant ved Kongressen, Herr H. A. Petersen, Beretning fra de tre interessante Dage i Aarhus, og omtalte navnlig Behandlingen af det af Hillerød Afdeling stillede Forslag om „Indmeldelsen". Chr. J. Hendil klarlagde ligeledes Hillerød Afd. Kontingentforslags Behandling og omtalte det vedtagne Forslag om Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse. Efter en kort Diskussion sluttede Mødet med at Herr H. A. Petersen fremdrog forskellige smaa, muntre Træk og Oplevelser fra Kongresdagene.

Onsdag den 22. September havde vi den Glæde at høre Journalist Halberstadt oplæse den islandske Forfatter Johan Sigurjonssons Skuespil „Ønsket". Med stor Interesse fulgte Medlemmerne den kraftige og livfulde Gengivelse af det interessante Drama. *Chr. J. H.*

Hobro. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdes Torsdag den 7. Oktober Kl. 8½ i Theatret med Dagsorden: 1. Dirigentvalg. 2. Beretning. 3. Regnskabet. 4. Valg af Formand. 5. Valg af Bestyrelse og Suppleanter. 6. Valg af Revisorer. 7. Eventuelt. *Bestyrelsen.*

Kolding. Medlemsmøde afholdtes paa Højskolehjemmet Onsdag den 8. Septbr. Formanden bød Velkommen og indledede med et kort Foredrag om „Grundloven", og udtalte bl. a., at Handels- og Kontormedhjælperne under den nye Grundlov vilde interessere sig mere for Politik end hidtil, eftersom Valgretten er væsentlig udvidet. *C. F.*

Løgstør. Afdelingen afholdt den 9. September ordinær Generalforsamling paa „Hotel du Nord". Til Dirigent valgtes Kommis J. Jensen. Formandens Beretning og Regnskabet godkendtes.

Til Bestyrelsen valgtes: A. Gillesberg, J. Jensen, P. Jensen, Chr. Schou og N. Kjelgaard og til Suppleanter: A. C. Spanggaard og J. Kirk.

Bestyrelsen konstituerede sig med A. Gillesberg som Næstformand, J. Jensen, Kasserer, N. Kjelgaard som Sekretær, Revisorer blev: A. C. Spanggaard og Chr. Schou.

Agitationsudvalget kom til at bestaa af: J. Jensen, A. Gillesberg, P. Jensen og Eriksen. Suppleanter blev: J. Kirk og Ingerslev Jensen. *N. C T., Sekretær.*

Randers. Ordinær Generalforsamling afholdtes d. 8. September.

Formanden bød Velkommen og til Dirigent valgtes Herr Fr. Dich. Formandens Beretning paapegede det, trods de vanskelige Tider, glædeligt store Medlemstal, Afdelingen stadig holder sig oppe paa, samt gav udførligt Rede for Afdelingens Virken i det forløbne Halvaar. Beretningen gav Anledning til en Debat om Bestyrelsens Berettigelse til at lade Foreningen som saadan deltage i et Stævne i Hobro, hvorved vor Kasse bebyrdedes med Andel i ret stort Underskud. Endvidere paaankedes Forhandlingsprotokollens mangelfulde Føring, væsentlig paa Grund af Sekretærens Indkaldelse.

Derefter fremlagde Kassereren Regnskabet, der udviste et Overskud paa ca. Kr. 150.00. Udover en Forespørgsel om et lille Underskud ved en af Foreningen afholdt Fest, gav Regnskabet ikke Anledning til nogen Diskussion.

Formanden og Frk. Mortensen genvalgtes; nyvalgte blev Sjørup-Nielsen og Vilh. Rasmussen, Suppleanter blev Lindaa, P. Christiansen, Andersen og Halskov. Efter Valget til Bestyrelse blev Herr P. Jensen, trods sin aarlig tilbagevendende Protest, enstemmig valgt som Formand.

Der nedsattes et Agitationsudvalg, der kom til at bestaa af Frk. J. Christensen, samt Andersen-Høstrup, J. Enslev, E. Hougaard, H. Pedersen, H. Ludvigsen, og Schjellerup-Fast. Under „Eventuelt" behandledes Forslag om Nedsættelsen af et Forlystelsesudvalg, hvortil valgtes P. Jensen, H. Ludvigsen og Halskov. — Formanden sluttede den særdeles velbesøgte Generalforsamling med et „Leve C. O."

Ved et Bestyrelsesmøde Tirsdag d. 14. September konstituerede Bestyrelsen sig med Fr. Dich som Næstformand, Frk. Mortensen som Kasserer og Johan K. Kjeldsen som Sekretær.

Det nyvalgte Medlem Herr Sjørup-Nielsen motiverede overfor Bestyrelsen Ønsket om foreløbig at udtræde af denne; derefter indgaar 1ste Suppleant, Herr P. Christiansen.

Søndag d. 10. Oktober indledes Vintersæsonen med en lille Fest i „Haandværkerforeningen", hvortil forventes stort Besøg. *Kjeld.*

Thisted. Søndag den 5. September afholdt Afdelingerne i Thisted og Nykøbing Mors Sammenkomst i Vildsund. Sammenkomsten, som var begunstiget af et herligt Sommervejr, havde samlet ca. 80 Medhjælpere, og fik et saa festligt Forløb, at Deltagerne sikkert vil mindes den i lange Tider. Nykøbingenserne ankom med 3-Færgen og modtoges paa Færgebroen af Thistedboerne med Hurraraab, hvorefter man samlet drog til Kroen, for der at indtage den ventende Kaffe. Formanden for Thisted Afd., Herr Aage Neergaard, bød Velkommen og udtalte Ønsket om, at det Haandslag, Thy- og Morsmedhjælperne denne Dag gav hinanden, altid maatte virke til Held for begge Afdelinger. — Derefter talte Nykøbingformanden, Herr And. Olesen, om Organisationer og disses Betydning for Samfundet. Endvidere talte Herr H. Chr. Ottesen, Thisted, for C. O., Herr Bogholder Andersen, Nykøbing og Herr Kommis Johs. Jensen, Thisted.

Efter en Sang: „Et Budskab i Thy og paa Mors udgik", drog man ud for at tage de naturskønne Omgivelser i Øjesyn. Her fordrev man Eftermiddagen med Leg og Skæmt, og efter at den medbragte Aftensmad var fortæret, tog man fat paa Dansen, som sluttede ved 9-Tiden, paa hvilket Tidspunkt de respektive Formænd foreslog Opbrud. — Saa tog man Afsked med hverandre, lovende sig selv, at det ikke skulde blive sidste Gang, man vilde deltage i en Medhjælpersammenkomst, naar den kunde faa et Forløb som denne, hvor det havde vist sig med al ønskelig Tydelighed, at Alvoren og Fornøjelsen udmærket godt kan gaa Haand i Haand, naar blot de rette Vejledere er til Stede.

Aage Neergaard.

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 9686, Hans Hansen Jensen, Menig Nr. 213, 28. Batt. 1. Komp., er slettet af Afdelingen paa Grund af Restance.

Medlem Nr. 10045, H. C. Olsen hos Firmaet Ludvig Osterman har nægtet at betale sit skyldige Kontingent til Afdelingen. O. skylder for Juni, Juli, August og September.

Roskilde, 25. August 1915. *F. Brochmann Mikkelsen.*

Følgende Medlemmer er paa Grund af Restance slettet pr. 1. September 1915 af Slagelse Afdeling: Nr. 9467 Kommis H. Jørgen Larsen hos Købmand Fred. Petersen. Nr. 10075 Kommis Georg Sørensen hos Købmand Fred. Petersen.

Aksel Thorsell, Kasserer.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 20. 15. Oktober 1915. 15de Aargang.

STORHANDELENS VAABENDRAGER.

Det er saaledes en Mængde nye og interessante Data, Statistisk Departement har bragt frem for Offentligheden til Belysning af de Forhold, hvorunder en Klasse af Samfundsborgere, hvis Antal i Nutiden er stærkt stigende, lever og virker. I sig selv værdifulde vil, som saa mange andre statistiske Data, ogsaa de foreliggende kunne faa øget Værdi ved at danne Grundlag for en sammenlignende Udmaaling af Forholdene, saaledes som de udvikler sig i Fremtiden. Det var da at ønske, at Departementet fra Tid til anden vilde tage Undersøgelsen op paany og om muligt paa et noget bredere Grundlag.

(Af cand. polit. Charles Warburg's Kronik „Handels- og Kontormedhjælpernes økonomiske Kaar" i „Politiken" d. 14/8 15.)

ATTER fængsler det herostratisk berømte „Engageringskontor for Handel og Industri" paa Kjøbenhavns Børs vor Opmærksomhed.

I nogenlunde Stilhed har det hidtil dyrket sine samfundsbevarende Formaal, registreret Principalernes Indberetninger om godtroende Medhjælperes „Hæderlighed, økonomiske Forhold og Privatliv", og „nogetsomhelst ufordelagtigt" vedrørende saadanne Standsfællers personlige Forhold, der i deres Naivitet giver sig „Engageringskontoret" i Vold. Kun i Ny og Næ har dette moderniserede Harmoniforetagende langet ud efter vore kjøbenhavnske Afdelinger, der formentlig frembød den bredeste Angrebsflade.

Imidlertid fingererer Engageringskontoret atter ved Kanonen. Og selv om der tages Sigte efter de udsatte Kjøbenhavnere, har Projektilerne alligevel Bud efter Centralorganisationens Stillinger. Maalet er den Lønstatistik vedrørende Handels- og Kontormedhjælperne, Det statistiske Departement udsendte i Forsommeren.

Ene blandt talrige Dagblade og Fagskrifter, der har beskæftiget sig med dette statistiske Første-Forsøg, er „Engageringskontorets" Organ, „Principal og Medhjælper", naaet til det Resultat, at Statistiken er unyttig og ubrugelig. — „Handelsstanden vil slet ikke have Brug for denne Statistik. Men selv om noget ikke kan bruges, er der jo altid en Mulighed for, at det kan misbruges" — en Opgave, Bladet rundhaandet overlader vore kjøbenhavnske Afdelinger.

Selv om Statistikspørgsmaalet i sin Tid rejstes af disse Afdelinger, indsamledes Materialet væsentlig ved Centralorganisationens Bistand. Det opnaaede værdifulde Resultat skyldes naturligvis i Særdeleshed den interesserede Grundighed, som Departementet skænkede dette Arbejde og som bl. a. finder Udtryk i de ovenfor citerede Udtalelser. „Engageringskontoret"s Anfald gælder derfor ret bedømt Centralorganisationen og — vel ikke mindst — Det statistiske Departement, der virksomt har befordret denne formastelige Handling.

Medens Kritiken af Statistikens Oplysninger vedrørende Arbejdstid, Overarbejde o. s. v. forud synes opgivet, koncentreres Angrebet med al Styrke paa Lønstatistiken, der bibringer Bladet den besynderlige Følelse, „som om man blev sat til at gennemse et Regnskab, hvor Kredit — eller om man vil — Debetsiden mangler, saaledes at Facit udebliver, og Resultatet er et Resultat, der ikke kan bruges til noget; Modposten, Arbejdsydelsen, mangler, og da den som sagt, her ikke kan protokolleres, saaledes som Lønningsposten, bliver den forventede Revision umulig. — Men skal der laves Statistik, er det vel for at faa nogen Nytte af den?"

Utvivlsomt! Vi tør betro „Engageringskontoret", at dette sandfærdig ogsaa er Hensigten. Og hvad meget mere er, denne er allerede opnaaet. At disse vore Formaal og Hensigter ikke netop dækker „Engageringskontoret"s faar saa være.

Thi i dette som i tidligere Tilfælde er det „Engageringskontoret"s selvbestaltede Opgave at fylde Debetsiden, naar Medhjælperstandens sociale Regnebrædt skal gøres op. Ligesaa selvfølgeligt er det, at vi omvendt tager os af Kreditsiden, for saaledes at faa Ballance i Regnskabet. — Dog, „Engageringskontoret" bør retmæssigt have Æren af først at bogføre de statistisk efterviste Miniatur-Gager og skandaløse Timelønninger. Og til Efterretning herfor tjener, at 1/3 af de mandlige Medhjælperes store Masse og 2/3 af Kvinderne gageres efter en Timeløn under — 25 Øre. Heri er dog Lærlingene medregnet. Fraregnes disse, omfatter dette Timeløns-Facit 8 pCt. af de egentlige mandlige og 40 pCt. af de kvindelige Medhjælpere! Og endda er intet Hensyn taget til Over- og Helligdagsarbejde. Derved bliver de anførte Procenttal i Virkeligheden væsentlig højere.

Hvilket Arbejdspensum præsterer f. Eks. Halvdelen af de kvindelige Medhjælpere? Hverken „Engk.", Departementet eller vi kan naturligvis her møde med exakte Værdiangivelser. Men efter „Engageringskontoret"s Opfattelse maa, efter Foranstaaende, ca. Halvdelen af samtlige kvindelige Handels- og Kontormedhjælpere udføre en Arbejdsmængde af ringere Værd end en hvilken som helst organiseret Fabriksarbejderske eller Syerske, eller de fleste Husassistenter, — hvis Indtægter almindeligvis ligger i et betydeligt højere Niveau. Enten maa altsaa Halvdelen af de kvindelige Medhjælpere være faglige Undermaalere, og Principalernes Flertal fattes Evne til at vælge sit Personale — eller de skambydes. Men kender vi de Godtfolk ret, for hvem „Engageringskontoret" gør Væbnertjeneste, forstaar de almindeligvis at bedømme en Vares Værdi og især — at købe til billigste Markedspris. Netop derfor købes den uorganiserede Ekspeditrices Arbejdskraft billigere end Fabriksarbejderskens, hvis Ydelse Organisationen tarifmæssig har vurderet, og derved sparet „Engageringskontoret" for utidige Bekymringer. Og hvad der gælder i det anførte Tilfælde, har Gyldighed ved Sammenligning mellem Arbejderne i andre Fag og Tusinder af danske Medhjælpere. Thi vel erkender vi, at der i visse Henseender raader Væsensforskelligheder mellem Medhjælpernes og de egentlige Arbejderes Stilling, men hvor det drejer sig om Arbejdsydelse og Arbejdsløn, er Sammenligningen netop ligetil og ensartet.

Naturligvis er det kun i sin Orden, at „Engageringskontoret" som Storhandelens Vaabendrager indtager disse Standpunkter. Og i Samklang dermed hedder det: „Ved paa Forhaand at konferere Sagen med vore store Handels- og Industriorganisationer vilde Departementet være sluppet for dette kedelige Arbejde " — Kedsommeligheden er udelukkende paa „Engageringskontoret"s Side, aldeles ikke — vi véd det fra bedste Kilde — paa Departementets. Ligervis var „vore store Handelsorganisationer" slet ikke saa interesserede i en objektiv Belysning af Medhjælperstandens Kaar, at de ønskede „Konferencen". Til Oplysning for „Principal og Medhjælper" tjener, at „Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation" glat afviste enhver Forhandling Statistiken vedrørende!

„Engageringskontoret" og dets Organ er unge Foretagender. Den fremførte Kritik viser det til Overmaal. Det synes at falde dem svært at finde deres rette Plads. Søger de den saa langt som muligt fra de selvstændige Medhjælper-Interesser, behøver de i hvert Fald ikke bagefter at forandre den.

Statsanerkendelse pr. 1. Oktober.

ARBEJDSLØSHEDSINSPEKTØREN meddeler under 7. ds. at Indenrigsministeriet, ved Resolution af 6. ds. har meddelt Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejdsløshedskasse i Danmark offentlig Anerkendelse pr. 1. Oktober d. A. at regne.

Dermed er denne vigtige Sag, som nu har staaet paa Centralorganisationens Dagsorden i $2\frac{1}{2}$ Aar, forsaavidt afsluttet, som Kassen nu kan arbejde videre paa det nye Grundlag, der i Retning af Soliditet staar adskilligt højere paa mange Omraader end det tidligere. —

Vi træder da ind i et helt nyt Afsnit af Arbejdsløshedskassens Liv, et Afsnit som utvivlsomt vil bringe Glæde og Held, ikke alene for de enkelte Medlemmer, som søger Kassen, men ogsaa for den Organisation, der er Bæreren ogsaa af Arbejdsløshedskassen.

Den af Kongressen vedtagne Kontingentforhøjelse træder i Kraft sammen med Statsanerkendelsen, saaledes som det ved Cirkulære Nr. 11 af 21. September er meddelt Afdelingerne. Kontingentet til Centralorganisationen og Arbejdsløshedskassen bliver herefter fra og med indeværende Maaned Kr. 1.25 for fuldtbetalende Medlemmer; for Ledige og Lærlinge over 17 Aar 50 Øre og for Lærlinge under 17 Aar 25 Øre pr. Md.

Begrebet „Kontingentfrihed" vil herefter kun kendes for de til Militærtjeneste indkaldte Medlemmers Vedkommende. I Henhold til Vedtægternes § 9 har disse Medlemmer Ret til Understøttelse, naar de paa det Tidspunkt Understøttelsen ydes, har været Medlemmer af Kassen i mindst 12 Maaneder, og indenfor dette Tidsrum betalt det skyldige Kontingent for mindst 3 Maaneder.

Iøvrigt vil der i de nærmeste Dage blive tilsendt alle Afdelinger et saa stort Antal nye Love, at hvert enkelt Medlem kan faa et Eksemplar udleveret, og idet vi gør opmærksom herpaa understreger vi stærkt Betydningen af, at Medlemmerne i højere Grad end hidtil nøje sætter sig ind i, hvad Love og Vedtægter foreskriver, saavel hvad angaar Medlemmernes Rettigheder, som i Henseende til Pligter. Thi det vil i Fremtiden, hvor vi skal staa til Regnskab overfor de offentlige Myndigheder, være absolut nødvendigt, at Lovens Bestemmelser tages nøje iagt, og Afdelingsledelserne bør derfor ogsaa, ved Behandling af Vedtægterne paa Møder, bidrage til at de nye Momenter deri bliver almindelig kendte blandt Medlemmerne.

Om nye Afregningsformer, Kontrolbestemmelser og i det hele de ændrede Administrationsforhold, vil der i nærmeste Dage udgaa Cirkulære til Afdelingskassererne, som væsentligst berøres heraf, og endelig gør vi opmærksom paa at de hidtil gældende Mærker ikke har Gyldighed længere end til 1. Oktober d. A., ligesom vi ogsaa stærkt præciserer, at Medlemsbøgerne for Fremtiden maa være nøjagtigt forsynet med Mærker for hele Medlemstiden, for at Bogen kan tages gyldig naar der rejses Krav paa Kassen.

Denne Henvendelse til Medlemmerne tør ikke sluttes uden en Meddelelse om, at Restance under de nye Forhold vil medføre de farligste Konsekvenser, og derfor bør undgaas. Restance-Uvæsenet bør man altsaa snarest komme helt bort fra, men i de enkelte Tilfælde, hvor der foreligger øjeblikkelige, uoverkommelige Vanskeligheder, giver Vedtægtens § 21 Anvisning paa en Udvej, der i saadanne Tilfælde kan anvendes — men dog altid bør anvendes med Varsomhed.

I næste Nr. af „D. H. K. M. T." vil der fremkomme yderligere Oplysninger om dette Spørgsmaal. *Jens Johansen.*

Syvlukningens Fremgang.

Tidlig Butikslukning i Vintermaanederne.

DETTE Efteraar danner en ny Epoke i Syvlukningens bestandige Terrænvinding. For første Gang synes Syvlukning i Vintermaanederne at skulde fortsætte den tidlige Sommerlukning. Helaars-Syvlukningens Princip er dermed brudt igennem,

beredende Vejen for vort Krav om almindelig lovordnet Syvlukning som Afløsning for de nuværende Lovbestemmelser.

I Aalborg er tidligere omtalte Resultater forfulgte, saaledes at Butikslukning-Overenskomsterne, der sædvanlig udløb den 1. September, er fornyede og Syvlukningen har iøvrigt opnaaet et Omfang og en almindelig Tilslutning, der er uden Sammenligning i noget forudgaaende Aar. —

Næsten alle Brancher: Kolonial-, Viktualie-, Kaffe-, Ost-, Smør-, Manufaktur-, Mode- og Trikotage-Forretninger og endnu enkelte andre Butikker, fortsætter Syvlukningen siden primo September og fremdeles, undtagen i November-December og i Tiden 1. Maj til Pinse.

Nabo-Kommunen, Nørre Sundby, følger i samme Fodspor, bl. a. har samtlige Kolonialhandlere her sluttet sig til den tidlige Lukning.

Denne Branche, flere Manufakturforretninger og Brugsforeningerne i Arbejderforstaden Vejgaard har accepteret Syvlukningen siden September. „Derved er der" — skriver „Aalborg Venstreblad" — „rammet en forsvarlig Pæl gennem Paastanden om, at Hensynet til Arbejderne gør det nødvendigt at holde længere aabent".

Ogsaa i Aarhus, hvor Sommer-Syvlukningen udløb den 1. September, er den tidlige Lukketid bibeholdt i stor Udstrækning, bl. a. har alle Kolonialforretninger i Frederiksbjergs vestlige Del besluttet at fortsætte Syvlukningen indtil 1. November.

Den Tid vil ikke være fjern, hvor Syvlukningen er en Kendsgerning overalt paa den jyske Halvø. Det tør i denne Forbindelse tages som et godt Omen, at samtlige Manufakturhandlere i Skagen har gennemført Syvlukningen i Vintermaanederne, Lørdag Aften undtagen. Og Esbjerg, der er uløseligt knyttet til Syvlukningens Historie og først — længe ene — af alle Byer gennemførte den tidlige Butikslukning hele Aaret, har nu indført 10-Lukning i Stedet for 11-Lukning om Lørdagen.

Nykjøbing F. viser ligeledes stærk Fremgang for Reformen. De cirkulerende Lister opnaaede 60 Underskrifter eller næsten alle betydende Forretninger. Af samtlige Kolonialhandlere opnaaede kun 2 en stærkt betinget Berømmelse ved at afsløre sig som „outsiders" overfor deres Kolleger. — Ogsaa indenfor andre Forretningsgrene arbejdes der for Syvlukningen i Efteraaret og Vinteren.

Fisker- og Lods-Byen Dragør paa Amagers Østkyst staar ikke tilbage for de store Provinsbyer andet Steds i Landet, idet Syvlukningen dér er indført siden 4. Oktober og fremdeles, Fredag og Lørdag undtagen, hvor Lukketiden er fastsat til henholdsvis Kl. 9 og 10.

Medens det mødte uoverstigelige Hindringer at gennemføre Sommer-Syvlukningen i Frederiksværk af Hensyn til det stigende Turistbesøg i denne idylliske nordsjællandske By, har der vist sig overvejende Sympati for Reformen i Vintermaanederne. Næsten samtlige Butikker er derfor lukkede Kl. 7, fra 15. September til 1. April, undtagen Lørdag.

Endelig skal som et Tidens Tegn, der peger i samme Retning, nævnes at Syvlukningen nu ogsaa har holdt sit Indtog i den afsides beliggende bornholmske Købstad Aakirkeby. Her er den tidlige Lukning indført fra 1. Oktober med foreløbig Virkning til 1. April. Ogsaa her danner Lørdagen en Undtagelse fra denne priselige Regel.

— — —

Iøvrigt meddeler Principalpressen, at den kjøbenhavnske Handelsstands Fællesrepræsentation ved en Afstemning mellem sine Medlemmer har konstateret en „forbavsende stor Majoritet" for Syvlukningen. — Nørrebros Handelsforening, der er Landets største Detaillistorganisation og hvis Formand, Herr J. C. Koefoed, er en af den kjøbenhavnske Medhjælperbevægelses Grundlæggere, har ved en nylig stedfunden Afstemning blandt Medlemmerne opnaaet det Resultat, at kun $^1/_{10}$ voterede for Ottelukningens Bibeholdelse, 16 pCt. udtalte sig for Syvlukning i Sommermaanederne, medens 74 pCt. var Tilhængere af Helaars-Syvlukningen.

— — —

Afstemnings-Spørgsmaalet har vedblivende sat Sindene i Bevægelse i forskellige Byraad. I vor Tidende pr. 15. August har vi præciseret Centralorganisationens Holdning til dette Anliggende, og Aarhus-Kongressen har i sin Udtalelse vedrørende Butikslukningslovens Revision i Mellemtiden nedlagt en afgjort Indsigelse mod Principalorganisationernes Krav om Eneraadighed vedrørende Syvlukningens Indførelse gennem Lokalvedtægter.

Under Byraadsforhandlingerne viser det sig, at Socialdemokrater og Radikale mødes i Ønsket om, at ogsaa Medhjælperne skal have Stemmeret ved disse Kommunalafstemninger, medens Højres og Venstres Kommunalrepræsentanter slutter sig til Handelsforeningernes Krav om, at Afgørelsen overdrages til de stedlige Principaler, helst til de paagældende Principalorganisationers Medlemmer. Til Sammenligning tjener, at vor Centralorganisation der ikke principielt sympatiserer med Afstemningerne, saafremt disse dog indføres, ønsker at alle Medhjælpere bør have Stemmeret. —

Siden vor sidste Omtale af disse Forhandlinger har Spørgsmaalet været behandlet i Horsens Byraad, hvor Stemmerne for og imod Medhjælpernes Voteringsret stod lige, og begge Indstillinger derfor tilsendtes Ministeriet. — Dette vil ogsaa være Tilfældet i Randers, hvor Forslaget om at give vore Standsfæller Medbestemmelsesret, forkastedes med én Stemmes Mindretal. — Odense Byraad vedtog at udsætte Sagen, og netop med Henblik paa at vor Afdelings Udtalelse endnu ikke forelaa og derfor skulde indhentes.

Forventelig vil Revisionsforslaget paany komme til Behandling i indeværende Rigsdagsamling. Men hvorom alting er, den Kendsgerning at Syvlukningen, navnlig i dette Efteraar, tager Tæten rundt om i Landet, byder de bedste Garantier for at dette altfor længe verserende Reformspørgsmaal kan opnaa en for Medhjælperstanden acceptabel Afgørelse.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Perioden Juni—September.

SOMMERENS Begivenhed, Kongressen, der i mange Henseender har stillet store Krav til vore Spalter, hindrede os i før nu at bringe den sædvanlige Oversigt over Centralorganisationens Virksomhed, paa Grundlag af Forretningsførerens maanedlige Beretninger til Hovedbestyrelsens Medlemmer.

Derfor vil det Efterfølgende fremtræde som et summarisk Tilbageblik for de sidst forløbne 4 Maaneder.

En meget væsentlig Del af det administrative Arbejde har naturlig samlet sig om Kongres-Forberedelser, og efter Kongressen om Udførelse af de tagne Beslutninger, i Særdeleshed Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse. Ifølge Forretningsudvalgets Indstilling vedtog Hovedbestyrelsen at søge A. K. statsanerkendt allerede pr. 1. Oktober, — en Ansøgning der bevilgedes af Inspektoratet, efter at Ministeriet — med uvæsentlige Ændringer — havde godkendt de af Aarhus-Kongressen vedtagne Statutter. Endelig har naturligvis Hovedkontorets Overflytning til nye, betydelig større og til vor nuværende Virksomhed mere hensigtssvarende Lokaliteter, i sidste Halvdel af September medført ekstraordinært Arbejde for Hovedkontoret.

Indenfor Perioden afholdt Hovedbestyrelsen ordinært Møde i Juli, medens Forretningsudvalget 3 Gange har været samlet til Møde angaaende administrative og almindelige Organisationen vedrørende Anliggender.

Forinden Kongressen fandt der indenfor Hovedbestyrelsen en

Personforandring Sted, idet Herr F. V. Jensen, Kallundborg, foranlediget af Forretningsovertagelse, nedlagde sit Mandat og erstattedes af Herr Chr. Hansen-Møller, Svendborg, der som bekendt genvalgtes ved Kongressen.

Agitationen har, naar undtages Stævnerne, ikke særlige Resultater at opvise i Sommermaanederne. I Juni talte Herr Jens Johansen ved Møder i Viborg og Aalborg med særlig Henblik paa A. K's. Statsanerkendelse, og i den følgende Maaned ved et Møde i Esbjerg. — Nye Afdelinger oprettedes i Bramminge, hvor Herr N. C. Nielsen talte og i Ejby (Fyn), hvor vore Middelfart-Kolleger, de Herrer Magnus Jørgensen og Karl Sørensen, var Indledere. Dermed har Agitationen paa Landet taget sin Begyndelse, idet begge de nævnte Pladser er betydelige Stationsbyer med et Opland, der selvsagt falder ind under de paagældende Afdelingers Omraade og Virkefelt. Bramminge-Afdelingen har endogsaa Opmærksomheden henvendt paa det nærliggende Ribe, hvor Betingelserne for en selvstændig Afdeling kun er minimale.

Med det tilstundende Efteraar er der kommen mere Liv og Form over Agitationsarbejdet, selv om Efteraars-Generalforsamlingerne og de paa denne Aarstid forestaaende Personskifter blandt vore Tillidsmænd endnu har hindret Agitationens frie Udfoldelse. Udadtil satte September Frugt i Oprettelse af nye Afdelinger i de fynske Byer Ringe og Nyborg, hvor Herr Jens Johansen talte om Organisationsspørgsmaalet, i den nordsjællandske Landsby Helsinge, hvor Hillerød-Tillidsmændene Chr. J. Hendil, Jacob Mathiasen og H. A. Petersen viste vore Farver. — Alle fornævnte Afdelinger startede med efter de stedlige Forhold betydelige Medlemsantal og med gode Fremtidsmuligheder. Derimod resulterede et i Bogense afholdt (September) Møde, hvor Herr Magnus Jørgensen, Middelfart, repræsenterede C. O., ikke i en Afdeling, men stedlige Kolleger gav Løfte om at fortsætte det forberedende Arbejde, saaledes at et Medhjælpermøde senere kunde afholdes.

Sommerens Medhjælperstævner fortsattes i Juni og Juli. — Herr Jens Johansen talte ved et Stævne i Herning, medens Herr Vilh. Hansen holdt Stævnetalerne i Flade Bakker ved Frederikshavn, paa Snoghøj ved Middelfart, hvor Tilslutningen var overordentlig talrig, og i Toftum Bjerge ved Struer. Endvidere talte Herr A. Andreasen ved det lolland-falsterske Stævne i Nakskov og Herr N. C. Nielsen ved Stævnet i Hobro. Ved det af sjællandske og de kjøbenhavnske Afdelinger i Roskilde afholdte Medhjælperstævne indledede Frk. Karen Mikkelsen og Herr Martin Pedersen, Kjøbenhavn.

I Løbet af Sommeren opløstes de smaa Afdelinger i Ebeltoft og Nibe, paa Grund af Mangel paa egnede Foregangsmænd, idet dog Medlemmerne overførtes til den direkte Afdeling, og saaledes bevaredes for C. O.

Til Trods for Aarstiden har Tilgangen af Medlemmer været jævn god. — Kjøbenhavn indsendte 129, Nykjøbing M. 26, Holstebro 23, Vejle 22, Thisted 16, Aalborg 15, Randers 10, en Række andre Afdelinger et færre Antal Ny-Indmeldelser.

Igennem Retshjælpen er bevilget Sagsanlæg for Medlem 4583 mod Manufakturhandler Werner Rasmussen, Ringsted, for 3 Mdr. Gage, for Medlem 4534 mod Firmaet Petersen & Hansen, Svendborg, for Gage under Militærindkaldelse, for Medlem 3955 mod Købmand Chr. Wacher, Støvring, af samme Aarsag. Endvidere for Medlem 4289 mod Købmand P. Knudsen, Roslev, for Medlem 6935 mod Vald. Petersen, Kjøbenhavn og for Medlem 4895 mod Købmand Ove Kastberg Andersen, Billund, angaaende 1 Md. Gage plus Kostpenge som Erstatning for et af Principalen annuleret Engagement. Sidstnævnte Principal er endvidere af C. O. indstævnet for skriftligt at have beskyldt Organisationen for — Pengeafpresning! En Letsindighed, der maa bødes for.

Dom er fældet i Sagerne: Medlem 9965 ctr. Musikhandler F. Thomsen og Medlem 9415 ctr. Hovedstadens Kompagni for Metal- og Vinduespolering, Kjøbenhavn samt Medlem 4014 ctr. N. L. Spangsberg, Thisted. — Vor Retshjælp opnaaede for disse Medlemmer henholdsvis Kr. 410,95 plus Renter 5 pCt. og Kr. 50.— i Sagsomkostninger, Kr. 225.— plus Renter og Kr. 300.— plus Renter. Endvidere vandt vi Sagen mod Manufakturhandler Johs. Petersen, Hjørring, saaledes at vort Medlem opnaaede 3 Md. Gage eller Kr. 375.— plus 5 pCt. Renter og Kr. 25.— i Sagsomkostninger. Endelig er der fældet Dom i en længe verserende Sag mod Uddeler A. Christensen, Hedensted; vort Medlem tildømtes Kr. 70.— plus Renter.

Forretningsudvalget har appelleret Dommen i en Sag mod Fr. Bruun, Vordingborg og Grosserer Spangsberg, Thisted har ladet forkynde Appelstævning for os i ovennævnte ved Underretten vundne Sag.

Arbejdsløshedskassen har ligesom i de forudgaaende Maaneder været stærkt engageret, ikke mindst med Henblik paa Soldater-Hjemsendelsen i Juni, der desuden kun var af forbigaaende Art og derfor yderligere har stillet Krav til denne understøttende Institution. Der indsendtes 74 Begæringer, hvoraf dog 5 maatte afvises, fordi de paagældende Medlemmer ikke opfyldte Vedtægternes Forskrifter.

Ialt udbetalte Hovedkontoret i Arbejdsløshedsunderstøttelse Kr. 3007.25, og endvidere i ekstraordinær Understøttelse Kr. 327.05 gennem det faglige Understøttelsesfond. Endelig har Forretningsudvalget i nogle Tilfælde bevilget ekstra Understøttelse af dette Fond.

Indenfor Beretningsperioden er der til Afdelingerne udsendt forskellige Cirkularskrivelser angaaende Kongressen og derhenhørende Anliggender, den sociale Statistik, Syvlukningen, Agitationen, A. K.s Statsanerkendelse, Mønsterlove for Afdelingerne og flere andre administrative Spørgsmaal.

Ved et 24. Septbr. afholdt Forretningsudvalgsmøde behandledes en Række Anliggender vedrørende Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, dennes Ikrafttræden, Montering og Nyanskaffelser foranlediget af Hovedkontorets Flytning, Godkendelse af Vedtægter for 2 nyoprettede Klubber i Kjøbenhavn o. s. v.

Medlemstilgangen i Perioden Juni — September androg 509.

Afdeling i Helsinge.

SØNDAGEN den 26. September stiftedes i Stationsbyen Helsinge den femte nordsjællandske Afdeling — og dermed har vor Organisation holdt sit Indtog i den sidste af de Byer i Nordsjælland, der overhovedet er store nok til at kunne bære en Afdeling.

To stedlige Kolleger, Herr Vang-Petersen og Herr P. Chr. Andersen, havde i Forbindelse med et Par andre Kolleger fra Byen og ved Samarbejde med Hillerød Afdelings Bestyrelse indvarslet til et Møde paa Helsinge Kro — et Møde, der havde fundet udmærket Tilslutning og vidnede om et godt Forarbejde.

Vang-Petersen bød Velkommen og et Par Medlemmer af Hillerød Afdelings Bestyrelse, Jacob Mathiasen, H. A. Petersen og Chr. J. Hendil havde Ordet for indtrængende at anbefale Kollegerne i Helsinge at slutte sig til deres Standsfællers faglige Organisation; navnlig holdt Jacob Mathiasen en udmærket lille Tale om Centralorganisationens Program, som han gennemgik Punkt for Punkt paa en klar og anskuelig Maade, og under stor Opmærksomhed fra Forsamlingen. Fra Tilhørerne rettedes forskellige Forespørgsler, især om Lærlinges og Kvinders Stilling indenfor Organisationen, og om Organisationens Stilling til Partipolitik, hvilke Forespørgsler besvaredes af Hendil, der sluttelig opfordrede til allerede nu at stifte Afdelingen og til at vælge et Udvalg til det forberedende Arbejde. — Vang-Petersen og P. Chr. Andersen anbefalede dette Forslag og omtrent samtlige tilstedeværende Kolleger indmeldte sig i Centralorganisationen.

Udvalget kom til at bestaa af Vang-Petersen, P. Chr. Andersen og Frk. H. Hansen — tre Kolleger som synes at have de bedste Betingelser for at kunne føre Afdelingen — der begynder med ca. 20 Medlemmer — ind i det rette Spor.

Mødet sluttede med et Par Timers fornøjeligt Samvær.

Chr. J. H.

Pladsanvisning og Oplysningsbureau.

MAN skulde synes, at disse to Ting er saa nøje knyttet til hinanden, at ethvert Medlem af Centralorganisationen indhentede Oplysninger om en Plads før man søgte den, men det er desværre ikke Tilfældet og man vil uvilkaarlig spørge: „Hvad er Aarsagen?"

I nogle Tilfælde, og vel desværre de fleste, er Grunden den at Medhjælperne ikke véd rigtig Besked om Oplysningsbureauets Eksistens, og selv om de véd det er mange i Tvivl om hvor og hvorledes de skal søge Oplysningerne, og i andre Tilfælde véd de nok Besked, men af Ugidelighed indhenter de dem ikke. Adskillige ræsonnere: „Dersom jeg ikke er tilfreds, kan jeg søge andet Engagement"; men det er ingen Anbefaling at være pladsledig hver 3die—4de Maaned og det bedrer heller ikke Forholdene hos vedkommende Principal, at han ikke har Vanskeligheder med at faa Personale.

Endvidere maa det være en Livssag for Medhjælperne at støtte deres Organisation, og det gør man bedst ved at bruge den mest muligt. Det har sin store Betydning at Principalerne mærker, at den Pladssøgende er i nøje Tilknytning til Organisationen og at de nødvendigvis maa stille sig velvilligt og forstaaende overfor Medhjælperorganisationen og dens Krav, for at kunne faa brugbart Personale. Og lidt mere Velvilje, Imødekommenhed og Forhandlingsvillighed kan nok tiltrænges, for som det er nu afviser de os som Regel med, at deres Foreninger har vedtaget ikke at forhandle om det foreliggende Spørgsmaal, og at de derfor intet kan indlade dem paa enkeltvis. Der mangler blot, at de skal mærke, at det er ikke Afdelingen som saadan eller dens Repræsentant, der ønsker dette eller hint, men at hele Medhjælperskaren staar bag alle Organisationens Krav og ønsker at virkeliggøre C. O.s Program. Her er et Punkt, man nøje bør gennemføre: Ingen organiseret Medhjælper paa Pladser med daarlige Arbejdsforhold! Der er vel ingen Tvivl om, at de organiserede Medhjælpere er Eliten af Medhjælperstanden og at Principalerne helst ønsker dygtige og selvstændige Medhjælpere; thi sikkert kun paa ét Omraade ønsker de mindre Selvstændighed hos Medhjælperen, nemlig i Forholdet til Organisationen.

Som en tredie Grund kan jeg tænke mig, at en Del Medlemmer véd, at Oplysningsmaterialet i nogle Afdelinger ikke er komplet og at det enkelte Steder er saa mangelfuldt, at det er værdiløst.

Motivet til dette Indlæg er, at jeg kunde ønske sidstnævnte Mangel ændret, og er derfor disse Linier nærmest rettet til Ledelsen, saavel Afdelingsbestyrelserne som Hovedledelsen. Det er ikke utænkeligt, at der findes enkelte Afdelingsbestyrelser som, selv om de gentagne Gange faar Anmodning fra Hovedkontoret om at samle og indsende Materiale, ganske lader Arbejdet hvile. Derfor vil jeg henstille til Hovedkontoret at tage Initiativet til en omhyggelig Revision og Komplettering af det allerede foreliggende Materiale. — Centralorganisationen kan maaske lade trykke et tilstrækkeligt Antal Skemaer paa tynd Karton, og omsende et passende Antal til hver Afdeling, saaledes at alle Oplysningerne udfærdiges i to Eksemplarer, hvoraf det ene indsendes til Hovedkontoret, det andet opbevares af Afdelingsformanden efter nærmere Anvisning. Hvis man med de blanke Skemaer ikke opnaar det ønskede Resultat i alle Afdelinger, kan Hovedkontoret vel fremskaffe det fornødne Adresse-Materiale fra de Byer, hvorfra der manglede Oplysninger og derefter tilsende de paagældende Afdelinger nye Blanketter med Firmaadresser. Dette vil utvivlsomt animere Afdelingen til at tage Affære.

Med fuld Ret kan vistnok gøres gældende, at Gennemførelse af en saadan Reform vil koste mange Penge for C. O. og meget Arbejde for Hovedkontoret, og maaske der vil kræves lidt mere Personale, men da Kongressen har overladt til Hovedbestyrelsen at forbedre Oplysnings-Afdelingen, kan der vel bevilges et mindre Beløb til midlertidig Medhjælp.

Naar man ser under hvilke meningsløse Forhold, en stor Del af Medhjælperne arbejder, skulde man synes, at der nok kan bringes et Offer baade af Tid og Penge, for at vore Kolleger ikke tiltræder saadanne Pladser uden at kende Arbejdsforholdene. — Det er ganske meningsløst, at en Handelsmedhjælper har en Arbejdsdag paa 14—16 Timer for en Løn, der er mindre end en Haandværkers 9—9½ Timers Arbejdsdag, og i mange Tilfælde for at faa saadant Engagement lader sig diktere Betingelser som, at han ikke maa søge Engagement hos en Konkurrent i samme By de første 5 Aar. At der endnu er Medhjælpere som er letsindige nok til at underskrive en saadan Kontrakt, er ufatteligt, men at der ogsaa findes saadanne blandt Centralorganisationens Medlemmer, er desværre ogsaa Tilfældet!

Dernæst kunde jeg ønske, at der foreløbig i vor Tidende var en staaende Rubrik med Oplysning om hvorledes Medhjælperne skal forholde sig til Arbejdsløshedskassen, Pladsanvisningen, Oplysningsbureauet etc. og det bør ordnes saaledes at Medlemmerne, naar de søger Oplysninger faar disse saa hurtigt og let som muligt, enten gennem Hovedkontoret ved at opgive Medlems-Nr. eller gennem Afdelingsformanden i den By, hvor de søger Plads, naar de medsender sidste Maanedskvittering.

Ved Kongressen fremsattes et Forslag om, at alle Oplysninger indsendtes til Afdelingsformanden i den By, hvor den Pladssøgende opholdt sig, og at der kun maatte gives mundtlige Oplysninger til Medlemmerne. Dette vil dog som Regel forsinke Oplysningerne, og direkte Medlemmer og Kolleger, der opholder sig i Stationsbyer, er derved afskaarne fra at benytte Oplysningsbureauet. Saafremt der er Anledning til at frygte Misbrug af de givne Oplysninger, kan de sendes med Forpligtelse til omgaaende Returnering.

C. T. H.

Redaktionen har velvilligst givet mig Lejlighed til allerede nu at fremsætte et Par Bemærkninger til ovenstaaende Artikel.

Dette gør jeg saa meget hellere, som jeg er ganske enig med C T. H. i, at Oplysningsbureauet, rigtig forstaaet og benyttet af Medlemmerne, er af overordentlig Betydning for Regulering af Tilbud paa Arbejdskraft — hvilket i Øjeblikket foregaar saa planløst som overhovedet tænkeligt, og derfor ogsaa i betydelig Grad vanskeliggør Arbejdet for, at den Boykotting af de daarlige Arbejdssteder, som vi naturligt maa længere frem med, kan komme ind i det rette Spor.

Det er muligt at C. T. H. har Ret, naar han mener, at Medlemmerne ikke aner Oplysningsbureauets Eksistens, men i saa Fald bærer Afdelingerne Skylden herfor; thi Hovedkontoret har Gang paa Gang henledt Afdelingernes Opmærksomhed paa denne Sag, og har anmodet om, at det allerede foreliggende Materiale kompletteredes og revideredes, samt at de Afdelinger, der overhovedet ikke har beskæftiget sig med denne Sag — saadanne findes nemlig ogsaa, endda i ikke ringe Antal — straks tog fat paa Arbejdet. Men naar undtages ganske faa Afdelinger, er der taget meget valent paa Sagen, og forsaavidt er det ikke mærkeligt om der hos Medlemmerne raader nogen Ukendskab til Sagen og dens Betydning, og saa længe man ikke tager Skeen i en anden Haand, har man ikke Lov til at beklage sig over, at daarlige Principaler stadig hoverer over, og roser sig af, at de let kan faa Personale, ja endog organiseret Personale. —

Medlemmerne maa netop — paa dette som paa andre Omraader lære at bruge Organisationen. Hvad har vi den ellers til? Men det maa selvsagt blive Afdelingernes Sag at lære Medlemmerne op hertil, thi Hovedbestyrelsen er jo — udover de forholdsvis faa Møder i Afdelingerne, hvori dens Medlemmer kan deltage — uden Midler til at komme ind paa Livet af Medlemmerne.

Centralorganisationen, opnaar derfor den Respekt i de daarlige Arbejdsgiveres Lejr den Dag Afdelingerne selv vil; dertil vil tjene baade dette og andre Midler, som vi paa det sidste har forbedret betydeligt, netop med Henblik paa at naa det samme, som vi ogsaa tilsigter med et velkompletteret Oplysningsbureau.

I den kommende Periode skal vi naturligvis ogsaa røre ved denne Sag, og Hovedkontorets Medvirkning skal det saavist ikke skorte paa — enten det saa sker paa den af C. T. H. antydede Maade eller en anden, der maatte findes mere formaalstjenlig. Den rent praktiske Side af Sagen kommer vi nok ud over, naar blot den nødvendige Forudsætning for Sagen Løsning er tilstede ude i Afdelingerne.

Hele dette Spørgsmaal staar naturligvis i intim Forbindelse saavel med Pladsanvisningen som med Arbejdsløshedskassen, og en staaende Rubrik i „D. H. K. M. T." med Oplysning om, hvorledes man har at forholde sig i et givet Tilfælde, kan derfor sikkert været praktisk, og vil forhaabentlig bevirke, at Medlemmerne ikke saa letsindigt som nu kaster sig i Armene paa den første den bedste Principal, men altid forhører sig om Arbejdsforholdene inden Engagement indgaas. Ligeledes vil det være til Held for adskillige godtroende Medhjælpere, hvis de konfererede med deres Organisation om Kontrakter, Konkurrenceklausuler o. s. fr., som „smarte" Principaler lister mangen Medhjælper til at underskrive — uden at de beregner, hvilke mildest talt ubehage-

lige Konsekvenser det kan medføre, hvis den skønne Enighed en vakker Dag hører op — og det kan jo ske.

— — — Efter den Vedtagelse der, foranlediget af Thisted-Forslaget, foretoges paa Kongressen, vil hele Spørgsmaalet blive taget op til Overvejelse, og jeg skal for mit Vedkommende gerne medvirke til, at Resultatet heraf kommer til at gaa i Retning af det af C. T. H. antydede. *Jens Johansen.*

Conto pro diversi.

AGITATIONEN PAA LANDET.

I Tilslutning til min Artikel i „D. H. K. M. T." pr. 1. August glæder det mig at meddele, at en Agitationstur til Hurup Stationsby Søndag den 19. September gav Organisationen 10 nye Medlemmer. — Disse Tal fremdrager jeg af den simple Grund, at jeg dermed mener at kunne illustrere, hvilket udmærket Arbejds- og Agitationsfelt, der ligger urørt rundt om os.

Paa Kongressen i Aarhus blev Spørgsmaalet, „de direkte Medlemmer", diskuteret og fra enkelt Side blev der anket over, at der fra Hovedkontoret var tilgaaet disse for faa Cirkulærer. — Dertil vil jeg gærne bemærke: Det er saa vist ikke netop Cirkulærer, de direkte Medlemmer trænger til. Derimod kunde jeg tænke mig, at det snarere var Samtale og Samvær med andre organiserede Kolleger, samt endelig og ikke mindst at faa indprentet Følelsen af, at de ikke er enlige Standsfæller, men staar omgivet af Kolleger, som sammen med dem er med til at tage de Tag, der bringer vore Krav til Virkelighed.

Opgaven synes jeg let kunde løses derved, at de respektive Afdelinger f. Eks. til deres Bynavn føjede Betegnelsen „og Omegn", og derefter fra Hovedkontoret rekvirerede en Fortegnelse over samtlige direkte Medlemmer i Byens Omegn, for saa at tilskrive disse med Forespørgsel om, hvorvidt de var villige til at indtræde i Afdelingen, et Tilbud sikkert Hovedparten med Glæde imødekom. Naar dette var i Orden, burde man gaa Haand i Haand med de „forhenværende direkte Medlemmer", for ved fælles Kræfter at organiserere de tilbageværende Handelsmedhjælpere i Omegnen. Alt i alt! En interessant Opgave, som det med lidt Interesse vil være den letteste og fornøjeligste Sag at løse. *Aage Neergaard,* Thisted.

DYRTIDSTILLÆG.

Dansk A/S Siemens-Schuckert, Kjøbenhavn, udbetaler siden 1. April hvert Kvartal et Dyrtidstillæg af 45 Kr. til alle gifte, og Halvdelen af dette Beløb til alle ugifte Funktionærer, hvis Aarsindtægt er under Kr. 4000.—. I Aarets Løb har desuden ca. 25 af Personalet faaet Gagetillæg. — Et andet Firma indenfor Elektricitetsbranchen Aage Havemans Eftf., Kjøbenhavn, har ligeledes tilstaaet sit Personale et Dyrtidstillæg.

Grossistfirmaet N. F. Høffding har fornylig udbetalt sit Personale en Maaneds Gage, medens Firmaet Holger Petersen ligeledes af Kjøbenhavn har ydet 10 pCt. af Aarsgagen.

MØNSTERLOV FOR AFDELINGERNE.

Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse vil ikke blive uden Indflydelse paa Affattelsen af Afdelingernes Love, der iøvrigt forud er mere afvigende end i flere Tilfælde foreneligt med C. O.s almindelige Lovbestemmelser. For imidlertid at opnaa den Ensartethed i Afdelingslovene, der nu og fremtidig er vigtigere end forhen, meddeler Forretningsføreren Afdelingen i en i September udsendt Cirkularskrivelse, at der vil blive udarbejdet en Mønsterlov, der bør lægges til Grund for de Lovrevisioner, det alene med Henblik paa Statsanerkendelsen er ønskeligt at foretage.

Denne Mønsterlov vil blive udarbejdet saaledes, at den kan forelægges Hovedbestyrelsesmødet i November og kan forventelig være i Afdelingernes Besiddelse inden Aarets Udgang.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Frederikshavn. Ordinær Generalforsamling afholdtes d. 22. Septbr. paa „Hoffmanns Hotel". Af Formandens Beretning fremgik, at Foreningen tæller 59 Medlemmer og 11 Lærlinge.

Til Bestyrelsen genvalgtes med Akklamation d'Herrer A. Elvig, Chr. Olsen og Henry Nielsen, til Suppleanter d'Hrrrer And. Hansen og J. Damsgaard.

Til Formand genvalgtes ligeledes med Akklamation Herr A. Elvig. Som Medlemmer af Agitationsudvalget valgtes Fru E. Justesen og Frk. Mellerup samt d'Herrer K. J. Sjøbeck, A. Mellerup og Vald. Petersen. — I Forlystelseskomitéen indvalgtes d'Herrer M. Brøndberg, K. J. Sjøbeck og Lauritz Madsen.

Som ugentlig Mødeaften fastsattes Onsdag som sædvanlig.

Formanden oplyste, at Kontingentet i Anledning af Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse maatte forhøjes med 25 Øre til 175 Øre pr. Md. Forhøjelsen vedtoges for indenbys Medlemmers Vedkommende, for Medlemmerne i Omegnen bibeholdtes det gamle Kontingent 150 Øre pr. Md., for at bevare disse som Medlemmer af Afdelingen her. — Bestyrelsen fremkom med et Forslag om, at Kassereren skal være kontingentfri. Dette Forslag vedtoges enstemmigt. — Formanden opfordrede alle Medlemmerne til ved enhver Lejlighed at paavirke de uorganiserede Kolleger, saaledes at disse indmeldte sig i Organisationen.

Paa et umiddelbart efter Generalforsamlingen afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig saaledes: A. Elvig, Formand, M. Brøndberg, Næstformand, Chr. Olsen, Kasserer, L. Madsen, Sekretær og Henry Nielsen.

Onsdag d. 6. Oktober aabnedes Vintersæsonen med en lille rask Svingom.

Bestyrelsen anmoder indtrængende Medlemmerne om at møde frem til vore ugentlige Mødeaftener; specielt naar der kaldes til Samling om et Foredrag e. l., bør De alle — baade Medlemmer og Lærlinge — komme.

Lad os ikke kalde forgæves! Gør Arbejdet lettere for Bestyrelsen ved at støtte denne i Bestræbelserne for at fremme og værne Standens Interesser. *Lauritz Madsen,* p. t. Sekretær.

Helsingør. Da vor Delegerede ved Kongressen i Aarhus, Herr Elding, blev syg Kongressens 1. Dag og maatte rejse hjem, overtog Herr Fuldmægtig Chr. Karlsen, Kjøbenhavn, velvilligst Herr E.s Mandat, og ved Medlemsmødet den 15. Septbr., aflagde Herr K. Beretning fra Kongressen. I klare, forstaaende Ord gennemgik Herr K. Forhandlingerne, saaledes at vi alle gik hjem med et saa levende Indtryk, som havde vi selv været Kongres-Deltagere.

Til Medlemsmødet Onsdag d. 6. Oktober havde vi sendt en Del Indbydelser til uorganiserede Kolleger, og havde vi den Fornøjelse, at ikke saa faa mødte. — Frk. Caritta Jørgensen talte om, „Hvilke Fordele har C. O. bragt den danske Medhjælperstand?" Det var en virkelig Glæde at høre Frk. C. J.s Foredrag, der med Dygtighed fremhævede de mange og store Goder, vor C. O. har bragt os. Foredraget paahørtes med megen Interesse. Dette Møde var en lovende Begyndelse paa Vintersæsonen. — Efter Mødet inviterede Foreningen Gæster og Medlemmer paa gratis Kaffe. *Mary.*

Herning. Ordinær Generalforsamling afholdtes Mandag den 13. September i „Haandværkerforeningen"s Lokaler. — Formanden, A. Lorenzen, bød Velkommen og Byraadssekretær Schultz valgtes til Dirigent. Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar. Beretningen godkendtes enstemmig.

A. Lorenzen frabad sig Genvalg som Formand og i hans Sted valgtes derfor Herr P. Stavnstrup.

Til Bestyrelse valgtes M. K. Lauridsen, A. Lorenzen, J. Chr. Petersen, Frk. Erichsen og Frk. M. Andersen. Til Agitationsudvalg valgtes E. Bjerg, A. Lorenzen, J. Chr. Petersen, Frk. M. Andersen og Frk. V. Nielsen. Til Fanebærer M. K. Lauridsen. — Til Annonceafdelingen E. Bjerg. — Til at forestaa Oplysningsbureauet valgtes P. Stavnstrup, Th. Jensen og A. Lorenzen.

Under „Eventuelt" foreslog A. Lorenzen, at Kassererposten fremtidig skulde være kontingentfri. Dette vedtoges

I et umiddelbart efter Generalforsamlingen afholdt Bestyrelsesmøde valgtes A. Lorenzen til Næstformand og til Sekretær J. Chr. Petersen. *J. C.*

Holstebro. Foreningen afholdt Søndag den 19. September ordinær Generalforsamling paa Hotel „Royal".

Til Dirigent valgtes Bogholder Ring. — Formanden aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed og meddelte, at den nu talte 85 Medlemmer mod 77 ved sidste Generalforsamling, og at der i den forløbne Periode havde været 20 nye Indmeldelser. Til andre Afdelinger var der overflyttet 14 Medlemmer, medens der kun var overflyttet 5 hertil. — Formanden beklagede, at Tilslutningen til Møderne ikke havde været saa stor som ønskelig og opfordrede Medlemmerne til altid at møde og deltage i Arbejdet. Kassereren, Bogholder E. Eriksen, fremlagde Regnskabet, som

ballancerede med Kr. 1061,02 og udviste en Kassebeholdning paa Kr. 29,50. — Beretning og Regnskab godkendtes.

Derefter behandledes nogle Lovændringer og Forslag som alle blev vedtaget, bl. a. en Kontingentforhøjelse paa 25 Øre, samt at intet Medlem kan nægte at modtage Valg til Bestyrelsen, dog kun for én Valgperiode ad Gangen. —

Til Formand genvalgtes C. C. Knudsen med Akklamation, og til Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes Bogholder Ring og nyvalgtes Kolonialmedhjælper A. Bitsch Lauritzen. Suppleanter blev Bogholder Frode Christensen og Kolonialmedhjælper L. H. Nielsen. — Til Revisor genvalgtes Bogholder W. Wium.

Om Aftenen samledes Medlemmerne til Musikunderholdning og en Svingom, der forløb meget gemytlig. *C.*

Horsens. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes paa Palæet Tirsdag d. 28. September. Som Dirigent valgtes Bogholder Niels Dahl.

Formanden aflagde Beretning om Kongressen i Aarhus, Dahl om den lokale Virksomhed og Sigurd Sørensen om Agitationsudvalgets Arbejde, der havde givet gode Resultater. Beretningerne godkendtes enstemmig. — Bestyrelsens Forslag om at forhøje Kontingentet til 2 Kr. for mandlige og Kr. 1,50 for kvindelige Medlemmer vedtoges enstemmigt.

Til Agitationsudvalget genvalgtes C. O. Jensen, Frk. Nielsen og Frk. Hansen og nyvalgtes Bogholder Mortensen og Manufakturmedhjælper Worsøe. — Faneudvalget suppleredes med Bogholder Dahl i Stedet for Jens Christensen, der er bortrejst.

Et Forslag om at søge arrangeret billige Kursus i Tysk og Engelsk for Foreningens Medlemmer vedtoges. Den øvrige Virksomhed i kommende Halvaar overlodes det til Bestyrelsen at træffe Bestemmelse om. Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O. *D.*

Kjøbenhavn. Den 31. August afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. — Formanden aflagde Beretning: Fremgangen havde været større end i noget tidligere Halvaar, idet der var en reel Forøgelse af 210 Medlemmer, og Formanden ansporede til vedblivende ihærdigt Arbejde for Tilgang. Der var udsendt Anmodning til ca. 1000 Firmaer om at yde Dyrtidstillæg, og denne var i adskillige Tilfælde bleven efterfulgt. Der var arbejdet for 7-Lukningen ved Opslag af Plakater og ved at udsende 43,000 Løbesedler gennem Dagblade. Overenskomstforhandlingerne med Brugsforeningerne var sluttede, og der var naaet et Resultat, som kun ventede paa Sanktion af de enkelte Brugsforeninger, for at blive gældende. Endvidere var der startet en Isenkrammedhjælper-Afdeling, samt oprettet Klubber for Singers Personale og for Mælkeriet „Enighedens" Personale. — Beretningen godkendtes enstemmig uden Diskussion.

Formanden forelagde og gennemgik Regnskabet, der enstemmig godkendtes. — En Del Lovændringer vedtoges. — Kontingentet, der efter Kongresbeslutning forhøjedes med 25 Øre til Arbejdsløshedskassen, foresloges forhøjet til Kr. 2,50 for mandlige og Kr. 2,00 for kvindelige Medlemmer. Efter en livlig Diskussion vedtoges dette.

Det foresloges atter at vende tilbage til Ordningen fastlønnet Formand, da Assistenten havde faaet Ansættelse paa Hovedkontoret. Forretningsudvalget foreslog at vælge Afdelingernes nuværende Formand Herr Martin Pedersen, der havde erklæret sig villig til at overtage Hvervet. — Herr Martin Pedersen valgtes derpaa enstemmig til fastlønnet Formand.

Denne Ordning, der er den eneste reelle i en By som Kjøbenhavn, hvor Arbejdet beslaglægger saa megen Tid, vil forhaabentlig bringe Kjøbenhavns Afdelinger et stort Skridt fremad i deres Arbejde paa at organisere Storbyens mange tusinde Medhjælpere, og derved skabe Betingelser for vore Kravs Gennemførelse.

Den nyvalgte Formand takkede for Valget og udbragte et Leve for de kjøbenhavnske Afdelinger.

Til Bestyrelsen valgtes Harald Heie (nyvalgt), Karen Mikkelsen (nyvalgt), Johanne Andersen og A. Nathansohn (nyvalgt). — Til Revisorer genvalgtes R. J. Bønneland og N. Kristensen. *S.*

Den 14. September talte Herr Fr. Dalgaard om „Socialistisk Kultur". Indlederen begyndte med almindelige Betragtninger over Kultur og Civilisation, der i Virkeligheden ikke var andet end Skal og Fernis, idet Mennesket i sig selv var lige saa raa som for tusinde Aar siden. Dette skyldes, at Menneskene er nødte til at kæmpe for Udkommet, og derfor kun tænker paa at klare for sig selv. Naar først den økonomiske Kamp er afskaffet, kan Menneskene begynde at beskæftige sig med virkelig Kultur. Derfor maa man slutte sig til Socialdemokratiet i dets Arbejde for at faa det økonomiske Fundament i Orden, hvorpaa Kulturen og Civilisationen skal bygges op.

Tirsdag den 21. September var der Oplæsning af Herr Forstander Johan Borup. Herr B. havde valgt Drachmanns ypperlige Digt „Prinsessen og det halve Kongerige", og han forstod udmærket at fængsle Tilhørernes Opmærksomhed, hvilket disse lønnede med kraftigt Bifald. *S.*

Kolding. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes paa „Højskolehjemmet" den 22. September, hvor ca. 30 Medlemmer havde givet Møde. — Efter at Formanden havde budt Velkommen valgtes N. C. Christensen til Dirigent.

Formanden aflagde Beretning for Sommerhalvaaret, hvoraf fremgik, at Foreningen tæller 65 ordinære Medlemmer og 31 Medlemmer af Arbejdsløshedskassen. Der var til et Medlem udbetalt Kr. 36.50 i Understøttelse. I det forløbne Halvaar var afholdt 11 ordinære Medlemsmøder, 5 Bestyrelsesmøder, 1 selskabelig Sammenkomst samt 1 Sommerudflugt til Randbøldal. Formanden omtalte derefter forskellige Ting indenfor Centralorganisationen og rettede sluttelig en Opfordring til Medlemmerne om at møde mere talrigt til Medlemsmøderne. Beretningen godkendtes enstemmig.

Kassereren, Aksel L. Lorensen, oplæste derefter Regnskabet og knyttede enkelte Bemærkninger dertil. Regnskabet cirkulerede senere blandt Medlemmerne og godkendtes enstemmigt.

N. C. Nielsen og Aksel L. Lorensen genvalgtes med Akklamation henholdsvis til Formand og Kasserer.

Til Bestyrelsesmedlemmer valgtes C. G. Schou og O. Juul Rendil, medens C. Wentzel og K. Fr. Holm valgtes henholdsvis til 1ste og 2den Suppleant. Til Revisor genvalgtes I. P. Christensen. — Til Agitationsudvalget valgtes Poul Thomsen, M. P. Martinussen, C. Wentzel, Th. Jensen og H. Arnstrøm. Udvalget har senere valgt Th. Jensen til Formand.

Dernæst behandledes Ændringer af Lovene paa Grund af Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse. Da der fra Hovedkontoret forelaa Meddelelse om, at der til Afdelingerne udsendtes en Mønsterlov, enedes man om at vente med at foretage de nødvendige Lovændringer, indtil Mønsterloven foreligger. Dog vedtoges det at ændre Lovenes § 6 fra 1. Oktober d. A. at regne til: „Ordinære Medlemmer svarer i Kontingent Kr. 1.75 pr. Maaned, hvoraf 75 Øre betales til C. O. og det faglige Understøttelsesfond og 50 Øre til Arbejdsløshedskassen".

Under „Eventuelt" vedtoges det at afholde første ugentlige Møde Onsdag den 6. Oktober. — Generalforsamlingen afsluttedes derefter af Dirigenten med et Leve for Centralorganisationen.

Ved et Bestyrelsesmøde Fredag den 1. Oktober, konstituerede Bestyrelsen sig med N. C. Christensen som Næstformand og C. A. Frost som Sekretær. *C. F.*

Nykøbing F. Afdelingen begyndte i September sine ugentlige Møder, ved hvilke Medlemmer af Bestyrelsen indledede ved de 4 første om faglige Emner. — Agitationsudvalget har været i livlig Virksomhed og mødte ved Maanedens Slutning med 9 nye Medlemmer.

Tirsdag d. 5. Okt. afholdtes Møde med Herr Overlærer Bang som Indleder om Emnet: „Handelsforeningens Sprogkursus". Herr Bang omtalte først Forskellen paa Handelslærlinges Uddannelse i gamle Dage og nu, og at det ogsaa den Gang gjaldt om at blive saa dygtig som mulig, for at naa frem i første Række; men i vor Tid, hvor Konkurrencen er stor, er det mere nødvendig end nogensinde, stadig at arbejde paa sin videre Uddannelse, og altid have det Maal for Øje, at man vil naa at blive blandt de dygtigste i sit Fag, — ellers naar man aldrig at gøre sig gældende.

Derefter gik Herr B. over til at omtale Maaden, hvorpaa man naar dette Maal, og kunde ikke forstaa, at saa faa havde meldt sig som Deltagere til Handelsforeningens Sprogkursus, — fra vor Afdeling kun 2; vi skulde ikke alene være med til disse Kursus, men ogsaa se at faa oprettet saadanne i andre Fag, f. Eks. Stenografi, Bogholderi, Handelsvidenskab, Varekundskab o. s. v.

Herr Bang sluttede med at udtale, at der naturligvis skal Tid til at lære alt dette, men at man nok skal vide at skaffe sig Tid til det, man har Lyst til, og at Principalerne sikkert vil tage mere Hensyn til vort Krav om tidligere Lukning, naar de ser, at vi benytter en Del af vor Fritid til videre Uddannelse.

Formanden takkede Herr Bang for det udmærkede Foredrag og lovede, at Bestyrelsen skulde 'gøre sit bedste for at samle Deltagere til disse Kursus, hvilket sikkert ikke vil falde den vanskeligt, da de Tilstedeværende havde fulgt Foredraget med største Interesse fra først til sidst. *A. J.*

Næstved. Foreningen afholdt ordinær halvaarlig Generalforsamling Torsdag d. 30. Septbr. paa Industribygningen. Til Dirigent valgtes Herr J. W. Andersen.

Formanden aflagde Beretning for Halvaaret og Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab; begge godkendtes.

Der foretoges derefter Valg til Bestyrelsen, følgende Medlem-

mer afgik efter Tur: d'Herrer H. Søgren Petersen, P. E. Andersen og J. W. Andersen, i Stedet herfor genvalgtes Herr P. E. Andersen, og d'Herrer Carl E. Qvist og Houmark Sørensen, der nyvalgtes; til Suppleanter valgtes d'Herrer H. H. Bay, J. V. Andersen og Iversen. Herr Jacob Houg Hansen og Herr Rud. Hansen blev valgt til Revisorer, som Suppleanter d'Herrer Andreassen og Erlandsen. Et Agitationsudvalg bestaaende af Herr Houmark Sørensen, Herr Rud. Hansen, Frk. Gerda Larsen, Frk. Beate Olsen og Herr Iversen valgtes.

Generalforsamlingen vedtog at forhøje Kontingentet til 2 Kr. pr. Md. for fuldt betalende Medlemmer. — Formanden sluttede derefter med et Leve for C. O.

Paa et efterfølgende Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig som følger:

Herr P. E. Andersen, Formand (Adr. Søborghus), Herr Carl E. Qvist, Kasserer (Adr. Herr H. Olsen-Birksted), Herr Houmark Sørensen, Næstformand, Herr Johs. Larsen, Sekretær, og desforuden bestaar Bestyrelsen af: Herr Alfr. Christensen, Herr Viggo Knudsen og Frk. Bertha Hobel.

Johs. Hansen, Sekretær.

Odense. Tirsdag den 14. September afholdtes paa Hotel „Ansgar" ordinær halvaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Herr Joh. Petersen. Den af Formanden aflagte Beretning om Foreningens Arbejde i det forløbne Halvaar, saavel som det reviderede Regnskab, godkendtes enstemmigt. Herr Oluf Christensen nedlagde sit Mandat som Formand grundet paa Bortrejse fra Byen til 1. Oktober. — Som Herr Christensens Efterfølger foresloges de Herrer Peter Holm og Joh. Petersen; ved den derpaa følgende Afstemning sejrede P. Valget hilstes med Begejstring, da P. indenfor Afdelingen er kendt som en Mand, der ikke paatager sig en Opgave, uden at han af yderste Evne søger at løse den, hvilket vi har Erfaring for fra den Periode, hvor P. sad som Medlem af Bestyrelsen.

I Stedet for de afgaaende: A. Fedders, H. Pedersen og R. Rasmussen, nyvalgtes til Bestyrelsen: Peter Holm og Th. Mortensen, og genvalgtes H. Pedersen. Til Suppleanter valgtes M. Foverskov og Møller. — Agitationsudvalget kom til at bestaa af Bjørn Christensen, V. Knudsen og N. Carl Petersen.

Herr Oluf Christensen fremsatte Forslag om at yde Kassereren et aarligt Beløb af f. Eks. 25—35 Kr. Dette vilde efter Forslagstillerens Mening yderligere skærpe Paapasseligheden. Det er forbundet med et stort Arbejde, og det er af allerstørste Vigtighed, at have en energisk Mand paa denne Plads; det er derfor et Spørgsmaal, om vi i det Hele taget har Raad til at lade være med at lønne denne Post. Forslaget blev fra flere Sider skarpt imødegaaet og sluttelig forkastet.

Dirigenten takkede paa Afdelingens Vegne Herr Oluf Christensen for det udmærkede Arbejde, som han havde udført for Foreningen i den Tid, han havde opholdt sig her i Byen og bad Forsamlingen udbringe et Leve for C. — Efter at Chr. havde haft Ordet, sluttede Dirigenten Generalforsamlingen med et: „C. O. leve". *H. P.*

Paa et den 22. Septbr. afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede Bestyrelsen sig med Joh. Petersen som Formand, P. Holm, Næstformand, N. Carl Petersen, Kasserer, H. Pedersen, Sekretær og Th. Mortensen som Vice-Sekretær. — Til Behandling var endvidere Spørgsmaalet om Kontingentforhøjelse i Henhold til Skrivelse fra Hovedkontoret. Bestyrelsen enedes om paa den kommende ekstraordinære Generalforsamling at fremsætte Forslag om at forhøje Kontingentet til 2 Kr. pr. Md.

Ekstraordinær Generalforsamling afholdtes den 28. September.

Dirigenten, P. Holm, oplæste Dagsordenen, hvorefter Ordet gaves til Formanden, som gjorde de faa mødte Medlemmer bekendt med den fra Hovedkontoret indløbne Skrivelse angaaende Statsanerkendelsen og de dermed følgende Rettigheder og Forpligtelser, ligesom han fremsatte Bestyrelsens Forslag om at forhøje Kontingentet yderligere til 2 Kr. — Fra et enkelt Medlems Side blev der opponeret ret kraftigt imod de 25 Øre. Efter en kort Debat gik Forslaget til Afstemning med det Resultat, at Kontingentet fastsattes til 2 Kr. pr. Md. —

De Herrer Brødrene Foverskov overtog Bibliotheket. Meddelelse om Bytteaften udgaar fra de Herrer. De ugentlige Medlemsmøder begynder Tirsdag den 5. Oktober og afholdes paa Hotel „Ansgar".

Med Hensyn til Kassererposten oplyste Formanden, at da N. C. Petersen ikke paa nuværende Tidspunkt saa sig i Stand til at overtage denne, var der opnaaet Overenskomst med N. Fedders om indtil videre at fungere som Kasserer med Støtte af Formanden eller Sekretæren, — Generalforsamlingen sluttede med et: „C. O. leve."

Derefter samledes man om et fælles Kaffebord for at tage Afsked med Herr Oluf Christensen. Næstformanden, P. Holm, talte smukt for den Bortdragende og takkede ham for den Tid, han havde virket i Odense-Afdelingen, og ønskede ham Held og Lykke i Fremtiden. *H. P.*

Roskilde. Fredag den 13. August afholdtes „Hanespil", der forløb overordentlig vellykket. Efter Kaffebordet, hvor Kaffen serveredes gratis, var der en lille Svingom. — Den 22. August havde vi arrangeret Cycletur til Solrød Strand. Kl. 1 startedes fra Torvet i meget smukt Vejr. Kaffe og medbragt Mad blev nydt ved Stranden. Desværre havde denne fornøjelige Tur kun samlet ca. 20 Medlemmer.

Ved Medlemsmødet den 27. August aflagde de Delegerede Beretning fra Kongressen.

Den 10de havde vi lidt Oplæsning, der modtoges med Bifald af Medlemmerne. — 24de September afholdtes Medlemsmøde, hvor forskellige Forslag til Afholdelse af Vinterens Mødeaftener blev drøftet. Et Forslag angaaende en ugentlig Spilleaften blev efter nogen Diskussion henvist til Bestyrelsens Afgørelse.

Halvaarlig ordinær Generalforsamling afholdes Fredag den 22. Oktober Kl. 8½ paa „Højskolehjemmet" med følgende Dagsorden:

1. Formanden afgiver Beretning for sidste Halvaar. 2. Kassereren fremlægger det reviderede Regnskab til Godkendelse. 3. Valg af Formand. 4. Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer, 2 Suppleanter, 2 Revisorer samt et Agitationsudvalg. 5. Behandling af indkomne Forslag. 6. Eventuelt. Forslag, der ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, maa indgives skriftlig til Bestyrelsen senest 4 Dage forinden Generalforsamlingens Afholdelse. *V. S.*

Sakskjøbing. Bestyrelsesmøde afholdtes den 3. Oktober 1915, hvor Bestyrelsen konstituerede sig saaledes: Formand, Kontorist Madsen, Næstformand, Kommis Aarslev, Kasserer, Kommis Bech, Sekretær, Forvalter Andersen.

Det vedtoges at udsende til alle Handels- og Kontormedhjælpere i Sakskjøbing et Cirkulære angaaende Sprogkursus. *Andersen.*

Slagelse. Onsdag den 22. September afholdtes Generalforsamling i „Industriforeningen"s Lokale. — Formanden aabnede Mødet, hvorefter Rich. Iversen valgtes til Dirigent. Formanden, aflagde derefter Beretning for det forløbne Halvaar. Beretningen godkendtes enstemmigt. Regnskabsaflæggelsen udgik og udsattes som sædvanlig til Generalforsamlingen i Marts.

Efter en kort Diskussion valgtes Anton Petersen til Formand. — I Stedet for R. Greve, Chr. Petersen og Fritz Petersen, som efter Tur afgik som Bestyrelsesmedlemmer, genvalgtes Chr. Petersen, og nyvalgtes Bech Hansen og Max Møller. Til Suppleanter valgtes Walther Petersen og F. V. Sørensen. Til Revisorer valgtes fornævnte, og til Revisorssuppleanter Bernh. Christensen og Peter Jensen. — Under „Eventuelt" fremkom Forslag om Forandring af Agitationsudvalget, som herefter bestaar af: Anton Petersen, Chr. Rasmussen, Walther Petersen og F. V. Sørensen. Til Festudvalget genvalgtes Thorsell og Chr. Petersen og nyvalgtes Walther Petersen. — Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O.

Søndag den 3. Oktober afholdtes en Fest i Industriforeningen med Dilettantforestilling, Koncert og Bal. — Tilslutningen var udmærket.

Onsdag den 6. Oktober afholdtes Bestyrelsesmøde, hvor Bestyrelsen konstituerede sig saaledes: Anton Petersen, Formand, Bech Hansen, Næstformand, Thorsell, Kasserer, Chr. Petersen, Sekretær og Max Møller.

Medlemmerne bedes erindre, at det er en Pligt at møde, ikke blot til festligt Samvær, men i Særdeleshed til vore faglige Møder! *T.*

Thisted. Søndag den 24. Oktober vil her i Byen fuldstændig komme til at staa i „Medhjælpernes Tegn". Nævnte Dags Efterm. Kl. 4 afholdes nemlig paa Hotel „Royal" et stort Agitationsmøde, hvortil samtlige Medhjælpere i By og paa Land indbydes.

Da Mødet er henlagt til om Eftermiddagen, for at Kollegerne paa Landet kan deltage, beder vi vore udenbys Medlemmer — allesammen — komme til Stede, og selvfølgelig bør vore Medlemmer i Byen ikke staa tilbage i den Retning.

Herr Redaktør Vilh. Hansen har lovet at komme til Stede som Taler, og netop af den Grund gælder det om ikke at holde sig hjemme; thi vi han godt forud være sikker paa, at den Medhjælper, som udebliver fra dette Møde, vil gaa Glip af noget virkeligt!

Ethvert Medlem maa føle det som en kær Pligt at agitere for Mødet og sørge for at ingen uorganiseret Kollega denne Gang kniber uden om.

Samme Dags Aften Kl. 8 vil der blive afholdt Aftenunderholdning med Concert og Oplæsning og — som Afslutning paa Dagen en lille „Svingom".

Agitér og mød! *Bestyrelsen.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 21. 1. November 1915. 15de Aargang.

LÆNKER.

Nornen kaster kun Malmet
ned i din Viljes Baal,
du selv smeder dig Lænker
— eller Sværd af det gode Staal.

Vi kender selv alle de mange Baand og Hensyn, der binder os i det daglige Liv, og ofte hindrer at vi gør det, der for os synes det rigtige. Vi maa finde os i mange Skranker, som Samfundet og Tiden sætter for os, hvis vi vil leve, og navnlig hvis vi vil udrette noget mellem Mennesker. Vi maa tage disse Lænker paa og vi bærer dem — med Anstand!

Men der er andre Lænker, som mange af os frivilligt tager paa: Fordomme og forældede Anskuelser, som vi Aar efter Aar slæber rundt med til Skade for os selv, fordi de hindrer os i nøgternt at erkende vor virkelige Stilling i Samfundet, og derfor ogsaa hindrer os i at handle og arbejde med vore virkelige Interesser for Øje. Naar man arbejder paa at skaffe vore Idéer Indpas i Medhjælperkredse, møder man ofte en forbausende Mængde Principal-Synspunkter, ligesaa naturlige for en Principal som unaturlige for en Medhjælper.

Kritikløst er de taget op efter Principalerne og lidet eller intet har de med Medhjælpernes Interesser at gøre, pragtfulde Principalsynspunkter, Lænker, færdige lige til at tage paa!

Tal til en saadan Medhjælper om Sammenslutningstankens Fordele, og han vil med aristokratisk Fornemhed bemærke noget om Fagforeningstyranni!

Tal til ham om f. Ex. 7-Lukningen, og De ser ham lægge Ansigtet i højtidelige Folder og bekymret tale om Forretningens Kunder, der ikke kan naa at komme ind fra Landet — Gaardmand Peter Larsen fra Sinkerup kan ikke naa det inden Kl. 7.

Tal til ham om alle de Timer, der ved en fornuftig Ordning kunde indvindes til Udvikling og Dygtiggørelse af Standens unge Mænd og Kvinder, — det vil ikke interessere ham stort.

Og naar denne Medhjælper, sløvet af en for lang Arbejdsdag, om Aftenen søger sin Adspredelse ved den obligatoriske Tærsken i Kortspil, saa tror han, det er den naturlige Hvile, der er over ham, den der styrker hans Energi til den næste Dags Arbejde. Vi andre véd, at det blot er en Mand, der i Øjeblikket ikke mærker Lænkerne, han har paa.

Og naar han i en eller anden Harmoniforenings selskabelige Lag, sammen med Folk, der i det daglige Liv er tilbøjelige til at overse ham, tømmer Bægre for mange skønne Ting mellem Himmel og Jord, saa tror han vel ogsaa det er Tegn paa, at han mægter at hæve sig over sin Stands Gennemsnit, at det ved en saadan Lejlighed er noget festligt og skønt, der klinger.

Vi andre véd, at det blot er Lænkerne, der rasler.

Vi véd, at de Lænker, Medhjælperne selv har taget paa, maa forsvinde, inden vi kan naa vort Maal, — en frigjort Stand, og derfor maa vi, som Digteren synger, have Lænkerne smedet om til Vaaben og til Arbejdsredskaber.

Det er sundt at kende andre Menneskers Synspunkter og det er udviklende at sætte sig ind i andres Tankegang, men overvejer vi nøjere mange af disse Synspunkter, saa kan det hænde, at de — overfor de Tanker vi bærer frem og overfor de Maal, vi har sat os — svinder ind til at synes tomme Talemaader og intetsigende Bagateller.

Talemaaderne om Fagforeningstyranni og Socialistforskrækkelsen skal vi lade flyve med Vinden og saa tage alt det stærke og sunde, der ligger i dansk Arbejderbevægelse, klogt anvende alt, hvad den kan lære os — og det er ikke lidt.

Jammerklagerne over Tabet af et Par Kunder vil vi overlade til Høkerne og gennem større Frihed søge at udvikle og dygtiggøre os selv og Standen, og derved til syvende og sidst gavne den Virksomhed, hvori vi arbejder.

Det er Ungdommens Natur at finde nye Veje og sætte nye Maal — vor Ungdom vil sikkert forstaa, at der er Skranker nok til at hindre vor Vej fremad — vi behøver ikke selv at smede os Lænker.

Og er vi først naaet saa vidt, at vi kun har Modstanden udadtil at slaas med, da har det ingen Nød. Bliver Modstanden da end nok saa stærk og kommer der end nok saa store Vanskeligheder — hvor Solidariteten er en Selvfølge og Sammenholdet en Æressag, dér sejrer vi tilsidst.

Chr. J. Hendil.

En ny „Funktionærforening".

SIDEN vor Centralorganisation for 15 Aar siden blev stiftet har denne arbejdet efter dette Princip: at søge at samle alle Handels- og Kontormedhjælpere som den Lønarbejderstand, disse er, uden at tage Hensyn til, hvem der var den enkeltes Arbejdsgiver, enten det nu var et kooperativt Selskab, et Aktieforetagende eller den enkelte Principal. — Og det samme Synspunkt, mener jeg, bør lægges til Grund for de kommende Tiders Arbejde.

Imidlertid har det kunnet hænde, at man, naar man agiterede blandt Personalet i „Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger", fik det Svar, at disse Medhjælpere var lønnede efter bestemte Regler og med fast Lønskala, og at de som Følge deraf ikke mente at have nogen Brug for vor Organisation.

— — —

Ser man denne Paastand lidt nærmere efter, vil man hurtig opdage, at den ikke er holdbar. Ved en af „Fællesforeningen"s Generalforsamlinger i Kjøbenhavn blev der af en Delegeret forespurgt om Forholdene paa dette Omraade (se, Aarbog for Fællesforeningen, 1908, Pag. 22), og selve Fællesforeningens daværende Formand, Hr. Severin Jørgensen, besvarer iflg. samme Hefte, Pag. 55, den paagældende Forespørger i følgende ret interessante Ord: „— — — Som bekendt lønner Fællesforeningen ikke sit Personale efter en bestemt Skala, saaledes at en Forretningsfører faar saa meget, en Lagerforvalter saa meget, en Kontorist saa meget, en Lagerarbejder saa meget o. s. v. Ja, Personalet i samme Stillinger og ved ens Arbejde, med ens Anciennitet og med samme Ansvar, faar endog ofte ikke samme Løn. Lønnen, der betales enhver af Personalet, staar derimod hovedsagelig i Forhold til den Dygtighed og Samvittighedsfuldhed, hvormed Vedkommende varetager sin Gerning — for saa vidt det da lykkes Styrelsen med de højere Ansattes Hjælp at taksere hver enkelt af Personalets Værd for Fællesf., hvad jeg naturligvis ikke tør pastaa altid lykkes ganske*) — — —".

Man vil af denne Udtalelse se, at Fællesforeningens daværende Formand ikke var blind for, at der ofte kunde spille rent personlige Momenter ind, naar Lønforholdene skulde ordnes. Af Praksis lærer man jo, at den, der forstaar at gaa sine Overordnede „under Øjne", ofte favoriseres paa den samvittighedsfulde, men mere tilbageholdende Arbejders Bekostning.

— — —

Fællesforeningens Medhjælpere indtager altsaa ingen Særstilling til os andre, og derfor maa de høre os og vor Organisation til. — Lønforholdene i Fællesforeningen er for de lavere Funktionærers Vedkommende meget daarlige, og tilmed er Opsigelsesfristen meget kort, kun 14 Dage, og ved Krigssituationens Indtræden i Fjor blev de alle betinget opsagte — noget, vi jo iøvrigt ogsaa kender andet Steds fra — men derfor bliver det jo ikke mindre hensynsløst.

Paa Baggrund heraf maa man da se det Skridt, som Fællesf.s Funktionærer i Kolding har taget ved at starte „F. D. B.s Funktionærforening" af 27. Juli 1915.

Denne Forenings Formaal er „at søge Medlemmernes Livsvilkaar forbedret og i det hele varetage disses Interesser overfor F. D. B.", og for at opnaa dette vil Bestyrelsen søge oprettet lignende Foreninger i F. D. B.s øvrige Afdelinger samt, naar dette opnaas, søge dannet en Centralorganisation for disse.

Alt dette er jo i og for sig ikke saa mærkeligt — men naar man saa hører, at det maanedlige Kontingent, en saadan Organisation skal bygges op paa, — er 25 Øre, ja, saa maa enhver Fagforeningsmand „strække Gevær". Der er sikkert ingen Fare for Overtrædelse af Lovenes § 13, der siger, at „Kassebeholdningen maa ikke være større end nødvendigt. Det øvrige skal indsættes i o. s. v."

— — —

F. D. B.s Funktionærforening er et ganske interessant Fænomen i vor Tid. Vor Organisation tæller, véd jeg, ogsaa maalbevidste og klartseende Medhjælpere, der er ansat i Fællesforeningen i de forskellige Byer — men for de ganske unge og dem, der er forholdsvis ukendte med vort organisatoriske og sociale Arbejde, kunde der jo være Grund til at paavise Forskellen mellem F. D. B.s Funktionærforening og vor Organisation, naar Lejlighed gives.

En Legetøjsforening som den førstnævnte har de nemlig ingen Brug for — og der gives kun én Centralorganisation af Handels- og Kontormedhjælpere i dette Land — og det er den, de bør tilhøre.

N. C. Nielsen.

*) Udhævelserne er foretagne af mig. *N. C. N.*

Vore Fjender.

ER det værd at slutte sig til vort Forbund? Kan Handels- og Kontormedhjælpernes faglige Organisation gøre noget virkeligt for sine Medlemmer? Evner den noget?

— Slet ingenting, siger vor udenforstaaende Kollega. Den kan ikke forkorte min Arbejdstid. Den kan ikke skaffe mig højere Løn. Den kan ikke betrygge min Stilling overfor min Arbejdsgiver. Ikke sandt, det vilde være en daarlig Forretning at kaste Penge bort til en Forening, som kun kan give mig Stene for Brød. Jeg sparer altsaa mine Kontanter.

Hvorefter han med den Samvittighedsro, som et velunderbygget Standpunkt altid udvirker, begiver sig ind paa den nærmeste Beværtning for der at ødsle en Sum bort, overfor hvilket vort stakkels Maanedskontingent skriger til Himlen.

— Ikke synderligt, siger vor organiserede, men lunkne og modvillige Kollega. Der er jo en Arbejdsløshedskasse og en Pladsanvisning og lidt andet Pilleri, som jeg maaske ved Lejlighed kan have lidt ud af. Men ellers kan jeg næppe gøre Rede for, hvorfor jeg i Grunden er Medlem. Jeg er formodentlig bleven det i et saakaldt blødt Øjeblik. Og mit Medlemsskab er ikke videre befæstet. Hvis de nu finder paa at sætte Kontingentet op, saa gaar jeg. Det er bestemt.

Og i Stedet for at gaa til Medlemsmøde styrer ogsaa dette fortræffelige Menneske sine Fjed mod Beværtningen, hvor han i Fællesskab med den anden forfærdes over den fremragende Dumhed, som har affødt Tanken om et Organisationsarbejde indenfor Medhjælperstanden.

— Men vi andre, vi, som syv lange og brede under Modgang og Skuffelser har levet os sammen ved Forbundets Idé — — hvad siger nu vi?

Vi siger, at de to forudgaaende ærede Talere har Ret.

Vi indrømmer, at vort Forbund ikke hører til Fagbevægelsens Stormagter. Det er, hvad de ydre Magtmidler angaar, jo lidt nok, hvad vi evner, og vi er de sidste til at overvurdere Styrken af en Organisation, der kun samler et Mindretal af Fagets Udøvere. Derfor gaber vi ikke over større Stykker, end vi kan faa ned. Nej, naturligvis er vor Magt begrænset.

Som sagt: Dette indrømmes.

Men saa er vi samtidig saa heldig stillede, at vi paa en Prik kan sige, hvis Skylden er.

Skylden ligger udelukkende hos de to ærede Talere, som vi nylig hørte udvikle sig. De skal udpeges som de skyldige i det Forhold, at Medhjælperstanden endnu har saa langt, langt tilbage. Jeg indser ikke, hvem andre der skulde kunne tilkomme den Ære.

Skylden er ikke deres, som ryddede de første Veje — ikke

deres, som senere kom til — ikke deres, som den Dag i Dag bringer Ofre og slider og slæber for at holde Organisationen i Trivsel.

Skylden er heller ikke Principalernes. Det er kun uforstandige Principaler, der længer vil stampe mod Brodden. I vore Dage har den sociale Sammenslutning i Virkeligheden kun indre Fjender. Og denne Betegnelse skal da heftes paa disse vore Standsfæller, som nægter at kendes ved os, og som uden Betænkning falder os i Ryggen, hvor en øjeblikkelig Fordel tilskynder dertil. Og paa dem, som nok for et Syns Skyld staar i vore Rækker, men som næsten ikke er til at slæbe med, de virker som en Blyklods om Benet paa Standens Arbejdere, og hvert Øjeblik kan man vente, at de ruller deres Telte sammen og gaar til andre Græsgange.

Disse to Medhjælpertyper er i Virkeligheden de eneste Fjender, som vi behøver at regne med. Dette Skudsmaal skal følge dem som nagelfast Tilbehør, hvor de viser sig. Det er dem, fra hvem de voldsomste Angreb mod Organisationsarbejdet kommer — det er dem, vi maa bekæmpe.

Og det forandrer jo med et Slag hele Stillingen. Er det deres Skyld, at Organisationstanken endnu ikke er trængt igennem hos os, saaledes som i andre Samfundsklasser — er det dem, der paa det føleligste svækker dens Fremgang — ja, saa tør vi i det mindste frabede os deres Haan i Anledning af, at vort Forbund udadtil ikke formaar at udrette saa grumme meget for sine Medlemmer. Det staar i deres egen Haand at ophæve Aarsagen hertil. Den Dag da de selv vil, — den Dag, da de slaar Følge med os i alvorlig Vilje til at hæve deres Stand — den Dag er Handels- og Kontormedhjælpernes faglige Forbund i Henseende ogsaa til de ydre Magtforhold ikke længere er et friseret Lam, men en virkelig Løve, der bærer Løvens Klo.

Den Mangel, som de anklager os for, er de selv i Stand til at afhjælpe. *P. Stavnstrup.*

Norsk Medhjælperbevægelse.

ORGANISATIONSBESTRÆBELSERNE blandt Skandinaviens Handels- og Kontormedhjælpere finder højst forskellige Ytringsformer. Saaledes er der et uhyre Svælg befæstet mellem vor Centralorganisations og det svenske „Riksförbunds" Formaal og Virkemaade. Medens det svenske Forbund, der iøvrigt er saare løst sammenføjet, principielt afsværger al Maskepi med fagforeningsmæssige Opgaver, søger netop vor Organisation samtidig med sine voksende Midler og dermed øgede Styrke, at udvide sit Virkefelt paa disse Omraader.

Norsk Medhjælperbevægelse indtager atter et tredje Standpunkt, der vel i det væsentligste dækker vort, men dog bag Krav og Principper ikke har den Styrke, som dels de gennem Aarene fæstnede Organisationsformer, dels en solidere financiel Basis afgiver. Denne Afvigelse fra danske Organisationsformer kendes ogsaa fra andre Fag og hidrører saavel fra en anden Udvikling af den faglige Bevægelse som ogsaa, og vel ikke mindst, i de fra danske fuldstændig afvigende geografiske Forhold i vort nordlige Broderland. Alene de overordentlig store Afstande rejser naturligvis usædvanlige Hindringer for det organisatoriske og præcise Samvirke, der er en stærk Landsorganisations nødvendige Forudsætning.

Forskelligheden mellem „Norges underordnede Handelsstands Landsforbund" og vor Centralorganisation fremtraadte bl. a. ved den nylig stedfundne Kongres i Frederiksstad. Vor norske Broderorganisation omfatter henved 5000 Medlemmer, altsaa tilnærmelsesvis samme Medlemsstyrke som vor C. O. Men den financielle Styrke er adskillig ringere end vor. Dette skyldes Nordmændenes lave Kontingent, der beløber sig til en Bagatel af — Kr. 1.60 aarlig! Naturligvis kan en Organisation ikke løse virkelige fagforeningsmæssige Opgaver med et saadant Medlemsbidrag, selv om de lokale Foreninger raader over noget højere Kontingenter. Thi derved bliver Tyngdepunktet i bedste Fald kun flyttet, og Landsorganisationens Slagkraft hæmmes. Mange Opgaver maa lades uløste, og selv de mest beskedne Ønsker om at øge Organisationens indre, og navnlig ydre, Aktivitet, maa ofte opgives. — Dette mærkelige Forhold skyldes ingenlunde Vrangforestillinger hos de egentlige Ledere. Tvertimod! De mest fremtrædende af vore norske Kolleger slaar bestandig til Lyd for øgede Bidrag. Saaledes ogsaa ved den nævnte Kongres, hvor den nyvalgte Formand foreslog at forhøje Kontingentet til Kr. 3,—, hvoraf Kr. 1.— skulde henlægges til en Reservefond i Lighed med vor. Ogsaa vort Broderorgan, „Handelsfunktionæren", har fyndigt understreget, at „vil man et stærkt, handledygtigt Landsforbund, maa man ogsaa betale for det". Desværre fulgte Nederlaget — omend med et forsvindende Flertal — Kontingentforhøjelsens Tilhængere, og Hovedledelsen vil i den kommende 2-aarige Kongresperiode under disse Forhold blive stillet overfor vanskelige financielle Problemer.

Almindelig Interesse fortjener det Forslag til Minimalløn for Handels- og Kontormedhjælpere, som Kongressen vedtog. Forslaget indeholder følgende Krav: Den almindelige Arbejdstid er for Butiksfolk: 9 Timer, for Kontorfolk: $7^1/_2$. — Ingen maa ansættes uden at have gennemgaaet et 3 Maaneders Dagkursus eller uden at forpligte sig til at gennemgaa et etaarigt Aftenkursus paa Handelsskolen i Byer, hvor en saadan findes, og det paahviler Principalen at paasé, at dette efterkommes.

I Minimalløn betales: til den, der kun har gennemgaaet et 3 Maaneders Dagkursus eller gaar paa det et-aarige Aftenkursus: 480 Kr., stigende efter 1 Aars praktisk Øvelse til 600, efter 2 Aars do. til 900 og efter 3 Aars do. til 1200 Kr., til den, der har gennemgaaet et 6 Maaneders Dagkursus: 720 Kr., stigende efter 1 Aars Praksis til 900 og efter 2 Aars do. til 1200 Kr., til den, der har gennemgaaet 1 Aars Dagkursus: 900 Kr., stigende efter 1 Aars Praksis til 1200 Kr., til den, der har Handelsgymnasium eller Artium og $^1/_2$ à 1 Aars Dagkursus: 1200 Kr.

Der tilstaas 14 Dages Ferie med fuld Løn. — For Overarbejde erlægges: Paa Hverdage et Tillæg af 40 Procent, paa Søndage et Tillæg af 80 Procent af den Løn, Vedkommende har, beregnet pr. Time efter det i første Punkt nævnte Antal daglige Arbejdstimer. — Der betales fuld Løn under Militærtjeneste.

Dette Forslag er som Forhandlingsgrundlag meget opportunt, og det maa med Interesse imødeses, om det lykkes at opnaa en Ordning, baseret paa de i Forslaget nedlagte Synspunkter. Thi i modsat Fald vil de tiltalende Tanker, der finder Udtryk i denne Tarif, opløses i luftige Teorier. — Lønspørgsmaalet, der rager op over alle andre faglige Krav, kan ogsaa for os ret snart faa aktuel Interesse og vi vil naturligvis i givet Tilfælde — endnu — ikke være stort bedre farne end Nordmændene, dersom det gælder om virkelig at gennemføre en saadan Minimalløn-Tarif for vore Medlemmer. — Men selvfølgelig kommer vi ikke udenom dette vægtige Spørgsmaal og det gælder derfor netop om at vi talmæssig styrker og navnlig financielt underbygger vor Organisation, saaledes at vi evner at løfte og løse Opgaverne.

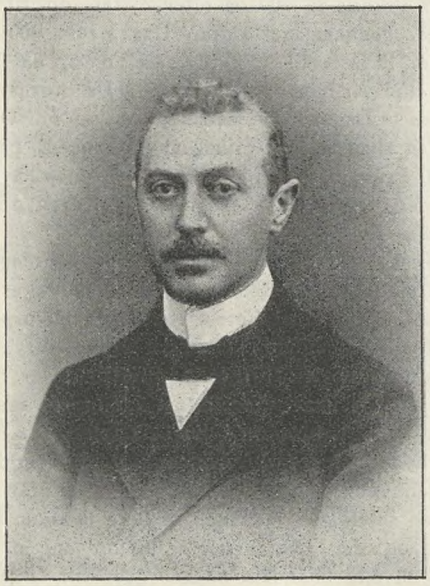
Bortset fra de Vanskeligheder, som det lave Kontingent nødvendigvis medfører for Organisationsarbejdet, har den forløbne Kongresperiode dog bragt vore norske Standsfæller væsentlige Resultater. Saaledes har den nye Butikslukningslov medført, at Syvlukningen er en Kendsgerning i 34 Byer. Angaaende en Modernisering af den lavere kommunale Handelsundervisning, har Regeringen nedsat en Kommision, hvoraf Forbundets Formand var Medlem, og en Betænkning vedrørende tilfredsstillende Nyordning af dette Anliggende vil i nær Fremtid foreligge. Endelig har Stortinget bevilget Kr. 10.000.— til Rejsestipendier, der i Norge uddeles af Medhjælperorganisationen, — altsaa et Omraade, hvor man ligesom m. H. t. Syvlukningen er langt videre fremme

end hos os. Faglige Spørgsmaal som Dyrtidstillæg og Sommerferier er optaget af Forbundet, og dette har ligeledes startet en Sparebank, der hidtil har fungeret tilfredsstillende. Dette gælder ogsaa for Arbejdsløshedskassen, hvis gennemsnitlige Ledighedsprocent, selv under de forhaandenværende Forhold, kun andrager 1,8, medens denne Institution kan bære en Belastning af ca. 3 pCt.

Af Landsmødets Forhandlingsemner gav Spørgsmaalet om Organisationens Stilling til Strejker i andre Fag Anledning til livlig Diskussion. Aarsagen dertil skyldtes en Havnearbejderstrejke i Trondhjem, hvor Handelsmedhjælpere optraadte som „Arbejdsvillige". Der opnaaedes Enighed om følgende Udtalelse: „Landsmødet henstiller til Forbundets Medlemmer ved Strejke i andre Fag ikke at udføre Arbejde, der berøres af Konflikten. Det henstilles til Handelsstanden ikke at paalægge Personalet at udføre Arbejde, hvorom der hersker Konflikt." — Naar Henstillings-Formen her er valgt, maa dette naturligvis ligeledes ses i Belysning af de ringe financielle Midler, Landsforbundet raader over, og som ikke tillader det at forbyde sine Medlemmer at udføre Strejkebryderarbejde.

Iøvrigt skete ved Landsmødet bl. a. den Personforandring, at Forbundets energiske, fra vore Kongresser velkendte og afholdte Formand, Herr Chr. Dybwad, ønskede at fratræde og derfor erstattedes af en af Organisationens betydeligste Kræfter, Herr Rich. Alb. Rasmussen, der ligeledes gæstede vor Kongres i 1912. — Chr. Dybwad's Energi bevares dog ogsaa fremtidig for vor norske Broderorganisation, idet denne Kollega nu er Forbundets Næstformand og fremdeles Redaktør af „Handelsfunktionæren".

Fra Kjøbenhavn.

MARTIN PEDERSEN.

Født den 14. Marts 1877 i Uggerby i Vendsyssel som Søn af Landmand P. — I Kontorlære 1890. Gennemgik Provinshandelsskolernes 3-aarige Aftenkursus (Eksamen med Udmærkelse). Derefter ansat i saavel Kontor- som Butiksfagene, fra Juni 1913 paa Fabrikskontor i Kjøbenhavn. Medlem af Hjørring-Foreningens Bestyrelse 1899, senere af Afdelingsbestyrelserne i Thisted og Vejen. Valgt som Medlem af den kjøbenhavnske Fællesbestyrelse, August 1913 og til Formand for de kjøbenhavnske Afdelinger, August 1914.

HANDELS- OG KONTORMEDHJÆLPERFORENINGEN i Kjøbenhavn, der omfatter 6 Brancheafdelinger, har ved en nylig afholdt Generalforsamling valgt den hidtidige Formand, Herr Martin Pedersen, til Foreningens fastlønnede Førstemand.

Denne Nyordning er foranlediget dels af Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse delvis af den almindelige Udvikling af vor Centralorganisation, der har medført, at Assistenten paa de kjøbenhavnske Afdelingers Kontor, er ansat paa vort Hovedkontor. Derfor har man benyttet Lejligheden til den eneste rette Administrationsform: Den fuldtlønnede Formand, der kan stille sin Tid og sit Arbejde helt og ubeskaaret til Raadighed for de overordentlige Krav, som Hovedstaden stiller til planmæssigt og vedholdende organisatorisk Arbejde.

Herr Martin Pedersens Valg er egentlig kun et Genvalg, der dog ifølge sin Form knytter P. endnu nøjere til de kjøbenhavnske Afdelinger.

Ogsaa her er det en Provinsianer, der vælges til en af Organisationens vigtigste kjøbenhavnske Tillidsposter, og endda en Standsfælle, som kun i kortere Tid har deltaget i Organisationsarbejdet i Hovedstaden. Men Martin Pedersen har hurtigt evnet at samle fortjent Tillid om sit Navn, og dette skyldes ikke alene personlige Karakteregenskaber, men ogsaa Medlemmernes Forstaaelse af, at der bag hans rolige, næsten beskedne Fremtræden, staar en Mand, som med Alvor, men ogsaa med Overbevisningens Styrke er gaaet ind til en Virksomhed, han omfatter med den størst mulige Interesse og er rede til at ofre Evner og Kræfter.

Iøvrigt er denne Vendelbo, der stammer fra en afsides Landsby bag den nordligste jyske Klitrække, og i intet ligner den sædvanlige kjøbenhavnske Medhjælpertype, ingenlunde noget ubeskrevet Blad i vor Organisation. Herr Martin Pedersen har endog deltaget i Organisationsarbejdet i Tiden før Centralorganisationen, og valgtes ved Hjørring-Foreningens Start til dennes Sekretær. Gennem en Række Tillidshverv i jyske Afdelinger er P. nu naaet frem til en Forgrundsplads, der stiller store Krav til sin Mand: Energi, Initiativ og ukuelig Udholdenhed, — og vi véd at ingen mere end den kjøbenhavnske Formand ønsker at fyldestgøre disse Fordringer.

Maatte det derfor ogsaa lykkes ham!

Kommer I snart?

DETTE Fyndord, der er rettet til en i stærk Fremmarch værende Stand: Husmændene, kan med lige saa god Grund rettes til vore Standsfæller. Hvorlænge skal der endnu ventes, til I faar frigjort Jer for Fortidens mugne og overgemte Traditioner, og faar gnedet Søvnen af Øjnene, saa at I kan se, hvilke Fremskridt der er gjort uden omkring Jer blandt de andre Samfundslag. — Kan I da ikke sé og forstaa, at Stilstand er det samme som Død for et Samfundslag som Medhjælperne? — Den Løn, som man for ca. 10 Aar siden netop kunde slaa sig igennem med, den halvsultes der paa nu; den Gage, som man da kaldte en ret ordentlig og pæn Løn, kan man nu kun lige slaa sig igennem med, og hvorledes det gaar med hele det store Gros af Medhjælperne, som dengang maatte nøjes med en Sulteløn, og hvis Stilling i Mellemtiden er bleven forbedret i en tilsvarende Grad, — hvad de nylig indhentede statistiske Oplysninger jo viser, — ja det er mig en Gaade. At man dog ikke kan lære at forstaa og bedømme sine egne Forhold i Stedet for med den gamle Ligegyldighed, der gennem Tiderne har præget Medhjælperne, at køre videre, indtil man med Skræk vaagner en skønne Dag mellem Ruinerne af sine Eksistensbetingelser.

Men selv om man nu ogsaa foretrækker i Kortsynethed og Sløvhed at halvsulte videre paa den gamle Facon, hvad vil Medhjælperen da gribe til, naar vor Tids største Spøgelse — Arbejdsløsheden — slaar sin Klo i ham? Han har intet at staa imod med og synker straks ned i Elendigheden. Enhver Afdelingsformand eller -kasserer kender af egen Erfaring disse Forhold. Vi har jo alle set den triste Række af uorganiserede Arbejdsløse

møde op — een efter een — og præsentere deres sørgelige Tilstand; ingen af dem er ordentlig klædte, de fleste medtagne af Savn og Nød, ja mange endog af ligefrem Sult, adskillige har i lang Tid ikke ikke faaet varm Mad, men alle beklagede, at de ikke i Tide sluttede sig til vor Organisation. — Selv om vor Arbejdsløshedskasse ikke afværger Arbejdsløsheden, saa kan den dog lindre de værste Følger deraf og hindre Medhjælperen i straks at gaa til Bunds. — Jeg vilde ønske, at samtlige vore uorganiserede Standsfæller ligesom gennem levende Billeder maatte kunne se hele den sørgelige Række af vort Fags stakkels Arbejdsløse; kunde de det, da var der om en Maaned vist ikke mere end 1 pCt. uorganiserede Medhjælpere i de sideordnede Handels- og Kontorfag.

Uorganiserede Standsfælle! Idag var det ham, der var saaledes i Nød, imorgen er det maaske Dig. Søg derfor i Tide det eneste Værn, Du har, at Du ikke bagefter ligesom hine med bitter Fortrydelse maa sige:

Gid jeg dog i Tide havde sluttet mig til Organisationen.

Aalborg, den 23. Oktober 1915. *Th. Hansen.*

Lønarbejderne i Handel og Omsætning.

BLANDT det anseelige Antal Arbejder-Fagblade, der udkommer her i Landet, er „Jærn- og Metalarbejderen", Organ for „Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark", et af de største og bedst redigerede. Da dette Fagskrift er Organ for en Række sideordnede Fag, der raader over et stort Medlemsantal, og Bladet iøvrigt hævder en anset Stilling indenfor Fagpressen, er det af megen Interesse for os, at netop „Jærn- og Metalarbejderen" i en Artikel, hvis Hovedindhold vi nedenfor gengiver. beskæftiger sig med vor Stand og vore Organisationsbestræbelser:

Efter Opgivelser fra Statens statistiske Departement — skriver „Jærn- og Metalarbejderen" — tæller denne Erhvervsgruppe nu ca. 60.000, et saare imponerende Tal i Betragtning af de andre Erhvervsgruppers Størrelse. Byarbejdsmændene tæller godt og vel 40.000, men de er fordelte som Hjælpere ved mange forskellige Fag. Den største af Industrierne, Jærn- og Metalindustrien, tæller af faglærte kun ca. 20.000.

Dette Forhold kalder paa Eftertanken. Er det end saaledes, at Handels- og Kontormedhjælpernes store Skarer nu og rimeligvis ogsaa fremdeles udgøres af de Unge, saa er det ogsaa saadan, at denne Erhvervsgruppe er saa ganske ny, at dens Eksistens næppe kan vise en Menneskealder tilbage i Tiden. Den har ingen aarhundredgammel Fortid og ingen Traditioner at falde tilbage paa. Den er ny og allerede saa stor. Mange Muligheder skjules i den, og det er ikke længer den vagtsomme Spejder, der af videnskabelige Grunde interesserer sig for Befolkningslags Opkomst og Dannelse, der har sit Øje vendt imod dette Punkt, men ogsaa vi andre ser af og til spørgende mod den Kant.

I de senere Aar har man dog paa forskellig Maade gentagende hørt fra det Fag. Statens statistiske Departement har saaledes for et Par Aar siden indsamlet Materiale til en alle Hensyn uafhængig Belysning af Forholdene i dette Fag, og Resultatet blev en Statistik, som i Slutningen af Juni d. A. i Hovedtrækkene offentliggjordes i „Statistiske Efterretninger". Og denne Statistik viste sig at være et særlig interessant Stykke Arbejde, fordi man af det faar Indblik i Forhold, man forlængst troede bortryddede fra Arbejdsvilkaar og Aflønningsforhold mellem Kapital og Arbejde. Man overraskes unægtelig ved at se de Gennemsnitstal, man er kommet til, og man opdager, at Hovedstadens og Købstædernes virkelige Lønproletariat nu ligger i Medhjælperklassen, navnlig den Del, som er beskæftiget i den egentlige Handels Tjeneste. —

Efter en Omtale af vor Centralorganisations Virksomhed og Fremgang fortsættes der:

Det ene med det andet er Ting, der ikke undgaar Bevaagenhed fra anden Side, men des mere man arbejder sig ind i Ting, des flere Sider finder man, som man uvilkaarligt fæster sig ved, og for Arbejderne — maaske ogsaa for andre — er det en ikke uinteressant eller ligegyldig Ting at erfare, at mange af de fra de kjøbenhavnske Arbejderhjem udgaaede Handels- og Kontormedhjælpere hører til dem, der trods lave Lønninger og lang Arbejdstid staar udenfor Organisationen i dette Fag.

Hvordan kan det være?

Er dette et Udslag af Ungdommens iøvrigt privilegerede Ret til at søge nye Veje og altsaa Modvillie mod Organisation, eller er det Ligegyldighed og Uvidenhed, der gør dem passive? Vi véd det ikke, men i førstnævnte Fald kan det kun siges, at hvis det er saaledes fat med Arbejdernes Børn, at de tror at kunne opnaa, lad os sige, blot gennemgaaende taalelige Kaar uden at vende Front til nogen Side, saa er de paa Vildspor, og har deres egen mange Gange økonomisk fortvivlede Stilling ikke været i Stand til at sige dem dette, saa giver den nuværende Tid dem et meget pinligt Svar paa, hvad de har at vente af Handels-Kapitalens Forvaltere. Ingen uden Handelens Folk skovler i denne Tid Penge hjem, og de gør det almindeligvis skamløst og uden smaaligt Hensyn til andre, men ofte endog uden at undse sig ved at bruge de forkasteligste Midler dertil. Alle deres Varer holder de hellere end gerne i høj Pris undtagen den Arbejdskraft, de benytter.

Synd og Skam er det derfor, om den store Befolkning ogsaa blokkes af Handelsstanden ved at bidrage til Underholdet af dens billige Arbejdskraft.

Artiklens sidste Afsnit vender sig mod et Forhold, der i hele sin sociale Urimelighed virker hæmmende paa de almindelige fagforeningsmæssige Bestræbelser og ofte hidføres ved en besynderlig Kortsynethed hos Folk, der selv véd at værdsætte Fagforeningsbevægelsens overordentlige Betydning.

Agitation blandt Medhjælpere udgaaet fra Arbejderhjem burde være overflødig — thi disse Standsfæller har dog allerede fra Hjemmet lært at vurdere Organisationens Nytte.

Fag-Litteratur.

PRAKTISK HAANDBOG FOR HANDELSMÆND (Aschehougs Forlag, Kristiania). — Under Redaktion af den norske merkantile Forfatter Gregard Heje, hvis Bog „Nye Forhold, nye Former og nye Krav i Handelslivet" i sin Tid vakte berettiget Opsigt, foreligger der 10 af 14 Hefter af en merkantil Haandbog, hvis Medarbejdere tæller flere af norsk Handels- og Erhvervslivs velkendte Navne.

Det tør vistnok siges, at denne Haandbog udfylder en Lakune i den skandinaviske Faglitteratur. Medens der i det sidste Tiaar paa dette Omraade er fremstaaet en overordentlig righoldig udenlandsk, navnlig tysk, Speciallitteratur, staar det skandinaviske Bogmarked netop i saa Henseende tilbage. Imidlertid medfører naturligvis de voksende Krav til teoretisk Uddannelse og almindelige boglige Fagkundskaber, at der aabnes saavel Handelsstandens Hovedpersoner som Medhjælperne let Adgang til en efter Tidens Fordringer afstemt Faglitteratur.

Haandbogen, som her foreligger, fyldestgør et vist Omraade af disse Krav. Langt fra at kunne sammenlignes med Hages store Haandbog — en Sammenligning, Hejes Bog ejheler prætendere — kan den snarere betegnes som en moderniseret Udgave af Alb. Kaarups nu forældede „Alm. Handelsvidenskab". Forskellen i den Maade, hvorpaa de to Forfattere har løst deres Opgave, er væsentlig bestemt ved de mellemliggende 20 Aar, siden Kaarups Bog udkom. Hejes Bog er et aktuelt Værk, der klarlægger interessante Sider af vor Tids merkantile Forhold og Nydannelser, og aabner Læseren Udsyn mod nye Muligheder. Afsnit som Søfartspolitik, Oplysningskontorer, Handelsmusæer, Den nyeste Udvikling af den indenlandske Produktion for Eksport, Den tekniske og merkantile Udvikling og dens Indflydelse paa Kvaliteten, endvidere Administration og Kontorhold, Reklame og Propaganda o. s. v. er tilstrækkelig til at karakterisere Haandbogens moderne Anlæg og praktiske Betydning. — Iøvrigt har Haandbogen bl. a. tilfælles med det sidstnævnte danske Værk, at Veksler og Vekselret er særdeles indgaaende behandlet, men saavel dette som øvrige Afsnit fremtræder i en Udarbejdelse og Form, der gør Bogen adskillig lettere læst end dens 20 Aar ældre danske Forgænger.

Danske Handels- og Kontormedhjælpere burde stifte nærmere Bekendtskab med Gregard Hejes Bog, hvis Anskaffelsespris — Kr. 7.00 — er overkommelig i Subskriptionsformen.

Sin Stand skylder man Standsfølelse.

Conto pro diversi.

AALBORG I 7-LUKNINGENS TEGN.

Fra Aalborg skrives til os: Det er nu lykkedes at faa 7-Lukning hele Aaret rundt gennemført i næsten alle Brancher, saa at Aalborg mellem 7 og 8 nu kan kaldes „en lukket By". Til dette Resultat har vor Afdeling selvfølgelig ydet sin bedste Medvirkning og Støtte, ligesom den vedblivende arbejder paa at befæste Resultatet.

Som et Skridt i denne Retning vedtoges paa et Medlemsmøde at sende alle Medlemmerne en kraftig Anmodning om at boykotte alle de heldigvis kun faa Forretninger, der ikke vilde tiltræde 7-Lukningen, ved at undlade at handle i disse Forretninger, ligesom denne Beslutning publiceredes gennem Dagspressen.

SYVLUKNINGEN.

Forslaget om Butikslukningslovens Revision er fremdeles uadskillig fra enhver Rigsdagssamling. Altsaa forelagdes fornylig Forslaget paany i Landstinget og sendtes uden nævneværdig Omtale i et Udvalg paa 15 Medlemmer. — Formentlig vil der nu raade overvejende Sympati for Syvlukningens Princip, men derimod saa meget mere Meningsafvigelse vedrørende de endelige Lovbestemmelser.

I Sakskøbing er 7-Lukningnn indført i Kolonial- og Fedevarebranchen, hvorimod det for Tiden viste sig umuligt at gennemføre den tidlige Lukning i de andre Butiksbrancher. Overenskomsten gælder fra den 18. Oktober til 10. December og fra 27. December til 1. Marts.

„MEDHJÆLPEREN",

Meddelelser for Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Aarhus, er undergaaet et Redaktørskifte, idet vor kendte Aarhus-Kollega, Herr Bogholder Carl Jensen, har overtaget Ledelsen af det lille Maanedskrift. Selv om „Medhjælperen" betegner den stedfundne Forandring som et almindeligt Personskifte, tør det dog antages, at dette ogsaa vil sætte Præg paa selve Indholdet. — Ogsaa til Medlemmernes Støtte appelleres dér. Den nye Redaktion lyser saaledes efter „Meddelelser om Lukketidsoverskridelser, Dyrtidstillæg, inhumane Principaler og Forslag om Forbedringer af ren lokal Natur i organisatorisk Henseende."

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Den 2. Septbr. afholdtes ordinær. Generalforsamling. Formanden aflagde Beretning, hvoraf bl a. fremgik, at der var Tilgang af 29 og Afgang af 18 Medlemmer, af hvilke 11 var overført til andre Afdelinger, 2 overgaaet til anden Stilling og 2 slettet med Restance. Han omtalte Resultatet af Statistikken, Fabriksbesøgene, der alle havde haft god Tilslutning, og sluttelig det gode Resultat vedrørende 7-Lukningen. Beretningen godkendtes enstemmig. —

Th. Hansen aflagde paa de Delegeredes Vegne en kort Beretning fra Kongressen og navnlig m. H. t. Afdelingens Forslag, og besvarede sluttelig nogle Forespørgsler. — Denne Beretning godkendtes. Forinden man skred til Valg af Formand redegjorde den afgaaende Formand, Nielsen-Lindquist, for sine og de 3 ekstraordinært afgaaende Bestyrelsesmedlemmers Bevæggrunde til Fratrædelsen. Efter en Diskussion, der navnlig drejede sig om Formandens Stilling til Afdelingens Kongresforslag, skredes til skriftlig Afstemning mellem de 2 foreslaaede, den afgaaende Formand og Th. Hansen. Th. Hansen valgtes med 18 Stemmer, Nielsen-Lindquist fik 12 Stemmer.

Der valgtes til Bestyrelsen: Forretningsfører J. Poulsen, Bogholder P. M. Berg, Kasserer K. Schmidt, Kommis Martens, Bogholder Nørgaard, Kommis J. Johansen. Suppleanter: J. Jørgensen og H. Johansen, Revisor O. Toppenberg (Genvalg). *Th.*

Aarhus. Søndag den 17. Oktober indviede Foreningen ved en lille Festlighed sine nye Lokaler i Forsamlingsbygningen i Østergade. Sangforeningen „Arion" glædede Afdelingens Medlemmer ved sin smukke Sang. Dette Kor karakteriseres ved smukke, velskolede Stemmer og en paa det vokale Omraade kulturelt udviklet Smag, der næppe overgaaes. — Man bemærkede særlig en nydelig harmonisk bygget Tenor og en Baryton, som sjælden findes bedre. Alt i alt — en Aften man maa haabe hurtigt maa gentages. Efter Koncerten fælles Kaffebord og derefter en Svingom.

Tirsdag den 19. Oktober afholdt Foreningen sin sædvanlige Mødeaften med fhv. Trafikminister J. J. Jensen som Taler. Aftenens Emne: „Vore udvandrede Landsmænd" er i sig selv interessant og blev af Herr J. fortolket paa en Maade, der holdt Medlemmernes Interesse fangen fra først til sidst. Herr J., der har opholdt sig flere Aar i Amerika, skildrede vore derværende Landsmænds Liv, deres Kampe, Sorger og Glæder i et Samfund, hvor det gyldne Mammon vinker, men hvor den haarde Virkelighed viser, at dets Erhvervelse ikke er nogen Leg.

Det er kun beklageligt, at saa faa af vore Medlemmer var tilstede, og vi haaber, at dette ikke maa blive almindeligt i den forestaaende Sæson. Naar Bestyrelsen gør sig Anstrængelser for at tilrettelægge interessante Mødeaftener, er det Medlemmernes Pligt at paaskønne dette ved at give Møde. *C. J.*

Brønderslev. Fredag den 15. Oktober afholdtes paa Hotel „Phønix" halvaarlig Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Chr. Aggerholm. — Formanden aflagde Beretning om det forløbne Halvaar. Beretningen godkendtes enstemmig.

I Stedet for de afgaaede I. S. K. Müller, J. Andreasen og Frk. A. Skøttrup, nyvalgtes til Bestyrelsen: Kommis P. Rasmussen, Kommis H. Larsen og Frk. J. Christensen. Til Revisor valgtes J. Graven i Stedet for E. Krogen. — Agitationsudvalget kom til at bestaa af de Herrer Harald Jensen, H. Larsen og A. Petersen. — Efter Generalforsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig med Chr. Aggerholm som Formand, P. Rasmussen, Næstformand, C. Larsen, Kasserer, Frk. J. Christensen, Sekretær og H. Larsen. *J. C.*

Helsinge. Afdelingen afholdt Generalforsamling paa Helsinge Kro d. 7. Oktbr. Til Dirigent valgtes Frk. Elisabeth Jensen. Udvalgets Ordfører, Herr Vang-Petersen, oplæste Forslag til Afdelingens Love, som blev vedtaget med nogle enkelte Ændringer. Derefter valgtes til Bestyrelsen Herr Vang-Petersen (Formand), Frk. Helga Hansen (Bymosegaard), Kasserer og d'Herrer Kommis Ferd. Nicolaisen, Boghandlermedhjælper P. Chr. Andersen og Frk. Elisabeth Jensen. Til Suppleanter valgtes Frk. Inger Andersen og Herr Kommis A. Petersen, Revisorer blev Frøknerne Inger Andersen og Kristensen.

Det vedtoges at holde ugentlig Mødeaften, hver Onsdag Kl. $8^1/_4$ paa Helsinge Kro. *V. P.*

Hjørring. Tirsdagen den 28. September afholdtes ordinær Generalforsamling. — Herr A. Andreasen valgtes til Dirigent. Formanden, H. Hein, aflagde Beretning for den forløbne Periode. Efter en kort Diskussion godkendtes Beretningen enstemmig. I Stedet for A. Ipsen og Søndergaard, som bestemt nægtede at modtage Genvalg til Bestyrelsen, valgtes Bogholderne C. Hansen og V. Nielsen med store Stemmetal, og den hidtidige Kasserer C. Møller genvalgtes med alle Stemmer. Til Suppleanter valgtes S. Søndergaard og O. Jensen. Til Revisor i Stedet for C. Hansen valgtes Bogholder H. Andersen. Disse Valg fik deres særlige Interesse derved, at de mangeaarige Bestyrelsesmedlemmer A. Ipsen og Søndergaard nægtede at modtage Genvalg. Speciel Overraskelse vakte det, at Herr A. Ipsen, som var Medstifter af Afdelingen i 1899, var dens første Formand og siden uafbrudt har haft Sæde i Bestyrelsen, saa brat trak sig tilbage. Trods det. at Herr I. nu er gledet ud af de aktive Medlemmers Række, vil han dog sikkert vedblivende være en af de Trofaste i Afdelingen, som man aldrig forgæves spejder efter.

Under sidste Punkt paa Dagsordenen fremsatte Formanden paa Bestyrelsens Vegne Forslag om en Forhøjelse af Honoraret til Kassereren. I Modsætning til hvad enkelte andre Afdelinger har vedtaget, nemlig at lade deres Kasserer være kontingentfri, vedtog Generalforsamlingen enstemmig at honorere Kassereren med 40 Kr. aarlig, 1915 indbefattet. — Efter forskellige Udtalelser hævede Dirigenten Generalforsamlingen og Aftenen sluttede med en lille Afskedsfest for et bortdragende Medlem Herr M. Hedegaard.

Bestyrelsen har konstitueret sig saaledes: H. Hein, Formand, O. Sørensen, Næstformand, C. Møller, Kasserer og C. Hansen, Sekretær. Øvrige Bestyrelsesmedlemmer er: Bregnhøj, V. Jensen og V. Nielsen.

Ved Medlemsmødet den 5. Oktbr. blev Arbejdsløshedskassen i dens ny Skikkelse omtalt og dens fremtidige Virkemaade belyst. Den følgende Mødeaften var der almindelig selskabelig Underholdning, og ved Medlemsmødet den 19. holdt Herr Redaktionssekretær Ludvigsen et godt Foredrag og læste nogle morsomme Smaating.

Den aarlige Stiftelsesfest afholdes Søndag den 14. November, hvortil Naboafdelingernes Medlemmer indbydes.

Medlemmerne anmodes om flittigt Møde til de sædvanlige Tirsdagsmøder. *H—n.*

Holstebro. Foreningen afholder i Vinterhalvaaret Møde Kl. 9 Aften. den 1. og 3. Onsdag i hver Maaned, med afvekslende Program. Lokalet er paa Hotel „Royal". Onsdag den 15. Decbr. afholdes intet Møde.

Onsdag den 3. Novbr. bliver der Lotterispil for Medlemmerne med Damer. (Damer med Herrer). Der vil blive bortspillet mange forskellige Gevinster.

Mød altid til Møderne og tag udenforstaaende Kolleger med. *C.*

Kjøbenhavn. Den 28. September indledede Formanden om „vort fremtidige Arbejde", og kom derved først ind paa Agitationen, idet han skitserede forskellige Midler til at komme de uorganiserede Medhjælpere i Tale. Endvidere omtalte Formanden udførligt Statistiken og Arbejdsløshedskassen, ligesom han nævnede vore Institutioner, Oplysningsbureau, Retshjælp o. s. v. og fremhævede stærkt, at det maatte være Medhjælpernes Sag at komme til Organisationen, naar de havde noget paa Hjærte. — Efter Indledningen udspandt der sig en Diskussion, hvor der blev gjort gældende, at man burde ind paa en mere agressiv Fremgangsmaade, for at faa vore Krav gennemført. —

Den 5. Oktober talte Folketingsmand Gunnar Fog-Petersen klart og interessant om Krigen og de Bestræbelser, Regeringen har udfoldet for at bøde paa dennes Følger. F. P. udtalte sig om vore handelspolitiske Opgaver og paapegede, at det ikke er Regeringens Formaal at skaffe billigere Fødemidler, men den har bestræbt sig for at sætte Grænser for Prisstigningen paa de nødvendigste Forbrugsartikler. Det var berettiget at producere Varer af mere undværlig Art og tjene saa meget derpaa som mulig, og her tænkte Folketingsmanden særlig paa Kød, Smør og Æg. — Taleren paapegede hvorledes man i alle Lande har eksporteret Overskudet til Krigspriser og fastsat Priser paa Varerne til hjemligt Forbrug, og slog fast, at Regeringens Politik som Helhed har svaret til sine Hensigter, ligesom han fremhævede det uforsvarlige i at skifte Regering i Øjeblikket.

Foredraget hilstes med varmt Bifald.

Den 12. Oktober talte Folketingsmand Hans Nielsen om: „Prisregulering og Dyrtid". I et dygtigt og udførligt Foredrag paaviste Folketingsmanden, hvorledes det ved Hjælp af Prisreguleringskommissionen havde været mulig i nogen Grad at forhindre, at de nødvendigste Artikler fordyredes i altfor høj Grad.

Tirsdag den 26. Oktober indledede Herr Peter Wraae om „Handelsstudenter". Herr W. udtalte, at Organisationen naturligvis ser med Interesse paa alle Spørgsmaal, der gaar ud paa at højne og oplyse Handelsstanden, men mente, at Grundlaget maatte være Lærlingelovens Revision; thi det gjaldt for os om, at saa mange som muligt fik Adgang til at dygtiggøre sig. Herr W. fandt derfor, at Organisationen burde stille sig afventende overfor Spørgsmaalet „Handelsstudenter". Indlederen sluttede med at udtale, at vi maa kræve, at det almindelige Oplysningsarbejde sker paa en bred, demokratisk Basis, saa vi alle kan faa Gavn deraf. *S.*

Kolding. Herr Journalist J. Werner Thomsen indledede ved vort Møde d. 6. Oktober om „Ungdommen og de politiske Partier". Diskussionen blev kun ganske kort, da Forsamlingen var enig med Indlederen, der bl. a. advarede Ungdommen mod at binde sig for stærkt til noget politisk Parti.

Ved Medlemsmødet den 13. Oktober talte Formanden, N. C. Nielsen, om „Centralorganisationens Stilling til Brugsforeningernes Medhjælpere". Taleren syntes ikke, at Fællesforeningens Kontor- og Lagermedhjælpere havde rimelig Grund til at danne en særlig Forening, som den nylig oprettede. Taleren fremkom med forskellige Oplysninger angaaende Forholdet mellem Fællesforeningen og dens Medhjælpere, og efter yderligere oplysende Bemærkninger fra enkelte Medlemmer sluttede Mødet. — Onsdag d. 20. Oktober drøftede man forskellige Forhold vedrørende Arbejdsløshedskassen, som Følge af dennes Statsanerkendelse. *C. F.*

Langeland. Afdelingen afholdt den 21. Oktober et offentligt Møde i Rudkjøbing, særlig anlagt paa de uorganiserede Medhjælpere. Efter at Herr Kommis Boesen havde budt Velkommen, holdt Hovedbestyrelsesmedlem Chs. Hansen-Møller, Svendborg et vel tilrettelagt og instruktivt Foredrag om Organisationens Betydning for Handels- og Kontormedhjælperstanden. Efter en kort Sammenligning mellem Organisationens første Begyndelse og nu, gik H.-M. over til at omtale de foreliggende Spørgsmaal og dvælede ved Lukkelovens kranke Skæbne; den skulde have været til Revision i 1912 og var endnu kun kommet til et Landstingsudvalg. Organisationen havde sat et energisk Arbejde ind paa, at den skulde blive en Beskyttelseslov for Medhjælperne. Ligeledes arbejdedes der for bedre og bestemte Lønninger. Taleren var selv mest stemt for Fastsættelsen af Mindstelønninger. Herr H.-M. gik særlig ind paa Betydningen af Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, der nu var sanktioneret af Indenrigsministeriet og snart vilde træde ud i Livet, og som bød Medhjælperne store Fordele. Taleren sluttede med en kraftig Appel til de udenforstaaende Medhjælpere om at træde ind i Organisationen, og fremhævede herunder det uberettigede i den „Socialistforskrækkelse", som desværre en Del Medhjælpere — uden Grund — led af.

Herr Boesen sluttede derpaa Mødet med en Tak til Taleren, og ved et muntert Kaffebord bagefter gav Langelandsafdelingens Formand, Herr Wulff, Oplysning om den stedlige Forenings Virksomhed.

„Det er at ønske — skriver „Langelands Folkeblad" — at Foreningen maa faa Glæde af den genoptagne Agitation og hverve endnu flere Medlemmer. Allerede i Aftes indmeldte der sig adskillige."

Løgstør. Søndag den 10. Oktober afholdt Afdelingen Stiftelsesfest med Bal. — Kl. 9 samledes man til et fælles Kaffebord, hvor Herr A. Gillesberg og J. Jensen talte for C. O. De i Anledningen forfattede Sange og flere Overraskelser i Aftenens Løb bidrog meget til at denne forløb særdeles vellykket.

Ved Medlemsmødet den 14. Oktbr. oplæste Herr Lærer Munch et Skuespil. Det var en indholdsrig Aften og næsten alle Medlemmerne var mødt. *C. F. K.*

Nakskov. Onsdag den 13. Oktober afholdtes ordinær Generalforsamling paa Hotel „Harmonien". Til Dirigent valgtes Th. Petersen. — Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, hvoraf det fremgik, at der var afholdt 8 Bestyrelsesmøder, 13 ordinære Medlemsmøder og en Række oplysende Foredrag samt enkelte Udflugter. Medlemsantallet havde været 137, hvoraf 24 atter var overflyttet til andre Afdelinger. Omtalte tillige Retshjælpen, der ikke fra vor Side havde været stærk belastet, idet Bestyrelsen selv havde bilagt et Par Sager baade til Medhjælpernes og Afdelingens Tilfredshed. Kontingentet vedtoges det at forhøje til Kr. 1,75 — Kassereren gennemgik Regnskabet, der ligesom Beretningen, godkendtes enstemmig.

I Stedet for de to Bestyrelsesmedlemmer Johs. Meldahl og C. E. Petersen, som begge afgik efter Tur og tillige var bortrejst fra Byen blev valgt Boghandlermedhjælper Dyhr og Kommis Holst. — L. P. Larsen genvalgtes med Akklamation. Til Suppleanter valgtes Th. Petersen og Aug. Petersen.

Generalforsamlingen sluttede med et af Formanden udbragt Leve for Nakskov Afdeling og C. O., hvorefter man samledes ved Kaffebordene. — Paa et senere afholdt Bestyrelsesmøde fik Bestyrelsen følgende Sammensætning: E. Carlo Petersen Formand, Anthon E. Petersen, Kasserer, Oscar Suhlerth, Næstformand, L. P. Larsen, Sekretær; samt Dyhr og M. Holst; Suppleanter: Th. Petersen og Aug. Petersen.

Mød talrigt frem til Medlemsmøderne! Læs Maanedsberetningen og Programmet for den følgende Maaned. Agiter!

L. P. Larsen, Sekretær.

Nyborg. Medlemsmøde afholdtes den 1. Okt. paa Hotel „Royal". Formanden gav en Oversigt over C. O.s Arbejde i den forløbne Kongresperiode. Efter Mødet samledes man ved Kaffebordet og afsang nogle af vore Sange. — Fredag den 8. ds. afholdtes Diskussionsmøde, Herr Kommis A. Jørgensen indledede om „Syvlukningen", og der udspandt sig en lille Diskussion, hvori deltog Formanden, Herr Johs. V. Larsen, Ringe, og Stavnstrup. Alle Talere opfordrede Medlemmerne til energisk at arbejde for Tilgang til Foreningen. — Herr Martens, Ringe, holdt den 15. ds. et interessant Foredrag om sine Rejser og Oplevelser i Tyskland under Krigen. Det livlige og paa pudsige Momenter rige Foredrag hilstes med stærkt Bifald!

Bestyrelsen henstiller til Medlemmerne at vise Interresse for vor fælles Sag ved altid at give Møde ved vore Mødeaftener.

Th. Stavnstrup, p. t. Sekretær.

Nykøbing, Mors. Mandag den 4. Oktober afholdtes ordinær Generalforsamling. — Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, i hvilket der var afholdt 6 Medlemsmøder, samt foretaget flere vellykkede Udflugter rundt omkring paa Øen. Formanden oplyste, at det ikke var lykkedes Afdelingen at gennemføre Syv-Lukning i Sommer, da Købmændene ikke vilde gaa med dertil paa Grund af Konkurrence med Brugsforeningerne. Derefter drøftedes det af Afdelingen i sin Tid udsendte Dyrtidscirkulære som for fleres vedkommende havde bevirket Gageforhøjelse. Ligeledes gav Formanden Meddelelse om, at Arbejdsløshedskassen vilde blive statsanerkendt fra 1. Oktober, og Kontingentet vil da som allerede omtalt blive forhøjet en Ubetydelighed; dette var som bekendt en Nødvendighed af Hensyn til Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse. — Kassereren oplæste derefter Regnska-

bet, som balancerede med Kr. 363,85. Regnskabets Anerkendelse vedtoges enstemmigt.

Man gik derefter over til at foretage Valg af Bestyrelse: Som Formand valgtes med Akklamation Bogholder A. Olesen; som Kasserer genvalgtes A. Vittrup-Andersen ligeledes med Akklamation. Nyvalgt blev Manufakturmedhjælper A. M. Christensen og Kolonialmedhjælper V. Johansen. Som Suppleanter valgtes Medhjælperne Axel Jørgensen og M. Poulsen.

Fra Bestyrelsen var fremsat Forslag om, at Kassereren skulde være kontingentfri; dette vedtoges enstemmigt. Der nedsattes et Udvalg til at overveje, om det var muligt at gennemføre en Dilletantforestilling. — Mødet sluttede derefter med fælles Kaffebord.

A. Andersen.

Præstø. Lørdag den 2. Oktober afholdt Foreningen en vellykket Sammenkomst med Bal paa Hotel „Danmark".

Afdelingen afholdt Generalforsamling den 20. ds. Formanden gav en Oversigt over det forløbne Aar, som viser en Fremgang af 12 Medlemmer, skønt adskillige var overflyttede til andre Afdelinger. — Regnskabet fremlagdes og godkendes ligeledes. Derefter valgtes til Bestyrelsen de Herrer Forvalter Carøe, R. Rolandsen, L. F. Larsen, Christiansen og Th. Høyer. — Til Agitationsudvalget valgtes R. Rolandsen og Jacobsen. — Til Revisorer L. A. Larsen og Walstedlund.

Det vedtoges at afholde forskellige Foredrag i Løbet af Vinteren, samt at iværksætte en kraftigere Agitation, navnlig med Henblik paa at faa Damerne til at indtræde i Afdelingen. — Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O.

Th. H., Sekretær.

Ringsted. Fredag den 1. Oktober begyndte Vintersæsonen med vore ugentlige Møder paa Casino. Til dette Møde fremkom Manufakturmedhjælper Poul Christensen med et Forslag om at paabegynde en kraftig Agitation; Forslaget fandt Tilslutning blandt Medlemmerne og man tog saa fat paa at faa opført Navnene paa alle uorganiserede Medhjælpere i Ringsted. Til disse vedtoges det at udsende Agitations-Pjecen „Hvad vi vil" vedlagt en Skrivelse med Opfordring til at slutte sig til vor Organisation.

Ved næste Mødeaften Fredag den 8. Oktober forelaa alt Materiale til Agitationen færdig; Pjecerne udsendtes og 5 Medlemmer fik udleverede en Liste med ca. 15 Navne paa uorganiserede Medhjælpere, som de i Samarbejde med øvrige Medlemmer skulde besøge og faa indmeldt i Foreningen. — Ifølge Ønske fra flere Medlemmer vedtoges det at forandre Mødeaftenen til Torsdag i Stedet for Fredag.

Carla Petersen, Sekretær.

Roskilde. Fredag den 8. Oktober afholdtes offentligt Møde med Foredrag af Redaktør Vilh. Hansen. — Redaktøren talte om Centralorganisationen, henvendte særlig Ordet til de uorganiserede Medhjælpere og betonede, at det ikke var Meningen at overrumple eller blænde disse, eller give dem Løfter, som ikke kunne indfries, men han vilde appellere til den sunde Sans og til deres Dømmekraft, da hans Emne jo gjaldt deres personlige Interesser. Red. paapegede C. O. Fremgang og fremhævede særlig Betydningen af dens forskellige Institutioner. Først de sidste Aar har begyndt at bringe den Grøde og Grotid, man ventede maatte komme. Til Slut udtalte Red. Haabet om, at det var lykkedes ham at vække de uorganiserede Medhjælpere til Eftertanke, saa at de kunde faa Lyst til at være med i det store Arbejde for Standens Rejsning — en Forhaahning som et betydeligt Antal Nyindmeldelser viste ikke blev beskæmmet.

Fredag den 15. Oktober havde Damerne arrangeret en meget fornøjelig Aften, idet de havde omdannet vort Medlemsværelse til et helt lille Marked med Skydetelt, Serveringstelt, Tombola m. m.

Fredag den 22. Oktober afholdtes halvaarlig ordinær Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Rs. Torp. — Formanden aflagde Beretning for Sommerhalvaaret, hvoraf fremgik, at Afdelingen nu tæller 73 Medlemmer, en Tilgang af ca. 20 nye Medlemmer. Der har i det forløbne Halvaar været afholdt 8 Bestyrelsesmøder samt Medlemsmøder hver 14. Dag med forskellig, dels faglig, dels selskabelig Underholdning. Beretningen godkendtes enstemmig. — Kassereren, F. Brockmann Mikkelsen, oplæste Regnskabet, der efter Cirkulation blandt Medlemmerne ligeledes enstemmig godkendtes.

Som Formand genvalgtes A. Bach-Andersen. Til Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for N. Bisgaard og Frk. V. Sørensen, der afgik efter Tur, genvalgtes sidstnævnte. Bisgaard ønskede ikke Genvalg og nyvalgt blev C. Lauritzen. Til Suppleanter valgtes E. Larsen og C. Nielsen og til Revisorer Johs. Petersen og Forvalter Jensen. — Agitationsudvalget kom til at bestaa af N. Bisgaard, Hartvig Andersen og Frk. A. Thomsen.

Dernæst behandledes to Forslag, hvoraf det ene: § 6 ændres til „Kontingentet er 1 Kr. for mandlige og kvindelige Medlemmer pr. Maaned o. s. v." forkastedes, medens det andet „Forslag om at Kassererposten skal være kontingentfri" enstemmig vedtoges. — Generalforsamlingen sluttede derefter med et Leve for C. O.

Den aarlige Stiftelsesfest afholdes den 7. Novbr. Kl. 8½ paa Højskolehjemmet.

V. S.

Sorø. Ordinær halvaarlig Generalforsamling afholdtes den 20. Oktober. Formanden, Bogholder C. Rasmussen, bød Velkommen og Kommis Andersen (Eich) valgtes til Dirigent.

Formanden aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne Halvaar. Der havde været afholdt godt besøgte ugentlige Møder, undtagen i den egentlige Sommersæson, hvor der til Gengæld var afholdt et stort vellykket midtsjællandsk Medhjælperstævne; tillige havde man deltaget i Stævnet i Roskilde. — Kassereren, Frk. Nielsen, aflagde Regnskabet. Baade Beretning og Regnskab godkendtes enstemmig.

Da den afgaaende Formand trods kraftige Opfordringer, nægtede at modtage Genvalg, valgtes til Formand: Assistent Holck; til Kasserer genvalgtes Frk. Nielsen (Varehuset) og til Bestyrelse: H. Petersen (Mortensen & Søn), Adler-Nielsen (Frandsen) og Nielsen (A/S I. P. Nielsen). — Til Suppleanter: Keller (N. Christensen) og Hansen (Marquard). Til Revisorer valgtes H. Andersen (Eich) og C. Rasmussen (Georg Hansen). Det overlodes til Bestyrelsen at ordne Foreningens Vintersæson. Generalforsamlingen sluttede med Leveraab for den afgaaede Formand, for Foreningen og for Centralorganisationen, hvorefter man endnu nogen Tid dyrkede det selskabelige Samvær.

M.

Thisted. Generalforsamling afholdtes den 24. September. — Til Dirigent valgtes Herr H. Chr. Ottesen. Formanden aflagde Beretning for Sommerhalvaaret og oplyste bl. a. herunder, at Medlemsantallet nu var 88. Beretningen godkendtes enstemmigt.

Formanden, Herr Aage Neergaard, genvalgtes med Akklamation og endvidere genvalgtes Herr H. Chr. Ottesen samt nyvalgtes Herr Boghandlermedhjælper Ebbe Clausen. Til Suppleanter valgtes: de Herrer J. Larsen og V. Ludvigsen. Til Revisor: G. W. E. Larsen. Der valgtes 2 Agitations-Udvalg: Et til at virke i Byen og et for Oplandet. Til Oplysningsbureauets Ledelse valgtes Ottesen og Kibsgaard.

Man vedtog at ændre Afdelingens Navn til „Handels- og Kontormedhjælperforeningen for Thisted og Omegn" samt at forhøje Kontingentet til Kr. 1,75. — Generalforsamlingen sluttede med en Opfordring fra Agitationsudvalgets Formand til Medlemmerne, om at møde talrigt til de ugentlige Møder, og med et af Dirigenten udbragt Leve for C. O.

3. Oktober afholdtes et af vore mest velbesøgte Medlemsmøder. Hr. Kunstmaler P. Holm skildrede i et fængslende Foredrag sin Rejse i Orienten, og dernæst udfyldte et Par Medlemmer Resten af Aftenen med en Koncert. — Endelig har Herr Sagfører Galster den 10. oplæst for Medlemmerne, — ligeledes en udmærket Aften.

E. C.

Den sorte Tavle.

Medlem Nr. 10059, Chr. Sørensen, er slettet for Kontingent-Restance af Afdelingen for Ejby og omliggende Byer.

Ali Radilow, Kasserer.

Efterfølgende Medlemmer slettes herved af Kolding Afdeling, fordi de nægter at betale Kontingentrestance: 7891, Boghandlermedhjælper Carl Eriksen Ahn, ved Svend Jensen, Kolding. 8621, N. D. Johnsen ved Manufakturhandler H. P. Hansen, Kolding.

Kolding, den 24. Oktober 1915. P. B. V.

Aksel L. Lorensen, Kasserer.

Hjælp Dig selv og Dine Standsfæller —

og Organisationen hjælper Dig!

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 22. 15. November 1915. 15de Aargang.

GUL ORGANISATION.

SAA skete da det, vi har imødeset siden Starten af „Engageringskontoret for Handel og Industri".

Denne Institution, hvis Tendens er tilstrækkelig og velkendt karakteriseret gennem sine „fortrolige" Spørgeskemaer, har ved en Samling af de uensartede Foreninger, der blandt sine Medlemmer ogsaa tæller kjøbenhavnske Handels- og Kontormedhjælpere, søgt at tage Ledelsen i et Forehavende, hvis sande og egentlige Hensigt er — den gule Organisation.

Uanset principielle og organisatoriske Nuancer indenfor udenlandske Medhjælperforbund, møder den uafhængige Medhjælperbevægelse overalt „den gule Organisation" med fortjent Mistillid, eller stiller sig i aabent Kampforhold til disse af Principaler eller Principalorganisationer iscenesatte eller understøttede Forsøg paa at aflede Medhjælpernes Opmærksomhed fra og svække deres Sympati for de eneste egnede Midler til Hævdelse af Standens faglige Interesser.

Harmoniforeningerne i gammel Stil har forlængst udspillet deres uvirksomme Rolle. Den nye Tid og de moderne Forretningsformer har ogsaa paa dette Omraade stillet nye Krav, og i „den gule Organisation" givet interesserede Arbejdsherrer Midler i Hænde til en stakket Stund at bevare enkelte Medhjælperkredse for Indflydelse fra den Tingenes Omordning, der følger i den uafhængige Fagorganisations Spor.

De 13 kjøbenhavnske Foreninger som den 9. November etablerede et fælles Medlemsmøde, omfattede saa uens Bestanddele som „Industriforeningen" og de forskellige stenografiske Foreninger, og kun et Par Medhjælperforeninger i egentligere Forstand havde givet deres Navne til Indbydelsen, idet de dog undlod at stille ansvarlige Ordførere til Raadighed for Mødets virkelige Arrangører. Naar dernæst undtages de Handelsrejsendes Foreninger, der i denne Forbindelse er uden organisatorisk Interesse for os, er de øvrige Foreninger enten uden nogen som helst Adkomst til at repræsentere Medhjælperinteresser, eller har benyttet denne bekvemme Adgang til at dække over en sædvanemæssig Indolence overfor Standsanliggender.

Ingen af disse Foreninger vilde nogensinde af egen Drift have forsøgt et saadant Fremstød mod den uafhængige Medhjælperorganisation som Blænkerfægtningen den 9. ds. — Den nu lidt værkbrudne Handelsforening af 5. Juni undgaar saavist ellers helst at krydse vor Vej, og de fuldkommen fagtekniske stenografiske Foreninger, der i altfor stor Iver for at samle Revl og Krat føres i Marken mod os, geraader derved saa langt udenfor deres naturlige Virkefelt, at de bliver stikkende et godt Stykke ude i Farcen, og hvad endelig angaar de 3 Medhjælperforeninger, da tilhøre de vel ikke vor Centralorganisation, men tæller Standsfæller og derimellem ingenlunde de ringeste af deres Medlemmer, der helt eller delvis slutter sig til vore faglige Synspunkter og sympatisere med vore organisatoriske Maal.

Uden særlig Kombinationsevne kan man i dette de 13 Foreningers Sammenspil udrede Traadene, der løber sammen i „Engageringskontoret for Handel og Industri". Grundlagt paa Storhandelens Initiativ og financieret af nogle af vore største Handelshuse og Industriforetagender, har dets ledende Kræfter utvivlsomt fra første Færd sat sig et langt videregaaende Maal end Etableringen af et „Principalernes Engageringsbureau". I Virkeligheden har Engageringskontoret siden sin Start forberedt den Modvægt mod dansk Medhjælperbevægelse, som det var Mødets Hensigt at give Udtryk og Form.

Da vi for faa Maaneder siden indenfor Centralorganisationen for aabent Tæppe maalte vore Klinger i et Taktikspørgsmaal, vejrede Engageringskontoret baade Organisationens Sprængning og „Førernes" Proskription. Kongressens Afgørelse af dette Intermezzo, der af alle Centralorganisationens Medlemmer betragtedes som en forudset Selvfølge, og hvorimod naturligvis ingen Røst hævede sig, kan for Engageringskontorets Mænd kun have været Skuffelsens bitre Kalk. — Saa stod kun én Vej aaben for „Engageringskontoret for Handel og Industri", den Udvej man forsøgte ved Mødet den 9., men som endte i en uhjælpelig Fiasko.

Hvad det i Sandhed havde været utænkeligt at

præstere med en eneste af de 71 Foreninger, hvoraf vor Centralorganisation sammensættes, opnaaede Storhandelens Vaabendragere at iscenesætte med de incommensurable 13 Foreninger, der i ubegribelig Kortsynethed har ladet sig bruge til Væbnertjeneste for Engageringskontorets Handels- og Industriherrer. Og ligervis agere de mere eller mindre officielle Ordførere som Marionetter i det fra et fagorganisatorisk Synspunkt forargelige Skuespil, hvori Engageringskontoret selvbestaltet har overtaget Sceneinstruktørens Rolle.

Imidlertid tjener det den kjøbenhavnske Handels- og Kontormedhjælperstand til Ære, at den betydelige Forsamling, der næsten udelukkende bestod af de indbydende Foreningers Medlemmer, straks gennemskuede den Farce, der udspilledes paa Talerstolen i „Grundtvigs Hus". Det voldsomme demonstrative Bifald, der hilste Centralorganisationens Talsmænd, og det fuldkommen latterlige Afstemningsresultat, der gav Mødet en til dets Forløb fuldtud svarende Afslutning, vil forhaabentlig for de deltagende Medhjælperforeninger blive et Moment til at salvere sig i Tide, inden de brænder Fingrene paa de Gløder, som Engageringskontoret har tilrettelagt.

Som det fremgaar af omstaaende Indtryk fra Mødet tilsendt os af Deltagere, var Emnets Tilrettelæggelse mangelfuld og Talerne uden det Sammenspil og den Enhed i Grundopfattelse, der giver en saadan Forhandling saglig Indhold og virker vejledende og befrugtende for Tilhørerne. Der taltes i Øst og snakkedes i Vest, og Mødets Optakt vandt ikke derved, at Indlederne savnede den Myndighed som Erfaring og stadig aktivt Arbejde for Standsanliggender giver sin Mand. — Impulserne og de forløsende Ord kom fra en helt anden Side, hvorfra man, betegnende nok, helst havde ønsket Tavshed.

Saaledes endte da dette Møde med en træg Afstemning om en „Fællesrepræsentation" til Varetagelse af Medhjælpernes sociale Interesser. Kun en forsvindende Del af Forsamlingen deltog i Voteringen om denne første Kim til den gule Organisation, hvis Ledelse vel formelt tænkes overladt Medhjælperne, medens den egentlige Myndighed udøves af andre og langt stærkere Kræfter, og tilvisse tillige af klogere Folk end dem, der her vedblivende maatte lade sig lede.

Hvad enten nu denne „Fællesrepræsentation" straks gaar til sine Fædre, eller dens Tilværelse langsomt ebber ud, efterlader dog dette Hokuspokus et tragisk Indtryk af, hvad de Herrer paa Børsen endnu tør byde Medhjælperne af faglig Charlataneri.

Derfor er det heldigt for Standens Fremtid, at Engageringskontorets Evne ikke staar Maal med dets Ubehændighed, og at det ikke ved lukkede Møder saa lidt som i offentlige Forsamlinger kan forhindre os i at stemple dets Hensigter efter Fortjeneste.

Statsanerkendelsens Konsekvenser.

FORUDEN de i D. H. K. M. T. Nr. 20, 1915, nævnte Pligter for Afdelinger og Medlemmer, er der Grund til særlig at gøre opmærksom paa, at det er ganske nødvendigt, at Anmeldelse af Arbejdsløshed sker i H. t. Vedtægtens § 7 — altsaa senest en Uge efter Opsigelsen. De nødvendige Skemaer hertil vil altid findes hos enhver Afdelingsformand, til hvem Anmeldelsen ogsaa sendes og videresendes derfra til Hovedkontoret, efter at den lokale Formand har undersøgt Sagen og forsynet Anmeldelsen med sin Underskrift.

Ligeledes henledes Opmærksomheden paa Vedtægtens § 12 Nr. 4 og 5 og § 15, der forpligter Medlemmerne til nøjagtig Anmeldelse af opnaaet Arbejde — ogsaa midlertidigt Arbejde, og til straks at meddele Bopælforandringer til Afdelingen. Disse Bestemmelser — hvis Overtrædelse kan medføre betydelige Ulemper for Medlemmerne — er nødvendiggjorte af, at Kassen i givet Tilfælde skal kunne give ganske bestemte Oplysninger til højere Myndigheder — om de enkelte understøttede Medlemmer.

Forholdet til den offentlige Arbejdsanvisning spiller ogsaa med i denne Forbindelse.

§ 8 i Lov Nr. 110 af 29. April 1913 om Arbejdsanvisning, paalægger nemlig de anerkendte Arbejdsløshedskasser, som har Sæde i eller Afdelingen i det Distrikt, for hvilke et anerkendt Arbejdsanvisningskontor er bestemt, hver Uge at tilstille Arbejdsanvisningskontoret en Fortegnelse over samtlige indenfor Distriktet bosatte Medlemmer, som oppebærer Arbejdsløshedsunderstøttelse, med nøjagtig Angivelse af de paagældendes Navn og Bopæl.

Saavidt muligt skal der ligeledes tilstilles disse Kontorer en Fortegnelse over arbejdsløse Medlemmer, som ikke oppebærer Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Skal Afdelingerne kunne opfylde de saaledes stillede Krav, maa Medlemmerne følge de i Vedtægternes § 12 og 15 indsatte Bestemmelser, hvilket ogsaa bliver af Betydning for Kassen økonomisk set, idet Andragenderne til Kommunerne om Tilskud maa bygges paa Opgivelse til Arbejdsløshedsinspektoratet af Medlemsantallet i de forskellige Afdelinger, og med nøjagtig Angivelse af Opholdskommune for hvert enkelt Medlem. Undladelse heraf — hvad der maatte blive Følgen af, at Medlemmerne ikke anmeldte Flytning — vil bevirke, at der ikke kan søges Tilskud til et saadant Medlem, og Tab af den Art, der kun vilde skylde Ligegyldighed sin Oprindelse, bør naturligvis være utænkelig. Endelig skal bemærkes, at Flytning indenfor en Afdelings Omraade ogsaa skal anmeldes, dels for en Ordens Skyld, og dels fordi en saadan lokal Flytning i mange Tilfælde bevirker at man skifter Opholdskommune — f. Eks. at man flytter fra Kjøbenhavn til Frederiksberg, eller fra en Købstad ud i Landsognet, og omvendt.

Vi understreger gentagende, at Medlemmerne først og fremmest maa holde sig sine Medlemspligter efterrettelig. Ogsaa i dette Forhold gælder det, at man maa gøre sin Pligt før man kan kræve sin Ret. Kontingentet bør betales prompte, Mærkerne altid indklæbes i Medlemsbogen, der bør betragtes som det Værdipapir — den Forsikringspolice, den ret beset er. Ledighed anmeldes senest 1 Uge efter Opsigelsen, opnaaet Arbejde straks meddeles Afdelingen og Flytning uopholdelig meldes til Afdelingskassereren. Naar disse Regler uvægerlig følges af Medlemmerne, vil det ogsaa være let for Afdelingsledelsen og Hovedkontoret at være præcise i et og alt, og saa vil vi have gode Betingelser for at skabe den Mønsterkasse, som en Arbejdsløshedskasse af Handels- og Kontormedhjælpere bør være, ligesom vi da virksomt vil modarbejde den Misnøje, der nu kan indtræffe til Skade for Kassen — selv om Fejlen i de aller fleste Tilfælde ligger deri, at det misfornøjede Medlem selv har forsømt de mest elementære Medlemspligter.

Jens Johansen.

Butikslukningen.

SYVLUKNINGEN I VINTERMAANEDERNE.

TIDLIGERE Meddelelser om Syvlukningens Fremgang kan suppleres med efterfølgende Resultater, der viser den stadig øgede Stemning for denne Reform.

Bornholm synes at være i Têten. Medens vi allerede har berettet om, at den tidlige Butikslukning er gennemført i Aakirkeby, kan vi hertil føje Hasle, hvor alle Forretninger i Vintermaanederne lukkes Kl. 7, og Allinge-Sandvig, hvor der var opnaaet Overenskomst om Syvlukning i Tidsrummet 1. Oktober—1. April, de første 5 Ugedage og med 14 Dages Dispensation før Jul. I sidste Øjeblik strandede imidlertid Overenskomsten paa en enkelt Allinge-Købmands Holdning, uden at man dog derfor endnu definitivt har opgivet at sé Syvlukningen gennemført i Vinterhalvaaret.

Ogsaa i Nykjøbing F. har en enkelt „outsider" foraarsaget, at et vel forberedt Arbejde for den tidlige Lukning sluttelig er forblevet resultatløst. Blandt de stedlige Detaillister viste der sig i Eftersommeren overvejende Stemning for at lukke Forretningerne Kl. 7 med Undtagelse af Lørdagen. En ultimo Oktober cirkulerende Liste opnaaede allerede den første Dag ca. 50 og afsluttedes med ialt 82 Underskrifter. Ikke desto mindre faldt Sagen, fordi en enkelt Principal i Jernbanegade nægtede at underskrive. „Lolland-Falsters Folketidende" giver den almindelige Opinion overfor denne Handlemaade Udtryk i følgende Bemærkninger: „Som meddelt er alle tidligere Bestræbelser paa Indførelse af Syvlukning indenfor Kolonialfaget strandet paa Modstand hos en enkelt Handlende. Men selvfølgelig bør en enkelt ikke kunne standse en god og gavnlig Reform, der navnlig vil være til stor Betydning for de unge Handelsfolk, og en ny Liste vil derfor blive udsendt til alle Kolonialhandlere med Forespørgsel om de vilde være med til at lukke paa Trods af den ene. De Handlende vil sikkert trøstigt kunne gaa med hertil, thi der er næppe Tvivl om, hvor Publikums Sympati er i denne Sag, og at Publikum vil vide at rette sig derefter og ikke lade sin Søgning gaa fra gamle Forbindelser til Fordel for den, der vilde modsætte sig Reformen."

Syvlukningen blev dog ikke gennemført, men det paagældende meningsløse Forhold, der her som andre Steder viser Nødvendigheden af Lovgivningens regulerende Indgriben, for at værne det overvejende Flertals Interesser, har foranlediget, at der nu af de stedlige Forretningsdrivende vil blive indsendt et Andragende til Rigsdagen om lovfæstet Syvlukning.

Derimod har Kolonial- og Fedevarehandlerne i Sakskøbing opnaaet Enighed om at lukke Forretningerne Kl. 7 — Lørdag undtagen — indtil 1. Marts. Ogsaa den nærliggende Brugsforening for Rørbæk og Omegn har indført Syvlukning. De øvrige Brancher stiller sig endnu afventende.

I Maribo har vor Afdeling iværksat en Agitation for den tidlige Butikslukning og lader Lister cirkulere blandt de Forretningsdrivende. Ved Redaktionens Slutning foreligger endnu intet Resultat.

Hillerød kan allerede længe tælles blandt de Byer, hvor Sommer-Syvlukningen har sikkert Fodfæste. I Slutningen af September rejstes der en Agitation, for at udstrække den tidlige Lukning ogsaa til Vintermaanederne, — et Forehavende, der fandt afgjort Støtte og Sympati blandt Konsumenterne. Men ogsaa her optraadte Manden med Slæden i en Købmands Skikkelse, og selv om det lykkedes at opnaa et Kompromis, hvorved Syvlukningen forsøgsvis fortsattes til November, er Sagen dog foreløbig dermed naaet Dødpunktet. Efter Nytaar vil man atter genoptage Arbejdet for denne Reform.

Endelig er det værd at lægge Mærke til, at Købmændene i de nordsjællandske Landsbyer Søborg og Dragstrup har besluttet at lukke Kl. 7 i Vinterhalvaaret.

BOYKOTTING AF SYVLUKNINGS-MODSTANDERE.

Som allerede meddelt er Syvlukningen en Kendsgerning i Aalborg, hvor endnu kun nogle faa Principaler mener at tjene egen Interesse ved stadig at modarbejde den tidlige Butikslukning. Vor Afdeling har derfor besluttet en aktiv Optræden imod de paagældende „outsiders", ved gennem Dagspressen at opfordre til ikke at handle i disse Forretninger. Dette har foranlediget en Avis-Polemik mellem Afdelingen og de to Handelsforeninger, af hvilke Detaillisternes Organisation, „Handelsforeningen af 1879", har været særdeles virksom for Syvlukningen. Formanden i denne Forening tager imidlertid nu Afstand fra Boykottingen, forsaavidt denne rettes mod hans Forenings Medlemmer. Dette Standpunkt er naturligvis lidet konsekvent. Netop Detaillistorganisationens Medlemmer burde følgelig læres til at bøje sig for det overvejende Flertal. Hvorom alting imidlertid er: Denne vaklende Holdning vil ikke paavirke den af vor stedlige Afdeling indledede Taktik, for at sikre Butiksmedhjælperen en kortere Arbejdsdag.

KOMMUNALE DISPENSATIONER.

Handelsforeningen i Holstebro androg ultimo Oktober Byraadet om Tilladelse til at holde aabent til Kl. 11 Mandag d. 1. November. Butikslukningslovens § 1 og 4, der omandler de Undtagelsestilfælde, hvor Ottelukningen kan bortfalde, indeholder imidlertid intetsomhelst om, at en saadan Dispensation kan gives, idet den paagældende Afvigelse som bekendt gælder for første Søndag i November.

Byraadet oversaa imidlertid dette Forhold og Andragendet bevilgedes. Vor Afdeling i Holstebro rettede derfor den Forespørgsel til Politimesteren, med hvilken Hjemmel denne Tilladelse var givet, hvilket resulterede i, at Handelsforeningen modtog Meddelelse om, at Loven ikke tilsteder en Dispensation som den omhandlede.

Derefter henvendte Holstebro Handelsforening sig til Ministeriet, men ogsaa dette maatte naturligvis meddele, at det savnede Lovhjemmel til at imødekomme Handelsforeningens Andragende.

Spørgsmaalet om Dispensation for den 1. November har ligeledes været fremme i Ringsted, uden at det dog har medført Andragender eller Henvendelser som fornævnte.

BRUGSFORENINGSUDDELERE OG SYVLUKNINGEN.

Ved en Generalforsamling, som Uddelerforeningen for Lolland-Falsters Stift nylig afholdt i Nykøbing, vedtoges følgende Resolution enstemmig:

„Generalforsamlingen udtaler herved overfor Indenrigsminister Rode sin bedste Tak og Anerkendelse for det den 14. November 1913 fremsatte Forslag til Butikslukningslovens Revision. Man opfordrer aamtidig Rigsdagen til at gennemføre lovordnet Syvlukning og tager i denne Forbindelse absolut Afstand fra det fra anden Side rejste Krav om den kommunale Syvluknings Gennemførelse."

En Resolution — og et Møde.

Forsamlingen opfordrer Bestyrelserne for de repræsenterede Foreninger til at søge dannet en Fællesrepræsentation for Foreningerne til Varetagelse af Handelsmedhjælpernes sociale Interesser.

Det forudsættes, at det i de Foreninger, der rummer baade Principaler og Funktionærer, overlades til Funktionærmedlemmerne at vælge Repræsentanter til Fællesrepræsentationen, ligesom Repræsentanterne maa være Funktionærer.

DENNE Vedtagelse blev den 9. Novbr. d. A. truffet paa et Møde i „Grundtvigs Hus" under Omstændigheder, der i mere end én Henseende var usædvanlige.

Alene det, at andre Medhjælperforeninger end Centralorgani-

sationen indkalder til et Møde for at drøfte Medhjælperkaar, er noget sjældent, men at 13 kjøbenhavnske Foreninger og Institutioner slaar sig sammen i dette Formaal, er en sælsom Begivenhed.

Og dog er dette altsaa virkelig sket, og de paagældende Foreninger er: Boghandler-Medhjælper-Foreningen, Centraludvalget for samtlige danske Handelsrejsendeforeninger, Dansk stenografisk Forening, Foreningen Engageringskontoret for Handel og Industri, Handelsagent- og Repræsentant-Foreningen (stiftet 14. Marts 1887), Handelsforeningen af 5. Juni 1864, Handels- og Kontoristforeningen, Isenkræmmer-Medhjælper-Foreningen, Kvindernes Handels- og Kontoristforening, Papirhandler-Medhjælper-Foreningen, Stenografforeningen af 3. Juni, Stenograf-Samfundet.

Det maa pointeres, at det kun var Medhjælperne i disse Foreninger, der kunde faa Adgang. Man var, saadan saa det i hvert Fald ud en Overgang, blevet enige om, at man for en Gang Skyld havde noget at tale om, som Principalerne ikke maatte høre. Senere udviskedes dette Indtryk for en Del, men dette „noget" skulde nok ellers være Handels- og Kontormedhjælpernes Arbejds- og Lønvilkaar.

Meget lovende saa dette altsaa ud, og en organiseret Medhjælper hilser naturligvis saadanne Bestræbelser med Glæde — denne Gang dog ogsaa med nogen Tvivl, for den eneste virkelige Medhjælperforening, Centralorganisationen, var udeladt. Ja, man havde endog gennem Dagspressen proklameret, at det gjaldt om at danne en Forening udenom Centralorganisationen; senere, uvist paa Foranledning af hvem, dementeret det.

Ved Mødets Begyndelse var der vel ca. 600 tilstede, deraf enkelte, som tillige var Medlemmer af Centralorganisationen, der saaledes ikke var ganske udelukket.

Selve Mødets Forløb var ogsaa noget usædvanligt.

Indlederen sagde, at man med dette Møde tilsigtede at skabe en Repræsentation, som kunde være Medhjælpernes Organ overfor Autoriteter og Stat. Han vidste sagtens ikke, at denne Plads for længe siden er besat af Centralorganisationen.

Dernæst udtrykte han Ønsket om, at de faldne Udtalelser behandledes med nogen Diskretion, en Anmodning, der virkelig maa siges at være paa sin Plads, for saa vidt man ønsker at arbejde paa at gennemføre alt det, der blev nævnt. Adskilligt deraf maa desværre nemlig, om det nogen Time blev ført ud i Livet, afgjort formodes at ville medføre ubodelige Skavanker for Medhjælperne.

Og endelig, hvad der virkede saa ubehageligt karakteristisk, man anmodede og indprændte Gang paa Gang Tilhørerne, at der ikke i Diskussionen

1) maatte nævnes Navne paa Firmaer og Personer, og
2) maatte tales om Foreningernes indbyrdes Forhold.

Derefter gaves Ordet til Mødets egentlige Indledere, der omtalte de Punkter, man vilde prøve at faa forandrede. Lønningsvilkaarene gik man henover med en Harefod og meldte paa Forhaand Pas, — beklageligt nok. Anledning til Omtale gav iøvrigt Lærlingeforhold, Arbejdstid, Kontrakter, Anbefalinger, Pensionsforhold, Konkurrenceklausuler o. lign.; og for en Del af de Tanker, som fremsættes i Ønskeform under disse Punkter, gælder det, som antydet foran, at om de blev til Virkelighed, vilde mange Medhjælpere bittert komme til at beklage det. Iøvrigt er det vistnok ogsaa tvivlsomt, om denne Fællesrepræsentation nogen Sinde kommer til at beskæftige sig med disse Opgaver, endsige overføre dem i det praktiske Liv.

Gaadefuldt er det indtil videre ogsaa for Tilhørerne, at en Mand under Diskussionen, henvisende til Resultatet af Aars Erfaring, her og i Udlandet, kunde sige, at Indførelsen af Kontrakter var Alfa og Omega for ham, og at enhver burde søge sine Aftaler fæstede paa Papiret ved Afslutning af Engagement, samtidig med at han selv paa det indstændigste skulde have sig frabedt at komme paa Kontrakt og navnlig at forlange den af en Grosserer i det Øjeblik, hvor han søgte Ansættelse, for saa vidste han, at det i hvert Fald ikke blev ham, der fik Pladsen. Og tro ikke, at Manden blev opfattet som Komiker, — og det var han heller ikke.

Hos de fleste af de Talere, som var fremme, gik det imidlertid som en rød Traad igennem deres Ord, at det, de ønskede og det, de stolede paa, var en Organisation, en virkelig Medhjælperorganisation, og det var et fyldigt, overraskende og langvarigt Bifald, der Gang efter Gang fulgte efter en Taler, der anbefalede den forbudte Centralorganisation, for dette skete virkelig, endskønt Mødets Organisatorer saa nødig saa det.

En var der dog — en af Engageringskontorets Mænd — som dette Bifald gjorde angst, saa angst, at han indlod sig paa at sige sin Mening om „Organisation, da det nu var bleven nævnt". Men det skulde han vistnok ikke have gjort. Mærkværdigt nok, alene hans sagte, næsten lydløse Fremtræden virkede umiddelbart som en Advarsel fra en anden Verden, og hans Ord blev da ogsaa fra Ende til anden en Forsikring til Medhjælperne, om at de ikke fra den Kant skulde vente sig noget, der kunde ligne Organisation til Fremme af Medhjælperkrav. Nej, det man vilde skabe, var bare saadan en løselig Fællesrepræsentation, men ellers skulde Foreningerne fortsætte i det gamle Spor. Han sagde, efter at have skildret, hvem der kunde være i en Organisation, omtrent ordret saaledes: at Foreningernes Medlemmer endelig ikke maatte tro, at man vilde lave en Organisation. Nej, slet ikke. Det vilde nemlig, hvis det skulde være noget videre (og det har han Ret i) koste mange Penge, hvad der vilde sige, at Medhjælperne maatte til at betale Kontingent her ogsaa, og Kontingent til Dit og Kontingent til Dat vilde nok ikke være velkomment hos Medhjælperne. Nej, den Fællesrepræsentation, man vilde nedsætte, skulde bl. a. først og fremmest afskaffe alle Engageringsbureauer paa nær et (!), for helt undvære et Engageringskontor kunde man naturligvis ikke.

I Organisationsforhold burde Medhjælperen derimod altid holde sig saa nær opad Principalen som muligt, om ikke for andet saa fordi de fleste ventede en Gang selv at blive Principal.

Man var unægtelig lidt betuttet, og Stemningen efter disse Udtalelser var generende kraftløs.

Da Resolutionen kom til Afstemning deltog kun en ringe Del af Forsamlingen, godt og vel Hundrede maaske, i Afstemningen og Dirigenten, Overretssagfører Karsten Meyer, maatte opleve at blive hilst af en hjertelig Munterhed, da han erklærede, at Resolutionen var vedtaget med „overvældende Majoritet".

Mødet formede sig fra først til sidst som en tydelig Advarsel mod at gøre sig til Talsmænd for Medhjælperne uden at være det af Gavn, og det fejler næppe, at denne Fællesrepræsentation af de Medhjælpere, der overværede Mødet i Tirsdags, imødeses med større Mistillid end Forventning, hvis den kommer til at eksistere.

Manus.

Herr Redaktør!

Som det vil være Dem bekendt, indvarslede for nogle Dage siden 13 meget uensartede saakaldte Medhjælperforeninger til et Møde i „Grundtvigs Hus" Tirsdag d. 9. November med det Formaal at starte en ny Centralforening til Varetagelse af „Handelsmedhjælper"-Standens sociale Kaar.

Som andre mer eller mindre illigitime Foretagender, der ikke saa godt taaler Offentlighedens skarpe Omdømme, skulde Mødet være lukket, d. v. s. intet maatte refereres i Bladene og kun de 13 (et saare betegnende Tal) Foreningers Medlemmer havde Adgang. Dog oplystes det paa Mødet, at der vilde blive optaget et stenografisk Referat, kun tilgængeligt for et snævrere Udvalg. Altsaa et Aktstykke mindst lige saa vigtigt som en storpolitisk Entente eller ialt Fald som den Trylleformel, Ræven efter Sigende benytter sig af, naar de, rigtig snakker sort for Gæs.

Og der blev snakket sort. Kun Skade for den smukke Tanke, at Mødet formede sig som en billig, men effektivt virkende Reklame for Centralorganisationen. Thi det mærkelige skete, at skønt Dirigenten fik et strængt Paalæg om, at Centralorganisationen med al dens Væsen og alle dens Gærninger ikke maatte nævnes paa et saa fredlyst Møde, ja, saa taltes der saa at sige ikke om andet, eller man tyede til at tale om Spørgsmaal Sagen ganske uvedkommende, for ikke at nævne den Formasteliges Navn.

OUVERTURE.

Formanden for den forhenværende store Forening „5. Juni", Herr Ole Nervil, aabnede som Repræsentant for et lille „Velfærdsudvalg" Mødet med at erklære, at da der desværre ikke eksisterede nogen officiel Repræsentation for „Handelsmedhjælperne" eller „Funktionærerne" (to stadig tilbagevendende Betegnelser) til at varetage disses Interesser i Spørgsmaal som Lukkeloven og Lærlingeloven, havde en Medhjælper- (Principal- og Engagerings?) Forening fremsat Forslag om dette Fællesmøde. „Velfærdsudvalget" skulde i Aften aflægge Beretning (der udeblev) om sit Arbejde, hvis bærende Idé efter Talernes Udsagn var Forbedring af vore Arbejdsforhold, og betragtede sig i Aften som „Handelsmedhjælpere" i al Almindelighed. Ingen trængte mere til Forbedringer end disse, men Løsning af Spørgsmaalet paatænktes ikke ved dette Møde (meget ærligt sagt). Vanskeligheden laa jo i, at „Handelsmedhjælperne" ikke kunde betragtes som en Stand. Man vilde kun efterlyse Oplysninger vedrørende Arbejdsforhold fra saa mange som muligt. Disse Oplysninger vilde da blive nedlagt i en „Protokol" efter stenografisk Referat. — Da der imidlertid frem for alt ikke maatte nævnes Navne, er det for en ikke indviet vanskelig at se Nytten heraf. Men maaske er det en Art højere Reguladetri, der ligger bag. Nu fortsatte Taleren med at beklage, at der ikke var noget enkelt Organ, der kunde varetage Medhjælpernes sociale Interesser, og man havde derfor tænkt sig i Aften at faa oprettet en Slags „Fællesrepræsentation", der faar Autoritet, og som enhver Medhjælper kunde føle sig repræsenteret af. — Et forstaaeligt, men ikke helt ubeskedent Ønske.

Taleren proklamerede derefter Herr Overretssagfører Karsten Meyer som Dirigent. For at udgaa Misforstaaelser skal her straks oplyses, at Dirigenten paa dette Tidspunkt antagelig ikke havde modtaget sine Instrukser.

HVAD DE VIL!

Herr Prokurist Johannes Hansen fra B. M. F., kendt for sit mangeaarige spildte Arbejde mod Centralorganisationen, fik nu Ordet og erklærede, at han ogsaa vilde tale som ganske almindelig „Handelsmedhjælper" for Tanken om en „Fællesrepræsentation". Taleren vilde nok indrømme at enhver, der arbejder for Løn, theoretisk set var Medhjælper, men den store Stand, Prokurister, Fuldmægtige o. l. samt Direktører kunde ikke komme herind under, og der var da sikkert ogsaa blandt Forsamlingen mange, der ønskede at blive Chefer og ikke være Lønarbejder hele Livet igennem. Men Lovgivningsmagten maa paavirkes til Fordel for de daarligst lønnede. For en ung Mand, der vil frem, spiller det imidlertid ingen Rolle, om han i nogle Aar skal arbejde Dag og Nat herfor. Men Kvinderne maa ikke slides op i Løbet af nogle Aar (og kan i Konsekvens hermed heller ikke „komme frem"). Taleren var imidlertid ikke sikker paa at kunne blive enig med Forsamlingen om Arbejdstiden, men troede til Gengæld sikkert, at Enighed kunde opnaas om Opsigelsesfristen, thi 3 Maaneder kunde virke som et Stavnsbaand, og Principal og Medhjælper var sikkert bedst tjent med en kortere Frist. Herefter kom Kvintessensen af Talerens instruktive og klare Foredrag (!!): Anbefalingerne.

Der drives Misbrug med disse. Principalerne har Tilbøjelighed til at overdrive Medhjælpernes Kvalifikationer, men naar man ved Lov fik indført Attester som i Tyskland og saa „Foreningen Engageringskontoret for Handel- og Industri" (med de sorte Lister) ydede sin Støtte, vilde man naa et godt Resultat. Et meget vigtigt Spørgsmaal var Konkurrenceklavsuler, der ogsaa som i Tyskland maatte løses ved Lov. — Lønnen krævede Taleren beregnet efter Dygtighed ikke efter Anciennitet; thi vi kan ikke sammenlignes med Statsfunktionærerne. For os kan der kun være Tale om Minimallønnen, men en saadan kan ogsaa virke lønnedsættende. Dog er Tiden ikke inde til en saadan Regulering ad Lovgivningsmagtens Vej, men gennem Engageringskontoret vil Spørgsmaalet kunne løses, eller forbedres ved at dette ikke besætter daarligt lønnede Pladser. (Taleren oplyste ikke, om Kontoret undlod at besætte saadanne Pladser).

Pensionsspørgsmaalet er taget op i næsten alle Stater og har 2 Hovedretninger. Den ene, en fuldstændig understøttende, er meget lidt tiltrækkende for os Medhjælpere, og vi ser ikke noget tiltrækkende i en Alderdomsunderstøttelse. Den anden Selvpensionering som i Tyskland og Sverige, hvor enhver Arbejder skal udrede en Sum ugentlig til sin Pension med Statstøtte. Et Mønster for en saadan Pensionering herhjemme har Boghandlermedhjælpernes Pensionskasse, thi denne har ved frivillige Bidrag fra Principaler opnaaet saa stort et Fond, at den kan give ca. 40 pCt. af Gagen. En velgennemført Pension med Statstilskud vil virke hæmmende paa Selvstændighedslysten, og Principalerne vil da ikke være saa bange for at tage en 40-50-aarig Mand i Arbejde (formentlig fordi Skruplerne ved at sende ham paa Gaden igen, da synes at blive endnu mindre). Tillige risikerer Staten følgelig ikke, at vi ligger til Byrde ved Alderdomsunderstøttelse. Antagelig glemte Taleren her at nævne Engageringskontorets projekterede, filantropiske Forretning med at tegne Livsforsikringer til Statsanstalten, men dette er vel en af „Velfærdsudvalget"s Opgaver.

Lærlingekontrakter. Her ønskede Taleren, at Staten skulde anordne en „Medhjælperkontrakt". Hvad der skulde staa i denne var vanskeligt at sige, men den skulde indeholde Bestemmelser om Lønnen, Arbejdstiden, Overarbejde, Opsigelse, Arbejdets Art samt Tantièmen. Den „Fællesrepræsentation", der skulde nedsættes i Aften, kunde imidlertid udarbejde en saadan Kontrakt, og saa var Mødet ikke forgæves.

Frøken Paludan-Müller fra „Kvindernes Handels- og Kontoristforening" begyndte med at erklære, at nu var Maalet fuldt, og nu maatte der tales. Taleren delte derpaa Medhjælperne i 3 Grupper: 1) De, der sidder paa den grønne Gren. 2) Den Gruppe, hvis Kaar skal danne Grundlaget for Diskussionen, og 3) De, der lever i Skyggen og unddrager sig al Kontrol. Til den første hører ikke mange af os. Jeg sidder paa den grønne Gren, men vi der sidder dér har arbejdet i mange Aar og maa stadig arbejde med et stort Ansvar lagt paa os. Tillige har vi mange Misundere fra Gruppe 3, men Gruppe 2 er den vi skal interessere os for. Uddannelsen er grebet bagvendt an. Det er dels Forældrenes, dels Principalernes Skyld. En Dreng kommer i Lære, den unge Pige ikke, men der er flere og flere Principaler, der opretter Lærlingekontrakt med de unge Piger (mon af Hensyn til disse?), og jeg haaber, dette Møde maa resultere i Fremgang i denne Retning. Særlig Ekspeditricerne kan intet, længere Kursus kan dog bøde noget herpaa. Taleren gennemgik nu de Lønninger, kvindelige Medhjælpere kunde opnaa efter nogle Aar, antagelig gennem K. H. & K. F. Engageringskontor. Det maa imidlertid haabes, at det ikke er efter altfor mange Aars Forløb, naar nævnte Kontor indlader sig paa at besætte Pladser til 20—25 Kr. pr. Md. Taleren beundrede de Kvinder, der kunde præstere det Kunststykke at leve paa Gager fra 50 til 85 Kr. pr. Maaned, naar de skulde forsørge sig selv og maaske andre med. Til Pensionsspørgsmaalet udtalte Taleren, at ikke 95 af 100 Kvinder har Pension, men vilde unde enhver den Glæde, Taleren følte, da Frøkenen havde faaet denne Sag bragt i Orden for sig selv. — Frøkenens 3-Deling af Medhjælperne synes ikke at vidne om Forstaaelse af ikke at gribe en Sag bagvendt an.

DISHARMONI.

Nu var Diskussionen fri, med Iagttagelse af de fornævnte Forsigtighedsregler; thi de unge Mennesker skulde jo ikke komme i Forlegenhed for deres Udtalelser. Ved Mødets Slutning viste der sig at være en halv Snes Medlemmer af Centralorganisationen tilstede. Vor kendte Kollega, Herr Prokurist Carl Poulsen, tog nu Ordet og betonede, at Understrømmen af de foregaaende Taleres Ord havde været Utilfredshed med Forholdene, hvilket vi jo ikke behøvede at faa at vide her. Den foreliggende Statistik, optaget af Statens statistiske Departement, viser det tilfulde. Grunden til de daarlige Kaar er imidlertid, at Medhjælperne føler sig et Nummer for fine og ikke turde gaa samme Vej som de øvrige Lønarbejdere i Samfundet havde benyttet, for at opnaa bedre Kaar. Der tales om Samarbejde mellem de 13 indbydende Foreninger, men hvorfor har disse 13 ikke for længe siden søgt at forbedre Kaarene, uden at Medhjælperne behøver at ligge paa Knæ for Opnaaelsen af disse. Frk. Paludan-Müller var paa den grønne Gren, men det er grimt, at falde ned. Jeg er imidlertid Medlem af en Forening, der ikke er blandt Indbyderne, men den er heller ikke saa fin som disse. Omtalte herefter Centralorganisationens Indflydelse og Arbejde for Forbedring af Medhjælperstandens Kaar, samt paapegede Betydningen af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, der kunde give ca. 100 Kr. maanedlig i Understøttelse under Arbejdsledighed. Skal der noget ud af Arbejdet for bedre Kaar, da maa vi arbejde i Fællesskab, meld Dem derfor ind i Centralorganisationen med sine 71 Afdelinger spredt over hele Landet. — Mægtigt og uhyggeligt langvarigt Bifald fra Forsamlingen.

HARMONI.

En Herr Heiberg fik derefter Ordet og fortalte en Del private Oplevelser om de Vanskeligheder, han havde maattet gennemgaa, for at faa sine sikkert store Evner anerkendt. Selv hans Prokuristgage paa 100 Kr. om Maaneden havde han maattet skaffe sig ved Rettens Hjælp, og det er derfor tilgiveligt, at Taleren brugte Ordet „Kontrakt" flittigt, og ansaa en Kontrakt for at være en Organisations Alpha og Omega. Med sine Anbefalinger havde Taleren ogsaa været uheldig, idet en Principal havde sagt noget andet end det, der stod i de efter Taleren Udtalelse ellers ual-

mindelig fine Anbefalinger. Taleren gjorde imidlertid Indtryk af at være i Besiddelse af en tiltalende Selvbevisthed og meddelte da ogsaa at Skærene var klarede. Var enig med Indlederne i, at Anbefalinger var forkastelige og sluttede efter den gamle klassiske Vending: „Forøvrigt mener jeg, der bør lovmæssig indføres Kontrakter, tilvejebragt gennem den projekterede „Fællesrepræsentation".

Engageringskontorets Kontorchef, Herr C. F. Lytting, tog nu Ordet og erklærede Herr Carl Paulsens Tale for at være malplaceret. En Organisation kan laves paa to Maader, enten f. Ex. som Murersvendenes og andre Arbejderes, eller ogsaa kan man organisere sig i forskellige Foreninger. Vi 13 Foreninger har visse Fællesinteresser, men de er vage. Vi tænker derfor ikke paa at oprette en ny Forening, med nyt Kontingent, men en Fællesrepræsentation, hvor Medhjælperne alene skal have Bestemmelsesret (men som i Engageringskontorets Ledelse?). Iøvrigt kunde Taleren ikke se nogen Ulykke i at sidde sammen med Principaler. Der staar ikke paa disse Foreningers Program, at de skal tage sociale Spørgsmaal op; Medhjælperne maa selv kræve disse rejst og paalægge de respektive Bestyrelser dette Arbejde. Vejen, vi skal frem, er Forhandlingens gennem „Fællesrepræsensationen". Et saadant Udvalg skal saa sætte sig hen og tnakke om Sagerne og saa sé, hvad vi kan gaa til Regeringen med.

Agent A. P. Christensen forherligede Fortidens Medhjælperkaar, da tænkte vi ikke paa Fornøjelser, men vi talte om, hvilken Forretning der havde solgt mest. Lønnen var af underordnet Betydning, Hovedsagen var, at Principalen var tilfreds; thi Samarbejde skal til mellem Principal og Medhjælper. Sluttelig udtalte Taleren: „Jeg gad se den Principal, der ikke giver en Medhjælper den Løn, han er værd". — Mægtige Protestraab fra Forsamlingen.

Dirigenten pointerede atter, idet han efterlyste Talere, der vilde give „Velfærdsudvalget" Oplysninger at arbejde med, at man ikke turde komme ind paa en Omtale af Centralorganisation. (Instrukserne var nu givet!).

FINALE.

Frk. Agnes Christoffersen, Medlem af de kjøbenhavnske Afdelingers Fællesbestyrelse, fik nu Ordet og udtalte i en lille velformet Tale, at skønne Talemaader havde man hørt nok af hidtil og syntes Tiden var inde til at løfte i Fællesskab. En Samling af Kræfterne var nødvendig, om man ønskede Resultater, thi under Principalernes Ledelse kunde modstridende Interesser ikke forenes. Der maa Samling til og kun den bestaaende faglige Medhjælperorganisation kan magte Opgaven.

Et Medlem af de 13, Herr Hirsch, havde forlængst villet forlade Mødet, hvis ikke der havde hævet sig Røster om en virkelig Samling; thi den Vej man havde skitseret med en „Fællesrepræsentation" var ufarbar. — Herr C. Hammer fik nu Ordet og spurgte, hvorledes man vilde oprette en Fællesrepræsentation, der skulde varetage Medhjælperstandens sociale Interesser, og dog undgaa Kontingent; saafremt det var Meningen at der virkelig skulde arbejdes. Formodede imidlertid at det var en bestemt Forening, med bestemte Interesser, der stod bag det hele og brugte de andre indbydende Foreninger. Efterlyste en Arbejdsplan og fastslog, at man, efter Herr Johannes Hansens realitetsløse Foredrag som Grundlag, ikke kunde løse et socialt Spørgsmaal ved at gøre saadanne relative Anliggender som Anbefalingsuvæsenet, Kontrakter, Konkurrenceklausuler, Selvpensionering ved frivillige Principalbidrag til stærkt pointerede Sager. Og mindst, naar man kun vilde drive Organisation ved Siden af sine Særinteresser. Kunde ikke tænke sig nogen Stats- eller kommunal Myndighed vilde tage megen Notits af, hvad et Velfærdsudvalg, udgaaet af en Del tilfældig sammenløbende Foreninger, der paa et Par nær havde langt stærkere Principalinteresser end Medhjælperinteresser, „satte sig hen og snakkede om". Tror man, den moderne Storhandel, Aktieselskaberne og Trusterne, med sit upersonlige Kapitalregimente vil tage synderlig Notits af et saadant „Velfærdsudvalg"s Ønsker. Nej, vi maa benytte den samme Fremgangsmaade som den store og stærke Arbejder-Fagbevægelse har benyttet, sætte Magt bag vore Krav. Kun dette har Kapitalen Respekt for. Og kun en ensartet, faglig Medhjælperorganisation, som den, der allerede forlængst har opnaaet saavel officiel som Statens Anerkendelse, kan føre til Maalet. — Her begyndte Dirigenten at indtage en betænkelig Holdning, og Taleren skyndte sig da at slutte af med en Opfordring til Indmeldelse i Centralorganisationen.

Fornyet vedvarende Bifald fulgte vore to Kollegers Indlæg, og man har formentlig fundet Situationen uholdbar; thi en Taler der havde meldt sig fik ikke Ordet, hvorimod Dirigenten skyndsomt satte ovennævnte Resolution under Afstemning. Forsamlingen talte ca. 500 af de 13 Foreningers Medlemmer. Heraf stemte 50-60 for Resolutionen og det samme Antal stemte imod. Et kummerligt Resultat af en Forsamling paa ca. 500 Medlemmer. Ikke desto mindre erklærede Dirigenten med stor Frimodighed Resolutionen for vedtaget med overvældende Flertal, men formentlig har det hørt med til Instrukserne.

Det var en billig og god Reklame for vor Centralorganisation, og naar dertil kommer at vi efter Mødet fik flere Indmeldelser, føler man næsten at det er for meget af det gode. Men en Skomager bør nu en Gang blive ved sin Læst.

Med Tak for Optagelsen er jeg Deres forb. *Medlem 799.*

Faglitteratur.

Hages Haandbog i Handelsvidenskab.

Tredje Udgave ved Michael Koefoed og Emil Meyer.

Gads Forlag har udsendt et Prospekt over sidste Udgave af dette Standard-Værk i dansk merkantil Litteratur, som vi oftere har haft Lejlighed til at omtale og anmelde, og som egentlig er „udenfor Bedømmelse", fordi denne Haandbog paa sit Omraade yder det bedste. — Ikke med Urette er Hages Haandbog betegnet som et Rustkammer for den selvstændige Købmand saavel som for Medhjælperen, for den Ældre som Yngre indenfor Handelsstanden.

Thi dette Værk er i sig selv en Kilde til Vejledning og Dygtiggørelse for de mange, og i Særdeleshed for den merkantile Ungdom, der under Arbejdet ofte stilles overfor vanskelige eller for den paagældende ukendte Spørgsmaal.

Hages Haandbog bør ikke savnes i nogen fremadstræbende Medhjælpers Bogsamling, og bør være en af de Bøger, han i sine Udviklingsaar hyppig tager i sin Haand.

Forlaget har netop etableret en maanedlig Ratebetaling af 2 Kr., saaledes at Haandbogen, der koster Kr. 20.—, praktisk talt kan anskaffes af næsten enhver Medhjælper.

Købmandens Haandbog.

Milo's Forlag bebuder Udsendelse af ovennævnte let tilgængelige Haandbog i det daglige Forretningsliv. Værket vil omfatte følgende Hovedafsnit: Handelens Vilkaar og Væsen, Love for Forretningslivet, Handelslære, Fremmedord- og Formularbog, Toldforhold, Mønt- og Rentetavler etc., Bogholderi, Reklamer, Danmarks Købstæder o. s. v.

Om Haandbogens Formaal siges der i Prospektet:

»Medens Handelsstanden længe i Hage's Haandbog i Handelsvidenskab har haft en systematisk Fremstilling af moderne Købmandsviden, savnes der endnu i vor økonomiske Litteratur et Værk, som paa umiddelbar tilgængelig Vis kan tjene Købmanden i hans daglige Bedrift ved at give ham korte og klare Svar paa de mange Tvivlsspørgsmaal, som daglig melder sig i det praktiske Forretningsliv. Det er et saadant Værk, her foreligger, altsaa en Bog, der paa Handelskundskabens Omraade giver lignende Vejledning som en Ordbog i et fremmed Sprog, et Værk, hvori man kan slaa op og hurtig finde Rede paa, hvad man i Øjeblikket savner Kundskab om, eller hvad der i det Øjeblik, man staar og har Brug for det, ikke straks vil falde En ind."

Prisen vil andrage 10 Kr., der eventuelt kan erlægges i maanedlige Rater.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aarhus. Medlemsmøde afholdtes Tirsdag den 27. Oktbr. i Foreningens Lokaler. Herr Skolebestyrer Nielsen holdt et overordentlig interessant Foredrag om den nye „Hedens Digter", Jeppe Aakjær. Herr N.s Foredrag formede sig som en Hyldest til den brune Hede og overførte sin Hyldest paa to af dennes vigtigste Repræsentanter i den danske Litteratur: St. St. Blicher og Jeppe Aakjær. Udsprungen, som denne sidste er af den jyske Hedenatur, finder vi hos ham en Kærlighed til sin Fædrenejord parret med den poetiske Gave, der har frembragt al den Skønhed, som vi finder den i hans Produktion. Herr N. behandlede sit Emne paa en Maade, der vidnede om Kærlighed og Kendskab til Aakjærs Person og litterære Frembringelser, og forskaffede Medlemmerne en glad og nydelsesrig Aften.

Tirsdag den 2. Novbr. afholdt Afdelingen sin sædvanlige Mødeaften med Herr Handelsskolebestyrer N. P. Nielsen som Taler over det aktuelle Emne: „Handelsstudenterne". Herr N. gik ud fra Ordet: „Hvis man vil reformere, maa man først have Kendskab til de Forhold, som skal underkastes Reformation." Efter i korte Træk at have gennemgaaet Handelsskolesagens Historie fra den ringe Begyndelse med Handelsaftenskolen til Handelsdagskolen, og efter at have paavist det elendige Samarbejde mellem disse to for Standen saa vigtige Faktorer, der hidindtil kun har kummerlige Resultater at opvise, omtalte Herr N. den allernyeste handelsskolemæssige Foreteelse: Handelsstudenterne. En Kommission til Løsning af dette Spørgsmaal har afgivet en Betænkning, der med Rette har været udsat for en meget skarp Kritik fra snart sagt alle Sider. Vi organiserede Medhjælpere skulle ikke se med Glæde paa Betænkningens Resultat, der, foruden at Tanken i den foreslaaede Form er umulig med Held at praktisere, tillige vil være medvirkende til at sætte et Skel mellem den mere og mindre økonomisk velstillede Standsfælle. Anbefaler Medhjælperne at være medvirkende til Gennemførelsen af en Handelsskoleundervisning, der baseres paa lige Ret for Alle til at nyde godt af den bedst mulige Undervisning til Held for den danske Medhjælperstand. *J.*

Bornholm. Mandagen den 25. Oktober afholdtes Generalforsamling i Hotel „Phønix", Rønne, Regnskabet forelagdes og blev enstemmigt godkendt. Til Dirigent valgtes Frk. Agnes Petersen. Bestyrelsen konstituerede sig med Kontorist Charles Nielsen som Formand, Kommis Fr. Haveman, Næstformand, Kasserer Frk. Anna Andersen, Sekretær K. Kofoed og Frk. Schou. Suppleanter blev: Sparekasseassistent Anker og Boghandlermedhjælper E. Andersen; Revisorer: Boghandlermedhj. Aage Kofoed og Schach-Jensen; Fest- og Agitationsudvalg: Fr. Haveman, O. Svendsen og K. Kofoed.

Derefter blev der rettet en Tak til Frk. Agnes Petersen for hendes fleraarige udmærkede Arbejde for Foreningen. Formanden henstillede til Medlemmerne at agitere kraftigt for Foreningen, hvorefter der udbragtes et Leve for C. O. — Sluttelig vedtoges det at udsende et Agitationscirkulære til samtlige udenforstaaende Kolleger. Onsdag er fastsat som ugentlig Mødeaften.

Knud Kofoed.

Ejby. Torsdag den 21. Oktober afholdtes Generalforsamling paa Gæstgivergaarden i Gelsted, hvor 15 Medlemmer havde givet Møde. Formanden bød Velkommen og aflagde Beretning for den Tid, Afdelingen havde været startet, samt meddelte at vi fra 1. November mistede 2 Medlemmer, nemlig Sekretæren og Kassereren, der begge forlod Byen.

Kassererèn gennemgik Regnskabet, der godkendtes. — For de 2 afgaaede Bestyrelsesmedlemmer, Kommis Aa. Hansen og Fuldmægtig Radilow, valgtes de Herrer Kommis J. M. Jensen som Kasserer og Kommis Alfred Nielsen som Sekretær. Som Næstformand i Stedet for Herr Kommis J. M. Jensen, der blev valgt til Kasserer, valgtes Hr. Kommis L. P. Vestergaard.

Formanden takkede de afgaaede Bestyrelsesmedlemmer for deres Arbejde og beklagede, at de ikke længere kunde være knyttet til Afdelingen, og rettede en Tak til den afgaaede Kasserer for hans betydelige Arbejde ved Afdelingens Start.

Den afgaaede Kasserer, Kontorfuldmægtig Radilow, takkede for Samarbejdet i den korte Tid og bad Forsamlingen udbringe et Leve for C. O. — Formanden hævede Generalforsamlingen, hvorefter Medlemmerne samledes ved et fælles Kaffebord.

A. R.

Fredericia. Torsdag den 21. ds. afholdtes ordinær Generalforsamling i vort Lokale i „Klubben". Efter at Formanden havde budt Velkommen, valgtes S. Møller til Dirigent. Formanden, E. Nommensen, aflagde Beretning om den forløbne Periode. Saavel Formanden som Kassererens Beretninger godkendtes uden væsentlig Debat.

I Stedet for Frk. M. Johansen valgtes til Bestyrelsen Jørgen Petersen.

Til Suppleanter valgtes: A. Præst og Bærentsen. — S. Møller og O. Madsen valgtes til Revisorer. Til Agitationsudvalg valgtes: S. Møller, Chr. Larsen og Bærentsen.

E. Nommensen.

Grenaa. Ordinær Generalforsamling afholdes Fredag den 19. Novbr. Kl. 9 pr. paa Højskolehotellet. Dagsorden: 1. Valg af Ordstyrer. 2. Oplæsning af Forhandlingsprotokollen. 3. Oplæsning af Regnskabet. 4. Omforandringer af Lovene. 5. Forslag om Oprettelse af et Agitationsudvalg samt Festudvalg. 6. Eventuelt.

Bestyrelsen.

Kolleger! Ved denne Generalforsamling maa ingen blive hjemme, det er den vigtigste Generalforsamling vi har haft til Dato, og der maa Enhver troppe op og give Deres Lod til Vægtskaalen. Det er meget vigtigt, hvorledes vore nye Love bliver affattede! Mød derfor alle som Een. *A. Mikkelsen,* Formand.

Hillerød. Vore ugentlige Møder — der fremdeles finder Sted under god Tilslutning — begyndte i Oktober med et lille Diskussionsmøde, hvor Formanden indledede om Agitationen. Mødet synes at have haft praktiske Virkninger i Form af mere aktivt Arbejde fra Medlemmernes Side!

Onsdag den 13. holdt Redaktør M. Møller et interessant Foredrag om „Pressen i Fortid og Nutid", og den 20. Oktober oplæste Journalist Lübecker en Fortælling af Maxim Gorki og nogle muntre Smaating af Thorkild Barfod — for en interesseret og taknemlig Tilhørerkreds!

Søndag den 21. November taler vort Blads Redaktør, Herr Vilh. Hansen, ved en Sammenkomst, hvori bl. a. en Del Kolleger fra den ny oprettede Helsinge Afdeling har lovet at deltage. Mødet slutter med Oplæsning og en lille Svingom. Virk for god Tilslutning til dette Møde! *Chr. J. H.*

Hobro. Torsdag den 7. Oktober afholdt Afdelingen den ordinære halvaarlige Generalforsamling. — Efter at L. Bonde Petersen var valgt til Dirigent, aflagde Formanden Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Halvaar. — Kassereren fremlagde derefter det reviderede Regnskab, der ballancerede med Kr. 262,19. Beretning og Regnskab godkendtes enstemmigt. —

Til Formand i Stedet for J. Fogh, der ikke ønskede Genvalg, valgtes C. Wass. — Af de afgaaende Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes H. J. Jensen. Nyvalgt blev H. E. Lorentzen, N. A. Olsen og L. Bonde Petersen. Til henholdsvis 1ste og 2den Suppleant valgtes V. Haarbo og J. Fogh. Til Revisorer valgtes V. Haarbo og H. E. Petersen.

Paa et efter Generalforsamlingen afholdt Bestyrelsesmøde konstituerede denne sig saaledes: Formand C. Wass, Næstformand H. E. Lorentzen, Kasserer H. J. Jensen, Sekretær L. Bonde Petersen og N. A. Olsen. *LBP.*

Holstebro. Paa et den 19. Oktober afholdt Bestyrelsesmøde, vedtoges det at sende følgende Skrivelse til Politimesteren: „Foreningen tillader sig herved at forespørge, om det er rigtigt ifølge Bladenes Referat, at der er givet de Handlende Tilladelse til at holde Butikkerne aabne til Kl. 11 Aften 1. Maj—1. November, og i bekræftende Fald, da i Henhold til hvilken § i Lukkeloven."

Onsdag den 27. Oktober afholdtes Møde paa Hotel „Royal". Da Borgmesteren, der som Byraadets Formand havde givet sin Sanktion til at Butikkerne holdes aabne til Kl. 11 1. Maj—1. November, i sin Egenskab af Politimester havde taget denne Tilladelse tilbage, vedtoges det at stille sig afventende til Sagen, for at erfare hvad Ministeriet vilde svare paa Handelsforeningens Andragende om Dispensation fra Loven. (Som bekendt svarede Ministeriet at der ikke gaves Hjemmel til en saadan Dispensation.)

Derefter oplæste Ring: Peter Nansen: „Maria". Tilslutningen var som sædvanlig ringe; det paatænkes i den Anledning at indføre Pligtmøder, hvorfra Udeblivelse mulkteres, hvis ikke gyldig Grund kan gives.

Onsdag den 3. November afholdtes Lotterispil paa Hotel „Royal", hvor der bortspilledes mange gode Gevinster. Der var mødt ca. 30 af vore 80—90 Medlemmer; altsaa dobbelt saa mange som der plejer — glimrende Resultat. *R.*

Kallundborg. Afdelingen afholdt den 14. Oktbr. ordinær Generalforsamling. Formanden aflagde Beretning over det forløbne Halvaar og gjorde stærkt gældende, at en Rekonstruktion af Afdelingen var højst nødvendig, samt udtalte Haabet om, at Medlemmerne vilde slutte sig sammen om den nye Formand og Bestyrelse, og støtte den i dens Arbejde for forøget Tilgang til Organisationen. Regnskabet fremlagdes ikke, da dette iflg. Lovene først skal ske i Marts. Til Formand valgtes Herr Schimmel. Desuden valgtes til Bestyrelsen de Herrer O. Kock, Egede Madsen, A. Asmussen og Frk. Agnes Nielsen. Generalforsamlingen sluttede med et Leve for C. O.

Bestyrelsen har den 22. Oktbr. konstitueret sig saaledes: Herr Schimmel, Formand; Herr O. Kock, Næstformand; Agnes Nielsen og A. Asmussen. N. Wagn Petersen valgtes til Kasserer.

Det vedtoges at anmode Hovedkontoret om at faa en Taler, ligesom det besluttedes snarest at begynde en Agitationskampagne for Mødet, der tænkes afholdt en Søndag. *Asmussen.*

Kolding. Onsdag den 27. Oktober afholdtes et særdeles vel besøgt Møde paa Højskolehjemmet. — Forretningsføreren, Jens Johansen, indledede Mødet med en Klarlæggelse af C. O.s Stilling efter Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse. J. J. omtalte forskellige Forhold indenfor C. O. og gik derefter over til at omtale de smaa lokale Foreninger rundt om i Landet, hvilke han angreb ret stærkt, da de nærmest virkede som en Splittelse indenfor Handels- og Kontormedhjælperstanden. Derimod burde alle

Handels- og Kontormedhjælpere, ligegyldig om de er beskæftiget i private Forretninger eller i kooperative Foretagender, samle sig i een Organisation, nemlig C. O. — Efter Foredraget udspandt der sig en livlig Diskussion, hvori deltog foruden Indlederen, Herr Kontorist M. Rasmussen, Vejle, Formanden for den herværende Funktionærforening indenfor Fællesforeningen, Herr Chr. H. Skytte, og vor Formand Herr N. C. Nielsen.

Onsdag den 3. November afholdtes Foreningens aarlige Andespil. Der var ca. 60 Deltagere og Aftenen forløb i enhver Henseende vellykket og gav et godt Overskud til Foreningens Kasse.

C. F.

Nykjøbing, Mors. Tirsdag den 12. og 26. Oktober underholdt Herr Lærer Brix Foreningens Medlemmer med Oplæsning af Skuespillet „Tur og Retur" af Professor Ejnar Christiansen. Det var som altid en Fornøjelse at høre Herr Brix læse op. Herr B. forstod at gengive de forskellige i Skuespillet forekommende Personer paa en udmærket Maade, saa disse stod som lyslevende for Een. Tilhørerne lønnede da ogsaa Herr Brix med kraftigt Bifald.

Formanden gav derefter Meddelelse om, at der om kort Tid vil blive udsendt et Circulære til alle uorganiserede Medhjælpere i Byen med en kraftig Anmodning om at indmelde sig i Foreningen. Et Medlem fremkom med et Forslag om at oprette en „Avis" indenfor Foreningen. Det vedtoges og der valgtes et Udvalg paa 3 Medlemmer til at tage sig af Sagen.

Tirsdag den 19. Oktober afholdtes fagligt Møde. Kassereren, Wittrup-Andersen, indledede med vort Program, som han gennemgik paa en klar og overskuelig Maade. Det var desværre beklageligt, at der ikke var mødt flere denne Aften; thi det, der kommer frem en saadan Aften, nemlig „Hvad vi vil", er noget, der altid maa staa klart og tydeligt for enhver maalbevidst Handels- og Kontormedhjælper. — Mød derfor talrigt, og i første Række, naar der behandles faglige Spørgsmaal! *A. A.*

Maribo. Ordinær Generalforsamling afholdtes Tirsdag den 29. September paa Hotel „Sorø". Til Dirigent valgtes Forvalter O. Wiell. — Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar, hvorefter Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, der godkendtes. — Derefter foretoges Valg af Bestyrelse. I Stedet for Herr P. A. Rasmussen, som absolut nægtede at modtage Genvalg og Herr O. Sellerup, der forlader Byen, valgtes de Herrer Wied-Kirkegaard og H. Rødel; Suppleanter blev de Herrer O. Eppers og Reinh. Sørensen.

Af indkomne Forslag vedtoges det, at Kassererposten blev kontingentfri. Under „Eventuelt" behandledes Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, ligesom det vedtoges at forhøje Kontingentet til Kr. 1,75 pr. Md. — Formanden forelagde Indbydelse til en Fest i Nakskov Afdeling, hvorefter Generalforsamlingen hævedes og Aftenen sluttede med fælles Kaffebord og Sang.

Søndag den 17. Oktober arrangeredes en Teaterforestilling i Bangs Haves Pavillon, hvor et lokalt Stykke opførtes. Aftenen forløb udmærket. Af Stiftets Afdelinger deltog særlig Saxkøbing og Rødby.

Bestyrelsen konstituerede sig saaledes: L. Jørgensen, Formand, Wied Kirkegaard, Kasserer, Th. A. Nielsen, Næstformand, H. Rødel, Sekretær, samt Frøken Plambeck. Efter eget Ønske er Frøken Plambeck senere udtraadt af Bestyrelsen, hvorefter Herr O. Eppers er indtraadt.

Fredag den 28. Oktober skulde Medlem af Hovedbestyrelsen, Herr Hansen-Møller, Svendborg, have talt i Foreningen, men blev telegrafisk hjemkaldt i sidste Øjeblik, hvorfor vi maatte underholde hinanden paa bedste Maade. — Indenfor Foreningen er der arrangeret et Sprogkursus i Tysk og Engelsk, hvoraf særlig Engelsk er godt besøgt. For Tiden bliver der agiteret for Syvlukning. men endnu er der ikke opnaaet noget Resultat.

H. Rødel.

Odense. Der har været afholdt Medlemsmøde den 5., 12. og 19. Oktober. Første Møde havde en yderst ringe Tilslutning. Ved det andet Møde indledede Herr John Pedersen. Tilslutningen var bedre, men langtfra god. Vi havde den Fornøjelse at se Herr Laursen fra Holstebro Afd., som for Tiden er indkaldt til Sikringsstyrken i Odense. Herr L. fortalte os lidt om Forholdet i hans Afdeling. — Tredie Møde indlededes af H. Pedersen. — Endelig synes det, som Bestyrelsens Anstrængelser for at drage Medlemmerne til Møde skal lykkes. Dette Møde var ret godt besøgt — ca. 20. Det er vort Haab, at dette Antal maa være Minimum i denne Kampagne. Kolleger! Fortsæt med at fordoble Tilslutningen til vore Møder; det er den rigtige Vej fremad! Naar vi først har den fornødne Tilslutning, skal det ikke mangle paa Talere; vi har mange paa Haanden, men indtil dette er opnaaet, maa vi arbejde med Kræfter indenfor Afdelingens Rammer. Derfor, vis Bestyrelsen det Hensyn og styrk Deres eget Forhold til Organisationen ved at møde talrigt op!

Medlemsmødet den 26. Oktober; Herr Henry Christensen indledede om Emnet: „Hvad vi vil". Den paafølgende Diskussion var ret svag. Til Gengæld havde vi den Glæde at modtage 5 ny Indmeldelser, og Tilslutningen til Mødet var noget bedre end sidst. — De udsendte Forslag til de fynske Afdelinger har allerede vist sig at falde i god Jord, idet Ringe har været den første til at tage Spørgsmaalet op. Et Medlem fra Odense var indbudt til at komme til Ringe Torsdag den 28. Oktober. — Selvom Odense ikke disponerer over rutinerede Talere, haaber vi dog at kunne efterkomme Opfordringen, og at der paa begge Sider maa blive Fornøjelse af Samarbejdet. *H. P.*

Kassererens Adresse er: John. Pedersen, Vesterbro 97, Odense. Den nyvalgte Kasserer, Herr N. Carl Petersen, kan grundet paa Chefens Indkaldelse til Sikringsstyrken ikke overtage Hvervet før 1. Januar, hvorfor Formanden og Sekretæren indtil denne Tid har paataget sig at ordne det fornødne. *Sekretær.*

Randers. En til Onsdag den 27. Oktober berammet ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden: Kontingentforhøjelse, blev ikke beslutningsdygtig. Der blev derfor afholdt ny ekstraordinær Generalforsamling Onsdag den 3. Novbr.; denne, der ifølge Afdelingens Love er beslutningsdygtig, uanset det mødte Antal Medlemmer, vedtog med 3 Stemmer Majoritet en Kontingentforhøjelse af 25 Øre, svarende til det forøgede Bidrag til vor Arbejdsløshedskasse, saaledes at det samlede Kontingent nu er Kr. 1.75 maanedlig.

Et af Bestyrelsen stillet Forslag om Forhøjelse af Kontingentet til Kr. 2.00 maanedlig forkastedes, vel for en Del paa Grund af Formandens vaklende Stilling til Spørgsmaalet. — Det er beklageligt, at der til en Generalforsamling om en ret vigtig Sag som Kontingentspørgsmaalet kun møder 23 Medlemmer, saaledes at det, som ved Generalforsamlingen den 3. ds. kan være mulig for et Mindretal af 13 Medlemmer at fastsætte Kontingentet. — Det vilde sikkert have været heldigere for Afdelingen, om en Forhøjelse til 2 Kr. var bleven vedtaget, idet man derved vilde have faaet større Midler til Raadighed. f. Eks. til Brug ved Agitationen, Talere til vore Møder etc., ligesom det ogsaa alle Dage vil være heldig for en Forenings Trivsel og Fremgang at være økonomisk velsitueret.

Kontingentspørgsmaalet er dog ikke hermed stillet i Bero; der vil paa en senere Generalforsamling blive stillet Forslag om en Forhøjelse til ialt 2 Kr. maanedlig, og jeg henstiller da til de ærede Medlemmer at møde saa talrigt, at Resultatet kan blive et Udtryk for Flertallet af Medlemmernes Mening — og haaber jeg tillige, at dette Flertal vil vise et større Vidsyn paa denne Sag end Generalforsamlingen den 3. November 1915. *Kjeld.*

Ringsted. Onsdag den 27. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling. Formanden, Poul Christensen (Preuss), bød Velkommen og Kommis Holst (A. Flensborg), valgtes til Dirigent.

Formanden aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne Halvaar og Kassereren fremlagde Regnskabet, hvilket saavel som Formandens Beretning godkendtes.

Til Næstformand valgtes Bogholder Sørensen (Dampmøllen), i Stedet for A. Poulin (Carl Lange), der afgik efter Tur og til Sekretær genvalgtes Frk. Carla Petersen (Alfa). Til Suppleanter valgtes Frk. Helga Larsen (Skand. Bekl. Mag.) og Kommis Jensen (A. C. Nielsens Eftfl.), og til Revisor valgtes Kommis Nielsen (Holm). — Der valgtes endvidere et Forlystelsesudvalg, som kom til at bestaa af Poul Christensen (Tarliong), Poul Martensen (Carl Lange) og Erik Jacobsen (Carl C. Nielsen).

Generalforsamlingen sluttede med et Leve for Centralorganisationen, en Sang blev afsunget og man samledes derefter ved et fælles Kaffebord. *Carla Petersen,* Sekretær.

Rødby. Ordinær Generalforsamling afholdtes d. 26. Oktober. — Valgene til Bestyrelsen fik følgende Udfald: J. Christiansen, Formand, E. Oppermann, Næstformand, J. L. Hansen, Kasserer, H. Rasmussen. Suppleant: P. Th. Jensen. Revisorer: H. Rasmussen og Chr. J. K. Christensen. Agitationsudvalg: H. Rasmussen, J. L. Hansen og K. Christensen.

Det vedtoges at afholde Møde efter den første Tirsdag i hver Maaned.

Det overlodes til Bestyrelsen at arrangere en Aftenunderholdning i nærmeste Fremtid; derefter hævedes Generalforsamlingen og Deltagerne samledes om et fælles Kaffebord. *E. Oppermann.*

Viborg. Onsdag d. 27. Oktober afholdtes ordinær halvaarlig Generalforsamling paa Hotel „Phønix". Der var desværre kun mødt faa Medlemmer, men Generalforsamlingen forløb imidlertid paa bedste Maade. — Til Dirigent valgtes I. C. Jacobsen.

Formanden aflagde Beretning for det forløbne Halvaar; Beretningen godkendtes enstemmig. Derefter blev Regnskabet fremlagt; ogsaa dette godkendtes.

Til Bestyrelsesmedlem genvalgtes C. J. Frandsen og nyvalgtes Otto Jensen; Suppleanter blev R. Thomsen og Gerlach.

Det vedtoges at forhøje Kontingentet til 2 Kr. pr. Maaned fra 1. November at regne. — Under „Eventuelt" valgtes bl. a. et Agitationsudvalg bestaaende af R. Thomsen, Gerlach, Otto Jensen og C. J. Frandsen. Dirigenten sluttede Generalforsamlingen med et kraftigt besvaret Leve for „C. O."

C. J. Frandsen, Sekretær.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 23. 1. December 1915. 15de Aargang.

FJER I HATTEN.

HAVDE Erasmus Montanus levet i disse Dage, var han sikkert faldet i Besvimelse. Og jeg er ikke langt fra at tro, at selv Fader Holbergs Pupiller vilde have udvidet sig, hvis han havde været Vidne til det Podningsforsøg, der i denne Tid foretages ved Kjøbenhavns Universitet.

Forhistorien er denne:

I 1909 rettede Grosserer-Societetets Komité en Henvendelse til Handelsministeriet gaaende ud paa, at der skulde gives Dimittenderne fra Niels Brocks Handelshøjskole Adgang til at lade sig immatrikulere ved Universitetet med Ret til at følge Forelæsningerne og at underkaste sig Eksamen under det rets- og statsvidenskabelige eller det filosofiske Fakultet. Man gjorde samtidig opmærksom paa det ønskelige i, at der oprettedes en ny Lærestol i Handelsvidenskab ved Universitetet.

Ministeriet stillede sig imødekommende overfor Tanken om den videre Undervisning i Statsvidenskab og fandt det ligeledes berettiget, at der oprettedes en Lærestol i Handelsvidenskab. Men Universitetet stillede sig kontrært. Det gjorde de samme Betragtninger gældende hvormed Undervisningsinspektøren o. fl. nu møder det foreliggende Kommissionsforslag, nemlig at der er en Grundforskel mellem Undervisningen i Handelshøjskolen og i Gymnasierne, idet disse sidste tager Sigte paa en almendannende Undervisning, medens Undervisningen i en Handelshøjskole i første Linje maatte være „teknisk-kommerciel".

Handelsstanden lod sig dog ikke afskrække af Universitetets Kølighed og rejste atter Spørgsmaalet i 1913, hvor det førtes frem i Folketinget under Finanslovbehandlingen af Johs Fog-Petersen, der støttedes af Handelsministeren. Resultatet blev Nedsættelsen af en Kommission, hvis Betænkning har givet Anledning til den ret vidtgaaende Drøftelse i Pressen.

Betænkningen er meget omfattende og kan ikke behandles indgaaende i en kort Artikel. Man gør opmærksom paa, at Spørgsmaalet kan løses ad to Veje:

1) Ved at anordne en Tillægsprøve for Handelsskoledimittenderne.

2) Ved at give Handelsskolen direkte Dimissionsret.

Den første Ordning er den, der mindst bryder med det bestaaende, idet den i Forvejen findes indenfor andre Studiegrene (Polyteknikere, Seminarister o. s. v.) Den anden Ordning revolutionerer ulige mere, og det lykkedes da heller ikke Kommissionen at naa til Enighed om den. Et af Medlemmerne, Professor Vinding Kruse, optog de tidligere Betænkeligheder og i den senere offentlige Behandling af Sagen stiller de fleste Akademikere sig paa hans Side, medens Handelsstanden med Kommissionsformanden, Direktør Max Ballin, i Spidsen, med stor Styrke hævder Merkurs Sidestilling med Minerva.

Hvilken af Parterne, der gaar af med Sejren er foreløbig umuligt at dømme om. Der er stærke Magter i Bevægelse paa begge Sider. Spørgsmaalets almindelige Interesse ligger i de udviklingsbestemmende Brydninger, der her foregaar mellem to Samfundsfaktorer. Aandslivet i Danmark er i Aarhundreder forpagtet af den akademiske Verden („Herrer vi ere i Aandernes Rige"). Samfundsforholdene har været saaledes, at den økonomiske Klassedeling kun tillod en ganske ringe Del af Befolkningen at dyrke Videnskaben, at uddanne sin Aand i det Omfang, der betinger en Særstilling.

Men efterhaanden som alle Ting udviklede sig, voksede Trangen til Viden, i den almindelige Befolkning. Man fik Brug for den i det praktiske Liv. Der skete lidt efter lidt det, at det praktiske Livs Mænd og Kvinder rykkede ind paa Livet af Universitetet, og det foreliggende Spørgsmaal kan passende betragtes som en Fase i Udviklingen.

Hvormeget betyder dette Forsøg paa Udjævning af en Kløft for os Handels- og Kontormedhjælpere? Er vi Part i Sagen?

Vi har blandt vor Organisations Formaal „at højne Handels- og Kontormedhjælpernes økonomiske og aandelige Niveau", og denne Bestemmelse er plejet paa forskellig Vis. Hidtil har vi dog maattet rette vore væsentligste Bestræbelser paa at tilvejebringe Betingelserne — det timelige Velfærd — for Udviklingen

af aandeligt Liv i de Kredse, hvori vi virker. Og om denne vægtige Opgave maa vi foreløbig samle os.

Thi selv om Resultatet bliver Oprettelsen af en fjerde Studieretning — med unge Handelsmænds Adgang til det ærværdige Universitet — vil dette dog kun komme et forsvindende Faatal til Gode. Forholdet vil foreløbig intet ændre i Handelens Fysiognomi; „en Fjer i Hatten" maaske, for de enkelte, der har Raad til at pynte sig med den.

Det banebrydende Arbejde for udvidet Oplysning blandt Handelens Udøvere bør lægges an paa en bredere Basis. Der maa begyndes nedefra, f. Eks. med en Revision af vor forældede Lærlingelov, hvori man kunde indsætte fremhjælpende og humane Bestemmelser for Lærlingeuddannelsen.

Sker dette, og vil den paatænkte fjerde Retning bidrage hertil, vil der være Grund til at se paa Bevægelsen med mindre Skepsis end selve dens øjeblikkelige Form indbyder til.

Trangen til Oplysning er til Stede, der bør tages det videst mulige Hensyn til den, men de grundlæggende Bestræbelser maa være demokratiske.

Peter Wraae.

Kampen mod „den gule Organisation".

Et stort Medhjælpermøde i Kjøbenhavn tager Afstand fra de 13 Foreninger og udtaler Tilslutning til Centralorganisationen.

DE 13 kjøbenhavnske Foreningers Møde den 9. November, som vi udførligt omtalte i sidste Nr. af vor Tidende og hvis Resultat blev en eklatant Fiasko for Arrangørene, foranledigede vore kjøbenhavnske Afdelinger til et Modtræk den 24. November.

Dette Møde, der naturligvis — i Modsætning til de 13s — var offentligt, afholdtes i den store Hal i „Grundtvigs Hus", hvor Hundreder af kjøbenhavnske Handels- og Kontormedhjælpere var fremmødt, saaledes at næsten enhver Plads i det storslaaede Rum var optaget.

Særlige Indbydelser var tilsendt de tre Medhjælperforeninger i Boghandel, Isenkram- og Papirbranchen — samt til Ophavet til dette Fremstød mod den uafhængige Medhjælperorganisation, — „Engageringskontoret for Handel og Industri" — medens man havde undladt at sende Indbydelse til de øvrige Foreninger, hvis Medlemmer enten maa søges udenfor de egentlige Handels- og Kontormedhjælperes Kreds eller ikke kan betragtes som Repræsentanter for Medhjælpernes faglige Interesser. — Denne Sigtning af de 13 Foreningers enkelte Bestanddele gav „Engageringskontoret for Handel og Industri" — hvis førende Stilling indenfor „Samvirksomheden" allerede synes fastslaaet — et, vistnok ikke ukærkomment, Paaskud til ikke officielt at deltage i Mødet. Iøvrigt saas ikke faa Medlemmer af de 13 Foreninger i den store Forsamling.

De indledende Foredrag faldt i to Hovedafsnit, idet Herr cand. polit. C. V. Bramsnæs' Foredrag „Vore Arbejdsforhold i statistisk Belysning" afgav en virkningsfuld Baggrund for Aftenens anden Hovedtale af Herr Redaktør Vilh. Hansen: „Vort Svar til de 13 Foreninger".

Under hele det langvarige Møde raadede der en stærk og stigende Sympati for Centralorganisationen og vort Standpunkt til den gule Organisations Splittelsesforsøg. — Forsamlingen var i Aande fra først til sidst, og Talerne modtoges med stærke og vedholdende Bifaldstilkendegivelser.

Formanden for de kjøbenhavnske Afdelinger, Herr Martin Pedersen, aabnede Mødet med nogle velformede Velkomstord og en kortfattet Henvisning til, at de to Mærkesager, den sociale Statistik og den af de 13 Foreninger bebudede Fællesrepræsentation, havde givet Anledning til Mødets Afholdelse.

Aftenens første Taler var Assistent i „Det statistiske Departement"

Herr cand. polit. C. V. Bramsnæs.

Mine Damer og Herrer! Naar der nu er gjort et Forsøg paa at skabe Statistik ogsaa for Handels- og Kontormedhjælperfaget, saa er det kun en ganske naturlig Følge af, at det er en Stand, som er kommet til at betyde mere og mere for Samfundet. Som Samfundet udvikler sig, sker der jo stadig Forskydninger, og en af dem er, at de Mennesker, der beskæftiges i Handel og Omsætsætning, tiltager i Antal. Og dette sker i alle Lande.

Ser man paa Folketællingen, var der i Danmark i 1901 ved denne Gren af Erhvervslivet beskæftiget 9,4 pCt., i 1911 var der 11,1 pCt. Dette giver naturligvis ikke noget Udtryk for, hvor mange der er Medhjælpere, men der er ingen Tvivl om, at Medhjælpernes Antal stiger stærkere end Principalernes.

Endvidere er Medhjælpernes Stilling en saadan, at alle socialt interesserede maa beskæftige sig med denne Klasse, men Grunlaget for at man kan gøre det er, at man ved, hvorledes Forholdene ligger, og det skal Statistikken vise.

Aarsagen, til at „Statistisk Departement" tog sig af Sagen var en Henvendelse fra Handels- og Kontormedhjælperforeningen i Kjøbenhavn, men man kunde vistnok ogsaa tænke sig, at „Statistisk Departement" en Gang, selv om det var blevet senere, havde taget dette interessante Spørgsmaal op. — Man vidste imidlertid, at det var vanskeligt at tage Sagen op, men nu fik man en Garanti for, at man ihvert Fald fra én Side vilde tage Parti for Sagen. Vel vidste man, at man ikke kunde faa Oplysninger fra alle, men var det altid nødvendigt at have Oplysning for enhver Enkeltperson, ja saa var Statistik umulig paa saa mange andre Omraader.

Det, det gælder om er at faa et Billede af Forholdene, og denne Statistik er uden Tvivl et typisk Billede af de Forhold, som hersker i Handels- og Kontormedhjælperfagene.

Vi har ialt Oplysninger om 9 à 10,000 Medhjælpere. Materialet er dels indkommet fra Principalerne, dels fra Medhjælperne, og Oplysningerne fra begge Sider svarer godt til hinanden.

Vi har paa forskellig Maade søgt at udskille Materialet. Lærlinge og Overordnede er taget ud, og desuden har vi delt mellem Mænd og Kvinder samt de forskellige Fag.

Endvidere er der ved Bearbejdelsen fremkommet en Hovedlinie, som spiller en stor Rolle, og det er Hovedlinien mellem Kontormedhjælperen og den egentlige Handelsmedhjælper, Ekspedienten.

Lønningsvilkaarene, som for at bedømme en Stands sociale Stilling altid er de mest interessante og som vel ogsaa i Aften tør paakræve størst Opmærksomhed, stiller sig nu saaledes:

Gennemsnitslønnen er for mandlige Ekspedienter i Hovedstaden fra 11-1400 Kr., i Provinserne fra 10-1300 Kr., for Kvinder 7-800 Kr. i Hovedstaden og 6-700 Kr. i Provinserne. — Manufaktürbranchen giver for Mændenes Vedkommende den højeste Løn: godt og vel 1500 Kr. i Hovedstaden og 1400 Kr. i Provinsen. Lavest staar Urtekræmmerbranchen med godt 1200 Kr. for Hovedstaden og 1000 Kr. for Provinsen. — For de kvindelige Ekspedienter Vedkommende ligger Lønnen ogsaa bedst i Manufakturbranchen: 750 Kr. i Hovedstaden, 700 Kr. i Provinsen. En gros Handelen og Viktualiehandelen staar lavest, nemlig med ca. 50 Kr. mindre. — Ser vi paa Kontorfaget er der ogsaa der Forskel idenfor de forskellige Brancher. — Banker, Sparekasser og Pengeinstitutter byder i Hovedstaden 1600 Kr. og i Provinsen 1300 Kr. for mandlige Medhjælpere.

Industrivirksomheder staar med godt 1300 Kr. i Kjøbenhavn, men kun 900 Kr. i Provinsen, en gros Handelen med lige ved 1200 Kr. i Kjøbenhavn og godt 1000 Kr. i Provinsen. — For Kvinder i Industrien er Gennemsnitslønnen i Kjøbenhavn 966 Kr., i Provinsen 684 Kr., og i en gros Handelen med 848 Kr. i Kjøbenhavn og 710 Kr. i Provinsen. — For Mænd i Hovedstaden er Niveauet 11—1400 Kr., i Provinsen 10—1300 Kr.; for Kvinder i Hovedstaden 7 à 800 Kr.; i Provinsen 6 à 700 Kr. — Indenfor disse Grænser faldt nemlig 30 à 40 pCt. af Lønningerne for Medhjælperne.

Deler man Forretningerne efter, om der er flere eller færre Medhjælpere, saa synes der at være en Tendens til, at de store Forretninger betaler en noget større Løn end de mindre. Lærlingene lønnes dog ens, enten der er flere eller færre. — Om Grunden er, at de store Forretninger fordrer bedre Arbejdskraft, eller om de virkelig lønner højere, er ikke godt at sige. Begge Dele er maaske Tilfældet.

Kost og Logisystemet eksisterer saa godt som ikke i Hovedstaden, men er endnu en Del udbredt i Provinsen, navnlig for Lærlingenes Vedkommende. Afskaffelsen af dette System viser at Kløften mellem Principal og Medhjælper stedse bliver større.

I hvilken Grad der ydes Tantieme, Gratialer, Julegaver o. lign. har ikke ladet sig nøje konstatere, men der er en Del af den Slags usikre Aflønningsforhold, der afhænger af, hvor gode Venner man til sin Tid er med Principalen.

Sammen med Lønspørgsmaalet trænger Spørgsmaalet om Arbejdstiden frem, thi naar man skal se paa, hvad der udføres for Lønnen, saa spiller Arbejdstidens Længde en stor Rolle, og det er jo en bekendt Sag, at Arbejdstiden er meget stor indenfor Handels- og Kontormedhjælperfagene.

I de egentlige Handelsfag er Arbejdstiden længst, gennemsnitlig oppe imod 12 Timer, for Urtekrambranchen endog over 13 Timer. Heri er ikke medregnet de længere Aftener før Helligdagene. I en gros Handelen er Arbejdstiden gennemsnitlig 11 Timer. — I Kontorfaget er den kortere. De i Industri og Ekspedition ansatte Kontorfolk har ca. 10 Timer, i Pengeinstituterne er den 8 Timer. — Adskillelsen mellem Kontorister og Ekspedienter er igen tydelig. — Arbejdstiden for Mænd og Kvinder frembyder ingen Forskel, men tages Forholdet mellem Hovedstad og Provins, er den lidt længere det sidste Sted. Her maa man imidlertid huske paa, at Vejen til og fra Arbejdsstedet spiller en Rolle. I Provinsen bor man som Regel nærmere ved Arbejdsstedet.

Indtægtens Størrelse i Forhold til Arbejdstidens Længde har vi ogsaa set paa, og det viser sig, at de med den længste Arbejdstid har den mindste Indtægt og omvendt de med den korteste Arbejdstid den største Indtægt.

Af de, der arbejder 13 Timer, har 83 pCt. under 1200 Kr., medens kun 40 a 50 pCt. af de, der arbejder 8 Timer, har under 800 Kr. Regner man i dette Forhold Timelønnen ud, ser man, at ikke mindre end 36 pCt. arbejder for en Timeløn af 25 Øre, andre 36 pCt. for 25—50 Øre og kun ca. 26 pCt. har en Timeløn af over 50 Øre. Det var for Mænd. For Kvinder er Timelønnen endnu længere nede: 66 pCt. har under 25 Øre i Timen, 28 pCt. har fra 25—50 Øre og kun 5 pCt. har over 50 Øre. — Det maa altsaa siges, at Timelønnen ikke synes at være særlig høj for Handels- og Kontormedhjælperstanden. (Hør!)

Søger vi et Fællesbillede af Løn- og Arbejdstid i Forhold til til hinanden, ser vi følgende:

Mænd	8—8½	Times	Arbejdstid...	80—70	Øre	i Timen.
Kvinder	8—8½	„	„ ...	45	„ i	„
Mænd	10—10½	„	„ ...	50	„ i	„
Kvinder	10—10½	„	„ ...	25	„ i	„
Mænd	13	„	„ ...	25	„ i	„
Kvinder	13	„	„ ...	15	„ i	„

Der er regnet med Brutto Arbejdstiden, hvori Spisetiden er medregnet, men dette spiller en underordnet Rolle, da Arbejdet paa Helligdage eller andet Overarbejde ikke er medregnet. Trækker man Spisetiden fra, kan man dog kun forhøje hver af Lønsatserne med 2 a 3 Øre, og dette forrykker ikke Forholdet ret meget opad.

Et interessant Spørgsmaal er det ogsaa, hvem der har Over- og Helligdagsarbejde. Her viser det sig ligeledes, at det ikke er dem med den korteste Arbejdstid, der hyppigst har Overarbejde, men omvendt.

Feriespørgsmaalet er desuden undersøgt, og 83 pCt. af Forretningerne gav fra en til to Ugers Ferie, og det var fortrinsvis de smaa, der ikke gav Ferie.

Ogsaa Lønstigningen i Forhold til Alderen er undersøgt, og det synes, som om Lønnen for Mænd stiger med ca. 500 Kr. hvert 5. Aar, indtil Midten af Trediverne, hvor Stigningen standser, for Kvinder derimod kun med ca. 150 Kr. i samme Periode.

Man kan roligt sige, at disse Kaar trænger til Forandring, thi det er jo ikke længer saadan, at man kan sige: Lad Vilkaarene være lidt slette for Ungdommen, med Alderen bliver de taaleligere, thi Udsigten til at blive selvstændig er forsvindende. De fleste af os maa nu om Dage finde sig i mere eller mindre at være Medhjælpere eller Funktionær.

Kunde denne Statsitik bidrage til, at Opmærksomheden samledes lidt mere om Medhjælpernes Kaar, ja, saa vil den sikkert gavne. (Bifald!).

Derefter holdt

Herr Red. Vilh. Hansen

en Tale, som vi af Pladshensyn maa undlade at gengive, indtil næste Nummer. — Taleren paaviste, at det sidste Halvaar har været et for Medhjælperstanden begivenhedsrigt Tidsafsnit, med større Mærkesager end i nogen tilsvarende Periode, og at de 13 Foreningers Koalition imod Centralorganisationen kun havde det Formaal at adskille og lagdele, i Stedet for at samle Medhjælperstanden til en netop nu paakrævet Enhed og Samfølelse. Derefter gav Taleren en skarp og ironiserende Karakteristik af de 10 Ikke-Medhjælperforeninger, og paaviste gennem Eksempler og statistiske Data vedrørende kjøbenhavnske Medhjælperforhold, at den projekterede „Fællesrepræsentation" vilde starte med Grundanskuelser uden Rod i de nuværende Tilstande indenfor Handels- og Kontorfagene.

I Modsætning hertil understregede Taleren vore organisatoriske Standpunkter og vor Organisations første Opgave og fortjenstfulde Bestræbelser, for netop at samle de store, brede Medhjælperlag, som „Engageringskontoret for Handel og Industri" og Konsorter helt synes at vilde lade ude af Betragtning.

Vilh. Hansen imødegik dernæst de tendentiøse Paastande om Medhjælperbevægelsens partipolitiske Formaal og Centralorganisationens „Uvirksomhed", og vendte navnlig sidstnævnte kunstlede Postulat mod de Foreninger og deres Eftersnakkere i en vis Del af Dag- og Principalpressen, idet Taleren sluttelig udtalte, at dansk Medhjælperbevægelse nu stod paa Skillevejen og at vore Standsfæller maatte træffe deres Valg, der paa Baggrund af den sidste Tids Tildragelser ikke kunde falde dem svært.

Talen, der fulgtes med udelt Opmærksomhed og Tilslutning, hilstes med langvarigt Bifald.

Diskussionen

aabnedes af et Medlem af „Engageringskontoret for Handel og Industri", Herr Vald. Felumb, der beklagede sig over at ikke alle 13 Foreninger var indbudt, og iøvrigt paastod at Mødet maatte opfattes som en af Handels- og Kontormedhjælperforeningen arrangeret Sejr. — Herr F. sluttede, under ironiske Tilraab, med at udtale, at H. & K.-Medhjælperforeningen burde føre en mere honnet Kamp imod „Engageringskontoret".

Herr Journalist Marinus Kristensen kaldtes frem ved den sidste Talers Ytringer, idet Herr K. ønskede at klargøre, hvorledes man paa de 13 Foreningers Møde behandlede et Blads Repræsentant. Taleren var naturligvis af den Opfattelse, at man ønskede Mødet bragt frem for Offentligheden, naar man havde rettet en Hen-

vendelse til det paagældende Blad om en Forhaandssamtale. Det første der skete var imidlertid en Anmodning om at forlade Mødet, da man helst selv ønskede at bestemme, hvad der skulde staa i Bladene. Dog tilbød man Taleren at overvære Mødet, mod at der intet refereredes af, hvad der blev sagt, og da Medhjælpernes faglige Organisation ikke var indbudt til en Drøftelse af Standens sociale Vilkaar tog Taleren mod Tilbudet, idet han var klar over, der var noget muggent ved, at delvise Principalforeninger for lukkede Døre tog et saadant Spørgsmaal op. Taleren vilde straks sige til Medhjælperne, at den Slags Bestræbelser skulde man ikke tro paa. Kun det Arbejde for Forbedring af Standens Kaar, der gøres af Medhjælperne selv fører til Maalet. Medhjælperne maa lære at stole paa sig selv, som Arbejderne forlængst har lært det. Der er vist ikke en Stand, man kræver mere af og lønner daarligere end Handels- og Kontormedhjælperne, men Hjælpen skal komme fra Dem selv. Det gaar Medhjælperne som det gik i en Lignelse fortalt af den store Negersocialreformator, Booker Washington, om en skibbruden Negerbesætning, der var kommen ud af Kurs. Denne Besætning sejlede rundt i flere Dage uden at vide, hvor den var, og havde tilsidst opbrugt saavel Proviant som Drikkevand og var nær ved at omkomme af Tørst. Andre Skibe viste sig nu, og man bad om Vand, men fik fra dem alle Svaret: „Kast Spandene ud". Negerne forstod ikke dette Raad, men besluttede endelig at følge det, og det viste sig, de var omgivet af Drikkevand.

Medhjælperne bør kaste Spandene ud. Deres økonomiske Forhold, tillader dem ikke at have en honnet Ambition. Ejheller Samfundet er tjent med, at en saa stor og aandelig veludviklet Stand som Handels- og Kontormedhjælperne misrygtes. Derfor ønsker jeg at sige til Dem: Den Organisation, der taler for aabne Døre, er den, der vil Deres sande Vel og har rent Mel i Posen. (Bifald!)

Isenkrammedhjælperforeningens Formand Herr Skjolding fik nu Ordet og betonede, at hans Forening ikke havde sluttet sig til „Alliancen", men søgte et Samarbejde med de andre to Medhjælperorganisationer. Taleren vilde ikke Splittelse i Medhjælperbevægelsen og var principielt ikke mod Indmeldelse i Arbejdernes Fællesorganisation; men Flertallet af kjøbenhavnske Medhjælperne har Antipati mod denne, og naar dette er Tilfældet, burde man tage Hensyn hertil. Taleren paapegede Isenkrammedhjælperforeningens Deltagelse i Arbejdet for 7-Lukningen og fremhævede dens understøttende Formaal og Ydelser. — Centralorganisationen har begyndt at centralisere, før der var Organisationer at samle. Taleren syntes ikke Herr Vilh. Hansen skulde kritisere de 3 Medhjælperorganisationer, eftersom de ogsaa arbejder for faglige Forbedringer.

Næste Taler var Herr Jens Johansen: I de selvlavede Referater, man sendte Bladene, har man fortalt, at Centralorganisationen sendte Repræsentanter til de 13's Møde, fordi den var bange. Hvorledes dette skulde forstaas, vidste Taleren ikke; thi det plejer jo i Almindelighed ikke at være Tegn paa Frygt at man gaar ind i Modstanderens Lejr og giver sig i Kast med ham, saavist som der ejheller er noget at være bange for. Men naar man nu fra den Side, erklærer sig for forfulgt Uskyldighed, ved at vi ikke har inviteret hver af de 13 Foreninger særskilt, og derved tilkendegivet, at man ønskede deres Deltagelse, er en saadan Erklæring for mig en Gaade, naar man som vi indbyder til offentligt Møde og gennem Dagspressen og paa anden Maade inviterer enhver Interesseret. Men man ønsker ikke at debattere Spørgsmaalet og høre Medhjælpernes Mening, ellers havde man vel gjort Mødet offentligt. Hvad angaar Indbydelse til de 4 nævnte Foreninger, da ser vi naturligvis gærne et Samarbejde med de 3 Medhjælperforeninger, der varetager visse faglige Interesser, hvilket der ingen Grund er til at lægge Skjul paa.

Hvad endelig den 4. Forening, „Engageringskontoret", angaar, da er denne indbudt, fordi vi ikke er dummere, end vi meget vel véd, hvem der staar bag hele „Suppedasen." (Bifald).

Som sidste Taler udtalte Herr Vilh. Hansen:

Det er ingen ilde Skik at arrangere en Sejr, naar man sejrer. Men ilde er det for lukkede Døre at arrangere sig for Sejren og dog lide et forsmædeligt Nederlag. — Taleren pointerede, at de to Medhjælperforeninger ikke var angrebet, og han havde kun spurgt dem, hvorledes de som Medhjælperforeninger følte sig tilpas i Selskab med Foreninger, der repræsenterer udprægede Principalinteresser. Ønskede gærne et Samarbejde med disse Medhjælperforeninger. Kunde vi imidlertid ikke marschere sammen, maatte vi ialt Fald ikke modarbejde hinanden. — Indmeldelsen i „Arb. Fællesorganisation" havde ogsaa indenfor C. O. foranlediget stærke Divergenser, og man havde bl. a. fra kjøbenhavnsk Side redelig forsøgt at neutralisere Talerens Indflydelse indenfor C. O., fordi han ikke kunde følge Flertallet. Netop Diskussionen om dette Spørgsmaal viser de afvigende Anskuelser og altsaa ingenlunde den Ensidighed, man bebrejder C. O.; men det sidste Fremstød mod den uafhængige Medhjælperbevægelse, vil netop svejse C. O. endnu stærkere sammen.

Sluttelig forelagde Taleren følgende

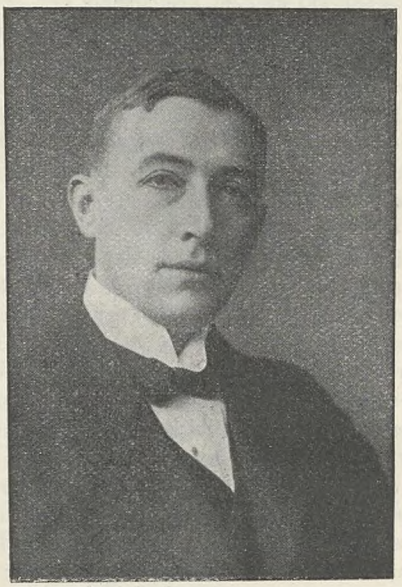
Resolution:

Handels- og Kontormedhjælpermødet i Grundtvigs Hus den 24. November 1915 udtaler, at Medhjælperstandens faglige og socialpolitiske Interesser kun kan varetages af en uafhængig Medhjælperorganisation.

Forsamlingen tager derfor bestemt Afstand fra den projekterede Fællesrepræsentation for Foreninger med udpræget Principal-indflydelse og tilsiger Centralorganisationen og dennes kjøbenhavnske Afdelinger sin Tilslutning til deres Virksomhed.

Denne Udtalelse vedtoges enstemmigt af den store Forsamling, idet nogle faa Repræsentanter fra Harmoniforeningerne, forlod Hallen, da Resolutionen oplæstes.

Vore kendte Navne.

A. ANDREASEN, HJØRRING.

I en saa vidtforgrenet og medlemsstærk Organisation som vor Centralorganisation vil selv de ledende Personligheder for Medlemmerne almindeligvis kun være Navne, kendt gennem vor Tidende, men personlig ukendte for Flertallet af vore Standsfæller. Vi tør derfor forudsætte, at de kortfattede biografiske Data, der ledsaget af Fotografier herefter lejlighedsvis vil fremkomme om saadanne Kolleger, kan paaregne nogen Interesse i Medlemskredse.

— — —

Fuldmægtig A. Andreasen's Navn er ifølge den alfabetiske Rækkefølge det første blandt Hovedbestyrelsens 9 Navne, men Bæreren er desuden en af de allerbetydeligste Personligheder i dansk Medhjælperbevægelse, — en Mand, hvis organisatoriske Gerning gaar tilbage til Centralorganisationens første Dage, og i adskillige Tilfælde har øvet en afgørende Indflydelse paa Organisationens Arbejde og Kurs.

A. Andreasen er en Husmandssøn fra Bjærgby Sogn ved Hjørring, født den 7. December 1876. Den unge Vendelbo øste af det Kundskabens sparsomme Kildevæld, der dengang udgik fra en vendsysselsk Landsbyskole, og med denne Ballast for Livet kom

han Juli 1891 paa Hjørring Amt og Kær Herreds Brandforsikrings Kontor, hvor han siden da har været ansat.

Hvad Skolen kun karrigt ydede, det bød til Gengæld Livet den unge Kontormedhjælper, der mødte modtagelig for Indtryk udefra, og som baade bogstavelig og billedlig var et „lyst Hoved". Derfor finder vi A. Andreasen som Medstifter og Bestyrelsesmedlem i den allerede 1899 oprettede Handels- og Kontormedhjælperforening i Hjørring. Ogsaa adskillige Aar efter at Hjørring-Foreningen var blevet en Afdeling under Centralorganisationen, var A. Bestyrelsesmedlem og en kortere Tid desuden Afdelingens Formand. Allerede i 1902 indtraadte A., der ved Kongressen s. A. var valgt til Suppleant, i Hovedbestyrelsen. Han er stadig genvalgt; i Kongresperioden 1910—1912 var A. Centralorganisationens Næstformand og siden 1910 Medlem af Forretningsudvalget.

Vendelboernes aarhundredgamle Interesse for Politik og Folkefrihed, der mindst har kostet én Konge og Snese af Herremænd Livet, synes tidlig nedfældet i A. Andreasen's Sind. Men iøvrigt anviste Overbevisning mere end Temperament A. en Plads i Socialdemokratiet, og hans Partifæller har vidst at drage Nytte af hans Evner og klare Dømmekraft. I 1909 blev A. Medlem af Hjørring Byraad og har i denne Egenskab udfoldet en betydelig kommunal Virksomhed og er saaledes Formand for sin Byraadsgruppe. — A. er desuden Medlem af Budgetudvalget samt Udvalgene for Gasværk, Elektricitetsværk og Alderdomsunderstøttelse; i sin Tid Formand for Udvalget, der gennemførte Kommunens Overtagelse af det private Elektricitetsværk og er bestandig Formand for den kommunale Badeanstalt. Endelig er A. fornylig indvalgt i det danske Socialdemokratis Hovedledelse som Repræsentant for Hjørring Amts 1., 2., 3. og 4. Valgkreds.

Gennem Praksis har A. Andreasen derfor tilegnet sig Indsigt i mange — i Særdeleshed administrative — Anliggender, som han véd at gøre nyttebringende i de vigtige Tillidshverv, han beklæder indenfor vor Centralorganisation.

A. er ikke den fødte Orator, men hans Taler bæres af Overbevisningens Styrke og Erfaringens Myndighed og krydres af et eget stilfærdigt Lune, der giver sig Udslag i træfsikre „bon mots", der ofte bag deres facile Form skjuler en dybere Point.

Ifølge Fremtræden og Karakteregenskaber er A. den ideale Ordstyrer — et Tillidshverv, hvortil vore Kongresser derfor ogsaa Gang paa Gang har valgt ham.

Fra vor Centralledelse.

Beretning for Oktober.

BERETNINGSMAANEDEN har været præget af et usædvanligt „Liv i Afdelingerne, dels som Følge af visse med Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse følgende Forandringer og Arbejdet dermed, dels med Agitationsarbejde og hvad dertil hører" — skriver Forretningsføreren i sin maanedlige Beretning til Hovedbestyrelsen.

Iøvrigt kommer dertil Hovedkontorets Flytning til andre og langt større Lokaliteter, der med en moderne og praktisk Kontorinddeling fyldestgør de Krav, som vor stadigt voksende Landsorganisation i stigende Grad stiller til en i alle Enkeltheder eksakt virkende Administration. Hvad dette under de nuværende Forhold vil sige, skal vi lejlighedsvis give Centralorganisationens Medlemmer et fyldigere Indtryk af.

Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, der fulgte i Henhold til Idenrigsministeriets Resolution af 6. Oktober, har, som allerede nævnt, medført et omfattende forberedende Arbejde. Hovedkontoret har gennem Cirkulærer og ad anden Vej givet Afdelingerne nøjagtige Instruktioner vedrørende Arbejdsløshedskassens Virkemaade under den nye Form. Ogsaa angaaende Andragender om Kommunetilskud, disses Udfærdigelse og Indsendelse af nye, særlig udarbejdede Medlemslister for Indberetning til Arbejdsløshedsinspektoratet, er der givet Afdelingerne udførlige Informationer. Og endelig har Afdelingskassererne — ligeledes i Cirkulæreform — modtaget nøjagtig Vejledning m. H. t. de særlige Pligter, der herefter paahviler disse Tillidsmænd,

Naturligvis kan det ikke undgaas, at de nye Former i den allerførste Tid medfører enkelte Vanskeligheder, men Forretningsføreren kan dog melde om, at Afdelingerne almindeligvis ret hurtigt synes at tilegne sig den nye Ordning. — I denne Forbindelse skal anføres, at der er udsendt et Hefte med de nye Love for C. O. og A. K., ledsaget af det af Hovedbestyrelsen vedtagne og af Arbejdsløshedsinspektoratet godkendte Kontrolkort, indeholdende de for Afdelingerne gældende Regler.

Agitationen er fremmet ved en Række Møder, der gennemgaaende har været tilfredsstillende, i nogle Tilfælde endog særdeles godt besøgte, og har givet betydelige direkte Resultater ved Forøgelse af de stedlige Afdelingers Medlemstal. — Herr Jens Johansen talte i Vejle, Horsens, Kolding og Fredericia; Herr Michael Nielsen talte i Esbjerg og Herr C. Hansen-Møller i Rudkøbing. Endvidere har Herr Vilh Hansen talt ved Møder i Roskilde og Thisted.

I et til de direkte Medlemmer udsendt Cirkulære appelleres der til disse Standsfællers Assistance, for at udbrede Kendskab til Centralorganisationen blandt Medhjælperne i Landdistrikterne, idet iøvrigt Agitationsmateriale stilles til Raadighed i dette Øjemed. — Desangaaende hedder det i Cirkulæret: „Det er sikkert ikke undgaaet Deres Opmærksomhed at 4 af de sidst oprettede Afdelinger er Landsby-Afdelinger. Det synes derfor som Bevægelsen nu stærkere trænger sig udenfor Byernes Grænser og sætter sig fast i Landdistrikterne. Vi haaber, at denne Bevægelse vil udvikle sig yderligere og anmoder indtrængende direkte Medlemmer paa Pladser, hvor der er Betingelser for en Afdeling, om at optage Arbejdet for en saadan" — en Opfordring vi her foranlediges til at bringe i Erindring.

Resultatet af de afholdte Møder og Afdelingernes indre Liv og Foretagsomhed resulterede i en stærk Medlemstilgang. I ingen foregaaende Beretningsmaaned har vor Centralorganisation opnaaet en saa betydelig Medlemsforøgelse, og — hvad der ikke noksom kan fremhæves — dette samtidig med at de fleste Afdelinger ikke har begrænset sig til den ved Statsanerkendelsen medførte Kontingentforhøjelse, men resolut har forhøjet deres Maaneds-Kontingent til Kr. 2.00. Kjøbenhavn har ansat sit Kontingent til Kr. 2.50 maanedlig.

Ikke færre end 50 Afdelinger indsendte Nyindmeldelser. Disse fordeler sig paa Kjøbenhavn (51), Helsinge (23), Randers (16), Aalborg og Nykjøbing F. (15), Kolding (14), Aarhus og Vejle (12), Ringsted og Thisted (9), Løgstør (8), Hillerød og Roskilde (7), Maribo og Præstø (6), Brønderslev, Horsens, Nakskov, Odense, Slagelse o. s. v. med et noget færre Antal Indmeldelser.

Retshjælpen. Dom er afsagt i Sagen A. Plesner-Davidsen ctr. A/S Kjøbenhavns Tømmerhandel. Vi tilkendtes Kr. 584.44 + 5 pCt. Renter, Sagens Omkostninger ophævedes. Da vort Krav androg Kr. 1541.67, og Dommens Præmisser ikke kunde godkendes af Forretningsudvalget, er det vedtaget at appellere fornævnte af Frederiksberg Birk afsagte Dom. — Sagen H. S. Hansen ctr. Ove Kastberg Andersen, Billund, er forligt dermed, at Principalen betalte det af os forlangte Beløb og desuden er indgaaet paa til Hjælpekassen i Billund at betale en Bøde for at have beskyldt C. O. for — Pengeafpresning!

I Maanedens Løb udbetalte Arbejdsløshedskassen ialt Kr. 506.05 i Understøttelse, desuden udredede Reservefonden Kr. 30.—. Der indgik 30 Begæringer, hvoraf de 26 anerkendtes, en toges tilbage, to maatte udsættes og en blev nægtet.

Endnu kan anføres at Rejsestipendieudvalget har afholdt Møde i Kjøbenhavn d. 19. Oktober; blandt de Ansøgere, der indstilledes til Stipendium, var 4 af C. O's. Medlemmer.

Medlemstilgangen androg 286.

Til de „fremadstræbende" —.

„Det er i alt Fald ikke de Veje (C. O.s), den fremadstræbende, dygtige og energiske Medhjælpere betræder, naar han forfølger sit Maal — opad."

SAALEDES slutter en af de mange Artikler, der i Principalorganer har omhandlet vor Kongres.

Maa jeg med et Par Ord have Lov til at henvende mig til Dig, Du „fremadstræbende", „dygtige" og „energiske" Medhjælper.

Naar nu Juleaften kommer og Du har Frihed til at hvile Dine trætte Lemmer — en Frihed, der for vort Vedkommende jo falder saa viseligt sent, at vi afskæres fra at deltage i enhver egentlig Juleandagt saavel i Kirke som i Hjem; naar Du den Aften, maaske halsende og forpustet kommer paa Banegaarden, lige tidsnok til at se Toget rulle bort for Øjnene af Dig — eller Du gaar Julenat og venter paa Toget paa en iskold Perron, brug da Din Forstand til en Smule Eftertanke.

Betragt for en Gang Skyld Dig selv som Menneske, — Du har jo nu to hele Dage at være Dig selv i.

Tænk paa Maaneden, der svandt, paa, hvordan Du sled fra Morgen tidlig til Aften silde, hvordan Du træt og udaset om Natten smed dig paa Sengen, for atter at tage fat igen, før Sol stod op. Tænk paa, hvordan Du hang under Loftet denne sidste Lørdag Aften før den store Udstilling, sveddryppende, rystende i alle Lemmer — blot for en Papdekorations Skyld. Hvordan Du stod paa Hovedet i Vinduet, til Du blev ganske ør. Hvorledes Du balancerede omkring, anspændende dine Nerver til det yderste, for ikke at vælte noget af Glitter-Stadsen, hvordan Du hen paa Natten mærkede Trætheden snige sig ind paa Dig, og hvordan Du Søndag Formiddag slæbte Dig fra Trin til Trin paa Vej til Dit Værelse, til Hvile efter en Arbejdsdag paa 28—30 Timer — for atter at være paa Benene og vælte hele Komedien Søndag Nat.

Tænk lidt tilbage paa det — og — gaar Du med Din Julegave i Lommen, saa tag den i Din Haand, den 5- eller 10-Krone Seddel og hold den fast. Hold den fast den hele Jul, ja lige til Nytaarsaften og husk vel paa, at det dog er mere end en Gave for Dig denne Seddel. Det er jo Værdien af de Kræfter, Du har lagt og Valuta for den Tid, Du har ofret ved Dit Ekstraarbejde, set med Principaløjne.

Lover Du mig det, da er jeg tilfreds, og da er Hensigten med disse Linier naaet; thi da ved jeg, at Du fra Nytaarsdag blæser paa de „fine" Benævnelser i Principalorganerne og slutter Dig til de virkelig fremadstræbende Medhjælpere, — Medhjælperne der stræber efter bedre Livsvilkaar for sig selv — ja, og for Dig og Dine med — fremad ad den eneste farbare og frugtbringende Vej — Sammenslutningens.

Og jeg ønsker Dig Velkommen i Centralorganisationen!

Michael Nielsen.

Hovedanmeldelserne.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

PROVINSAFDELINGERNES Opmærksomhed henledes paa, at de sædvanlige halvaarlige Hovedanmeldelser maa være Ekspeditionen i Hænde senest den 20. Decbr. For Forsinkelse i Bladets Forsendelse, som maatte foraarsages ved senere Indsendelse, maa Afdelingerne selv være ansvarlige.

Anmeldelserne skal udfyldes i **to ligelydende** Eksemplarer og Navnene opføres i alfabetisk Orden. Paa samme Blanket maa kun opføres Adressater paa samme Posthus.

Da Afsendelsesstedet er Kjøbenhavn, maa „Kbhvn." i Blankettens Hjørne ikke overstreges eller forsynes med andet Bynavn, ej heller maa der opføres nogen Dato.

Anmeldelserne maa som nævnt senest 20. December være i Hovedkontorets Besiddelse. Adresse: Vesterbrogade 25, Kjøbenhavn B.

Kjøbenhavn, den 1. Decbr. 1915.

„D. H. K. M. T."s Ekspedition.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Ejby. Afdelingen afholdt Søndagen den 21. November Bestyrelsesmøde i N.-Aaby og derefter Medlemsmøde. Ved dette talte vor nye Kollega Hr. Bjørn Falck fra Kjøbenhavn om Organisationens Betydning for Medhjælperstanden. Det klare Foredrag hilstes med livligt Bifald og Formanden takkede Foredragsholderen og haabede, at Afdelingen ved godt Samarbejde skulde faa Betydning for Medhjælpernes Kaar i Ejby og omlig. Byer. — Aftenen endte med fælles Kaffebord, og vi havde den Glæde at tegne et nyt Medlem. Vort næste Møde vil blive afholdt i Gelsted Søndag den 5. December. Alle Medlemmer bedes give Møde. Vigtige Ting vil blive forelagt. Tag Venner og Kammerater indenfor Standen med. *A. H.*

Esbjerg. Onsdag den 6. Oktober afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa Hotel Spangsberg i vore nye Lokaler.

Formanden gjorde Rede for den som Følge af A. K.s Statsanerkendelse nødvendige Forhøjelse af Kontingentet. Bestyrelsen foreslog at forhøje Kontingentet til Kr. 2,00 for fuldtbetalende Medlemmer og Kr. 1,50 for Damerne. Der udspandt sig derefter en livlig Diskussion, hvori deltog flere Medlemmer; Herr Thomsen talte for Forhøjelsen og anbefalede Medlemmerne at stemme paa Bestyrelsens Forslag. Forslaget vedtoges derefter med stor Majoritet.

Symfoni-Koncert afholdtes d. 20. ds. af Herrerne Tranholm og Fr. Hansen. Efter Koncerten var der fælles Kaffebord.

Medlem af Hovedbestyrelsen, Herr Michael Nielsen, Vejle, holdt den 27. Oktbr. et udmærket agitatorisk Foredrag om: „Hvad vi vil". Herr N. klarlagde vort Program og omtalte udførligt Medhjælpernes Stilling før og nu. Der var udsendt Indbydelse til Principalerne, og til alle Medhjælpere i Byen. Enkelte Principaler og en Del udenforstaaende Kolleger deltog i Mødet.

Onsdag, den 17. Novbr. afholdtes Foredrag af Kommunekasserer Jensen, om „Vore Valgmaader før og nu". Herr J. holdt et godt og belærende Foredrag over det ellers lidt tørre Emne.

Vore ugentlige Møder har kun været daarligt besøgte, trods Bestyrelsens energiske Agitation.

Medlemmerne opfordres derfor indtrængende til at give Møde paa Mødeaftenerne! *Poulsen.*

Grenaa. Efter et vellykket Lotterispil som Afdelingen afholdt den 11. Novbr. og som forløb i alle Maader udmærket, samledes Deltagerne om et fælles Kaffebord ved hvilket Formanden talte til de tilstedeværende uorganiserede Kolleger, fremhævede C. O.s Betydning, og opfordrede til Indmeldelse i Afdelingen.

K. A. J.

Helsingør. Herr H. Heie, Kjøbenhavn, talte hos os den 13. Oktbr. om Krigsaaret, og de deraf følgende vanskelige Arbejdsforhold indenfor Medhjælperstanden. H. paapegede hvorledes C. O. havde hjulpen mange af sine Medlemmer ud over Vanskelighederne, og fremhævede Fordelen ved at være organiserede Medhjælpere. — Efter Mødet fælles Kaffebord.

Onsdag den 20. Oktbr. talte Frk. Karen Mikkelsen, Kjøbenhavn, om Arbejdet indadtil i Afdelingen, om Pligter og Selvopdragelse, efter det interessante Foredrag var der Diskussion om flere af de i Frk. M.s Foredrag behandlede Emner.

Ved et Møde den 27. Oktbr. om Kontingentspørgsmaalene, vedtoges det at forhøje Kontingentet til Kr. 1,75 pr. Maaned. Efter Mødet var der flere af Medlemmerne, der underholdt os med Oplæsning af forskellige morsomme Smaahistorier.

Onsdag den 3. November indledte Herr Krapper om „Interesse og Begejstring". K. udtalte, at Betingelsen for at kunne arbejde for en Sag var, at man selv følte Begejstring; thi uden Interesse og Begejstring naaede man intet, men med disse to Forbundsfæller kunde man omtrent naa alt; Indlederen sluttede med Ønsket om Afdelingens Fremgang.

Ved vor Fest paa Hotel „Øresund". Søndag den 14. Novbr. havde vi Assistance af Luthsangeren Saxtorph-Mikkelsen og Koncertsangerinde Sylvia Ekhausen. Derefter et muntert Bal.

Onsdag den 17. Novbr. indledede Formanden. I sin Tale om „Hvad vi vil", henvendte Taleren sig særlig til de uorganiserede Kolleger. — Derefter fremsatte Herr Kontorist Andresen Forslag om ugenlig at annoncere i lokale Blade, for paa den Maade at minde uorganiserede Kolleger om vor Afdeling. — Bestyrelsen lovede at tage Forslaget op ved næste Bestyrelsesmøde.

Husk! Onsdag er fastsat som ugenlig Mødeaften. *Mary.*

Hjørring. Medlemsmøde afholdtes Tirsdag den 19 Oktober. Herr Redaktionssekretær Ludvigsen, „Hjørring Amtstidende", talte om Organisationens store Betydning for Standen, den Enkelte og hele Samfundet samt læste en Del Smaating.

Den 26. Oktober talte Hovedbestyrelsesmedlem Herr A. Andreasen om „Kommunestyre" og med Herr A.s Kendskab til Emnet blev det et interessant Foredrag, som paahørtes med Interesse af hele Forsamlingen, — 2. November indledede Herr A. Ipsen om Emnet „Medlemsmøder og Agitation": det gav Anledning til en længere Diskussion med livlig Tilslutning.

Herr Redaktionssekretær Larsen, „Vends. Venstreblad", holdt den 9. November Foredrag om „Den danske Højskolebevægelse", et aldeles glimrende Foredrag som gav Anledning til nogle Forespørgsler fra Forsamlingen, om Handelshøjskoler, Fagskoler og Ungdomsskoler. — Som sædvanlig sang vi en Del Sange af Medhjælpersangbogen.

Foreningens aarlige Stiftelsesfest afholdtes den 14. November med Taler og Sange, og da der var usædvanlig god Tilslutning, glimrende Humør og godt Kameratskab, var det en meget vellykket og fornøjelig Fest.

Den 16. November diskuteredes Spidsartiklen „Storhandelens Vaabendrager" i D. H. K. M. T. for 15. Oktober.

Alle Møderne har været ret godt besøgt, og vi forventer at det ligesom de foregaaende Aar vil blive livligere med Tilslutningen, naar vi kommer lidt længere hen paa Vinteren.

C. H.

Holstebro. Fredag den 12. Nov. afholdtes Lotterispil i Vinderup. Aftenen forløb udmærket og Sammenkomsten havde tillige agitatorisk Præg. Ved det fælles Kaffebord talte C. C. Knudsen om Organisationens Betydning. — Aftenen sluttede med Dans.

Det er den første Sammenkomst vore Venner selv havde arrangeret.

Formanden, C. C. Knudsen, indledede ved et Møde den 17. November paa Hotel „Royal".

Derefter talte Herlevsen om Individualisme, Socialisme, og andre „ismer". H.s ildfuldt holdte Foredrag paahørtes med megen Interesse. Der fulgte en livlig Diskussion efter Foredraget. *R*

Kjøbenhavn. Tirsdag den 2. November talte Forretningsfører Jens Johansen om „Medhjælperne og Gullaschtiden". I et skarpt og bidende Foredrag ironiserede J. over de Medhjælperforeninger, der pyntende sig med „Kontorist" Navnet, søger at holde Medhjælperne borte fra deres faglige Organisation. — I en Tid som denne, hvor Dyrtid og Usikkerhed paa alle Omraader netop maner til Sammenhold og Solidaritet overfor de Udbytningsforsøg der gøres mod Medhjælperstanden, søger man fra anden Side at drive en Kile ind blandt Medhjælperne og splitte dem. —

J. omtalte derpaa den for Storhandel og Industri gunstige Periode vi lever i, og som træffende er betegnet med „Gullaschtiden". Den mægtige Fortjeneste som Handelen har kommer imidlertid ikke Medhjælperne til Gode, idet man tvertimod mange Steder løsner Forholdet til disse og skaber Usikkerhed og Utryghed hos denne Stand. — Vel har en Del Principaler givet Dyrtidstillæg af deres Merfortjeneste, men man maa huske paa, at Medhjælperen ikke kan bygge sin Fremtid op paa de humane Principper, han maa bygge paa sin Ret. og gennem sit Samarbejde med sine Standsfæller selv gennemføre sine Krav.

Den 9. November talte Herr cand. jur. C. C. Heilesen om „Ungdom og Politik". Gennem et klart, fængslende og velholdt Foredrag paaviste Herr H. Nødvendigheden af, at Ungdommen beskæftiger sig med Politik, hvorfor han stærkt anbefalede alle Unge at tilslutte sig et politisk Parti. — Foredraget hilstes med stærkt Bifald. —

Den 16 November holdt Herr cand. pol. N. Hertel-Wulff et udmærket og meget interessant Foredrag: „Krigen og Erhvervslivet". Foredragsholderen skildrede med Tal og Eksempler, hvorledes England med sin Overvægt og Dygtighed paa Handelens og Kolonivæsnets Omraade havde distanceret Tyskland. Hvorledes England havde forstaaet at faa sine Kolonier anbragte ved Havet, saaledes at de blev til betydelig Støtte for dens Handel, medens Tyskland f. Eks, i Afrika havde langt større Kolonier, men disse var beliggende saaledes, at de, trods deres Arealstørrelse, ikke havde nær den Betydning, som Englands mindre. Gennem alt dette var Bitterheden i Tyskland mod England steget, og dertil kom endvidere, at England, da den mærkede den tyske Industries Indtrængen i Landet, havde lagt denne uovervindelige Hindringer i Vejen, bl. a. ved at forlange, at de Patenter, som Tyskland udtog i England, skulde udnyttes.

Tyskland havde sikkert indset, at den aldrig ad Søvejen vilde komme paa Livet af England, hvorfor dens Drøm sikkert har været en landfast Forbindelse fra Hamburg til Bagdad, hvilket den havde forsøgt at gennemføre gennem det store Arbejde med Bagdadbanen.

Taleren sluttede med et Forsøg paa at tænke sig Forholdene efter Krigen. hvis, hvad der vel var det sandsynligste, ingen af Parterne sejrede. Han mente, at Stormagterne derved vilde være saa svækkede og finansielt ødelagte, at de blev nødte til at danne Toldunioner, for atter at bringe Ballance i Forholdene og det vilde for os betyde, at vi vilde faa en mægtig Invation af tysk Kapital og maaske ogsaa tysk Arbejdskraft, hvad der igen vilde betyde en Fare for vor Industri. — Endelig advarede Taleren mod at vi specialiserede os for meget i Krigsartikler, for ikke derved at binde vor Kapital for stærkt, men vi maatte hellere staa rustede og klare til at foretage en Strømkæntring i den Retning, som Forholdene vilde gøre det nødvendigt efter Krigen, hvis man agtede at gøre en lukrativ Forretning.

Den 13. November talte Folketingsmand Mortensen, Færøerne, om „Færøerne". Taleren skildrede Øernes Historie, Natur- og Folkelivet og de forskellige Nærings- og Erhvervsgrene. Foredraget ledsagedes af en Mængde smukke og klare Billeder fra Livet og Naturen paa Øerne.

Tirsdag den 7. December taler Folketingsmand Klaus Berntsen om Skolemanden Kristen Kold.

Korsør. Ordinær Generalforsamling afholdtes paa Hotel „Storebælt" den 2. Novbr, Den fungerende Formand, C. Christensen, aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed, hvorefter Kassereren oplæste det reviderede Regnskab, som balancerede med Kr. 282,83 og godkendtes enstemmigt.

Til Bestyrelse genvalgtes Kassereren, C. Christensen og nyvalgtes Bestyrer Johs. Petersen og Kommis H. Jacobsen; sidstnævnte valgtes af Generalforsamlingen til Formand. — Suppleanter blev Medhjælperne Alfred Møller og Arthur Leedgaard og som Revisorer valgtes Bogholder Holger Petersen og Kommis Milwertz.

Det vedtoges at forhøje Kontingentet med 10 Øre pr. Maaned fra 1. Oktober, paa Grund af Statsanerkendelsen og den dermed fulgte Forhøjelse af Kontingentet til C. O. og A. K. — Under „Eventuelt" fremsattes Forslag om at afholde fast Mødeaften hver 14. Dag, hvilket vedtoges, saafremt det viser sig muligt at samle Medlemmerne i et tilstrækkeligt Antal.

Generalforsamlingen sluttede med, at Dirigenten udbragte et „Leve" for Afdelingen og C. O., hvorefter der var en halv Times selskabeligt Samvær.

Vi henstiller til alle Medlemmerne at møde til Mødeaftenerne! *C.*

Langeland. Afdelingen afholdt Torsdag den 4. November Generalforsamling paa Hotel „Langeland".

Formanden afgav Beretning, der enstemmigt godkendtes. — Kassereren oplæste Regnskabet, der ligeledes godkendtes.

Til Bestyrelse genvalgtes M. Wulff og H. Larsen, og nyvalgtes Forretningsf. Rasmussen, Kommis Hansen og Anker Boesen. — Bestyrelsen konstituerede sig derefter, og valgte Anker Boesen til Formand, H. Larsen til Kasserer og Forretningsf. Rasmussen til Sekretær.

Det vedtoges at forandre den ugentlige Mødeaften fra Fredag til Torsdag Aften. *Anker Boesen,* p. t. Formand.

Nykjøbing F. Onsdag den 13. Oktober afholdtes Møde paa Industribygningen, Herr Farvehandler Carlo Hansen oplæste smukt og gribende Digte af Holstein og Stuckenberg, og sluttede med Slutningsbrevet af Knut Hamsons „Viktoria". — Mødet den 20. indlededes med Sang, Musik og Oplæsning af egne Kræfter. Frk. Hansigne Hansens og Herr Stridslands Sang, til Herr Risams udmærkede Akkompagnement gjorde fortjent Lykke, ligesom Herr Stridslands Oplæsning af den muntre lille Komedie „Vækkeuret". En helt igennem hyggelig og underholdende Aften. — Torsdag den 28. skulde efter Programmet Herr Folketingsmand Fog-Petersen indlede, men var forhindret. Herr Farvehandler Carlo Hansen havde da, paa Opfordring, velvilligst givet Møde og underholdt Medlemmerne med Oplæsning af Gustav Wieds „Ranke Viljer".

Ved Møderne Onsdag den 3. og Torsdag den 11. November indledede Herr Folketingsmand Fog-Petersen, der oplæste de 3 første Akter af Henrik Ibsens „Per Gynt" og skildrede dem paa en saadan Maade, at man saa Personerne og hele Sceneriet

lyslevende for sig. Samtidig med Oplæsningen forklarede Herr F. P. Digterens Tanke med de forskellige Optrin og uddybede Hovedpersonernes Karakter. — Formanden takkede for det interessante Foredrag og udtalte Haab om, at vi, naar Folketingsmandens Tid tillod det, maatte faa Slutningen af Skuespillet, hvilket Herr F.-P. beredvillig lovede.

Til dette første Møde var indbudt Byens uorganiserede Medhjælpere og ikke saa faa af disse havde givet Møde. Vi modtog i Aftenens Løb 6 Indmeldelser. *A. J.*

Nykjøbing Mors. Tirsdag den 9. afholdt Afdelingen Pakke- og Stiftelsesfest. Ved Kaffebordet bød Formanden Velkommen, idet han udtalte, at naar der vaagner en Bevægelse i Folket, er Sammenslutning nødvendig, hvis ikke de paagældende Idéer og Tanker skal spredes som Fjer for Vinden. Det samme er sket indenfor vor Stand, hvor Ideérne blev baaret frem af maalbevidste Mænd, idet C. O. dannedes. Taleren udbragte et Leve for Centralorg. med Ønsket om, at den maatte blive endnu stærkere underbygget ved forøget Medlemstilgang, saa den fuldtud blev i Stand til at gennemføre de Krav og Reformer, vi har paa vort Program.

Dernæst talte A. Andersen for Fødselsbarnet, idet han gjorde gældende, at det ikke var uden Grund, at man mindedes Foreningen i Aften, thi faa Afdelinger havde i Løbet af ét Aar formaaet at samle et saa stort Medlemstal, som Afdelingen nu raader over; han nævnte derefter de Opgaver, som Foreningen havde sat sig, og mindede om paa hvilke mange Maader Foreningen i det svundne Aar, havde vist sig at være baade til Gavn og Glæde for de organiserede Medhjælpere. — A. udbragte et Leve for Foreningen med Ønsket om, at den fremdeles maa staa som et virkeligt Værn for enhver org. Medhjælper.

Ved Kaffebordet blev afsunget flere morsomme, i Dagens Anledning forfattede, Sange. Derefter fik Medlemmerne sig en rask Svingom i et Par Timer.

Tirsdag den 16. November afholdtes Møde, paa hvilken den i Foreningen oprettede „Avis" blev oplæst til stor Moro for Forsamlingen. *A. A.*

Odense. Medlemsmøde afholdtes Tirsdag den 9. Novbr. med Herr Asmus Martens jun, Ringe, som Taler. Herr M. fortalte os om sine Indtryk og Oplevelser paa Rejser i Tyskland under Krigen. Det livfulde og meget interessante Foredrag paahørtes med største Interesse af de mange mødte Medlemmer. Efter et fælles Kaffebord læste Herr M. til Slut Oehlenschlægers „Hakon Jarl".

Som ovenfor bemærket var Tilslutningen til dette Møde ret god, specielt flere nye Medlemmer, men det er endnu for lidt. Gør Deres til bedre Tilslutning, og vi skal gøre vort til den bedste Underholdning, *H. P.*

Sakskjøbing. Tirsdag den 2. ds. afholdt Afdelingen et Agitationsmøde, hvor Hovedbestyrelsesmedlem Ch. Hansen Møller, Svendborg, holdt en udmærket Agitationstale. Der var mødt ca. 20 Medlemmer, hvoraf man kan sige, at de fleste gik der fra med ny Arbejdsiver for den gode Sag. *A.*

Slagelse. Onsdag, den 27. Oktober afholdtes ekstraordinær Generalforsamling i Foreningens Lokale, hvor det vedtoges at fastsætte Kontingentet til Kr. 2,00 for fuldtbetalende Medlemmer, Kr. 1,50 for Damer og Kr. 0,75 for Lærlinge.

Onsdag den 10. Novbr. afholdtes et særdeles vellykket Møde med god Tilslutning. Herr Overinspektør Barnum holdt et interessant Foredrag om Livsforsikringsvæsenet og dets Historie. — Man samledes derefter om et fælles Kaffebord, hvor Herr B. oplæste humoristiske Fortællinger.

Vi henstiller til vore Medlemmer alle at møde hver Onsdag Aften, saa først bliver der noget rigtigt ved Møderne.

Herr Overinspektør Barnum er gerne til Tjeneste, saafremt andre Afdelinger kunde ønske en gratis Aftenunderholdning. *T.*

Slagelse Afdelingen har haft den Sorg at miste et af sine bedste og braveste Medlemmer, Korporal Harry Olsen, der, som det vil være de fleste bekendt, omkom ved et Ulykkestilfælde i Kallundborg Havn, den 19. Oktober. Han fandtes først som Lig i Havnen den 13. Novbr. Den 17. Novbr. førtes han under militær Honnør til Stenlille, hvor han, Søndag den 21. Novbr., begravedes under stor Deltagelse.

I Slagelse vil Harry Olsen altid mindes som en udmærket og brav Kammerat. Hans gode Humør og kammeratlige Sindelag har skaffet ham mange gode Venner, som med Sorg beklager hans tidlige og sørgelige Død. Harry Olsen skal altid mindes som vor bedste og braveste Kammerat og Kollega.

Ære være hans Minde! *Christian Petersen.*

Silkeborg. Onsdag den 1. September afholdtes Møde paa Hotel „Silkeborg", hvor vor Delegerede paa Kongressen, Herr Ramsing-Jensen, aflagde Beretning.

Onsdagen den 27. Oktober begyndte vi med ugentlige Mødeaftner. — Ramsing-Jensen indledede med at aflægge Beretning om de Forandringer, der var foretaget indenfor Foreningen. Da vor Formand Therkildsen var udtraadt af Foreningen, havde Ramsing-Jensen som Næstformand overtaget Hvervet som Formand. Kassereren, Herr A. Chr. Sørensen, er overflyttet til Aarhusafdelingen, og i hans Sted har Herr Boghandlermedhjælper Jensen overtaget Posten som Kasserer, da Suppleanten, Herr Gjørup-Hansens Tid ikke tillod ham at varetage Kassererposten. — Derefter gik Formanden over til Behandling af Spørgsmaalet om Forhøjelse af Kontingentet. Det vedtoges enstemmigt at forhøje Kontingentet med 50 Øre pr. Maaned. — Endvidere foreslog Formanden, at Foreningen ved frivillige Bidrag skulde samle Midler til et Banner. Dette Forslag godkendtes, og allerede samme Aften begyndte Indsamlingen, der gav et lovende Udbytte. — Der blev af et Medlem foreslaaet Afholdelse af et Bal først i denne Maaned men ved Afstemning blev Ballet udsat til Januar. Derimod blev det vedtaget at lade afholde Pakkefest Onsdag den 10. ds. Mødet, der var godt besøgt, sluttede med et fælles Kaffebord. *D.*

Thisted. Paa given Foranledning og af Hensyn til Regnskabsafslutning henstilles, at alle Restancer berigtiges ved Opkrævningen i December Maaned.

Restancer bør fremtidig — saavidt muligt — undgaas.

Medens Efteraaret sænkede sin gyldne Farvepragt over Egnen, samledes Søndag Eft. den 24. Oktober Medhjælpere fra By og Land til et stort Agitationsmøde i Thisted.

Hotel „Royal"s store Sal var saavidt fyldt, da Formanden Herr Neergaard — paa Slaget 4 — bød: Velkommen, og gav Ordet til Herr Redaktør Vilh. Hansen, der i over $1^1/_2$ Time fængslede sine Tilhørere ved et i Indhold og Form fuldendt Foredrag. — Redaktøren skildrede bl. a. C. O.s Vækst, omtalte vor systematiske 7-Luknings Agitation, satiriserede over „Engageringskontoret"s Virksomhed og Baggrund, fremdrog interessante Tal af Medhjælperstatistiken. — Tal., der højlydt talte et manende Sprog til samvittighedsløse Principaler — rettede sluttelig en kraftig Opfordring til de tilstedeværende, udenforstaaende Kolleger om at træde ind i Rækkerne. — Foredraget, der blev holdt med agitatorisk Kraft, hilstes med bragende Bifald og endeløs Jubel.

Forretningsfører Chr. Jørgensen paapegede derefter det urigtige i, at ældre Medlemmer undertiden trak sig tilbage; hvorefter Herr Neergaard — med en lille rask Appel — sluttede det vellykkede Møde, der bragte adskillige Indmeldelser.

Om Aftenen: Festlig Sammenkomst, som forløb særdeles udmærket.

Mødet referedes udførligt og velvilligt i den stedlige Presse. *O.*

Den sorte Tavle.

Bornholm-Afdelingen har slettet Medlem 9299, *Johan Rebenstorff*, paa Grund af Restance.

Rønne, den 8. Novbr. 1915. *A. Andersen*, Kasserer.

Følgende Medlemmer er slettede af Aarhus Afdeling paa Grund af Restance: Nr. 2885 A. Steensgaard, Sølystgade 7, Nr. 5106 Einar Andersen, Nørrebrogade 11, No. 9511 Søren P. Sørensen, Sølystgade 19, Nr. 10296 Th. Rosendahl Andersen, Hjortensgade 17, Nr, 10483 Erna Christensen, Frederiks Allé 137 og Nr. 10178 O. W. Christensen hos Thomsen & Mortensen.

Aarhus, den 23, November 1915.

J. C. Andersen, Kasserer.

Medlem Nr. 7113, P. E. Grunddahl, nu Kommis hos Herr Købmand Becksgaard, Varde, er slettet af Medlemslisten paa Grund af Restance. G. skylder Kontingent fra 1. Marts d. A. til Esbjerg Afdelingen.

Esbjerg, 19. November 1915. *E. Nissen.*

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILH. HANSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn. K.

DANSK
HANDELS OG KONTORMEDHJÆLPER-TIDENDE
ORGAN FOR CENTRALORGANISATIONEN AF DANSKE HANDELS & KONTORMEDHJÆLPERFORENINGER

Nr. 24. 15. December 1915. 15de Aargang.

VORT SVAR TIL DE 13 FORENINGER.

VILH. HANSENS TALE VED MEDHJÆLPERMØDET I „GRUNDTVIGS HUS" DEN 24. NOVEMBER.

DERSOM man ifjor Eftersommer under Indtryk af de store verdenspolitiske Begivenheder havde stillet det Spørgsmaal til en Medhjælperforsamling som denne: Hvorledes vil det arte sig for vore Standsfæller under den Krig, der raser i Europa, og under den Krisetilstand, vi selv lever under, og som hvert Øjeblik kan kaste os ud i Begivenhedernes Virvar — da vilde Svaret have lydt nedstemmende og mistrøstende.

Arbejdsløshed og Militærindkaldelser slog Pen og Metermaal ud af mangen Medhjælpers Haand og satte ham eller hende udenfor Kontorets Skranke eller Butikkens Disk. Gagereduktioner og Retsbrud hørte til Dagens Orden, og for de Bestræbelser, der udfoldes, for at værne og varetage Medhjælperstandens faglige og sociale Interesser, aabnede der sig triste Perspektiver.

Men ligesom i de verdenshistoriske Tildragelser, saaledes er det ogsaa i Folkenes økonomiske Tilværelse gaaet helt anderledes end forventet.

Vel har Krig og Krise for mange af vore Standsfæller været — og er — en Prøvelsens Tid, men mangt og meget er atter faldet i Lave, og de store Begivenheder har vel hæmmet men ikke standset den faglige og socialpolitiske Udvikling, der indlededes før Krigen.

ET BEGIVENHEDSRIGT TIDSAFSNIT.

Det sidste Halvaar har endog været et for Medhjælperstanden begivenhedsrigt Tidsafsnit, — med større Mærkesager end i nogen tilsvarende Periode:

Efter et aarelangt Agitationsarbejde, der langsomt har erobret Syvlukningen Terræn ude i Befolkningen, og navnlig i afvigte Sommer har givet sig Udslag i stærk Fremgang overalt i Landet for den frivillige 7-Lukning, synes denne Reform endelig modnet til Lovens Segl. — Ulykkesforsikringsloven venter paa en Revision, der vil bringe H. K. M. ind under Lovens Skærm, og i Foraaret har den sociale Statistik givet os selv og Offentligheden et grundigt Indblik i vore egne Anliggender — for første Gang har den statistiske Videnskab kastet sit skarpe Søgelys dybt ned gennem vor Stands forskelligartede Aflejringer.

For endnu kortere Tid siden er der aabnet Handels- og Kontormedhjælperne Adgang til for første Gang at sikre sig betryggende mod Arbejdsløshedens værste Følger, gennem en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, og endelig har Debatten om Handelsstudenterne end yderligere samlet Aktualitet om vore Standsanliggender, og foruden selve Spørgsmaalets Betydning medført, at den for vor Stands Fremtid saa overmaade vigtige Sag, Lærlingeuddannelsens tidssvarende Ordning, bringes frem i første Plan.

Alt dette viser, at Medhjælperne, hvis Tilværelse forhen hengled i Ubemærkethed, nu mere end nogensinde før drages ind i Tidens Debat. — Nu da vor store, stærkt nuancerede Stand har fæstnet sig som en social Enhed, begynder dens Udformning: Den maa samle og rejse sig, dens Medlemmer maa i Fællesskab værge deres Interesser og i Samdrægtighed stille deres Krav til det Samfund, hvori ogsaa de yder en betydningsfuld Indsats.

Det bryder om os paa alle Kanter og Tidens sociale Bølgeslag sender forfriskende Skumsprøjt ind over vor Stand.

Nye Standsanliggender kommer i Flok og Følge! Baade de, og den Tid vi oplever, paakalder vor Samfølelse, opfordrer os til Enighed, venter at finde os rustet og rede til at møde og modtage hvad Nuet og Fremtiden kan bringe.

DEN NYE KURS.

Paa denne Baggrund skal jeg erindre Dem om, at der blandt os, eller meget rigtigere sagt, udenom os, for Tiden gøres Forsøg paa, i Stedet for at samle Medhjælperstanden til Samvirke, da at adskille og lagdele, i Stedet for at tilvejebringe Enighed, da at vække Tvedragt og erstatte gensidig Tillid med Mistillid.

Medens Udlandets Medhjælperorganisationer under Indtrykket af Tidens Alvor i Samdrægtighed mødes under Borgfreden, har som bekendt følgende 13 Foreninger, hvoraf kun enkelte fortjener Navn af Medhjælperforeninger, søgt at sætte ny Kurs for dansk Medhjælperbevægelse: Boghandler-Medhjælper-Foreningen, Centraludvalget for samtlige danske Handelsrejsendeforeninger, Dansk stenografisk Forening, Foreningen Engageringskontoret for Handel og Industri, Handelsagent- og Repræsentant-Foreningen (stiftet 14. Marts 1887), Handelsforeningen af 5. Juni 1864, Handels- og Kontoristforeningen, Isenkræmmer-Medhjælper-Foreningen, Kvindernes Handels- og Kontoristforening, Papirhandler-Medhjælper-Foreningen, Stenografforeningen af 3. Juni og Stenograf-Samfundet.

Det er altsaa Foreninger saa uens i Sammensætning og Formaal, at de næppe kan nævnes i samme Aandedrag.

Thi hvor er vel den Medhjælper, der frimodig tør staa frem og paastaa, at Handels- og Kontoristforeningen eller Industriforeningen har varetaget Medhjælpernes faglige og socialpolitiske Interesser. Lad end disse Foreninger have deres Opgave, deres Mission at udfylde, gælder det vore økonomiske Anliggender, da har de hverken Ret eller Adkomst til at tale Medhjælpersprog.

Ikke stort bedre staar det til med de 3 Handelsrejsende-Foreninger. De er i Sandhed sociale Amfibier! Sidste Gang vi spurgte nyt fra dem, var da de som Suplikanter bankede paa Grosserer-Societètets Dør — for de Godtfolk vilde ogsaa i Kancelliet; men nu, efter at de forfængelige Forhaabninger er glippede, genfinder vi dem atter i Handelsmedhjælpernes beskednere Skikkelse. Man kan ikke godt tage den Art kamæleonagtige For-

eninger altfor alvorlig; thi de ændre Farve og Udseende efter som Vinden blæser og Bevaagenhedens Sol skifter.

Om mulig endnu mere harmløs er Kvindernes Handels- og Kontoristforening, med store Navne i Styrelsen og en dertil svarende Principal-Protektion, der er afmærket i Foreningens Gavelister. Det er overflødigt at tilføje, at denne Forenings faglige Betydning er omvendt proportional med den synderlige Gunst, den nyder i Principalkredse.

GAMLE KENDINGE OG SPURVE I TRANEDANS.

Vor gamle Kending Handelsforeningen af 5. Juni 1864 har det tilfælles med Veteranerne af samme Aargang, at den lever paa Minderne om svundne Dages Storhed. En Gamling med alskens Gebrækligheder, trykket af Alderens Uvirksomhed, stærkt paa retur i Medlemstal, Finanser og Anseelse — og nu kun med den Martyriets Opgave, der bestaar i med samt sit Engageringsbureau at blive opædt af „Engageringskontoret for Handel- og Industri". Iøvrigt synes det som om „5te Juni" har det med 9-aarige socialpolitiske Perioder. Sidste Gang forbavsede den Samtiden ved i 1906 højtidelig at udtale sig for Butikslukningsloven, efter at Loven havde opnaaet Tilslutning fra alle Sider, nu hævder „5te Juni" atter Traditionen, og jeg glæder mig til atter at gense den i — 1924. Hvis der da ikke forinden — med „Engageringskontoret" in mente — er overgaaet den noget menneskeligt.

I de 13' Assemblée finder vi endvidere de 3 stenografiske Foreninger — som Spurve i Tranedans. Thi hvad de har dèr at bestille maa synes uklart; deres fuldkommen fagtekniske Formaal, burde dog vel holde dem udenfor Dagens Strid. Jeg tager ikke i Betænkning at betegne disse Foreningers Deltagelse i denne Harmoniforeningernes Entente mod den uafhængige Medhjælperorganisation, som baade taktløs og malplaceret, og jeg henstiller til Dem, mine Damer og Herrer, i Forsamlingen, der maatte være Medlemmer af de stenografiske Foreninger, ved given Lejlighed at belære Deres Bestyrelser om, at de bør holde sig til deres nyttige mètier og lægge saadan Baand paa deres Fingerfærdighed, at den ikke udarter til Nævenyttighed.

Imidlertid maa jeg sige Arrangørerne af Forbindelsen, der her er indgaaet mod den faglige Organisation, den Uelskværdighed, at den mangler baade Form og System. — Det skal indrømmes, at man ikke har været karrig med Invitationerne. Men hvorfor ikke gøre Skridtet fuldtud? Hvorfor skal „Handelsstandens Gymnastikforening", eller „Borgervennen af 1788", eller „Bestandig borgerlig Forening" — der er saa fjern fra alt samfundsnedbrydende nymodens, at den vistnok gaar tilbage til Rokokkotiden — forbigaas? Det er Foreninger, der tæller Medlemmer af de samme Lag som adskillige af de 13 Foreninger og med delvis samme Formaal. Og det er endelig Foreninger, der falder ypperlig ind i Rammen, forsaavidt som de kunde præstere lidt Kaprioler her og nogle Kruseduller hist.

FORENINGEN, VI IKKE SØGER FORGÆVES

Der er én Forening, vi ikke søger forgæves: „Engageringskontoret for Handel- og Industri".

Det er de gamle Harmoniforeninger i moderne Dress: med socialpolitiske Anfægtelser, med Agentur for Statsanstalten for Livsforsikring og — sidst men ikke mindst — med fortrolige Spørgeskemaer og hemmelige Akter.

„Engageringskontoret" er det, der har blandet Kortene, som her spilles ud — og billigvis bør det ogsaa være det, der tager Bèterne hjem. Den Indrømmelse skal jeg dog gøre „E.-K.", at det har lettet os Defensiven — og styrket os i Angrebet.

Da denne Forening startedes af stærke Kræfter indenfor Storhandel og Storindustri, ved disse Magters Pengemidler og begunstiget af deres Bevaagenhed, vidste vi hvor dens Interessesfære var at søge. Derfor lagde man ud uden Medhjælpere i Ledelsen. Og da vor Kritik havde berigtiget „Misforstaaelsen", blev „Repræsentationen" naturligvis betydningsløs.

Men „E.—K." faar først det rette Relief paa Baggrund af „Spørgsmaal 2" i de fortrolige Spørgeskemaer: „Har De, medens Omspurgte var ansat hos Dem, bemærket noget som helst uforedelagtigt vedrørende hans personlige Forhold, navnlig hans Hæderlighed, hans økonomiske Forhold og hans Privatliv."

Dette „E.-K."s Spørgsmaal til Principalerne om arbejdsløse Medhjælpere, bør blive Mottoet for „den gule Organisation" — de Fyndord, hvorunder den nye Fællesrepræsentation bør bryde sammen.

Eller lad mig minde om de Velkomstord, hvormed „E.-K."s Organ „Principal og Medhjælper" hilste den sociale Statistik: „Handelsstanden har ikke Brug for denne Statistik; men selv om den ikke kan bruges, er der altid en Mulighed for at den kan misbruges." — Handelsstanden er i „Principal og Medhjælper"s Opfattelse Principalstanden, og de reneste Principalinteresser taler ud af dette Blad, naar det mellem Linierne hedder, at Statistikens Lønciffre er et passende Vederlag for Arbejdsydelsen. Og i denne Forbindelse maa De erindre, at 8 pCt. af de mandlige, udlærte, og 40 pCt. af de kvindelige Medhjælpere, tjener mindre end 25 Øre pr. Time.

Jeg kunde her have Lyst til at spørge de 3 Medhjælperforeninger, hvorledes de egentlig befinder sig i dette Selskab — og især — under et saadant Førerskab. Lad end deres og vore Veje være forskellige, lad der raade afvigende Meninger om dette eller hint. Vor Organisation har dog det væsentlige og afgørende tilfælles med de 3 Foreninger, at vi tæller Standens Mænd og Kvinder, og forfølger Standens Interesser, stræber frem mod de samme Maal. Kan vi imidlertid ikke finde hverandre under Opmarchen, bør vi i hvert Fald huske og følge Molktes berømte: „Getrennt marchieren, vereint schlagen".

FALSKE SIGNALER.

Nu er det ikke Hensigten her at analysere enhver Udtalelse, der er faldet paa de 13's Møde; men lad os dvæle lidt ved den Grundtone, der lød gennem Forhandlingerne.

Det er ikke en skarp og klangfuld Tone, der lyder som en Kampens og Samlingens Fanfare; nej det er Retrætens slørede Signaler, der blæses for Medhjælperstanden.

Der peges ikke frem mod nye, store Maal. Nej, man klamrer sig til den gamle socialøkonomiske Teori, hvorefter der for os Medhjælpere uvægerlig er 3 Stadier paa Fagets Vej: Lærlingen; Medhjælperen og Principalen.

Denne faglige Udviklingslinie, som Kendsgerningerne forlængst har brudt, er endnu god Latin for de Herrer. Eller mere endnu: de komplicerer den faglige Enhedsfølelse ved at kaste nye Medhjælperlag ind i Debatten: Prokurister, Rejsende, Disponenter, Forretningsførere — samtidig med at de tilslører eller flatterer Medhjælperens virkelige sociale Stilling som den arbejdstagende Part og Handelsstandens Lønarbejder.

Dette fremgaar bl. a. deraf, at en af Hovedtalerne ved Mødet den 9. ds. kunde udtale, at „man vel nok kunde sige at kun de Medhjælpere, der ikke havde Udsigt til mere end hele deres Liv at blive Lønarbejdere, var de rigtige vaskeægte Handelsmedhjælpere med rene Medhjælperinteresser, men ogsaa denne Grænse vil glippe; naar jeg ser ud over denne Forsamling, vil der dog sikkert være mange, som venter en Gang at faa en Principal- eller i alt Fald en principallignende Stilling, og af de mange Damer, som er tilstede, vil jo en Del forhaabentlig blive Chefer inden Døre i lykkelige Ægteskaber og altsaa heller ikke staa Maal som rene Lønarbejdere indenfor Handels- og Kontorarbejderne."

Naar undtages „Cheferne i Ægteskaberne" — en Betragtning jeg tør underskrive, men som rigtignok ikke skyldes socialøkonomiske Aarsager — savner disse Anskuelser sikkert Grund

i Nutiden; thi det synes at være undgaaet hine Revisionisters Opmærksomhed, at den kjøbenhavnske Medhjælperstand i det sidste Tiaar ganske har forandret Fysiognomi.

DEN KJØBENHAVNSKE MEDHJÆLPERSTAND.

I Løbet af de sidste 20 Aar er Antallet af skatteansatte kjøbenhavnske Medhjælpere mere end 4-doblet. Medens de skatteansatte kvindelige Handels- og Kontormedhjælpere i 1892 androg kun 53, var deres Tal i 1912 vokset til 3600, altsaa forøget 70 Gange. Og dog er Tallet fra 1912 kun ca. $^1/_3$ af Stor-Kjøbenhavns samtlige kvindelige Medhjælpere.

Samtidig stod Detailhandelen i Stampe. Gennem 20 Aar voksede Detaillisternes Tal med kun 50 pCt., hvilket med Byens overordentlige Udvikling vil sige, at Detailhandelen gaar tilbage eller rettere ændrer Karakter. Af Stadens 9—10,000 Detailforretninger er $^1/_3$ Smaaforretninger. Saa usikker er Detailhandelen, at dette Antal holder sig nogenlunde konstant, skønt der aarlig aabnes ca. 1000 nye Forretninger, — hvoraf ca. 25 pCt. atter maa lukke inden et Aarstid.

Alene heraf fremgaar, hvor overordentlig ringe — og lidet sikre — Selvstændighedsbetingelser, der nu frembyder sig for den unge Medhjælper.

Nu vil man paastaa, at dette udlignes gennem Forøgelsen af overordnede Stillinger i Storhandel og Industri. Men dette er saa langt fra Tilfældet. Nogle Tal godtgør det: I 1912 fandtes der her 14,269 skatteansatte kvindelige og mandlige Medhjælpere. Heraf havde kun 1794 (ca. $12^1/_2$ pCt.) over 3000 Kr. aarlig, og virkelig højere Funktionærgager f. Eks. over 5000 Kr. opnaaede kun 589 — altsaa et Antal, aldeles betydningsløst i Sammenligning med de 20—25,000 kjøbenhavnske Medhjælpere, og en ret betydelig Del af hin Gruppe er endda Handelsrejsende. — Ikke mindre end $^3/_4$ af samtlige skatteansatte kjøbenhavnske Medhjælpere tjener under 2000 Kr. om Aaret!

Heraf fremgaar: Medhjælperstandens stærke talmæssige Fremgang, der er uden Sidestykke i nogen anden Erhvervsgruppe, og de bestandig forringede Selvstændighedsbetingelser. — Lad mig som et Kuriosum anføre, at medens 39 pCt. af de selvstændige Handlende, er i Aldersklassen 30—45 Aar, er nu af Medhjælperne 34 pCt. i samme Alderklasse. Sligt havde været utænkeligt for blot et Tiaar siden.

Disse Tal taler et helt andet Sprog end Taleren paa Mødet den 9de — og de har det Fortrin, at de taler Kendsgerningernes Sprog. Disse Data viser Retningen for vor Stands sociale Nydannelser. Herr cand. polit. Bramsnæs (den forrige Taler) har vist os enkelte karakteristiske Sider af de Arbejdsforhold, som Medhjælpernes overvejende Flertal er undergivet — ogsaa de drager det saglige Grundlag bort under Revisionisternes Principer.

(Sluttes)

Hovedbestyrelsesmødet.

CENTRALORGANISATIONENS Hovedbestyrelse afholdt ordinært Møde paa Hovedkontoret Søndag den 28. November, — det første Møde efter Kongressen. Samtlige Medlemmer deltog i Mødet, som aabnedes af Forretningsføreren, der bød den genvalgte Hovedbestyrelse og navnlig det nyvalgte Medlem, Herr Bankkasserer Johs. Sjælland, Aarhus, Velkommen.

Efter Oplæsning og Godkendelse af Hovedbestyrelsens og Forretningsudvalgets Protokoller fulgte

FORRETNINGSFØRERENS BERETNING.

Forretningsfører Jens Johansen aflagde Beretning om den siden Kongressen forløbne Periode. Denne har naturligvis særlig været præget af de Vedtagelser, der fandt Sted paa Kongressen, og som har skaffet saavel Afdelingerne som Hovedkontoret et stærkt forøget Arbejde. Navnlig har Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, der traadte i Kraft 1. Oktober, beslaglagt en stor Del af Afdelingernes Tid, idet Udarbejdelse af Medlemslister, Indsendelse af Andragender om Kommunetilskud osv. kræver et betydeligt Arbejde. Afdelingerne har dog gennemgaaende klaret dette Arbejde bravt. Naar man endvidere tager i Betragtning, at Perioden har været Sommertiden, der for os er den døde Tid, tør det roligt siges, at den agitatorisk set har været tilfredsstillende.

Der er oprettet Afdelinger i Bramminge, Ejby, Ringe, Nyborg og Helsinge, medens Storehedinge er opløst, saaledes at vort Afdelingsantal nu er 71 mod 67 ved sidste Møde, og maa det særlig tages i Betragtning, at af de nyoprettede Afdelinger er 4 paa Landet. Det viser en glædelig Udvikling ad den Vej og tyder paa, at Organisationen er ved at faa Fodfæste blandt Medhjælperne paa Landet, hvilket man fra Hovedbestyrelsens Side i Fremtiden maa have Opmærksomheden henvendt paa. Det vil ogsaa være heldigt om Afdelingerne i stærkere Grad interesserer sig for det stadigt stigende Medhjælperantal paa Landet.

Medlemstilgangen har været upaaklagelig og Størsteparten af Afdelingerne har forøget deres Medlemsantal. Særlig Fremgang har Kjøbenhavn, Aalborg, Kolding, Nykøbing F., Vejle, Præstø, Thisted, Holstebro, Hillerød, Hobro, Brønderslev, Roskilde, Ringsted og Odense, og som Helhed kan det siges, at alle Afdelinger, paa et Par Undtagelser nær, arbejder tilfredsstillende.

Det forøgede Arbejde med Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse har i Aar foraarsaget, at Forretningsførerens aarlige Efteraarsrejse til Afdelingerne er bleven udsat, men desuagtet har der dog været afholdt 21 offentlige eller delvis offentlige Møder, hvor særlig Hovedbestyrelsens Medlemmer har talt, og desuden 5 Stævner, foruden de almindelige Medlemsmøder, hvor der har været afholdt et betydeligt Antal Foredrag.

Efter at have omtalt Pladsanvisningen, Stipendieudvalget, Butikslukningslovens og Ulykkesforsikringslovens Forelæggelse i Rigsdagen, og de Organisationer, der i den senere Tid var dannet af Fællesforeningens Personale og af de kommunale Funktionærer, berørte Forretningsføreren det Forsøg, der af „Engageringskontoret" er gjort for at danne en Fællesrepræsentation for 13 forskellige „Medhjælperforeninger". Forsøget er imidlertid i første Omgang faldet uheldigt ud. Engageringskontoret har her vist sig i sin rette Skikkelse, som den mod Centralorganisationen rettede Forening, hvis virkelige Opgave er at holde Medhjælperne borte fra deres faglige Organisation.

Sluttelig gav Forretningsføreren en udførlig Oversigt over Arbejdsløshedskassens Stilling i Perioden: Der er ialt indgaaet 75 Begæringer om Understøttelse, og deraf er 67 anerkendte, 1 er taget tilbage, 2 er udsatte, medens 5 paa Grund af forskellige Forhold er nægtede.

I Understøttelse er der af Afd. A. udbetalt Kr. 2723,35. Dette betyder, i Betragtning af, at denne Periode kun omfatter 3 Maaneder, en Stigning, idet der i sidste Halvaar udbetaltes Kr. 2835,70. Af Afd. B. er udbetalt Kr. 263,30, mod Kr. 156,75 i første Halvaar 1915. Af de indkomne Begæringer er 2 — der begge anerkendtes — til Afd. B. Aarsagerne til Understøttelsens Stigning maa søges i, at der er hjemsendt et stort Antal Medlemmer, der har ligget inde til Militærtjeneste siden Begyndelsen af 1914. —

Den langvarige Debat om Virksomheden, hvori samtlige Hovedbestyrelsesmedlemmer deltog, afsluttedes med at Forretningsførerens Beretning fandt enstemmig Godkendelse.

VOR TIDENDE.

I en kortfattet Beretning gav Vilh. Hansen en Oversigt over „D. H. K. M. T."s Indhold i det forløbne Kvartaar. — Beretningen godkendtes enstemmig uden Diskussion.

REGNSKABERNE

forelagdes af Forretningsføreren, der henviste til at Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse havde foranlediget Regnskabsafslutning pr. 30. September. Saavel Regnskaber som Status toges til Efterretning.

RETSHJÆLPEN.

Forretningsføreren gav et Overblik over denne Institutions Virksomhod i de forløbne 3 Maaneder. Heraf fremgik, at der var vundet 3 Retssager og tabt én, medens adskillige Tvistemaal var ordnet i Mindelighed ved C. O.s Mellemkomst. — Forretningsudvalget har vedtaget at appellere to Sager til Overretten; én Sag er derimod appelleret af den dømte Principal.

Indenfor Perioden har Udvalget bevilget Retshjælp til 3 Medlemmer.

ADMINISTRATIVE ANLIGGENDER.

Forretningsudvalgets Kompetence til Afgørelse af administrative og uopsættelige Anliggender — et Spørgsmaal, der rejstes af Udvalget selv — foranledigede en kort Debat. Man besluttede at henholde sig til hidtidig Praksis, idet Hovedbestyrelsen dog udtalte Ønske om, at Klubvedtægter herefter cirkulerer mellem Medlemmerne til Godkendelse.

Vedtægterne for Klubberne for Mælkeriet „Enigheden" og Singer Symaskine A/S (under „Kjøbenhavns Central-Afd.) forelagdes og godkendtes.

Da A.-K.s Statsanerkendelse særlig i de store Afdelinger medfører et væsentlig øget Arbejde, har Hovedbestyrelsen — saaledes som ogsaa nævnt under Kongressen — besluttet at stille et til sin Tid nærmere fastsat, begrænset Beløb til Raadighed for saadanne store Afdelinger, hvor der maa træffes særlige kontormæssige Foranstaltninger af Hensyn til den lokale Administration af Arbejdsløshedskassen. — Det vedtoges først at træffe endelig Beslutning i dette Spørgsmaal, naar der efter Regnskabafslutningen pr. 31. Marts 1916 kunde opnaas fornøden Oversigt over Administrationsudgifterne.

Endvidere forelagdes og afgjordes nogle til Hovedbestyrelsen henviste Tvivlstilfælde vedrørende Arbejdsløshedsunderstøttelse samt et Andragende om Understøttelse af Reservefonden.

For at opnaa den størst mulige Ensartethed i Afdelings-Lovene har Hovedkontoret udarbejdet en Mønsterlov, der underkastedes en nærmere Drøftelse, idet dog det videre i denne Sag overlodes til Kontoret.

Paa Foranledning af Thisted-Afdelingen drøftedes Forstaaelsen af Lovbestemmelserne vedrørende Medlemmer, der opholder sig i Udlandet. Man vedtog at saadanne Medlemmer, saalænge Udenlandsopholdet varer, kun skal betale Kontingent til A. K.

AGITATIONEN.

Det ekstraordinære Arbejde, som Statsanerkendelsen har medført, vanskeliggjorde at Forretningsføreren foretog den sædvanlige Efteraars-Rejse til Afdelingerne. Imidlertid er der dog afholdt et betydeligt Antal Agitationsmøder i de sidste Maaneder, hvor forskellige af Organisationens Talere har medvirket. — Ved Ordningen af disse Møder er benyttet samme Praksis — særlig m. H. t. Udgifternes Fordeling — som tidligere Aar.

Agitationen vil blive fortsat efter Nytaar, og saaledes at der tilvejebringes større Planmæssighed i Mødernes Arrangement.

Det jyske Agitationsudvalgs Formand, Herr Axel Juhl, Vejle, havde fremsat Tanken om en „Landagitations-Søndag" for Jylland. Idéen tænkes realiseret derved, at der paa en bestemt Søndag afholdes en Række Møder i de større Stations- og Landsbyer, for derved at fortsætte de Bestræbelser, der i den sidste Tid med Held er udfoldet, for at organisere vore Standsfæller i Landdistrikterne. — Hovedbestyrelsen udtalte sin Tilslutning til Tanken, hvis Virkeliggørelse henvistes til en nærmere Drøftelse mellem Hovedkontor og Agitationsudvalg.

Andragender fra et Par Afdelinger vedrørende Agitationstilskud kunde ikke imødekommes, dels af principielle Aarsager, dels ogsaa under Henvisning til fornævnte Beslutning om Agitationsudgifternes Fordeling.

LÆRLINGELOVENS REVISION.

Under Henvisning til Kongressens Drøftelse og den dér tagne Beslutning angaaende dette vigtige socialpolitiske Spørgsmaal, drøftede Hovedbestyrelsen den Fremgangsmaade, der skal følges for at uddybe og klarlægge C. O.s Standpunkt til en almindelig Reform i Lærlingeuddannelsen, og søge foranlediget at Loven føres frem til den længe ventede Revision.

Sluttelig valgtes et Udvalg bestaaende af Frk. Johanne Andersen, Jens Johansen og Vilh. Hansen med det Formaal at indsamle det fornødne Materiale, og til sin Tid at afgive Betænkning overfor Hovedbestyrelsen og eventuelt Repræsentantskabet. — Udvalget har Ret til at supplere sig med Medlemmer af C. O. og andre Sagkyndige f. Eks. Handelsskolemænd, Lovgivere o. a.

CENTRALORGANISATIONEN OG LØNSPØRGSMAALET.

Forholdene har medført, at C. O. hidtil kun i større eller mindre Fjernhed beskæftigede sig med en almindelig Regulering af Lønspørgsmaalet, fordi det naturligvis laa udenfor Organisationens Evne, at bringe dette vigtige Reformspørgsmaal fra Teoriens til de praktiske Muligheders Omraade. Forskellige Omstændigheder har netop givet dette Anliggende en særlig Aktualitet, og foranlediget at C. O. maa tage bestemt Standpunkt til og formulere visse elementære Krav i Lønspørgsmaalet.

Herom førtes der i Hovedbestyrelsesmødet en kortere Forhandling, idet man iøvrigt overdrog et Udvalg bestaaende af Chr. J. Hendil, Jens Johansen og Vilh. Hansen at undersøge, behandle og senere afgive Betænkning vedrørende Organisationens Standpunkt til Sagen, der bl. a. ogsaa i den sidste Tid er aktuel indenfor Medhjælperorganisationerne i England og Norge.

ANDRE ANLIGGENDER.

„Fællesrepræsentationen for danske Funktionærforeninger", der er en Sammenslutning mellem „Maskinmestrenes Forening", „Dansk Formandsforening", „Foreningen af Arbejdsledere i dansk Industri", „Foreningen af Elektricitetsværksbestyrere i Danmark," „Foreningen af Værkstedsfunktionærer indenfor Jærnindustrien" og „Konstruktørforeningen", har overfor vor Centralorganisation fremsat Ønske om nærmere Samarbejde vedrørende socialpolitiske Spørgsmaal, der berører Medhjælper- og Funktionærinteresser i Almindelighed. — Det overlodes Forretningsudvalget at forhandle med Fællesrepræsentationens Udvalg, idet man dog besluttede at begrænse sig til en almindelig Forhaandsdrøftelse af socialpolitiske Anliggender, for derved at undgaa, at der af de paagældende Organisationer tages fra hinanden afvigende og derved for de respektive Lovbestemmelser uheldige Standpunkter.

Sluttelig drøftede Hovedbestyrelsen forskellige Skrivelser fra Arbejdsløshedsinspektoratet og Arbejdsanvisningsdirektøren, ligesom forskellige administrative Forhold behandledes og derhen hørende Beslutninger blev taget.

Mødet varede — med et Par Timers Afbrydelse — fra Kl. 9½ Form. til Kl. 7 Aften.

Organisationens Rygrad.

DEN væsentligste Beslutning, der toges paa Centralorganisationens 6. ordinære Kongres — Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse — var saa betydningsfuld for det fremtidige Ar-

bejde, at det berettigede til at se bort fra de enkelte uheldige Følger, den medførte.

En af disse faa Ulemper — og den største af dem alle — er, at det der tidligere hed Afdeling B., nu Reservefonden, blev beskaaret for en Del af det Kontingent, der tidligere tilflød den. Denne uheldige Følge af Statsanerkendelsen var man fra Hovedbestyrelsens Side meget vel klar paa, og da man kun saare nødig vilde se denne, organisatorisk set, overordentlig vigtige Del af Fagorganisationens Støtte forringet, selv om det var aldrig saa lidt, søgte man Kompensation for Indtægtsnedgangen, derved at man foreslog Kontingentet til C. O. forhøjet med 25 Øre pr. Medlem pr. Maaned.

Imidlertid — Hovedbestyrelsen spaar, men Kongressen raa'er. Desværre var der ikke tilstrækkeligt Flertal for Hovedbestyrelsens Forslag — omend der glædeligvis var Flerstemmighed derfor —, og saaledes er Forholdet da nu dette, at vor Reservefond — det, vi skal sætte vor Lid til naar vor Organisationsret skal beskyttes, og naar der eventuelt skal sættes Magt bag de Krav vi maatte rejse — tilføres færre Midler end før 1. Oktober.

At det er et skævt Forhold, som hurtigst bør rettes, kan der antagelig ikke være Tvivl om nogetsteds, og naar først de nye Former, gennem det praktiske Arbejde, afklarer sig mere i alle Kredse indenfor Organisationen, vil Forstaaelsen herfor utvivlsomt ogsaa vokse sig stærkere, og ved næste Kongres omsættes i Vilje til, at vedtage den for det enkelte Medlem ret ringe Kontingentforhøjelse til C. O.s Reservefond, der tilsammenlagt vil give yderligere Styrke og Stivhed i Organisationens Rygrad — Reservefonden.

Netop den Tid vi gennemlever i Øjeblikket opfordrer stærkest muligt til at underbygge Centralorganisationen paa alle Omraader — ikke mindst økonomisk. Samtidig med at de fagforeningsmæssige Opgaver glimtvis melder sig til Løsning, rejser Modstanden mod den regulære Fagorganisation Hovedet, saavel fra de store Herrer paa Børsen, som fra deres Lejesvende — de 13 Foreninger med samt deres saakaldte „Fællesrepræsentation". Kampen, som maatte komme, rykker nærmere for hvert Aar der gaar, og C. O. maa regne med Front til to Sider; thi ogsaa fra dem, der skulde være Forbundsfæller rettes Vaabene mod os.

Det er netop paa et saadant Tidspunkt opmuntrende at møde Forstaaelse fra ens egne Kampfæller; ikke mindst naar denne er ledsaget af Ammunition. Et saadant praktiskt Udslag af Solidaritetstanken modtog vi forleden, idet den udmærkede Middelfart Afdeling sendte som Gave til Reservefonden Kr. 50.00, der udgjorde Overskudet fra en Festlighed i Afdelingen.

Der er i høj Grad Anledning til at bringe Middelfart Afdeling en varm Tak for denne Gave, men ikke mindst for den smukke Tanke, der ligger bag ved, og for den mønstergyldige Forstaaelse af den bærende Ide i hele Organisationens Arbejde, og den séen bort fra smaalige lokale Interesser, dette Træk er et glædeligt Udtryk for. —

Og særlig derfor bør det bringes til alle Afdelingers Kundskab, hvilket herved sker. *Jens Johansen.*

Usle Lønvilkaar.

N. I. Mehlsen, „Det røde Hus" i Vejle, lønner sine Ekspeditricer med 3—4 Øre pr. Time.

FRA Vejle meldes om Arbejdsforhold i et derværende Varehus, der vel ikke er uden Sidestykke andet Steds, men dog er af en saadan Art, at de opfordrer til den skarpeste Paatale. Dette er da ogsaa sket i en Artikel, som vor Vejle-Afdelings Formand, Herr Axel Juhl, har offentliggjort i et stedligt Dagblad, og hvori det paagældende skandaløse Forhold underkastes en skarp Kritik.

Efter at have henvist til den sociale Lønstatistiks Gennemsnitstal, skriver Herr Axel Juhl:

„Og dog — disse Tal —, der jo alle er Gennemsnitstal, blegner, hvor mærkeligt det end lyder, ved Siden af enkelte Tilfælde, hvor Principalen søger at presse Lønningerne saa langt ned, at man, ved Udregning til Timebetaling, knapt faar Facit i hele Øre. Saaledes N. I. Mehlsen, „Det røde Hus".

For kort Tid siden søgte han en Ekspeditrice til at forestaa sin „Trikotage-Afdeling". Til denne fine Stilling meldte der sig flere Ansøgere, og blandt disse finder Hr. M. den, som han mener er kvalificeret til at udfylde ovennævnte Stilling. Vedkommende har været beskæftiget ca. 3 Aar ved Ekspedition og er, efter de Oplysninger, Hr. M. har indhentet hos hendes tidligere Principaler, netop i Besiddelse af den Dygtighed og de Kvalificationer, som han stiller Fordring om. Der træffes Aftale om Engagementet og man er enige om alt, indtil man kommer til Lønspørgsmaalet; da brister Enigheden, thi Hr. M. mener ikke at kunne byde mere end 10 Kr. i Løn om Maaneden, og dette Skambud bliver naturligvis kort afvist af vedkommende Ansøger, der er Medlem af sin Organisation og selvfølgelig ikke vil arbejde for en saa lurvet Løn.

Men Hr. M.s Kynik er ikke opbrugt; bange for, at Chancen for at faa en billig Arbejdskraft skal gaa tabt, minder han Vedkommende om, at „han kun selv tjener saa lidt" og at han, af Hensyn til 5 af de i hans Forretning ansatte Ekspeditricer, der kun faar 10 Kr. om Maaneden, ikke kan antage en ny paa bedre Vilkaar, „da der jo saa vilde blive Misundelse". Ja tænk, om han nu havde budt hende 15 Kr. for en hel Maaneds Slid og hun var bleven dem misundt!

Hvem kan slaa Hr. Mehlsens Rekord? 10 — ti — Kr. om Maaneden eller, efter Arbejdstiden i M.s Forretning, 3—4 Øre pr. Time i Løn til et voksent Menneske, med gode Anbefalinger for Dygtighed. Man skal forhaabentlig lede længe, thi Vedkommende maa jo være fuldstændig blottet for Samvittighed og Moral og være i Besiddelse af et Overmaal af kynisk Frækhed.

Underligt var det ikke, at Mehlsen, da Statistiken blev udarbejdet, ikke vilde udfylde de fra Departementet udsendte Skemaer; han vilde naturligvis ikke give skriftlige Oplysninger om, at han sultelønnede sine Ekspeditricer.

Maa jeg til Slut henstille til de Ekspeditricer, der — for 10 Kr. om Maaneden — arbejder i Mehlsens Forretning og til de, der i Fremtiden skulde være saa „heldig" at faa Tilbud om Plads hos den „noble" Principal, at betænke at de af Hensyn til andre, som skal leve af deres Arbejde, bør forlange deres Arbejde ordentlig betalt. Lad Mehlsen beholde sin elendige Fedtskilling for sig selv, indtil han bliver belært om, at man ikke selv kan sidde paa Flæsket og lade andre slikke de Ben, som Hundene forlængst har kasseret. — Og lad mig samtidig minde det købende Publikum, der nu til Julen skal ud at gøre Indkøb om, at man moralsk er forpligtet til at købe hos de Forretningsdrivende, der nok selv vil leve, men ogsaa vil unde andre det daglige Brød.

Disse af en retfærdig Harme — som alle anstændigt tænkende Mennesker vil anerkende — baarne Udtalelser har foreløbig haft den Virkning paa Herr Mehlsen, at han har truet med Sagsanlæg mod vor kendte, energiske Afdelingsformand. Sagen er naturligvis straks overgivet til vor Retshjælp.

Men Arbejdsgiveren med de diminutive Timelønninger agter aabenbart at gaa over til Offensiven; thi det forlyder, at Hr. M. vil søge iværksat en almindelig Lock-out af vore Medlemmer i Vejle!

Vejle-Afdelingen er en af Centralorganisationens største, og navnlig bedst ledede, Afdelinger. Saavel vor Centralorganisation som Afdelingen afventer nu med megen Interesse, om det virkelig er Meningen, at de Vejle Principaler vil træde i Breschen for Mehlsens Sultelønninger.

Vi vil ikke haabe det for — Principalerne!

Hug og Parade.

UNØDIGE BEKYMRINGER.

I „Manufakturisten", et privat Bladforetagende, der gør sig til Talerør for Manufakturhandler-Interesser, har „Principal og Medhjælper" fundet et skattet Broderorgan. „Manufakturisten"

ofrer vor Centralorganisation et rigeligt Spalterum, men til Gengæld et Minimum af Velvilje. Og saaledes er disse uafladelige Angreb indgaaet i Bladets Plan, at vor altfor begrænsede Plads ikke paa langt nær tillader os en konsekvent Imødegaaelse af Angrebene.

Derfor maa vi her begrænse os til et Par typiske Eksempler, hentede fra „Manufakturistens" Efteraars-Artikler.

Staven brydes over vor statsanerkendte Arbejdsløshedskasse i følgende Godtkøbskritik:

> „Man skulde synes det muligt for en Medhjælperorganisation at finde andre Veje, end netop den mest ydmygende for en arbejdsløs Kollega at forlange, at denne skal „stille med sin Bog til Kontrol" — men det synes i det Hele taget, som om de Veje, Medhjælpernes Tillidsmænd slaar ind paa, netop er lagt til Rette med det for Øje at svække Standens Selvfølelse."

Bortset fra at „Manufakturisten"s Redaktion overser, at C. O.s Medlemmer under Arbejdsløshed ikke skal andrage om Understøttelse, men kun har at fremsætte et lovhjemlet Krav, og naturligvis iagttage A. K. Forskrifter, glemmer dette udmærkede Organ, at der er et andet — og langt mere probat — Middel til at svække „Medhjælpernes Selvfølelse". Midlet hedder — Sult, og det vilde, uden A. K., uvægerlig blive mangen Standsfælles Lod. Dersom „Manufakturisten" da ikke kunde anvise os de „andre Veje". For os er de ukendte, men vi tager gerne mod gode Raad fra kloge Folk. — „Manufakturisten" har fremdeles Ordet!

— — —

Ogsaa vore Planer om en Ordning af Arbejdsanvisning, som en særlig Afdeling under „Central-Arbejdsanvisningen", bringer Bladet fra Koncepterne:

> „Har man ikke ved de andre Sager aabent og ærligt tonet rent Flag — det røde — da sker det dog her.
>
> Naar man ser hen paa det Arbejde, der udføres af de bestaaende Engageringskontorer, hvor hver Pladssøgendes Forhold og Kvalifikationer sættes paa Prøve, inden han anbefales videre, da undrer man sig over, at Medhjælperne vil kaste en saadan Støtte bort.
>
> Man giver simpelthen Afkald paa, at der tages Hensyn til hver enkelt Ansøgers Dygtighed, Specialitet o. s. f.; her gælder kun det ene: Arbejdstid og Arbejdsløn (pr. Time?).
>
> Det, vi Ældre, i vor Ungdom, lærte at sætte Pris paa, vor personlige Optræden, vor Uddannelse, vore særlige Evner, alt dette og mere, som netop gav os Indpas paa de Steder, vi gerne vilde ind, det har ingen Betydning mere.
>
> Nu hedder det: Kolonialkommis Nr. 217 søger Plads! —
>
> Hvor er Standens Selvfølelse henne? — Føler de Mennesker, der leder denne Organisation, ikke det Ansvar de har overfor deres Medlemmer.
>
> En saa stor Naivitet kan man dog ikke tiltro „Førerne", at de selv skulde tro paa, at Arbejdsanvisningsdirektøren, hans store Nidkærhed og Dygtighed ufortalt, skulde være i Stand til at gaa saadan til Bunds i Handelsmedhjælpernes Forhold, som er en absolut Nødvendighed, om den rette Mand skal komme paa den rette Plads."
>
> — — —
>
> „Det er i alt Fald ikke de Veje, den selvbeviste, dygtige og energiske Medhjælper betræder, naar han forsøger sit Maal — opad!" —

Alt dette er Fraser, der viser, at „Manufakturisten" ikke har ringeste Indsigt med det Spørgsmaal, Bladet har behandlet med forloren Overlegenhed. „Manufakturisten" kan fornuftigvis ikke have nogensomhelst Kendskab til en Institution, der endnu ikke eksisterer. Og det er fuldkommen meningsløst at rejse Forhaandskritik af en Arbejdsanvisningsform, om hvis Virkemaade Bladet end ikke har en blot tilnærmelsesvis velbegrundet Mening. „Manufakturisten"s tendentiøse Skriverier karakteriseres bedst derved, at Bladet fremhæver de bestaaende Engageringsbueauer som mønstergyldige og betryggende for en saglig Bedømmelse af Arbejdsløses Kvalifikationer. — Det synes som om „Manufakturisten"s Redaktion paa Vejen „opad" er kommet saa højt til Vejrs, at den ogsaa paa dette Omraade har tabt de Medhjælpervilkaar af Syne, der er typiske for Flertallets Arbejdsforhold.

KROKODILLETAARER.

„Engageringskontoret"s Organ „Principal og Medhjælper" sammenfatter sit Indtryk af det af vore kjøbenhavnske Afdelinger den 24. November arrangerede offentlige Medhjælpermøde i følgende Udtalelser:

> „Det var sikkert heldigt for Udviklingen af hele Medhjælperspørgsmaalet, om den politiske Medhjælperorganisation vilde indskrænke sig til at arbejde roligt og sagligt for de Interesser, som den repræsenterer, og vilde afholde sig fra de trivielle offentlige Reklamemøder, som ikke hører til iblandt den Kreds af Samfundsborgere, hvorom Talen er.
>
> Slige Møder tjener ikke til Fremme af Medhjælpernes Kaar, men kun til at kaste et uhyggeligt partipolitisk Skær over hele Standen, som snarere hæmmer end befordrer den Udvikling af Forholdene, som Engageringskontoret paa sagligt og upolitisk Grundlag arbejder paa."

„Principal og Medhjælper" befinder sig aabenbart i Udvikling. Næppe med et Aar paa Bagen hæver den som Skolemesteren sin Pegepind, til Dadel saavel som til Vejledning. Man maa lade d'Herrer paa Børsen at genere sig, gør de ikke. Frimodig fortsætter de med Paastanden om den politiske Organisation, og anvender den som Slagord, samtidig med at de selv apellerer til Saglighed — hos os! Engageringskontoret behøver imidlertid ikke at spilde Krokodilletaarer paa vore Møder, dets eget Fiasko-Møde den 9 November har sandfærdig en uforfalsket Begrædelse behov.

Conto pro diversi.

JOHS. FOG-PETERSEN OM LÆRLINGELOVEN.

Under Finanslovsforhandlingen har Herr Folketingsmand Johs. Fog-Petersen givet et vægtigt Indlæg i Debatten om Handelsskoleundervisningen. F.-P. udtalte sig varmt for Bestræbelserne, der tilsigter at afløse Aftenskolen med Handelsdagskolen, og fremsatte bl. a. forskellige kritiske Bemærkninger vedrørende den Form, hvorunder Tilskudene til Handelsskolerne finder Sted; ogsaa Fordelingen af Understøttelser til ubemidlede Elever paa Handelsdagskoler omtaltes af Folketingsmanden, der ønskede Handelsministerens Udtalelse vedrørende derhenhørende Forhold.

Særlig Interesse knytter sig til efterfølgende Udtalelser af Herr Fog-Petersen, vedrørende Lærlingelovens Revision:

„Maa jeg i denne Forbindelse sige, at Revisionen af Lærlingeloven vistnok er meget paatrængende, og jeg vil tillade mig at spørge den højtærede Indenrigsminister, om denne Revision ikke forberedes. At give Lærlingeloven en ny, tidssvarende Form, er et omfattende og vanskeligt Spørgsmaal. Den danske Handels- og Kontormedhjælperorganisation, der nu staar mere standsbevidst og maalbevidst end nogensinde før, drøftede Spørgsmaalet om Lærlingelovens Revision paa den store Kongres, der i August Maaned afholdtes i Aarhus. Der var her en overordentlig stor Interesse for Sagen, og Organisationen paatænker at gøre et forberedende Arbejde ved at indsamle Oplysninger om Forholdene, som de er ud over hele Landet. Jeg kunde meget vel tænke mig, at disse Oplysninger vilde være af Værdi og Interesse under Ministeriets forberende Arbejde til Lærlingelovens Revision, og jeg tillader mig derfor at henlede den højtærede Indenrigsministers Opmærksomhed paa det Arbejde, som Handels- og Kontormedhjælpernes Organisation gør i Sagen. Indenfor Detaillistorganisationerne skal der for øvrigt ogsaa være meget stærk Interesse for Sagen."

AFDELING I NIBE.

Efter hvad der meddeles os, er der Søndagen den 28. Novbr. paa et Medhjælpermøde dannet en Afdeling for Nibe og Omegn. Formanden for Aalborg-Afdelingen Th. Hansen, Aalborg, var Indleder og talte ganske kort om Medhjælpernes Stilling og Organisationens Betydning for dem. Samtlige Mødte indmeldte sig, ligesom der i de nærmeste Dage ventes flere Indmeldelser.

Afdelingen startede med et Medlemsantal af 12. Senere er yderligere 6 indmeldt, saaledes at Medlemsantallet nu er 18 — d. v. s. næsten alle Standsfællerne i Nibe.

Vi ønske vore Nibe-Kolleger et hjærteligt Velkommen i vore Rækker.

Som foreløbig Bestyrelse er valgt: Kommis J. Bengtsen, Formand, Kommis Bech og Kommis P. Hald.

DYRTIDSTILLÆG.

Varehuset „Røde Lygte", Kjøbenhavn, har udbetalt en halv Maanedsgage til hele sit Personale.

Sin Stand skylder man Standsfølelse.

Fra Centralorganisationen.

Meddelelser fra Afdelingerne, der ønskes optaget under denne Rubrik, maa være Redaktionen i Hænde senest 8 Dage, før Bladet skal udkomme.

Aalborg. Mandag den 8. November afholdt Foreningen som sædvanlig Andespil, der vandt udmærket Tilslutning og forløb paa den fornøjeligste Maade.

Den 24. November afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa „Hafnia". Formanden redegjorde for Grundene til at Generalforsamlingen først afholdtes nu, og foreslog paa Bestyrelsens Vegne, at Kontingentet forhøjedes med 25 Øre maanedlig, hvilken Forhøjelse jo skyldtes Statsanerkendelsen. Forhøjelsen foresloges gældende fra 1. Oktober.

K. Schmidt valgtes til Dirigent. Nielsen-Lindquist anbefalede en yderligere Forhøjelse til 1,50 Kr. for kvindelige og 2 Kr. for mandlige Medlemmer. Efter en Diskussion, hvorunder sidstnævnte Forslag fraraadedes saavel af Formanden som Martens, forkastedes det, medens Bestyrelsens Forslag vedtoges, begge med ca. $^3/_4$ Majoritet.

Formanden gav yderligere Oplysning om den udmærkede Tilgang, som Foreningen havde haft i September og Oktober, og opfordrede Medlemmerne til at melde sig frivillig til at supplere det af Bestyrelsen nedsatte Agitationsudvalg, og meddelte paa Foranledning, at Fabriksbesøgene senere vilde blive optaget af Bestyrelsen. *N.*, Sekretær.

Aarhus. Tirsdag den 16. Novbr. afholdt Afdelingen sin sædvanlige Mødeaften med Herr Pastor Wagner som Taler. Herr W. skildrede i et interessant Foredrag, ledsaget af smukke Lysbilleder, sine Oplevelser fra sine Rejser i Grækenland og Tyrkiet, og tegnede for Tilhørerne nogle interessante Billeder om de i Verdenshistorien saa omtumlede to Lande og Folk, hvis Skæbne netop i disse Tider ved en forfejlet Politik let kan blive skæbnesvanger. — Herr W.s Foredrag paahørtes med Interesse af den desværre faatallige Forsamling, og føjede et nyt Led til den Række af gode Foredrag, som Bestyrelsen trods Medlemmernes ringe Deltagelse og Ligegyldighed lader arrangere. *J.*

Den 23. Novbr. afholdt Foreningen sin sædvanlige Mødeaften med Herr Tekniker Mich. Jensen som Indleder. Herr J. medførte og foredrog et righoldigt Udvalg af morsomme Historier, som oplæstes med et Humør og Lune, der smittede de Tilstedeværende. — Man maa som sædvanlig beklage den ringe Deltagelse og haabe, at dette Forhold maa blive ændret, naar efter Nytaar den stille Tid kommer. *J.*

Brønderslev. Lørdag den 27. Novbr. afholdtes den første Stiftelsesfest paa Hotel „Phønix". Det var med ublandet Glæde, vi imødesaa denne Dag, og naar der ses tilbage paa det gode Resultat, der er naaet i det første Aar, Foreningen har bestaaet, havde vi Grund til at glæde os til Festen. Da Foreningen for et Aar siden blev stiftet talte den ca. 20, nu tæller den over 40 Medlemmer. Festen blev ingen Skuffelse, vore Medlemmer var saa godt som alle mødte og Kolleger fra Frederikshavn og Hjørring deltog.

Ved Kaffebordet talte Formanden og Herr Elvig, Frederikshavn, Herr Harald Jensen, Herr C. L. Larsen gode og kraftige Ord for C. O. Et Medlem havde affattet et Par Sange, som gjorde megen Lykke. Efter Kaffebordet gik Dansen. *I. C.*

Grenaa. Mandag den 29. Novbr. afholdt Afdelingen ordinær Generalforsamling, hvortil der var mødt ca. 20 Medlemmer. — Efter at Herr Seerup var valgt til Ordstyrer oplæste de Herrer E. Høyrup og H. A. Jensen det reviderede Regnskab og Forhandlingsprotokollen, der godkendtes. — Derefter gennemgik Formanden de af Bestyrelsen udarbejdede Lovforslag, der enstemmig vedtoges.

Forslag om et Agitations- og Forlystelsesudvalg blev drøftede, men der var kun Stemning for det første. Til Agitationsudvalget valgtes: H. Iversen og Edv. Jørgensen med E. Høyrup som Leder. — Efter Generalforsamlingen fælles Kaffebord.

Vi finder det beklageligt, at en Generalforsamling med saa vigtige Sager som Lovændring paa Dagsordenen, ikke kan samle mere end $^1/_3$ af Medlemmerne. Deri bør der snarest ske en Ændring.

Fredag den 3. ds. afholdtes Foredrag med Lysbilleder, hvortil udenforstaaende Kolleger var indbudt. Inspektør Knudsen, der velvilligt havde stillet sig til vor Disposition, holdt derefter et godt og interessant Foredrag om sine Rejser i Udlandet. Efter Foredraget fulgte udmærkede Lysbilleder fra Holland, Belgien og Japan. Aftenen, der var interessant og godt besøgt, sluttede med kollegialt Samvær. *K. A. J.*

Helsinge. Foreningen har i disse Dag ladet en Liste cirkulere om Lukning af Forretningerne Kl. 4 Juleaften, særlig for at vore Kolleger, der skal rejse, kan komme med Eftermiddagstoget. Listen er bleven underskrevet af Byens 49 Handlende.

Afdelingen afholder sidste Mødeaften før Jul Torsdag den 9., næste Mødeaften bliver Onsdag den 29. December. *V. P.*

Hillerød. Søndag den 21. November talte Redaktør Vilh. Hansen ved et godt besøgt Møde, hvor vi ogsaa havde Fornøjelsen at se mange Helsinge-Kolleger som vore Gæster. — Redaktørens udmærkede Foredrag gav Tilhørerne et klart Billede af hvad Organisationen havde naaet i de forløbne Aar, særlig efter at de første Aars Vanskeligheder nu vare overvundne, og hvad vi maatte stræbe efter at opnaa i den nærmeste Fremtid, der sikkert vilde stille os overfor ny og store Opgaver. Redaktørens Foredrag hilstes med stærkt Bifald.

Senere samledes man om Kaffebordet, hvor der blev holdt flere Taler bl. a. for Redaktøren og for Helsinge-Afdelingen, og hvor der herskede den fornøjeligste Stemning. Aftenen sluttede med et muntert Bal og vi haaber, at vore Kolleger fra Helsinge har befundet sig saa godt ved Samværet med Hillerød-Kollegerne, at dette ikke bliver det sidste „Vinterstævne". —

I Januar genoptages de ugentlige Mødeaftener.

Chr. J. H.

Kolding. Den 17. November afholdtes Medlemsmøde. Agitationsudvalgets Formand, Th. Jensen, fremkom med Forslag om Afholdelse af en Agitationsuge. Forslaget vandt straks Medlemmernes Tilslutning, og der meldte sig i Løbet af Aftenen en Snes Medlemmer til Deltagelse i Agitationsarbejdet.

Derefter læste Formanden, N. C. Nielsen, et Par Fortællinger af Jeppe Aakjær. Medlemmerne kvitterede den udmærkede Oplæsning med et livligt Bifald.

Ved Medlemsmødet Onsdag den 24. Novbr. indledede Herr Faktor P. Rasmussen en Diskussion om „Handelsstanden og Brugsforeningerne". — Herr R. paapegede Brugsforeningernes store Betydning særlig med Henblik paa Trusternes Varefordyrelse. Brugsforeningerne producerer selv en Del Varer og gør sig paa den Maade mere og mere uafhængige af private Forretninger, og kan saaledes konkurrere med Trusterne. Ligeledes omtalte Indlederen ogsaa Besparelsen af Mellemhandlerfortjenesten indenfor Brugsforeningerne. I den derpaa følgende Diskussion deltog foruden Indlederen N. C. Nielsen samt Aage og Poul Thomsen.

C. F.

Langeland. Søndag den 28. November afholdt den herværende Afdeling en festlig Sammenkomst i Rudkjøbing, hvortil en Del uorganiserede Medhjælpere var indbudte.

Festen indlededes ved et fælles Kaffebord, hvorunder Formanden, Herr Boesen, bød Deltagerne Velkommen og i klare, rammende Ord lagde saavel Medlemmerne som de Uorganiserede paa Sinde, at naar Foreningen havde indbudt til Fest i Aften, var det ikke fordi Organisationen havde sat det Selskabelige paa sit Program, men at Organisationen havde højere Maal at kæmpe for, idet den ved Enighedens Hjælp søgte at forbedre Medlemmernes Kaar og varetage deres Interesser. Taleren anbefalede derfor varmt de uorganiserede at melde sig under vort Banner. — Derefter tog Dansen sin Begyndelse, og Kl. 2 skiltes man, efter at Medlemmerne havde tilbragt en meget vellykket Aften, og efter at Foreningens Medlemsliste var suppleret med en Del nye Medlemmer. *G. Rasmussen.*

Nibe. I den nye Afdeling var der den 3. December Møde paa „Jernbanehotellet". — Det vedtoges at holde Møde hver Onsdag. Møderne afholdes paa „Jernbanehotellet", hvor vi har faaet et hyggeligt Lokale.

Til Bestyrelse valgtes de Herrer M. Hald, A. Beck, H. Dalsgaard, Alf. Larsen og Jens Bengtsen med de Herrer Beck og Hald henholdsvis som Formand og Kasserer. — Suppleant: Herr N. Thomsen hos Søren Mark. — I Agitationsudvalget: Beck, Larsen og Bengtsen. Revisor: Herr Knud Petersen.

Den første Mødeaften forløb meget fornøjeligt. Alle de tilstedeværende Medlemmer samledes, efter at Mødet var sluttet, om et fælles Kaffebord, hvor der herskede den bedste Stemning.

„Jens".

Nykøbing, Mors. Tirsdag den 23. November holdt Herr Lærer Toustrup et meget interessant Foredrag om „Heden"; han skildrede meget livligt Livet paa Hedeegnene igennem de sidste 60 Aar samt den Udvikling, der var foregaaet og hvorved den golde Jord ved trælsomt Slid var forvandlet til værdifulde Skovegne. Det livlige og interessante Foredrag paahørtes med stor Interesse af de desværre altfor faa Tilhørere. — Det henstilles indstændigt til Medlemmerne at møde fuldtalligt Mødeaftenerne, og der vil blive gjort alt for den bedste Underholdning. — Den

30. November afholdtes fagligt Møde. — Formanden indledede med Emnet „Vor Stand og dens Pligter". Efter Formandens indstændige Opfordring lykkedes det for første Gang at faa hver enkelt af de Tilstedeværende til at give sin Mening til Kende ved at tage Del i den paafølgende livlige Diskussion. — Det vedtoges endelig efter Diskussionen at søge oprettet et Kursus i Stenografi og Maskinskrivning lige efter Nytaar. *A. A.*

Ringe. Paa Foranledning af Odense Afdeling er der udvekslet Talere med Afdelingerne i Odense, Nyborg og Svendborg, idet 2 af vore Medlemmer Asmus Martens jun. og Johs. V. Larsen har været udsendte; førstnævnte til alle 3 Afdelinger, sidstnævnte til Svendborg.

Torsdag den 28. Oktober afholdt Afdelingen Møde med Herr John. Petersen, Odense, som Indleder. Foredragsholderen gav et Rids af Organisationens Historie, hvorefter der udspandt sig en kort Diskussion, der væsentlig drejede sig om hvilke Midler vi bør anvende, for at faa Medlemmerne til at møde ved vore Medlemsmøder. Efter Udtalelser af Foredragsholderen, Asmus Martens jun. og Johs. V. Larsen, takkede sidstnævnte for Foredraget, hvorefter Mødet sluttede med et fælles Kaffebord.

Torsdag den 18. November talte Hovedbestyrelsesmedlem Chs. Hansen-Møller, Svendborg, om „Organisationen og dens Betydning". I et fortræffeligt Foredrag skildrede H.-M. Forholdene indenfor vort Fag, idet han særlig fremdrog den nylig udkomne Statistik over vore Lønninger og Arbejdstid, og omtalte den Fremgang, vore forskellige Institutioner har at fremvise. Efter en Omtale af „Engageringskontoret" i Kjøbenhavn og dettes mislykkede Forsøg paa at starte en „gul" Organisation, sluttede M. med at opfordre de Tilstedeværende til at virke til Gavn for deres Organisation og udbragte et Leve for „C. O." — Formanden takkede for Foredraget, hvorefter man tilbragte et Par Timer i fornøjeligt Samvær.

Fremtidig afholdes Møde hver Fredag Aften Kl. 8½ „Taarnbygningen" (Frk. Christensens Pensionat), hvor Medlemmerne saaledes altid bør tilbringe deres Fredag Aftener. *Johs. V. L.*

Ringsted. Torsdag den 11. Novbr. afholdtes Møde, hvortil de fleste af Medlemmerne var mødt. — Formanden bød Velkommen og Herr Harald Heie, Kjøbenhavn, holdt et udmærket Foredrag om „Medhjælperne og Krigsaaret". — Efter Foredraget samledes man ved et fælles Kaffebord.

Onsdag den 17. Novbr. afholdt Foreningen sin første Festlighed, Det var en vellykket „Pakkefest" med fælles Kaffebord og Bal. Tilslutningen til Festen var god og den gav et pænt lille Overskud. *Carla Petersen*, Sekretær.

Svendborg. Onsdag den 29. Septbr. afholdtes ekstraordinær Generalforsamling paa „Wandahls Hotel".

Efter at Herr H. Hansen-Møller var valgt til Dirigent, klargjorde Formanden hvorfor Generalforsamlingen var indvarslet, og uddybede i en længere Tale de Fordele, vi fik ved Arbejdsløshedskassens Statsanerkendelse, samt fremsatte derefter Bestyrelsens Flertals Forslag om Kontingentforhøjelse. Efter en ret livlig Diskussion vedtoges følgende Ændringsforslag, fremsat af Herr Johs. Hansen:

Til:	A. K.	C. O.	Reservefond	Afd.	
Kr.	0,50	0,50	0,25	0,75 =	Kr. 2,00 for mdl. Medl.
Kr.	0,50	0,50	0,25	0,25 =	Kr. 1,50 for kvdl. Medl.

Efter at Spørgsmaal som Mødeaften og Mødetid samt Dispensationen fra den ordinære Generalforsamling var debatterede og overladt til Bestyrelsens Afgørelse, sluttedes Generalforsamlingen.

Den 13. Oktober holdt Herr Asmus Martens jun., Ringe, Foredrag om sit Ophold og sine Rejser i Tyskland under Krigen. De 25 Medlemmer, der havde givet Møde fulgte med udelt Opmærksomhed det livlige og interessante Foredrag, der lønnedes med stærkt Bifald.

Fredag den 12. Novbr. holdt Formanden for Ringe Afdelingen, Herr Johs. V. Larsen, et Foredrag over Emnet „Samfundsmoral" og uddybede i godt tre Kvarter sin Mening derom.

Da der imidlertid kun var mødt faa og ingen ønskede Ordet til Diskussion, hævede Næstformanden Mødet med en Tak til Herr L.

Fredag den 26. Novbr. holdt Herr Redaktør Vilh. Hansen i „Borgerforeningen"s lille Sal et Foredrag, som desværre kun var besøgt af et halvt hundrede Medlemmer, uagtet at der var udsendt Løbesedler og averteret i de lokale Blade. — Herr C. Hansen-Møller bød Velkommen og gav Ordet til Herr Vilh. Hansen, som i en Times Tid holdt Forsamlingen i Aande med et velholdt og agitatorisk Foredrag.

Foredraget hilstes med livligt Bifald, og Herr C. Hansen-Møller, opfordrede til Diskussion, og til at indmelde sig i Afdelingen. Da imidlertid ingen ønskede Ordet, sluttede Indlederen med en Tak til Redaktøren og til de Mødte. *A. H.*

Thisted. Fredag den 22. Oktober holdt Fru Dr. Tolderlund et fortrinligt Foredrag om den engelske Forfatter Charles Dickens. Fruen, der er i Besiddelse af en særegen Gave, til at holde sine Tilhøreres Interesse fangen, skildrede paa en meget kvik og fornøjelig Maade den store Digters Barndom, Liv og Levned, og oplæste sluttelig Brudstykker af et af Dickens Mesterværker. — Efter Foredraget takkede Formanden og sluttelig afsang man et Par morsomme Sange, som Fruen selv havde medbragt.

Ved Medlemsmødet den 29. Oktober meddelte Formanden, at Herr Overretssagfører Billeskov-Jansen, som havde lovet at holde Foredrag om „Oldtiden og Oldtidsminder", havde faaet Forfald, men at vor Kollega, Herr Boghandlermedhjælper Erwin Andersen vilde oplæse forskellige Smaafortællinger. Efter Bifaldet at dømme gjorde de voldsom Lykke. — Efter Oplæsningen underholdt et af vore Medlemmer Forsamlingen med Musik og Sang.

Søndag den 31. aflagde en Del af vore Medlemmer Besøg paa det herværende Museum, der besaas under Forstanderens kyndige Vejledning.

Fredag den 5. November afholdtes den aarlige „Lotteriaften", der ligesom tidligere Aar havde formaaet at samle „fuldt Hus", og gav tilmed Afdelingen et pænt Overskud.

Fredag den 12. Novbr. afholdtes et særdeles vellykket og godt besøgt Møde. — Herr Lærer P. L. Hald holdt et meget interessant Foredrag om det i Øjeblikket saa aktuelle Emne: „Bulgarien og dets Frihedskampe".

Medlemsmødet, den 26. November stod fuldstændig i „Storm-Petersen"s Tegn, idet Formanden under Smil og Latter oplæste samtlige Fortællinger i „Storm-Petersen"s nu udkomne Bog „Tretten Øre — alt iberegnet".

Medlemsmøderne er paa Grund af Julen indstillede foreløbig, og der vil fremkomme nærmere Meddelelse til hvert Medlem, naar de igen optages. *N.*

Vi skal ikke undlade at bringe til Medlemmernes Kundskab, at Bestyrelsen til Medlem af Agitationsudvalget har valgt Herr Boghandlermedhjælper E. Andersen i Stedet for Frk. Cathrine Bejer, der er bortrejst. *Bestyrelsen.*

Vejle. Søndag den 24. Oktober afholdtes Møde med Herr Forretningsfører Jens Johansen som Taler. — Herr J. holdt et udmærket tilrettelagt organisatorisk Foredrag, der omfattede vor Organisations Forhold fra Krigens Udbrud og indtil nu. Taleren pointerede stærkt, at Tiden var til Agtpaagivenhed og energisk Arbejde. — Under Tilslutning fra Forsamlingen takkede Formanden for det gode Foredrag.

Den 4. Novbr. holdt Herr Lærer L. K. V. Sørensen Foredrag om „Gjøaekspeditionen". Taleren skildrede livlig og interessant Amundsens Rejse nord om Amerika. Foredraget høstede fortjent Bifald.

Den 14. Novbr. afholdt Afdelingen Stiftelsesfest. Der var arrangeret Pakkefest, fælles Kaffebord og Bal. Ved Kaffebordet talte Formanden for Afdelingen, der fyldte 11 Aar, omtalte dens Udvikling og Haab om Fremskridt i kommende Tider, og udbragte et Leve for Vejle Afdeling. Sekretæren udbragte et kort motiveret Leve for C. O. — Der var i Festens Anledning skrevet en Sang af Herr C. Sørensen, som indbragte ham et „Leve". Derefter spillede Musikken op til Dans. Alt i alt forløb Festen saaledes, at man kunde kalde den en god Fest, uden Mislyde. —

Den 25. Novbr. talte Herr N. C. Nielsen, Kolding, om Henrik Ibsens „Peer Gynt" og oplæste Brudstykker af Digtet. Foredraget interesserede meget og vandt fortjent Bifald. *M. Rasmussen.*

Den sorte Tavle.

Følgende Medlemmer er slettet paa Grund af Restance: 9530 *Hans Hansen*, Adr. Sophus Sørensen, 8630, *Henry Jensen*, 5309, *Magnus Nørgaard*, Adr. Kbmd. Aarup.

Skanderborg, den 17. Novbr. *E. Westergaard.*

Medlem 10193, *Axel E. Jensen*, er slettet for Restance.

Sakskøbing, den 17. Novbr. 1015. *K. B.*

Medlem 7891, *Carl Erichsen Alm*, har Dags Dato betalt sin samlede Gæld til Kolding Afdeling og optages derfor paany i Henhold til A. K. Vedtægt § 6.

Kolding, 5. Decbr. 1915.

P. B. V. *Axel L. Lorensen*, p. T. Kasserer.

Centralorganisationen — Medhjælperstandens Fortrop.

Udgivet af Centralorganisationen — Ansvarsh. Red. VILAH. HNSEN, Kronprinsesse Sofies Vej 23, Kbhvn. F. — JENSEN & RØNAGER, Dr. Tværg. 9, Kbhvn K.